οι 10 καλυτε* ροι δισκοι ’74

YES

TALES FROM TOPOGRAPHIC OCEANS

Ἐκεῖ ποὺ τὰ ἄλλα γκροὺπς πασχίζουν νὰ πρωτοτυπήσουν, μπερδεύοντας νότες καὶ ἐκφυλίζοντας τὴν ἁρμονία, οἱ YES κινοῦνται μέσα σ' ἕναν αὐστηρὰ προσωπικὸ χῶρο μὲ μιὰ εὐκολία καὶ συνέπεια ποὺ θὰ ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ εἶχε κάνει τοὺς περισσότερους ἐπίδοξους Μπερλιὸζ τοῦ ρὸκ νὰ θέσουν κάποια τροχοπέδη στὴν ἀκατάπαυστη καὶ ἀνούσια μουσική τους φλυαρία. Ἐκεῖ ποὺ οἱ περισσότεροι ἐκμεταλλεύονται ἀνεύθυνα καὶ χωρὶς σεβασμὸ τὶς πλούσιες ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνες δυνατότητες ποὺ τοὺς προσφέρει ὁ κλασικὸς μουσικὸς κόσμος καὶ τὰ μέσα ἑρμηνείας του, οἱ πέντε αὐτοὶ μουσικοὶ τοῦ ρόκ, παρακάμπτοντας τὶς τόσο θελκτικὲς αὐτὲς παγίδες, δημιουργοῦν μιὰ συμπαγῆ καὶ ἀνεπιτήδευτη μουσική, πιστὴ στὴν ρὸκ κουλτούρα, μὰ τελείως διαφορετικὴ ἀπὸ ὅ,τι γνωστό, μὲ ἐξαιρετικὰ συνθετικὸ πλοῦτο καὶ ἑρμηνευτικὴ ἀρτιότητα, ποὺ παρ' ὅλη τὴν πολυποίκιλη δομή της, ἐν τούτοις ρέει στ' αὐτιὰ τοῦ ἀκροατῆ ἀσταμάτητη καὶ ἀνεξάντλητη. Τόση εἶναι ἡ ἔντεχνη ὀμορφιὰ τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἔργου τῶν YES, ὥστε δὲν ἀντιλαμβάνεται κανεὶς τὶς φανταστικὲς δυσκολίες τῆς μελῳδίας του παρὰ μόνον ὅταν ἀποπειραθῆ (ἄκαρπα) νὰ ἀποδώση ἔστω καὶ ἕνα μικρὸ κομμάτι ἀπὸ τὰ 82 λεπτὰ τοῦ μουσικοῦ αὐτοῦ ἀριστουργήματος.

Τέλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἄψογη ἑρμηνεία τοῦ Τζὸν Ἄντερσον, τὴν ἀνεξάντλητη ἐφευρετικότητα καὶ διακριτικότητα τῶν πέντε μεγάλων αὐτῶν μουσικῶν καὶ τὴν παραστατικότητα τῆς ἄρτιας μουσικῆς τους, τὸ ἔργο διακρίνεται ἀπὸ ἕναν πλούσιο καὶ εἰλικρινῆ στίχο, ποὺ πραγματεύεται ἕνα σοβαρώτατο φιλοσοφικὸ θέμα, παρμένο ἀπὸ τὶς τετραμερεῖς Σαστρικὲς γραφές, ποὺ καλύπτουν ὅλες τὶς μορφὲς θρησκείας καὶ κοινωνικῆς ζωῆς, καθὼς καὶ ἐπιστῆμες, ὅπως ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ ἀρχιτεκτονική, ἢ τέχνες, ὅπως ἡ μουσική.

Ἐδῶ ὁ Τζὸν Ἄντερσον καὶ ὁ Στὴβ Χάου ἔχουν κατορθώσει νὰ ἀναλύσουν μέσα στὰ τέσσερα μέρη τοῦ ὁλοκληρωμένου αὐτοῦ ἔργου μὲ συνέπεια καὶ ἀκρίβεια τὴν κεντρικὴ ἔννοια τῆς Ἀνατολικῆς Κοσμοθεωρίας, ποὺ ἔχει σὰν κύριο νόημα τὸ ὅτι ὅλες οἱ ἐμπειρίες, κατακτήσεις καὶ γνώσεις τῶν ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων πολιτισμῶν, καθὼς καὶ ὅλες οἱ λατρεῖες ποὺ εἶχαν γιὰ ἀντικείμενο τὰ διάφορα στοιχεῖα τῆς φύσης μὲ ἰσχυρότερο ἀπ' ὅλα τὸν Ἀπόλυτο Βασιλέα Ἥλιο, βρίσκονται ἀποτυπωμένες σὰν αἰσθήσεις καὶ σὰν εἰκόνες, στὸν ἀπέραντο Τοπογραφικὸ Ὠκεανὸ τοῦ ἀνθρώπινου ἐγκέφαλου. Αὐτὸν τὸν χῶρο ἔχει ὁ ἄνθρωπος ὡς ἀποστολὴ νὰ ἐξερευνᾶ καὶ νὰ πλουτίζη μὲ γνώσεις ποὺ τοῦ ἔχουν ἤδη προσφερθῆ καὶ δοκιμασθῆ στὸ βαθὺ παρελθὸν' ἀπὸ αὐτὸν πλέον ἐξαρτᾶται ἡ διαλογὴ καὶ ἡ χρήση ποὺ θὰ κάνη σ' αὐτές.

Ὅλ' αὐτά, πλαισιωμένα ἀπὸ μιὰ λεπτὴ καὶ ἀνθρώπινη μουσική, συνθέτουν τὸν πιθανῶς καλύτερο δίσκο τοῦ 1974.

★

SANTANA

WELCOME

Δὲν ὑπάρχει κιθαρίστας ἄλλος στὴ σκηνὴ τοῦ ρὸκ μὲ τὴν εὐαισθησία καὶ τὴν τεχνικὴ τοῦ Κάρλος Σαντάνα. Δὲν ὑπάρχει μουσικὸς ποὺ νὰ μπορῆ νὰ μεταδώση μὲ τὴ μουσική του τόσο πιστὰ τὸν ἐσωτερικό του κόσμο. Καὶ εἶναι τόσο πλούσιος καὶ βαθὺς ὁ κόσμος ποὺ μᾶς παρουσιάζει ὁ Κάρλος στὸ WELCOME! Μιὰ θάλασσα γνώσης, περισυλλογῆς καὶ γαλήνης, ποὺ ὅποιος τὴ διασχίση δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ γίνη καλύτερος. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἐπιδίωξη τοῦ Σαντάνα: ν' ἀγγίξη τὴν τελειότητα!

Χρησιμοποιώντας μερικοὺς ἀπὸ τοὺς καλύτερους μουσικοὺς τῆς τζαζ (Τζὸ Φαρρέλλ, Τὸμ Κόστερ, Τζὼν Μακλάφλιν, Λῆον Τόμας), καθὼς καὶ τὴν Ἄλις Κολτραίην, μᾶς δίνει ἕνα μουσικὸ σύνολο, πρωτοφανὲς σὲ σοβαρότητα καὶ προσωπικότητα, ἕνα κρυστάλλινο καὶ ὁρμητικὸ χείμαρρο ποὺ, ἀφοῦ σε παρασύρει στὰ βίαια ἀλλὰ καθαρὰ νερά του, σὲ ἀφήνει στο τέλος του να πλέης σὲ μιὰ ἤρεμη, ἐξώκοσμη ἐπιφάνεια καὶ νὰ αἰσθάνεσαι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὶς καταστροφικὲς ἐπιδράσεις τῆς τόσο ἐπίπεδης καὶ μηχανικῆς σου ζωῆς.

Ἕνας Ἐγγλέζος κριτικὸς εἶχε γράψει γιὰ τοὺς Σαντάνα, λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν κυκλοφορία τοῦ WELCOME ὅτι «θὰ ἦταν γελοῖο γιὰ ὁποιοδήποτε σημερινὸ γκροὺπ νὰ ἰσχυρισθῆ ὅτι μπορεῖ ἔστω καὶ νὰ πλησιάση τὴν ἠχητικὴ καὶ ἑρμηνευτικὴ τελειότητα τῶν Σαντάνα».

★

BOB DYLAN'S

GREATEST HITS

Ὅποιος μελετήση τὰ τραγούδια τοῦ DYLAN, θὰ ἀναγνωρίση σ' αὐτὸν τὴν μεγαλύτερη φυσιογνωμία ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ γεννήση ἡ γενιὰ τοῦ ρόκ. Καὶ ἂν προχωρήση στὴν ἔρευνά του γύρω ἀπὸ τὸν μεγάλο αὐτὸν ἄνθρωπο, θὰ ἀνακαλύψη χιλιάδες πηγὲς μὲ στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωή του, τη δράση του, τὸ ἔργο του καὶ γενικά, τὴν προσωπικότητά του, ποὺ σφράγισε τὶς χρονιὲς τῶν '60 μὲ τέτοιο τρόπο ὥστε κανεὶς πιὰ νὰ μὴ μπορῆ νὰ γράψη κάτι τὸ ἐπαναστατικὸ χωρὶς νὰ ἀντιγράψη, ἔστω καὶ ἄθελά του, τὰ λεγόμενα τοῦ DYLAN.

Ἐπειδὴ τὰ λόγια εἶναι περιττὰ γιὰ νὰ ἐκφράσουν ἢ περιγράψουν τὸ ἔργο ἑνὸς σημαντικοῦ καλλιτέχνη, καὶ ἐπειδὴ ὁ δίσκος αὐτὸς περιέχει βασικὰ ἀριστουργήματα τοῦ DYLAN, εἶναι ἀρκετὸς γιὰ νὰ δείξη ἔστω καὶ ἕνα μικρὸ μέρος ἀπὸ τὴν κεφαλαιώδη σημασία ποὺ ἔχει τὸ ἔργο του γιὰ τὸν κοινωνικοπολιτικὸ μουσικὸ κόσμο τῶν τελευταίων 20 ἐτῶν. Ὅποιος ἀγνοεῖ αὐτὸ τὸ ἔργο εἶναι περιττὸ νὰ συνεχίζη νὰ ἀσχολῆται μὲ τὸ ρόκ: ἀγνοεῖ τὴν οὐσία του καὶ τὸν σκοπό του.

★

LOU REED

BERLIN

Ἕνα συγκλονιστικὸ κοινωνικὸ ντοκουμέντο! Παγώνει τὸ αἷμα στὶς φλέβες, ὅσο ἡ τραγικὴ αὐτὴ ἀφήγηση φτάνει πρὸς τὸ τέλος της. Καὶ ὅσο ἡ μουσική, ἀργή, νωχελική, προχωρεῖ τὸ δρόμο της σχηματίζει ἕνα θλιβερὸ ντεκὸρ μέσα στὸ ὁποῖο ἡ κουρασμένη φωνὴ τοῦ Λοὺ Ρῆντ ζωγραφίζει μὲ ὅλο καὶ πιὸ ἔντονα καὶ μακάβρια χρώματα τὴν τελικὴ εἰ-

κόνα μιᾶς ἀπάνθρωπης ζωῆς, γεμάτης σκληρότητα καὶ φονικὴ ἀδιαφορία. Γιατὶ ὁ δίσκος αὐτὸς εἶναι μιὰ αὐτοβιογραφία τοῦ Ρήντ, ἢ μᾶλλον ἡ κατάληξη μιᾶς σειρᾶς ἀπὸ καταστροφικὲς ἐμπειρίες ποὺ τὸ μόνο ποὺ κατόρθωσαν ἦταν νὰ δημιουργήσουν ἕνα ἀνθρώπινο ράκος, στερημένο ἀπὸ τὰ στοιχειώδη κοινωνικὰ ἐνδιαφέροντα, χωρὶς οἶκτο οὔτε κἂν γιὰ τὸ στενό του περιβάλλον, οὔτε καὶ γιὰ τὸν εαυτό του ἀκόμη!

Τί θλίψη γιὰ ὅποιον ἐπίστεψε στὴν ἀρχὴ στὴν τόσο ἔξυπνη καὶ δημιουργικὴ αὐτὴ μουσικὴ σκηνή.

Τὴ βλέπει, τώρα, νὰ αὐτοκαταστρέφεται σὲ ρυθμὸ ὅλο καὶ πιὸ γρήγορο, προσπαθώντας νὰ δικαιολογηθῇ καὶ νὰ πάρῃ θάρρος ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ λεγόμενά της. Πόσο εὔθραυστος ὁ μῦθος ποὺ ὁ Ρήντ δημιούργησε γύρω ἀπὸ τὸν εαυτό του! Ἀλλὰ καὶ πόσο ὄμορφη εἶναι ἡ μουσικὴ τοῦ BERLIN! Πόσο παραστατική! Ἂν εἶναι δυνατὸν ἡ κυνικότης καὶ ὁ θάνατος νὰ δημιουργήσουν ποτὲ ὀμορφιά, τὸ Βερολῖνο εἶναι αὐτὴ ἡ ὀμορφιά!

★

ELTON JOHN

GOODBYE YELLOW BRICK ROAD

Μπορεῖ κανεὶς νὰ σπαταλήση ὧρες ὁλόκληρες προσπαθώντας νὰ εἰσχωρήση στὸν ἀστραφτερό, θορυβώδη ἀλλὰ καὶ βαθυστόχαστο κόσμο τοῦ Ἔλτον Τζών. Πολλὲς φορὲς ἀναρωτιέται κανεὶς ἂν ὁ καλλιτέχνης αὐτὸς εἶναι ἕνας ἄνθρωπος ξέγνοιαστος καὶ πνευματώδης ἢ ἕνα ἀπαισιόδοξο καὶ πληγωμένο ἄτομο, ποὺ δέχεται μοιρολατρικὰ τὰ χτυπήματα τῆς μοίρας καὶ περιορίζεται νὰ ἀντιδράσῃ σ' αὐτὰ μὲ μιὰν ἄλλοτε πικρὴ καὶ ἄλλοτε ἄγρια εἰρωνεία. Ὅλα αὐτὰ εἶναι, βέβαια, στοιχεῖα ποὺ προσφέρει στὴ μουσικὴ τοῦ Ἔλτον ὁ στίχος τοῦ Μπέρνι Τώπιν, ἀλλὰ εἶναι τόσο δεμένα αὐτὰ τὰ δύο μεταξύ τους ὥστε εὔκολα πείθεται κανεὶς ὅτι τὰ ποιήματα ποὺ μελοποιεῖ ἀντιπροσωπεύουν πλήρως τὸν ἴδιο τὸν Ἔλτον.

Τὸ GOODBYE YELLOW BRICK ROAD εἶναι ἕνα κοινωνικὸ μνημεῖο τοῦ ROCK, γιατὶ περικλείει μέσα σὲ μιὰν ἐξαιρετικῆς ποιότητας ποικιλία τραγουδιῶν ὅλες τὶς ἀνησυχίες τοῦ σύγχρονου καλλιτέχνη ποὺ βλέπει τὸν κόσμο του νὰ χάνεται σ' ἕνα χάος διαφημίσεων καὶ επιτηδευμένου διανοουμενισμοῦ ποὺ καθημερινὰ ἐκφυλίζουν καὶ νοθεύουν τὴ σύγχρονη μουσικὴ σκηνή, ὅλο καὶ περισσότερο, ἐξαγοράζοντας τὶς συνειδήσεις καὶ διαφθείροντας τὶς βασικὰ ἁγνὲς ψυχὲς τῶν μουσικῶν τοῦ ρόκ. Ὁ Ἔλτον Τζών ἀντιδρᾶ σ' ὅλα αὐτά, ἀντιστέκεται καὶ κατορθώνει νὰ ξεχωρίσῃ μὲ μιὰ ποιοτικὴ μουσικὴ ποὺ ἂν καὶ δείχνει ὅτι εἶναι γραμμένη γιὰ τοὺς πολλούς, ὅμως, στὴν πραγματικότητα, ἀπευθύνεται σὲ λίγους.

★

KING CRIMSON

STARLESS & BIBLE BLACK

Γιὰ τὰ ἑλληνικὰ κυκλοφοριακὰ δεδομένα, ὁ δίσκος αὐτὸς ἀποτελεῖ πραγματικὴ ἐπανάσταση. Ἔτσι, ἂν καὶ στὸ ἐξωτερικὸ χαρακτηρίστηκε ὡς δευτερευούσης σημασίας, συγκριτικὰ μὲ τὸ ἐκεῖ ὑψηλὸ ποιοτικὸ ἐπίπεδο τῆς μουσικῆς (καὶ πράγματι εἶναι), ἐδῶ δὲν παύει νὰ συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν πιὸ ἀξιόλογων δίσκων τῆς χρονιᾶς. Αὐτὸ γιατὶ τὸ STARLESS & BIBLE BLACK εἶναι ἕνας ἀντιεμπορικὸς δίσκος, ἀρκετὰ μεγάλων ἀξιώσεων, πειραματικὸς καὶ δυσνόητος, μὲ καθαρὰ μουσικοὺς στόχους. Ὁπωσδήποτε, δὲν μποροῦμε νὰ περιφρονήσουμε μιὰ τόσο τολμηρὴ πρωτοβουλία ὅπως ἡ κυκλοφορία αὐτοῦ τοῦ δίσκου στὴν ἑλληνικὴ ἀγορά, κυκλοφορία ἀπὸ πρὶν καταδικασμένη, λόγω τοῦ ὅτι ὁ δίσκος δὲν περιέχει κανένα ἀπὸ τὰ ἐμπορικὰ στοιχεῖα ποὺ ὥς σήμερα ἦταν τὰ μοναδικὰ κριτήρια γιὰ τὴν προώθηση ἢ ἀπόρριψη κάθε μουσικοῦ ἔργου. Τέλος, οἱ Κίνγκ Κρίμσον στέκονται πολὺ ψηλὰ στὸ εὐρωπαϊκὸ μουσικὸ στερέωμα γιὰ νὰ τοὺς ἀγνοήσῃ κανείς.

★

ROLLING STONES

GOAT'S HEAD SOUP

Καὶ μόνο τὸ ὄνομα τοῦ συγκροτήματος φτάνει. Μόνο ὅσοι δὲν ἔχουν καλοκαταλάβει τί σημαίνει ROCK'N'ROLL δὲν θεωροῦν τοὺς Στόουνς ὡς τὸ καλύτερο γκρούπ τοῦ ρόκ. Κι ὅσο χαμηλὰ κι ἂν στέκεται τὸ GOATS HEAD SOUP, σὲ σύγκριση μὲ τοὺς προηγούμενους L.P'S τους, δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ τρία καλύτερα ρὸκ L.P'S τοῦ 1974, μὲ τραγούδια γεμάτα γοῦστο καὶ τεχνική.

Γιατὶ οἱ Στόουνς ἔχουν πιὰ ἀγγίξει ἕνα ἀπλησίαστο γιὰ τοὺς ἄλλους ἐπίπεδο δημιουργίας· ἕνα γκρούπ ποὺ κινεῖται σὰν ἕνα σῶμα, ὅσα ὄργανα κι ἂν χρησιμοποιῇ καὶ ποὺ δίνει ἕνα σύνολο λιτό, δεμένο ἀλλὰ καὶ μεγαλοφυές, προσθέτοντας συνεχῶς καινούρια στοιχεῖα, κρατώντας ὅμως συγχρόνως τὴ μουσική του κοντὰ στὶς παλιές, γνήσιες ρίζες τοῦ BLUES-ROCK, τοῦ ὁποίου εἶναι καὶ ὁ πιὸ σημαντικὸς ἀνανεωτής.

★

GENESIS

SELLIN' ENGLAND BY THE POUND

Ὅσο σκέπτεται κανεὶς ὅτι οἱ «Τζένεσις» εἶναι κυρίως «θεατρικὸ» γκρούπ, τόσο μεγαλώνει ἡ ἐπιθυμία του νὰ παρακολουθήσῃ μιὰ ἐμφάνισή τους. Γιατὶ τὸ ἄκουσμα καὶ μόνο τῆς μουσικῆς τους, ὅπως μᾶς ἔρχεται μέχρις ἐδῶ στὸ «Σέλλινγκ Ἤνγκλαντ Μπάι Δὴ Πάουντ» ἀφήνει τὸν ἀκροατὴ ἄναυδο, βυθισμένο σὲ μιὰ πρωτοφανῆ μουσικὴ πανδαισία, ὅπου ἡ εὐαισθησία, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἡ ἐφευρετικότης, ἡ ἐξαιρετικὰ πολύπλοκη μελωδικὴ δομὴ καὶ ἡ ἐξεζητημένη ὀμορφιὰ βρίσκονται δεμένες σ' ἕναν ἀτέλειωτο χορὸ ποὺ σὲ κάνει νὰ αναρωτιέσαι ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ φτάσῃ τόση ὀμορφιά, τόση λεπτότητα, τόση ἐξευγενισμένη φαντασία. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ ὀμορφιὰ καὶ φαντασία φτάνει στὸ τέλειο, φτάνει σ' ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὑψηλὰ σημεῖα δημιουργίας ποὺ ἔχει δώσει ὡς σήμερα ἡ ρὸκ μουσική: Φτάνει στὸ «Φὲρθ ὄβ Φίφθ», φτάνει στὸ «Ἄφτερ δὴ ὀρντήλ» καί, τέλος, τελειώνεται στὸ ἀριστούργημα τοῦ δίσκου, τὸ «Σίνεμα Σώου»!

Ἀλλὰ οἱ «Τζένεσις» δὲν εἶναι ἁπλῶς ἕνα μουσικοθεατρικὸ γκρούπ. Ὁ στίχος, ποὺ ἀλλοῦ συμπληρώνει καὶ ἀλλοῦ πλαισιώνεται ἀπὸ τὴ μουσική, εἶναι κι αὐτὸς δεῖγμα καλλιεργημένων κι ἔξυπνων ἀνθρώπων, ποὺ ἔχουν ἀπόλυτη συναίσθηση τοῦ περιβάλλοντος ποὺ ζοῦν, χωρὶς αὐταπάτες καὶ ψευδαισθήσεις. Γνήσια τέκνα τῆς Ἀγγλίας, γεννήθηκαν ἀπὸ τὴν παρακμή της, ἀλλὰ δὲν τὴν ἄφησαν νὰ τοὺς καταβάλῃ, νὰ τοὺς βυθίσῃ στὴ σκληρότητα καὶ στὴν ἀπαισιοδοξία· ξεπήδησαν ἀπὸ τὸ μουσικὸ τέλμα καί, ἀφήνοντας τὸν λυρισμὸ νὰ τοὺς κυβερνήσῃ, προσπαθοῦν νὰ σηκώσουν πάλι ψηλὰ τὴν ξεπεσμένη ἀριστοκράτισσα, ντύνοντάς την μὲ μιὰ καινούργια βελούδινη βασιλικὴ πορφύρα καὶ ὁδηγώντας την σιγὰ-σιγὰ στὸ θρόνο, ποὺ δίκαια τῆς ἀνήκει.

Καὶ κοντεύουν νὰ τὸ πετύχουν...

★

STEVE MILLER BAND

THE JOKER

Κρίμα ποὺ ὁ Στὴβ Μίλλερ ἀρχίζει καὶ γίνεται ἐδῶ γνωστὸς τώρα ποὺ στὴν οὐσία ἔχει πιὰ χάσει τὴν παλιά του αὐθεντικότητα. Ὅμως τὸ «Τζόκερ» ἔρχεται γιὰ νὰ ταρακουνήσῃ τοὺς μισοκοιμισμένους ὀπαδοὺς τοῦ γκρούπ καὶ νὰ τοὺς θυμίσῃ ὅτι οἱ Στὴβ Μίλλερ Μπάντ ὑπάρχουν ἀκόμη, ἕτοιμοι γιὰ μιὰ καινούργια ἀρχή. Ὁ σοφὸς καὶ πεπειραμένος ἦχος τοῦ παλιοῦ γκρούπ ξαναγεννιέται, γεμάτος ἀπὸ τὴ γνώριμη προσωπικότητα καὶ ζωντάνια τοῦ σεμνοῦ καὶ δραστήριου αὐτοῦ γνώστη τοῦ BLUES - ROCK, ποὺ στὸ παρελθὸν ἔχει δώσει μερικὰ ἀπὸ τὰ καλύτερα δείγματα τοῦ εἴδους.

Τὸ «Τζόκερ» ἐλάχιστα ὑστερεῖ μπροστὰ στὶς παλιὲς δημιουργίες τοῦ Στὴβ Μίλλερ. Ἡ προσωπικότητά του παραμένει ἀμετάβλητη, ὁ ἦχος του αὐθεντικός, σωστὸς καὶ αὐστηρὰ προσωπικός, ἡ ἑρμηνεία του εἰλικρινὴς καὶ αὐθόρμητη, ἡ τεχνική του μόνο ἔχει ἀλλάξει — ἀλλὰ κι αὐτὴ πρὸς τὸ καλύτερο. Καὶ ὁ στίχος τῶν τραγουδιῶν του πόση θετικότητα φανερώνει!

Γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους φαίνεται ὅτι ἡ αὐτοπροβολὴ καὶ ἡ ματαιοδοξία εἶναι ξένα αἰσθήματα.

★

MIKE OLDFIELD

TUBULAR BELLS

Τὸ «Τιούμπουλαρ Μπέλλς» συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν 10 ἀξιολογωτέρων δίσκων τοῦ '74 μόνο καὶ μόνο ἐξ αἰτίας τοῦ θορύβου ποὺ δημιούργησε (καὶ δημιουργεῖ ἀκόμη) στοὺς μουσικοὺς κύκλους παγκοσμίως — κάτι ἀνάλογο μὲ τὴν ταινία ποὺ ἐπενδύει μουσικῶς: τὸν «Ἐξορκιστή». Ὅπως ἡ ταινία, ἔτσι καὶ ὁ δίσκος ὑπερεκτιμήθηκαν καὶ ὑπερδιαφημίστηκαν. Ἔγιναν, λοιπόν, καὶ τὰ δύο ὑπερεπιτυχίες καὶ ὑπερεντυπωσιάζουν τοὺς θεατὲς καὶ ἀκροατές, τὸ πρῶτο μὲ τὸ ὑπερφυσικὸ κλῖμα τρόμου καὶ ἀηδίας ποὺ δημιουργεῖ, τὸ δεύτερο μὲ τὴν πρωτότυπη καὶ ὑποτονικὴ του ἔγγραφή (κυρίως) καὶ σύνθεση (κατὰ δεύτερο λόγο).

Ἔτσι, λοιπόν, τὸ «Τιούμπουλαρ Μπέλλς» πέρασε στὴν ἱστορία... Κι ἐπειδὴ ἡ συνθετικὴ προχειρότης ποὺ τόσο ἔντεχνα σκεπάζεται ἀπὸ τὴν ἄψογη τεχνοτροπία τοῦ Ὄλντφηλντ εἶναι τόσο δύσκολο νὰ ξεσκεπαστῇ στὰ μάτια τοῦ κοινοῦ, γι' αὐτὸ καὶ φαντάζει ὡς τὸ μεγαλύτερο δημιούργημα τῶν '70...

Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ὄχι! Ἁπλῶς μιὰ φιλότιμη καὶ εἰλικρινὴς προσπάθεια ἑνὸς νέου μουσικοῦ, ποὺ ἀφήνει πίσω βέβαια ἀρκετοὺς συναδέλφους του, τελικὰ ὅμως καταφέρνει νὰ κουράζῃ καὶ νὰ σὲ κάνῃ νὰ βγάζῃς τὸ δίσκο πρὶν ἀκόμη τελειώση.

10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '75

ΤΟΥ ΑΡΓΥΡΗ ΖΗΛΟΥ

THE LAMB LIES DOWN ON BROADWAY
GENESIS

Εἶναι δύσκολος ὁ προσδιορισμὸς τοῦ γιατί τὸ «The Lamb Lies Down on Broadway» ἔχει συνδεθῆ μὲ τόσο ἀντιφατικὲς κρίσεις. Πάντως, ἡ παροιμία «ὅπου ὑπάρχει καπνός, ὑπάρχει καὶ φωτιά», θριαμβεύει γιὰ μιὰν ἀκόμη φορά. Ἴσως ἡ τολμηρότητα μιᾶς πολύπλοκης καὶ μακροσκελοῦς σύνθεσης, μὲ τέτοια ἐξωπραγματικὴ θεματικὴ ποικιλία καὶ τόσο μυστηριακοὺς στίχους νὰ ξένισε τοὺς κριτικούς, ὅσο ὅμως καὶ νὰ κουράζῃ ἡ ἀσυνήθιστη αἰσθητικὴ νοοτροπία τοῦ τελευταίου ἄλμπουμ τῶν GENESIS, εἶναι ἀδύνατο νὰ μείνῃ κανεὶς ἀσυγκίνητος μπροστὰ σὲ τόσην ὀμορφιὰ καὶ νὰ ἀδιαφορήσῃ γιὰ τὶς πρωτοφανεῖς συνθετικὲς ἱκανότητες τοῦ γκρούπ, κολλώντας στὰ μέλη του τὴν ὑποτιμητικὴ ἐτικέττα τῶν «ἀκαδημαϊκῶν» ἤ, ἀκόμη πιὸ ἀπαράδεκτο, τῶν ὑποκριτῶν.

RELAYER
YES

Τὰ ἴδια περίπου ἰσχύουν καὶ γιὰ τὸ «Relayer», μόνο ποὺ αὐτό, ἀναγνωρίσθηκε διεθνῶς στὴ σωστή του ἀξία. Αὐτὸ ποὺ πρέπει νὰ προσέξῃ κανεὶς στοὺς Yes, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν τέλεια μουσική τους κατάρτιση, εἶναι ὁ τρόπος ποὺ κινοῦνται μέσα στὸν συνθετικὸ χῶρο. Πρώτη φορὰ ἡ πρωτοπορία σμίγει μὲ τὴ λεπτότητα καὶ τὸν λυρισμὸ τόσο ἔντονα καὶ τόσο ριζικά. Αὐτὴ εἶναι ἡ μουσικὴ τῶν Yes: διέγερση καὶ ἄγχος μπροστὰ στὴν ἐπικίνδυνη γοητεία τοῦ ἀγνώστου, καὶ βαθὺς πλοῦτος λεπτῶν ἀνθρώπινων αἰσθημάτων, μέσα σὲ μιαν ἀδίστακτη ἀντιμετώπιση τῆς ἀποκρουστικῆς πραγματικότητας. Τὸ «Relayer», εἶναι ἴσως ὁ πιὸ ταραγμένος, ὁ πιὸ ἀνθρώπινος δίσκος τοῦ γκρούπ. Γιατὶ εἶναι βυθισμένος μέσα σὲ μια παράνοια, σὲ ἕνα ντελίριο ἀντιθέσεων ποὺ συμβαίνουν στὴν ψυχὴ κάθε ὑπεύθυνου ἀνθρώπου. Οἱ Yes, προσπαθοῦν νὰ βροῦν ἕναν ἀνθρώπινο δρόμο μέσα στὴν σύγχυση. Γνωρίζουν ὅτι δὲν ἔχουν ἄλλην ἐκλογή, καὶ τὸ δείχνουν, τὸ φωνάζουν μὲ τὴ μουσική τους, ἀρχίζοντας ἕναν ἀγώνα ἠθικῆς καλυτέρευσης, ἀποφασισμένοι νὰ μὴ σκύψουν ποτὲ τὸ κεφάλι.

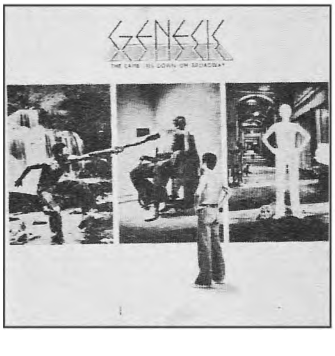
IT'S ONLY ROCK 'N' ROLL
ROLLING STONES

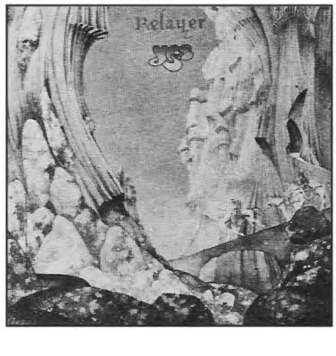
Δὲν ὑπάρχει πιὰ μουσικὴ μέσα στὸ χῶρο τοῦ ρὸκ ἐντ ρὸλλ ποὺ νὰ μπορῆ νὰ κάνῃ τοὺς παλιούς, πιστοὺς ὀπαδούς του νὰ πεταχτοῦν ἠλεκτρισμένοι ἀπὸ τὸ κάθισμά τους. Αὐτὸ πέτυχε τὸ «It's only Rock' n' Roll", ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ποὺ τὸ ἔπιασε τὸ αὐτὶ αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων: νὰ ἀλλάξῃ τοὺς χτύπους τῆς καρδιᾶς τους. Ἦλθε, μετὰ ἀπὸ δέκα χρόνια παραληρήματος καὶ ἠχητικῆς ἀποχαλινώσεως, μέσα ἀπὸ τοὺς καταιγισμοὺς τῶν συνθετητῶν καὶ τὶς συμφωνικὲς πανδαισίες τῶν μέλλοτρονς, γιὰ νὰ δώσῃ στοὺς νέους τὴν τελευταία τους εὐκαιρία νὰ ζήσουν τὴν οὐσία τοῦ ρόκ, ἀποκαθιστώντας στὰ μάτια τῆς παγκόσμιας μουσικῆς σκηνῆς τὴν πραγματικὴ εἰκόνα καὶ τὸν σκοπὸ τῆς μουσικῆς ποὺ ἄλλαξε τὴν μορφὴ τῆς σύγχρονης κοινωνίας.

Τὸ ρὸκ ἐντ Ρὸλλ πηγάζει ἀπὸ τὰ πιὸ βαθιὰ καὶ αὐθόρμητα αἰσθήματα, ἀπὸ τὸ ἀκαλλιέργητο ἔνστικτο. Καὶ ἐκεῖ βρίσκεται καὶ ἡ ἀποστολή του: στὴν ἀφύπνιση καὶ ὑπερδιέγερση αὐτῶν ἀκριβῶς τῶν ἀπροσποίητων αἰσθημάτων καὶ βιαίων ἐνστίκτων, ἁπλά, ἀβίαστα, ἀληθινά, χωρὶς τὴ συμμετοχὴ τοῦ λογικοῦ καὶ τῆς σκέψης. Γιατὶ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ρὸκ ἔντ ρόλλ, ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸ ἀγαπήσῃς, γιὰ νὰ νιώσῃς τὴ σημασία του.

COUNTRY LIFE
ROXY MUSIC

Ἀμφίβολο ἂν ὑπάρχῃ σήμερα στὸν κόσμο τοῦ ρὸκ φυσιογνωμία πιὸ συγχυσμένη καὶ πιὸ ἀβοήθητη ἀπὸ τὸν Μπράϊαν Φέρρυ. Ὅλη του ἡ ζωή, ὑπῆρξε μία διαρκὴς ἀναζήτηση λίγης ἀληθινῆς, βαθειᾶς ἀγάπης. Τὸ «Country Life», εἶναι τὸ πιὸ ἀνθρώπινο ἄλμπουμ ποὺ ἀκούστηκε μέσα στὸν χρόνο ποὺ πέρασε. Πρώτη φορὰ ἄνθρωπος ἀνοίγει τόσο ἀπροσποίητα τὴν καρδιά του στοὺς ἄλλους, μὴ διστάζοντας νὰ παραδεχτῆ ὅτι αἰσθάνεται δυστυχής, ἐπειδὴ τοῦ λείπει ἡ ἀγάπη! Ἡ πραγματική, τρυφερὴ ἀγάπη, ποὺ μόνη βοηθᾶ ἕναν ἀληθινὰ εὐαίσθητο ἄνθρωπο νὰ βρῆ τὴν εὐτυχία, καὶ ὄχι ἡ ψεύτικη, πληρωμένη παρέα τῆς ὁποιασδήποτε γυναίκας. Ὁ Φέρρυ στρέφεται ἀδυσώπητα ἐναντίον τῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔχοντας γιὰ μόνη τους ἐπιδίωξη τὴν κατάκτηση ὅσο τὸ δυνατὸν περισσοτέρων γυναικῶν, καταστρέφουν τὴν πολύτιμη ἁρμονία ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ θεμελιώσῃ τὶς ταραγμένες σχέσεις τῶν δύο φύλων. Σὰν ἀδύναμος ἄνθρωπος, βλέπει τὴ γυναίκα σὰν ἴση καὶ ὅμοια μὲ αὐτόν, καὶ δὲν ἀνέχεται ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ καταστρέφουν αὐτὴ τὴν ἰσότητα. Ὅμως, ἂν καὶ δείχνει ὅτι δὲν διστάζει νὰ ζῆ μὲ τὶς ἀναμνήσεις καὶ τὶς παλιὲς του ἐμπειρίες, εὔκολα διακρίνει κανεὶς στὸν χαρακτῆρα τοῦ Φέρρυ μιὰ σπάνια θετικότητα καὶ ἀποφασιστικότητα, ἰδιότητες ποὺ χαρακτηρίζουν ὅλους σχεδὸν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχουν ἀπόλυτη συναίσθηση τῆς θέσης τους καὶ τῶν ἐλαττωμάτων τους. Καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις, εἶναι καὶ ἕνας μουσικὸς ποὺ γνωρίζει τὸ ρὸκ ὅσο πολὺ λίγοι. Γιατὶ τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ χτυπάει στὸ «Country Life», δὲν εἶναι ὁ στίχος - αὐτὸς ἔρχεται ἀργότερα-, ἀλλὰ ἡ μουσική, γνήσιο, δημιουργικὸ ρόκ, παιγμένο ἀπὸ ἔξη ἀπὸ τοὺς καλύ-

τερους Ἐγγλέζους μουσικούς. Οἱ Roxy Music εἶναι ἕνα σπάνιο γκρούπ. Καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχουν ἄλλοι ποὺ νὰ ἀντιπροσωπεύουν σωστότερα τὴν ἐποχή τους.

BORBOLETTA SANTANA

Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβῃ κανεὶς ὅτι ὁ Κάρλος χρησιμοποιεῖ τὰ λόγια τῶν κομματιῶν του μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ προσδιορίσῃ κάπως τὴ μουσική τους. Ἡ ἀσύγκριτη αὐτὴ μουσική, κάνει τὸ «Borboletta» τὸ πιὸ ὥριμο ἄλμπουμ τοῦ Σαντάνα, τὸ ἀπόλυτο μέτρο κάθε αἰσθητικῆς ποὺ μέχρι σήμερα τὸν ἐπηρέασε καὶ τὸν δελέασε. Ὅσα ἔχει νὰ πῇ, τὰ λέει ὁ Κάρλος μὲ τὴν παγκόσμια μουσική του. Τὴν γεμάτη ζωντάνια καὶ διακριτικότητα. Χρόνια τώρα δὲν σταμάτησε οὔτε στιγμὴ νὰ ψάχνῃ νὰ βελτιώνεται, χρησιμοποιώντας σὰν ἐκφραστικὸ ὄχημα κάθε εἶδος μουσικῆς ποὺ ὑπέπεσε στὴν πλατειά του ἀντίληψη ἀπὸ τὴν ἀφρο-λατινικὴ καὶ τὴν σόουλ, μέχρι τὴν τζάζ, τὸ ρόκ, καὶ τὶς μεταφυσικὲς ὀρχηστρικὲς φαντασίες μέσα σὲ πλαίσια πρωτότυπης σύγχρονης μουσικῆς. Πουθενὰ δὲν στάθηκε, δὲν λίμνασε. Πέρασε μέσα ἀπ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἐπιδράσεις, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ καμμιὰ νὰ τὸν ὑποτάξῃ. Ἀντίθετα, αὐτὸς ἦταν ποὺ τὶς ὑπέταξε, ἔγινε κάτοχός τους καὶ τὶς κατάταξε στὸ μυαλό του, γιὰ νὰ τὶς προσφέρῃ ἀργότερα στὸ κοινό, ἑνωμένες καὶ πλουτισμένες ἀπὸ τὸ προσωπικό του γοῦστο. Ἡ πολύτιμη αὐτὴ προσφορά, εἶναι τὸ «Borboletta».

STRAIGHT SHOOTER BAD COMPANY

Σπάνιο νὰ βρεθῇ ὁποιοδήποτε ἐλάττωμα στὰ τραγούδια τῶν Bad Company, ἐκτος, ἴσως, ἀπὸ τὴν «συντηρητικότητά» τους. Αὐτὸ ὅμως ποὺ μερικοὶ ὀνομάζουν «συντηρητικότητα», οἱ περισσότεροι τὸ θεωροῦν ὡριμότητα, καλλιτεχνικὸ καταστάλαγμα, σιγουριὰ σὲ κάθε βῆμα καὶ σεβασμὸ πρὸς τὸ μουσικὸ ὑλικό.
Ὅ,τι συμβαίνει μὲ τὸν Σαντάνα μέσα στὸ ἀμερικανικὸ κύκλωμα, τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς Bad Company. Μόνο ποὺ αὐτοί, εἶναι ἕνα νέο γκρούπ, ποὺ κινεῖται μέσα σὲ πολὺ στενώτερα καὶ καθαρὰ ἀγγλικὰ πλαίσια. Στενώτερα, γιατὶ οἱ Bad Co. συνεχίζοντας στὸ «Straight Shooter» τὴν προσπάθεια ποὺ ἄρχισαν μὲ τὸ πρῶτο τους ἄλμπουμ, παραμένουν θεληματικὰ δέσμιοι τοῦ καθαροῦ ἀγγλικοῦ ρόκ, χωρὶς οὔτε καν κλασσικὲς ἢ προκλασσικὲς ἐπιδράσεις. Καὶ εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ φτιάξῃς κάτι πραγματικὰ καλὸ μέσα στὸ σχεδὸν ἐξαντλημένο αὐτὸ εἶδος. Μόνον μὲ μεγάλη πεῖρα, πολλὲς γνώσεις καὶ ἔντονη καλλιτεχνικὴ προσωπικότητα μπορεῖς νὰ πετύχῃς κάτι τέτοιο. Οἱ Bad Company, τὰ ἔχουν ὅλ' αὐτά, μαζὶ μὲ κάτι ἄλλο, ποὺ ξεχάσαμε νὰ ἀναφέρουμε: δυνατὸ αἴσθημα στὴν ἑρμηνεία τους. Ζοῦν αὐτὰ ποὺ παίζουν.
Καὶ παίζουν αὐτὰ ποὺ ζοῦν. Τὸ «Straight Shooter», βγῆκε κατ' εὐθεῖαν μέσα ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴ ζωή, μέσα ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν ἐφήμερων μουσικῶν ποὺ ζοῦν καθημερινὰ μὲ τὴν ἀγωνία τῆς αὐριανῆς παρακμῆς τους καὶ προσπαθοῦν νὰ κρατηθοῦν ἀπὸ τὶς πρόσκαιρες ἀπολαύσεις ποὺ ἐξασφαλίζει ἡ γεμάτη ἀστάθεια ζωὴ τοῦ σύγχρονου καλλιτέχνη.

BLOOD ON THE TRACKS BOB DYLAN

Τὸ σημαντικώτερο γεγονὸς μέσα στὸ 1975, ἦταν ἡ ἐπανακατάταξη τοῦ Ντύλαν στὶς ἐπάλξεις τοῦ κοινωνικοῦ τραγουδιοῦ. Ἴσως, βέβαια, ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πλέον, ὅμως τί σημασία ἔχει ἡ προσωπικὴ καὶ οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ Ντύλαν, μπροστὰ στὸ μεγάλο οὐσιαστικὸ ὄφελος ποὺ ἀποκόμισε ὁ πνευματικὸς κόσμος ἀπὸ τὴν ἀπόφασή του νὰ σταθῇ πάλι ἐνεργῶς στὸ πλευρό του. Τὸ «Blood On The Tracks», ὁ πρῶτος πολιτικὸς δίσκος τοῦ Ντύλαν μετὰ ἀπὸ ἑπτὰ χρόνια σιγῆς, σημειώνει τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας προσπάθειας τοῦ ἀνθρώπου, ποὺ χαρακτηρίστηκε σὰν «ἡ φωνὴ μιᾶς ὁλόκληρης γενιᾶς» νὰ ἐπικοινωνήσῃ μὲ τὶς σκέψεις μιᾶς νεώτερης γενιᾶς, γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀπὸ κοινοῦ μὲ αὐτὴν τὰ προβλήματά της. Ὅπλο του, ὁ βαθυστόχαστος καὶ κλασσικὸς πλέον στίχος του, ἡ πάντα ἐπίκαιρη καὶ ὑπερήφανα ἀνεξάρτητη μουσική του. Καὶ τὸ σπουδαιότερο, ἡ τεράστια ἀκτινοβολία τῆς προσωπικότητάς του ποὺ ἐπεκτείνεται πολὺ μακρύτερα ἀπὸ τὴ ρὸκ κουλτούρα καὶ μπορεῖ, ὅταν αὐτὴ θελήσῃ, νὰ ἀγκαλιάσῃ σὲ ὅλη τὴν ἔκταση καὶ τὸ βάθος τους τὰ σύγχρονα ἐρωτήματα.

HOT RATS FRANK ZAPPA

Τὸ «Hot Rats», δὲν εἶναι ἀκριβῶς αὐτὸ ποὺ λέμε «ἕνα νέο ἔργο». Ἡ ἠχογράφησή του περατώθηκε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1969, πρᾶγμα ποὺ σημαίνει ὅτι ἤδη ἔχει ἕξη χρόνια ζωῆς. Ὅμως, στὴν Ἑλλάδα κυκλοφόρησε μόλις πρὸ διμήνου.
Ἡ παρουσία του σ' αὐτὲς τὶς σελίδες, εἶναι μιὰ ἐλάχιστη τιμητικὴ διάκριση σ' ἕνα ἔργο ποὺ τιμᾶ τὸ ρὸκ ὅσο κανένα ἄλλο. Τὸ συνθετικὸ αὐτὸ μνημεῖο, ἀποτελεῖ μία ἀπὸ τις ἐλάχιστες (ἴσως καὶ τὴ μοναδική) περιπτώσεις, ὅπου μιὰ μουσικὴ δημιουργία στέκει ὑπερήφανη ἐκτος χρόνου, προκαλεῖ τὸν χρόνο μὲ τὸ πλούσιο, ἀπλησίαστο περιεχόμενό της, καὶ εἶναι σίγουρο ὅτι, τελικά, θὰ τὸν νικήσῃ.
Κανένα ἄλλο ἔργο δὲν ἀντιπροσωπεύει τόσο ἔντονα τὴν ἀτίθαση φυσιογνωμία τοῦ Ζάππα. Ἠχητικά, τὸ «Hot Rats» εἶναι ἀπερίγραπτο. Ὅσες εκατοντάδες φορὲς καὶ ἂν ἀκουστῇ, ἀφήνει σὰν τελικὴ ἐντύπωση τὴν αἴσθηση μιᾶς ὀργανικῆς πανδαισίας, μιᾶς σατανικῆς συσχετίσεως χιλιάδων ἠχητικῶν πηγῶν, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ξεφεύγουν καὶ ξεχωρίζουν, μερικὰ ὄργανα, παιγμένα μὲ πρωτοφανῆ, ἐξωπραγματικὴ αισθητικὴ καὶ ἐπιδεξιότητα. Καὶ ὅμως, κάθε ὀργανικὴ ἔκφραση, πηγάζει μέσα ἀπὸ τὴν πιὸ βαθειὰ πραγματικότητα τοῦ γνήσιου ρόκ. Κάθε ὄργανο, χτίζει κάτω ἀπὸ τὰ δάχτυλα καὶ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ χειριστῆ του ἕναν ὁλόκληρο κόσμο ἐκφράσεων καὶ αἰσθημάτων. Μὲ τὴ σύνθεση, ὁ Ζάππα σπάζει κάθε δυνατὸ φραγμὸ ποὺ χώριζε τὸ ρὸκ ἀπὸ τὴ σύγχρονη μουσικὴ καὶ τὴν τζάζ. Καὶ πάλι αἰσθάνεται κανεὶς ἀνίκανος νὰ περιγράψῃ τὸν χείμαρρο ποὺ σχηματίζει ἡ ἀπίστευτα ἐφευρετικὴ ροὴ τῶν ἁρμονιῶν. Λίγες ἰδιοφυΐες ἔχουν ποτὲ συλλάβει καὶ μεταφέρει στὸ πεντάγραμμο παρόμοιο πλοῦτο. Σπάνια ἄνθρωπος ἔχει δώσει τόσα πολλὰ μὲ τὴ μουσική. Ὁ Ζάππα ἀναδεικνύεται μὲ αὐτὸ τὸ ἔργο σὰν μιὰ ἀσυνήθιστη προσωπικότητα, πέρα ἀπὸ κάθε συμβατικὸ συγκριτικὸ μέτρο. Ἡ αἴσθηση τῆς παρουσίας του, μέσα ἀπὸ τὶς στροφὲς τοῦ δίσκου, προξενεῖ πλέον δέος.
Γι' αὐτό, ἂν ποτὲ κανεὶς σᾶς ρωτήσῃ, ποιὰ εἶναι ἡ προσφορὰ τοῦ ρόκ, παίξτε του τὸ «Hot Rats». Τὸ ρόκ, θὰ μποροῦσε νὰ ὑψωθῇ σὰν ἡ πιὸ σημαντικὴ μορφὴ ἔκφρασης τοῦ αἰώνα μας, μόνο καὶ μόνο χάρις σ' αὐτό.

THERE'S ONE IN EVERY CROWD ERIC CLAPTON

Ὅλοι ἔχουν μιὰν ἰδέα γύρω ἀπὸ τὸν ρόλο ποὺ ἔπαιξαν τὰ γκόσπελ καὶ τὰ μπλοὺζ στὴ διαμόρφωση τοῦ σύγχρονου ρόκ. Εἶναι ἐπίσης γνωστό, ὅτι εἶναι σχεδὸν ἀδύνατο νὰ ἐπαναλάβῃς τὴν παράδοση, πρᾶγμα ποὺ ἄλλωστε συμβαίνει καὶ μὲ τὰ δικά μας ρεμπέτικα.
Ἔχουν μέχρι σήμερα εἰπωθῆ τόσα πολλὰ πάνω σ' αὐτὰ καὶ ἔχουν τύχει τόσων διαφορετικῶν μεταχειρίσεων, ὥστε κάθε νέα ἀπόπειρα παρουσιάσεως τῶν μπλοὺζ στὸ κοινὸ μὲ νεωτεριστικὲς διαθέσεις, θὰ ἔκρυβε πολλοὺς κινδύνους καὶ θὰ ἦταν ἐκ τῶν προτέρων καταδικασμένη. Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ παλιὰ θρησκευτικὴ μουσικὴ ἔχει πιὰ σβήσει καὶ οἱ μεγάλοι γνωστοὶ μπλουζίστες ἔχουν λίγο-πολὺ ἀποδυναμωθῆ καὶ προσαρμοστῆ στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ, ποιὸς εἶναι αὐτὸς ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ξαναφέρῃ στὴν ἐπιφάνεια αὐτὲς τὶς πρωταρχικὲς ἀμερικανικὲς ἐκφράσεις;
Ἡ ἀπάντηση, φαίνεται ἐξωπραγματικὴ καὶ ἐπιπόλαιη: ἕνας Ἐγγλέζος! · Ἄλλωστε, Ἐγγλέζος δὲν ἦταν καὶ ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἔκανε πασίγνωστο τὸ μπλοὺζ στὴν Εὐρώπη τὸ 1964; Ὅμως ὁ Ἔρικ Μπάρτον εἶναι πιὰ παλαίμαχος. Χρειάζεται πλέον μιὰν ἄλλη μορφὴ γιὰ νὰ ἀναλάβῃ τὸ πολὺ πιὸ δύσκολο ἔργο, ὄχι πλέον τῆς διαδόσεως, ἀλλὰ τῆς συντηρήσεως τῆς παραδοσιακῆς μουσικῆς σὲ ἕνα ἀξιοπρεπὲς ἐπίπεδο. Χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ περιμένῃ, ὁ Ἔρικ Κλάπτον ἀφιερώθηκε σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια. Καὶ δὲν ξαφνιάζει τόσο ἡ παράτολμη ἀπόφασή του, ὅσο ἡ ἀπόλυτη ἐπιτυχία ποὺ ἔστεψε τὰ προσεκτικὰ βήματά του πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ἐπιτυχία

ποὺ δείχνει νὰ καλύπτη ὄχι μόνο τὴ ριζικὴ καὶ εὐσυνείδητη ἀνανέωση τῶν γκόσπελ καὶ τῶν μπλούζ, ἀλλὰ καὶ τὶς προσωπικές του συνθέσεις ποὺ ἀκτινοβολοῦν τὴν εὐρύτατη καὶ ἀπόλυτα σοβαρὴ ἄποψή του γιὰ τὴν παραδοσιακὴ μουσική.

Τὸ «There's one in every crowd» εἶναι ἕνα ἄλμπουμ μὲ ἰδιαίτερα δυνατὴ προσωπικότητα, ἀκριβῶς γιατὶ ἔχει νὰ κάνη μὲ πασίγνωστο ὑλικό. Ἐδῶ, ἄλλωστε, θὰ φανῆ ἡ στάθμη τοῦ γούστου καὶ τῶν ἱκανοτήτων τοῦ σύγχρονου μουσικοῦ: στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο θὰ ἀποδώση αὐτὰ ποὺ οἱ πολλοὶ πιστεύουν ὅτι παίζουν στὰ δάκτυλά τους.

WISH YOU WERE HERE
PINK FLOYD

Ἴσως οἱ Pink Floyd νὰ μὴν ἐπιδιώκουν νὰ ἐντυπωσιάσουν. Ἴσως αὐτὴ ἡ ἠχητικὴ μεγαλοπρέπεια νὰ ἀποτελῆ γι' αὐτοὺς τὸ μόνο μέσον διαφυγῆς ἀπὸ τὴν καταναλωτικὴ παγίδα. Καὶ δὲν εἶναι διόλου ἀφελεῖς: ξέρουν ποῦ βρίσκονται καὶ ποῦ βαδίζουν.

Τὸ «Wish you were here» εἶναι ὁ πρῶτος ρεαλιστικὸς δίσκος τῶν Pink Floyd καὶ τὸ πιὸ τραγικὸ ἄλμπουμ τοῦ '75. Πέρα ἀπὸ τὴ μεταφυσικὴ διάθεση τοῦ «Dark Side of the Moon», διέκριναν ἔστω καὶ καθυστερημένα, τὰ τερατώδη γρανάζια πού, μαζί μ' αὐτούς, τραβοῦν τὰ πάντα γύρω τους πρὸς μία καὶ μόνη κατεύθυνση: τὴν ἰσοπεδωτικὴ ἐκμετάλλευση πρὸς ὄφελος αὐτῶν ποὺ χειρίζονται τὴν αἰώνια καταναλωτικὴ μηχανή. Ξύπνησαν ἀπροσδόκητα, γιὰ νὰ δοῦν τοὺς ἑαυτούς τους δεμένους σὲ μιὰν ἑτεροκίνητη, ταπεινὴ σκοπιμότητα: τὴν κερδοσκοπία. Σὰν μέσα σὲ ὄνειρο εἶδαν, μετὰ ἀπὸ οκτὼ χρόνια εθελοτυφλίας, τί ἦταν αὐτὸ ποὺ ἀχρήστευσε καὶ στέρησε τὸ λογικὸ ἀπὸ τὸν παλιό, πολύτιμο φίλο καὶ ἀρχηγό τους: τὸν Σὺντ Μπάρρετ. Ἀναγνώρισαν ποιὰ συμφέροντα ἔκριναν σὰν ἀδιάφορη τὴν ὕπαρξη τοῦ ὑπερευαίσθητου αὐτοῦ μουσικοῦ, καταδικάζοντάς τον στὴν ἀφάνεια. Καί, μετανιωμένοι γιατὶ μποροῦσαν νὰ βοηθήσουν τὸν «τρελό» τους δημιουργὸ καὶ δὲν τὸ ἔκαναν, ἀφιερώνουν ἕναν ὕστατο ὕμνο στὴν πληγωμένη ἰδιοφυΐα: «Θυμίσου τότε, ποὺ ἦσουν νέος, πῶς ἔλαμπες σὰν τὸν ἥλιο! Τώρα τὸ βλέμμα στὰ μάτια σου, θυμίζει δυὸ μαῦρες κηλίδες στὸν οὐρανό... Σήκω καὶ λάμψε, ἐσὺ τρελὸ διαμάντι! Ἐσύ, πού, βασανισμένος ἀπὸ τὴν παιδικότητα καὶ τὴν καλλιτεχνική σου φλόγα, ἔγινες στόχος χλευασμῶν, ἐσὺ ξένε, ἐσὺ μῦθε, ἐσὺ μάρτυρα, ορθώσου καὶ λάμψε! Ξεκίνησες πολὺ νωρὶς γιὰ νὰ γνωρίσης τὸ μυστικό, ἔκλαψες γιὰ τὴ σελήνη, ἀπειλήθηκες ἀπ' τὶς σκιὲς τῆς νύχτας, παραδόθηκες στὸ φῶς... ἐμπρός, ἐσὺ προφήτη, ἐσὺ ὁραματιστή, ἐμπρός, ἐσὺ ζωγράφε, ἐσὺ αὐλητὴ καί, φυλακισμένε, ἔλα καὶ λάμψε!

Κανεὶς δὲν ξέρει ποῦ βρίσκεσαι, πόσο κοντὰ ἢ πόσο μακριά... Θὰ ἔλθω ὅμως νὰ σὲ ξαναβρῶ, καὶ θὰ ξαπλώσουμε στὴ σκιὰ τοῦ χθεσινοῦ θριάμβου, καὶ θὰ σαλπάρουμε πάνω στὸν ἀλύπητο, ἀτσάλινο ἀέρα! Ἐμπρός, μεγάλο παιδί, ἐσὺ νικητὴ καὶ χαμένε, ἐσὺ ἀναζητητὴ τῆς ἀλήθειας καὶ τῆς αὐταπάτης, ὑψώσου καὶ λάμψε!»

Ὅμως, δὲν θὰ μπορέση νὰ ξαναλάμψη τὸ «τρελὸ διαμάντι» μὲ τὰ τεράστια, λυπημένα μάτια! Τὸ κρατᾶ καθηλωμένο ἕνα ἀπάνθρωπο σύστημα, ποὺ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὶς προσωπικὲς ἀξίες. Τὸ σύστημα αὐτό, τὸ συνέλαβε τελικὰ ἡ εὐαίσθητη ἀντίληψη τοῦ Ρότζερ Γουώτερς.

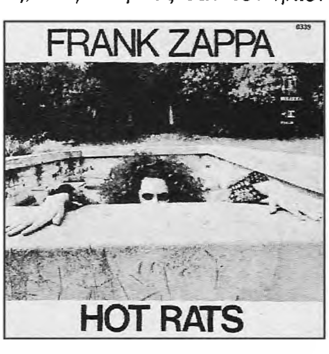
Δὲν προσπαθεῖ νὰ τὸ πολεμήση: περιορίζεται στὸ νὰ τὸ γδύση ἀπὸ τὴν προσποίηση καὶ τὴν ἀνοησία ποὺ τὸ περιβάλλει καὶ νὰ τὸ παρουσιάση, σ' ὅλη του τὴν παράλογη τραγικότητα, στὰ μάτια τῶν ἑκατομμυρίων νέων ποὺ πίστεψαν στὸ γκρούπ του σὰν σὲ θεό. Τοὺς παρουσιάζει λοιπὸν μιὰν ἀγέλη ἀπὸ ἀπρόσωπα ἀνθρωπάκια, ποὺ ἔχουν μηχανευτῆ τὴν ἀπίθανη διαδικασία τῆς ἀνακαλύψεως, ἀναδείξεως, καὶ ἀηδιαστικῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν σημερινῶν ἰνδαλμάτων τοῦ ρόκ. Ὁ Γουώτερς, ἀναφέρει χαρακτηριστικά, ὅτι μποροῦν νὰ κατευθύνουν ἀκόμη καὶ τὶς σκέψεις καὶ τὰ ὄνειρα τῶν θυμάτων τους, μὲ ἕνα σύστημα ἁπλῆς λογικῆς. Μέθοδοί τους, ἡ κολακεία, ἡ ὑποκρισία, τὸ ψέμα καὶ ἡ ἀλάνθαστη πρόβλεψη τῶν κερδοσκοπικῶν πιθανοτήτων.

Μέσα σ' αὐτὴν τὴ θλιβερὴ εἰκόνα, κρατάει πρώτη θέση ἡ απομυθοποίηση τῶν Φλόϋντ. Φυσικὸ ἦταν ἄλλωστε: ἡ μηχανὴ δὲν ἀφήνει περιθώρια γιὰ προσωπικὴν ἐκτίμηση τῶν καταστάσεων. Ἐδῶ βρίσκεται καὶ τὸ κεντρικὸ νόημα τοῦ ἄλμπουμ: στὴν ολοκληρωτικὴ ὑποδούλωση τῆς προσωπικότητας τοῦ μουσικοῦ καὶ στὴν ἀπονέκρωση τῶν αἰσθήσεών του σὲ τέτοιον βαθμό, ὥστε νὰ μπορῆ νὰ τοῦ ὑπαγορεύη αὐτὴ πλέον τί θὰ τὸν συγκινῆ καὶ τί ὄχι. Καὶ μέσα σὲ μιὰν ἀτέλειωτη σειρὰ συμβιβασμῶν, καὶ ψευδαισθήσεων, χάνεται κάθε ἰδανικὸ καὶ κάθε χαρὰ γι' αὐτόν: «Μήπως ἄραγε σὲ ἐξανάγκασαν νὰ πουλήσης γιὰ δένδρα τὶς καυτὲς στάχτες; Τὸ δροσερὸ ἀεράκι γιὰ τὸν καυτὸ λίβα; Καὶ νὰ δεχτῆς τὶς ἄχαρες ἀνέσεις σὰν μιὰν ἀλλαγή; Καὶ μήπως ἀντάλλαξες τὸ μονοπάτι ποὺ σὲ οδηγοῦσε στὴ μάχη γιὰ νὰ πάρης ἕνα «σοβαρὸ» ρόλο μέσα σ' ἕνα κλουβί,

Πόσο, πόσο θὰ ἤθελα νὰ ἦσουν ἐδῶ!

Ὅσην ὅμως ἀπαισιοδοξία καὶ συντριβὴ κρύβουν τὰ λόγια, τόσην ὀμορφιὰ φανερώνει ἡ μουσική. Ἔχοντας πλέον οριστικὰ ἐγκαταλείψει τὰ χωρὶς τέλος ταξίδια σὲ ἄγνωστες διαστάσεις τοῦ σύμπαντος καὶ τῆς ψυχῆς, οἱ Φλόϋντ προσπαθοῦν καὶ καταφέρνουν νὰ δώσουν τὴν ἀνθρώπινη, εὐπρόσιτη πλευρά τους, χωρὶς ὅμως ἀσυγχώρητες προχειρότητες ἢ ὑπερβολικὲς πρωτοτυπίες. Τὸ «Wish you were Here» εἶναι ἕνα ἀριστούργημα ἁπλότητας καὶ ἠχητικοῦ συντονισμοῦ. Παραδόξως, εἶναι, πολὺ πιὸ πλούσιος καὶ πιὸ αὐθόρμητος δίσκος ἀπὸ τοὺς προηγούμενους, μὲ θαυμαστὴ πληρότητα καὶ ὡριμότητα (περιττὸ νὰ ἐπεκταθοῦμε σὲ περιγραφές: ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν προηγούμενων ἄλμπουμς, ὑπάρχουν ἐδῶ βελτιωμένα καί, συχνά, τελειοποιημένα. Ἄλλωστε, ὅλοι θὰ τὸν ἀκούσετε, ἀργὰ ἢ γρήγορα). Γι' αὐτό, ὅλοι οἱ σοβαροὶ Ἐγγλέζοι κριτικοὶ τῶν ἐγκύρων περιοδικῶν ὅπως τὸ «New Musical Express» ἔσπευσαν νὰ τὸν κρίνουν ὅπως πράγματι τοῦ ἀξίζει σὰν μιὰ πολύτιμη κοινωνικὴ μαρτυρία, ἐνῶ οἱ ἀνόητοι ἀρθρογράφοι τοῦ ἀκόμη πιὸ ἀνόητου «Melody Maker», σὲ μιὰν ἀψυχολόγητη προσπάθειά τους νὰ δειχτοῦν «αὐστηροί», τὸν καταδίκασαν καὶ ἔκαναν τὸ πᾶν γιὰ νὰ τὸν μειώσουν. Τί μικρόνοια καὶ τί κακοήθεια!

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '75

HOW DARE YOU! 10CC

Ἐπανέρχομαι στὸ πολυσυζητημένο θέμα τοῦ «HOW DARE YOU!», γιὰ νὰ σημειώσω σ' αὐτοὺς ποὺ βιάζονται νὰ ἀπορρίψουν χωρὶς ὑπεύθυνη ἔρευνα, ὅτι τὰ πράγματα δὲν εἶναι πάντοτε τόσο ἁπλὰ ὅσο τὰ νομίζουμε. Τὰ κομμάτια τοῦ «HOW DARE YOU!», ἀποτελοῦν σχεδὸν ὅλα μέρος ἀπὸ μιὰ ἀνεπτυγμένη τεχνοτροπία ποὺ βασίζεται στὸν ἀντισυμβατικὸ ἐκλεκτισμό, δοσμένο ὅμως μὲ τέτοιο ἔντεχνο, ἐπιστημονικὸ τρόπο, ὥστε ἐλάχιστοι ἀντιλαμβάνονται ὅτι, τὸ «ἁπλοϊκὸ» τραγουδάκι ποὺ μόλις ἄκουσαν μπορεῖ νὰ ἀλλάζει στὴ ροή του καὶ τρεῖς καὶ τέσσερις ἁρμονικὲς κλίμακες! Ἡ μετάβαση ἀπὸ τὴν μιὰ στὴν ἄλλη, γίνεται μὲ ἀδιόρατο τρόπο, χωρὶς νὰ διακόπτεται ἡ συνέχεια τῆς μελωδίας. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ ἀσύγκριτη τέχνη τῶν 10CC, τῶν τεσσάρων προοδευτικῶν Ἐγγλέζων πού, μὲ τὸ ἄλμπουμ αὐτό, ἀναβίωσαν τὴν βρεταννικὴ πὸπ καὶ τὴν ἔσπρωξαν χρόνια ὁλόκληρα μπροστὰ ἀπ' τὸν καιρό της.

Θὰ ρωτήσουν, τώρα, πολλοί: καὶ τί σημασία ἔχουν ὅλ' αὐτά; Καὶ ἡ θεωρία τῆς ἀνεπιτήδευτης ἁπλότητας;

Κατ' ἀρχήν, ποιὸς μίλησε γιὰ ἐπιτήδευση; Ὁ στίχος καὶ μόνο τῶν τραγουδιῶν, φανερώνει τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν ὀξύνοια μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζουν οἱ 10CC τὰ ἐπίκαιρα θέματά τους. Ἔχουμε, ἄλλωστε, ξαναμιλήσει γι' αὐτά. Ὅσο γιὰ τὶς πολύπλοκες μελωδικὲς δομὲς τῶν κομματιῶν, θὰ ἔκρυβαν μέσα τους ματαιόδοξη αὐτοπροβολὴ καὶ ὑποκριτικὴ προοδευτικότητα μόνον ἂν ἦταν ἀντιαισθητικές. Ὅμως, ἐδῶ συμβαίνει ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Τὰ «Lazy Ways», «I'm Mandy Fly Me», «How Dare You» καὶ «Don't Hang Up», δὲν κρύβουν μόνον ἕναν χείμαρρο ἰδιοφυῶν ἁρμονικῶν ἐναλλαγῶν ἀλλὰ καὶ βαθειὰ ὀμορφιά. Κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτά, μαζὶ μὲ δυὸ-τρία ἀκόμη ἀπὸ τὸ κορυφαῖο αὐτὸ LP, ἀποτελεῖ καὶ ἕναν μικρὸ ἰδιόρρυθμο συναισθηματικὸ κόσμο. Γιὰ νὰ τὸν ἐκφράσουν οἱ 10CC διάλεξαν σὰν μέσο τὸν ἐκλεκτισμό. Ποῦ εἶναι τὸ πρόβλημα;

IN SEARCH OF THE LOST CHORD THE MOODY BLUES

Μὲ τὴν ὁλοκλήρωση τῆς κυκλοφορίας τῶν ἑπτὰ ἄλμπουμ τῶν Moody Blues, (τὸ παλιό, πρῶτο LP τοῦ 1965 δὲν νομίζω ὅτι θὰ φανεῖ ποτὲ στὴν ἑλληνικὴ ἀγορὰ καὶ οὕτως ἢ ἄλλως, δὲ ἔχει καμιὰ σχέση μὲ τοὺς λόγους ποὺ χάρισαν στὸ γκρούπ τὴν σημερινή του αἴγλη) καὶ ἔχοντας τὴν διαίσθηση ὅτι θὰ ἀργήσουμε ἀρκετὰ νὰ ξαναμιλήσουμε γι' αὐτούς, νομίζω ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο νὰ κάνουμε, μὲ βάση τὸ «IN SEARCH OF THE LOST CHORD», τὸ τρίτο τους ἄλμπουμ ποὺ κυκλοφόρησε ἐδῶ τελευταῖα, μὲ ὀκτάχρονη καθυστέρηση, μιὰ γενικὴ ἀνασκόπηση τῆς προσφορᾶς τους. Οἱ Moody Blues ἦσαν οἱ πρῶτοι ποὺ ἔδωσαν ἕνα ὑπεύθυνο δεῖγμα τοῦ τί ἐστὶ καὶ τί θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι τὸ κλασικκ-ρόκ, δηλαδὴ τὸ ρὸκ μὲ στοιχεῖα κλασικῆς μουσικῆς. Αὐτό, τὸ πέτυχαν ὄχι τόσο μὲ τὸ «DAYS OF FUTURE PASSED», ὅπου ἡ συμφωνικὴ ὀρχήστρα ὑπῆρχε σχεδὸν ἀνεξάρτητα, πλαισιώνοντας μᾶλλον τὰ κομμάτια παρὰ ἀποτελώντας μέρος του, ὅσο μὲ αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἄλμπουμ, ὅπου τὸ κλασικὸ στοιχεῖο γεννιέται μέσα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ ὄργανα τῶν Πίντερ. Ἔτζ, Χαίηγουωρντ, Λότζ καὶ Τόμας, καὶ ζεῖ σὲ κάθε λεπτὸ τῆς μουσικῆς τους, αὐτοδύναμο, ἀπόλυτα προσωπικό, ἐπαναστατικὸ στὴν αὐθεντικότητά του καὶ ἀνυπέρβλητο σὲ ἐκφραστικότητα καὶ μεγαλοπρέπεια. Στὸ «IN SEARCHE OF THE LOST CHORD», βλέπει τὸ φῶς τῆς ἡμέρας μιὰ νέα μορφὴ μουσικῆς ἔκφρασης ἕνα χρόνο μετὰ τὸ «SERGEANT PEPPERS», τὸ «A Day In the Life» καὶ τὸ «A Whiter Shade of Pale»... Ἦταν 1968. Ἀπὸ τότε, ἡ βρεταννικὴ πὸπ δὲν ξαναγνώρισε μεγαλύτερες ἡμέρες.

Ἡ νέα αὐτὴ κατεύθυνση, ἡ ὁποία, ἂν καὶ ἀντλοῦσε τὴν ἔμπνευσή της ἀπὸ τὴν ἐξελιγμένη αἰσθητικὴ τῶν Beatles μέσα στὰ δύο τελευταῖα χρόνια (66 καὶ 67) ἐπεσκίασε κατὰ πολὺ κάθε μέχρι τότε προσπάθεια στὸν εἰδικὸ τομέα τῆς ἐκλεκτικῆς πόπ, βρῆκε τὴν πιὸ καλὰ τοποθετημένη ἔκφρασή της σὲ τέσσερα κομμάτια τοῦ LP τὰ «Voices In The Sky» καὶ «The Actor» τοῦ Τζάστιν Χαίηγουωρντ, ὅπου παρατηροῦνται καὶ τὰ περίφημα ἐκεῖνα λυρικὰ στοιχεῖα ποὺ ἀνέδειξαν τοὺς Μούντυς σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ δέκα μεγαλύτερα σύνολα ποὺ γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος τοῦ ρὸκ καὶ τῆς πόπ, (ὁ Χαίηγουωρντ εἶναι οὐσιαστικὰ ὁ σημαντικότερος ἀπὸ τοὺς πέντε στὸν τομέα τῆς σύνθεσης καὶ τῆς ἐνορχήστρωσης, τὰ «Nights In White Satin» καὶ «Tuesday Afternoon» ἦσαν δικά του δημιουργήματα), τὸ «Home of Four Doors» τοῦ Τζὼν Λότζ, σὲ δύο μέρη, τὸ πιὸ προχωρημένο αἰσθητικὰ καὶ

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ 76

τοῦ Ἀργύρη Ζήλου

πληρέστερο συνθετικὰ κομμάτι τοῦ ἄλμπουμ, πολύπλοκο στὴ δομή του καὶ ἀτμοσφαιρικὰ πλούσιο καὶ τὸ «Legend of A Mind», ἐξάλεπτη ἐπικὴ σύνθεση τοῦ φλαουτίστα, σαξοφωνίστα καὶ βασικοῦ τραγουδιστῆ Ραίη Τόμας γραμμένη γιὰ τὸν διάσημο Τίμοθυ Λῆρυ, πνευματικὸ πατέρα τοῦ Τόμας. Τὸ κομμάτι αὐτό, μὲ ἐξεζητημένες ρὸκ ἁρμονίες καὶ καταιγιστικὴ χρήση τῶν ὀργάνων περιλαμβάνει γύρω στὴ μέση του, ἕνα ὀνειρικὸ βουκολικὸ ταμπλώ, ὅπου τὸ φλάουτο τοῦ Τόμας αὐτοσχεδιάζει μὲ συναρπαστικὸ τρόπο πάνω σὲ μιὰ συμφωνικὴ φαντασία τῶν μέλλοτρονς τοῦ Πίντερ. Παρεμβάλλεται μεταξὺ τῶν δύο μερῶν τοῦ «House of Four Doors», σχηματίζοντας ἔτσι μιὰ μαγευτικὴ σουίτα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, οἱ Μούντυς δὲν παραλείπουν νὰ δώσουν λίγα δείγματα τῆς προσωπικῆς τους αἴσθησης γιὰ τὸ ρόκ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ρυθμικὰ περάσματα τοῦ «Legend of A Mind», ἕνα ἄλλο κομμάτι ποὺ στέκεται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ δυναμικότερα τῆς ἐποχῆς του — καὶ τὰ ἀξιολογότερα, φυσικὰ — εἶναι τὸ «Ride My See-Saw» τοῦ Λότζ, ποὺ ἀνοίγει τὸ L.P. μετὰ ἀπὸ μιὰ σύντομη ἀβανγκάρντ εἰσαγωγὴ τοῦ Ἔτζ. Σημαντικὴ δουλειά ἦταν ἐπίσης καὶ τὸ «The Best Way to Travel», τοῦ πιανίστα, μελλοτρονίστα, βιολοντσελίστα, κιθαρίστα, μπασσίστα, χαρπσιχορδίστα καὶ πολλὰ ἄλλα, Μάικ Πίντερ, τοῦ συνθέτη ποὺ χάρισε στὸ γκροὺπ τὸ πιὸ ἐπιβλητικὸ συμφωνικὸ στοιχεῖο του. Ἀνάμεσα σὲ μερικὲς ὄχι καὶ τόσο ἁπλὲς ρὸκ δομές, ἁπλώνονταν μιὰ ὀργανικὴ φαντασία, παραστατική, σχεδὸν τρισδιάστατη, μοναδικὸ δεῖγμα τοῦ ψυχεδελισμοῦ τῆς ἐποχῆς της.

Ἕνα ἄλλο χαρακτηριστικὸ δεῖγμα τῆς ἐποχῆς, εἶναι καὶ ἡ δεύτερη σύνθεση τοῦ Πίντερ, τὸ συμφωνικὸ Ἰνδικὸ ράγκα «Om», ὅπου ἡ ἀνατολὴ κυριολεκτικὰ συναντᾶ τὴν δύση μέσα σὲ μιὰ πανδαισία ἀπὸ μέλλοτρονς, λυρικὰ χορωδιακὰ φωνητικὰ καὶ ἐξευρωπαϊσμένες κλίμακες τοῦ σιτάρ, μὲ χειριστὴ τὸν Χαίηγουωρντ. Ἦταν ἕνα μεγαλοπρεπέστατο φινάλε γιὰ τὸ ἄλμπουμ, ποὺ περιλαμβάνει δυὸ ἀκόμη ὄμορφες στιγμές: τὸ ἰδιόρρυθμο, ὑποβλητικὸ «Visions of Paradise» τοῦ Χαίηγουωρντ, μὲ ἐλαφρὰ ἰνδικὴ καὶ αὐτὸ αἰσθητική, καὶ τὸ καθαρὰ πὸπ «Dr. Livingstone, I Presume» τοῦ Τόμας, ἡ μόνη μέτρια σύνθεση τοῦ ἄλμπουμ.

Αὐτὴ εἶναι, μὲ λίγα λόγια, (δὲν εἶναι εὔκολο, οὔτε καὶ σκόπιμο νὰ περιγράψεις τὴν μουσική) ἡ ταυτότητα τοῦ «IN SEARCH OF THE LOST CHORD». Προσωπικά, τὸ θεωρῶ ὄχι μόνον σὰν τὸ καλύτερο ἔργο τῶν Moody Blues, ἀλλὰ καὶ σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ ἀποφασιστικότερα κεφάλαια στὴν ἱστορία τῆς βρεταννικῆς καὶ γενικότερα, τῆς διεθνοῦς πόπ. Ἢ μᾶλλον, πιὸ ἁπλά, τῆς παγκόσμιας μουσικῆς.

THE YES ALBUM
YES

Ἀπὸ ἱστορικῆς πλευρᾶς — ἀλλὰ καὶ μὲ γενικότερα καλλιτεχνικὰ κριτήρια — ἡ ἀξία τοῦ «THE YES ALBUM» εἶναι πολὺ μεγάλη, τὸ ἄλμπουμ αὐτό, τὸ τρίτο στὴν δισκογραφία τῶν Yes, εἶδε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας σὲ μιὰ ἐποχὴ ἀποφασιστικὴ τόσο γιὰ τὸ γκρούπ, ὅσο καὶ γιὰ τὸ βρεταννικὸ προοδευτικὸ ρόκ. Ἔργο μὲ πρωτοφανῆ δυναμισμό, τὸ «THE YES ALBUM» παρουσιάζει φαντασμαγορικὰ ἕναν πυκνογραμμένο πρόλογο τοῦ τὶ πρόκειται νὰ ἐπακολουθήσει στὰ ἑπόμενα πέντε χρόνια τῆς καριέρας ἑνὸς γκρούπ, ποὺ ἐπέβαλε μὲ αὐτὸ τὸν ἑαυτό του σὰν τὴν πιὸ λαμπρὴ καὶ συγκεκριμένη ἐλπίδα τῆς «Γηραιᾶς Ἀλβιόνος».

Σὰν κάθε ἐπαναστατικὴ προσπάθεια ποὺ ἔχει νὰ προτείνει ριζοσπαστικὲς λύσεις, τὸ ἄλμπουμ βασιζόταν περισσότερο στὴν καταλυτικὴ βία παρὰ στὸ λυρισμό. Οἱ συναισθηματικὲς τάσεις τοῦ γκρούπ, διάχυτες, γιὰ τὸ ἐξασκημένο αὐτὶ καὶ στὴν παραμικρὴ τονικότητα κάθε κομματιοῦ, δὲν ἀνέβαιναν στὴν ἐπιφάνεια σὰν πρωταρχικὸ αἰσθητικὸ στοιχεῖο, παρὰ μόνον σὲ τρεῖς, σύντομες περιπτώσεις: τὸ «A Venture» τοῦ Ἄντερσον, τὸ ἀκουστικὸ «The Clap», ποὺ ἐπέβαλε πανηγυρικὰ τὸν Στὴβ Χάου — ἦταν ἡ πρώτη ἠχογραφική του προσπάθεια μὲ τοὺς Yes — σὰν κορυφαῖο μουσικὸ καὶ τὸ μαγευτικὸ «Your Move» τοῦ Ἄντερσον πού, μαζὶ μὲ τὸ «All Good People» τοῦ Σκουάιρ, σχηματίζουν τὸ ἑπτάλεπτο «I've Seen All Good People». Τὰ ὑπόλοιπα λεπτὰ τοῦ L.P., κυριαρχοῦνται ἀπὸ τρεῖς καταιγιστικὲς συνθέσεις, ἀσφυκτικὲς ὀργανικὰ καὶ μὲ τέτοια συνθετικὴ εὐρύτητα, ὥστε εἶναι δύσκολο νὰ φανταστεῖς ἀκόμη καὶ σήμερα, ὅτι μέσα σὲ τόσο περιορισμένο χρονικὸ διάστημα, δόθηκαν τόσα πολλὰ καὶ μὲ τόση πληρότητα. Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ τέτοια φανερὴ ἄνεση, ποὺ ὄχι μόνον προκαλοῦσε τὸ φιλότιμο τῶν ὑπόλοιπων προοδευτικῶν μουσικῶν, ἀλλὰ καὶ βοηθοῦσε, τὸ εὐρὺ κοινὸ νὰ συνειδητοποιήσει ὅτι, μὲ βάση καὶ ἀφετηρία τὶς δομὲς τῶν «Starship Trooper», «Yours Is No Disgrace» καὶ «Perpetual Change», κάθε τολμηρὴ σκέψη γιὰ τὸ μέλλον γινόταν πλέον δυνατή. Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολικὸ ἂν παρατηροῦσα ὅτι, τὸ «THE YES ALBUM» εἶναι τὸ ἔργο ποὺ ἀπελευθέρωσε ὁριστικὰ τὶς ἁρμονίες ἀπὸ τὴν συντηρητικότητά τους.

A TRICK OF THE TAIL
GENESIS

Μέσα ἀπὸ τὶς πολυάριθμες προοδευτικὲς καὶ μὴ τάσεις, οἱ Genesis κατάφεραν νὰ ἐπιβληθοῦν σὰν τὸ πιὸ ὁλοκληρωμένο μουσικὸ βρεταννικὸ σύνολο. Δὲν θὰ ἦταν παράτολμο ἂν ἔλεγα ὅτι τὸ πέτυχαν μὲ αὐτὸν καὶ μόνο τὸν δίσκο, ποὺ ἀποτελεῖ, κατὰ τὴν γνώμη μου, τὸ ραφιναρισμένο ἀπόσταγμα τῆς μέχρι σήμερα δουλειᾶς τους.

Ὅσοι πίστεψαν ὅτι ἀνακάλυψαν μιὰ κάποια συντηρητικότητα στὸ «A TRICK OF THE TAIL», δείχνουν ὅτι δὲν ἔχουν καταλάβει ποιὸ ἀκριβῶς εἶναι τὸ πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖο δουλεύουν οἱ τέσσερις κορυφαῖοι μουσικοί. Στὸ παρελθόν, ἀπέδειξαν ὅτι μποροῦσαν νὰ ἐντυπωσιάσουν τὸν μέσο ἀκροατὴ μὲ πολυρρυθμικὲς δομὲς καὶ λαβυρινθώδεις ἁρμονικὲς περιπλανήσεις. Σήμερα, μὲ τὴν πείρα τοῦ κοσμοταξιδεμένου ἐρευνητῆ, ἐπιστρέφουν γιὰ νὰ μᾶς διηγηθοῦν, μὲ ἁπλὰ παραστατικὰ λόγια, τὶ τοὺς δίδαξαν τὰ τόσα χρόνια συνθετικῆς ἀναζήτησης. Δὲν θέλουν, ὅμως πιὰ νὰ καταπλήξουν: ἡ ὡριμότητα προσδίδει γλυκύτητα στὶς ἐκφράσεις τοῦ καλλιεργημένου ἀνθρώπου καὶ τὸν ἀπαλλάσσει ἀπὸ τὴν ἐπιδειξιομανία.

Ἔτσι, βασίζοντας τὴν ὀμορφιὰ τοῦ ἔργου τους στὴν ἀπέριττη μεστότητά του, μᾶς χάρισαν τὸ πιὸ περιεκτικὸ ἄλμπουμ τῆς καριέρας τους, αἰσθητικὰ εὐρύτερο ἀπὸ τὶς προηγούμενες ἠχογραφήσεις καὶ συνεπέστερο συνθετικά. Ὅσο γιὰ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο τὸ προσφέρουν, δὲν νομίζω ὅτι θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ ὑπάρξει σοβαρότερος καὶ πιὸ γοητευτικός.

SOFTS THE SOFT MACHINE

Τὸ «SOFTS» δὲν ἔρχεται οὔτε γιὰ νὰ ἀνοίξει νέους αἰσθητικοὺς δρόμους στὸ τζὰζ-ρόκ, οὔτε γιὰ νὰ γράψει τὴν πιὸ ἔνδοξη σελίδα στὴν ἱστορία τοῦ μοναδικοῦ στὰ χρονικὰ αὐτοῦ γκρούπ. Ἔρχεται, ἁπλῶς, γιὰ νὰ προσφέρει μερικὲς — καὶ διόλου λιγοστὲς — στιγμὲς καλῆς, ἐμπνευσμένης μουσικῆς. Τὸ «SOFTS» ξαναφέρνει στὴν ἐκλεκτικὴ μουσικὴ τὴν ἀνθρωπιὰ καὶ τὴν αἴσθηση τῆς μελωδίας.

Ποτὲ δὲν ἦσαν τόσο καταρτισμένοι τεχνικὰ ὅσο σήμερα, οὔτε τόσο συντονισμένοι ἠχητικά. Ὁ ἦχος τῶν Soft Machine, δὲν ἀναλύεται πιὰ σὲ ἕνα βασικὸ ρυθμο-αρμονικὸ ταπέτο, πάνω στὸ ὁποῖο τὰ πρῶτα ὄργανα ἁπλώνουν τῆς πολύπλοκες, ἐγκαφαλικές τους φράσεις, τὸ καθένα μὲ τὴν σειρά του, ἀλλά, ἀντιθέτως, σὲ ἕνα πολυδιάστατο, λεπτομερειακὰ μελετημένο σύνολο, ὅπου κάθε ὄργανο παίζει ἕναν προκαθορισμένο, διακριτικὸ ρόλο, σὲ στενὴ ἐξάρτηση ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα. Ἄρα, λοιπόν, δὲν μποροῦμε πιὰ νὰ μιλᾶμε γιὰ τζάζ, ἀλλὰ γιὰ μιὰ ἐξαιρετικὰ προχωρημένη μορφὴ ἐγκεφαλικοῦ ρόκ, ὅπου κυριαρχοῦν σοβαρὲς τάσεις γιὰ ἀποφασιστικὴ ἀποδέσμευση ἀπὸ τὶς συμβατικὲς φόρμες.

Ὅμως, τὸ «SOFTS» δὲν φλερτάρει τὴν σύγχρονη μουσικὴ παρὰ μόνον σὲ σποραδικὰ σημεῖα καὶ οὐσιαστικὰ ἐκεῖ ποὺ ἡ δομὴ τῶν κομματιῶν ἐπιτρέπει μιὰ πιὸ ἐλεύθερη ὀργανικὴ κίνηση. Δὲν εἶναι, ὅμως, αὐτὸ τὸ βασικὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ ἔργου. Τὸ στοιχεῖο ποὺ ἀκτινοβολεῖ ἐδῶ, εἶναι ὁ ὥριμος λυρισμὸς τοῦ Κὰρλ Τζένκινς. Δὲν ξέρω ἂν εἶναι συμπτωματικό, ἀλλὰ ἡ ἀποχώρηση τοῦ πολύχρονου πυρήνα τοῦ γκρούπ, τοῦ Μάικ Ράτληтζ ἀπομάκρυνε καὶ ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τήν... στρατοσφαιρικὴ ψυχρότητα τῆς μουσικῆς τῶν Soft Machine. Ἀντίθετα, ὅμως, μὲ τοὺς φόβους τῶν σχολιαστῶν, ὁ Τζένκινς ποὺ τὸν ἀντικατέστησε στὰ κλαβιέ, ἀποδείχτηκε πιὸ ἀτμοσφαιρικὸς ἐκτελεστὴς καὶ τὸ κυριότερο, πολὺ πιὸ συναισθηματικὸς συνθέτης. Τὸ ἄλμπουμ, διαιρεῖται σὲ δύο βασικὰ μέρη: στὰ ἕξη πρῶτα κομμάτια ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα εἶδος χαλαρῆς σουίτας χωρὶς ἰδιαίτερο τίτλο, καὶ στὰ ὑπόλοιπα πέντε, ὅπου οἱ δυνάμεις τοῦ γκροὺπ ἑνώ-

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '76

νονται, κυρίως στὸ «Nexus» καὶ τὸ «One Over the Eight», σὲ μιὰ σειρὰ ἀνεξαρτήτων μεταξύ τους ὀργανικῶν ταμπλῶ: στὸ «Kayoo», τὰ κρουστὰ τοῦ Τζὼν Μάρσαλ χτίζουν ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ δυναμικὰ καὶ ἔντεχνα ἠχητικὰ κρεσσέντα, ἀνεβάζοντας τὸν Μάρσαλ καὶ πάλι στὴν πρώτη διεθνῆ κατηγορία τῶν κορυφαίων ντράμμερς. Τὸ «The Gamden Tandem» ποὺ ἀκολουθεῖ, ἀποτελεῖ μιὰ κατακόρυφη ἐπέκταση τοῦ «Kayoo», καὶ εἶναι ἕνας πολυρρυθμικὸς συνδυασμὸς κιθάρας καὶ κρουστῶν ποὺ καταλήγει στὴν ἐπιβλητικὴ ἁρμονικὴ φαντασία «Nexus» τοῦ Τζένκινς.

Τὸ «Nexus», ἀνοίγει τὸν δρόμο στὸ συντονισμένο «One Over the Eight», ἕνα φάνκυ κομμάτι ὅπου κυριαρχεῖ τὸ τενόρο σαξόφωνο τοῦ νεοφερμένου Ἄλαν Γουέηκμαν. Καλὸς σολίστας ὁ Γουέηκμαν, ἔχει ἀναλάβει μαζὶ μὲ τὸν Τζὼν Ἔθεριτζ, τὸν κιθαρίστα ποὺ ἀντικατέστησε τὸν Χόλντσγουωρθ, τὸ βάρος τῶν φρὴ-φὸρμ αὐτοσχεδιασμῶν πού, εἶναι ἀλήθεια, σπανίζουν στὸ «SOFTS». Τὸ κομμάτι κλείνει μὲ μιὰ ἐκκωφαντικὴ ὀργανικὴ κορώνα. Ἕνα σύντομο σόλο τοῦ Ἔθεριτζ, παιγμένο ἀπὸ δύο ἀκουστικὲς κιθάρες ποὺ κινοῦνται ἔξυπνα καὶ δημιουργοῦν ἄλλοτε ἁπλὰ καὶ ἄλλοτε ἀσυνήθιστα ἁρμονικὰ σχήματα, καὶ τὸ «Etika» κλείνει τὸ ἄλμπουμ.

Ὅμως τὰ πέντε ἀποσπάσματα ποὺ ἀνάφερα δὲν ἀντιπροσωπεύουν παρὰ ἕνα ὄχι καὶ τόσο σημαντικὸ μέρος τοῦ «SOFTS». Ἡ πραγματικὴ ἀξία τοῦ L.P., βρίσκεται στὴν ἡμίωρη ἑξαμερῆ σουίτα τοῦ Κὰρλ Τζένκινς ποὺ ἀποτελεῖ κατὰ τὴν γνώμη μου τὸ πιὸ ἀξιόλογο συνθετικὸ ἐπιχείρημα τοῦ γκρούπ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ «5». Ἀρχίζει μὲ τὸ ἰδιόρρυθμο «Anbade», μιὰ ἀκουστικὴ εἰσαγωγὴ παιγμένη μὲ ξύλινη κιθάρα καὶ ὄμποε (ἢ συνθεσάιζερ στὸν ἀνάλογο ἦχο) καὶ κλείνει μὲ ἕνα ὑπνωτικὸ ἠλεκτρονικὸ σχῆμα, τὸ «Second Bundle», ποὺ θυμίζει καλοὺς Tungerine Dream.

Στὸ ἐνδιάμεσο, μιὰ σειρὰ ἀπὸ περίφημες ὁλοκληρωμένες συνθέσεις, μὲ ἀποκορύφωμα τὸ «Out of Season» καὶ τὸ «The Tale of Taliesin». Στὸ β' αὐτὸ κομμάτι, μετὰ ἀπὸ μιὰ θαυμάσια σὲ σύλληψη εἰσαγωγή, δίνεται ἡ εὐκαιρία, σὲ ἕνα δεύτερο, ἐλεύθερο αὐτὴ τὴ φορά, μέρος, στὸν Ἔθεριτζ νὰ παρουσιάσει ὅλη τὴν ἐπιστημονικὴ τεχνική του στὰ ἠλεκτρικὰ σόλο, ἐπιδεικνύοντας ταχύτητα καὶ ἐφευρετικότητα σχεδὸν ἐφάμιλλες τοῦ Χόλντσγουωρθ. Τὸ «Ban-Bom Calibom» ποὺ ἀκολουθεῖ, ναρκώνει μὲ τὴν ἐπαναληπτική, χειμαρρώδη ρυθμική του κίνηση καὶ τὴν ἀλλεπάλληλη διαδοχὴ τῶν σόλο ἀπὸ τὴν κιθάρα καὶ τὸ σοπράνο. Ντύνεται ἀπὸ μιὰ φαντασία τῶν κήμπορντς πού, στὸ κρίσιμο σημεῖο, ἀφήνει τὴν θέση της στὸ «Song of Aeolus», μιὰ μπαρὸκ σύνθεση μὲ ἔντονη τὴν παρουσία τῶν συνθεσάιζερς, μὲ χειριστὴ τὸν Μάικ Ράτλητζ. Εἶναι ἕνα ἀριστουργηματικὸ τέλος γιὰ τὴν πλευρά, ὄχι ὅμως καὶ γιὰ τὴν σουίτα, ποὺ συνεχίζεται στὴν β πλευρὰ μὲ τὴν πιὸ γοητευτικὴ στιγμὴ τοῦ L.P., τὸ «Out Of Seasons» καὶ κλείνει μὲ τὸ ναρκωτικὸ ἠλεκτρονικὸ «Second Bundle» ποὺ προανάφερα.

Αὐτὸ εἶναι μὲ λίγα, λόγια τὸ «SOFTS», τὸ πιὸ ἀποφασιστικὸ βῆμα στὴν καριέρα τῶν Soft Machine μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ «3». Ἐλπίζω νὰ ἐκτιμηθεῖ ἀπὸ τὸ κοινὸ στὴ σωστή του ἀξία.

FLY LIKE AN EAGLE STEVE MILLER BAND

Μερικοὶ ἄνθρωποι γνωρίζουν τὸ μπλοὺζ καλύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Μερικοί, ειδικεύονται στὴ σωστὴ ἑρμηνεία τοῦ ρὸκ-ἐν-ρόλλ... Ἄλλοι, προσπαθοῦν νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὰ πεπατημένα καὶ νὰ κινηθοῦν μέσα σὲ πιὸ προχωρημένους αἰσθητικοὺς χώρους, κάνοντας δημιουργικὴ χρήση τῶν ἀπεριορίστων δυνατοτήτων ποὺ τοὺς προσφέρονται στὰ σημερινὰ ἠχογραφικὰ στούντιος. Μερικοί, τέλος, οἱ πιὸ μελετημένοι, στρέφουν τὶς προσπάθειές τους πρὸς τὴν ἐπέκταση τῶν παραδοσιακῶν σχημάτων μὲ μέσον τὴν ἐνσωμάτωσή τους στὶς ἰδιομορφίες τῆς σύγχρονης αἰσθητικῆς... Τώρα, ὅσο παράδοξο καὶ ἂν φαίνεται, ὑπάρχει κάποιος ποὺ κατορθώνει καὶ βγαίνει νικητὴς καὶ στοὺς τέσσερις αὐτοὺς τομεῖς. Αὐτὸς ὁ παράξενος ἥρωας τῆς ἐποχῆς μας, εἶναι ὁ Στὴβ Μίλλερ.

Ὅσοι τὸν ἔχουν παρακολουθήσει προσεκτικὰ στὰ τόσα χρόνια (ἕντεκα, νομίζω...) τῆς καριέρας του, θὰ ἔχουν πλέον ἀντιληφθεῖ ὅτι ὁ Στὴβ, διέθετε ἀνέκαθεν τὰ φόντα, γιὰ νὰ γίνει σούπερσταρ, μὲ ὅλη τὴ σημασία τῆς λέξης. Τὸ ὅτι δὲν ἔγινε, ὀφείλεται σὲ αὐτὸν καὶ μόνο, ἢ μᾶλλον σὲ ἕνα βασικό, σπάνιο προτέρημά του τὴν ἐπίγνωση ὅτι μιὰ μυθοποίηση σὲ παγκόσμια κλίμακα, ἀργὰ ἢ γρήγορα δεσμεύει τὸν καλλιτέχνη καὶ τὸν προσανατολίζει στὶς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ. Ἀντὶ γιὰ ἕναν τέτοιο θάνατο τῆς προσωπικότητάς του, ὁ Στὴβ προτίμησε τὴν σιωπή... Φέτος, μετὰ ἀπὸ διόμισυ χρόνια ἀποχῆς ἀπὸ κάθε ἠχογραφικὴ δραστηριότητα, μᾶς προσφέρει τὸ «FLY LIKE AN EAGLE», τὸ καλύτερο κατὰ τὴν γνώμη μου ἄλμπουμ του ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ «YOUR SAVING GRACE».

Τὸ «FLY LIKE AN EAGLE» ἔχει ἀξία, ὄχι μόνο γιατὶ στέκεται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα καὶ πλέον ὑπεύθυνα ρὸκ LP's τῶν τελευταίων δώδεκα μηνῶν, ἀλλά, καὶ κυρίως, γιατὶ παρουσιάζει μιὰ δημιουργικὴ ἐπιστροφὴ τοῦ Μίλλερ στὴν πρωτοποριακὴ ἀτμόσφαιρα τῶν τελευταίων χρόνων τῶν σίξτυς, τότε ποὺ ἡ μουσική του ἦταν ὅ,τι πληρέστερο ὑπῆρχε στὸν χῶρο τοῦ Καλιφόρνια-ρόκ. Χρόνια εἶχε ὁ Στὴβ νὰ δώσει κομμάτια τόσο προσωπικὰ ὅσο τὸ «Fly Like an Eagle» ποὺ ἀνοίγει τὸ L.P. ἢ τὸ ἀτμοσφαιρικὸ «The Window», ποὺ τὸ κλείνει. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸν προσανατολισμό του σὲ μιὰ συνθετικὴ τεχνοτροπία ἀπαλλαγμένη ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερο ἀπὸ ξένες ἐπιδράσεις (τὰ «Serenade», «Wild Mountain Honey», «Fly Like an Eagle» καὶ «The Window» εἶναι θαυμάσια δείγματα τοῦ πόσο αὐτοδύνατος μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ Μίλλερ, πόσο ἐμπνευσμένος καὶ ἀβίαστα πρωτοποριακός), ὁ Στὴβ πλουτίζει τὸ L.P. μὲ μιὰ ξεχωριστὴ κοσμικὴ ἀτμόσφαιρα. Τὴν πετυχαίνει μὲ μερικὲς σκόρπιες ἠλεκτρονικές, ψυχεδελικὲς φαντασίες, ὅπως τὸ «Space Intro» στὴν εἰσαγωγὴ τοῦ L.P. καὶ τὸ «Blue Oolyssey», ποὺ καταλήγει στὸ «Sweet Maree», τὸ μόνο καθαρὰ ἀκουστικὸ κομμάτι τοῦ ἄλμπουμ καὶ τὸ μόνο ποὺ κινεῖται στὸν χῶρο τοῦ μπλούζ, παρουσιάζοντας ἕνα εἶδος ἐκσυγχρονισμένου Χοῦκερ. Ἀντιθέτως, τὰ τέσσερα ἄλλα κομμάτια τοῦ L.P. ποὺ δὲν ἔχουν καμιὰ σχέση μὲ πειραματισμούς. («Dance, Dance, Dance,» «Mercury Blues», «Rock'n'Me» καὶ «You Send Me», τοῦ Σὰμ Κούκ), ὠχριοῦν μπροστὰ στὰ τέσσερα ἐκλεκτικὰ ἀριστουργήματα. Τὸ «Rock'n Me», μάλιστα, ποὺ ἀνέβηκε στὰ τσὰρτς σὰν σίνγκλ, δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀνούσια ἀντιγραφὴ τοῦ «All Right Now» τῶν Free, καὶ στέκεται ἐδῶ σὰν ἡ λιγότερο ἀξιόλογη σύνθεση. Ἡ πιὸ οὐδέτερη στιγμὴ τοῦ L.P., εἶνα τὸ «Take the Money and Run», ἕνα γρήγορο, καλοφτιαγμένο ρόκ, συμβατικὸ στὴν σύλληψή του, τυπικὸ δεῖγμα τοῦ καθιερωμένου στὺλ τοῦ Μίλλερ.

Ὁ Στὴβ Μίλλερ, εἶχε διόμισυ χρόνια νὰ δώσει νέα δουλειά. Εὔχομαι νὰ κάνει ἄλλο τόσο πρὶν ἀποφασίσει νὰ ξαναμπεῖ στὰ στούντιος, ἄν, βέβαια, προτίθεται νὰ δώσει κάτι ἀνάλογο τοῦ «FLY LIKE AN EAGLE».

NOTHERN LIGHTS - SOUTHERN CROSS THE BAND

Ἀφοῦ τονίσω ὅτι τὸ ἄλμπουμ αὐτὸ ἀποτελεῖ ὅ,τι εὐρύτερο καὶ πλέον προχωρημένο θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ δοθεῖ στὸν χῶρο τῆς ἠλεκτρικῆς ἀμερικανικῆς μπαλλάντας, περνῶ, μὲ βάση τὸ ἐξώφυλλο, στὴν προσπάθεια γιὰ μιὰ συναισθηματικὴ ἑρμηνεία τῆς σημερινῆς καλλιτεχνικῆς τουλάχιστον, τοποθέτησης τῶν Band.

Τὸ ἐξώφυλλο, λοιπὸν παρουσιάζει πέντε προχωρημένης νεανικῆς ἡλικίας ἀνθρώπους, νὰ ζεσταίνονται μπροστὰ σὲ μιὰ μεγάλη φωτιά, ἀναμμένη στὴ μέση ἑνὸς ἀπομονωμένου, ἀπόλυτα ἐρημικοῦ τοπίου. Τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ ἔνιωσα μόλις ἀντίκρισα τὴν ἐξωπραγματικὴ αὐτὴ σκηνή, ἦταν μιὰ ἀπέχθεια γιὰ τὴν ζωὴ ποὺ ζῶ σήμερα, μαζὶ μὲ μιὰ βαθειὰ πίκρα: γιατὶ μπροστὰ στὰ μάτια μου, δὲν φάνταζε πλέον ἡ εἰκόνα πέντε ἐλεύθερων ἀνθρώπων, ἀλλὰ ὁ θάνατος ἑνὸς παλιοῦ ὀνείρου ποὺ ἤθελε τὴν νέα γενιὰ ἀποδεσμευμένη ἀπὸ τὶς κάλπικες ἀξίες τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ. Σήμερα, εἴμαστε, δυστυχῶς, σὲ θέση νὰ γνωρίζουμε ὅτι, χτυπημένο στὴν ἴδια του τὴν Βάση, τὸ ὄνειρο τῆς καθολικῆς καὶ γενικῆς συνειδητῆς ἀποξένωσης ἀπὸ ὅ,τιδήποτε μᾶς προσφέρει σήμερα εὔθραυστες πλαστικὲς ἀπολαύσεις δὲν ἦταν πιὰ ἄπιαστο, ἀλλὰ νεκρό. Νεκρὸ γιατί,

πρὶν σβήσει, τὸ ἔζησε μιὰ μικρὴ ὁμάδα ἀνθρώπων.
Ἀνάμεσα σ' αὐτούς, ἦσαν καὶ οἱ Band. Ἦταν καὶ ὁ Ντύλαν. Αὐτός, ἦταν πολὺ δυνατὸς ψυχικά, γιὰ νὰ νιώσει συντριβὴ γιὰ τὴν ἀποτυχία του, ὅταν συνειδητοποίησε ὅτι, αὐτοὶ ποὺ τοῦ δήλωναν τυφλὴ ὑπακοή, δὲν ἦσαν προετοιμασμένοι ἰδεολογικὰ γι' αὐτὸ ποὺ τοὺς πρότεινε. Ἀλλὰ οἱ Band...
Οἱ Band αἰσθάνθηκαν τὴν ἀποτυχία ἀκόμη βαρύτερη στὶς καρδιές τους. Μόνη λύση γι' αὐτούς, ὁ ἄνευ ὅρων συμβιβασμός: ἔτσι μόνον θὰ γλύτωναν ἀπὸ τὴν ἀποξένωση, ὄχι πλέον ἀπὸ τὶς καταστάσεις ποὺ τοὺς ἀηδίαζαν, ἀλλὰ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἁπλοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔδιναν τροφὴ καὶ ἔμπνευση στὴν δημιουργική τους φλέβα καὶ στὸν συναισθηματισμό τους. Ἔζησαν, λοιπόν, καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν μιὰ ἤρεμη ζωή, χωρὶς ἠθικὲς ἐπαναστάσεις ἢ ἀναρχικὲς ψευδαισθήσεις. Ὅμως, ἡ πικρὴ πεῖρα, ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ διώξει τὶς βαθύτερες προσδοκίες ἑνὸς ἰδεολόγου. Ἔτσι, μὴ θέλοντας νὰ σκοτώσουν μέσα τους τὸν πραγματικό τους ἑαυτό, μᾶς ζητοῦν διακριτικὰ τὴν ἄδεια νὰ ζήσουν γιὰ λίγο ἀκόμη, μὲ ὄχημα τὴν τέχνη τους, μὲ τὶς συγκινήσεις τοῦ παρελθόντος. Ἡ τέλεια σὲ δομὴ καὶ ἑρμηνεία μουσική τους δὲν προβάλλει ἀναχρονιστικὲς ρομαντικὲς διαθέσεις, ἀλλὰ ἕναν καταπιεσμένο, πλὴν ὅμως, ἄσβεστο πόθο γιὰ μιὰ πνευματικότερη ζωή. Δὲν κάνουν καμιὰ ἀπολύτως αὐθαίρετη πρόταση γιὰ νὰ τοὺς ἀπορρίψει κανείς. Ἁπλῶς, θυμοῦνται τὶς δικές του ἐμπειρίες καὶ μᾶς τὶς διηγοῦνται, μὲ τὸν ἀπέραντο λυρισμὸ ποὺ χαρίζει ἡ ἰδεολογικὴ κούραση. Ἡ διήγηση αὐτή, ἀποτελεῖ γιὰ ὅλους ἐμᾶς πολύτιμη διδαχή. Ἂς μὴν κάνουμε τὸ λάθος νὰ τὴν παραβλέψουμε.

STRANGE DAYS DOORS

«... Καθώς, ξεφεύγοντας ἀπὸ τὴν ἡμέρα, βυθιζόμαστε σὲ μιὰ παράξενη, πέτρινη νύχτα...»
Ὁ Μόριζον, ἦταν ὁ πρῶτος ἴσως ποὺ συνειδητοποίησε ὅτι ἡ εἰσχώρηση στὶς βαθύτερες αἰτίες τῆς διαφθορᾶς τῶν δομῶν τοῦ συστήματος, δὲν φωτίζει τὸν ἐπαναστάτη μὲ τὴν λάμψη τῆς πνευματικῆς δικαίωσης, ἀλλὰ ἀντιθέτως, τὸν γκρεμίζει σὲ ψυχολογικὸ βάραθρο ἀκόμη σκοτεινότερο ἀπὸ ἐκεῖνο στὸ ὁποῖο τὸν περιόριζε μέχρι τότε ἡ ἀμφιβολία... Ὁ Τζίμ, δὲν ἔζησε γιὰ νὰ μᾶς τὸ ἐπιβεβαιώσει. Τελικά, δὲν χρειάστηκε κάτι τέτοιο: ἡ παραίτησή του ἀπὸ τὴν rock-scene καὶ ὁ σιωπηλὸς θάνατός του, λίγους μῆνες μετά, φαντάζουν σὰν ἡ τρανότερη ἀπόδειξη τῆς παμπάλαιης ἀλήθειας: δὲν μπορεῖς νὰ νικήσεις τὸ σύστημα!! Εἶναι συνταρακτικὴ ἡ διαπίστωση ὅτι, ὁ Μόριζον, εἶχε νιώσει τὴν τραγικὴ αὐτὴ ἀλήθεια ἀπὸ πολὺ νωρίς, ἀπὸ τὰ πρῶτα, σχεδόν, καλλιτεχνικά του βήματα, ποὺ ἔγιναν σὲ μιὰ ἐποχὴ γενικῆς ἀγαλλίασης καὶ διάχυτου ἐνθουσιασμοῦ. Ἀνθρώπινος, πέρα γιὰ πέρα ἀληθινός, κράτησε μέσα του αὐτὸ τὸ πιστεύω χρόνια ὁλόκληρα, ἀφήνοντάς το, τελικά, νὰ τὸν καταστρέψει. Πρὶν δεχτεῖ μοιρολατρικὰ τὴν ἧττα του, — κανεὶς ἴσως δὲν μπόρεσε, τότε, νὰ συνειδητοποιήσει τί ἦταν αὐτὸ ποὺ ἔκανε τὸν Τζίμ σεξουαλικῶς ἀχόρταγο καὶ μέθυσο: ὅταν ἦταν πλέον πολὺ ἀργά, ὑπῆρξαν μερικοὶ ποὺ ἔνιωσαν καὶ ἐξήγησαν τὴν ἀντιφατική, ὑλιστικὴ στὴν ἐπιφάνειά της, κοινωνική του συμπεριφορά: ἦταν ἡ ἀδιάκοπη αἴσθηση τοῦ ἐπερχόμενου τέλους. — πράγμα ποὺ ἄρχισε νὰ συμβαίνει μετὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ τρίτου ἔργου του, «WAITING FOR THE SUN». Προσπάθησε, ψάχνοντας καὶ αὐτὸς νὰ βρεῖ μιὰν ἄκρη μέσα στὴν σύγχισή του, νὰ δώσει μιὰ διέξοδο. Ἡ διέξοδος αὐτή, χαράσσεται ἀνάγλυφη στὸ ἀποκαλυπτικὸ «When the Music's Over»: εἶναι ἡ πίστη σὲ κάτι τὸ καθαρὰ πνευματικό: τὴν μουσική. Ὅμως, δὲν ἦταν ἀφελής... «Ὅταν τελειώσει ἡ μουσική, ἄναψε τὰ φῶτα...». Ναί, εἶχε δίκιο!... «Μὴν ἀρκεσθεῖτε στὴν μουσική, ἂν δὲν ἀπαρνηθεῖτε πρῶτα τὸν μάταιο ἑαυτό σας... Μὴν περιμένετε νὰ βρῆτε σ' αὐτὴ μιὰ λύση ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ συμβιβασθεῖ μὲ τὴν ὑπόλοιπη κατεστημένη ὕπαρξή σας. Γελιέσθε ἂν νομίζετε ὅτι μπορεῖτε νὰ ζήσετε μὲ αὐτὴν μόνον ὅποτε ἐσεῖς τὸ θέλετε. Γι' αὐτό, ὅταν τελειώσει ἀνάψτε καὶ πάλι τὸ φῶς, ζῆστε καὶ πάλι τὴν στεγνὴ πραγματικότητα... Ἂν ὅμως τὴν ἀγκαλιάσετε γιὰ πάντα, θὰ μείνει κοντά σας μέχρι τὸ τέλος, ποὺ ἴσως νὰ ἔλθει πολὺ γρήγορα... Θὰ μείνει μόνη πιστὴ κοντά σας, μέχρι τὸ τέλος..» Αὐτὸ εἶναι τὸ μήνυμα τοῦ Τζίμ. Μακάρι νὰ μὴν μᾶς τὸ εἶχε δώσει ποτέ...

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '76

BORN TO RUN BRUCE SPRINGSTEEN

Παρόλο ποὺ ἔχει χίλιους-δυὸ λόγους νὰ φαντάζει στὰ μάτια τῶν ἀντιδραστικῶν σὰν τίποτε περισσότερο ἀπὸ ἕνα ἔξυπνα σκαρωμένο καταναλωτικὸ προϊόν, τὸ κοινωνικὸ αὐτὸ ἄλμπουμ ἁπλώνει τὶς ρίζες του πρὸς τὴν ἀντίθετη ἀκριβῶς μεριά: τὴν μποέμικη θλίψη τῶν σέβεντυς... Εἶναι ἀνόητοι ὅσοι πιστεύουν ὅτι, πίσω ἀπὸ τὴν δημιουργία του, ὑποβόσκει ὁποιαδήποτε καταναλωτικὴ σκοπιμότητα... Ἡ κερδοσκοπικὴ ἐκμετάλλευση τοῦ «BORN TO RUN», ξεκίνησε μετὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ L.P., μαζὶ μὲ τὴν διαφήμιση καὶ τὴν τερατώδη προβολή του μέσω τῶν ἐντύπων καὶ τῶν λοιπῶν μέσων ἐνημέρωσης. Ὁ Μπροὺς Σπρινγκστήν, ἄγνωστος μέχρι τότε, δὲν ἔχει καμιὰ ἀπολύτως σχέση μὲ αὐτά! Τὸ ἄλμπουμ εἶναι ἕνα ἀκέραιο δημιούργημα τῶν πιὸ ἀνθρώπινων συναισθημάτων, ἕνα νέο «EXILE ON MAIN STREET», σὲ μικρότερη φυσικά, κλίμακα, πιὸ ἀφελές, λιγότερο βαθυστόχαστο καὶ κυνικό, ἀλλὰ ἀναμφισβήτητα, αὐθόρμητο καὶ πέρα γιὰ πέρα ἀληθινό. Ἀργότερα, ἄλλοι ἔπεισαν τὸν Σπρινγκστὴν γιὰ τὴν μαγεία τῆς δόξας καὶ τὸν ἔσπρωξαν στὴν τυποποίηση — καί ἑπομένως, τὸν ἐκφυλισμὸ — τῆς ἀντισυμβατικότητάς του, στὴν σκηνικὴ ἐκμετάλλευση τοῦ νυχτερινοῦ του ἄγχους. Ὁ νεαρὸς μποὲμ ἀπὸ τὸ Νιοὺ Τζέρσεϋ, μετέβαλε, χωρὶς νὰ τὸν ἀφήσουν νὰ τὸ συνειδητοποιήσει, τὶς σκληρές του ἐμπειρίες καὶ τὸ πικρὸ ψυχικό του ἀδιέξοδο σὲ θεατρικὴ ἀτραξιόν, ἐνσαρκώνοντας μὲ τὸν πλέον κραυγαλέο τρόπο τὴν αἰώνια λειτουργικὴ ἀντίφαση τοῦ σύγχρονου ρὸκ-ἐν-ρόλλ. Ὅταν, ἐπιτέλους, ἀντιλήφθηκε σὲ τὶ λάκκο εἶχε πέσει, τὸ χαμόγελο πάγωσε στὰ χείλη του καὶ ἡ σκηνὴ τὸν ἔβρισκε κάθε βράδυ τύφλα στο μεθύσι... Ἐλπίζω νὰ τὸν ξαναδοῦμε...

TRESPASS GENESIS

Πάντοτε μὲ ἐνοχλοῦσε ὁ τρόπος πού, τόσο τὸ κοινὸ ὅσο καὶ ὁ Τύπος, ἀντιμετώπιζαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀντιμετωπίζουν τὸ «TRESPASS», τὸ δεύτερο, ἀριστουργηματικὸ ἄλμπουμ τῶν Genesis. Ἐγώ, τουλάχιστον, μέχρι τὴν κυκλοφορία τοῦ «SELLING ENGLAND BY THE POUND» δὲν μπόρεσα, παρὰ τὶς ἐπανειλημμένες λεπτομερειακὲς ἀκροάσεις τῶν «NURSERY CRYME» καὶ «FOXTROT», νὰ βρῶ σὲ αὐτὰ οὔτε τὴν κλασικὴ μεγαλοπρέπεια, οὔτε τὸν λυρισμὸ τοῦ «TRESPASS». Ἀδιαφορῶ ἂν τὸ ἄλμπουμ αὐτὸ φαντάζει σὰν συντηρητικὸ μπροστὰ στὶς μεταγενέστερες ἠχογραφήσεις. Ἁπλῶς, τὸ βρίσκω πιὸ ἀνθρώπινο, πιὸ λογικό...
Δύο τουλάχιστον στιγμὲς τοῦ ἄλμπουμ κυλοῦν μέσα σὲ ἕνα συμφωνικὸ μεγαλεῖο σπάνιας ὀμορφιᾶς: τὰ «Visions Of Angels» καὶ «Stagnation», συγκαταλέγονται καὶ τὰ δύο ἀνάμεσα στὰ δέκα σημαντικότερα δημιουργήματα τῶν Genesis. Ὑψηλὸ εἶναι καὶ τὸ ἐπίπεδο τῶν «Looking For Someone» καὶ «White Mountain», ἐνῶ τὸ «Knife», ποὺ κλείνει τὸ L.P., δὲν ἔχει νὰ ζηλέψει σὲ δυναμικὸ καὶ συνθετικὴ πυκνότητα οὔτε καὶ τὶς ἐντονώτερες ἀκόμη στιγμὲς τοῦ «NURSERY CRYME». Τὸ μόνο κομμάτι ποὺ δὲν μὲ πολυσυγκινεῖ, εἶναι τὸ «Dusk», σύντομο καὶ χωρὶς τίποτε τὸ ἀξιομνημόνευτο. Ἐξετάζοντας τώρα, τὸν ἦχο τοῦ γκρούπ, αἰσθάνεσαι ἀμέσως τὸν γοητευτικὸ ἐρασιτεχνισμό του, ποὺ φαντάζει στὰ μάτια μου πολὺ πιὸ πειστικὸς ἀπὸ τοὺς ἀνορθόδοξους καὶ συχνὰ ἀντιαισθητικοὺς ρυθμο-ἁρμονικοὺς ἐκλεκτισμοὺς τοῦ «FOXTROT», γιὰ παράδειγμα, μιὰ καὶ θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς σὰν τὸ πιὸ «περιπετειῶδες» ἄλμπουμ τοῦ γκρούπ. Ἡ περιπέτεια, ὅμως δὲν εἶναι πάντοτε εὐχάριστη... Ἄλλωστε, ἡ ἐνορχηστρωτικὴ πληρότητα ποὺ χαρακτηρίζει τὸ «TRESPASS», εἶναι ἐκπληκτική, ἂν σκεφτεῖ κανεὶς ὅτι βρισκόμαστε μόλις στὸ 1970 καὶ ἔχουμε μπροστά μας τὴν δεύτερη ἠχογραφικὴ προσπάθεια τοῦ γκρούπ. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ νὰ μὴν σκεφτεῖ, πάλι θὰ ἀφήσει τὸν ἀνεπιτήδευτο πλοῦτο τοῦ ἄλμπουμ νὰ τὸν κερδίσει. Δὲν ξέρω πόσος χρόνος χρειάστηκε γιὰ νὰ γραφτεῖ καὶ νὰ ἠχογραφηθεῖ αὐτὸ τὸ διαμάντι· ξέρω μόνο ὅτι τὸ ἔχω, κομψὸ καὶ πολύτιμο, ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια στὴ συλλογή μου, καὶ δὲν λέει νὰ ἀρχίσει νὰ μαζεύει σκόνη...

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ

GOING FOR THE ONE
YES

Ή χρονιά αυτή χάρισε στόν κόσμο τοῦ σύγχρονου εὐρωπαϊκοῦ ρόκ τό καινούργιο καί συναρπαστικότερο μέχρι σήμερα ἔργο τῶν Yes... Τρία ολόκληρα χρόνια μετά τήν κυκλοφορία τοῦ "RELAYER", τοῦ μέχρι χθές τελευταίου τους L.P., καί κανείς δέν ἔχασε τό ἐνδιαφέρον του γι' αὐτούς οὔτε τήν ἐμπιστοσύνη του στό ταλέντο τους καί τίς ἀσυνήθιστες δυνατότητές τους. Τελικά, μέσα στό καλοκαίρι, ἔφτασε τό "GOING FOR THE ONE", μέ τόν Ρίκ Γουέηκμαν στά κήμπορντς.

Ήταν καλύτερο ἀπ' ὅτι τό περιμέναμε καί μέσα σέ πέντε τελείως διαφορετικά ἀπό αἰσθητικῆς πλευρᾶς μεταξύ τους κομμάτια παρουσίαζε ἕναν φαντασμαγορικό συνδυασμό τῶν συστατικῶν πού μέχρι σήμερα ἀπάρτιζαν τή μουσική τῶν Yes, μέ ἕνα σωρό καινούργια στοιχεῖα, ὅπως τό χάρντ-ρόκ καί ἡ καθαρά συμφωνική συνθετική τεχνοτροπία. Τό ἀποκορύφωμα τοῦ ἄλμπουμ εἶναι τό δεκαπεντάλεπτο "Awaken", σύνθεση τῶν Άντερσον καί Χάου πού γιά πολλούς ἀποτελεῖ τό σοβαρότερο καί πιό πολύπλοκο δημιούργημα τοῦ γκρούπ. Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι τό "GOING FOR THE ONE" εἶναι τό ἄλμπουμ μέ τά λιγότερα αὐτοσχέδια μέρη ἀπ' ὁποιοδήποτε ἄλλο τῶν Yes. Σπάνια θά βροῦμε σ' αὐτό ἐλεύθερο χῶρο γιά σόλο καί, ὅταν τελικά κάποιο ἀπ' τά κομμάτια προβλέπει ἕνα πέρασμα πιό ἐλαστικό ἀπ' τ' ἄλλα (ὅπως τό "Parallels" τοῦ Σκουάιρ ἤ τά οργανικά τμήματα τοῦ "Awaken"), ὁ αὐτοσχεδιασμός κάνει τήν ἐμφάνισή του περιορισμένος, τόσο χρονικά ὅσο καί ἁρμονικά. Καμιά ὑπερβολή οὔτε ἕνα ἀντιαισθητικό θέμα οὔτε ἕνας ἐπιπόλαιος ἠχητικός συνδυασμός. Τά πάντα λειτουργοῦν μέ μαθηματική ἀκρίβεια, ἀλλά —καί ἐδῶ βρίσκεται τό μεγαλύτερο χάρισμα τῶν Yes— παρόλο τόν ἐξαντλητικό ἠχητικό καί ἐκτελεστικό περφεξιονισμό, ἡ ἀνθρώπινη ἰδιότητα συνοδεύει τή μουσική σέ κάθε της βῆμα. Οὔτε γιά μιά στιγμή δέν θά ἀκούσεις κάτι τό μηχανικό, κάτι πού νά ἠχεῖ σάν καλολαδωμένο κομπιούτερ. Τά κομμάτια εἶναι τέλεια ἐκτελεσμένα, ἀλλά ὁ ἀνθρώπινος χαρακτήρας τους εἶναι πάντοτε παρών καί κάτι τέτοιο φαίνεται νά συμβολίζει καί τό ἀριστουργηματικό ἐξώφυλλο. Παρουσιάζει ἕναν ἄντρα, ὁλόγυμνο, μπροστά σέ ἕνα βουνό ἀπό πανύψηλους, ὀγκώδεις οὐρανοξύστες. Μοιάζει νά ζεῖ μιά σιωπηλή πάλη ἐναντίον τους, ἐναντίον τῆς σύγχρονης τεχνολογίας πού τείνει νά πνίξει καί τό ὕστατο ἀνθρώπινο στοιχεῖο τῆς ὑπόστασης τοῦ σύγχρονου ἀτόμου. Εἶναι ἡ πρώτη φορά ἐδῶ καί ἑφτά χρόνια πού ὁ διάσημος σχεδιαστής Ρότζερ Ντήν δέν φιλοτεχνεῖ ἐξώφυλλο τῶν Yes, ἀλλά κανείς δέν ἔδειξε νά ἐνοχλεῖται ἀπό αὐτό, μιά καί κανένα σχέδιο δέν θά μποροῦσε ποτέ νά ἀποδώσει μέ τόση παραστατικότητα αὐτό πού ἐπιδιώκει νά παρουσιάσει τό φωτογραφικό μοντάζ τοῦ "GOING FOR THE ONE".

(Λεπτομερειακή παρουσίαση τοῦ "GOING FOR THE ONE" ἔγινε στό τεῦχος νούμερο 57 τοῦ Δεκεμβρίου).

SONGS FROM THE WOOD
JETHRO TULL

Ἄν ὑπάρχει ἕνα ἄλμπουμ τῶν Jethro Tull, μέ τό ὁποῖο νά μποροῦμε νά συγκρίνουμε τό "SONGS FROM THE WOOD", αὐτό εἶναι τό "AQUALUNG", τό 1971. Καί τά δύο χαρακτηρίζονται ἀπό μιά ὁμοιογένεια.

Τό "AQUALUNG" χάρη στό θρησκευτικό περιεχόμενο τῶν ἤχων του καί τό "SONGS FROM THE WOOD" ἐξαιτίας τοῦ πνεύματος πού βρίσκεται στή ρίζα ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν κομματιῶν του. Τό πνεῦμα αὐτό εἶναι ἡ δημιουργική ἀναβίωση τοῦ σκωτσέζικου παραδοσιακοῦ φολκλόρ, μέσα ἀπό τή σύγχρονη ἐκφραστική ὁδό τοῦ ρόκ. Ἀνέκαθεν ὑπῆρχαν στή μουσική τῶν Jethro Tull δεσμοί μέ τήν παράδοση, ἀλλά στό "SONGS FROM THE WOOD" ὁ Γιάν Ἄντερσον ἀντλεῖ τήν ἔμπνευσή του κατευθεῖαν ἀπό αὐτή καί ἐπιπλέον κατευθύνει τή μουσική του πρός αὐτήν, πρός τήν προσαρμογή της στό πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας. Μέ λίγα λόγια, πραγματοποιεῖ τό ὄνειρο κάθε ὑπεύθυνου δημιουργοῦ, πού προσπαθεῖ νά μιλήσει μέ μιά γλώσσα σύγχρονη, χωρίς ὅμως νά κόψει τίς γέφυρες μέ τίς ρίζες τοῦ τόπου του.

Ἄγνωστο τό κατά πόσο ὁ Ἄντερσον βλέπει τή διατήρηση τῶν δεσμῶν μέ τήν παράδοση σάν μιά ἀναγκαιότητα ἀποφασιστική γιά τή διατήρηση τῆς κοινῆς Ἐθνικῆς συνείδησης. Ἔστω ὅμως καί τυχαῖα πετυχαίνει ἀπόλυτα τή σύνδεση αὐτή. Ἐπιπλέον παρατηρεῖ κανείς ὅτι ἡ προσωπική του αἰσθητική δέν ἐπηρεάζεται οὔτε στό παραμικρό ἀπό τήν ἔντονη χρησιμοποίηση τῶν φολκλορικῶν θεμάτων σέ ὅλη τή διάρκεια τοῦ "SONGS FROM THE WOOD" πράγμα πού σημαίνει ὅτι αὐτή καθαυτή ἡ μουσική τῶν Jethro Tull εἶναι γέννημα τῆς βρετανικῆς παραδοσιακῆς κουλτούρας, μόνο πού ποτέ στό παρελθόν ὁ Ἄντερσον δέν ἔχει κάνει μιά τόσο εντυπωσιακή ἀποκάλυψη τῶν πηγῶν πού τόν ἐμπνέουν.

Μήν περιμένετε ὅμως ν' ἀκούσετε κάτι τό ξένο πρός τήν ἐποχή μας. Τό ἄλμπουμ εἶναι πέρα γιά πέρα σύγχρονο, ἐκλεκτικό, γεμάτο σχηματικές ἐναλλαγές καί ἠχητικό πλοῦτο. Χρόνια εἶχε τό γκρούπ νά ἠχήσει τόσο ζωντανό, τόσο αὐθόρμητο καί δημιουργικό. Ὁ Ἄντερσον παίζει φλάουτο, κιθάρα, μαντολίνο καί πίπιζα καί στό "Jack-In-the-Green" χειρίζεται ὅλα τά ὄργανα. Ὁ Μάρτιν Μπάρ εἶναι ἐφευρετικός στήν ἠλεκτρική κιθάρα, ὅσο ποτέ πρίν, καί ἡ ρύθμ-σέξιον, ἀπό τόν Μπάρριεμορ Μπάρλοου στά κρουστά καί τόν Τζῶν Γκλάσκοκ στό μπάσο, κινεῖται ἀλάθητη καί συντονισμένη.

Τό φαντασμαγορικό ἠχητικό μπάκγκραουντ πού συνοδεύει κάθε κομμάτι ὀφείλεται κατά ἕνα μεγάλο μέρος στήν καινοτομία τῆς χρησιμοποίησης δύο μουσικῶν γιά τά κήμπορντς, τῶν Τζῶν Ἤβανς καί Ντέηβιντ Πάλμερ. Δέν θά ἦταν ὑπερβολικό, ἄν λέγαμε ὅτι ὁ ἦχος τῶν Jethro Tull στό "SONGS FROM THE WOOD" εἶναι ὁ πλουσιότερος καί ὁ πιό εὐφάνταστος τῆς δεκάχρονης καριέρας τους. Καί τό ἐνδιαφέρον γιά τό γκρούπ πού εἶχε ἀρχίσει νά μειώνεται σέ μεγάλο βαθμό τά τελευταῖα τρία χρόνια ξυπνᾶ καί πάλι πολλαπλασιασμένο.

HEJIRA
JONI MITCHELL

Κλείνοντας τήν κριτική τοῦ δίσκου τῆς Τζόνι Μίτσελλ "HEJIRA", στό τεῦχος 55 τοῦ Ὀκτωβρίου, εἴχαμε ὑποσχεθεῖ ὅτι θά ξαναμιλήσουμε γιά τό ἐξαιρετικό αὐτό L.P. Αὐτή εἶναι ἡ εὐκαιρία πού εἴχαμε τότε ὑπόψη μας καί θά προσπαθήσουμε νά ποῦμε αὐτά πού παραλείψαμε.

Δέν εἶναι πολλά. Εἶναι μόνον δύο λόγια γιά τό καθαρά μουσικό μέρος αὐτοῦ τοῦ κοινωνικοῦ ἀριστουργήματος. Εἴχαμε χαρακτηρίσει τή μουσική τῆς Μίτσελλ σάν κάτι τό προσωπικό, τό ἀπόλυτα διαχωρισμένο ἀπ' ὁποιανδήποτε ἄλλη μουσική τάση καί σχολή τῆς ἐποχῆς μας. Δέν εἶναι ἀπόλυτα σωστό. Τό "HEJIRA", μέ πολύ ἐλαστικά κριτήρια, ἀνήκει στόν εὐρύτατο χῶρο τῆς σύγχρονης μπαλάντας. Ἔτσι τουλάχιστον ἔχουμε συνηθίσει νά βλέπουμε κάθε μουσικό κομμάτι μέ βάση τήν ἀκουστική κιθάρα.

Ἐπιπλέον, στό ξεκίνημά της ἡ Μίτσελλ συγκαταλεγόταν ἀνάμεσα στούς σημαντικότερους δημιουργούς τοῦ ἀμερικάνικου φόλκ καί λειτούργησε στό μουσικό αὐτό χῶρο γιά ὀχτώ ολόκληρα χρόνια, ἀπό τό 1964 μέχρι τό 1971. Φυσικό εἶναι λοιπόν νά κρατᾶ τούς αἰσθητικούς της δεσμούς μέ τό ξεκίνημά της. Ἡ μεγάλη της ἀξία σάν σύγχρονης δημιουργοῦ βρίσκεται στό ὅτι διαμόρφωσε σέ βάθος καί σέ πλάτος τή φολκλορική αὐτή ἔκφραση, χαρίζοντάς της μιάν ἀπίστευτη αἰσθητική ἐλαστικότητα καί συγχρόνως μιά διάσταση ἐντελῶς καινούργια.

Μέ τόν καιρό ἐνσωμάτωσε σ' αὐτήν στοιχεῖα καί ἐπιδράσεις ἀπό ἄλλους μουσικούς κόσμους καί συγκεκριμένα τό ρόκ, τό μπλούζ, τήν τζάζ καί τήν πόπ. Στά δύο τελευταῖα της ὅμως ἄλμπουμ, καί ἰδιαίτερα στό "HEJIRA", τά πράγματα ἀρχίζουν νά παίρνουν μιάν ἄλλη μορφή. Ἡ Μίτσελλ ἄρχισε νά ἐκφράζεται πιό προσωπικά, πιό ἐκλεκτικά, πιό δύσκολα, μέχρι πού ἔφτασε σέ σημεῖο νά δημιουργεῖ ἕνα εἶδος τραγουδιοῦ πού ἀντλεῖ μέν στοιχεῖα —ἤ μᾶλλον ἔμπνευση— ἀπό τό μπλούζ, τό ρόκ, τήν τζάζ καί τήν μπαλάντα, ἀλλά οὐσιαστικά στέκει πέρα ἀπ' ὅλ' αὐτά, σέ μιά δική του διάσταση. Συντελοῦν σ' αὐτό πολλοί παράγοντες, μέ κυριότερο τά ἴδια τά φωνητικά προσόντα τῆς Τζόνι. Ἡ ἑρμηνευτική της τεχνοτροπία εἶναι κάτι τό ἐκπληκτικό. Μπορεῖ καί μετακινεῖται στό χῶρο τῶν ἁρμονιῶν μέ ὁποιοδήποτε τρόπο συλλάβει, ὅσο ἀνορθόδοξος καί δύσκολος ἄν εἶναι μέ ἀποτέλεσμα τά περισσότερα ἀπό τά κομμάτια τοῦ "HEJIRA" ("Furry Sings the Blues", "Hejira", "Refuge Of the Roads", "Coyote") νά μήν μποροῦν νά ἐκτελεστοῦν ἀπ' ὁποιονδήποτε ἄλλο ἑρμηνευτή, χωρίς νά χάσουν τό μεγαλύτερο μέρος ἀπό τήν ἀτμόσφαιρα καί τό ἐπίπεδό τους.

Ἕνας ἄλλος συντελεστής τῆς μοναδικότητας τῆς Μίτσελλ εἶναι ὁ τρόπος μέ τόν ὁποῖο δένει τά ὄργανα. Δέν χρησιμοποιεῖ περισσότερα ἀπό τέσσερα —

ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '77

διάφορα σὲ κάθε τραγούδι— ἀλλὰ κατορθώνει καὶ τὰ κάνει νὰ ἠχοῦν σὰν ὁλόκληρη ὀρχήστρα. Τόσο πυκνὰ εἶναι τὰ σχήματα καὶ ἡ ἐνορχήστρωσή τους ποὺ δὲν ἀφήνει οὔτε τὸ παραμικρὸ χρωματικὸ κενό.

Τέλος, αὐτὲς καθαυτὲς οἱ μελωδίες εἶναι ἀσυνήθιστες, ἰδιόρρυθμες, πρωτοποριακές. Τὸ ἴδιο καὶ τὸ ἠχητικὸ μπάκγκραουντ ποὺ τὶς συνοδεύει. Καμία εὔκολη λύση, καμία κοινοτυπία. Καὶ ὅλ' αὐτὰ δὲν γίνονται μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ συντελεστεῖ ἡ διαφοροποίηση... Γίνονται, γιατὶ μέσα στὴν ἴδια τὴν προσωπικότητα τῆς Τζόνι Μίτσελλ ὑπάρχει ἡ δημιουργικὴ τάση γιὰ κάτι τὸ καινούργιο σὲ κάθε νέα της προσπάθεια.

IN YOUR MIND
BRYAN FERRY

Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ὅλοι ψάχνουμε γι' ἀγάπη, γιὰ λίγη ἀληθινή, βαθιὰ ἀγάπη... Ὅμως, ποὺ νὰ πάρει ἡ εὐχή, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα πράγματα στὴ ζωή! Πρέπει, δηλαδή, νὰ συμπεράνω ὅτι ὁ Φέρρυ ζεῖ σὲ μιὰ διάσταση ὅπου ὅλα τὰ ὑπόλοιπα προβλήματα ἔχουν ἁπλοποιηθεῖ ἢ ἁπλῶς ξεπεραστεῖ ἢ καὶ ἀγνοηθεῖ καὶ ἐπιπλέον μόνον οἱ σχέσεις τῶν δύο φύλων; Ἴσως νὰ εἶναι κι ἔτσι καὶ εἶμαι ἀναγκασμένος νὰ δεχτῶ τὴ θέση του, μιὰ καὶ ἡ μουσική του ἀγγίζει καὶ αὐτὴ στὸ "IN YOUR MIND" ἕνα ἐντελῶς ξεχωριστὸ ἐπίπεδο. Ἕνα ἐπίπεδο ὅπου συνυπάρχουν μὲ θαυμαστὸ τρόπο τὰ πνεύματα δύο τελείως διαφορετικῶν μεταξύ τους ἐποχῶν: ἡ ζωντάνεια καὶ ἀφέλεια τῶν σίξτις καὶ ἡ ψυχολογικὴ κούραση τῶν σέβεντις. Τὸ "IN YOUR MIND", τέταρτο καὶ καλύτερο προσωπικὸ ἄλμπουμ τοῦ Μπράιαν Φέρρυ, εἶναι ενα ἀπὸ τὰ ἔργα ποὺ σοῦ μιλᾶν γιὰ τὸ σήμερα, σὲ γοητεύουν, σὲ κερδίζουν καὶ σὲ ἐκφράζουν, χρησιμοποιωντας ἔντεχνα φόρμες ποὺ μοιάζουν να ἔρχονται ἀπὸ τὸ μακρινὸ παρελθόν, ἀπὸ μιὰν ἄλλη εποχὴ καὶ διάσταση. Ενα ρετρὸ παιγμένο μὲ τὰ σύγχρονα ηχητικὰ μέσα καὶ μέσα στους σύγχρονους αἰσθητικοὺς κανόνες, να τι περίπου εἶναι τὸ "IN YOUR MIND". Ἡ φωνὴ καὶ τὸ υφος τοῦ Φέρρυ παίζει κάπου ἀνάμεσα στὶς δύο αὐτὲς τάσεις, σὲ ολη σχεδὸν τὴ διάρκεια του L.P. Ὅλη σχεδὸν η πρώτη πλευρὰ καὶ μέρος ἀπὸ τὴ δεύτερη παρουσιάζει τὴν κυριολεκτικὰ συναρπαστικὴ ἱκανότητα τοῦ Φέρρυ νὰ διαμορφώνει σὲ σύγχρονες τὶς παλιὲς αἰσθητικὲς φόρμες, χρησιμοποιώντας τελείως πρωτότυπα μελωδικὰ εὑρήματα (μὲ τὴν ἐξαίρεση ἴσως τοῦ "This Is Tomorrow", ποὺ εἶναι περισσότερο δεμένο μὲ τὴν παλιὰ νοοτροπία). Τελείως διαφορετικὰ μεταξύ τους τὰ τέσσερα κομμάτια κυλοῦν μέσα σὲ μιὰ ἔντονα ἐρωτικὴ ἀτμόσφαιρα. Τὰ "All Night Operator" καὶ "One Kiss" ἔχουν λίγη δόση σαρκασμοῦ καὶ ὄχι μεγάλο συνθετικὸ ἐνδιαφέρον. Ἀντίθετα, τὸ "This Is Tomorrow" ἂν καὶ φανερὰ βασισμένο σὲ ἤδη χρησιμοποιημένους σκοπούς, σὲ μαγεύει μὲ τὰ αἰσθήματα ἀμφιβολίας καὶ ἀόριστης προσδοκίας ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὸν μποέμικο στίχο του. Στὸ ἴδιο κλίμα, ἀλλὰ μὲ ἔντονο ρυθμικὸ μπάκγκραουντ, ἐκτυλίσσεται τὸ "Love Me Madly Again", τὸ πιὸ δυναμικό, πολύμορφο καὶ πλούσιο κομμάτι τοῦ ἄλμπουμ. Ἔχει γύρω στὶς τρεῖς διαφορετικὲς μελωδικὲς γραμμὲς καὶ στὸ ἠχητικό του φόντο συνδυάζονται θαυμάσια τὸ ρόκ-γκρούπ καὶ τὰ ἔγχορδα. Μεγάλο σὲ διάρκεια, θυμίζει ἀρκετὰ τὶς μεγάλες στιγμὲς τῶν Roxy Music.

Στὰ ιδια ἔντονα, ρυθμικα πλαισια τὸ δυσνόητο "Tokyo Joe" ανοίγει τὴ δεύτερη καὶ καλύτερη πλευρὰ τοῦ "IN YOUR MIND". Σε εξωτικὴ ατμόσφαιρα, μὲ εγχορδα ποὺ κινοῦνται πανω σε σχήματα τῆς ιαπωνικης λαικης μουσικής, δὲν εἶναι στη βάση

του παρά παλιό, καλο ρόκ. Όπως, άλλωστε, καὶ τὸ "Party Doll", ποὺ σὲ μεταφέρει στον πρόσχαρο λυρισμό της αρχής τῶν σιξτις, στην εποχή της Φαρφίλας καὶ τῶν Gerry and the Pacemakers.
Γοητευτική η ατμοσφαιρικη εισαγωγή τοῦ "Rock Of Ages", αλλα η συνέχεια μᾶς επιφυλασσει ενα πλούσιο, νωχελικο κομματι, με πνευστά καὶ γυναικεια φωνητικά, μὲ θαυμάσιο ρεφραίν, πανεξυπνες εναλλαγες καὶ μὲ λιγα λογια μιὰ πανεμορφη εξέλιξη που αδυνατω να περιγραψω. Και οι στιχοι που υμνουν το ροκ τονίζουν ακομη περισσότερο την ἔξω απὸ χρονικα ορια προσωπικοτητα του.
Και το L.P. κλεινει με το ομωνυμο "In Your Mind", ενα καθαρὸ αριστούργημα. Κατα καποιον τρόπο, εδω θα βρουμε το νόημα πισω απὸ ολοκληρο το αλμπουμ. στη συγκινητικη προσόκια ενος ωριμου ατομου —ο Φερρυ εχει κλεισει τα 32— που ελπίζει αν οχι σε μια δευτερη νεοτητα —γνωριζει οτι κατι τετοιο είναι αδυνατο— τουλαχιστον σε μιὰ ζωη λιγοτερο πεζη απο αυτην που ζει στις προσφατες αναμνησεις του.
Η μουσική είναι απλη, υπέροχα απλη και μεγαλοπρεπης και εκτελειται μὲ τρόπο που αγγιζει την τελειοτητα. Για να μὴν πω πραγματα που τα εχω ξαναπεί, συνιστω ενα ακουσμα του δίσκου. Δεν νομίζω οτι ο Μπράιαν Φερρυ θα μπορεσει να βγάλει στο μελλον κατι καλυτερο απο αυτο.

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '77

YEAR OF THE CAT
AL STEWART

Ὁ Ἄλ Στιούαρτ ἠχογραφεῖ τὶς συνθέσεις του ἀπὸ τὸ 1967 σὲ ἀραιά, ἀκανόνιστα χρονικὰ διαστήματα. Καὶ εἶναι γνήσιος καλλιτέχνης. Ἂν δὲν ἦταν θὰ ἔσπευδε νὰ κυκλοφορήσει καινούργιο ἄλμπουμ τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ "YEAR OF THE CAT", τὸ ἕβδομο τῆς καριέρας του, ἔγινε πλατινένιο στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Ὅμως κοντεύουν νὰ κλείσουν δύο ὁλόκληρα χρόνια ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς κυκλοφορίας τοῦ λυρικοῦ αὐτοῦ ποιήματος καὶ εἶναι ἀμφίβολο ἂν ἔχει κὰν πατήσει τὸ πόδι του στὸ στούντιο.
Δὲν εἶναι τεμπέλης, εἶναι περφεξιονίστας. Τὸ "YEAR OF THE CAT" εἶναι σωστὸ κομψοτέχνημα, μὲ καθένα ἀπὸ τὰ ὄργανα νὰ ἠχεῖ μὲ ἀπόλυτη διαύγεια στὸ συγκεκριμένο του ρόλο. Παραγωγὸς τοῦ L.P. εἶναι ἕνας σπεσιαλίστας τοῦ ἐκλεκτισμοῦ: ὁ Ἄλαν Πάρσονς.
Ἂς μὴ σταθοῦμε ὅμως σὲ τεχνικῆς φύσεως λεπτομέρειες. Ἂς μιλήσουμε γιὰ τὸ μουσικὸ περιεχόμενο τοῦ ἄλμπουμ. Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβεις ὅτι ὁ Ἄλ Στιούαρτ δημιουργεῖ κάτω ἀπὸ τὸ φάσμα τοῦ Μπόμπ Ντύλαν, τῆς ἐποχῆς τοῦ "HIGHWAY 61 REVISITED" καὶ "BLONDE ON BLONDE" (1965-66), καθὼς καὶ δυὸ χρόνια ἀργότερα τοῦ "JOHN WESLEY HARDING". Δὲν εἶναι, ὅμως μιὰ κόπια τοῦ Ντύλαν. Εἶναι ἕνας μουσικὸς πολύτιμος γιὰ τὴν ἐποχή μας, γιατί τῆς δίνει κάτι τὸ πραγματικὰ ὑπεύθυνο καὶ δουλεμένο καὶ σὲ μιὰ μουσικὴ διάσταση ποὺ ἐδῶ καὶ χρόνια ἔχει πάψει νὰ μιλᾶ στὸ εὐρὺ κοινό. Καὶ ὁ Στιούαρτ, μὲ τὶς μελωδικὲς ρὸκ-μπαλάντες του, τὴν αὐθόρμητη ἑρμηνεία του καὶ τὸν ψυχολογημένο στίχο του, μίλησε στὸ κοινὸ αὐτὸ ποὺ ἴσως νὰ μὴν τὸν πολυκατάλαβε, ὅμως τὸν ἔνιωσε.
Τὰ ἐννέα τραγούδια τοῦ ἄλμπουμ μιλοῦν ὅλα γιὰ σύγχρονα ψυχολογικὰ προβλήματα, μέσα ἀπὸ τὴ μορφὴ ἀφήγησης ἑνὸς συγκεκριμένου γεγονότος —συνήθως συμβολικοῦ, ὅπως στὸ ὁμώνυμο "Year of the Cat"— ἢ ἁπλῶν σκέψεων καὶ ἐντυπώσεων τοῦ Στιούαρτ. Κανένα δὲν εἶναι τόσο εὐνόητο, ὥστε νὰ παραδώσει ἀμέσως τὸ κρυφὸ νόημά του ποὺ σχεδὸν πάντα βρίσκεται κάπου ἀλλοῦ ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ ἀφήνει νὰ ἐννοηθεῖ μιὰ ἐπιπόλαιη ἀκρόαση τοῦ τραγουδιοῦ. Ὁ στίχος αὐτὸς καθαυτὸς εἶναι πλούσιος καὶ δυνατὸς καὶ ἴσως αὐτὸς νὰ εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς λόγους ποὺ τὸ ἄλμπουμ ἄρεσε —καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀρέσει— σὲ τόσο κόσμο στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες. Στὴν πατρίδα του —ὁ Στιούαρτ γεννήθηκε στὴ Γλασκώβη— ἀργεῖ ἀκόμη νὰ πιάσει ἐμπορικά. Αὐτὸ ὅμως ποὺ σὲ γοητεύει ἀμέσως στὸ "YEAR OF THE CAT" εἶναι ἡ μουσική του. Ἔχει πολλὰ κοινὰ σημεῖα μὲ τὶς καλύτερες στιγμὲς τοῦ Ντύλαν —ὁ Ἄλ Στιούαρτ ἦταν ἀνέκαθεν ἐπηρεασμένος ἀπὸ αὐτὸν— ἀλλὰ μπορεῖ καὶ σπάει τὸ χρονικὸ φράγμα ποὺ χώριζε τὸν δημιουργικὸ κόσμο τοῦ συνθέτη μὲ τὸ σήμερα μέχρι πρὶν λίγα χρόνια. Εἶναι ἰδιαίτερα ἐνθαρρυντικὸ τὸ ὅτι ἔχεις σήμερα τὴ δυνατότητα νὰ ἀκοῦς τέτοιο ἐμπνευσμένο ὑλικό, ποὺ μπορεῖ καὶ διατηρεῖ μιὰ θαυμαστὴ αἰσθητικὴ αὐτοτέλεια, ἀντλώντας συγχρόνως τὰ καλύτερα στοιχεῖα ἀπὸ τὶς πηγὲς ποὺ τὸ ἐμπνέουν —βρετανικὸ φολκλόρ, τὴν ἀμερικάνικη μπαλάντα καὶ τὸ σύγχρονο ἀκουστικὸ ρόκ.
Οἱ μελωδίες εἶναι πλασμένες μὲ τέτοιο τρόπο, ὥστε ὅλο τὸ ἠχητικὸ μέρος τῶν κομματιῶν νὰ παίζει τὸ ρόλο μπάκγκραουντ στὴ φωνὴ τοῦ Στιούαρτ. Σπάνια κάποιο ὄργανο βγαίνει στὴν ἐπιφάνεια μὲ δική του μελωδικὴ αὐτοτέλεια. Ὁ Στιούαρτ ἀφήνει σὲ πολλὰ κομμάτια ("Midas Shadow", "On The Border", "Year Of The Cat") ἕναν ἐλεύθερο χῶρο, ὅπου ἡ ἀκουστικὴ κιθάρα, τὸ ἠλεκτρικὸ πιάνο, τὸ ἀκορντεόν, τὸ σόλο καὶ τὸ σαξόφωνο μποροῦν καὶ δημιουργοῦν δικές τους φράσεις, πολὺ ὄμορφες γιὰ νὰ εἶναι αὐτοσχέδιες. Ἀπὸ τὰ ἐννέα θαυμάσια κομμάτια τοῦ L.P. —οὔτε ἕνα κακὸ οὔτε ἕνα μέτριο— γραμμενα ὅλα στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς ρὸκ μπαλάντας, ξεχωρίζει ἐντυπωσιακὰ ἕνα ἀριστούργημα, τὸ ὁμώνυμο "Year Of The Cat". Εἶναι ἕνα μεγάλο κομμάτι σπάνιας ομορφιᾶς, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ θαυμάσια μελωδία καὶ μιὰ ὡραιότατη ἑρμηνεία τοῦ Ἄλ Στιούαρτ ἔχουμε τὴν εὐκαιρία ν' ἀκούσουμε μιὰ σειρὰ ἀπὸ συναρπαστικὰ σόλο, παιγμένα διαδοχικὰ ἀπὸ τὸ τσέλο, τὴν ἀκουστική, τὴν ἠλεκτρικὴ κιθάρα καὶ τὸ σαξόφωνο. Εἶναι μιὰ ἀπὸ τις πιὸ ἐμπνευσμένες δημιουργίες τῆς χρονιᾶς. Μὲ τὸ "YEAR OF THE CAT" νιώθεις ὅτι κινεῖσαι σὲ μιὰν ἄλλη διάσταση, ὅπου τὰ πράγματα εἶναι πολὺ πιὸ ἐξευγενισμένα καὶ ιδανικὰ ἀπὸ τὸ σήμερα. Ψευδαίσθηση; Σίγουρα. Ομως τόσο ομορφη!

HEAVY WEATHER
WEATHER REPORT

Οὐσιαστικὰ τὸ "HEAVY WEATHER" δὲν σημειώνει καμιὰ πρόοδο γιὰ τοὺς Weather Report. Ἔχουν ἠχογραφήσει καὶ πιὸ προχωρημένα ἄλμπουμ ἀπὸ αὐτὸ καὶ τὸ ταλέντο τους σὰν ἐκτελεστὲς ἔχει βρεῖ στὸ παρελθὸν πολὺ πιὸ δυναμικὲς ἐκφραστικὲς διεξόδους. Εἶναι σχεδὸν βέβαιο ὅτι τὸ "HEAVY WEATHER" σημειώνει τὴν πιὸ συντηρητικὴ στιγμὴ στὴν οχτάχρονη καριέρα τοῦ γκρούπ. Ἐκεῖ ἀκριβῶς βρίσκεται καὶ ἡ ὀμορφιά του: στὸ συντηρητισμό του. Μιὰ προσεκτικὴ ἀκρόαση δημιουργεῖ τὴν πεποίθηση ὅτι δὲν ἀποτελεῖ προϊὸν οὔτε συνθετικῆς ἐξάντλησης οὔτε ἐμπορικοῦ προσανατολισμοῦ οὔτε φυσικὰ ἔλλειψης τεχνικῶν δυνατοτήτων γιὰ κάτι τὸ περισσότερο πολύπλοκο. Ἀντίθετα, οἱ Weather Report καὶ ειδικότερα ὁ Αὐστριακὸς Τζὸ Ζάβιναλ συνέλαβαν τὴν ἰδέα τῆς δημιουργίας μιᾶς μουσικῆς περισσότερο μελωδικῆς, περισσότερο θεματικῆς, ποὺ νὰ ἀφήνει λιγότερο

χῶρο στὸν αὐτοσχεδιασμὸ καὶ στὴ θέση του νὰ ἐξερευνᾶ συγκεκριμένα θέματα. Τὴν τάση αὐτὴ τὴν ἐκπροσωπεῖ ὁ Ζάβιναλ μὲ τρία κομμάτια ποὺ χωρὶς ἀμφιβολία εἶναι καὶ τὰ καλύτερα τοῦ ἄλμπουμ: τὸ ἀλέγρο, πολυθεματικὸ "Birdland", τὸ ἀριστουργηματικὸ "A Remark You Made", ποὺ ἀγγίζει μιὰ καινούργια διάσταση τῆς εὐρωπαϊκῆς σοβαρῆς μελωδίας, καὶ τὸ "The Juggler", πιὸ κοντὰ στὴν ἰδιόρρυθμη ἀτμόσφαιρα τοῦ παλιότερου ἄλμπουμ τοῦ γκρούπ "MYSTERIOUS TRAVELLER". Ἡ πρωτότυπη ἁρμονικὴ πλοκὴ τῶν κομματιῶν ἀφήνει συγκεκριμένους χώρους γιὰ κίνηση στὰ τέσσερα ἢ πέντε ὄργανα —ἔχουν συμπληρωθεῖ ἀπὸ ἕναν περκασιονίστα ἄγνωστης, τουλάχιστον σ' ἐμένα ἐθνικότητας, τὸν Μπαντρένα— καὶ κανένας μουσικὸς δὲν ἀχρηστεύεται ἢ περιορίζεται. Ὁ Γουέην Σόρτερ ἔχει τὸ μεγαλύτερο μελωδικὸ μέρος, μὲ τὸ σοπράνο σαξόφωνό του νὰ σχηματίζει τὶς βασικὲς μελωδικὲς γραμμὲς πάνω ἀπὸ τὸ πλούσιο χρωματικὸ μπάκγκραουντ τῶν κήμπορντς καὶ συνθεσάιζερς τοῦ Ζάβιναλ, ἐνῶ ἡ ἐξαιρετικὴ τεχνικὴ τοῦ Τζάκο Παστόριους στὸ ὄρθιο μπάσο χρησιμοποιεῖται καὶ αὐτὴ μελωδικά. Πιὸ κοντὰ στὴν παλιὰ ἠλεκτρικὴ αἰσθητικὴ τοῦ γκρούπ εἶναι οἱ συνθέσεις τοῦ Παστόριους. Πλούσιες ἁρμονικά, θυμίζουν τοὺς Return to Forever καὶ κρατοῦν τοὺς δεσμοὺς τῶν Weather Report μὲ τὸ τζάζ-ρόκ, προβλέποντας περισσότερα μέρη γιὰ αὐτοσχεδιασμό. Δὲν μποροῦν ὅμως νὰ σταθοῦν στὸ ἐπίπεδο τῶν συνθέσεων τοῦ Ζάβιναλ. Τέλος, ὁ Σόρτερ μὲ δύο κομμάτια δικά του ("Harlequin" καὶ "Palladium") φλερτάρει ἀκόμη περισσότερο τὴν τζάζ, χωρὶς ὅμως τὴν ἐπιτυχία τοῦ Παστόριους ἢ τὴν ἐκφραστικὴ ἀκρίβεια τοῦ Ζάβιναλ. Σὲ γενικὲς γραμμές, οἱ Weather Report ἀγγίζουν ἕναν διαφορετικὸ αἰσθητικὸ χῶρο, ποὺ τοὺς τοποθετεῖ σὲ ἕνα ἐπίπεδο τελείως ξεχωριστὸ ἀπ' ὁποιουσδήποτε ἄλλους δημιουργοὺς τῆς σύγχρονης εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '77

ROCK AND ROLL HEART
LOU REED

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὁ Λοὺ Ρῆντ τὸ ζεῖ τὸ ρόκ. Τὸ ζεῖ καὶ τὸ μεταδίδει, καλύτερα ἴσως ἀπ' ὁποιονδήποτε ἄλλον σήμερα.

Αὐτὸ τουλάχιστον αἰσθάνεται κανείς, ἀκούγοντας —ἢ μᾶλλον λειτουργῶντας σὰν δέκτης— τὸ "ROCK AND ROLL HEART", τὸ πιὸ ζωντανὸ L.P. τοῦ Ρῆντ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ "ROCK N' ROLL ANIMAL" τὸ 1974. Ἀπὸ μιὰ ὁρισμένη γωνία, εἶναι καὶ τὸ καλύτερο σόλο ἄλμπουμ ποὺ ἔγραψε ποτέ. Τὸ καλύτερο, γιατὶ εἶναι καὶ τὸ πιὸ εὐθύ. Ἁπλό, φορτισμένο ρόκ-έντ-ρόλ, χωρὶς ὑποκρισίες.

Καὶ λέω «ὑποκρισιες», γιατί, ἄγνωστο γιὰ ποιοὺς λόγους, ὁ Ρῆντ προσπάθησε ἀμέτρητες φορὲς στὸ πρόσφατο καὶ ἀπώτερο παρελθὸν νὰ δώσει μιὰ εἰκόνα τοῦ ἑαυτοῦ του ποὺ οὐσιαστικὰ δὲν τὴν πίστευε. Ἢ μᾶλλον πολλὲς διαφορετικὲς εἰκόνες, συχνὰ ἀντίθετες μεταξύ τους. Ὁ ὁμοφυλόφιλος, ὁ ἀντιδραστικός, ὁ κυνικός, ὁ ρόκερ, ὁ τοξικομανὴς καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὁ ἐραστής, ὁ συναισθηματικός, ὁ συγχυσμένος, ὁ πειραματιστής, ὁ πολέμιος τῶν ναρκωτικῶν. Ὅλα αὐτὰ μπορεῖ νὰ ἦταν τὸ προϊὸν ἀλλεπάλληλων ψυχικῶν μεταπτώσεων ἢ ἀκόμη καὶ σχιζοφρένειας. Μπορεῖ ὅμως νὰ ἦταν καὶ ἁπλά, τεχνητὰ προσωπεῖα, μὲ ἐλάχιστη ἀλήθεια καὶ πολλὴ ἀληθοφάνεια. Ἴσως ὁ Ρῆντ νὰ εἶναι τελικὰ ἕνας ἔξυπνος σώουμαν.

Εἶναι ὅμως σίγουρα καὶ μεγάλος ρόκερ. Καὶ τώρα ποὺ ὅλες αὐτὲς οἱ παραλλαγὲς τῆς προσωπικότητάς του ἔχουν περάσει στὸ περιθώριο, ἡ πραγματική του ψυχοσύνθεση ἀρχίζει νὰ διαγράφεται στὸν ὁρίζοντα μὲ ὅση βεβαιότητα μπορεῖ νὰ δημιουργήσει γύρω ἀπὸ τὸν ἑαυτό του ἕνα ἄτομο ποὺ τὴ μία μέρα ἐκδηλώνει —ἔμπρακτα— τὴ βαθιὰ περιφρόνησή του γιὰ τὸν ἀλκοολισμὸ καὶ τὰ πάσης φύσεως παραισθησιογόνα καὶ τὴν ἄλλη βρίσκεται ἀνάσκελα στὸ πάτωμα τύφλα στὸ μεθύσι. Ἡ ψυχοσύνθεση αὐτὴ δὲν προβλέπει χῶρο γιὰ πολλοὺς ἄλλους ἐκτὸς ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιο καὶ τὰ ἄτομα ποὺ τοῦ ἐκδηλώνουν τὴ συμπάθειά τους ἤ, ἀκόμη καλύτερα, τὴν ἀδιαφορία τους. Σὲ πρόσφατες συνεντεύξεις του, καθὼς καὶ σὲ μερικὰ χαρακτηριστικὰ κομμάτια τοῦ "ROCK AND ROLL HEART" (ὅπως τὸ τζάζυ "A Sheltered Life" ἢ τὸ "Senselessly Cruel") ὁ Ρῆντ ἔδωσε σαφέστατα στὸ κοινὸ νὰ καταλάβει ὅτι κατὰ βάθος τίποτε ἀπολύτως δὲν τὸν συγκινεῖ ἢ τὸν ἐκφράζει, μὲ τὴν ἐξαίρεση ἴσως τοῦ παλιοῦ, καλοῦ ρόκ-έντ-ρόλ. Καὶ λέμε «ἴσως» γιατὶ μὲ ἄτομα τόσο κυνικὰ καὶ ἄστατα ὅσο αὐτὸς δὲν μπορεῖς ποτὲ νὰ εἶσαι σίγουρος. Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ κομμάτια τοῦ ἄλμπουμ ("I Believe In Love", "Banging On My Drum", "Follow the Leader", "Rock and Roll Heart", "Senselessly Cruel") προβάλλουν αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν εἰκόνα τοῦ ἀφιερωμένου ρόκερ, τοῦ γεμάτου κέφι, νεῦρο καὶ δυναμισμό. Ὅμως δὲν ξεγελᾶ κανέναν ἢ μᾶλλον δὲν θέλει νὰ ξεγελάσει κανέναν, γιατὶ κάνει ξεκάθαρο ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὅτι οὐσιαστικὰ δὲν τοῦ καίγεται καρφὶ γιὰ τὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα ποὺ τὸν περιβάλλουν. Εἶναι ν' ἀπορεῖ κανεὶς πῶς μέσα ἀπὸ τὸν τόσο κυνισμὸ ποὺ τὸν χαρακτηρίζει βρίσκει τὴν ψυχικὴ διάθεση ἔστω καὶ νὰ σαρκάσει ("A Sheltered Life", "I Believe In Love", "You Wear It So Well").

Στὸ "ROCK AND ROLL HEART" ὁ Ρῆντ μᾶς παρουσιάζει τὸ καλύτερο ἴσως ρὸκ τῆς καριέρας του. Ὅμως, στὰ χέρια ἑνὸς ἀτόμου τόσο ἐπικίνδυνου ὅσο αὐτός, τὸ ρὸκ παύει νὰ ἀποτελεῖ κάλεσμα γιὰ ἕνωση, γιὰ ταύτιση. Γίνεται ὅπλο γιὰ προσωπικὴ ἄμυνα. Καὶ φυσικὰ αὐτοκαταστρέφεται.

SONGS IN THE KEY OF LIFE
STEVIE WONDER

Στὸ τεῦχος Νο 47 τοῦ Φεβρουαρίου εἴχαμε δημοσιεύσει μιὰ λεπτομερειακὴ κριτικὴ τοῦ "SONGS IN THE KEY OF LIFE". Σήμερα, ὁ δίσκος παρουσιάζει τὴν ἴδια εἰκόνα, τὸ ἴδιο ἐνδιαφέρον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει ἐπίκαιρος, δεκαπέντε σχεδὸν μῆνες μετὰ τὴν κυκλοφορία του. Μέσα στὸ '77, κανεὶς μαῦρος μουσικὸς ἀπὸ τὸ χῶρο τοῦ μπλούζ, τοῦ ρύθμ-έντ-μπλούζ, τῆς τζὰζ καὶ τῆς σόουλ δὲν ἔδωσε κάτι ποὺ νὰ ξεπερνᾶ σὲ ἔμπνευση καὶ ἀμεσότητα τὸ διπλὸ αὐτὸ L.P. τοῦ Στήβι Γουῶντερ, ὁ ὁποῖος ἐξακολουθεῖ νὰ φαντάζει σὰν ὁ πιὸ σημαντικὸς νέγρος δημιουργὸς τῆς ἐποχῆς μας. Ἄλλωστε, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά, ἡ τελευταία αὐτὴ δουλειά του κλείνει μέσα της κάθε σύγχρονη ἐκφραστικὴ ὁδὸ τῆς νέγρικης κουλτούρας σὲ ἕνα ἑνιαῖο μουσικὸ ἀμάλγαμα σπάνιας δύναμης, πλούτου καὶ ὀμορφιᾶς. Τὸ μόνο μελανὸ σημεῖο στὸ "SONGS IN THE KEY OF LIFE" εἶναι οἱ στίχοι του. Μὲ τὴν ἐξαίρεση ἑνὸς ἢ δύο κομματιῶν ("Black Man", "Village Ghetto Land") ὁ Γουῶντερ σὲ μεταφέρει σὲ ἕναν σχεδὸν ἰδανικὸ κόσμο, χωρὶς μίση καὶ ἀδικίες, ὅπου τὸ μόνο συναίσθημα ποὺ κυριαρχεῖ εἶναι ἡ ἀγάπη. Γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ γιὰ τὸ Θεό. Καὶ αὐτὸ εἶναι ψέμα. Ἡ μουσική του ὅμως εἶναι ἀληθινή. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια, εἶναι ἡ μόνη αὐθεντικὴ ἀλήθεια τῆς μαύρης φυλῆς.

LOW
DAVID BOWIE

Τὸ πιὸ ρεαλιστικὸ —μὲ τὸν δικό του τρόπο— καὶ πιὸ ἀτμοσφαιρικὸ L.P. τῆς χρονιᾶς καὶ σίγουρα ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα ποὺ εἶδαν τὸ φῶς τῆς ἡμέρας κατὰ τὴ διάρκειά της. Στὸ τεῦχος 53 τοῦ Αὐγούστου ὑπάρχει μιὰ λεπτομερὴς ἀνάλυσή του. Εἶναι πολὺ λυπηρὸ τὸ γεγονός, ὅτι δὲν ἔ-

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '77

χουμε στη διάθεσή μας τὸ καινούργιο ἄλμπουμ τοῦ Ντέηβιντ Μπάουι, γιὰ νὰ γνωρίσουμε τί τροπὴ εἶχαν γι' αὐτὸν τὰ πράγματα, μετὰ τὴν ἀπομόνωσή του στὸ Βερολίνο, ὅπου καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζεῖ.

Ἔτσι, ἀναγκαζόμαστε νὰ παραμείνουμε μὲ τὴν ἐντύπωση τοῦ "LOW" καὶ νὰ ἐπιμείνουμε στὴ θέση μας ἀπέναντι στὸ ἄλμπουμ ποὺ μᾶς βρίσκει ἀπόλυτα σύμφωνους μὲ τὴν κοινωνική του μαρτυρία. Ἐλπίζουμε μόνον ὅτι ἡ χρονιὰ ποὺ μᾶς ἔρχεται θὰ γεννήσει μιὰ κάποια αἰσιοδοξία, ἔστω καὶ ἀπατηλή.

CSN
CROSBY, STILLS & NASH

Τὸ ἄλμπουμ δὲν εἶχε ἀκόμη κυκλοφορήσει στὴν Ἑλλάδα, ὅταν στάλθηκαν στὸ τυπογραφεῖο τὰ κείμενα μὲ τοὺς δέκα καλύτερους δίσκους τῆς χρονιᾶς. Ὅμως τὸ ἀσύγκριτο ἐπίπεδο τοῦ "CSN" ποὺ μᾶς ἔσπρωξε νὰ τὸ συμπεριλάβουμε ἀνάμεσα στὰ κορυφαῖα L.P.'s τοῦ '77, ἔχοντας τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ ἀντίθετο καὶ θὰ ἀδικοῦσε τὸ ἄλμπουμ σὰν ἔργο τέχνης καὶ θὰ στεροῦσε τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ ἀπὸ μιὰν ὁλοκληρωμένη εἰκόνα τοῦ τί ἀξιόλογο συνέβη στὸ χῶρο τοῦ ρὸκ στὴ χρονιὰ ποὺ μᾶς πέρασε.

Τὸ πρῶτο ἄλμπουμ τῶν Crosby, Stills καὶ Nash κυκλοφόρησε τὸ 1969 καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ θεωρεῖται ἀπὸ πολλοὺς σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα —ἂν ὄχι τὸ καλύτερο— δείγματα ἀκουστικοῦ ρὸκ τῆς West Coast. Τὸ ἑπόμενο ἄλμπουμ ποὺ ἠχογράφησαν μαζὶ μὲ τὸν Νὴλ Γιάνγκ, τὸ ἱστορικὸ "DEJA VU", ἦταν διαφορετικό, πιὸ ἠλεκτρικό, μὲ δυό-τρία καλύτερα κομμάτια ἀλλὰ καὶ μὲ ἀρκετὲς μετριότητες. Ἀπὸ τότε πολλὰ πράγματα ἄλλαξαν καὶ πῆραν ἕναν παράξενο δρόμο ποὺ στὴν κατάληξή του δημιούργησε σὲ ὅλους τὴν πεποίθηση ὅτι τὸ πνεῦμα ποὺ ὁδήγησε στὴ δημιουργία τοῦ θαυμάσιου πρώτου αὐτοῦ ἄλμπουμ εἶχε χαθεῖ γιὰ πάντα. Ἦταν μιὰ σκληρὴ ἀλήθεια, ποὺ ἀποτελοῦσε τὴ μόνιμη πραγματικότητα τῶν σέβεντις, καὶ ὄχι μόνο γι' αὐτούς.

Τώρα, τὸ πῶς μαζεύτηκαν καὶ πάλι οἱ τρεῖς τους σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ κανεὶς δὲν τὸ περίμενε πιά, καὶ ἠχογράφησαν ἕνα ἄλμπουμ ποὺ ἀφήνει πίσω οτιδήποτε δημιούργησαν σὰν μονάδες μέσα στὰ τελευταῖα ἔξι χρόνια εἶναι κάτι ποὺ δὲν ἐξηγεῖται. Ἡ μόνη λογικὴ ἑρμηνεία τοῦ ἐπιπέδου στὸ ὁποῖο λειτουργεῖ τὸ "CSN" εἶναι ἡ ὑπόθεση ὅτι τόσο ὁ Στίλλς ὅσο καὶ οἱ Κρόσμπυ καὶ Νὰς σχεδίαζαν ἀπὸ καιρὸ τὴ δημιουργία ἑνὸς τέτοιου L.P. καὶ κρατοῦσαν γι' αὐτὸ τὴν ἀφρόκρεμα τῶν συνθέσεών τους.

Γιὰ τὸ "CSN" θὰ μιλήσουμε ἐκτενέστερα στὸ ἑπόμενο τεῦχος τοῦ «ΗΧΟΥ». Σήμερα, θ' ἀρκεστοῦμε σὲ μιὰ-δυὸ παρατηρήσεις. Τὴ συνθετικὴ «μερίδα τοῦ λέοντος» τὴν ἔχει ὁ Στέφεν Στίλλς, μὲ πέντε τραγούδια ἀπὸ τὰ δώδεκα. Τρία ἀπὸ αὐτὰ εἶναι ρυθμικὰ καὶ ἀποτελοῦν τὶς μόνες δυναμικὲς στιγμὲς τοῦ ἄλμπουμ. Τὸ "Durk Star" ἐπιλέχθηκε γιὰ σίνγκλ καὶ τὸ "I Give You Give Blind" ποὺ κλείνει τὸ L.P. εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἐντονότερα καὶ καλύτερα κομμάτια τῆς καριέρας του.

Στὸ ἀντίθετο αἰσθητικὸ ἄκρο καὶ προσανατολισμένοι σ' ἕνα πιὸ ἀκουστικὸ καὶ πιὸ μελωδικὸ εἶδος ρὸκ-μπαλάντας, λειτουργοῦν οἱ Ντέηβιντ Κρόσμπυ καὶ Γκράχαμ Νὰς, βαθιὰ ἀλληλοεπηρεασμένοι ἀπὸ τὴ μακρόχρονη καλλιτεχνικὴ συνεργασία τους. Ἐντύπωση δημιουργεῖ τὸ ἐπίπεδο δύο συνθέσεων ἀπὸ τὶς τέσσερις τοῦ Νὰς, τῶν "Carried Away" καὶ "Cathedral". Κάθε ἄλλο παρὰ ἀπλές, φανερώνουν ὡριμότητα καὶ εὐρεῖς δημιουργικὲς δυνατότητες, καθὼς κυλοῦν μὲ λεπτότητα καὶ λυρισμὸ πάνω σὲ διόλου στερεότυπα μελωδικὰ πλαίσια. Τέλος, ὁ Κρόσμπυ, πιὸ ἐξαντλημένος ἀπὸ τοὺς ἄλλους δύο, δίνει καὶ αὐτὸς τρεῖς ἀξιόλογες συνθέσεις, ἀπὸ τὶς ὁποῖες μία, μὲ τίτλο "Anything At All", πρέπει νὰ εἶναι τὸ ὡραιότερο τραγούδι ποὺ ἔχει γράψει μέσα στὰ τρία τελευταῖα χρόνια.

Οἱ φωνητικοί τους συνδυασμοὶ εἶναι ἀσύγκριτοι καὶ τὸ ἠχητικὸ μπάκγκραουντ, ἐξασφαλισμένο ἀπὸ μερικοὺς κορυφαίους μουσικοὺς τῆς Καλιφόρνια, κάτι παραπάνω ἀπὸ γοητευτικό. Τὸ "CSN" εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς σοβαρότερους λόγους ποὺ κάνουν πολλοὺς νὰ πιστεύουν ὅτι τὸ 1977 σήμανε τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας ζωῆς γιὰ τὸ ρόκ.

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΞΕ

DARKNESS ON THE EDGE OF TOWN BRUCE SPRINGSTEEN
A. BADLANDS — ADAM RAISED A CAIN — SOMETHING IN THE NIGHT — CANDY'S ROOM — RACING IN THE STREET
B. THE PROMISED LAND — FACTORY — STREETS OF FIRE — PROVE IT ALL NIGHT — DARKNESS ON THE EDGE OF TOWN
CBS 86061

Είναι συγκινητικὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Μπριοὺς Σπρινγκστὴν προσπαθεῖ νὰ πείσει, περισσότερο τὸν εαυτό του καὶ κατὰ δεύτερο λόγο ἐμᾶς, ὅτι ἡ καριέρα τοῦ σούπερσταρ ὄχι μόνο δὲν ἔχει την παραμικρὴ σχέση μὲ τὴν ψυχοσύνθεσή του, ἀλλα δείχνει νὰ τὸν σπρώχνει στὸ χειρότερο ψυχολογικὸ ἀδιέξοδο ποὺ βρέθηκε ποτὲ νὰ ἀντιμετωπίζει ἀπὸ τὰ παιδικά του χρόνια. Καὶ είναι συγκινητικὸς ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν κρύβει τὴν παραμικρὴ υποκρισία.
Ἕνα κλίμα επιφύλαξης καὶ ἀμφιβολίας ὑποδέχεται συνήθως τὶς περιπτώσεις ἀνθρώπων ποὺ μένουν ἀδιάφοροι — ἢ τοὐλάχιστον ἰσχυρίζονται ὅτι μένουν — μπροστὰ στὴν ἐπιτυχία καὶ τὰ οἰκονομικά της ἐπακόλουθα. Ποιὰ λοιπὸν μπορεῖ νὰ είναι ἡ στάση τοῦ κοινοῦ ἀπέναντι σὲ ἕνα ἄτομο πού, ὄχι μόνον δηλώνει ὅτι ἀπεχθάνεται τοὺς μηχανισμοὺς ποὺ τὸ ἀνέδειξαν, ἀλλὰ προχωρεῖ στὸ σημεῖο νὰ τοὺς ἀχρηστεύσει, ἔστω καὶ μερικά, κινούμενο παλινδρομικὰ ἀνάμεσα στὴν αἴγλη καὶ τὴν ἀφάνεια, τὶς κατάμεστες αἴθουσες κονσέρτων καὶ τοὺς σκοτεινούς, επικίνδυνους δρόμους κάποιας ἀνώνυμης γειτονιᾶς; Ὄχι, ὁ Σπρινγκστὴν δὲν ειναι θεατρίνος παρὰ μόνον στὴ σκηνή... Καὶ πάλι, ἡ σκηνικὴ συμπεριφορά του, ποὺ ἔχει μείνει στὴν ιστορία γιὰ τὴν κινητικὴ της εὑρηματικότητα καὶ τὸ δυναμικὸ ρεαλισμό της, δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μιὰ κάπως φορτισμένη καὶ οπωσδήποτε οργανωμένη ἐξωτερίκευση τοῦ συναισθηματικοῦ του κόσμου. Καὶ τὸ στοιχεῖο τῆς ὑπερβολῆς, ὅπου ὑπάρχει, ειναι ἀπαραίτητο, γιατὶ πῶς μπορεῖς νὰ πλησιάσεις δεκάδες χιλιάδες θεατὲς ἂν δὲν προβάλλεις μιὰ μεγέθυνση τοῦ εαυτοῦ σου; Πρέπει νὰ είσαι ἀπόλυτα σίγουρος γιὰ τὶς δυνάμεις σου, καὶ ὁ Μπριοὺς Σπρινγκστὴν δὲν είναι κὰν βέβαιος ἂν παίζει τὸ σωστὸ παιχνίδι μὲ τοὺς συνανθρώπους του.
ΤΟ «DARKNESS ON THE EDGE OF TOWN» εἶναι ἕνας διαρκὴς ἐσωστρεφικὸς μονόλογος, ἄλλοτε αὐτοψυχαναλυτικός, ἄλλοτε ἀγχώδης καὶ ὀργισμένος καὶ πάντοτε ἀδιεξοδικός. Ὁ Σπρινγκστὴν χαράζει ἀτέλειωτους, επίμονους κύκλους γύρω ἀπὸ τὸν εαυτό του, προσπαθώντας εἴτε νὰ τὸν συλλάβει, εἴτε νὰ τὸν ξεπεράσει, καί, σχεδὸν πάντα, νὰ τὸν δικαιώσει... Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ μόνο ἴσως ἀδύναμο σημεῖο τοῦ ἄλμπουμ: καμιὰ εὐθύνη δὲν καταλογίζεται καὶ σὲ κανένα, οὔτε κὰν στὸν ἴδιο, πράγμα ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα εἶδος δειλίας, ἤ, ἁπλῶς, φαταλισμοῦ. Μιὰ τέτοια εὐθυνοφοβία θὰ μποροῦσε νὰ σταθεῖ ἂν δινόταν τοὐλάχιστον τὸ βαθύτερο περιεχόμενό της, ἕνα μέρος ἀπὸ τὶς πηγές της, καὶ ὄχι ἁπλῶς οἱ δραματικὲς ἐξωτερικές της ἐκφάνσεις.
Ἡ καίρια αὐτὴ ἀδυναμία ἀντισταθμίζεται λίγο-πολὺ ἀπὸ τὴ φροντίδα τοῦ Μπριούς, ναὶ μὲν νὰ συνθέτει ἕνα εφιαλτικὸ κοινωνικὸ τοπίο ποὺ κραυγάζει γιὰ ἀποσυμφόρηση, ἀλλὰ καὶ νὰ μὴν προχωρεῖ ποτὲ στὸ σημεῖο νὰ προβάλλει σὰν λύση τὴν προσωπική του θεωρία γιὰ τὶς πιθανὲς διεξόδους. Ἴσως γιατὶ τὶς ἀγνοεῖ καὶ ὁ ἴδιος — ποὺ εἶναι καὶ τὸ πιὸ πιθανό —, ἴσως γιατὶ θεωρεῖ ἀρκετὸ τὸ νὰ θέτει ερωτήματα πρὸς κάθε κατεύθυνση, ἴσως τέλος γιατὶ ἀποφεύγει νὰ επηρεάσει τὸν ἀκροατή, παρασύροντάς τον σὲ ἕνα χῶρο ποὺ μᾶλλον θὰ τὸν ἀποτέλειωνε ψυχολογικὰ παρὰ θὰ τὸν ἀναστήλωνε. Αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ περιθωριακὸ πεδίο πού, σίγουρα, δὲν προβάλλεται σὰν λύση ἀλλὰ σὰν μιὰ προσωπικὴ ἀναγκαιότητα, ἀποτελεῖ καὶ τὸ πραγματικὸ θεματικὸ ἀντικείμενο τοῦ ἄλμπουμ: τὸ Σκοτάδι στὴν Ἄκρη τῆς Πόλης.
Ὁ τίτλος καὶ μόνον ἀρκεῖ γιὰ νὰ ὑποδηλώσει τὴν ἀντίφαση ποὺ ἐνυπάρχει ἀνάμεσα στὸν Σπρινγκστὴν-Καλλιτέχνη καὶ στὸν Σπρινγκστὴν-Μέλος τῆς κοινωνίας. Ναί, οἱ δύο αὐτὲς ἰδιότητες ΜΠΟΡΕΙ νὰ βρίσκονται σὲ διάσταση, καὶ σπάνια ὅσοι περνοῦν παρόμοιες καταστάσεις επιπλέουν χωρὶς σοβαρὲς ἠθικὲς (τοὐλάχιστο) ζημιές. Καί, ἂν ὁ Μπριοὺς ἐξακολουθήσει νὰ αἰσθάνεται ἔτσι ὅπως μᾶς ἐξομολογεῖται ἐδῶ, πολὺ φοβᾶμαι ὅτι δὲν θὰ ἀργήσουμε νὰ βρεθοῦμε μὲ ἕνα ἀκόμη θύμα τοῦ Ρὸκ στὰ χέρια, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ πλέον μαρτυρικά.
Ὅλα ὅσα εἴπαμε μέχρι στιγμῆς κάνουν φανερὸ ὅτι ἡ ἀξία τοῦ «DARKNESS ON THE EDGE OF TOWN» ἐντοπίζεται κυρίως στὶς κοινωνικές του ἀναφορές. Θὰ περιορίσουμε λοιπὸν τὴ μουσικὴ περιγραφή του στὸ ἐλάχιστο, ἀφοῦ σκιαγραφήσουμε τὴν ολικὴ αἰσθητική του ταὐτότητα σὰν ἄμεσα δεμένη μὲ τὴν ἐπίδραση τῆς μεγάλης ἐποχῆς τοῦ Ντύλαν καὶ συγκεκριμένα μὲ τὰ ἀποφασιστικὰ LP'S «HIGHWAY 61 REVISITED» ΚΑΙ «BLONDE ON BLONDE» (1965-66). Τὰ κοινὰ

ΝΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ '78

του Αργυρη Ζηλου

στοιχεῖα εἶναι ἔντονα σὲ ὕποπτο βαθμό, ἀλλὰ σύντομα διώχνεις τὶς ἀμφιβολίες γιὰ τὴν εἰλικρίνεια τοῦ Σπρινγκστὴν συνειδητοποιώντας ὅτι οἱ ὁμοιότητες σίγουρα εἶναι ὑποσυνείδητες. Καί, στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, μακάρι ὅλοι νὰ ἀντλοῦσαν ἔμπνευση ἀπὸ τέτοιες πηγές.
'Απὸ τὰ πρῶτα κιόλας μέτρα καταλαβαίνεις ὅτι ἔχεις νὰ κάνεις μὲ κάποιον ποὺ πασχίζει νὰ ἐπικοινωνήσει, νὰ ἐκφραστεῖ, νὰ ἀλαφρώσει ἀπὸ ἕνα ἀόρατο καταπιεστικὸ βάρος. Μαζὶ μὲ τὴν παραπειστικὴ αἰσιοδοξία τοῦ πλούσιου ὀργανικὰ «BADLANDS» μαζὶ μὲ τὸ ὑπέροχο, ἐκφραστικὸ σόλο τῆς λὴντ καὶ τοῦ σαξόφωνου, ἀρχίζουν νὰ ξυπνᾶνε οἱ πρῶτες ἀνήσυχες σκέψεις. Τὸ ἄτομο ποὺ μᾶς ἀπευθύνεται σὲ πρῶτο πρόσωπο — κάτι ποὺ θὰ ἐξακολουθήσει νὰ συμβαίνει σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἄλμπουμ — κινεῖται σὲ μιὰ πραγματικότητα ποὺ μοιάζει νὰ μὴν ἀποδέχεται ἀλλὰ οὔτε καὶ νὰ ἀπορρίπτει. 'Υπάρχει κάτι σὰν συνειδητοποίηση τοῦ ὅτι, τὸ βιοτικὸ πλαίσιο ποὺ τὸ τυλίγει καὶ τὸ καταπιέζει δὲν πρόκειται νὰ μεταβληθεῖ, νὰ πάρει ἄλλη μορφή, οὔτε ὅμως καὶ νὰ ξεπεραστεῖ. Τὸ ἄτομο ἀναγκάζεται νὰ στρέψει ὅλη τὴν προσπάθειά του στὴν προσωπική, ἔστω καὶ ματαιόδοξη, ἐπιβολή του μέσα σ' αὐτό. Γιὰ τὴν ὥρα τίποτε τὸ τραγικό. Θὰ ἔρθει ὅμως καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ ἐπισημάνουμε τὰ ἐφιαλτικὰ χαρακτηριστικὰ αὐτῆς τῆς πραγματικότητας.
Δεύτερο κομμάτι. «ADAM RAISED A CAIN». Τὸ ἴδιο ἄγχος, δοσμένο μέσα ἀπὸ τὸ συμβολισμὸ τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος καὶ τῆς πρώτης ἀδελφοκτονίας τῶν πρωτοπλάστων, σὲ μιὰ ἀπόπειρα ἀπεικόνισης τῆς σχεδὸν ὑπερφυσικῆς ἐξάρτησης ποὺ καταδικάζει σὲ ντὲ φάκτο ἀποτυχία τὴν ἀνθρώπινη ἀποστολή μας. 'Η μπλουζίστικη ἀπόχρωσή της, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀόριστη θρησκευτικότητα καὶ τὸν περιγραφικὸ ρεαλισμό της, θὰ ἀνέβαζαν τὴ σύνθεση σὲ ἰδιαίτερα ὑψηλὸ ἐπίπεδο ἂν δὲν ἐρχόταν ὁ ἴδιος ὁ Σπρινγκστὴν μὲ ἕνα ὑπερβολικὸ καθαρτήριο ἑρμηνευτικὸ πάθος νὰ τῆς ἀφαιρέσει ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴν πειστικότητά της.
Τὸ ἀργό, ὑποτονικὸ «SOMETHING IN THE NIGHT» θὰ περνοῦσε ἴσως ἀπαρατήρητο ἂν δὲν ἀποτελοῦσε τὸ νοηματικὸ ἐπίκεντρο τοῦ ἄλμπουμ. 'Εδῶ ἀξίζει νὰ παραθέσουμε αὐτούσια τὴν τελευταία στροφή, χωρὶς ἄλλα σχόλια.

BRUCE SPRINGSTEEN	:	**Πρώτη φωνή, Λὴντ γκιτάρ, 'Αρμόνικα**
CLARENCE CLEMONS	:	**Σαξόφωνο**
ROY BITTAN	:	**Πιάνο**
GERRY TALLENT	:	**Μπάσο**
STEVE VAN ZANDT	:	**Κιθάρα**
MAX WEINBERG	:	**Ντρὰμς**

«"Οταν βρήκαμε τὰ πράγματα ποὺ ἀγαπούσαμε,
ἦσαν συντριμμένα καὶ πέθαιναν μέσα στὴ βρῶμα...
Προσπαθήσαμε νὰ μαζέψουμε τὰ σπασμένα τους κομμάτια
καὶ νὰ φύγουμε μακριὰ χωρὶς νὰ πληγωθοῦμε,
ἀλλὰ μᾶς πρόλαβαν στὰ σύνορα τῆς Πολιτείας
καὶ ἔκαψαν τὰ αὐτοκίνητά μας σὲ μιὰ τελευταία συμπλοκή,
καὶ μᾶς ἄφησαν νὰ τρέχουμε, καμένοι καὶ τυφλοί,
κυνηγώντας κάτι μέσ' τὴ νύχτα......»

'Απὸ ἐδῶ καὶ μπρὸς ἡ παράξενη λυτρωτικὴ σχέση τοῦ ἀτόμου μὲ τὴ νύχτα καὶ τὸ σκοτάδι δὲν πρόκειται νὰ μᾶς ἐγκαταλείψει οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή. Θὰ κρύβεται πάντα κάπου στὸ νοηματικὸ ὑπόβαθρο τῶν κομματιῶν, μέχρι νὰ κάνει τὴν ἀποφαστιστικὴ (;) ἐμφάνισή της στὸ φινάλε τοῦ ἔργου.
Στὸ «CANDY'S ROOM», ἡ εἰκόνα τῆς συγχυσμένης κοπέλας ποὺ ἀποζητᾶ τὴν εὐτυχία στὴν ἀγάπη εἶναι περιορισμένη στὴν διεισδυτικότητά της. Τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κομματιοῦ βρίσκεται περισσότερο στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐξελίσσεται, ἀπὸ μπαλλάντα μὲ συγκρατημένη ἔνταση, στὴ μόνη ἴσως σύνθεση ποὺ μπορεῖ νὰ διεκδικήσει ἐδῶ ἄφοβα τὸν τίτλο τοῦ ρόκ, καὶ μάλιστα στὴ σκληρή του μορφή.
'Η πλευρὰ κλείνει μὲ τὴν ἐπιβλητικότερη μπαλλάντα τοῦ LP. Εἶναι συνταρακτικὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο εἰσχωρεῖ τὸ «RACING IN THE STREET' στὸν κόσμο τῶν ἀτόμων χωρὶς περιθώρια γιὰ ἐξέλιξη ἢ γιὰ μιὰ ἁπλὴ ἀλλαγή. Τὰ μάτια τους, ὑγρὰ καὶ ἄδεια, στηλώνονται ὅπως κάθε βράδυ καὶ γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ πρὸς τὴ μεριὰ τῆς νύχτας, πρὸς τὴν ἀόριστη ὑπόσχεση ὅτι, μαζὶ μὲ τὴν ἀνωνυμία της, θὰ φέρει καὶ τὴν ὑπαρξιακή τους δικαίωση. 'Εδῶ γεννιέται ἡ βία, μόνη ἀντίδραση τῶν θηρίων σὲ ἀδιέξοδο, μόνος δρόμος γιὰ ὅσους ἔχουν συνηθίσει νὰ σκύβουν τὸ κεφάλι τὴν ἡμέρα. "Οχι, δὲν ἔχουμε νὰ κάνουμε μὲ ὑπόκοσμο: αὐτὸς κινεῖται καθημερινὰ ἀνάμεσά μας. "Εχουμε νὰ κάνουμε μὲ ὑπάρξεις περιθωριακὲς ποὺ οὔτε ποὺ ὑποψιαζόμαστε τὴν παρουσία τους στὸν ἴδιο κοινωνικὸ χῶρο μὲ ἐμᾶς ἀλλὰ σὲ διαφορετικὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο καί, πολλὲς φορές, σὲ ἄλλα σημεῖα τῆς καθημερινῆς χρονικῆς ἀνακύκλησης.
"Αν τὸ «RACING IN THE STREET» προβάλλει τὴν πιὸ δραματικὴ πλευρὰ τοῦ ἀδιεξόδου, τὸ ἄτομο στὸ εἰρωνικὰ αἰσιόδοξο «THE PROMISED LAND» δὲν μοιάζει νὰ ὑποφέρει μέσα στὴν ἀδυναμία του νὰ πάρει τὴν ζωὴ στὰ ἴδια του τὰ χέρια, ἀλλά, ἀντιθέτως, νὰ ὀργίζεται καὶ νὰ ξεσπᾶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ δὲν μπορεῖ νὰ κατανοήσει τὸ «γιατί» (καὶ πολὺ λιγότερο τὸ «πῶς»). Εἶναι ὁ νέος τοῦ μικροαστικοῦ λοῦμπεν ποὺ, στὴν ἀγωνία του νὰ φτάσει κι' αὐτὸς δὲν ξέρει ποῦ, σὲ μιὰν ἀόριστη Γῆ τῆς 'Επαγγελίας στὴν ὕπαρξη τῆς ὁποίας ἔχει τὴν ἀφέλεια νὰ πιστεύει, μπορεῖ νὰ γίνει ἀκόμα καὶ ἐπικίνδυνος.
'Απὸ τὴν «Τραβολτικὴ» φυσιογνωμία τοῦ πρώτου κομματιοῦ τῆς β' πλευρᾶς, περνᾶμε στὴν πολὺ πιὸ πεζὴ καὶ ἀδυσώπητη προλεταριακὴ πραγματικότητα. 'Εδῶ ὁ βιοτικὸς κύκλος παρεῖναι ἀπάνθρωπος γιὰ νὰ ἀφήσει περιθώρια στὴν ἐξανδραποδισμένη ὕπαρξη τοῦ «FACTORY». Στὸ τέλος τῆς ἡμέρας, μόλις ἡ σειρήνα τοῦ ἐργοστασίου ἠχήσει, «ἄνθρωποι βγαίνουν ἀπ' τὶς πύλες μὲ τὸν θάνατο στὸ βλέμμα τους, καὶ νἆσαι σίγουρος ὅτι, ἀπόψε, κάποιος θὰ νιώσει πόνο, κάποιος θὰ πληγωθεῖ». 'Η μελωδία μοιάζει πολὺ μὲ ἐκείνη τοῦ «THE PROMISED LAND» ἀλλὰ εἶναι πολὺ πιὸ ἀργή, πολὺ πιὸ ἐξαντλημένη.
Μιὰ ὕποπτη γαλήνη σὲ ὑποδέχεται στὸ «STREETS OF FIRE», γιὰ νὰ σὲ φέρει μπροστὰ σὲ ἕνα ἀκόμη δράμα: τὴν ἑκούσια ἀπομόνωση τοῦ ἡττημένου. 'Η μουσικὴ μεγαλόπρεπη καὶ τραγική, τὸ πάθος μεγάλο καὶ βασανιστικό... "Ενα βῆμα πρὶν τὴν αὐτοκτονία.
Πρὶν τὸ φινάλε, ἕνας ἀκόμη κύκλος γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Μιὰ ἀκόμη μάταιη προσπάθεια διαφυγῆς μὲ τὴν ἐπιβολὴ μιᾶς πλαστῆς εἰκόνας ἀρσενικῆς ὑπεροχῆς — ποῦ ἀλλοῦ — στὴν γυναίκα. Πράγμα παράξενο, ὁ φαλοκράτης τοῦ «PROVE IT ALL NIGHT» μοιάζει νὰ ἔχει ἐπίγνωση τῆς ματαιοδοξίας του, κάτι ποὺ, ὁμολογῶ, δὲν μὲ πείθει, γιατὶ δύσκολο νὰ συναντήσεις σὲ τέτοιους ἀνθρώπους τὸ στοιχεῖο τῆς αὐτογνωσίας. Καὶ ἡ μουσικὴ κινεῖται σὲ μιὰ ἔνταση ποὺ ἀρχίζει νὰ γίνεται ἐξαντλητικὴ γιατὶ παραμένει θεματικὰ στάσιμη. "Ηδη ὅμως φτάσαμε στὸ τέλος. Στὸ τάιτλ-τράκ.
Φτάσαμε στὴ στιγμὴ τῆς συνειδητοποίησης, τότε ποὺ τὸ ἄτομο καλεῖται νὰ ἐπιλέξει μιὰ γιὰ πάντα «μὲ ποιοὺς θὰ πάει καὶ ποιοὺς θ' ἀφήσει». Καὶ ὁ Σπρινγκστὴν — ποὺ μιλᾶ φανερὰ πλέον γιὰ τὸν ἑαυτό του — διαλέγει τὸ δρόμο τῆς ἀέναης φυγῆς, τὸ δρόμο τῆς Νύχτας ποὺ, μέχρι

τώρα, ἔμοιαζε νὰ ἀντιμετωπίζει σὰν μιὰ καταδίκη. Καὶ καθὼς ἡ μουσικὴ σβήνει νωχελικά, δραματικά, βρίσκεται μπροστὰ σὲ ἕνα ὂν τσακισμένο ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένο νὰ ἐπιβιώσει στὸ περιθωριακὸ πλαίσιο ποὺ τοῦ ζητᾶ τὰ πάντα, δίνοντας σὰν ἀντάλλαγμα τὴν ὁριστικὴ λύτρωση ἀπὸ τὸ ὑποκριτικὸ βλέμμα μιᾶς κοινωνίας ποὺ δὲν κάνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὸ νὰ τοῦ πετάει κατάμουτρα τὶς ἀδυναμίες του, ἀπὸ τὸ νὰ σκαλίζει σαδιστικὰ τὶς κρυφὲς πληγές του.
Ἴσως ὁ Μπριοὺς Σπρινγκστὴν νὰ ποθεῖ ὅσο τίποτε ἄλλο αὐτὴ τὴν ἐπιστροφὴ στὸ σκοτάδι καί, συμβολικά, στὴν ἀνωνυμία. Ἴσως νὰ τὴν ἔχει ἤδη πραγματοποιήσει. Καὶ ἴσως τὸ πάθος καὶ ἡ ἁπλότητα τῶν ἀτόμων ποὺ δὲν γνωρίζουν τί θὰ πεῖ ὑποκρισία — καὶ ποὺ ἀποτελοῦσαν κάποτε τὸ μόνιμο ἀνθρώπινο περιβάλλον του — νὰ τὸν κερδίσουν πίσω ὁριστικά. Ὅμως, καὶ πάλι, ὁ ἠθικὸς διχασμὸς ποὺ τὸν τροφοδοτεῖ μὲ τὴ σύγχυση ποὺ τὸν ὁδηγεῖ στὴ διέξοδο τῆς δημιουργίας, θὰ τὸν φέρει στοὺς χώρους ἑνὸς σύγχρονου στούντιο, ὅπου θὰ μᾶς δώσει γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ ἕνα φάσμα ἀπὸ τὶς καινούργιες του ἐντυπώσεις καὶ ἀνησυχίες. Ὕστερα, ὅταν θὰ ἔχει πιὰ πληρώσει τὴν ἀνάγκη του γιὰ ἐπικοινωνία, θὰ γυρίσει πίσω στὶς παλιές του παρέες, πίσω στὶς ἀσήμαντες συνοικίες τοῦ Νιοὺ Τζέρσεϋ, στὸ ποτό, στὸ ξενύχτι... Πίσω στὸ Σκοτάδι στὴν Ἄκρη τῆς Πόλης.

A TONIC FOR THE TROOPS
THE BOOMTOWN RATS

A. LIKE CLOCKWORK — BLIND DATE — (I NEVER LOVED) EVA BRAUN — LIVING IN AN ISLAND — DON'T BELIEVE WHAT YOU READ
B. SHE'S SO MODERN — ME AND HOWARD HUGHES — CAN'T STOP — (WATCH OUT FOR) THE NORMAL PEOPLE — RAT TRAP
ENSIGN / MERCURY 6310954

BOB GELDOF : Πρώτη φωνὴ
GERRY COTT : Κιθάρα
GARRY ROBERTS : Κιθάρα
JOHNNY FINGERS : Κίμπορντς
PETE BRIQUETTE : Μπάσο
SIMON CROVE : Ντρὰμς

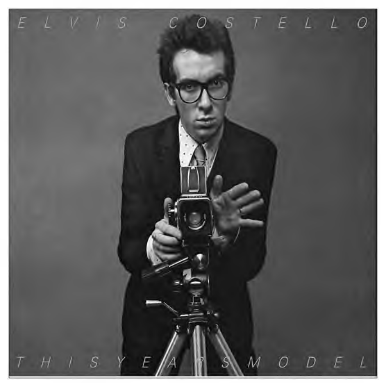

Ἂς μὴν τὸ παρακάνουμε. Νομίζω ὅτι μὲ τὴν κριτικὴ τοῦ Νοεμβρίου (Τεῦχος 68) λίγο-πολὺ ἐξαντλήσαμε τὸ κεφάλαιο «A TONIC FOR THE TROOPS» στὴν ἱστορία τῶν BOOMTOWN RATS. Ἐμεῖς. Γιατὶ αὐτοί, δὲν φαίνεται νὰ ἐξαντλοῦνται μὲ τίποτε.
Ἄφησα τὸ ἄλμπουμ νὰ γυρίσει μερικὲς φορὲς στὸ πλατὼ (μὲ τὴν βελόνα πάνω του, φυσικά). Πάντοτε ἡ ἴδια ἔξαψη, ἡ ἴδια διέγερση, τὸ ἴδιο ἐρέθισμα. Πάντοτε ἡ ἴδια ἀπολυτικὴ ἔνταση, ἡ ἴδια ἀποσυμπίεση, καὶ τὸ ἴδιο ἐπίμονο συναίσθημα ὅτι βρισκόμαστε πιὰ στὸ δρόμο γιὰ μιὰ καινούργια ἐποχή.
Πολλοὶ μὲ ρωτοῦν ἀκόμη ἂν ἐξακολουθῶ νὰ εἶμαι σίγουρος γιὰ ὅσα ἔγραψα, ἂν ἄξιζαν πραγματικὰ μιὰ τέτοια ἀξιολόγηση. Τοὺς ἀπαντῶ μὲ ὅλο καὶ μεγαλύτερη δυσκολία. Βλέπετε, τὸν τελευταῖο καιρὸ ὁ Τζέλντοφ δείχνει νὰ ἔχει καβαλήσει ἕνα ἄνευ προηγουμένου καλάμι ἀλαζονίας καὶ ἐγωκεντρικότητας ποὺ σπάνια βγάζει σὲ καλὸ ἕναν λαϊκὸ καλλιτέχνη. Καὶ τὸ μέλλον ἴσως μᾶς ἐπιφυλάσσει δυσάρεστες ἐκπλήξεις ἀπὸ τὴν μεριὰ τῶν BOOMTOWN RATS. (Πάντως, ἂν κάνουν κανένα λάθος καὶ βγάζουν μέτριο δίσκο, μαῦρο φίδι ποὺ τοὺς ἔφαγε: τοὺς τὴν ἔχουν ἄσχημα στημένη οἱ Βρετανοὶ σχολιαστές, καὶ ἡ αἰτία εἶναι πάντοτε ἡ μεγαλομανία τοῦ ἡγέτη τους).
Ὄχι, δὲν εἶμαι πιὰ τόσο σίγουρος. Ἀλλὰ καὶ δὲν μετανιώνω οὔτε γιὰ μιὰ γραμμή.

THIS YEAR'S MODEL
ELVIS COSTELLO

A. NO ACTION — THIS YEAR'S GIRL — THE BEAT — PUMP IT UP — LITTLE TRIGGERS — YOU BELONG TO ME
B. HAND IN HAN — (DON'T WANT TO GO TO) CHELSEA — LIP SERVICE — LIVING IN PARADISE — LIPSTICK VOGUE — NIGHT RALLY
WARNER BROS 0757

Νάτο πάλι! Τὸ «Φετινὸ Μοντέλο» ......
Μά, στὸ Θεό του, ἔχει δεῖ ποτὲ τὴ φάτσα του στὸν καθρέφτη, ποὺ θὰ μᾶς βγεῖ καὶ σὰν πρότυπο; Θἄθελα νἄξερα, ὑπάρχει ἄραγε γυναίκα ποὺ θὰ ἔνιωθε ἄνετα στὸ πλάι του; Εἶναι ποτὲ δυνατὸ νὰ αἰσθάνεσαι ἄνετα δίπλα σ' ἕνα ἄτομο ποὺ ἀκτινοβολεῖ κόμπλεξ καὶ ψυχοπάθεια;
Πέρασε ἕνας χρόνος χρόνος ποὺ ὁ Ἔλβις Κοστέλλο εἶναι μαζί μας, καὶ κοντεύω πιὰ νὰ συνηθίσω στὴν ἰδέα ὅτι ὁ ἴδιος εἶναι ποὺ ἐπιδιώκει νὰ σὲ φέρνει σὲ δύσκολη θέση, ὁ ἴδιος εἶναι ποὺ

THE ATTRACTIONS:
ELVIS COSTELLO : Κιθάρα, Πρώτη φωνὴ
STEVE NAIVE : Κίμπορντς
BRUCE THOMAS : Μπάσο
PETE THOMAS : Ντρὰμς

δημιουργεῖ ἀβεβαιότητα καὶ ἀμηχανία, μὲ τὸ δηλητήριο ποὺ στάζει ἀπὸ κάθε του λέξη, μὲ τὴν σαρκαστικὴ πρόκληση στὸ μυωπικὸ βλέμμα του. Ἀκραία περίπτωση ὁ Ἔλβις, θὰ μοῦ πεῖτε, ἀλλὰ ὄχι, δὲν εἶναι ἔτσι. Ἁπλῶς, ἐκεῖνος μιλᾶ ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς σωπαίνουμε, ἐκτίθεται ἐκεῖ ποὺ ἐμεῖς πίσω πίσω ἀπὸ τὸ δάχτυλό μας, λέει πράγματα ποὺ ὅλοι μας θὰ θέλαμε νὰ φωνάξουμε ἀλλὰ φοβόμαστε τὶς «ἐπιπτώσεις»! Τρίχες. Ἡ ἐγκεφαλικὴ πλύση ποὺ μᾶς ἔχει γίνει κοντεύει νὰ μεταβληθεῖ σὲ ψύχωση, σὲ ἀρρώστια ποὺ μᾶς δένει τὴ γλώσσα ἐπειδή, λέει, μόνον ἔτσι θὰ βροῦμε τὴν πνευματική μας ἠρεμία. Ὄχι ὅτι ὁ Κοστέλο δίνει δεκάρα τσακιστὴ γιὰ τὸ ἂν θὰ φτιάξουν ποτὲ οἱ σχέσεις ἀνάμεσα στὰ ἄτομα τῆς ἴδιας κοινωνίας. Καρφάκι δὲν τοῦ καίγεται. Θὰ ἔλεγα μάλιστα ὅτι, τὸ ἀντίθετο θὰ τὸν ἔκανε νὰ αἰσθάνεται θαυμάσια, ὅτι τὸ θέαμα ἑνὸς γενικοῦ ἀλληλοσπαραγμοῦ θὰ ἱκανοποιοῦσε στὸ ἔπακρο τὴν χαιρεκάκιά του. «Ἀγάπη... δὲν ξέρω οὔτε κὰν τί σημαίνει. Ἐκδίκηση καὶ ἐνοχὴ εἶναι τὰ μόνα συναισθήματα ποὺ καταλαβαίνω». Ποιὸς ξέρει τί ἔχει τραβήξει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ φτάσει σὲ τέτοιο σημεῖο......
Ἄ, καὶ κάτι ἄλλο: ποιὸς εἶχε πεῖ ὅτι τὸ ἄγχος καὶ ἡ σωρεία ἀπωθημένων γεννοῦν τὸ μεγαλύτερο ρόκ; Ξέρετε κάτι; Εἶχε δίκιο.
(Γιὰ περισσότερες λεπτομέρειες πάνω στὸ «THIS YEAR'S MODEL», ρίξτε μιὰ ματιὰ στὸν ΗΧΟ τοῦ Ὀκτωβρίου, No. 67).

SHOW SOME EMOTION
JOAN ARMATRADING

A. WONCHA COME ON HOME — SHOW SOME EMOTION — WARM LOVE — NEVER IS TOO LATE — PEACE IN MIND
B. OPPORTUNITY — MAMA MERCY — GET IN THE SUN—WILLION KISSIN'N AND A HUGGIN'
A & M AMLH 68433

Ἐκεῖ ποὺ οἱ περισσότεροι Μαῦροι μουσικοὶ καταφεύγουν στὴν πλαστικὴ ἐκτόνωση τοῦ ντίσκο ἢ στὸ κωμικοτραγικὸ αἰσθηματικὸ μελό, ἡ Τζόαν Ἀρματρέντιν δημιουργεῖ ἕνα πολυσύνθετο ἰδίωμα πού, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, φιλοδοξεῖ νὰ ἀναστηλώσει τὴ Μαύρη ἔκφραση πίσω στὰ πόδια της καὶ νὰ τῆς ξαναδώσει τὴν αἴγλη ποὺ τῆς ἀξίζει δικαιωματικά. Τὸ μόνο της πρόβλημα εἶναι ὅτι προχωρεῖ πολὺ μακριὰ γιὰ τὶς δυνατότητες ὁποιουδήποτε ἄλλου ἔγχρωμου συνθέτη καί, κάτω ἀπὸ ἕνα ὁρισμένο πρίσμα, ἀκόμη καὶ τοῦ Στῆβι Γουῶντερ.
Εἰλικρινά, δὲν βλέπω ποιὸς θὰ μποροῦσε σήμερα νὰ σταθεῖ δίπλα της, δίπλα στὴν συναρπαστικὴ ἐκφραστικότητά της, ἀπλησίαστο ὑπόδειγμα συναισθηματικοῦ πλούτου καὶ αἰσθητικοῦ περφεξιονισμοῦ. Στὴ δουλειά της, ζεῖ καὶ ἀναπλάθεται ἕνα μεγάλο καὶ σημαντικὸ μέρος τῆς Μαύρης μουσικῆς ποὺ καλύπτει τὸ γκόσπελ, τὸ σπιρίτσουαλ, τὴν σόουλ καὶ τὴν τζάζ, μὲ δυὸ λόγια τὰ πάντα, ἂν δεχτοῦ-

με τὸ ρόκ-έν-ρόλ σὰν ξεχωριστὴ λευκὴ ἔκφραση.
Ἡ Ἀρματρέηντιν δὲν περιορίζεται φυσικὰ σὲ μιὰ παράθεση διάφορων στοιχείων ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς τρεῖς, βασικά, παραδοσιακοὺς δρόμους, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ τοὺς προσαρμόζει στὰ σημερινὰ ἀπαιτητικὰ — τουλάχιστο ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς πρωτοτυπίας — στάνταρς μὲ μιὰ μορφὴ ἑνιαία, περασμένη μέσα ἀπὸ τὸ προσωπικὸ αἰσθητικό της φίλτρο. Σὰν ἀποτέλεσμα ἔχουμε ἕνα μοναδικὸ σὲ πλοῦτο καὶ λεπτότητα ἀμάλγαμα, τόσο πιστὸ στὴν παράδοση ὅσο καὶ σύγχρονο. Καί, ἀπὸ μιὰν ὁρισμένη σκοπιά, πρωτοποριακό.
Ἡ σκοπιὰ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐκτελεστική, ποὺ τὴ θεωρῶ στενὰ δεμένη μὲ τὴ συνθετική, τουλάχιστο στὴν περίπτωση τοῦ «Swow some Emotion». Τέτοια εἶναι ἡ ἐξάρτηση τῆς λειτουργικότητας τῶν εὔθραυστων μελωδικῶν καὶ ρυθμικῶν σχημάτων τῆς Τζόαν, ἀπὸ τὴν προσωπικότητα τῶν μουσικῶν καὶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο συλλαμβάνουν τὶς δομικές τους βάσεις καί, φυσικά, τὸν αἰσθαντισμό τους. Κάτι ποὺ φαίνεται καλύτερα στὶς ἀπτέμπο συνθέσεις, ὅπως τὸ ἀνορθόδοξο χρονικὰ «NEVER IS TOO LATE», τὸ «KISSIN' AND A HUGGIN'» ποὺ ἀποτελεῖ ἕνα καθαρὸ πλησίασμα τῆς τζάζ, τὸ μελωδικὰ ἀδύναμο ἀλλὰ ρυθμικὰ συναρπαστικὸ «GET IN THE SUN» καὶ τὸ ἀσφυκτικὸ σπιρίτσουαλ «MAMA MERCY» ὅπου συνυπάρχουν καὶ οἱ τρεῖς ἐπιδράσεις. Στὸ «SHOW SOME EMOTION» πάλι, τὸ τάιτλ-τράκ, ἀξίζει πραγματικὰ τὸν κόπο νὰ παρακολουθήσεις μὲ τὶ φινέτσα καὶ τὶ δυναμισμὸ ἑνώνεται ἡ σόουλ μὲ τὸ γκόσπελ, σὲ ἕνα συνδυασμὸ ποὺ κατοπτρίζει τὸν τρόπο ἀκριβῶς ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδίδονται καὶ οἱ δύο ἐκφράσεις. Ἀλλοῦ πάλι, ὅπως στὰ «WONCHA COME ON HOME» καὶ «OPPORTUNITY», τὸ γκόσπελ δίνεται στὴν ἀκουστική του μορφή, διατηρώντας τὴν ὑποβλητικὴ θρησκευτικότητά του.
Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἡ Ἀρματρέηντιν εἶναι κυριολεκτικὰ ἀσύγκριτη, εἶναι στὶς καθαρὰ μελωδικές της στιγμές. Ἐδῶ προβάλλει ὅλο τὸ συναισθηματικό της μεγαλεῖο, ὅλος ὁ ἀπέραντος ἐκφραστικός της πλοῦτος. Τρία ἀριστουργηματικὰ κομμάτια σκιαγραφοῦν τὴ συναρπαστικὴ αὐτὴ πτυχὴ τοῦ ταλέντου της: τὸ «WARM LOVE», λεπτό, εὐκίνητο, μὲ μιὰ ξεχωριστὴ καὶ ἄψογα μελωδικὴ προσωπικότητα· τὸ «PEACE IN MIND», μεγαλόπρεπο, σχεδὸν συμφωνικό, πολὺ κοντὰ στὸ γκόσπελ· καὶ τὸ «WILLOW», χάιλαϊτ τοῦ ἄλμπουμ, ὀνειρικό, μὲ μιὰ μαγεία καθηλωτική.
Μέσα στὸ πολυδιάστατο αὐτὸ ἠχητικὸ πλαίσιο ποὺ προβλέπει χῶρο τόσο γιὰ τὶς πολυρυθμίες τῶν κρουστῶν ὅσο καὶ γιὰ τοὺς διακριτικοὺς χρωματισμοὺς τῶν ἐγχόρδων, κάθε τι ἀποκτᾶ μιὰ δική του προσωπικὴ ὀντότητα, ἀκόμη καὶ ἡ παράδοση. Τὰ ὄργανα ἑνώνονται κάτω ἀπὸ τὴν ἐκφραστικότητα τῆς Ἀρματρέηντιν καὶ λειτουργοῦν σὰν μιὰ φωνή, ποτὲ ὅμως δὲν συγχέουν τοὺς ρόλους τους. Κρατιοῦνται ὅλα σὲ ἑνιαῖο ἐπίπεδο, σὲ μιὰ σπάνια σχέση ἀλληλοσυγκράτησης καὶ ἀμοιβαίας μελωδικῆς προώθησης. Ἀνάμεσά τους δεσπόζει ἡ κρυστάλλινη κιθάρα τῆς Τζόαν, σὲ μιὰ πηγαία εὑρηματικὴ κίνηση ποὺ προκαλεῖ πολλοὺς σπεσιαλίστες τοῦ τάστου.
Ὅσο προχωρεῖ ὁ ἠχητικὸς περφεξιονισμός, ὅσο ὁ ἐκλεκτισμὸς ἀγγίζει τὰ ὅρια τῆς ἐξάντλησης, τόσο τὸ συναίσθημα μεγαλώνει, ἁπλώνεται, κυριαρχεῖ... καί, πάνω ἀπ' ὅλα, αὐτὴ ἡ φωνή, αὐτὴ ἡ ἑρμηνεία ποὺ κλείνει μέσα της ἕναν αἰώνα ἀγωνίας καὶ ἐξέλιξης......
Τὸ παιχνίδι τῆς Μεγάλης Μαύρης Κυρίας ἔχει ἕνα μόνον ὄνομα: Πάθος. Ἀληθινό, ἀβίαστο πάθος, δοσμένο σὲ ἕνα ἐπίπεδο ποὺ δύσκολα ξανασυναντᾶ κανεὶς στὴν πορεία του μέσα στὴ σύγχρονη λαϊκὴ μουσική.

HEAVY HORSES
JETHRO TULL
A. .....AND THE MOUSE POLICE NEVER SLEEPS - ACRES WILD - NO LULLABY - MOTHS - JOURNAYMAN B. ROVER - ONE BROWN MOUSE - HEAVY HORSES - WEATHERCOCK
CHRYSALIS 6307622

παράδοση.... Δὲν θὰ ἦταν ὅμως καλύτερα ἂν ἀκούγατε τὸ ἄλμπουμ;
Χρειάζεται ὅμως μιὰ τελευταία παρατήρηση, πρὶν κλείσουμε τὸ θέμα «HEAVY GORSES». Ἴσως αὐτὴ ἀκριβῶς ἡ προσήλωση τοῦ Ἄντερσον στὸν λυρισμὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ φολκλὸρ νὰ φαντάζει σὲ πολλοὺς σὰν παράγοντας ἀποδυναμωτικὸς τῆς λειτουργικότητας τῆς μουσικῆς του σὲ σύγχρονο ἐπίπεδο, καὶ μάλιστα σὲ σύγχρονο ρὸκ ἐπίπεδο. Ἡ ἀντιμετώπιση αὐτὴ εἶναι λανθασμένη, γιατί, ὅπως τονίσαμε καὶ παλιότερα καὶ σὲ ἀρκετὲς μάλιστα εὐκαιρίες, ἡ παράδοση ἀναβιώνει στὰ χέρια τοῦ Ἄντερσον, καὶ μεταβάλλεται σὲ ἔκφραση τόσο ἐπίκαιρη ὅσο καὶ αἰσθησιακή, καὶ ὄχι σὲ ἀντικείμενο νεκροφιλίας.

IAN ANDERSON	:	**Πρώτη φωνή, Φλάουτο, Ἀκουστικὴ καὶ ἠλεκτρικὴ κιθάρα, Μαντολίνο**
MARTIN BARRE	:	**Ἠλεκτρικὴ κιθάρα**
JOHN EVAN	:	**Πιάνο, Ὄργανο**
BARRIEMORE BARLOW	:	**Ντράμς, Κρουστὰ**
JHON GLASCOCK	:	**Μπάσο**
DAVID PALMER	:	**Φορητὸ Πάιπ-ὄργγκαν, Κήμπορντς, Ἐνορχηστρώσεις**

Ἕνας χρόνος ἀπὸ τὴν ἠχογράφηση τοῦ «HEAVY HORSES» στὸ Λονδίνο.... Ἀπρόσμενα βγῆκε στὴν ἀγορὰ καὶ τὸ «BURSTING OUT», τὸ πρῶτο ἐπίσημο ζωντανὸ ντοκουμέντο τῶν JETHRO TULL μπροστὰ στὸ κοινό τους. Οἱ ἐντυπώσεις, ὅπως τὶς περιγράψαμε στὸν ΗΧΟ τοῦ Σεπτεμβρίου (No. 66), μένουν ἀμετάβλητες. Ἴσως θὰ ἔπρεπε, πέρα ἀπὸ τὸ συνθετικὸ ἐπίπεδο τῶν τραγουδιῶν, νὰ ἀφιερώσουμε δυὸ λόγια καὶ γιὰ τὴν προσωπικότητα τῶν μουσικῶν, γιὰ τὸν θαυμαστὸ τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο συλλαμβάνουν τὴν ψυχολογία καὶ τὶς συναισθηματικὲς καταστάσεις τοῦ Ἄντερσον καὶ τὶς μεταφέρουν στὸ χῶρο τῆς ἁρμονίας μεταμορφώνοντάς τες σὲ μουσικὲς ἐκφράσεις σπάνιας λεπτότητας καὶ ὀμορφιᾶς. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπὸ τὰ πράγματα ποὺ μποροῦν νὰ μεταφερθοῦν, καὶ στὸ χαρτὶ χωρὶς νὰ χάσουν ἕνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴ γοητεία καί, ἑπομένως, τὴ λειτουργικότητά τους.
Ἴσως πάλι θὰ ἔπρεπε νὰ τονίσουμε γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ τὴ συνθετικὴ ἰδιοφυΐα τοῦ Ἴαν Ἄντερσον, τὴν ἀσύγκριτη αἴσθηση καὶ τέχνη τῆς μελωδίας ποὺ μόνον αὐτὸς δείχνει νὰ κατέχει σὲ τόσο ὑψηλὸ καὶ προσωπικὸ ἐπίπεδο, καθὼς καὶ τὶς βαθιές, μελετημένες ρίζες πού ἔχει, σὰν στυλίστας καὶ σὰν ἄνθρωπος, στὴν πιὸ καθαρόαιμη βρετανικὴ παράδοση.... (sic)

Καὶ ἡ πρόσφατη ζωντανὴ ἐμπειρία ποὺ εἴχαμε ἀπὸ τοὺς JETHRO TULL, μέσα ἀπὸ τὶς στροφὲς τοῦ λάιβ, (ἂν καὶ δὲν ἦταν ἀπαραίτητη σὲ ὅσους μποροῦν καὶ ἐπισημαίνουν τὴν ἔντονη ζωτικότητα τοῦ γκρούπ σὲ κάθε καινούργια στούντιο ἠχογράφησή του), μᾶς βοήθησε νὰ συνειδητοποιήσουμε κάτι ἀκόμη πιὸ σημαντικό. Στὸ βρετανικὸ μουσικὸ - καὶ λαϊκὸ - χῶρο, τὸ ρὸκ ἔχει πάψει ἀπὸ καιρὸ - γιὰ νὰ μὴν ποῦμε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ - νὰ ἀποτελεῖ περιθωριακὴ ἔκφραση ἤ, ἔστω προνόμιο - ἢ κατάρα, κατὰ τὴ γνώμη τῶν πρεσβυτέρων - τῆς νεολαίας. Κάτω ἀπὸ αὐτὴ τὴ σκοπιά, ἡ πανηγυρικὴ λειτουργικότητά του, ἔχει ἀντικαταστήσει ἐκείνη τῆς κέλτικης παράδοσης, τοῦ δημοτικοῦ φολκλόρ, τὸ ὁποῖο καὶ ἔχει ὑποκαταστήσει στὴ λαϊκότητά του (ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς διάφορες κατευθύνσεις καὶ ἀποχρώσεις ποὺ μπορεῖ νὰ πάρει).
Δύσκολα λοιπὸν μπορεῖς νὰ ἀρνηθεῖς τὴν ἐκφραστικότητα τοῦ Ἴαν Ἄντερσον σὰν φορέα ἄμεσης ἐπικοινωνίας μὲ τὸ εὐρὺ κοινό, πράγμα ποὺ ἐξηγεῖ καὶ τὴ μεγάλη δημοτικότητά του. Ὡστόσο οἱ JETHRO TULL εἶναι ρὸκ γκρούπ, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ πιότερο ἔγκυρα καὶ αὐθεντικά.

POWER IN THE DARKNESS
TOM ROBINSON BAND

A. 2-4-6-8 MOTORWAY - UP AGAINST THE WALL - GREY CORTINA - TOO GOOD TO BE TRUE - AIN'T GONNA TAKE IT - LONG HOT SUMMER
B. THE WINTER OF '79 - MAN YOU NEVER SAW - BETTER DECIDE WHICH SIDE YOU'RE ON - YOU GOTTA SURVICE POWER IN THE DARKNESS

EMI 14C 062-06687

TOM ROBINSON	**Μπάσο, Πρώτη φωνὴ**
«DOLPHIN» TAYLOR	**Ντράμς, Φωνητικὰ**
DANNY KUSTOW	**Κιθάρα, Φωνητικὰ**
MARK AMBLER	**Ὄργανο, Πιάνο**

«Πολιτικὴ δὲν εἶναι ἡ κομματικὴ προπαγάνδα καὶ οἱ βουλευτικὲς ἐκλογές, εἶναι ἡ ἀδυναμία τῆς ἀδελφῆς σας νὰ κάνει ἔκτρωση, τὸ μπαγλάρωμα τοῦ καλύτερού σας φίλου ἢ ἡ καταδίκη του γιὰ κατοχὴ μιᾶς φούντας μαριχουάνας ἢ Γενικὴ Ἐπιτροπὴ Λογοκρισίας ποὺ ἀποφασίζει ποιὰ γκρούπ δὲν μποροῦμε νὰ δοῦμε....... Εἶναι ἡ καθημερινὴ ζωὴ γιὰ τοὺς ρὸκ-φάνς, γιὰ κάθε ἕνα ποὺ δὲν ἔχει μιὰ ἄνετη δουλειὰ ἢ πλούσιους γονεῖς.

Δὲν τρέφω αὐταπάτες τόσο γιὰ τὴν πολιτικὴ ἀριστερὰ ὅσο καὶ γιὰ τὴ δεξιά, παρὰ μιὰ διορατικότητα γιὰ τὸ ποιὰ ἀπὸ τὶς δύο παρατάξεις θὰ πέσει πρώτη στὸν σβέρκο μας. Ὅλοι μας - ἐσεῖς, ἐγώ, ρὸκ-ἐν-ρόλλερς, πάνκς, μακρομάλληδες, τοξιμομανεῖς, ἄστεγοι, φοιτητές, ἀνύπαντρες μητέρες, κρατούμενοι, ἀδερφές, ἄνεργοι, μετανάστες, γύφτοι..... τὸ νὰ μένουμε στὸ περιθώριο εἶναι σὰν νὰ παίρνουμε θέσεις. Ἐὰν ἡ μουσικὴ μπορεῖ νὰ προξενήσει ἔστω καὶ ἕνα μικροσκοπικὸ ράισμα στὴν προκατάληψη καὶ στὴν μισαλλοδοξία αὐτοῦ τοῦ κόσμου, τότε ἀξίζει τὸν κόπο νὰ προσπαθήσουμε. Δὲν θεωρῶ τὴ στάση αὐτὴ σὰν «ἀνώφελες προεκτάσεις βίας» ἀλλὰ σὰν μιὰ ὑπεράσπιση τῶν δικαιωμάτων μας. Καὶ ἂν ἀποτύχουμε, ἂν μᾶς καταπιεῖ ὅλους ἡ κερδοσκοπία πρὶν πετύχουμε, ὅ,τιδήποτε, τότε θὰ ἔχουμε νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὴν περιφρόνηση τῆς αὐριανῆ γενιᾶς. Ὅμως, θὰ κάνουμε μιὰ καλὴ προσπάθεια. Θὰ σᾶς ἄρεσε νὰ ἑνωθεῖτε μαζί μας;»

Μὲ αὐτὴ τὴν ἀπόδοση τῶν δηλώσεων ποὺ ἔκανε στὴν ἀρχὴ τῆς χρονιᾶς ὁ Τὸμ Ρόμπινσον στὸ NEW MUSICAL EXPRESS καὶ ποὺ βρίσκονται τυπωμένες στὸ ἐξώφυλλο τοῦ πρώτου του ἄλμπουμ «POWER IN THE DARKNESS», κλείνει ἡ ἀπὸ τὴ δική μου πλευρὰ παρουσίασή του. Γιὰ περισσότερες λεπτομέρειες, ἀνατρέξτε στὸν ΗΧΟ τοῦ Ὀκτωβρίου τεῦχος 67. Ὁ Μαλαθρώνας τοὺς ἔχει δεῖ λάιβ καὶ γνωρίζει καλύτερα τὸ θέμα.

Θὰ ἤθελα μόνο νὰ προσθέσω ὅτι, ὅλη αὐτὴ ἡ σύγχρονη κοινωνικὴ μαρτυρία, ἀποκτᾶ ὀντότητα καὶ δραστηριοποιεῖται μέσα ἀπὸ τὴν μόνη πραγματικότητα ποὺ μπόρεσε ποτὲ νὰ μὲ ἐκφράσει: τὸ ρόκ, ποὺ ἀποκτᾶ ἐδῶ μιὰ ἀπὸ τὶς πιότερο ἄμεσες καὶ συναρπαστικές του διαστάσεις. Γιὰ τὰ ὑπόλοιπα, «καλύτερα νὰ ἀποφασίσετε μόνοι μὲ ποιὰ πλευρὰ εἶστε». Καί, γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, προσπαθεῖστε νὰ πιάσετε τὰ λόγια.

TORMATO
YES

A. FUTURE TIMES - REJOICE - DON'T KILL THE WHALE - MADRIGAL - RELEASE RELEASE
B. ARRIVING UFO - CIRCUS OF HEAVEN - ON THE SILENT WINGS OF FREEDOM

ATLANTIC K 50518

JON ANDERSON	**Πρώτη φωνή, Δεκάχορδη ἀκουστικὴ Ἀλβαρὲζ**
STEVE HOWE	**Ἠλεκτρικὴ κιθάρα, Ἰσπανικὴ ἀκουστικὴ κιθάρα, Μαντολίνο, Φωνητικὰ**
RICK WAKEMAN	**Χάμμοντ Ὄργκαν, Χάρπσικορντ, Πιάνο, Μπίροτρον, Πόλιμουγκ**
CHRIS SQUIRE	**Μπάσο, Πιάνο, Φωνητικὰ**
ALAN WHITE	**Ντράμς, Κρουστά, Φωνητικὰ**

Νὰ μποροῦσαν μόνο νὰ γράφουν πέντε στίχους ποὺ νὰ τοὺς καταλαβαίνουμε..... Αὐτὸς ὁ Ἄντερσον, τὶ ξεροκέφαλος Κοσμικὸς Χίππυ ποὺ ἐπιμένει νὰ εἶναι......

Ἀλλά, ἂν καλοσκεφτεῖς, καλύτερα ποὺ δὲν βγάζεις λέξη ἀπὸ τὰ καλειδοσκοπικὰ λεκτικὰ κολὰζ τῶν YES (ἂν καί, σὲ δύο τρία κομμάτια ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ ἄλμπουμ, ἡ παράδοση σπάει κα ἀρχίζεις νὰ πιάνεις μερικὰ νοήματα, ἀλλὰ δὲν ἀναλαμβάνω τὴν εὐθύνη νὰ σᾶς πῶ ποιά). Μιὰ μουσικὴ σὰν καὶ τὴν δική τους ὠφελεῖται ἀπὸ τὴ στιχουργικὴ ἀοριστία, γιατὶ τῆς προσδίδει μιὰ ἀναγκαστικὴ αὐτοτέλεια ποὺ τῆς ἀξίζει καὶ μὲ τὸ παραπάνω καί, ἀντὶ νὰ τὴν περιορίζει ἢ νὰ τὴν κουτσουρεύει, ἀντίθετα τὴ βοηθάει νὰ προωθηθεῖ στὸ πραγματικό της ἐπίπεδο ποὺ δὲν λέει νὰ χαμηλώσει ὅσο περνοῦν τὰ χρόνια....

Οἱ YES ἀποτελοῦν μιὰ κλασικὴ ὅσο καὶ ειδικὴ περίπτωση γκρούπ ποὺ κρατιέται στὴν κορυφὴ τῆς ἐμπορικότητας ἐρευνώντας ἕνα μουσικὸ στὺλ πού, μὲ μιὰ πρώτη θεώρηση, κάθε ἄλλο παρὰ προσφέρεται γιὰ μαζικὴ ἀποδοχή. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ διακρίνεις ὅτι ἡ δημοτικότητά τους δὲν ὀφείλεται σὲ ἐπαναστατικὴ γιὰ τὰ σύγχρονα στάνταρς. Πολλοὶ τοὺς ἀφήνουν πίσω καὶ στοὺς δύο τομεῖς. Κανεὶς ὅμως δὲν τοὺς πλησιάζει στὸν προσωπικό τους αἰσθητικὸ χῶρο, ποὺ συνδυάζει αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ δύο στοιχεῖα: ἕνα δυναμισμὸ προσιτὸ στὴν ψυχολογία ἑνὸς εὐρύτερου κοινοῦ - καὶ πάλι, ὄχι τόσο μεγάλου ὅσο αὐτὸ ποὺ κέρδισαν τελικὰ - καὶ μιὰ ἐκλεκτικὴ τάση ἀναζήτησης, ἐξέλιξης, ἀλλαγῆς ποὺ δὲν ἔχει τὴν παραμικρὴ σχέση μὲ τὴν ἐφησύχαση τῶν περισσότερων σούπερσταρς στὰ δοκιμασμένα ἐπαγγελματικὰ τους στάνταρς ἀλλὰ κινεῖται ἀνήσυχα καὶ δημιουργικά, ἐφευρίσκοντας ὅλο καὶ νέα σχήματα, ἀνακαλύπτοντας κάθε τόσο καινούργιες δυνατότητες στὸν ἁρμονικὸ καὶ ρυθμικὸ χῶρο καὶ διατηρώντας πάντοτε, στὸ συναισθηματικό της ὑπόβαθρο, τὸ στοιχεῖο τοῦ λυρισμοῦ, καθὼς καὶ μιὰ αἰσθητικὴ σχέση μὲ τὸν ἴδιο της τὸν χαρακτῆρα - καθὼς καὶ μὲ τὸ κοινὸ στὸ ὁποῖο ἀπευθύνεται - ποὺ μόνον στὰ ρὸκ γκρούπς μπορεῖ κανεὶς νὰ συναντήσει.

Τὸ «TORMATO» — τὸ ὁποῖο πρωτοπαρουσιάσαμε πρὶν μερικὲς ἑβδομάδες — μένει πιστὸ στὸ καταξιωμένο ἐπίπεδο τῶν YES, προχωρώντας συγχρόνως τὸν ἦχο τους πρὸς τὴ μεριὰ ἑνὸς δυναμισμοῦ καὶ μιᾶς ἀμεσότητας ποὺ εἴχαμε νὰ ἐπισημάνουμε ἀπὸ τὶς ἡμέρες τοῦ «FRAGILE» καὶ τοῦ «THE YES ALBUM» (1971). Αὐτό, φυσικά, σὲ βάρος τῶν ἐκτεταμένων μεγαλόσχημων κόνσεπτ ποὺ εἶχαν βέβαια μηχανισμοὺς τῆς σόου-μπίζνες ἢ σὲ προσωπικές τους μυθοπλαστικὲς ἐνέργειες, ἀντιλαμβάνεσαι ὅτι, τὴ θέση ποὺ ἀπασχολοῦν στὸ ρὸκ στερέωμα, τοὺς τὴν χάρισε τὸ ταλέντο τους καὶ οἱ ἔντονες προσπάθειές τους πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς τεχνικῆς καὶ συνθετικῆς τελειοποίησης. Καὶ λίγοι εἶναι αὐτοὶ ποὺ μποροῦν νὰ ἰσχυριστοῦν ὅτι τοὺς ἀκολουθοῦν κατὰ πόδας, ἂν ὑπάρχουν καὶ αὐτοί.

Ὄχι ὅτι οἱ YES πραγματοποιοῦν φανταστικὲς πωλήσεις, οὔτε ὅτι κατασκευάζουν μιὰ μουσικὴ τὴν ἀξία τους καὶ ἀρκετὸ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ δὲν εἶναι σίγουρο ἂν ἀποτελοῦν αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ χρειάζεται ὁ κόσμος τοῦ ρὸκ σήμερα. Πολλοὶ βιάστηκαν νὰ τὸ συγκρίνουν καὶ νὰ τὸ κατατάξουν (καί, σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις, νὰ τὸ καταδικάσουν), ἀλλὰ δὲν ἔκαναν καθόλου καλὰ γιατὶ τὸ «TORMATO» δὲν προσφέρεται γιὰ βιαστικὲς ἀξιολογήσεις, ἀλλὰ γιὰ μιὰ συστηματική, ἂν ὄχι μελέτη, τουλάχιστον ἀποδοχὴ ἢ κατανόηση. Πράγμα ποὺ ἰσχύει φυσικὰ καὶ γιὰ τὸ ἑλληνικὸ κοινό. Δὲν ἔχετε παρὰ νὰ διαλέξετε.

SPECTRES
BLUE ÖYSTER CULT

A. GODZILIA - GOLDEN AGE OF LEATHER - DEATH VALLEY NIGHTS - SEARCHIN' FOR CELINE - FIREWORKS
B. R.U. READY 2 ROCK - CELESTIAL THE QUEEN - GOIN' THROUGH THE MOTIONS - I LOVE THE NIGHT - NOSFERATU
CBS 82371

ERIC BLOOM	:	**Φωνητικά, Κιθάρα**
JOE BOUCHARD	:	**Μπάσο, Φωνητικά, Κιθάρα**
DONALD ROESER	:	**Λήντ καὶ Ρυθμικὴ κιθάρα, Φωνητικὰ**
ALBERT BOUCHARD	:	**Ντράμς, Φωνητικά, Ἁρμόνικα**
ALLEN LANIER	:	**Κήμπορντς, Κιθάρα**

Ὥστε ὑπάρχουν ἀκόμη ἥρωες τοῦ Χέβυ-Μέταλ; Ἀλλόκοτες, ὑπερφυσικὲς ὑπάρξεις ποὺ πλανιῶνται ἀνάμεσα στὸ ὄνειρο καὶ στὴν πραγματικότητα, ἀνάμεσα στὸ μεταφυσικὸ μυστικισμὸ καὶ στὸν πιὸ πεζὸ ὑλισμό; Φυσικὰ καὶ ὄχι. Ἁπλῶς, μερικοὶ σύγχρονοι μουσικοὶ μὲ προσωπικότητα καὶ εὐαισθησία ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ πιστεύουν στὸ Χέβυ-Μέταλ καὶ σὲ ὅ,τι μπορεῖ ἀκόμη νὰ συμβολίζει: τὴν τάση τοῦ ἀνθρώπου νὰ ξεπεράσει τὸν ἑαυτό του, τὴν γοητεία τοῦ ἐξωπραγματικοῦ, τὴν ἀποθέωση τῆς ἔντασης καὶ τοῦ μετάλλου, τὸ μεθύσι τῆς ταχύτητας, τῆς ἀτέλειωτης ἀναζήτησης, τῆς φευγαλέας ἐλευθερίας...

Οἱ BLUE OYSTER CULT, πέρα ἀπὸ ὅλα αὐτά, εἶναι καὶ σοβαροὶ ἐπαγγελματίες, περφεξιονιστες που χρησιμοποιουν τὴν τεχνολογία τοῦ στούντιο γιὰ νὰ προσθέσουν μιὰν ἀκόμη διάσταση, μιὰν ἀκόμη μπορεῖ καὶ ἀποφασιστικὴ λεπτομέρεια στὸ ὑλικό τους. Ἂν καὶ ἔχουν ἀποδείξει τὶς δυνατότητές τους στὸν χῶρο τοῦ χάρντ-ρὸκ κάνοντας συγχρόνως φανερὸ ὅτι ἐξακολουθοῦν νὰ κατέχουν ἀκέραιη καὶ ἀναλλοίωτη τὴν τέχνη τῆς ἔξαρσης καὶ τῆς ἐπιβολῆς, (καὶ τὸ «GODZILLA», ὁ ογκόλιθος ἀπὸ μέταλλο ποὺ ἀνοίγει τὸ LP, τὸ ἐπιβεβαιώνει καὶ μὲ τὸ παραπάνω), καὶ ὅμως στὸ «SPECTRES», τὸ ἕκτο τος ἄλμπουμ, προτιμοῦν νὰ κινηθοῦν στὸ χῶρο τοῦ λυρισμοῦ, περιρίζοντας τὶς ἐνεργειακές τους ἐκρήξεις σὲ μερικὰ ὥριμα καὶ συγκροτημένα κομμάτια ποὺ σὲ κερδίζουν περισσότερο μὲ τὴ διακριτικότητα τους παρὰ μὲ τὴν μεγαλοσχημία τῶν δομῶν τους. Καὶ συγκεκριμένα: τὰ «GOIN' THROUGH THE MOTIONS», «R.U. READY 2 ROCK», «FIREWORKS» καὶ «CELESTIAL THE QUEEN» (μοιάζει λίγο μὲ τὸ «THE SEEKER» τῶν WHO), μὲ τὴ συγκρατημένη τους ἔνταση καὶ τὴ μελωδικὴ στὴ βάση της θεματικὴ πλοκή· τὸ ἀλλόκοτο «SEARCHIN' FOR CELINE», ποὺ ἐναλλάσσει τὸ φὰνκ μὲ τὸ πιὸ καθαρόαιμο Χέβυ-Μέταλ· τὸ «DEATH VALLEY NIGHTS», λυρικὸ καὶ συγχρόνως δυναμικό, ποὺ κυλᾶ μέσα σὲ μιὰ παράξενη, ὀνειρικὴ ἀτμόσφαιρα· καὶ τὸ πολυθεματικὸ χάιλαϊτ «GOLDEN AGE OF LEATHER», μιὰ ρομαντικὴ ἀναφορὰ στὰ τέλη τῶν ἀμερικανικῶν σίξτυς, στὶς ἡ,έρες ποὺ τὸ μεθύσι τῆς φυγῆς πρὸς τὴν ἐλευθερία ἔσπρωχνε ἑκατοντάδες νέους σὲ ἕνα ἀδιάκοπο ἀπαγορευμένο ταξίδι, πάνω στὴ ράχη μιᾶς πανίσχυρης Χάρλεϋ - Ντάβιντσον. «Σηκῶστε ψηλὰ τὴν κονσέρβα μὲ τὴν μπύρα καὶ ἐπισφραγίστε τὴν πίστη σας γιὰ πάντα... Τὰ καλύτερα μας χρόνια μᾶς ἔχουν πιὰ ἐγκαταλείψει οἱ Χρυσὲς Δερμάτινες Μέρες «... Μὲ αὐτὰ τὰ λόγια ἀποδίδει ὁ Ντόναλντ Ρόηζερ τὸν προσωπικό του φόρο τιμῆς σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ τὸ δέρμα (στὸ ντύσιμο τῶν «μπάικερς», τῶν μοτοσυκλετιστῶν) καὶ ἡ ταχύτητα, καθὼς καὶ ἡ βία, σὰν μόνη ἀπάντηση στὶς ἀρνητικὲς ἀντιδράσεις καὶ τῶν τριων κοινωνικῶν τάξεων (ἀγροτική), ἀστικὴ καὶ ἄρχουσα), ἀποτελοῦσαν ἕναν ἀτίθασο ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνο τρόπο ζωῆς. Ἡ πιὸ συνταρακτικὴ σκιαγράφησή του πραγματοποιήθηκε στὸ «EASY RIDER» καὶ ὁ συμβολικός του ὕμνος κλείστηκε μέσα στὶς στροφὲς τοῦ «BORN TO BE WILD» τῶν «STEPPENWOLF, ἡ ἐπίδραση τοῦ ὁποίου εἶναι ὁλοφάνερη στὸ «GOLDEN AGE OF LEATHER», ἐξελίσσεται μὲ λιγότερη ἔνταση ἀλλὰ καλύπτει περισσότερους αἰσθητικοὺς χώρους μὲ πρωταρχικὸ τὸ Χέβυ-Μέταλ.

Ὁ Ρόηζερ (ἢ Μπὰκ Ντάρμα, ὅπως συνηθίζουν νὰ τὸν ἀποκαλοῦν) ὑπογράφει δύο ἀκόμη ἀξιόλογα ἀλλὰ τελείως διαφορετικὰ μεταξύ τους κομμάτια στὸ «SPECTRES»: τὸ βαρύγδουπο, ὑπερφυσικὸ «GODZILLA», γεμάτο μέταλλο καὶ ὀγκώδη ρίφς, καὶ τὸ αἰθέριο «I LOVE THE NIGHT», ποὺ ἀποτελεῖ ἕναν ἰδιόρρυθμο λυρικὸ τρόπο νὰ ἀσχοληθεῖ κανεὶς μὲ θέματα ὅπως ἡ....... νυκτερινὴ ζωὴ τῶν βρυκολάκων. Ἐδῶ ὅπως καὶ στὸ κομμάτι ποὺ ἀκολουθεῖ καὶ κλείνει τὸ ἄλμπουμ, θὰ βροῦμε τὴν ἐξήγηση τοῦ γιατὶ τὸ «SPECTRES», στὸν τίτλο καὶ στὸ ἐξώφυλλό του τουλάχιστον, δείχνει νὰ στρέφεται γύρω ἀπὸ μεταφυσικοὺς προβληματισμούς.

Τὸ «NOSFERATU», γραμμένο ἀπὸ τὸν Τζὸ Μπουσὰρ καὶ ἀπὸ μιὰ γυναίκα, τὴν Χέλεν Χουήλς, εἶναι ἕνα ἀνήσυχο, μαγευτικὸ κομμάτι, μὲ μιὰ γοητεία τόσο ἐπιβλητικὴ ὅσο καὶ ἀρρωστημένη. Κάπου εἶχα διαβάσει τὸ στιχουργικό του περιεχόμενο καὶ ὁμολογῶ ὅτι μὲ ξεπέρασε. Ὄχι ὅμως καὶ τὸ μουσικό, ποὺ ρέει μέσα σὲ ἕνα ἀγχωτικὸ ὄνειρο ἀπὸ μέταλλο καὶ μυστικισμό. Πραγματικά, μιὰ μεγάλη στιγμὴ γιὰ τὸ γκρούπ.

Τὸ «SPECTRES» θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελεῖ τὸ τέλος μιᾶς δημιουργικῆς περιόδου ἢ τὴν ἀρχὴ μιᾶς ἄλλης. Τὸ ἤπιο κλίμα μέσα στὸ ὁποῖο ἐξελίσσεται καὶ ὁ ὥριμος συντηρητισμὸς ποὺ τὸ διακρίνει συνθετικὰ καὶ ἐκτελεστικά, σὲ σύγκριση μὲ τὴν τραχιὰ ὑπερένταση τῶν προηγούμενων LP's, ἀφήνει περιθώρια καὶ γιὰ τὶς δύο περιπτώσεις. Προσωπικὰ καὶ πέρα ἀπὸ κάθε πρόβλεψη, τὸ θεωρῶ σὰν τὸ καλύτερο μέχρι στιγμῆς ἔργο τῶν BLUE OYSTER CULT.

DYNAMITE DAZE
KEVIN COYNE

A: DYNAMITE DAYS - BROTHERS OF MINE - LUNATIC - ARE WE DREAMING: - TAKE ME BACK TO DEAR OLD BLIGHTY - I REALLY LIVE ROUND HERE (FALSE FRIENDS) - I AM
B: AMSTERDAM - I ONLY WANT TO SEE YOU SMILE - JULIET AND MARK - WOMAN, WOMAN, WOMAN - CRY - DANCE OF THE BOURGEOISIE (REPRISE)
VIRGIN V2096

Ἡ ἀδυναμία τῆς κατάταξης τοῦ Κέβιν Κόυν σὲ κάποιο συγκεκριμένο μουσικὸ χῶρο - πού, σημειωτέον, γίνται τόσο ἐντονότερη ὅσο πιὸ πολὺ ἐξοικειωθεῖ κανεὶς μὲ τὴ δουλειά του — δίνει ἕνα μέτρο τῆς ἀξίας, του, ποὺ βρίσκεται σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν μοναδικότητά του. Ὁ χαρακτηρισμὸς ποὺ ἔχει ἐπικρατήσει γιὰ τὴν περίπτωσή του εἶναι «ἰδιοσυγκρατικός», ἀλλὰ πρέπει νὰ τὸν ἐξετάσει κανεὶς κάτω ἀπὸ μιὰν εὐρύτερη γωνια. Γιατὶ ὅσο προσωπικὲς καὶ ἂν εἶναι οἱ ἐκφράσεις του δὲν παύουν νὰ σὲ ἀγγίζουν βαθιά, μὲ μιὰ δύναμη ποὺ τὶς βοηθᾶ νὰ σπάσουν τὸ πλαίσιο τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ Κόυν καὶ νὰ γίνουν κοινὴ ὑπόθεση ὅλων ὅσων ἀναγνωρίζουν σὰν πρωταρχικὸ στοιχεῖο τους τὴν εἰλικρίνεια τοῦ δημιουργοῦ τους.

Τὸ «DYNAMITE DAZE» εἶναι τὸ ἕβδομο ἄλμπουμ τοῦ Κέβιν Κόυν.

Ὁ δυναμικὸς ρόλος τοῦ γκροὺπ σὲ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ κομμάτια καθὼς καὶ ἡ γενικότερη εἰκόνα τοῦ Κόυν ποὺ ἀναλύεται στὴ σκηνικὴ παρουσία του (ὅπου ἐμφανίζεται σχεδὸν κατὰ κανόνα πλαισιωμένος ἀπὸ μουσικοὺς τοῦ ρὸκ) καὶ στὴν κίνησή του σὲ ἀνάλογους μουσικοὺς κύκλους, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν κάλυψή του ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὰ ἐξειδικευμένα σὲ θέματα τοῦ ρὸκ ἔντυπα, μοιρίαα τὸν παρουσιάζουν σὰν μέλος τῆς ρὸκ σκηνῆς. Καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι, πέρυσι ἀκόμη, φρόντιζε καὶ ὁ ἴδιος νὰ

ἐνισχύει τὴ γνώμη αὐτὴ ἐντείνοντας τὴν κίνησή του στοὺς καλλιτεχνικοὺς καὶ δημοσιογραφικοὺς χώρους τοῦ ρὸκ καὶ ἐξηλεκτρίζοντας ὅσο περισσότερο μποροῦσε τὴν μουσική του καί, φυσικά, τὴ ζωντανὴ παρουσίασή της. Ὅμως, μὲ τοῦτο ἐδῶ τὸ ἄλμπουμ ἡ πορεία του γίνεται καὶ πάλι μοναχική, καθὼς ὁ Κέβιν ἐπιστρέφει στὴν ἐσωστρέφεια τοῦ «BLAME IT ON THE NIGHT» (1974), τὸ καλύτερο μέχρι σήμερα ἄλμπουμ του) ἀγγίζοντας συγχρόνως τὸ ἀπώτατο σημεῖο τῆς συνεθτικῆς του ὡριμότητας.

Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι τὸ ὅτι, οἱ καλύτερες στιγμὲς τοῦ «DYNAMITE DAZE» εἶναι καὶ οἱ περισσότερο προσπωικές. Ἴσως συμπτωματικά, συγκεντρώνονται στὴν πρώτη πλευρά: Τὸ «LUNATIC», συνταρακτικὸ πορτραῖτο ἑνὸς «παρανοϊκοῦ», μιὰ παράξενη μπαλάντα παιγμένη σὲ ἀκουστικὲς βάσεις μὲ ρυθμικὴ ἀκουστικὴ κιθάρα, πιάνο (Τὶμ Ράις), σλάιντ καὶ σποραδικὰ χρωματικὰ κρουστά· τὸ «ARE WE DREAMING:», ἕνα τραγικὸ παιχνίδι ἀνάμεσα στὸ ὄνειρο καὶ μιὰ κάτι παραπάνω ἀπὸ πικρὴ πραγματικότητα, μὲ μοναδικὴ συνοδεία στὴ φωνὴ τοῦ Κέβιν ἕνα φολκλορικὸ ἀκορντεὸν (Πὼλ Γουίκενς)· τὸ «TAKE ME BACK TO DEAR OLD BLIGHTY», νοσταλγικὸς λαϊκὸς ἀναστεναγμὸς ἑνὸς ξενητεμένου καὶ ἀποτυχημένου Βρετανοῦ μὲ μπάκγκραουντ τὸ ἁπλὸ ἀκουστικὸ πιάνο (Ζοὺτ Μάνεϋ). καὶ τὸ καταλυτικὸ «πάνκ» ρὸκ «I REALLY LIVE ROUND HERE (FALSE FRIENDS)», μὲ τὴν ρὺθμ-σέξιον τραβηγμένη σὲ δεύτερο πλάνο μὲ μιὰ καταπληκτικὴ ρυθμικὴ χρήση τοῦ συνθεσάιζερ (Πὼλ Γουίκενς) καὶ τὴ φωνὴ τοῦ Κόυν περασμένη μέσα ἀπὸ «ἔκο» σύμφωνα μὲ τὴν πιὸ καθαρόαιμη ρὸκ παράδοση (Τζὼν Λέννον/Φὶλ Σπέκτορ). Τὸ «I AM» ποὺ κλείνει τὴν πρώτη πλευρά, μὲ τὸν Κέβιν νὰ πλαισιώνει μόνος τὸν ἑαυτό του στὸ πιάνο, εἶναι γραμμένο καὶ δοσμένο μὲ μιὰν ἐλευθερία ποὺ σὲ ξενίζει ἐνῶ τὸ ἀντίθετο ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὸ «ὄπενιν τρὰκ» «DYNAMITE DAYS», ἕνα ρὸκ ὑπερβολικὰ προσαρμοσμένο στὰ εὐρύτερα ἀξιολογικὰ στάνταρς - ποὺ δὲν παύει ὅμως νὰ ἔχει ἕνα δικό του χαρακτήρα.

Καὶ τὸ «BROTHERS OF MINE», στὸ μεταίχμιο τῆς ἠλεκτρικῆς καὶ τῆς ἀκουστικῆς αἰσθητικῆς τοῦ Κόυν, μοιάζει νὰ θυσιάζει τὴν ἐκφραστικότητά του γιὰ χάρη αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς «Χρυσῆς τομῆς».

Στὴν δεύτερη πλευρά, ἐπαναλαμβάνονται λίγο-πολὺ οἱ ἔξι διαφορετικὲς ἀνάμεσα τους ἐκτελεστικὲς φόρμες τῆς πρώτης. Τὸ «AMSTERDAM» παρουσιάζει τὰ ἴδια ἀκριβῶς χαρακτηριστικὰ μὲ τὰ δύο τελευταῖα κομμάτια («DYNAMITE DAYS» καὶ «BROTHERS OF MINE») ἀλλὰ σὲ πείθει ἀκόμη λιγότερο ἀπὸ αὐτά. Τὸ «I ONLY WANT TO SEE YOU SMILE» (μελωδικό, μὲ τὸ ἀκουστικὸ πιάνο τοῦ Τὶμ Ράις σὰν μόνον ἦχο πίσω ἀπ' τὴ φωνὴ) θὰ μποροῦσε λίγη φαντασία νὰ ἔχει γραφτεῖ ἀπὸ τὸν Ζὰκ Μπρέλ, ἐνῶ τὸ «JULIET AND MARK», πολὺ πιὸ ἀνάλαφρο ἀλλὰ φοβερὰ πεσιμιστικό, φέρνει τὴν ἀκουστικὴ κιθάρα σὲ πρῶτο πλάνο στηρίζοντάς την στὴν ἁπλούστερη δυνατὴ ρυθμικὴ βάση, τὰ κόνγκας (Πὼλ Γουίκενς). Τὸ μόνο ἀντιαισθητικὸ κομμάτι τοῦ ἄλμπουμ εἶναι σίγουρα τὸ «WOMAN, WOMAN, WOMAN», σὲ ὀρθόδοξο ρόκυ τέμπο ἀλλὰ ἄκομψο καὶ παρακατιανὸ μελωδικά. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ ἀσυνήθιστη τεχνοτροπία τοῦ Κόυν στὰ ρυθμικὰ τράκς βασισμένη στὴν ἀδιάκοπη χρήση τῆς ἀκουστικῆς ρύθμ-γκιτὰρ σὰν πρῶτο ὄργανο (τὴν χειρίζεται ὁ ἴδιος καί, μὲ μερικὲς ἐξαιρέσεις, σὲ ὅλα σχεδὸν τὰ τραγούδια), ἀποτελεῖ καινοτομία ἀκριβῶς ἐπειδὴ ἔχει ξεχαστεῖ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια καὶ δὲν εἶναι δύσκολο νὰ διαπιστώσει κανεὶς ὅτι, τουλάχιστον στὰ χέρια τοῦ Κόυν παραμένει ἀποτελεσματική.

Τὸ ἄλμπουμ κλείνει μὲ ἕνα ἀκόμη ἐσωστρεφικὸ κομμάτι, τὸ «CRY», ποὺ ὁδηγεῖ στὸ πανομοιότυπο αἰσθητικὰ «DANCE OF THE BOURGEOISIE», μὲ τὸν Ζοὺτ Μάνεϋ στὸ ἠλεκτρικὸ πιάνο πάνω σὲ ἐλεύθερα μελωδικὰ σχήματα καὶ τὸν Κέβιν σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ μουντοὺς ψυχωτικοὺς μονολόγους του. Πρέπει φαίνεται νὰ φτάσει κανεὶς στὸ φινάλε γιὰ νὰ βεβαιωθεῖ ὅτι, πραγματικὲς ρίζες τοῦ Κόυν, τόσο στὸν ρόλο τοῦ συνθέτη ὅσο καὶ τοῦ ἑρμηνευτῆ, δὲν βρίσκονται σὲ κανένα ἐποχιακὸ μουσικὸ εἶδος ἀλλὰ στὸ παραδοσιακὸ ἰδίωμα τοῦ μπλούζ, θεωρημένο ἀπὸ μιὰ γωνία σύγχρονη, ἐλαστική, ἀλλὰ καὶ ἀπόλυτα αὐθεντική. Ὁ Κέβιν τραγουδᾶ πιωμένος, ἠθικὰ ἐξοντωμένος, καὶ σπάνια ἀκολουθεῖ κανόνες στὴν ἑρμηνευτικὴ τεχνική, ἂν τελικὰ ὑπάρχει κάτι τέτοιο σ' αὐτὴ τὴν στριγγὴ καὶ φάλτσα φωνὴ πού, ὅταν δὲν βρίσκεται σὲ παραλήρημα, σίγουρα μιλάει στὸν ἑαυτό της.

Θὰ ἦταν ἀφελὴς ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι μιὰ τέτοια στάση ἀπέναντι στὸ κοινὸ καὶ στὴ μουσικὴ ἀνοίγει νέους ἐκφραστικοὺς δρόμους.... Εἶναι πολὺ προσωπικὴ γιὰ νὰ μπορέσει νὰ πετύχει κάτι τέτοιο. Καὶ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ χαρακτηρίσει τὴν αἰσθητικὴ τοῦ Κέβιν Κόυν σὰν σύγχρονο ἢ μοντέρνο μπλούζ, γιατὶ ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ εὐθύτητα οὔτε γνωρίσματα τῶν καιρῶν μας εἶναι, οὔτε καὶ ὑπάρχει περίπτωση νὰ γίνουν ποτὲ «τῆς μόδας». Ἁπλῶς, εἶναι ἕνα καθαρὰ δικό του θέμα. Δυστυχῶς.

KEVIN COYNE	:	**Φωνητικά, Ἀκουστικὴ κιθάρα, Πιάνο**
ZOOT MONEY	:	**Ἠλεκτρικὸ & Ἀκουστικὸ πιάνο**
BOB WARD	:	**Ἀκουστικὴ & Ἠλεκτρικὴ κιθάρα**
VIC SWEENEY	:	**Ντράμς**
PAUL WICKENS	:	**Ἀκορντεόν, Ντράμς, Μίνι -Μούγκ, Κόνγκας**
TIM RICE	:	**Ἀκουστικὸ πιάνο**
AL JAMES	:	**Μπάσο**

LIVE AND DANGEROUS
THIN LIZZY

A: JAILBREAK - EMERALD - SOUTHBOUND - ROSALIE/COWGIRL'S SONG
B: DANCING IN THE MOONLIGHT - MASSACRE - STILL IN LOVE WITH YOU - JOHNNY THE FOX MEETS JIMMY THE WEED
C: COWBOY SONG - THE BOYS ARE BACK IN TOWN - DON'T BELIEVE A WORD - WARRIOR - ARE YOU READY
D: SUICIDE - SHA LA LA - BABY DRIVES ME CRAZY - THE ROCKER
VERTIGO 6641807

Ἄδικη, ἡ μητέρα φύση... Σὲ μερικοὺς χαρίζει τὰ πάντα, καὶ ἄλλους τοὺς ἀφήνει ξεκρέμαστους νὰ ψάχνουν μὲ ἀγωνία γιὰ κάποιον δρόμο, κάποια θέση ἀνάμεσα στοὺς φτασμένους τῆς ἐποχῆς μας.

Πολλὰ εἶναι τὰ γκροὺπς ποὺ θὰ θυσίαζαν μιὰν ὁλόκληρη καριέρα γιὰ νὰ ἀποκτήσουν ἔστω καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ χαρίσματα τῶν THIN LIZZY, καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ ρὸκ στὰρς ποὺ ποθοῦν ὅσο τίποτε ἄλλο νὰ βρεθοῦν ἔστω καὶ γιὰ δυὸ ὧρες στὴ θέση ποὺ ἀπασχολεῖ σήμερα ὁ Φὶλ Λύνοτ, τὴ θέση ἑνὸς αὐθεντικοῦ καὶ ἀπέραντα ἐκτιμημένου μέντορα τῶν τηναίητζερς ποὺ χτυπᾶ στὰ εὐαίσθητα ἀκριβῶς σημεῖα τῆς ψυχολογίας τους χωρὶς νὰ δίνει οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν ἐντύπωση ὅτι ὑποκρίνεται, ὅτι παίζει ἕνα ἔξυπνο παιχνίδι ἐφαρμόζοντας μερικοὺς ἀπόκρυφους ἀλλὰ ἀποτελεσματικοὺς μηχανισμοὺς τῆς σόου-μπίζνεςς.

Μέχρι σήμερα, μπορούσαμε καὶ κρίναμε ἀπὸ τὴν δουλειὰ τοῦ γκρούπ ὅμως πρόβαλε μέσα ἀπὸ τὴν ἄνεση καὶ τὴν τεχνολογία τοῦ στούντιο... Σήμερα, μὲ τὴν κυκλοφορία τοῦ διπλοῦ «LIVE AND DANGEROUS», ἀνακαλύπτουμε ὅτι ἡ ἄνεση αὐτὴ γίνεται ἀκόμη πιὸ μεγάλη στὴ σκηνὴ καὶ ὅτι τὸ ἀβαντὰζ τῆς τεχνολογίας ἔχει ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ ἕναν πηγαῖο καὶ πολὺ συναρπαστικὸ δυναμισμό.

Μπαίνοντας στὶς λεπτομέρειες τοῦ ἄλμπουμ, τὸ πρῶτο πράγμα ποὺ παρατηροῦμε εἶναι ὁ ἀπόλυτος ἔλεγχος ποὺ ἔχουν οἱ LIZZY πάνω στὴν δυναμικὴ τῶν κομματιῶν τους. Ἡ ἔξαρση τῆς ἔντασης καὶ τοῦ μετάλλου, τὸ νεῦρο τῆς ρύθμ - σέξιον καὶ ὁ πρωτογονισμὸς τῆς φωνητικῆς

περφορμανς του Λύνοτ ποτὲ δὲν σπᾶνε τὸ φράγμα τῆς καλαισθησίας, ποτὲ δὲν καταλήγουν σὲ κακοφωνίες ἢ σὲ ἀκρότητες. Οἱ LIZZY ἔχουν τὴν αἴσθηση τοῦ μέτρου ἀκόμη καὶ ὅταν ἡ ἐκτόνωση ἀγγίζει τὸ ἀπώτατο ζενίθ, καὶ μποροῦν νὰ σηκώσουν μιὰν ὁλόκληρη αἴθουσα στὸ πόδι ὅποτε αὐτοὶ τὸ θελήσουν, χωρὶς νὰ ἐξαντλήσουν τὰ ἐνεργειακά τους ἀποθέματα, χωρίς νὰ σπρώξουν οὔτε τὸ κοινὸ οὔτε τοὺς ἑαυτούς τους στὴν ὑπερβολή, κρατώντας πάντοτε κάτι γιὰ τὸ ἑπόμενο κομμάτι. Καὶ ἐκεῖ ποὺ λὲς ὅτι δὲν πᾶνε ἄλλο, ἐκεῖ ποὺ ὁποιοδήποτε γκροὺπ θὰ ἔπεφτε στὰ γόνατα ἀπὸ τὴν ἐξάντληση καὶ τὴν ὑπερένταση αὐτοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ σὲ καθηλώνουν μὲ τὴν ἐκρηκτικὴ παρουσία τους, μὲ τὰ γοητευτικὰ μελωδικὰ ρίφς τῆς κιθάρας, τὴν καταλυτικὴ ρυθμικὴ σχέση μπάσου καὶ ντράμς, τὰ ἐκπληκτικὰ σόλο καὶ τὴν πανίσχυρη, ἐκφραστικὴ ἑρμηνεία τοῦ Φὶλ Λύνοτ. Ἂς μὴ σταθοῦμε στοὺς στίχους, ποὺ διαθέτουν καὶ κοινωνικότητα ἀλλὰ καὶ λυρισμό. Ἂς ποῦμε ἁπλὰ ὅτι ἀγγίζουν βαθιὰ τὸν ψυχικὸ κόσμο σχεδὸν κάθε σύγχρονου νέου, μὲ ἕνα τρόπο τόσο ρεαλιστικὸ ὅσο καὶ ρομαντικό, χωρὶς νὰ ἐπιδιώκουν νὰ δώσουν λύσεις καὶ ἰδεολογικὲς κατευθύνσεις ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ μένουν οὐδέτεροι, ἀπομονωμένοι στὸ περιθώριο τοῦ ἀκαδημαϊσμοῦ. Ὁ Φὶλ Λύνοτ, συνθέτης καὶ στιχουργὸς ὅλου τοῦ ὑλικοῦ (ἄλλοτε μὲ τὴ βοήθεια τῶν ὑπολοίπων μελῶν καὶ τὶς περισσότερες φορὲς μόνος), εἶναι ἕνα παιδὶ τῆς γειτονιᾶς, τῆς μέσης ἐργατικῆς τάξης τοῦ Ἰρλανδέζικου Μπούμταουν - τῆς ἴδιας περιοχῆς ποὺ γέννησε τοὺς BOOMTOWN RATS - καὶ οἱ ἀνησυχίες του, ὅσο καὶ ἂν περνοῦν μέσα ἀπὸ τὸ ἀποδυναμωτικὸ φίλτρο τῆς διεθνοῦς αἴγλης, παραμένουν στενὰ δεμένες μὲ τὴν ψυχολογία τῆς εφηβείας ποὺ ἄφησε πίσω του ἐκεῖ, στοὺς ἀβέβαιους δρόμους τοῦ Δουβλίνου. Ὄχι, δεν εἶναι ἕνας ἐπιδέξιος στιχουργός: εἶναι ἕνας σύγχρονος ποιητής, καὶ πολλὰ εἶναι τὰ ποιήματα του ποὺ ἔχουν κυκλοφορήσει σε βιβλίο χωρὶς νὰ χάνουν ἀπὸ τὴν ἀπογύμνωσή τους ἀπὸ τὸ μουσικὸ στοιχεῖο.

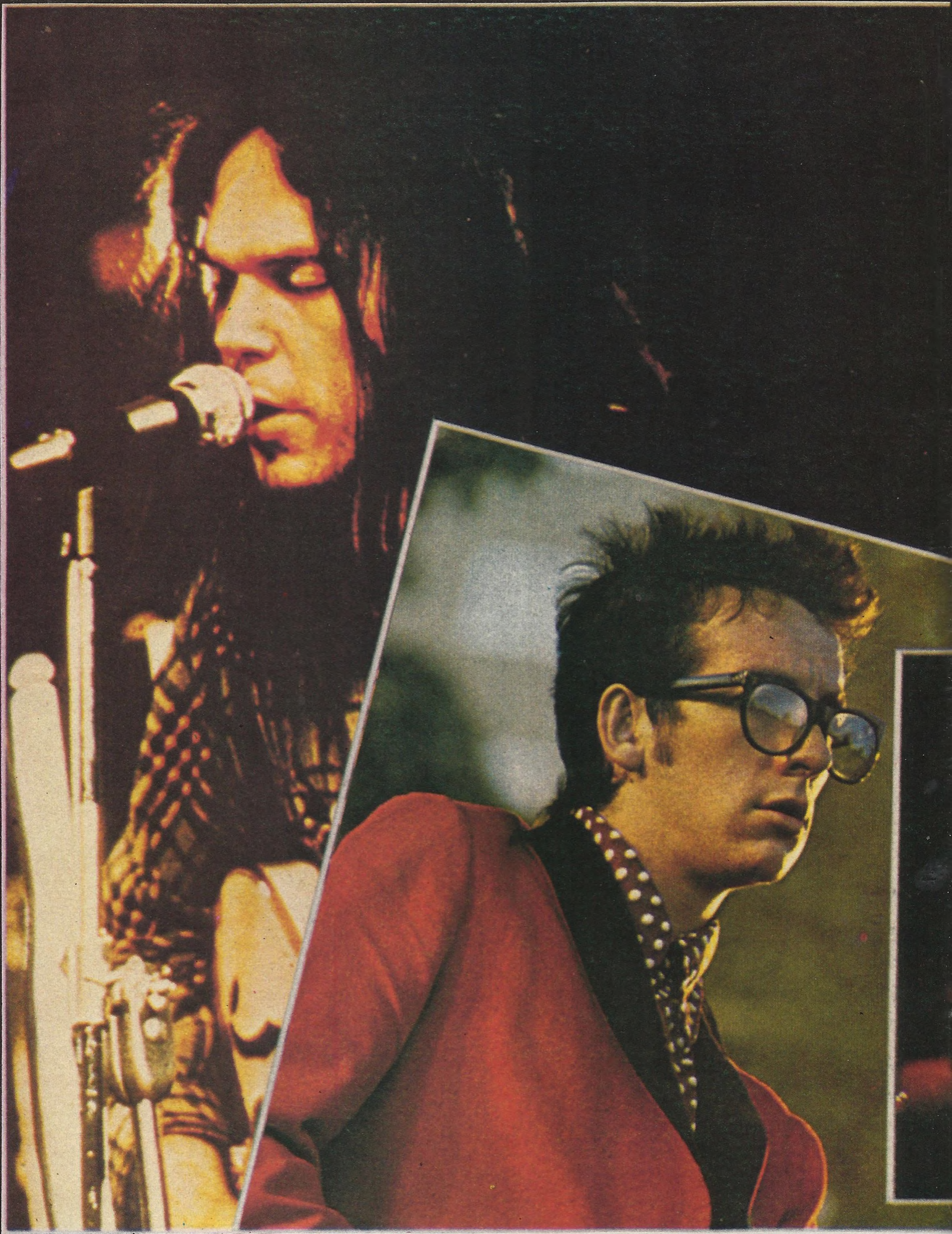
Πίσω στὸ ἄλμπουμ. Τὰ τραγούδια τῶν LIZZY διαθέτουν τὶς ἴδιες ἰδιότητες μὲ τὴν ποίηση τοῦ Λύνοτ: εἶναι αἰσθησιακὰ ἀνήσυχα μὲ μιὰ ἔντονη προσωπικότητα ποὺ ἐκδηλώνεται μὲ ἔξαρση καὶ βιαιότητα χωρὶς ὅμως νὰ ἀποβάλει τὴν λυρική της ταυτότητα. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ τόσο δυναμικὴ ἐκφραστικότητά τους ἔχει σὰν βάση αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν συναισθηματισμὸ ποὺ χαρακτηρίζει ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ σκληρὰ ξεσπάσματά τους, ὅπως σὲ ἐκεῖνο τὸ καταλυτικὸ «MASSACRE» ἢ τὸ βαρύ, ἀγχωτικὸ «SUICIDE». Καὶ ἄλλοτε ὁ λυρισμὸς βγαίνει στὴν ἐπιφάνεια παραμερίζοντας κάθε ἄλλη τάση («STILL IN LOVE WITH YOU», «SOUTHBOUND»), ἄλλοτε ἐξαφανίζεται - χωρὶς νὰ πεθαίνει ἐντελῶς — κάτω ἀπὸ ὄγκο τοῦ μετάλλου καὶ τῆς ταχύτητας («JOHNNY THE FOX», «THE ROCKER», «ARE YOU READY»), καὶ ἄλλοτε μοιράζεται μὲ τὴν ἔνταση σὲ ἴδιες δόσεις, δίνοντας καὶ τὰ πραγματικὰ χάιλαϊτς τῶν LIZZY («JAILBREAK», «THE BOYS ARE BACK IN TOWN, «DON'T BELIEVE A WORD», «MASSACRE», «SUICIDE», «DANCING IN THE MOONLIGHT», «ROSALIE», «EMERALD»).

Τὰ κομμάτια εἶναι παρμένα σὲ λίγο-πολὺ ἴσες δόσεις ἀπὸ τὰ πέντε τελευταῖα LP's τοῦ γκροὺπ μὲ δυό-τρεῖς ἐξαιρέσεις. Δύο ἀπὸ τὸ «NIGHTLIFE» (1974): τὸ μέτριο «SHA-LA-LA» ποὺ παρουσιάζει τὸν ντράμερ Μπράϊαν Ντάουν σὲ ἕνα ἔντεχνο ἀλλὰ τραβηγμένο σόλο καὶ τὸ «STILL IN LOVE WITH YOU», πού, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ γοητευτικὴ μελωδική του γραμμή, ἔχει καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ συναρπαστικὰ σόλο ποὺ ἔχουν βγεῖ ποτὲ ἀπὸ τὴν ἠλεκτρικὴ κιθάρα, ὄχι μόνον τοῦ Σκὼτ Γκόραμ ἀλλὰ καὶ κάθε ρὸκ-γκιτάριστ. δύο ἀπὸ τὸ «FIGHTING» (1975): τὸ «ROSALIE», μιὰ κεφάτη σύνθετη τοῦ Μπόμπ Σήγκερ, καὶ τὸ ἐπιβλητικὸ χέβυ-μέταλ «SUICIDE». Πέντε (:) ἀπὸ τὸ ἄλμπουμ-σταθμὸς στὴν καριέρα τους «JAILBREAK» (1976): τὸ τάιτλ-τρὰκ «JAILBREAK» (ποὺ ὑστερεῖ κάπως ἐδῶ σὲ σύγκριση μὲ τὸ στακάτο, τσεκουράτο ξεκίνημα τῆς στούντο-βέρσιον), τὸ θαυμάσιο χίτ-σίνγκλ «THE BOYS ARE BACK IN TOWN» τὸ Ντυλανικὸ «EMERALD», καί τέλος, τὰ ὄχι καὶ τόσο ἀξιοσημείωτα «WARRIORS» καὶ «COWBOY SONG». Τρία ἀπὸ τὸ «JOHNNY THE FOX» (1976): τὸ «JOHNNY THE FOX MEETS JIMMY THE WEED» μὲ τὸ ἰδιόρρυθμο σουίγκυ τέμπο, τὸ μποῦζυ «DON'T BELIEVE A WORD», ἕνα ἀπὸ τὰ καλύτερα σίνγκλς τῆς χρονιᾶς ἐκείνης, καὶ τὸ καταλυτικὸ «MASSACRE». Καὶ εἶναι κρίμα ποὺ ἔμειναν ἔξω τόσα ἄλλα κομμάτια ἀπὸ τὸ κορυφαῖο αὐτὸ ἄλμπουμ πού, προσωπικά, τὸ θεωρῶ σὰν τὸ καλύτερο τοῦ γκρούπ. Καὶ δύο ἀπὸ τὸ πρόσφατο «BAD REPUTATION» (1977): τὸ μελωδικὸ ρὸκ «SOUTHBOUND» (ἕνα ἀπὸ τὰ χάιλαϊτς καὶ τοῦ λάιβ) καὶ τὸ «DANCING IN THE MOONLIGHT», ποὺ ἐντυπωσίασε καὶ αὐτὸ σὰν σίνγκλ, μὲ τὴν παράξενη χορευτικὴ ἀτμόσφαιρά του. Ἕνα ἀκόμη δυναμικὸ τρὰκ ἀπὸ τὸ «VAGABONDS OF THE WESTERN WORLD» (1973), τὸ «THE ROCKER», ἕνα ἄλλο μὲ ἄγνωστη προέλευση, τὸ ἀδιάφορο «BABY DRIVES ME CRAZY» ποὺ περιλαμβάνει καὶ τὴν παρουσίαση τοῦ γκροὺπ ἀπὸ τὸν Λύνοτ, καὶ μιὰ καινούργια σύνθεση, «ARE YOU READY», ποὺ λειτουργεῖ λάιβ ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι στέκεται στὸ καθιερωμένο ἐπίπεδο τῶν LIZZY.

Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀπολογισμος τοῦ «LIVE AND DANGEROUS», ποὺ μαζὺ μὲ τὸ «BURSTING OUT» τῶν JETHRO TULL, σίγουρα ἀποτελεῖ τὸ καλύτερο λάιβ ἄλμπουμ τοῦ 1978. Σὲ γενικὲς γραμμὲς οἱ THIN LIZZY ἀφήνουν πίσω τὶς στούντιο ἐκτελέσεις τόσο σὲ δυναμισμὸ ὅσο καὶ σὲ ἀμεσότητα, ἀφήνοντάς τες νὰ ὑπερέχουν σὲ ἐλάχιστα μόνον σποραδικὰ σημεῖα («JAILBREAK», «JOHNNY THE FOX», Ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ πλευρά, πιάνει τὸ γκροὺπ σὲ δύο κριτικὲς στιγμὲς τῆς καριέρας του: στὰ τρία ἱστορικὰ κονσέρτα στὸ HAMMERSMITH ODEON τοῦ Λονδίνου, στὶς 14,15 καὶ 16 Νοεμβρίο 1976, ποὺ τοὺς ἐξασφάλισαν τὴν οριστικὴ ὑποστήριξη τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοῦ καθὼς καὶ τοῦ τύπου, καὶ στὸ SENECA COLLEGE FIELDHOUSE τοῦ Τορόντο, στὶς 28 Ὀκτωβρίου, 1977, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μεγάλης περυσινῆς Ἀμερικανο-Καναδέζικης τουρνὲ ποὺ ἔπαιξε ἀποφασιστικὸ ρόλο στὴν καθιέρωσή τους στὸν νέο Κόσμο. Λίγους μῆνες ἀργότερα ὁ κιθαρίστας Μπράιαν Ρόμπερτσον παραμερίζεται καὶ ἀπομακρύνεται ὁριστικά, ἀφήνοντας τὸν Σκὼτ Γκόραμ νὰ κερδίζει τὴ θέση τοῦ δεύτερου μετὰ τὸν Λύνοτ πυρήνα ἕλξης γιὰ τὸ κοινὸ τοῦ γκρούπ. Σὰν σολίστας εἶναι ἀσύγκριτος, ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους βρετατοὺς στυλίστες τοῦ Χέβυ-Μέταλ, καὶ σὰν συνθέτης... Δύσκολο νὰ πῆς ὅταν ἔχει δίπλα του μιὰ φυσιογνωμία σὰν τὸν Φὶλ Λύνοτ. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι ἔχει καμία διάθεση νὰ τὸν ἐπισκιάσει.

Τοῦ ἀρκεῖ, ὅπως καὶ σὲ ὅλους μας, τὸ ὅτι βρίσκεται στὶς τάξεις ἑνὸς γκροὺπ ποὺ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἀποκτᾶ καὶ μεγαλύτερη αἴγλη καὶ γίνεται ὅλο καὶ καλύτερο. Ἡ ποιοτικὴ σταθερότητα ποὺ χαρακτηρίζει ἀπὸ συνθετικῆς πλευρᾶς τὸ ὑλικό τους ἐδῶ καὶ τέσσερα χρόνια καὶ τὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο λειτουργοῦν σήμερα, φέρνει τοὺς THIN LIZZY πρώτους στὴ λίστα τῶν αὐριανῶν σούπεργκρουπς. Ἂν μπορέσουν καὶ ἀσκήσουν καὶ στὸ μέλλον τὸν αὐτοέλεγχο ποὺ ὅσο πάει θὰ τοὺς γίνεται ὅλο καὶ πιὸ ἀπαραίτητος, σίγουρα θὰ τοὺς κερδίσουμε καὶ σὰν δημιουργούς.

ΟΙ 10 ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΤΟΥ 1979

Συνεχίζοντας τὴν παράδοσή μας, σᾶς παρουσιάζουμε καὶ αὐτὸ τὸν χρόνο τοὺς δέκα καλύτερους δίσκους τῆς Rock σκηνῆς, γιὰ τὸ 1979.

τοῦ Ἀργύρη Ζήλου

ΟΙ ΔΕΚΑ ΚΑΛΥΤΕΡΟΙ ΔΙΣΚΟΙ ΓΙΑ ΤΟ 1979

Ἡ ἐπιλογὴ ἔχει γίνει ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὰ ἐδῶ κυκλοφορημένα LP's. Δὲν εἶναι καὶ λίγα, φυσικά. Ὅμως, ἔξω, καὶ συγκεκριμένα στὴ Βρετανία, οἱ μικρὲς ἀνεξάρτητες ἑταιρίες ἔκαναν πάλι τὸ θαῦμα τους. Ἂν δὲν εἴχαμε τὸν παραπάνω περιορισμὸ —ποὺ ἂν τὸ ἐξετάσετε, εἶναι οὐσιαστικὸς καὶ ὄχι τυπικὸς ἢ ἀκόμη χειρότερα ὑστερόβουλος, ὅπως μπορεῖ νὰ σκεφτοῦν μερικοὶ μὲ ζωηρὴ φαντασία— μόνο καὶ μόνο ἐπειδὴ θέλουμε νὰ ποῦμε τὴ γνώμη μας πάνω σὲ πράγματα ποὺ μπορεῖτε νὰ ἀποκτήσετε καὶ ἐρευνήσετε καὶ μόνοι σας καὶ ὄχι νὰ ψάχνετε νὰ τὰ ξετρυπώσετε σὲ κάποια ἰδιωτικὴ συλλογή, ἡ λίστα τῶν καλύτερων δίσκων τῆς χρονιᾶς δὲν θὰ ἦταν ἡ ἴδια. Μερικοὶ δὲν θὰ εἶχαν καταφέρει νὰ μποῦν σ' αὐτή. Δὲν σᾶς λέμε ποιοί.

Ἀντίθετα σᾶς παραθέτουμε τοὺς ἐπικρατέστερους ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ὁ συντηρητισμὸς κάποιου παραγωγοῦ ἄφησε ἀπ' ἔξω. Μερικοί, νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι ἀξίζουν καὶ μὲ τὸ παραπάνω μιὰ θέση ἀνάμεσα στοὺς δέκα πρώτους.

«LIFE IN A DAY» - SIMPLE MINDS
«MINGUS» - JONI MITCHELL
«INFLAMMABLE MATERIAL» - STIFF LITTLE FINGERS
«154» - WIRE
«FEAR OF MUSIC» - TALKING HEADS
«LAUGHING ACADEMY» - PUNISHMENT OF LUXURY
«ENTERTAINMENT» - THE GANG OF FOUR
«LOW BUDGET» - KINKS

«RUST NEVER SLEEPS»
NEIL YOUNG

A: MY MY, HEY HEY (OUT OF THE BLUE) - THRASHER - RIDE MY LAMA - POCAHONTAS - SAIL AWAY.
B: POWDERFINGER - WELFARE MOTHERS - SEDAN DELIVERY - HEY HEY, MY MY (INTO THE BLACK)

Ἴσως πολλοὶ νὰ ἔχουν παρεξηγήσει μερικὰ βασικὰ πράγματα γιὰ τούτην ἐδῶ τὴ στιγμὴ τῆς ἱστορίας τοῦ Νὶλ Γιάνγκ —ποὺ δὲν εἶναι καὶ τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὶς προηγούμενες, στὴν οὐσία της.
Πιστεύω ὅτι τὸ «RUST NEVER SLEEPS» συμπυκνώνεται καὶ ἐνσαρκώνει σὲ δύο πλευρὲς τὴν ἴδια τὴν βαθύτερη ψυχολογικὴ πραγματικότητα τῆς γενιᾶς του, αὐτῆς ποὺ στὶς μέρες τῆς συνειδητῆς λειτουργίας της, ἀπελευθέρωσε τὸ ρὸκ ἀπὸ τὸν ἀποπροσανατολιστικὸ εὐδαιμονισμό του. Σίγουρα ἡ δεύτερη γενιά, ἡ γενιὰ τῆς ἠθικῆς, πολιτικῆς καὶ αἰσθητικῆς ἐπανάστασης, πῆρε τὰ περισσότερα ρίσκα ἀπ' ὁποιαδήποτε ἄλλη καὶ ὑπέστη τὴ βαρύτερη φθορά. Φθορὰ ποὺ ξεπερνὰ τὰ ὅρια τῆς πνευματικῆς, περνὰ στὸ χῶρο τῆς ψυχικῆς καὶ πολλὲς φορὲς καταλήγει στὴν ὀργανικὴ καὶ στὴν πιὸ ἀπόλυτη μορφή της: τὸν θάνατο.
Αὐτὸ σημαίνει κάτι καὶ δὲν σημαίνει κάτι ἄλλο. Σημαίνει ὅτι, γιὰ ὁποιον ἀπὸ τοὺς «παλιοὺς» οἱ ἐμπειρίες καὶ οἱ πληγὲς τοῦ χθὲς εἶχαν μιὰ ἐπίδραση πιὸ βαθιά, πιὸ σοβαρὴ καὶ πιὸ μόνιμη ἀπὸ ἐκείνη τοῦ ἁπλοῦ γεγονότος μέσα στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, ἡ ψυχή του εἶναι σήμερα χαραγμένη ὄχι ἀπὸ ἀναμνήσεις ἀλλὰ ἀπὸ τραυματικὰ συναισθήματα. Τὸ καθένα τους εἶναι δεμένο μὲ μιὰν ἀλήθεια τοῦ χθὲς καὶ μιὰ προειδοποίηση γιὰ τὸ αὔριο. Ὅλα μαζὶ ἀπαρτίζουν τὸ σκληρὸ παιχνίδι τῆς ὡρίμανσης **ἀλλὰ δὲν ἀλληλοαναιροῦνται,** *δὲν ἐξοντώνουν τὴν ὀδύνη τῆς ἐμπειρίας* **καὶ δὲν σβήνουν τὸ ὄνειρο.** *Τὸ ἰδανικὸ τῆς ἐλευθερίας μένει ἐκεῖ, δοκιμασμένο, νικημένο πολλὲς φορές, ἀλλὰ πάντα ζωντανό. Καὶ μέσα ἀπὸ τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ χθές, ἕνα ἀπολογισμὸ ποὺ ἔρχεται σὰν μιὰ ψυχολογικὴ ἀνάγκη γι' ἀνθρώπους σὰν τὸν Νὶλ Γιάνγκ ποὺ δὲν μποροῦν νὰ γυρίσουν τὴν πλάτη στὶς παλιὲς ἀνεπούλωτες πληγὲς ἐπειδὴ τοὺς γεμίζουν μὲ πόνο καὶ μὲ θλίψη, διαγράφεται ἡ προσδοκία γιὰ τὸ αὔριο...*
Ταυτισμένη γιὰ τὴν εὐθύνη τοῦ σήμερα. Γιατὶ ἡ συνειδητοποίηση τοῦ τί ὀφείλεις νὰ κρατήσεις ἀπ' ὅσα ἔζησες δὲν σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἀποκλείσεις τὸν εὐατό σου ἀπὸ τὴν ἔντονη αἴσθηση τοῦ Τώρα, ἀπὸ τὴν δυνατότητα νὰ νιώσεις τὴν ἔκσταση τῆς ἐκτόνωσης, τῆς γιορτῆς. Εἶναι μιὰ πρόσκαιρη φυγὴ ποὺ δὲν σὲ γλυτώνει οὔτε ἀπὸ τὴν ἱστορία σου οὔτε καὶ ἀπὸ τὴν ὀφειλὴ ποὺ σὲ περικυκλώνει. Εἶναι ὅμως ἀπαραίτητη, σὰν τὸ μοναδικὸ ἀντίβαρο στὴν ψυχολογική σου ἐξισορρόπηση κόντρα σ' ὅλην αὐτὴ τὴν παράνοια, ὅλο αὐτὸ τὸ παράλογο χωρὶς διέξοδο ἄγχος.
Αὐτὴ τὴ φυγὴ γιορτάζει ὁ Νὶλ Γιάνγκ στὴ δεύτερη, τὴν ἠλεκτρικὴ πλευρὰ τοῦ «RUST NEVER SLEEPS», ἀφοῦ πρῶτα ξόφλησε ὅ,τι χρωστοῦσε στὸ χθὲς μέσα στὸν πικρὸ ἀκουστικὸ λυρισμὸ τῆς πρώτης. Ὁ Ἀλωνιστὴς ὀρθώνεται πάντα στὸν ὁρίζοντα σὰν μιὰ βουβὴ ἀπειλή, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ τραχύς, συναρπαστικὸς ἦχος τῆς λίντ, πόσο καλὸ κάνει στὰ τεντωμένα νεῦρα τοῦ ρὸκ-ἐν-ρόλερ! Ἡ ἔξαρση τοῦ μεταλλικοῦ ρὸκ βρίσκει τὴν ὁριστική της ταυτότητα στὶς λιτές, ἀκατέργαστες δομές του... Τὸ ἴδιο καὶ ὅ,τι ἀπόμεινε ἀπὸ τὴ δεύτερη γενιά. Καὶ ἂς μὴ σηκωθεῖ κανεὶς νὰ πεῖ ὅτι τὸ ξέσπασμα τῆς «Σκουριᾶς» εἶναι τὸ ὕστατο ἀνασάλεμα τοῦ ναυάγιου στὴ θαλάσσια ἐπιφάνεια πρὶν βυθιστεῖ ὁριστικά... Ἂς μιλήσει καλύτερα γιὰ τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό.
(Περισσότερα στοιχεία: ΗΧΟΣ Νο 79, Ὀκτώβρης. «Τελευταία Στιγμή»).

«LABOUR OF LUST»
NICK LOWE

A: CRUEL TO BE KIND - CRACKIN UP - BIG KICK, PLAIN SCRAP - BORN FIGHTER - YOU MAKE ME - SKIN DEEP.
B: SWITCHBOARD SUSAN - GREY RIBBON - WITHOUT LOVE - DOSE OF YOU - LOVER SO FINE.

Πολὺ κακὸ αὐτό, νὰ μὴν ἔχεις κανένα ἀπολύτως στοιχεῖο γιὰ ἕνα δίσκο πέρα ἀπὸ τὸν τίτλο, τὸ ὄνομα τοῦ καλλιτέχνη καὶ τὴν ἡμερομηνία: 1979. Πάλι καλά, γιατὶ τὸ «LABOUR OF LUST» εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς δουλειὲς ποὺ, ἂν δὲν εἶσαι πληροφορημένος, μπορεῖς νὰ τὶς κατατάξεις χρονικὰ ὁπουδήποτε, ἀπὸ τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τῶν φίφτις, τότε ποὺ ὁ Μπάντι Χὸλι ὁριοθετοῦσε μιὰ γιὰ πάντα τὴν ἀμερικανικὴ πὸπ-μιούζικ, ὁ Ρίκι Νέλσον προσπαθοῦσε νὰ φέρει τὴν κάντρι στὶς ταραγμένες μάζες τῶν τινέιτζερς καὶ ὁ Ἔλβις Πρέσλεϊ τὰ 'δενε ὅλα μαζὶ στὴ συμπαγὴ αἰσθησιακὴ βάση τοῦ ρὸκ-ἐν-ρόλ, μέχρι τὸ σήμερα.
Ὅμως ὄχι, ὁ Νὶκ Λόου δὲν κρύβει τὸ παιχνίδι του υἱοθετώντας τὴν ἐπιδερμικὴ στάση τοῦ ἀναχρονιστικοῦ πιουρίστα, στὸ ὄνομα τοῦ ρομαντισμοῦ. Ὁ ἦχος του εἶναι ἀπροκάλυπτα σύγχρονος καὶ ἐπωφελεῖται σεμνὰ ἀπὸ τὴν τεχνολογία τῶν στούντιος ὄχι γιὰ νὰ ραφιναριστεῖ, νὰ ἐξαλείψει τὶς «ἐπικίνδυνες» γωνίες του ἢ νὰ κατασκευάσει μιὰ κάποια ταυτότητα, ἀλλὰ γιὰ νὰ ἁπλωθεῖ σ' ὅλη τὴν ἔκταση τῶν διαστάσεών του καὶ ν' ἀνέβει στὸ πραγματικὸ αἰσθητικό του ἐπίπεδο. Μὲ δυὸ λόγια ὁ Νὶκ Λόου μπαίνει καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ χῶρο τῆς ἠχογράφησης χωρὶς νὰ ἔχει προσαρμόσει τὴν τεχνική του στὶς δυνατότητες τῆς κονσόλας ἀλλὰ ἔχοντας τονίσει τὰ οὐσιαστικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς μουσικῆς του: τὴν ἁπλότητα στὶς φόρμες της (καὶ εἶναι ἀρκετές), τὴν ἔντονη μελωδικότητα καὶ τὴ φοβερὴ ἐνεργητικότητα τῶν θεμάτων της καὶ τὴν πληρότητα στὴν ἐκτέλεσή της. Καὶ νὰ εἶστε βέβαιοι ὅτι ἡ καθαρή, περφεξιονιστικὴ λήψη τοῦ ἤχου δὲν εἶναι πάντοτε σύμμαχος τοῦ μουσικοῦ.
Ὁ Νὶκ Λόου δὲν ἔχει τέτοια προβλήματα. Ὄντας ὁ ἴδιος παραγωγὸς —τοῦ Ἔλβις Κοστέλο καὶ τοῦ Γκρέαμ Πάρκερ κυρίως, καὶ δὲν χρειάζεται νὰ σχολιάσουμε τὸ ἐπίπεδο τῆς δουλειᾶς του— ξέρει πῶς νὰ ξεπεράσει κάθε σκόπελο ἐπιδειξιομανίας καὶ νὰ προσηλωθεῖ στὴν οὐσία τοῦ ὑλικοῦ του, χρησιμοποιώντας τὸ στούντιο μὲ ἐκπληκτικὴ μαεστρία. Ὅμως ἡ τεχνική του, ἂν καὶ ὅσο πιὸ ὁλοκληρωμένη μπορεῖ νὰ γίνει, δὲν εἶναι ἐκείνη ἑνὸς ἐπαγγελματία ἀλλὰ αὐτὴ ἑνὸς μουσικοῦ ποὺ ναὶ μὲν ἔχει φάει τὰ χρόνια του στὸ ρὸκ ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἀλλοτριωθεῖ ἀπὸ τὴ ρουτίνα, χωρὶς νὰ χάσει τὴν συναισθηματικὴ ἐπαφὴ μαζί του. Ἀπὸ τοὺς Brinsley Schwarz στὶς ἀρχὲς τῶν σέβεντις μέχρι τὸ «JESUS OF COOL», τὸ πρῶτο καὶ ἐφάμιλλο τούτου ἐδῶ ἄλμπουμ του, διατήρησε μιὰ ἁγνή, ἰδιόρρυθμη σχέση πεφωτισμένου φὰν μὲ τὸ ρὸκ-ἐν-ρὸλ ποὺ οὔτε τὰ χρόνια, οὔτε ἡ ἐξαιρετικὴ —καὶ δικαιολογημένη— ὑποστήριξη τοῦ τύπου μπόρεσαν νὰ ἀλλοιώσουν. Ὁ Νὶκ Λόου δὲν εἶναι «στάρ», ὄντας

συγχρόνως πολύ πιό έμπειρος, πολύ πιό παραγωγικός καί πολύ πιό έπίκαιρος άπό τούς πιό πολλούς άπό δαύτους.

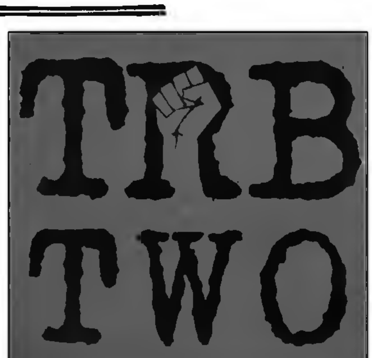
Τό «LABOUR OF LUST», δεύτερη προσωπική του παρουσία στόν δισκογραφικό χώρο, έχει όλα τά χαρίσματα τής πρώτης σύν ένα: δέν βρίσκεις σ' αύτό ούτε ένα σκάρτο ή καί μέτριο κομμάτι. Έντεκα διαμάντια πού άστράφτουν λιγότερο ή περισσότερο άλλά σίγουρα έχουν τό καθένα μιά ίδιαίτερη άξία. Μιά άξία πού δέν όφείλεται πάντα στούς ίδιους λόγους —έξω άπό έναν: ό,τι κάνει ό Λόου, τό κάνει άψογα, τέλεια σέ βαθμό έξωπραγματικό, χωρίς αύτή ή τελειότητα —προϊόν πείρας άλλά κυρίως άληθινής άγάπης γιά τό ύλικό του— νά έπηρεάζει στό παραμικρό τό αύθόρμητο τής έκφρασής του. Καί τό αύθεντικό. Όλα σχεδόν τά κομμάτια είναι δικές του συνθέσεις καί τό δείχνουν, μέ τήν έννοια ότι δέν είναι πολλοί αύτοί πού μπορούν νά συνδυάσουν τήν μελωδικότητα τής άτόφιας πόπ καί τήν ήλεκτρική ένταση τού ρόκ μέ τρόπο τόσο φινετσάτο καί τόσο ζωντανό στήν προσωπικότητά του. Άλλά καί τόσο έξω άπό αύτή τήν αίσθηση τού πρόσκαιρου, πού συνοδεύει τά γεννήματα τού ένθουσιασμού άπό τίς διάφορες έποχιακές τάσεις —ή μόδες, άν προτιμάτε. Ό Νίκ Λόου είναι διαχρονικός χωρίς νά είναι ίσοπεδωμένος άπό τόν όγκο τής παράδοσης πού τόν τρέφει καί τόν κινεί. Τήν έλέγχει άκριβώς έπειδή μπορεί νά τήν έκτιμήσει στά πραγματικά της μέτρα. Καί έπειδή τή νιώθει καί τήν άγαπά.

Έτσι, τό «LABOUR OF LUST», κυλά μέσα σέ κλίμα παράξενο, σύγχρονο καί συνάμα ρομαντικό, λεπτομερειακό στήν κάθε του απόχρωση άλλά καί πηγαίο. Σίγουρα τό φόρτε τού Λόου είναι ή καθαρή πόπ πολλαπλασιασμένη μέσα άπό τό δυναμικό πρίσμα τού ρόκ-έν-ρόλ. Δέν είναι τυχαίο πού τό πρώτο του LP είχε σάν ύπότιτλο «Pure Pop For Now People». Καί δέν είναι τυχαίο ούτε καί τό γεγονός ότι, συνθέσεις όπως τό κατακλυσμικό στή ρυθμική του μελωδικότητα «Cruel To Be Kind», τό έφάμιλλο του «Dose Of You» καί τό άκόμη πιό άμεσο καί ζωντανό «Switchboard Susan» τού Νίκι Τζάπ άκτινοβολούν σάν τά άπόλυτα χάιλαϊτς τού άλμπουμ. Μαζί μέ τό «Skin Deep», ένα άκόμη κομψοτέχνημα σύγχρονης πόπ, καί τό «You Make Me» πού ξεφεύγει άπό τό ρυθμικό κανόνα τού LP γιά νά άφήσει τή μελωδική αίσθηση τού Λόου νά λάμψει σέ όλη τή γυμνή άπό όργανικά στολίδια συναισθηματική όμορφιά της.

Είναι ή μόνη ίσως στιγμή άφαίρεσης έδώ. Στήν έξέλιξή του τό άλμπουμ περνά μέσα άπό δύο ή τρείς πολύ στιλιζαρισμένες φόρμες πού έσπρωξαν μερικούς στό νά τού άποδώσουν έναν —μάλλον άδόκιμο— «άμερικανικό» χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, τό «Grey Ribbon» δίνει ένα τελείως διαφορετικό χρώμα στή μελωδική κάντρι μέ τήν γκιτάρ-σινθεσάιζερ πού χρησιμοποιεί ό Λόου άπαλλαγμένος άπό τόν έφιάλτη τής σλάιντ, ένώ τό «Without Love» είναι ένα πολύ πιό συμβατικό βήμα στό χώρο τού κάντρι ρόκ-έ-μπίλι. Άκριβώς όπως τό «Lover So Fine» στό χώρο τού μπούγκι καί τό «Big Kick, Plain Scrap» στίς λατινικές ρυθμικές ίδιοτροπίες τού Μπό Ντίντλι. Τέλος τό «Crackin Up» σκιαγραφεί μιά έξελιγμένη άλλά καί συντηρητική ρίδμ-έντ-μπλούζ άποψη, άκολουθώντας χαλαρά τό πρότυπο τού «Suzie Q» άλλά μέ τήν έμφαση στό σταθερό ρόκ-τέμπο.

Δέν ξέρω κατά πόσο σάς ταιριάζει ό Νίκ Λόου. Αύτοί όμως πού τυχαίνει νά νιώθουν άντιπάθεια γιά τόν ώριμα ρομαντικό του κόσμο σίγουρα θά έχουν κάποιο πρόβλημα μέ τό γούστο τους.

«TRB TWO»
TOM ROBINSON BAND

A: ALL RIGHT ALL NIGHT - WHY SHOULD I MIND - BLACK ANGEL - LET MY PEOPLE BE - BLUE MURDER.
B: BULLY FOR YOU - CROSSING OVER THE ROAD - SORRY MR. HARRIS - LAW & ORDER - DAYS OF RAGE - HOLD OUT.

TOM ROBINSON: Μπάσο, Πρώτη φωνή
DANNY KUSTOW: Κιθάρα, Δεύτερη φωνή
IAN «QUINCE» PARKER: Κίμπορντς, Φωνητικά
PRESTON HEYMAN: Ντράμς, Κρουστά, Φωνητικά

Εάν κάθε έγκυρη κοινωνική μαρτυρία τό «TRB TWO» έχει σάν βάση όλη τήν όξυδέρκεια, τήν άνιδιοτέλεια, τίς γνώσεις καί τήν δύναμη κριτικής τών γεγονότων καί τήν άγάπη γιά τίς βαθύτερες άνθρώπινες άξίες πού χρειάζονται γιά νά δείς τήν άλήθεια, κάτω άπό τό άδιαπέραστο έπίστρωμα άπό ύποκρισία καί όργανωμένα συμφέροντα πού τήν πνίγει. Καί σάν γνήσιο γέννημα αύτής τής άλήθειας κρύβει μέσα του όλο τό θάρρος, τήν αύτοθυσία καί τήν συναίσθηση τής εύθύνης πού είναι άπαραίτητες γιά νά μπορέσεις νά άπαιτήσεις τήν έπιβολή της, σέ έπίπεδο κοινής δικαιοσύνης γιά όλα τά παραμερισμένα (ή περιθωριακά, άν προτιμάτε) κοινωνικά στρώματα. Ή κραυγή τού Τόμ Ρόμπινσον «Δέν χρειάζεται νά όξύνουμε τίς άντιθέσεις μας» («BULLY FOR YOU») μαρτυρά άτομο πού, πρίν έπιτεθεί —μέ τό σίγουρο ρίσκο τής συντριβής— καλεί σέ έπαφή καί προσπάθεια άλληλοκατανόησης τών θέσεων τών δύο «άντιθέτων» παρατάξεων (έργατικής καί άστικής), όχι γιά νά διασφαλίσει τή θέση του όντας άρεστός σέ όλους, άλλά μόνο καί μόνο έπειδή έχει άρκετό μυαλό ώστε νά καταλάβει ότι, άπλά, **τέτοιες διαφορές δέν υπάρχουν.** Τουλάχιστον σέ μιά κλίμακα —άπόλυτα ρεαλιστική, έξάλλου— κατά τήν όποία όλοι τους καί όλοι μας βαδίζουμε άσυναίσθητα πρός τόν Γολγοθά τής θυσίας γιά χάρη ένός ύπερφυσικού, μακιαβελικού συστήματος βασισμένου στήν πλήρη έλλειψη ήθικών άξιών καί στήν άέναη, άχαλίνωτη, παράλογη κερδοσκοπία. Ό Τόμ Ρόμπινσον είναι άρκετά έξυπνος ώστε νά μή χτυπιέται μέ τόν έαυτό του, νά μήν συγκεντρώνει τά πυρά του πρός τό κενό, προσπαθώντας νά μπλοκάρει τά άόρατα γρανάζια αύτού τού άνεξέλεγκτου πλέον μηχανισμού. Αύτό πού έπιδιώκει είναι νά ξυπνήσει σέ όλους τό συναίσθημα τής εύθύνης πού κινεί τήν συνειδητή λειτουργία στό άμεσο καί έμμεσο κοινωνικό πλαίσιο. Καί νά έπισημάνει άπτούς, συγκεκριμένους στόχους στό πρόσωπο μερικών έκπροσώπων ή ύποστηρικτών τού συστήματος, ύποδεικνύοντας τρόπους όργάνωσης χωρίς αύτός νά ύπόκειται σέ κανέναν. Γιά πολλούς, έκεί βρίσκεται καί τό μεγάλο του σφάλμα. Γιά μένα, όχι.

Πέρα άπ' όλα αύτά, τό «TRB TWO» συμβαίνει νά είναι καί ένα μεγάλο άλμπουμ τού σύγχρονου ρόκ-έν-ρόλ. Ένός ρόκ έντονου, πολύμορφου καί αύθεντικού, τό ίδιο πιστού στίς γνήσιες αίσθητικές άξίες τής παράδοσής του όσο είναι πιστός καί ό δημιουργός του στά κοινωνικά του κίνητρα. Είναι ένα άλμπουμ όλοκληρωμένο, άψογο. Καί έντιμο.

(Περισσότερα στοιχεία: ΗΧΟΣ Νο 76, Ίούλης).

«ARMED FORCES»
ELVIS COSTELLO & THE ATTRACTIONS

A: ACCIDENTS WILL HAPPEN - SENIOR SERVICE - OLIVER'S ARMY - BIG BOYS - GREEN SHIRT - PARTY GIRL.
B: GOON SQUAD - BUSY BODIES - SUNDAY'S BEST - MOODS FOR MODERNS - CHEMISTRY CLASS - TWO LITTLE HITLERS.

Μέ τήν κυκλοφορία του στίς 5 Γενάρη, πρέπει νά είναι τό πρώτο ρόκ άλμπουμ πού είδε τό φώς τής ήμέρας μέσα στό '79. Μέχρι στιγμής είναι αύτό πού συνδυάζει στό ύψηλότερο έπίπεδο τά τρία έχέγγυα προσωπικότητας τών άληθινά μεγάλων έργων τού ρόκ: σύνθεση, ήχο καί έκτελεστική λειτουργικότητα. Καί δέν βλέπω ποιό άλλο θά μπορούσε νά τού άποσπάσει αύτή τή θέση.

Θυμάμαι, τότε, ότι κάτι μέ είχε ξενίσει καί μέ είχε συγκρατήσει άπό τό νά άποδεχτώ τό «ARMED FORCES» στήν πραγματική του άξία. Τώρα ξέρω τί ήταν αύτό τό κάτι καί πόσο στενή άντίληψη είχα έπιδείξει. Ό Έλβις Κοστέλο άπέχει πολύ άπό τό νά χαρακτηριστεί σάν εύκολος συνθέτης. Έχει άναπτύξει μιά πολύ πιό προσωπική αίσθηση τής μελωδίας άπ' ό,τι έπιτρέπουν νά φανεί τά πρώτα άκούσματα καί όποιος κάνει τό λάθος νά μείνει σ' αύτά χάνει τή δυνατότητα νά τή διαβλέψει. Όμως, μέ τόν καιρό, ή θεματική ύπεροχή τού Κοστέλο πρόβαλλε σ' όλη τή συντριπτική της λάμψη. Ένα-ένα τά κομψοτεχνήματα τού άλμπουμ άρχισαν νά έπιβάλλονται σάν κορυφαία δείγματα μιάς ίδιοσυγκρασιακής ψυχοσύνθεσης. Τό άνήσυχο, έσωστρεφικό πρίσμα έπεξεργασίας τού έξω κόσμου πού δέν λέει νά άφήσει τόν Κοστέλο άνοιχτό σέ συναισθήματα όπως ό οίκτος ή ή άμοιβαία κατανόηση, κάνουν τίς συνθέσεις του νά φαντάζουν σάν λεπτές, εύθραυστες σταγόνες άπό κάποιο ίσχυρό άλλά, εύτυχώς (;) σπάνιο δηλητήριο. Καί κατά βάθος όλοι ξέρουν ότι τό μεγαλύτερο κακό τό κάνουν στόν ίδιο.

Όμως, πώς νά τό κάνουμε: τά άγχη, τά κόμπλεξ, ή άνασφάλεια, ό έγωκεντρισμός καί τά διάφορα άκατάστατα καί άλληλοσυγκρουό-

μενα συναισθήματα κάποτε πρέπει νὰ ἀποσυμπιεστοῦν, ὅταν σωρεύονται σὲ βαθμὸ ἐπικίνδυνα μεγάλο. Κάθε τέτοια ἐκτόνωση εἶναι γιὰ τὸν Κοστέλο καὶ ἀπὸ ἕνα μεγάλο ἄλμπουμ. Στὸ «ARMED FORCES» ἡ ἐκτόνωση ἀποκτὰ διαστάσεις ἐκρήξης, μοναδικῆς σὲ μορφή, ἔνταση καὶ χαρακτῆρα. Καὶ ἔκταση. Καθένα ἀπὸ τὰ τράκς κινεῖται σ' ἕνα δικό του κόσμο, πιστὸ στὶς φόρμες καὶ στὰ παραδοσιακὰ δεδομένα τῆς σύγχρονης πόπ καὶ τοῦ ρόκ καὶ ἀρκετὰ προσωπικὸ στὸ θέμα του ὥστε νὰ τὰ ἀναδείξει σὰν κλασσικά. Καὶ ἀπὸ τὰ τρία μέχρι σήμερα ἄλμπουμς του τὸ «ARMED FORCES» εἶναι τὸ πιὸ συγκροτημένο, προχωρημένο καὶ ἐσωτερικό. Ἦταν μιὰ ἔκρηξη ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἐπιβίωση τῆς πυρετώδικης δημιουργικότητάς του, ὅπως ἀπαραίτητη θὰ εἶναι καὶ ἡ ἑπόμενη. Κι ἂς νιώσουν μερικοὶ προσωπικὰ θιγμένοι ἀπὸ τὰ θραύσματά της. Εἶναι κάτι ποὺ πρέπει νὰ συμβεῖ. Ἀλλιῶς, τὸν χάνουμε τὸν Ἔλβις.

(Περισσότερα στοιχεία: ΗΧΟΣ Νο 74, Μάης. «Τελευταία Στιγμή).

«THE FINE ART OF SURFACING» THE BOOMTOWN RATS

A: SOMEONE'S LOOKING AT YOU - DIAMOND SMILES - WIND CHILL FACTOR (MINUS ZERO) - HAVING MY PICTURE TAKEN - SLEEP (FINGER'S LULLABY).
B: I DON'T LIKE MONDAYS - NOTHING HAPPENED TODAY - KEEP IT UP - NICE 'N' NEAT - WHEN THE NIGHT COMES.

BOB GELDOF: Πρώτη φωνή
GERRY COTT: Κιθάρα
GARRY ROBERTS: Κιθάρα
JOHNNY FINGERS: Κίμπορντς
PETE BRIQUETTE: Μπάσο
SIMON CROWE: Ντράμς

Αρχίζουν τοῦ σκοτωμοῦ, μὲ τὰ δύο ἀπόλυτα χάιλαϊτς: Τὸ «Someone's Looking At You», πανίσχυρο καὶ μεγαλόπρεπο, μὲ τὰ ὄργανα καὶ τὰ φωνητικὰ σὲ ὀργασμὸ καὶ τὸ τέμπο συγκρατημένο. Ἡ ἀσήμαντη φιγούρα τοῦ κενόδοξου καὶ φλύαρου φανφαρόνου παίρνει ἕνα λιγότερο ἐπιφανειακὸ χαρακτῆρα, καθὼς γίνεται φανερὸ ὅτι στὸ βάθος της κρύβεται ἕνας ἐπικίνδυνος ἀριθμὸς ἀπὸ κόμπλεξ καὶ ἀπέραντη ἀνασφάλεια. Τὸ πρῶτο κοινωνικὸ ταμπλὸ τῶν Boomtown Rats, ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τὰ χαιρέκακα σχόλια τῆς προηγούμενης δουλειᾶς τους, σκιαγραφεῖ τὴ δυστυχία... Καὶ αὐτὸς ὁ «κάποιος», ποὺ πάντα σὲ κοιτάει...

Δεύτερη εἰκόνα: ἡ Νταϊαμοντ, ματαιόδοξη καὶ ἀδιάφορη στοὺς πάντες, κινεῖται σὰν φάντασμα ἀνάμεσα στοὺς βαλέδες τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Τίποτε ἐκεῖ μέσα δὲν τῆς ἀνήκει. Ἡ Νταϊαμοντ χαμογελά, καθὼς ζεῖ τὴν τελευταία της βραδιὰ σ' ἕνα ἀκόμη κοκτέηλ, καθὼς ἀναζητεῖ γιὰ τελευταία φορὰ κάποιο χέρι γιὰ νὰ τὴν συγκρατήσει, νὰ τὴν ἀποσπάσει ἀπὸ τὸν ἐφιάλτη τῆς μοναξιᾶς. Ἡ αἴσθηση τῆς εὐθύνης θὰ βαρύνει, γιὰ λίγο, ὅλους ὅσους, λίγο μετά, τὴν ἀντίκρυσαν νὰ αἰωρεῖται, ἄψυχη μὲ τὴν λαμὲ της ζώνη στὸ λαιμό, ἀπὸ κάποιον πολυέλαιο. Ἔπειτα, ἡ θύμισή της θὰ σβήσει μαζὶ μὲ τὰ ἠλεκτρικά του κεριά... Τὸ «Diamond Smiles», πικρὸ καὶ ἀριστοκρατικὸ ὅσο καὶ ἡ τραγικὴ του ἡρωίδα, χαράζει μελωδικὰ τὴν πορεία του πρὸς τὸ δράμα. Ὁ Μπὸμπ Γκέλντοφ δὲν εἶναι πιὰ ὁ κυνικὸς ἡγέτης τοῦ «A TONIC FOR THE TROOPS». Εἶναι ἕνας ἄνθρωπος ποὺ σκέπτεται ἀρκετὰ ὥστε νὰ ὑποφέρει.

Στὰ ἑπόμενα κομμάτια ἡ ἔνταση πέφτει καθὼς ὁ ρυθμὸς ἐπιταχύνεται καὶ ὁ ἠλεκτρικὸς ἦχος τοῦ γκρούπ ὀξύνεται, ἀκολουθῶντας τὸ θέμα. Ἕνα θέμα μᾶλλον ἀδιάφορο καὶ κακοδοσμένο στὸ «Wind Chill Factor», ποὺ παραμερίζεται σὰν μιὰ ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες ἀποτυχίες τοῦ ἄλμπουμ... Πιὸ συγκεκριμένο στὸ «Having My Picture Taken» (μιλὰ γιὰ τὴν σπασμωδικὴ προσπάθεια διαφυγῆς ἀπὸ τὴν καθημερινότητα, ἔτσι δὲν εἶναι;) ποὺ δὲν ἐπιπλέει θεματικὰ παρὰ μόνον στὸ ρεφρέν... Καὶ καταφανέστατο στὸ «Sleep», ὅπου ἡ εἰκόνα τοῦ ἀτόμου, ποὺ προσπαθεῖ ἀπεγνωσμένα καὶ μάταια νὰ βρεῖ τὴ γαλήνη στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μορφέα, πειθεῖ ὅσο τὴν στηρίζουν τὰ μελωδικὰ περάσματα τοῦ τραγουδιοῦ, δηλαδὴ καὶ πάλι στὸ ρεφρέν. Ἡ πρώτη πλευρὰ κλείνει μ' ἕνα ψυχασθενικὸ γέλιο. Σπασμένα νεῦρα; Καταναλωτικὸ ἐφέ; Δική σας ἡ ἑρμηνεία.

Τὸ τρίτο χάιλαϊτ ἔρχεται μὲ τὴ μορφὴ τῆς πιὸ κλασσικῆς μελωδίας ποὺ ἔχει ποτὲ γράψει ὁ Μπὸμπ Γκέλντοφ. Πολλοὶ λένε ὅτι τὸ «I Don't Like Mondays» μοιάζει μὲ Στὶβ Χάρλεϊ... Ἄλλοι μὲ Ἰαν Χάντερ... Καὶ ἄλλοι διάφορα ἄλλα. Ὅλοι τους ἔχουν λογαριάσει χωρὶς τὴν προσωπικότητα τοῦ συνθέτη, ποὺ ξεπερνὰ κατὰ πολὺ ἐκείνη τῶν ὑποτιθέμενων προτύπων του. Δὲν θυμᾶμαι σὲ ποιὰν ἀκριβῶς ἀμερικανικὴ πόλη, σὲ ποιὸ ἀκριβῶς κολλέγιο, τὸ παράξενο δεκαεξάχρονο κοριτσάκι θέρισε μὲ μιὰ αὐτόματη καραμπίνα δύο ἄτομα. Αὐτὸ ποὺ πιστεύω ὅτι μπορῶ νὰ συλλάβω εἶναι τὸ σὲ πόσους διαφορετικοὺς κοινωνικοὺς στόχους σκοπεύει συγχρόνως ὁ Γκέλντοφ, καθὼς διηγεῖται τὴν ἱστορία της κλείνοντας τὸν κύκλο τῆς σκέψης του μονολογῶντας: «ποιὰ εἶναι ἡ αἰτία ποὺ χρειάζεσαι γιὰ νὰ πεθάνεις». Ναί, οἱ Boomtown Rats δὲν εἶναι πιὰ οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι. Τοὺς ἄλλαξε ἡ συνειδητοποίηση τοῦ πόση δυστυχία ὑπάρχει πίσω ἀπὸ τὰ πρόσωπα μὲ τὸ πετρωμένο χαμόγελο ποὺ τοὺς περιστοιχίζουν.

Ἡ σιωπηλή τους ὑπόσχεση ἀθετεῖται προσωρινὰ στὸ «Nothing Happened Today», ἄτεχνο στὸ δόσιμο τῆς ἀδιεξοδικῆς ἀτμόσφαιρας ποὺ σκιαγραφεῖ. Τελείως ἀλλιώτικοι στὸ «Keep It Up», δίνουν μιὰ καλὴ σύνθεση πάνω σ' ἕνα ἀδύναμο θέμα, ἐνῶ τὸ ἀντίθετο συμβαίνει στὸ «Nice 'n' Neat». Ἡ μᾶλλον κατορθώνουν ἐδῶ μὲ τὴν πλούσια, ἀγχωτικὴ σὲ ταχύτητα, θεματική τους ἐξέλιξη, νὰ παρακολουθήσουν πιστὰ τὴν ἐπιθετικὴ διάθεση τοῦ Γέλντοφ σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σκληρὰ κατηγορῶ κατὰ τῶν θεοκρατικῶν δογματισμῶν.

Τὸ φινάλε εἶναι καὶ πάλι μιὰ μεγάλη στιγμή. Μουσικά, οἱ Boomtown Rats ἐμφανίζονται πολύμορφοι καὶ ἐκλεκτικοί, καθὼς συνδυάζουν ἔξυπνα μ' ἕνα μάξιμουμ δυναμικῆς μιὰ τυπικὴ σπανιόλικη ἁρμονικὴ κλίμακα καὶ ἕνα ἐξ ἴσου τυπικὸ καὶ φορτισμένο πανηγυρικὸ ρεφρέν, δένοντας ἔτσι τὴ λυρικὴ καὶ τὴ γιορταστικὴ διάθεση χωρὶς νὰ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὸν αἰσθητικὸ ἑαυτό τους. Καὶ τὸ «When The Night Comes» ἀξίζει μιὰ τέτοια μεταχείριση. Ἡ κρυφή, ἀόριστη προσδοκία ποὺ γεννιέται ὅσο πλησιάζει ἡ νύχτα, παίρνει μιὰ χροιὰ συγκλονιστικὴ καθὼς γίνεται φανερὸ ὅτι ἡ λύση στὸ ὑπαρξιακὸ ἀδιέξοδο τοῦ διχασμένου ψυχικὰ ἀνάμεσα στὴν καθημερινὴ κενότητα τῆς ἐπιβίωσης καὶ στὴν ἀνάγκη γιὰ ζωὴ ἀτόμου, βρίσκεται στὸ ἐνσυνείδητο πέρασμά του στὸ κοινωνικὸ περιθώριο. Καὶ εἶναι τόσο φτηνὴ καὶ πρόσκαιρη ὅσο εἶναι σωτήρια... Ἀπόψε, μὲ τὴν ἀποδέσμευση τῆς σεξουαλικῆς φοβίας σὲ κάποια σκοτεινὴ στροφὴ τοῦ δρόμου, θὰ συντελεστεῖ ἡ Ἀνάδυση Στὴν Ἐπιφάνεια...

Ναί, εἶναι μιὰ πικρή, ἀδυσώπητη τάση γιὰ αὐτοσαρκασμὸ ποὺ ἔσπρωξε τοὺς Boomtown Rats νὰ διαλέξουν αὐτὸν τὸν εἰρωνικὸ τίτλο στὸ «THE FINE ART OF SURFACING». Ἕνα ἄλμπουμ ποὺ τοὺς παρουσιάζει πιὸ συγκροτημένους σὰν σύνολο, πιὸ μεστούς... Καὶ πολὺ πιὸ καταβεβλημένους. Ὄχι, δὲν ἔχουν ἀλλάξει πορεία. Μόνο ποὺ ἀποφάσισαν νὰ τῆς δώσουν περισσότερη οὐσία, περνῶντας την μέσα ἀπὸ τὴν ἐπίπονη διεργασία μιᾶς βαθύτερης καὶ πιὸ συμπαθητικῆς κοινωνικῆς κριτικῆς.

«PRESENT TENSE» SHOES

A: TOMORROW NIGHT - TOO LATE - HANGIN' AROUND WITH YOU - YOUR VERY EYES - IN MY ARMS AGAIN - SOMEBODY HAS WHAT I HAD.
B: NOW AND THEN - EVERY GIRL - I DON'T MISS YOU - CRUEL YOU - THREE TIMES - I DON'T WANNA HEAR IT.

JEFF MURPHY: Κιθάρα, Φωνητικὰ
SKIP MEYER: Ντράμς, Φωνητικὰ
GARY KLEBE: Φωνητικά, Κιθάρα
JOHN MURPHY: Μπάσο, Φωνητικὰ

Πόσο μπορεῖ ἕνας τίτλος σὰν τὸν «PRESENT TENSE» (Παρόντος Χρόνος) νὰ ἔχει οὐσιαστικὴ σχέση μὲ μιὰ συλλογὴ ἀπὸ ὑποσυνείδητες ἀναμνήσεις; Ποιὰ μπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ἐπαφὴ αὐτῶν τῶν δώδεκα κομματιῶν μὲ τὸ σήμερα, τὴ στιγμὴ ποὺ τὰ πάντα στὴ φόρμα καὶ στὶς μελωδικές τους ἁρμονίες θυμίζουν τὰ σίξτις καὶ μάλιστα μιὰ συγκεκριμένη τους σχολή;

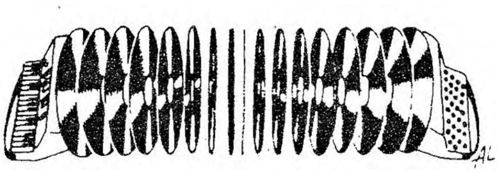
Κάπου ἐδῶ ἐπεμβαίνουν οἱ θεωρητικοὶ καὶ ὑποστηρίζουν ὅτι δὲν χρειάζεται πάντα νὰ εἶσαι νεωτεριστὴς γιὰ νὰ λειτουργεῖς... Ὅτι εἶναι ἀπόλυτα φυσικὸ νὰ στριφογυρνᾶς στὴ μνήμη σου τὴ μουσικὴ μὲ τὴν ὁποία μεγάλωσες καὶ ἔζησες τὶς πρῶτες σου συγκινήσεις καὶ ἐμπειρίες, ὅπως φυσικὸ εἶναι νὰ ἐπηρεάζεσαι ἀπὸ αὐτὴν στὶς

προσωπικές σου ἐκφράσεις, ἄν τύχει νά εἶσαι καί ἐσύ μουσικός... Ὅτι εἶναι πολύ πιό ἔγκυρη καί ὑπεύθυνη μιά ἔστω καί φανερά ἐπηρεασμένη ἔκφραση ὅταν ἔχει καθαρά συναισθηματικά κίνητρα, ἀπό μιάν ἄλλη πού καινοτομεῖ χωρίς ὁ καλλιτέχνης νά συμμετέχει ψυχικά στή δημιουργία της... Ὅτι ὅταν ἀγαπᾶς κάτι πραγματικά ἀντλεῖς ἀπό αὐτό ἔμπνευση καί εἶναι βέβαιο ὅτι ἄν ἀποφασίσεις νά τοῦ χαρίσεις κι ἐσύ κάτι ἀπό τόν ἑαυτό σου θά διαλέξεις ὅ,τι καλύτερο σέ ἀντιπροσωπεύει... Ὅτι μόνο μιά τέτοια συναισθηματική σχέση κινεῖ τό ἐνδιαφέρον γιά ἀναζήτηση καί ὅτι μόνον αὐτή ἡ διεργασία ἐξασφαλίζει τήν ἀληθινή, σέ βάθος γνώση. Καί τί ἄλλο ζητᾶμε σήμερα —καί ζητούσαμε πάντα— ἔξω ἀπό καλλιτέχνες μέ πραγματική ψυχική ἐπαφή μέ τό ὑλικό τους καί μέ ἀρκετές γνώσεις καί ἀρκετήν εἰλικρίνεια ὥστε νά εἶναι συνεπεῖς τόσο πρός αὐτό ὅσο καί πρός ἐμᾶς;

Ἔτσι οἱ Shoes δέν προδίδουν τούς Byrds ὅταν ἀκολουθοῦν τούς αἰσθητικούς τους δρόμους στίς περισσότερες ἀπό τίς συνθέσεις τους, ὅπως τά «Tomorrow Night», «Too Late», «Hangin' Around With You», «Somebody Has What I Had» καί τό ἔντονα μελωδικό ἀκουστικό «Every Girl». Γιατί ἡ ὁμοιότητα βρίσκεται στίς φόρμες καί στήν ἀνήσυχη εὐρηματικότητα μέ τήν ὁποία τίς μεταχειρίζονται **ἀλλά ὄχι στό περιεχόμενο τῶν τραγουδιῶν.** *Θεματικά οἱ Shoes εἶναι αὐτοδύναμοι καί ἡ αἴσθηση πού ἔχουν ἀναπτύξει γιά τή μελωδία δέν ἔχει νά κάνει παρά μέ τήν προσωπική τους εὐαισθησία καί μέ τίποτε ἄλλο. Εἶναι τό μόνο πράγμα πού μπορεῖ νά δώσει μιά κάποια ἐξήγηση γιά τό ὑψηλό ἐπίπεδο τῶν φωνητικῶν τους (μέ κορυφαῖο τόν Γκάρι Κλίμπ ἐνῶ οἱ Τζέφ καί Τζόν Μέρφι καί Σκίπ Μέγιερ, ὅταν δέν τραγουδοῦν μέ ἀρκετή τέχνη σόλο, δένονται μαζί του σέ μερικές θαυμάσιες συνδυασμένες πολυφωνίες) τῆς ὀργανικῆς τους τεχνικῆς (ἀπόλυτα σύγχρονης, χωρίς ρεβιζιονιστικές τάσεις καί μέ μιά ἀσυνήθιστη δυναμική εὐκινησία πού δέν τῆς στερεῖ τό χάρισμα τῶν πλούσιων σέ χρωματισμούς καί ἀτμόσφαιρα σχημάτων) καί τῶν ἴδιων τῶν συνθέσεων.*

Εἶναι χωρίς ἀμφιβολία ἄρρηκτα δεμένες μέ τά σίξτις, ἀλλά μέ τήν ἀφρόκρεμα τῆς πρώτης τους φάσης, τότε πού ἡ μελωδική πλευρά εἶχε τόν πρῶτο λόγο. Οἱ Shoes σίγουρα ἀναγνωρίζουν τήν ἐπίδραση τῶν Beatles στή διαμόρφωση τῶν τότε μουσικῶν δεδομένων, ἀπ' ὅ,τι τουλάχιστον συμπεραίνει κανείς μέ ἕνα κομμάτι σάν τό «Cruel You» —ὅπου, μέ τήν εὐκαιρία, μποροῦμε νά παρακολουθήσουμε τί θά συνέβαινε ἄν ὁ Πίτ Τάουνσεντ ἔπαιζε ρυθμική κιθάρα μέ τούς Beatles τό 1965. Ἡ τῶν Hollies, σέ μιά ἀπ' τίς καλύτερες στιγμές τοῦ ἄλμπουμ («Now And Then»).

Χωρίς αὐτό νά σημαίνει ὅτι τό ὀργανικό τους μέρος εἶναι προσκολλημένο ξεροκέφαλα στίς τότε ἀντιλήψεις περί μπάκγκράουντ. Ἡ ὕπαρξη καί μόνον ἑνός κομματιοῦ τόσο κοντά στήν χέβι-μέταλ αἰσθητική τῶν σέβεντις ὅσο τό «In My Arms Again» ἤ τόσο συγγενικό πρός τό ξεροκέφαλο μπούγκι τῶν Status Quo ὅσο τό «I Don't Miss You» ἤ, τέλος, τόσο εὐρυδιάστατο ὅσο τό «Three Times», ἕνα σπονδυλωτό χάιλαϊτ πού ξεκινᾶ θυμίζοντας τίς καλές ἀκουστικές στιγμές τοῦ Πώλ ΜακΚάρτνεϊ, ἐξελίσσεται σέ ρυθμική μπαλάντα τῆς Δυτικῆς ἀκτῆς καί κλείνει μέ ἕνα θέμα πού μόνο μέ τίς παλιές φολκλορικές στιγμές τῆς Τζόνι Μίτσελ μπορεῖ νά συγκριθεῖ —καί νά ἐπιβιώσει!— ἀποδεικνύει κατά πρῶτο ὅτι τό γοῦστο τους δέν φορᾶ παρωπίδες. Αὐτό ὅμως πού μετρᾶ πιό πολύ ἀπ' ὅλα εἶναι **ὁ τρόπος** *πού προχωροῦν μέσα στόν ρομαντικό τους κόσμο. Ὁ ἦχος τους εἶναι γεμάτος, ἠλεκτρικός καί σημερινός ὅσο ὅ,τι πιό ζωντανό ἔχει νά παρουσιάσει ὁ χῶρος τοῦ Νέου Ρόκ, ἕνα χῶρο πού τόν καλύπτουν συναρπαστικά στό τελευταῖο τράκ τοῦ LP «I Don't Wanna Hear It» κάνοντας μιάν ἐπίδειξη θαυμαστῆς ἐνεργητικότητας. Οἱ κιθάρες τῶν Τζέφ Μέρφι καί Γκάρι Κλίμπ παραμερίζουν γιά λίγο τή λυρική διάθεση πού τίς χαρακτηρίζει σέ ὅλα σχεδόν τά ὑπόλοιπα κομμάτια καί γίνονται πραγματικά Παρόντας Χρόνος. Παράξενο, πώς τό Λονδίνο, μέ τόν παγερό ὀρθολογισμό του, γεννᾶ κάτι τόσο λεπτό, τόσο συναισθηματικά δεμένο μέ τήν ἱστορία του καί τόσο συνειδητά σύγχρονο, χωρίς νά δίνει τήν ἐντύπωση ὅτι ψάχνει γιά μιάν ἀκόμη φορά ἀπεγνωσμένα γιά τήν ἐπιβίωσή του στό χθές.*

«RICKIE LEE JONES»

A: CHUCK E's IN LOVE - ON SATURDAY AFTERNOONS IN 1963 - NIGHT TRAIN - YOUNG BLOOD - EASY MONEY - THE LAST CHANCE TEXACO.
B: DANNY'S ALL-STAR JOINT - COOLSVILLE - WEASEL AND THE WHITE BOYS COOL - COMPANY - AFTER HOURS (TWELVE BARS PAST GOODNIGHT).

Drums: STEVE GADD, ANDY NEWMARK, VICTOR FELDMAN, MARK STEVENS, JEFFREY PORCARO
Fender Bass: WILLIE WEEKS
Bass: RED CALLENDER
Guitars: BUZZY FEITEN, FRED TACKETT, RICKIE LEE JONES
Keyboards: NEIL LARSEN, RANDY KERBER, RALPH GRIERSON, VICTOR FELDMAN, RICKIE LEE JONES, MAC REBENNACK
Mandolin: FRED TACKETT
Synthesizer: RANDY NEWMAN, MICHAEL «BOBBY» BODDICKER
Percussion: VICTOR FELDMAN, RICKIE LEE JONES, MARK STEVENS
Horns: TOM SCOTT, CHUCK FINDLEY, ERNIE WATTS

Δέν εἶναι ὅτι θέλουμε σώνει καί καλά νά ἔχουμε μιά τουλάχιστον κυρία μέσα στούς δέκα καλύτερους τῆς χρονιᾶς. Δέν μᾶς παίρνει γιά ἱπποτισμούς σ' ἕνα χῶρο τόσο οὐσιαστικό ὅσο ἡ τέχνη.

Ὅμως πιστεύω ὅτι ἡ Ρίκι Λί Τζόουνς δέν ἔχει ἀνάγκη ἀπό κομπλιμέντα, ἀπ' ὁποιον κι ἄν προέρχονται. Πραγματοποίησε ἕνα ἀπό τά πιό ἐντυπωσιακά ντεμπούτα πού θά μποροῦσαν ποτέ νά γίνουν στήν καριέρα ἑνός πρωτόβγαλτου καλλιτέχνη, γράφοντας τό πιό ὥριμο πρῶτο ἄλμπουμ πού ἔχω ἀκούσει ἐδῶ καί πολλά χρόνια. Γιά τήν ἀκρίβεια, εἶναι σχεδόν ἀπίστευτο ὅτι, πρίν ἀπό τό «RICKIE LEE JONES», ἡ εἰκοσιεξάχρονη συνθέτρια καί τραγουδίστρια ἀπ' τό Σικάγο δέν εἶχε ξαναχαράξει κομμάτια της σέ δίσκο.

Τούτη ἐδῶ ἡ ἀρχή μοιάζει σάν τό ξεφύλισμα κάποιου ἡμερολόγιου ἀπ' τή ζωή της. Ἡ προσπάθεια ἐπιβίωσης μέσα ἀπό τό κύκλωμα τῶν καμπαρέ δέν εἶναι αὐτό ἀκριβῶς πού ὀνειρεύεται γιά τό μέλλον της ἕνα κορίτσι μέ τήν εὐαισθησία τῆς Ρίκι καί τόν συναισθηματισμό πού ἀποδεικνύει τελικά ὅτι ἔχει. Οὔτε καί εἶναι κάτι πού περνᾶ καί ξεχνιέται χωρίς ν' ἀφήσει τά σημάδια του βαθιά χαραγμένα παντοῦ, στήν συμπεριφορά, στή γλώσσα, ἀκόμη καί στήν ἔκφραση τοῦ προσώπου. Εἶναι μιά ἔκφραση κούρασης καί πρόωρης ὡρίμανσης πού τήν ἔχει ἡ Ρίκι, καί δέν τήν κρύβει. Καί εἶναι τιμή της πού εἶχε τό κουράγιο καί τήν ψυχική ἀντοχή νά περάσει ὅλα αὐτά σέ ἕνα τόσο λεπτό, τόσο εὐγενικό ἄλμπουμ.

Ἡ Ρίκι Λί Τζόουνς δέν προσπαθεῖ νά ἀρνηθεῖ τόν ἔστω καί χτεσινό ἑαυτό της ἀφαιρώντας ἀπό τίς συνθέσεις της τήν αἴσθηση τοῦ ἄμεσου ρεαλισμοῦ. Πῶς θά μποροῦσε ἄλλωστε νά τό κάνει; Δέν εἶναι μόνο οἱ στίχοι πού μέ τίς ἔντεχνες δομές τους, τούς ἀπίστευτα φυσικούς τους διαλόγους καί τίς λυρικές μέσα στήν περιθωριακή τους ἀπόγνωση εἰκόνες τους, προδίδουν τήν ἀκούσια (;) σχέση της μέ τά κατώτερα βιοτικά στρώματα τῆς χώρας της καί συγκεκριμένα τοῦ Λός Ἄντζελες, ὅπου ἔφαγε τή ζωή της προσπαθώντας νά σταθεῖ σάν τραγουδίστρια καί ποιός ξέρει σάν τί ἄλλο. Εἶναι καί ἡ ἐπιλογή τοῦ ἤχου καί τῆς αἰσθητικῆς της κατεύθυνσης πού τήν χαρακτηρίζουν. Ὁ ἦχος, ἄν καί ἐξασφαλισμένος ἀπό μουσικούς φτασμένους καί ἀναγνωρισμένους γιά πολύ περισσότερα ἀπό τόν ἐπαγγελματισμό τους (ὅπως οἱ Ράντι Νιούμαν, Ντόκτορ Τζών καί Τόμ Σκότ) δέν δίνει οὔτε γιά μιά στιγμή τήν ἐντύπωση τοῦ τεχνητοῦ, τοῦ κατασκευασμένου. Κυλᾶ μέσα σέ χίλια δυό χρώματα, παραστατικός καί ὁλοζώντανος, ταυτισμένος μέ τήν ψυχολογία τῶν στίχων πού ντύνει. Δέν καινοτομεῖ, δέν καλύπτει χώρους πρωτόγνωρους ἤ ἀκραίους, ἔχει ὅμως ἕνα χαρακτήρα ἀτόφιο πού δέν ἐπιδέχεται φτιαχτά ντεκόρ. Εἶναι τόσο αὐτοδύναμος πού σέ κάνει νά νιώθεις ὅτι εἶναι οἱ στίχοι τελικά πού γράφτηκαν γι' αὐτόν.

Ὅμως ὄχι. Ὅλα, οἱ στίχοι, κάθε ἀπόχρωση καί κάθε σβήσιμο τοῦ ὀργανικοῦ ἤχου, ἡ κρυστάλλινη, ἐντυπωσιακή σέ γκάμα καί ἐκφραστικότητα φωνή τῆς Ρίκι, ὑπακούουν καί ἀκολουθοῦν τήν συναρπαστική της πορεία στό χῶρο τῆς μελωδίας, καθώς δένει θά ἔλεγε κανείς εὐλαβικά τήν καθημερινότητα τοῦ φτηνοῦ μπάρ μέ τόν ὀνειρικό λυρισμό τῆς πιό εὔθραυστης μπαλάντας. Οἱ διαχωριστικές γραμμές ἀνάμεσά τους ἐξαφανίζονται, καί τό γεμάτο ἀνησυχία καί ζωή ἐρωτικό χτυποκάρδι τοῦ Τσάκ Ἴ, ἔχει τήν ἴδια συναισθηματική

δύναμη μὲ τὸν ἀπεγνωσμένο πεσιμισμὸ τοῦ συμβολικοῦ ἀριστουργήματος «The Last Chance Texaco». Καὶ τὸ πρόσυτχο παιχνίδι ποὺ παίζεται σὲ κάποιο βρώμικο καταγώι στὸ «Easy Money» δίνει μιὰ εἰκόνα τῆς ζωῆς τὸ ἴδιο ἔντονη καὶ ἐπικίνδυνη ὅσο τὸ ψυχικὸ ἀδιέξοδο σὲ μονόλογους σὰν τὸ «Company» καὶ σὰν τὸ «After Hours», θαυμάσιο φινάλε σ' ἕνα ἄλμπουμ ποὺ στάζει ἀγωνία καὶ παρακμὴ ἀπὸ κάθε του πόρο.

Τὸ αἰσθητικὸ ὄχημα τῆς Ρίκι Λὶ Τζόουνς εἶναι ἡ ἥσυχη, σεμνή, χωρὶς γωνίες καὶ ξεσπάσματα τζάζ, μιὰ ἔκφραση ποὺ γεννιέται μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ σβήνει τὸ πρωΐ, δεμένη χωρὶς συναισθηματικὰ κενὰ μὲ τὴν ὀμορφιὰ τῆς μελωδικῆς μπαλάντας. Σκοτάδι καὶ φῶς... Μαῦρο καὶ ἄσπρο... Χρώματα ποὺ ἀλληλοσυμπληρώνονται, χρώματα ἀναγκαῖα γιὰ κάθε ἕναν ποὺ θέλει νὰ νιώθει κάθε στιγμὴ στὴ ζωὴ σὰν κάτι ξεχωριστὸ καὶ μεγάλο.

Πολλοὶ τὴν σύγκριναν μὲ τὴν Τζόνι Μίτσελ, μὴν μπορώντας νὰ βροῦν ἄλλο μέτρο τόσο δόκιμο καὶ τόσο τιμητικό. Ἴσως νὰ μὴν ἔχουν ἄδικο. Μόνο ποὺ τὸ χαμόγελο στὸ πρόσωπο τῆς Ρίκι ἀκτινοβολεῖ ἀλλιώτικα, μὲ μιὰ λάμψη πιὸ μεταλλική. Γιατὶ τὸ ἔχει χαράξει ἡ ἐμπειρία μιᾶς ἐπιβίωσης πολὺ πιὸ ἀμφίβολης καὶ σκληρῆς.

«SQUEEZING OUT SPARKS» GRAHAM PARKER & THE RUMOUR

A: DISCOVERING JAPAN - LOCAL GIRLS - NOBODY HURTS YOU - CAN'T BE TOO STRONG - PASSION IS NO ORDINARY WORD.
B: SATURDAY NITE IS DEAD - LOVE GETS YOU TWISTED - PROTECTION - WAITING FOR THE UFO'S - DON'T GET EXCITED.

GRAHAM PARKER: Πρώτη φωνή, Ρυθμικὴ κιθάρα
BRINSLEY SCHWARZ: Κιθάρα, Δεύτερα φωνητικὰ
MARTIN BELMONT: Ρυθμικὴ κιθάρα, Δεύτερα φωνητικὰ
BOB ANDREWS: Κήμπορτς, Δεύτερα φωνητικὰ
STEVE GOULDING: Ντράμς, Δεύτερα φωνητικὰ
ANDREW BODNAR: Μπάσο

Πάλι ἡ ἴδια ἀδυναμία, ὁ ἴδιος γλωσσοδέτης... Τὸ παιχνίδι τῶν λέξεων χάνει τὸ νόημά του καὶ ἀκόμη καὶ τὴν γοητεία του μπροστὰ στὸ ἀληθινὰ μεγάλο ρὸκ-ἐν-ρόλ. Τί νὰ πεῖς γιὰ τὸν Γκρέαμ Πάρκερ, πέρα ἀπὸ τὸ ὅτι εἶναι ὅ,τι πιὸ γνήσιο καὶ πηγαῖο γέννησε ὁ χῶρος τοῦ ρὸκ μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια, ὅτι γράφει μεγάλα τραγούδια, ὅτι φαντάζει σὰν ἡ πεμπτουσία τοῦ ἑρμηνευτικοῦ πάθους, ὅτι ἔχει στήσει ἕνα συναρπαστικὸ γκρούπ, ὅτι πονάει πραγματικὰ γιὰ τὶς κοινωνικὲς πληγὲς τῆς ἐποχῆς του χωρὶς νὰ τὶς ξεπουλάει δημαγωγώντας, ὅτι ἔχει ζήσει κάθε τί γιὰ τὸ ὁποῖο μιλᾶ καὶ δὲν καταφεύγει σὲ πλασματικὲς καταστάσεις, ὅτι εἶναι τόσο ρεαλιστὴς ὅσο καὶ ρομαντικός, ὅτι... ὅτι...

Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια. Τὸ ἴδιο ἄχαρα καὶ κενά, ὅπως κάθε φορὰ ποὺ πασχίζεις νὰ δώσεις μὲ λόγια αὐτὸ ποὺ δὲν ζεῖ παρὰ μόνο στὴν ψυχή. Ποὺ γεννιέται καὶ πεθαίνει μαζί της. Ποὺ λειτουργεῖ ἔξω ἀπὸ κάθε θέληση καὶ προγραμματισμό, ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸ περιμένεις καὶ ἀκόμη καὶ ὅταν κάνεις ὅ,τι μπορεῖς γιὰ νὰ τὸ ἀποφύγεις. Ποὺ ἔχουμε συνηθίσει νὰ τὸ λέμε «ρὸκ-ἐν-ρόλ». Ὄχι, δὲν καταφεύγω σὲ «μεταφυσικὲς» θεωρίες γιὰ νὰ ἐξηγήσω γιατὶ τὸ «SQUEEZING OUT SPARKS» ἀντιπροσωπεύει τόσα πολλὰ μιλώντας γιὰ τόσα λίγα ἢ μᾶλλον γιὰ τόσα γνώριμα καὶ συνηθισμένα... Χωρὶς νὰ καινοτομεῖ πουθενά. ...Χωρὶς νὰ προσπαθεῖ νὰ ἐντυπωσιάσει... Ἴσως καὶ χωρὶς νὰ προσπαθεῖ, ἁπλά. Ἴσως μὲ τὸν τίτλο του καὶ μόνο, τὴ συγκλονιστικὴ αὐτὴ ὑποδήλωση τῆς ἀδυναμίας τοῦ καθενός μας νὰ ἀναγνωρίσει, καὶ νὰ ἀποδεχτεῖ, σὲ μιὰ συγκεκριμένη του στιγμή, τὸ ἔργο του, τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό, τὴν ἴδια τὴν ζωή.

Ὄχι, δὲν προσπαθῶ νὰ ἐξηγήσω τὸ ἀνεξήγητο... Μπορεῖτε ὅμως ἐσεῖς νὰ πεῖτε μὲ σιγουριά, πὼς τὸ ρὸκ-ἐν-ρόλ μπῆκε στὴ ζωή σας ἀπὸ τὴ μιὰ μέρα στὴν ἄλλη, χωρὶς προειδοποίηση, χωρὶς καμιὰ ἀπολύτως λογική;

(Περισσότερα στοιχεία: ΗΧΟΣ Νο 77, Αὔγουστος).

«TUSK» FLEETWOOD MAC

A: OVER & OVER - THE LEDGE - THINK ABOUT ME - SAVE ME A PLACE - SARA.
B: WHAT MAKES YOU THINK YOU'RE THE ONE - STORMS - THAT'S ALL FOR EVERYONE - NOT THAT FUNNY - SISTERS OF THE MOON.
C: ANGEL - THAT'S ENOUGH FOR ME - BROWN EYES - NEVER MAKE ME CRY - I KNOW I'M NOT WRONG.
D: HONEY HI - BEAUTIFUL CHILD - WALK A THIN LINE - TUSK - NEVER FORGET.

CHRISTINE MC VIE: Κήμπορντς, Φωνητικὰ
LINDSEY BUCKINGHAM: Κιθάρα, Φωνητικὰ
STEVIE NICKS: Φωνητικά, Κρουστὰ
JOHN MC VIE: Μπάσο
MIC FLEETWOOD: Ντράμς, Κρουστὰ

Γιὰ κάθε μουσικὸ ὑπάρχει κάποια «ἀποφασιστικὴ στροφὴ» στὴν καριέρα του. Γιὰ τοὺς «ἀτυχήσαντες» στὸν ἐμπορικὸ τομέα, ἡ στροφὴ θὰ δείξει ἂν τὸ ἐπάγγελμα τοὺς ἀφήνει πλέον καμία σοβαρὴ ἐλπίδα ἐπιβίωσης καὶ ἂν ἀξίζει τὸν κόπο νὰ συνεχίσουν ἢ ἂν θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσουν νὰ προσαρμόζονται ψυχολογικὰ γιὰ κάποιαν ἄλλη δουλειά. Γιὰ τοὺς πετυχημένους, ὅμως, τὸ πράγμα διαφέρει γιατὶ δὲν τοὺς ζητὰ κανεὶς νὰ ἀποδείξουν τὰ ἐπαγγελματικά τους ἐχέγγυα ἀλλὰ **τὴν ἴδια τὴν καλλιτεχνική τους ταυτότητα.** *Τὸ ἄν, δηλαδή, μποροῦν ἀκόμη νὰ διεκδικοῦν* **μὲ τὴν τέχνη τους** *τὸ δικαίωμα νὰ τοποθετοῦν τοὺς ἑαυτούς τους ἀνάμεσα στοὺς δημιουργοὺς μὲ ἕνα κάποιο αἰσθητικὸ ἢ κοινωνικὸ ἀντίκρυσμα. Καί, πιστέψτε με, εἶναι πολὺ πιὸ δύσκολο νὰ διατηρήσεις τὴ λειτουργική σου πειστικότητα ὄντας ἤδη δημοφιλής, παρὰ νὰ τῆς προσδώσεις τέτοιαν ἐλαστικότητα, ὥστε νὰ σὲ κάνει πλούσιο.*

Τὸ πρόβλημα ἔπαψε πιὰ νὰ ὑπάρχει γιὰ τοὺς Fleetwood Mac. Προσωπικὰ δὲν χρειάστηκα παραπάνω ἀπὸ **μία** *ἀκρόαση γιὰ νὰ ἐντοπίσω ὅλα τὰ γιατὶ ποὺ μὲ ἔκαναν νὰ αἰσθάνομαι ἄσχημα κάθε φορὰ ποὺ κάποιος ἀπὸ τὸ κοινὸ ἢ ἀπὸ τὸν τύπο ξεσκάρταρε τὸ γκρούπ σὰν «ἐλαφρὺ» —τί νὰ σημαίνει ἄραγε αὐτὴ λέξη;—, σὰν «ἐμπορικὸ» —ἀμ' αὐτή;— ἢ σὰν* **συνειδητὰ** *συντονισμένο μὲ τὶς ἐπίσημες ἀντιλήψεις τοῦ κοινοῦ περὶ μοντέρνου ρόκ.*

Πρῶτα-πρῶτα, πάει καιρὸς ποὺ δὲν προσπαθοῦν νὰ μοστραριστοῦν σὰν ρὸκ γκρούπ. Ἔχοντας ξεκαθαρίσει τὶς σχέσεις τους μὲ τὸ ἰδίωμα, ἐνεργοῦν ἔτσι ὅπως τοὺς ὑπαγορεύει ἡ προσωπική τους εὐαισθησία καὶ ὄχι τὰ μαζικὰ γοῦστα τοῦ κοινοῦ, ἔτσι δηλαδὴ ὅπως αὐτοὶ ξέρουν νὰ προχωροῦν, τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς καλύτερα ἀπ' ὁποιονδήποτε ἄλλον. Χωρὶς, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, νὰ ἀποκλείουν ἀπὸ τὴν ἔκφρασή τους τὸ ρὸκ-ἐν-ρὸλ ποὺ, στὸ κάτω-κάτω τῆς γραφῆς, τοὺς ἔθρεψε ἐπὶ μιὰ περίπου δεκαετία. Τοῦ ὀφείλουν πάρα πολλὰ —ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα τὸ ὀργανικό τους σχῆμα καὶ τὴν τωρινή τους ἀποδοχὴ ἀπὸ τὸ τεράστιο κοινό του— γιὰ νὰ τὸ ἀγνοήσουν, ὄχι ἐπαγγελματικὰ ἀλλὰ συναισθηματικά. Καί, ἀκόμη περισσότερο, γιὰ νὰ μὴν αἰσθανθοῦν τὴν ὑποχρέωση νὰ τοῦ ἀνταποδώσουν τὴν προσφορά, ἐπιστρατεύοντας γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ὅλη τους τὴν ἐπιστημονικὴ γνώση κάθε τεχνικῆς ἢ ἀτμοσφαιρικῆς λεπτομέρειας ποὺ συντελεῖ στὴν αὐθεντικὴ ἀπόδοσή του. Ὄχι, δὲν τὸ κάνουν γιὰ νὰ πιάσουν τὸ «ὀργισμένο» τμῆμα τοῦ ἀγοραστικοῦ δυναμικοῦ ἀλλὰ γιατί, ἂν καὶ πέρασαν τόσα χρόνια, ποτὲ δὲν μπόρεσαν, δὲν **θέλησαν,** *νὰ τὸ βγάλουν ἀπ' τὴν καρδιά τους καὶ ἀπ' τὶς καθημερινές τους συνήθειες.*

Πῶς ὅμως μπορεῖς νὰ πεῖς ὄχι σὲ μιὰ κυρία, ὅταν στὸ ζητὰ μὲ τέτοια λεπτότητα καὶ φινέτσα; Καὶ οἱ δύο θηλυκοὶ συνθέτες τοῦ γκρούπ ξέρουν ἀρκετὰ καλὰ τί ἀκριβῶς θέλουν ἀπ' τὴ ζωὴ κι ἀπὸ τὴν μουσικὴ ὥστε νὰ μὴν κάνουν λάθη, ὅταν ἀποφασίζουν νὰ ἐνστερνιστοῦν τὴν χιλιοχρησιμοποιημένη ἀλλὰ καὶ τόσο ταιριαστὴ μὲ τὸ ρομαντικό τους ταμπεραμέντο φόρμα τῆς αἰσθητικῆς μπαλάντας. Μὲ τὴ διαφορὰ ὅτι τὸ ταμπεραμέντο αὐτὸ εἶναι ἀρκετὰ θετικὸ καὶ ἀρκετὰ ὑπεύθυνο, ὥστε νὰ μὴ ξοδεύει σὲ κοινοτυπίες, ἀλλὰ νὰ ψάξει γιὰ κάτι προσωπικό.

Θυμάστε ἴσως πόσο γοητευτικὴ ἦταν πάντα ἡ Κριστὶν ΜακΒὶ ὅταν ἑρμήνευε μιὰ δική της ἄποψη πάνω στὸ εὐρωπαϊκὸ μπλούζ. Δὲν τὸ κάνει πιά. Στὴ θέση του ἔχει διαλέξει μιὰν ἄλλη, λιγότερο βασανισμένη ἔκφραση, τὴν λυρικὴ μελωδία. Ἀπὸ τὶς ἔξη συνθέσεις της στὸ

«TUSK» οἱ πέντε κινοῦνται στὸ χῶρο αὐτὸ μὲ διάφορες ἀνεπαίσθητες ἀποκλίσεις πρὸς τὴν ρυθμικὴ πόπ. Ἔτσι, ἀπὸ τὴν καθαρή, ἀπέριττη ὀργανικὰ μελωδία τοῦ «Over & Over», μέχρι τὸ ἐλαφρὺ πὸπ τέμπο τοῦ «Honey Hi» καὶ τοῦ περισσότερο ἀπαιτητικοῦ θεματικὰ «Never Forget», ὑπάρχει ἕνας χῶρος ὅπου φιγουράρουν ἡ αἰθέρια καὶ ἡ ἐπιβλητικὴ ἀντίστοιχα μελωδικότητα τοῦ «Brown Eyes» καὶ τοῦ «Never Make Me Cry». Δὲν εἶναι τυχαία ἡ ἐπιλογὴ δύο κομματιῶν τῆς Κριστὶν σὰν ἀρχικὸ τρὰκ καὶ σὰν φινάλε στὸ «TUSK». Οὔτε καὶ τὸ συνθετικό της ἐπίπεδο εἶναι τυχαῖο καὶ δὲν μειώνεται ἀπὸ τὴν σχετικὴ μετρικότητα τοῦ σλόου ρὸκ «Think About Me». Ὅσοι νοσταλγοῦν τὸν παλιό της ρόλο στοὺς Fleetwood Mac ἂς εἶναι βέβαιοι ὅτι ὁ σημερινὸς δὲν ὑστερεῖ.
Ἂν ἡ πεῖρα τῆς Κριστὶν ΜακΒὶ στὸ μπλοὺζ τῆς ἐξασφάλισε ἕναν ἔλεγχο πάνω στὸν συναισθηματικό της κόσμο, δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴν Στίβι Νίκς. Προσωπικά, ἐξακολουθῶ νὰ θαυμάζω τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο δουλεύει πάνω στὶς σύγχρονες μελωδικὲς φόρμες χωρὶς νὰ χαλιναγωγεῖ τὰ αἰσθήματά της ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ξεπέφτει οὔτε γιὰ δοκιμὴ στὸ φτηνὸ μελό. Κανένα ἀπὸ τὰ πέντε κομμάτια της δὲν χωλαίνει συνθετικά, οὔτε καὶ φωνητικὰ —τὰ ἑρμηνεύει φυσικὰ ἡ ἴδια, ὅπως ἄλλωστε καὶ ἡ Κριστὶν ΜακΒὶ τὰ δικά της, μὲ μιὰ φωνὴ λιγότερο πλούσια, δουλεμένη καὶ σοβαρὴ ἀλλὰ ἐξίσου ἐκφραστικὴ καὶ ἀνεπιτήδευτη. Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἁπλώνονται εὐρύτερα στὸν αἰσθητικὸ χῶρο καλύπτοντας τόσο τὴν φόρμα τῆς μπαλάντας (μὲ τὸ ἁπλὰ μελωδικὸ «Beautiful Child» καὶ τὸ γοητευτικὸ «Storms», καθὼς καὶ μὲ τὸ φιλόδοξο, ἐκτεταμένο σὲ διάρκεια «Saba», τὸ κομμάτι μὲ τὴν πλουσιότερη ἐνορχήστρωση στὸ ἄλμπουμ) ὅσο καὶ πιὸ ρυθμικὰ σχήματα, ὅπως τὸ λέντ-μπὰκ ρὸκ «Angel» καὶ κυρίως τὸ «Sisters Of The Moon», μιὰ πραγματικὰ ἐπικὴ σὲ ἔνταση καὶ ὀργανικὲς ἀποχρώσεις σύνθεση πολὺ κοντὰ — ἂν ὄχι πέρα γιὰ πέρα μέσα— στὸ μεταλλικὸ ρὸκ ἀλλὰ μὲ μιὰ μελωδικότητα στὴ θεματική της ἐξέλιξη ποὺ τὴν τοποθετεῖ ἀνάμεσα στὶς τρεῖς, τουλάχιστον, μεγάλες στιγμὲς τοῦ «TUSK». Ἂν τώρα προσθέσουμε σὲ ὅλα αὐτὰ τὸ ρόλο της σὰν κεντρικῆς ἑρμηνεύτριας καὶ βασικῆς ὀπτικῆς ἀτραξιὸν στὰ κονσέρτα —τυχαίνει γὰρ θελκτικότατη— παίρνουμε μιὰν ἰδέα τοῦ τί ἀντιπροσωπεύει ἡ Στίβι Νὶκς γιὰ τοὺς Fleetwood Mac τοῦ σήμερα.
Λιγότερα, πάντως, ἀπὸ τὸν Λίντσεϊ Μπάκιγχαμ, κιθαρίστα, παραγωγὸ καὶ συνθέτη τῶν ἐννέα ἀπὸ τὰ εἴκοσι τρὰκς τοῦ LP. Ἐννέα κομμάτια ποὺ σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν φαντασμαγορική, σὲ ποικιλία καὶ ἀκριβόλογη λακωνικότητα τεχνική του στὴν λὶντ κιθάρα, ἀποκαθιστοῦν τὶς σχέσεις τοῦ γκροὺπ μὲ τὸ ρὸκ μὲ τρόπο σχεδὸν πάντα ἄψογο. Σχεδόν, γιατὶ τὰ «The Ledge», «Save Me A Place» (πολὺ τεμπέλικο καὶ ἄτονο σὰν κάντρι-ρόκ), «That's All For Everyone» (ἡ πλέον χαλαρὴ καὶ κακόγουστη στιγμὴ τοῦ LP) καὶ «Not That Funny» δὲν ἔχουν ἰσχυρὸ θεματικὸ ἔρεισμα, αὐτὸ τὸ κάτι ποὺ σὲ τραβᾶ πρὸς τὸ μέρος τους καὶ σὲ συνεπαίρνει ὅση ὥρα διαρκοῦν. Τὰ πέντε ὑπόλοιπα, ὅμως, τὸ ἔχουν. Ἴσως ὄχι τόσο τὰ «Walk A Thin Line» (κάπως ἄτονο καί, σίγουρα, ξένο πρὸς τὸ ρόκ, ἔτσι δὲν εἶναι;) καὶ «What Makes You Think You're The One» (ὑπερβολικὰ γυμνὸ στὰ ἀκατέργαστα, βραδυκίνητα μέτρα του) ὅσο τὸ καταλυτικὸ σὲ ἔνταση καὶ ταχύτητα «That's Enough For Me», ἀπέριττο καὶ φοβερὰ τραχὺ στὴ γνήσια ρὸκ ἄποψή του, τὸ συναρπαστικὰ λογικὸ καὶ μελωδικὸ στὴ ρυθμική του δομὴ «I Know I'm Not Wrong» —προσωπικὰ τὸ βρίσκω σὰν τὸ χάιλαϊτ τοῦ ἄλμπουμ ἀλλὰ σίγουρα θὰ μοῦ περάσει— καὶ τὸ παράξενο, δυσπροσδιόριστο αἰσθητικά, χωρὶς συγκεκριμένο χαρακτήρα πέρα ἀπὸ τὸ ρυθμικὸ τάιτλ-τρὰκ «TUSK», ἠχογραφημένο ζωντανὰ στὸ Dodger Stadium μὲ τὴ συμμετοχὴ μιᾶς μπάντας ἐμβατηρίων —λεπτομέρεια ποὺ βοηθᾶ τελικὰ στὸ χαρακτηρισμό του σὰν «ἐμβατήριο», ἂν αὐτὸ σᾶς λέει τίποτε.
Αὐτὸ ποὺ σίγουρα θὰ σᾶς λέει πολλὰ εἶναι τὸ ἄρτιο ἐπίπεδο ἐγγραφῆς τοῦ «TUSK», ἐξασφαλισμένο μὲ τὸ τελειότερο ἴσως ἠχογραφικὸ σύστημα τοῦ «ψηφιακοῦ μίξιν» (τὸ 'πα καλὰ Θόδωρε;). Ἀπ' τὰ ἠχεῖα σας θὰ βγεῖ ὁ καθαρότερος ἴσως ἦχος ποὺ ἔχει ποτὲ περάσει σὲ βινύλιο ἀπὸ ρὸκ-γκροὺπ (ἂν λάβουμε ὑπόψη τὶς σχετικὲς ἀτέλειες τῆς ἑλληνικῆς ἐκτύπωσης, εὐτυχῶς ἐλάχιστες), πράγμα ποὺ, στὶς πιὸ πολλὲς περιπτώσεις, τὸν πρῶτο ποὺ θα ἄφηνε ἔκτεθειμένο θὰ ἦταν τὸ ἴδιο τὸν ἐκτελεστή. Δὲν συμβαίνει τίποτε τέτοιο μὲ τοὺς Fleetwood Mac, ἀπόλυτους κύριους τῆς τέχνης τους, καθὼς καὶ τοῦ τί κρύβεται πίσω ἀπὸ αὐτή. Καὶ ἀρκετὰ σεμνοὺς καὶ ὑπεύθυνους ὥστε νὰ μὴ καβαλήσουν κανένα καλάμι πλασματικῆς κοινωνιολογίας ἀλλὰ νὰ περιορίσουν τὴ λειτουργικότητά τους στὴν δύναμη καὶ τὸ ἐπίπεδο τῆς μουσικῆς τους. Ἂς μποροῦσαν ἔστω καὶ τρεῖς ἀκόμη μὲ τὰ χρόνια τους καὶ τὶς πωλήσεις τους νὰ κάνουν τὸ ἴδιο...

«THE WALL»
PINK FLOYD

A: IN THE FLESH? - THE THIN ICE - ANOTHER BRICK IN THE WALL (PART 1) - THE HAPPIEST DAYS OF OUR LIVES - ANOTHER BRICK IN THE WALL (PART 2) - MOTHER.
B: GOODBYE BLUE SKY - WHAT SHALL WE DO NOW? - YOUNG LUST - ONE OF MY TURNS - DON'T LEAVE ME NOW - EMPTY SPACES - ANOTHER BRICK IN THE WALL (PART 3) - GOODBYE CRUEL WORLD.
C: HEY YOU - IS THERE ANYBODY OUT THERE? - NOBODY HOME - VERA - BRING THE BOYS BACK HOME - COMFORTABLY NUMB.
D: THE SHOW MUST GO ON - IN THE FLESH - RUN LIKE HELL - WAITING FOR THE WORMS - STOP - THE TRIAL - OUTSIDE THE WALL.

Περασμένα μεσάνυχτα. Ἡ σιωπὴ τῆς νύχτας βοηθάει στὸ νὰ κατανοήσεις καλύτερα αὐτὸ τὸ ἔργο μοναξιᾶς καὶ ὀδύνης. Στὴν πιὸ ὥριμη στιγμὴ τῆς καριέρας του ὁ Ρότζερ Γουώτερς δὲν διστάζει νὰ ὁμολογήσει σὲ τί σημεῖο ἀπόγνωσης τὸν ἔχει σπρώξει ἡ ἔλλειψη ἐπικοινωνίας μὲ τὸν κοινωνικό του περίγυρο. Ἡ θέση του, θέση σούπερσταρ στὸ ἀπώγειο τῆς φήμης του, εἶναι τὸ λιγότερο τραγική.
Ὁ «Τοῖχος» εἶναι ἕνας συμβολισμὸς δόκιμος καὶ ρεαλιστικός, βγαλμένος μέσα ἀπὸ μιὰ ἐσωτερικὴ ψυχολογικὴ διεργασία αὐτογνωσίας καὶ αὐτοκριτικῆς. Τὸ χτίσιμό του συντελεῖται μέρα μὲ τὴ μέρα ἀπὸ ὅλους μας, χωρὶς νὰ τὸ συνειδητοποιοῦμε ἢ μᾶλλον χωρὶς νὰ τοῦ δίνουμε τὴ σημασία ποὺ θἄπρεπε. Ὁ Τοῖχος εἶναι τὸ φράγμα ἐσωστρέφειας καὶ ἰδεαλιστικοῦ ἐκφυλισμοῦ ποὺ μᾶς κόβει τοὺς δρόμους ἐπαφῆς μὲ τὸν ἔξω κόσμο, μὲ ἀνθρώπους ποὺ, ἴσως, ἔχουν τὴν ἀνάγκη μας καί, σίγουρα, ἔχουμε τὴ δική τους ἀνάγκη περισσότερο ἀπ' ὁτιδήποτε ἄλλο. Ἀλλὰ δὲν τὸ καταλαβαίνουμε, δὲ θέλουμε νὰ τὸ ὁμολογήσουμε. Εἴμαστε «ἰσχυροὶ» καὶ «αὐτοδύναμοι», μέχρι νὰ μᾶς ξεπαστρέψει ἡ πρώτη συνειδησιακὴ κρίση.
Ὅλος αὐτὸς ὁ χορὸς ἀπὸ συναισθηματικὰ ἀδιέξοδα ποὺ ὁδηγοῦν τελικὰ σὲ αὐτὴ τὴν κρίση, εἶναι καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ «THE WALL». Καὶ εἶναι τρομακτικὴ ἡ ἀπόπειρα τοῦ Ρότζερ Γουότερς, νὰ ἐπισημάνει καὶ νὰ ἀναπτύξει μέσα στὶς τέσσερις πλευρὲς καὶ τὰ ὀγδόντα λεπτὰ τοῦ ἔργου τῆς βαθύτερες αἰτίες ποὺ τὰ γεννοῦν.
Εἶναι φανερὸ ὅτι βρίσκει ἔρεισμα καὶ ἐξιλαστήριο θῦμα στὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό. Εἶναι πολλὲς οἱ φορὲς ποὺ τὸν ἐκθέτει στὴν κρίση τοῦ κοινοῦ, σὰν νὰ τὸν βαραίνει κάποια ἀβάσταχτη ἐνοχή. Στὴν πρώτη πλευρά, ἀρχίζει ἤδη ἀπὸ τὴν εἰσαγωγὴ («In The Flesh?») νὰ προτρέπει τὸν ἀκροατὴ σὲ μιὰ λεπτομερέστερη καὶ βαθύτερη ἐξέταση τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀτόμου ποὺ στέκεται ἀπέναντί του φορώντας τὸ προσωπεῖο τοῦ καλλιτέχνη. Τί κρύβεται πίσω ἀπὸ τὴ μεταμφίεση; Αὐτὴ καὶ μόνο ἡ θέση μαρτυρᾶ πόσο αὐστηρὸς κριτὴς εἶναι ὁ Γουότερς ἀπέναντι στὸ λειτουργικό του ρόλο καὶ πόσο πρόθυμος νὰ τοῦ ἀφαιρέσει τὸ περίβλημα τοῦ μύθου.
Ὅμως οἱ πρῶτες βάσεις γιὰ τὸ ὄρθωμα τοῦ Τοίχου ἔχουν τεθεῖ καὶ εἶναι πιὰ ἀργά. Ἡ ἀπομόνωση τοῦ σύγχρονου ἀτόμου ἀρχίζει πολὺ πρὶν αὐτὸ ἀποκτήσει τὶς πρῶτες του ἐνοχές, ἀλλὰ τὸ ἔνστικτο λειτουργεῖ καί, τουλάχιστον στὴν ἀρχή, ἀντιδρᾶ. Καὶ ἀρνεῖται νὰ δεχτεῖ ὁποιαδήποτε «πραγματικότητα» τοῦ ἐπιβάλλεται χωρὶς νὰ βρίσκεται σὲ ἁρμονία μὲ τὴν προσωπική τους ἀλήθεια. Ἤδη, ἡ μητρικὴ ἀφοσίωση δὲν μπορεῖ νὰ ἐξισορροπήσει τὴν ἔλλειψη πατρικῆς προστασίας καὶ οἱ φροντίδες της («The Thin Ice») δὲν ἀποτρέπουν τὶς πρῶτες ἀρνητικὲς ἀντιδράσεις τοῦ παιδιοῦ ποὺ διαισθάνεται ὅτι κάτι τὸ ἀφήνει ἀκάλυπτο στὸν μελλοντικό του ἐπιβιωτικὸ ἀγώνα («Another Brick In The Wall - Part 1»). Μέσα ἀπ' ὁποιαδήποτε τεταμένη ἢ ἀνειλικρινὴ οἰκογενειακὴ σχέση γεννιέται τὸ πρῶτο σπέρμα ἀνασφάλειας γιὰ τὸ παιδὶ καὶ τὸ κλείσιμο στὸν ἑαυτό του τοποθετεῖ «ἕνα ἀκόμη τοῦβλο στὸν Τοῖχο τῆς ἀποξένωσης. Στὸ «Another Brick In The Wall - Part 2» ἡ ἀντίδραση παίρνει σάρκα καὶ ὀστὰ γιὰ πρώτη φορὰ στὴν κατηγορηματικὴ ἀντίρρηση τῆς μαθητικῆς νεολαίας νὰ

δεχτεί τή μόρφωση πού τής σερβίρουν στά σχολεία. Σαρκασμός τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος; Θέατρο τοῦ Παράλογου; Ἴσως καί τά δύο, καθώς τό παιδί στρέφεται συγχισμένο πρός τή μητέρα του ζητώντας προστασία... Πού ἐξελίσσεται σέ ὑπερπροστασία, κάτι πού δέν διευκολύνει καί τόσο τήν κατάσταση («Mother»).
Στήν δεύτερη πλευρά ἡ ἠθική κατάπτωση τοῦ νοητοῦ ἥρωα εἶναι πιό ἀπότομη καί ἀπόλυτη ἀπ' ὅτι θά περίμενε κανείς. Ἤδη ἔχει ἀρχίσει νά ἀποδιώχνει ἀπό τόν προσωπικό του κόσμο τήν ὀμορφιά τῶν φυσικῶν αἰσθήσεων σάν κάτι πού δέν μπορεῖ νά τοῦ ἀνήκει («Goodbye Blue Sky»). Τό ἄτομο προωθεῖ μόνο πρός τό μέρος του τό τελικό ἠθικό ἀδιέξοδο («What Shall We Do Now?») ἀρνούμενο νά δεχτεῖ σάν βιοτικό κίνητρο τήν ρουτινιάρικη, χωρίς νόημα ἀνακύκλιση τῶν ἀπό παλιά ἐξαντλημένων κινήσεών του. Ὁ Γουότερς γίνεται ἰδιαίτερα σκληρός ὅταν δείχνει —μέ τρόπο— τήν περιφρόνησή του γιά ὅ,τι ἔχει μέχρι σήμερα διαδραματιστεῖ ἀπό τήν πλευρά τῶν Pink Floyd, όχι ἐπειδή ἀμφισβητεῖ τήν καλλιτεχνική ἀξία του ἀλλά γιατί τό κρίνει ἀνίκανο ὄχι μόνο νά φανεῖ χρήσιμο γιά τό μέλλον ἀλλά καί νά στηρίξει ἕνα οὐσιαστικό παρόν. Οἱ τάσεις αὐτοκτονίας καλλιεργοῦνται σταθερά, ἀπό τό «Goodbye Blue Sky» καί σέ ὅλη σχεδόν τήν ἔκταση τῆς πλευρᾶς, γιά νά βροῦν τήν δραματική τους ἀπόληξη στό «Goodbye Cruel World» πού μιλά μέ τόν τίτλο του καί μόνο. Στό ἐνδιάμεσο, δύο ἀπόπειρες διαφυγῆς («Young Lust», «Don't Leave Me Now») σέ κάποιο γυναικεῖο καταφύγιο, καταλήγουν σέ ἀποτυχία. Στό «Empty Spaces» καί, ἀκόμη περισσότερο, στό «Another Brick In The Wall - Part 3», τό ἄτομο φαίνεται ἀποφασισμένο ὅσο ποτέ νά δώσει τέλος στήν προσπάθεια ἐπικοινωνίας καί νά ὑψώσει τό ὕστατο, ὁριστικό φράγμα στίς σχέσεις του μέ τούς συνανθρώπους του. Ἡ ἀπομόνωση εἶναι συντριπτική...
Χάνοντας καί αὐτό τό παιχνίδι, τό ἄτομο ἀποπειρᾶται νά βγεῖ ἀπό τή μοναξιά του. Ὅμως οἱ προσπάθειές του εἶναι σπασμωδικές καί ἀδιεξοδικές γιατί ἡ ἀπελπισία του, ἀντί νά προσελκύσει τήν συμπαράσταση, εἶναι τόσο ἀπόλυτη πού τρομάζει καί ἀπωθεῖ. («Hey You»).
Ἡ τρίτη πλευρά εἶναι ἀσφυκτική, καθώς ἐξελίσσεται ἀνάμεσα σέ καταθλιπτικούς μονολόγους («Nobody Home», «Comfortably Numb») καί τυφλές ἐκκλήσεις γιά βοήθεια («Bring The Boys Back Home», «Hey You»). Κάπου ἀνάμεσα, νότα πικρή κι ὀδυνηρή, ἀναδύεται ἡ χίμαιρα τῆς Βήρα, εἰκόνα παλιά, φευγαλέα καί διόλου ξεχασμένη («Vera»)...
Ἡ ἔξοδος αὐτῆς τῆς βασανιστικῆς πορείας πρός τήν κάθαρση εἶναι ἀναπάντεχη, ἄν καί ὄχι ἐξωπραγματική. Καί, ὁπωσδήποτε, ὄχι αἰσιόδοξη. Τό ἄτομο ἀνασκιρτᾶ ἠλεκτρισμένο ὄχι ἀπό κάποια αἰσιόδοξη προσδοκία ἀλλά καί τήν αἴσθηση εὐθύνης ἀπέναντι σέ αὐτούς πού πιστεύουν ἀκόμη σ' αὐτό. Τό ἄγχος μεταμορφώνεται πιά ἀπό ὑπαρξιακό σέ λειτουργικό, λιγότερο ἐπικίνδυνο ἀλλά πολύ πιό δύσκολο στή λύση του. Σέ τρία διαδοχικά τράκς ἡ κατάσταση μετατρέπεται ἄρδην καί περνά ἀπό τήν ἀμφιβολία στόν πανικό, καθώς τό ἄτομο προσπαθεῖ γιά μιά τελευταία φορά νά ἀντιδράσει ἔστω καί μέ τήν ἀποδοχή τοῦ παλιοῦ του ρόλου σάν καλλιτέχνη («The Show Must Go On») καί ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁ ἔλεγχος τῆς κατάστασης τοῦ ἔχει ξεφύγει ἐντελῶς καί ἔχει περάσει στά χέρια τοῦ ὀργανωμένου συμφέροντος καί τῆς διαφθορᾶς («In The Flesh»). Τόσο ἀπάνθρωπη εἶναι πλέον ἡ δημαγωγική μεταχείρηση τοῦ κοινοῦ καί τόσο ξένη πρός κάθε ἀνθρώπινη ἀξία, πού ὁ ἥρωας —ἄν εἶναι δυνατό νά τόν ἀποκαλοῦμε πλέον ἔτσι— παραλύει καί τρέπεται σέ ἄτακτη φυγή, καταφεύγοντας σέ, ἕνας Θεός ξέρει, τί χάρτινα καταφύγια («Run Like Hell»). Ἡ τέταρτη πλευρά ἔχει ἐντελῶς παθητικό χαρακτήρα καθώς κάθε πιθανότητα ἀντίδρασης δείχνει νά ἐξαερώνεται καί νά ἀφήνει τή θέση της στήν ὁριστική πλέον φθορά («WAITING FOR THE WORMS»).
Ὅμως, ἐκεῖ πού τό περιμένεις λιγότερο, τό ἄτομο ἀποφασίζει νά περάσει στήν δράση, γιά πρώτη φορά. Στό «Stop» δίνει τέλος σέ κάθε παρασιτική του λειτουργία καί παίρνει τό δρόμο πρός τήν κάθαρση. Θέτει τό ἴδιο τόν ἑαυτό του σέ ἀπολογία, μέ ἐπίσημη κατηγορία τήν ἐπ' αὐτοφώρω σύλληψή του τήν στιγμή πού ἔκανε ἐπίδειξη αἰσθημάτων μέ σχεδόν ἀνθρώπινη φύση! Ἡ τελική σκηνή τῆς δίκης («The Trial») ἐξελίσσεται μέσα σέ ἕνα συγκλονιστικό σέ πυκνότητα καί θεατρική ἔνταση Μπρεχτικό ἀτμοσφαιρικό πλαίσιο γιά νά καταλήξει στήν καταδίκη τοῦ ἑκούσιου κατηγορούμενου σέ ἔκθεση μπροστά στούς ἰσότιμους συνανθρώπους του.
Ἴσως νά εἶναι εὐνοϊκή μιά τέτοια ἀπόφαση, ἀκριβῶς ἐπειδή απομακρύνει τόν ἑαυτό ἀπό τό ρόλο τοῦ κριτή καί τόν ἀναθέτει στούς ἄλλους. Στούς ἄλλους πού κινοῦνται ἔξω ἀπό τόν προσωπικό μας τοῖχο ἀπομόνωσης καί φθορᾶς, προσπαθώντας νά ἐπικοινωνήσουν μαζί μας («Outside The Wall»). Ἴσως ἔτσι νά διαμορφώνεται ἡ ἀλήθεια στά μάτια τοῦ Γουότερς, ἐπειδή ὁ ἴδιος ἔτσι νιώθει ἀπέναντι στούς συνανθρώπους του. Σίγουρα εἶναι λιγάκι ἀφελής ἀλλά καί ἀρκετά φιλότιμος ὥστε νά μήν κλείσει μιά τέτοια δουλειά σ' ἕνα ὁλότελα πεσσιμιστικό κλίμα. Δέ μπορεῖ, κάποιος τρόπος ἐπικοινωνίας πρέπει νά ὑπάρχει. Γιατί ὅμως σπεύδει νά βγάλει τόν ἑαυτό του ἔξω καί ἀπό αὐτήν ἀκόμη τήν ὕστατη πιθανότητα κολλώντας του τήν στάμπα τοῦ «τρελοῦ»; Μήπως ἡ ἀφέλειά του φτάνει σέ τέτοιο βαθμό ὥστε νά τόν κάνει νά πιστεύει ὅτι εἶναι ὁ μόνος πού αἰσθάνεται ἔτσι;
Προσωπικά, δέν τό νομίζω. Ἁπλῶς, θέλει νά παίξει τό παιχνίδι τοῦ ἠθικοῦ ἐκφυλισμοῦ μέχρι τό τέλος του, σκοτώνοντας πνευματικά τόν ἥρωα/ἑαυτό του.
Θά ἦταν ὅμως πιό ἀποτελεσματική ἡ προσπάθειά του, ἄν δέν ἔχτιζε τόν τοῖχο του πάνω στίς πιό πλούσιες, πολυδιάστατες καί ἀνθρώπινες μουσικές δομές πού ἔχει ποτέ συλλάβει, τουλάχιστον μέσα στά ἑπτά τελευταῖα χρόνια. Καί ἄν δέν ἔστηνε γύρω τους τό πιό συναρπαστικό στήν κρυστάλλινη, σχολαστικά φροντισμένη ὀμορφιά του ὀργανικό ντεκόρ πού θά μποροῦσε ποτέ νά δημιουργηθεῖ γιά ἕνα ἔργο σύγχρονου ρόκ. Θά ἦταν παρανοϊκό νά προσπαθήσω νά περιγράψω τήν κίνηση καί τήν σχέση λειτουργίας τῶν τεσσάρων Φλόιντ στήν διάρκεια τοῦ ἀπίστευτου αὐτοῦ ἄλμπουμ. Θά μποροῦσα μόνο νά παρατηρήσω ὅτι κανείς τους δέν ἀπορρίπτει κανένα στοιχεῖο ἀπό τόν παλιό του ἑαυτό. Μόνο πού ἔχουν ὅλοι φροντίσει νά καλλιεργήσουν αὐτά τά μοναδικά στοιχεῖα καί νά τά φέρουν κοντά στόν περφεξιονισμό —ἀπό τήν αἰσθητική του φυσικά πλευρά, γιατί ἡ τεχνική ἀνάπτυξη ἔχει πάψει ἀπό καιρό νά ἀπασχολεῖ τούς Φλόιντ. Πῶς ἀλλιῶς θά μποροῦσαν νά ἀπορροφηθοῦν σέ τέτοιο βαθμό ἀπό τόν κοινωνικό προβληματισμό καί νά ἐπιβιώσουν, πετυχαίνοντας μάλιστα στίς ἰδεαλιστικές τους ἐπιδιώξεις;

Δύσκολο νά πείς άν ήταν «καλή» ή «κακή» μιά χρονιά πού αρχίζει μέ έναν θρίαμβο καί τελειώνει μέ μιά τραγωδία... Οί Pretenders μάς έκαναν όλους, τίς πρώτες μέρες τού Γενάρη, νά νοιώσουμε τήν μεγαλύτερη δυνατή αισιοδοξία γι' αυτά πού βλέπαμε νά έρχονται. Έντεκα μήνες άργότερα, ό Λέννον έπεφτε νεκρός καί... κάτι έσπαγε μέσα μας. Ή κρυστάλλινη καρδιά τού ρόκ-έν-ρόλ, σταμάτησε γιά μιά στιγμή. Όταν ξανάρχισε νά χτυπά, έβλεπες πιά καθαρά ένα ράγισμα πού θάμενε πάνω τους γιά πάντα.
Παρ' όλ' αυτά, τό 1980 χάραξε ήδη τήν ιστορία του... Καί, πολλές φορές, ήταν μιά ιστορία έξ ίσου ένδιαφέρουσα καί, συχνά, συναρπαστική, όπως καί τό ξεκίνημά του. Νά μερικές άπό τίς πιό άξιομνημόνευτες στιγμές της.

Δέν είχαμε καλά-καλά ξαναγυρίσει στίς δουλειές μας άπό τά πρωτοχρονιάτικα ξενύχτια, όταν πέσαμε μύτη μέ μύτη μέ τό πρώτο —πρός τό παρόν— άλμπουμ τών Pretender Ήταν ή πλέον δυναμική ένδειξη τού ότι, όλα ήσαν πιθανά, όλα ήσαν δυνατά γιά τό μέλλον. Ή Κρίσι Χίντ, άμερικανίδα καί πρώην δημοσιογράφος, έδειξε ότι κατείχε τά βαθύτερα μυστικά τής ρόκ φόρμας καλύτερα άπό τούς περισσότερους παληούς, σύγχρονους καί νεώτερούς της. Τό πρώτο αυτό LP, πού, πολλοί άπό έμάς, βιάστηκαν —χωρίς νά έχουν καί τόσο άδικο— νά τοποθετήσουν στήν κορυφή τής άξιολογικής ιεραρχίας γιά τήν χρονιά πού έρχόταν, στάθηκε σάν όριστική άπόδειξη ότι, ή πείρα, ή δοκιμασμένη τεχνική, ό έπαγγελματισμός, καί τά παρόμοια, δέν ήσαν ποτέ προϋποθέσεις γιά τήν δημιουργία μεγάλου ρόκ-έν-ρόλ. Άρκεί νά προσέξει κανείς τήν άλληλοδιαδοχή τών κομματιών, γιά νά καταλάβει τό γιατί. Άνεξάντλητα σέ θεματικά εύρήματα, καλύπτουν όλο τό μορφικό φάσμα τού σύγχρονου ρόκ, χωρίς νά παραπατούν σέ κανένα άπό τά σκοτεινά μονοπάτια. Ή αίσθηση έκζήτησης πού πλανιέται σέ πολλές άπό τίς συνθέσεις, δέν έρχεται ποτέ σέ άντίθεση μέ τήν καθαρά ρόκ δυναμική τού γκρούπ. Καί αυτή ή δυναμική, δέν κάνει ποτέ συμβιβασμούς μέ τήν ρυθμική, καί ήλεκτρική ένταση, πού άγγίζει κατά κανόνα ένα ένεργειακό μάξιμουμ, άκόμα καί όταν τό κομμάτι βασίζεται περισσότερο στό άτμοσφαιρικό στοιχείο παρά τήν έκτελεστική έπιθετικότητα. Άν καί, τά πάντα σ' αυτό τό θαυμάσιο άλμπουμ, ύπακούουν σέ έναν καταμερισμό άψογο, πού δέν σέ ξεγελά ώς πρός τήν καθαρά ένστικτώδη προέλευσή του. Ένα πραγματικό κατόρθωμα.
Τό μόνο πρόβλημα μέ τήν Κρίσι Χίντ καί τούς Pretenders, άν μπορεί κανείς νά δεί κάτι τέτοιο σάν «πρόβλημα», είναι ότι δέν έμφανίζονται σάν έκπρόσωποι καμμιάς συγκεκριμένης αισθητικής ή κοινωνικής ομάδας τού ρόκ. Κανένα πρόβλημα στό νά τούς καταχωρήσει κανείς σάν «Νέο κύμα» — αυτό έγινε ήδη, παρά τά εικοσιεννιά χρόνια τής Κρίσι. Όμως... τί άκριβώς ύπονοεί κάτι τέτοιο, τώρα πούτό πάνκ έχει χάσει τήν γενικότητά του καί κοντεύει νά περιέλθει σέ κατάσταση «γκέτο»; Τώρα πού, οί εικοσάχρονοι πιτσιρικάδες πού, τό '77, θεωρούσαν σάν προσβολή τό νά τούς άποκαλέσεις «τεχνίτες», άρχίζουν νά παίρνουν κατευθύνσεις μέ περισσότερα κοινά γνωρίσματα, μέ μιά πρώτη ματιά, γιά νά έξηγούμαστε, μέ τήν τεχνοκρατική σχολή, παρά μέ τόν πρωτογονισμό τού καθαρού ρόκ;
Ό όρος «Νέο Κύμα» μπορεί καί καλύπτει ένα τόσο εύρύ φάσμα τάσεων καί ήλικιών (άπό 14 έως 30), άκτιβώς έπειδή δέν θέτει τίποτε άπό αυτά σάν κοινό, κεντρικό χαρακτηριστικό του. Αυτό πού μάς έπιτρέπει νά καταφεύγουμε σέ μιά λίγο-πολύ άφηρημένη έννοια όπως τό «Νέο Ρόκ», είναι τό στοιχείο τής ένεργητικής άφοσίωσης στίς ιδέες τής πηγαίας έκφρασης καί τής άντικομφορμιστικής άναζήτησης, πού ήσαν πάντα οί ζωτικοί πυρήνες τής λειτουργίας τού ρόκ-έν-ρόλ... Σέ συνδυασμό φυσικά, μέ τό πρόσφατο τής έμφάνισης τού μουσικού στό στερέωμα. (Γιατί δέν μπορεί κανείς νά άποκαλέσει «νεοκυματικούς» τούς —λιγοστούς— βετεράνους πού μένουν πιστοί σέ αυτές τίς δύο άξίες).

Αν τό 1980 χαραχτεί στή ιστορία τού ρόκ με πιο έντονα στοιχεία —κάτι πού πιστεύω ότι θά γίνει—, τό οφείλει στό ότι διέλυσε πολλές άπό τίς άμφιβολίες τών τελευταίων χρόνων, καί έφερε στήν έπιφάνεια καινούργιους φόβους. Τό νέο Ρόκ δ έ ν κυριάρχησε τελικά, στό καταναλωτικό κύκλωμα. Καί τόσο τό καλύτερο, γιατί ήταν ό μόνος τρόπος νά μήν μπεί στά στάδια καί νά μήν έκφυλιστεί, τουλάχιστον πρός τό παρόν,μέχρι τήν έμφάνιση τής νέας γενηάς.
Αυτό δέν σημαίνει ότι δέν είχε τούς έμπορικά έπιτυχημένους έκπροσώπους του. Μερικοί, όπως ό πάντα έγωκεντρικός καί ιδιοφυής Έλβις Κοστέλο (μέ τό L.P. «GET HAPPY» σάν ένα κορυφαίο δείγμα συνθετικής μεθοδικότητας, θεματικής πολυμορφίας,έκτελεστικής οικονομίας καί άστείρευτης προσωπικής έμπνευσης, ό ιδιόμορφος Ίαν Ντιούρι, οί συνειδητοποιημένοι καί όξύτατα, πάντοτε, έπιθετικοί Stiff Little Fingers, οί Clash —σέ κάθε τους βήμα πιό κοντά σέ σαφώς πολιτικές θέσεις— καί οί Jam —σέ κάθε τους βήμα πιό μακριά άπό μορφικές δεσμεύσεις—, κατάφεραν νά διατηρήσουν τήν ύψηλή δημοτικότητά τους χωρίς νά ζημιώσουν τό έξ ίσου ύψηλό έπίπεδο τής μουσικής τους, ή καί άνεβάζοντας τό μερικές άκόμη θέσεις.
Άλλοι, όπως οί Madness, Specials, the Beat, Selecter, Bad Manners καί, ιδιαίτερα, οί UB40, χτύπησαν, ούτε λίγο, ούτε πολύ, τίς πρώτες θέσεις στούς πίνακες τών πωλήσεων, έπωφελούμενοι άπό τήν παγίωση τού μουσικού τους ιδιώματος —τού νέου «σκά», δηλαδή— σάν «μόδας», άλλά καί έπειδή τό ύλικό τους ήταν πεντακάθαρα λαϊκό. Καί οί ύπόλοιποι, κράτησαν τούς θρόνους τους, είτε σταθεροποιώντας μιά καλαισθητη

ΜΙΑ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΑ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΚΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

Rock 'n

και ενεργητική φόρμουλα (περιπτώσεις B-52's και Λεΐνα Λόβιτς, επί τό εύρηματικώτερον), είτε διαιωνίζοντας μιά μέτρια καί ήδη πεπερασμένη (περιπτώσεις Blondie, Γκάρι Νιούμαν), είτε ξεπουλώντας τήν ήδη ύπάρχουσα (Βλέπε: Police, Sniff and the Tears, Πάτ Μπέναταρ).
Συνέβη καί τό άντίθετο. Οί Dire Straits είχαν έμπορική π τ ώ - σ η, μετά άπό τό «MAKING MOVIES», τό πληρέστερο καί πλέον εύαίσθητο καί έμπνευσμένο τους LP. Καί οί Ramones, δέν κατόρθωσαν νά σκοράρουν ούτε καί μέ τήν βοήθεια τού Φίλ Σπέκτορ στό άπό κάθε πλευρά θαυμάσιο «END OF THE CENTURY». Νά πει κανείς ότι «συμβαίνουν αύτά»; θά ήταν έπιεικέστατη δικαιολογία γιά τό έξαιρετικά άστάθμητο γούστο τού κοινού. Καί μετά παραπονιόμαστε ότι οί μουσικοί «χάνουν τό άνύσηχο πνεύμα τους» καί «έξαντλούνται»...
Όμως... ό Μάλκολμ Όουεν τών Ruts, καί ό Ίαν Κέρτις τών Joy Division, είναι ήδη νεκροί, ό πρώτος άπό ήρωΐνη, ό δεύτερος αύτοκτονώντας... Άρχίζουμε πλέον νά συνειδητοποιούμε όριστικά ότι ό πρώιμος θάνατος είναι ένα τίμημα πού τό ρόκ-έν-ρόλ δέν θά πάψει ποτέ νά πληρώνει. Είναι μιά ίδέα μέ τήν όποία δέν μπορούμε καί δ έ ν π ρ έ π ε ι νά συμβιβαστούμε... Άλλά καί πού δέν μπορούμε νά ύποκριθούμε ότι δέν μάς άφορά.
Γιά τήν «παληά σχολή», δέν ύπάρχουν πολλά γιά νά σχολιάσει κανείς... Ή άποτελμάτωσή τηςς ήταν κάτι πού δέν έξέπληξε κανέναν —χωρίς αύτό νά σημαίνει ότι μάς ίκανοποιούσε κιόλας. Άπλώς, δέν ύπάρχει πιά αύτή ή πίκρα γιά τό ύποτιθέμενο άδιέξοδο τού ρόκ. Κανείς δέν νοιώθει θλίψη —έξω άπό τούς φανατικούς τους θαυμαστές πού άποτελούν ίδιάζουσα περίπτωση καί δέν παρουσιάζουν γενικότερο ένδιαφέρον— γιά τό δημιουργικό στέρεμα τών Rolling Stones, τών Genesis, τών Black Sabbath, τού Έρικ Κλάπτον,ή τών Jefferson Starship, γιά τόν ίδεολογικό καί συνθετικό έκφυλισμό τού Ντίλαν, γιά τήν άπόλυτη, άδιεξοδική σύγχιση τού Έρικ Μπάρντον, γιά τόν ξεπεσμό τών Jethro Tull, τών Grateful Dead, τών Santana, τών Queen ή τού Πώλ ΜακΚάρτνεϊ ή, τέλος γιά τήν παγίωση τού Φράνκ Ζάπα, τού Τζάκσον Μπράουν, τού Ρόντ Στιούαρτ, τού Άλις Κούπερ, τού Κέβιν Κόϊν, τού Ίγγι Πόπ, τού Νίλ Γιάνγκ, τών Roxy Music, τού Μπόμπ Μάρλεϊ, τού Τόμ Γουέϊτς, τού Στίβι Γουόντερ, ή άκόμη καί τών Kinks, καθώς καί τού Λού Ρήντ, σ' ένα καλλιτεχνικό έπίπεδο ναί μέν άξιοπρεπές, άξιοσημείωτο καί άντιπροσωπευτικό τής τωρινής τους πραγματικότητας, όχι όμως καί άντάξιο τού δημιουργικού τους χθές, ούτε καί ύποσχόμενο κάτι τό «συνταρακτικό» ή, άπλώς, τό ξεχωριστό γιά τό μέλλον.
Σέ καλύτερη μοίρα, ό Πίτερ Γκάμπριελ, ό Πίτ Τάουνσεντ, ό Πίτερ Χάμιλ, ό Βάν Μόριζον, καί, στήν άλλη όχθη τού Άτλαντικού, ό Μπριούς Σπρινγκστίν, ή Τζόαν Άρματρέϊντιν, οί J. Geils Band καί, πάνω άπ' όλους, ό Κάπτεν Μπίφχαρτ, έξακολούθησαν νά δίνουν, άξιόλογη καί, συχνά, συναρπαστική μουσική, άπό διαφορετική ό καθένας σκοπιά. (Ό Γκάμπριελ καί ό Χάμιλ σάν άπαισιόδοξοι άναζητητές τού έαυτού τους μέσα άπό τήν έσωστρέφεια, ό Πίτ Τάουνσεντ, καί ό Μπριούς Σπρινγκστίν σάν εύθείς, είλικρινείς άπολογητές τής γενηάς τους καί τού έαυτού τους, έτοιμοι νά άναθεωρήσουν τίς λαθεμένες τους άπόψεις άλλά καί νά ύπερασπίσουν δυναμικά τήν τέχνη τους, ό Βάν Μόριζον καί ό Τζόαν Άρματρέιντιν, σάν βιβλία άνοιχτά σέ κάθε συναισθηματική έπαφή, σέ κάθε αίσθησιακή άνάγνωση, περιπτωσιακή ή καί πολύ βαθύτερη, οί J. Geils Band σάν γλεντζέδες πού δέν πολυσκοτίζονται, καί ό Κάπτεν Μπίφχαρτ... Ό Κάπτεν Μπίφχαρτ, γι' αύτό πού πρέσβευε καί πού άντιπροσώπευε πάντα: τήν άπόλυτη έλευθερία συναισθηματικής καί ίδεολογικής έκφρασης, μέσα άπό ένα άνήσυχο, καθαρά προσωπικό καί άπεριόριστα εύρηματικό μουσικό πρίσμα).
Όλοι αύτοί, μαζί μέ μερικούς άκόμη, άποτελούν τό πιό σοβαρό έπιχείρημα τής γενηάς τού '60, ύπέρ τής καλλιτεχνικής της άξίωσης μέσα στήν δεκαετία τού '80. Ούτως ή άλλως, κανείς δέν έχει τήν ύποχρέωση νά ύπερασπίσει τόν έαυτό του, όσο είναι «καθαρός». Ή, άκόμη καλύτερα, θετικός. Ή όσο σωπαίνει. (Έδώ, ό Λένον ξανάρχεται στή θύμηση, άλλά καλύτερα νά τόν άπομακρύνουμε, πρίν μάς μπλοκάρει άνεπανόρθωτα τή σκέψη). Σ' ένα άλλο, πιό άρτίστικο έπίπεδο, μέ λιγώτερη έπαφή μέ τήν πραγματικότητα άλλά μέ τά μάτια στό αύριο, ή σχολή Μπράϊαν Ίνο/Ρόμπερτ Φρίπ έξακολούθησε καί φέτος νά άναζητεί νέες δυνατότητες, νέους ήχητικούς/σχηματικούς δρόμους, νέες θέσεις άπέναντι στό κεφάλαιαο «Σύνθεση». Αύτοί οί δύο τελευταίοι, είδικότερα, έδειξαν ότι διαθέτουν τήν πλέον άναπτυγμένη συνείδηση τού τί άκριβώς συμβαίνει καί τί θά μπορούσε νά συμβεί στόν χώρο τού Νέου Ρόκ άνοίγοντας τήν πόρτα τους σέ σειρά καινούργιων συνόλων, καί χαρίζοντάς τους τήν πείρα τους, τίς ίδέες τους, τήν ίδια τήν προσωπική τους τεχνική. Καί μόνη ή έκθαμβωτική περίπτωση τών Talking Heads άρκεί γιά νά δικαιώσει τήν τωρινή άκτινοβολία τού Ίνο.
Δέν είναι ώραίο νά δίνει κανείς τήν έντύπωση ότι βιάζεται νά «τελειώσει μέ τούς παληούς», άλλά... δέν γίνεται άλλιώς, καί λόγω χώρου, καί έπειδή οί ίδιοι δέν παρέχουν έδαφος νά άρχίσουμε τήν παράθεση τής λίστας έκείνων πού πέρασαν τό '80 μπροστά στόν καθρέφτη, ή, άκόμη χειρότερα μέ τό ένα μάτι νά κοιτά μέ δέος τό χθές καί τό άλλο —άν ύπάρχει—, έξ ίσου τρομοκρατημένο, νά ρίχνει λοξές, φευγαλέες ματιές στό αύριο; Όρίστε λοιπόν: Wishbone Ash, Γιόν Άντερσον, Allman Brothers, Gilan, Beach Boys, Nazareth, Tangerine Dream, Elton John, Uriah Heep.
Κάτι άκόμη, όμως, πρίν προχωρήσουμε. Στίς δύο πλευρές τού Άντλαντικού, άπ' τήν άρχή τής δεκαετίας τού '70, δύο μορφές έμοιαζαν νά κυριαρχούν καί, ή κάθε μία άπ' τήν δική της πολιτιστική σκοπιά, νά όριοθετούν τίς πιθανές κατευθύνσεις τού ήχου τής έποχής τους: ή Τζόνι Μίτσελ στήν Άμερική, καί ό Ντέϊβιντ Μπάουϊ στήν Άγγλία. Τό ότι οί δύο αύτές δημιουργικές ίδιοφυίες έξακολουθούν άκόμη καί στό άνοιγμα μιάς νέας δεκαετίας νά βρίσκονται όχι μόνον στήν κορυφή τής έπικαιρότητας, άλλά καί στήν προφυλακή τών αίσθητικών έξελίξεων τού χώρου τους, καί μάλιστα σέ μιά άκόμη «θέση

ΠΟΥ ΜΑΣ ΠΕΡΑΣΕ ΚΑΙ ΜΙΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΚΤΙ ΜΗΣΗΣ ΤΟΥΣ

Roll '80

τού Άργύρη Ζήλου

δυναμικής αλλαγής», αποδεικνύει ότι αντιπροσωπεύουν κάτι τό έντελώς ξεχωριστό, άν όχι τό μοναδικό. Στήν τελευταία της δουλειά, τό διπλό λάϊβ «SHADOWS AND LIGHT», ή Τζόνι Μίτσελ άνακεφαλαίωσε μέ συναρπαστική εύαισθησία τίς αισθητικές της μελέτες τών πέντε τελευταίων χρόνων, πάνω στήν δυνατότητα σύγχρονης,άνανεωτικής, καί συνάμα έλεύθερης καί προσωπικής θεώρησης τών τεσσάρων βασικών λαϊκών μουσικών έκφράσεων τού Νέου Κόσμου —τού μπλούζ, τής μπαλάντας, τής τζάζ καί τού ρόκ-έν—ρόλ.

Ό Μπάουι, κινήθηκε στό «SCARY MONSTERS» πρός τήν άντίθετη άκριβώς πλευρά. Ξέχασε συνειδητά τούς περισσότερους μελωδικούς, άρμονικούς καί θεματικούς κανόνες τού ρόκ (ύπό εύρεία έννοια), κράτησε μόνον τήν γνώριμη αίσθηση τού ρυθμού καί, κατά διαστήματα τής έπιθετικότητας, καί προχώρησε... Προχώρησε πολύ μπροστά άπό τά σημεία τής έποχής του, γιά νά διεκδικήσει πιά τόν τίτλο τού «έκπροσώπου» της.

... Κάτι πού δ έ ν πέτυχαν οί έπί τριανταεννέα μήνες άναμενόμενοι Steely Dan, παρά τόν χρόνο καί τήν πραγματική περιουσία πού δαπανήθηκε γιά τό «GAUCHO», μνημείο τής έλλειψης έκφραστικού στίγματος καί τού γιγαντισμού πού άπομυζά τό μεγαλύτερο μέρος τού ένεργού καλλιτεχνικού δυναμικού τής Άμερικής, βυθίζοντας τό ύπόλοιπο στήν άπάθεια καί τήν παραζάλη. Πρός γνώση καί συμμόρφωση...

Οί ένδείξεις τής ούσιαστικής έξέλιξης παρέχονται, καί πάλι, άπό τούς μουσικούς τού Νέου Κύματος. Αύτό, όχι τόσο έπειδή οί αίσθητικές τους κατακτήσεις είναι ριζοσπατικές —πράγμα πού, σέ μερικές περιπτώσεις,όντως συμβαίνει—, άλλά άκριβώς έπειδή προέρχονται άπό νέους άνθρώπους, άπό μουσικούς χωρίς έπαγγελματική ή, γενικώτερα, τεχνική πείρα, οί όποιοι παίρνουν φανερά τό ρίσκο τού πειραματισμού χωρίς νά έχουν, σέ περίπτωση έμπορικής άποτυχίας —πού, κατά κανόνα, συμβαίνει καί αύτή—, κανένα σοβαρό έξωκαλλιτεχνικό στήριγμα.

Στήν κατηγορία αύτή, τά πράγματα είναι μάλλον ξεκάθαρα: όσοι προτίμησαν νά δώσουν στήν μουσική τους ένα σχήμα προσιτό στήν άποψη τού μεγάλου κοινού περί «προοδευτικότητας», έκαναν χρυσές δουλειές στόν τομέα τών πωλήσεων. Τό «άγνωστο» άσκεί πάντα μιά έλκυστική γοητεία, άρκεί νά μήν έμπεριέχει τήν αίσθηση τού κινδύνου —πού, γιά τούς άληθινούς άναζητητές, είναι ή μόνη πού μετράει, μαζύ μέ τό κέρδος τού άποτελέσματος. Έτσι, κάτω άπό τό συζητήσιμης πλέον καλλιτεχνικής άξίας φάσμα τής «κομπιούτερ-πόπ», φιλότιμοι άλλά περιορισμένου ταλέντου «μάγοι τών συνθεσάϊζερς» όπως ό Γκάρι Νιούμαν, οί Orchestral Manoeuvres In The Dark, οί Buggles, καί οί Human League, κέρδισαν τό παιχνίδι τής έπικράτησης, έκεί πού οί πρώτοι διδάξαντες καί κατά πολύ ίκανότεροί τους Τζόνι Φόξ καί Ultravox, (όπως καί, πολύ δίκαια, οί κακέκτυποί τους Visage), έξακολουθούν νά άντιμετωπίζονται μέ έπιφύλαξη. Τό περίεργο είναι ότι, άλλα σύνολα, μέ όλα άνεξαιρέτως τά χαρακτηριστικά τών πιό πάνω τεσσάρων φτασμένων, σύν τό πρόσθετο χάρισμα τής εύαισθητης, άνήσυχης θεματικής, έμειναν σ' ένα έντελώς άδικαιολόγητο καί, συχνά, άπαράδεκτο περιθώριο. Όπως οί περιπτώσεις τών Dalek I, Fad Gadget, Τόμας Λίρ καί Ρόμπερτ Ρένταλ, όλοι μέ έξαιρετικά L.P. S καί άπό μιά άντίστοιχη άποτυχία στό ένεργητικό τους.

Άκόμη πιό μακρυά —γιά τήν άκρίβεια: οί μόνοι— στούς πειραματισμούς τους μέ τήν πλήρη άποδέσμευση τής φόρμας, μέ ή χωρίς ήλεκτρονικές πηγές ήχητικής παραγωγής, έφτασαν οί Cabaret Voltaire, Throbbing Gristle, Bauhaus, Joy Division, Fall, Cupol, καί Swell Maps, άπότούς σκληροπυρηνικούς πεσιμιστές, καί οί Steve Miro and the Eyes, Spherical Objects, Public Image Ltd καί Jah Wobble άπό τούς αίσιόδοξους έως καί άδιάφορους γιά τά πάντα. Καμμιά άμφιβολία ότι, άπό αύτά —καί μερικά άκόμη— τά όνόματα πρέπει νά περιμένουμε τήν πιό ένδιαφέρουσα δουλειά στούς μήνες πού θά άκολουθήσουν.

Μαζί καί οί περισσότερο σχηματισμένες καί λιγώτερο ριζοσπαστικές άπόψεις τών Cure στό «17 SECONDS», ένα άπό κάθε πλευρά έκπληκτικό άλμπουμ πού, χωρίς νά καταργεί κανέναν άπ' τούς βασικούς συνθετικούς κανόνες τού ρόκ, άνατρέπει τή ίσορροπία θέματος καί όργανικής άνάπτυξης ύπέρ τής δεύτερης, ένώ, παράλληλα ύπερτονίζει τό μελωδικό στοιχείο. Πρόκειται δηλαδή γιά μιά άναθεώρηση τών δομών τού ρόκ, πού, ώστόσο, δέν είναι προϊόν έγκεφαλικού προγραμματισμού άλλά πηγαίας, ρευστής έμπνευσης. Θά μπορούσε νά πεί κανείς ότι κάτι άνάλογο κάνουν καί οί άμερικανοί Feelies, μέ περισσότερη έμφαση στόν ρυθμικό αίσθησιασμό καί μέ πιό χαλαρή τήν θεματική σχέση τών όργάνων.

Μιά περίπτωση, πρέπει νάαναφερθεί ξεχωριστά, γιατί είναι άξιοπερίεργη. Οί Flying Lizards, ή όμάδα άφανών μουσικών πού ύλοποιεί τίς μουσικές παρακρούσεις τού Ντέϊβιντ Κάνινγκαμ, συγκέντρωσαν σ' ένα πρώτο άλμπουμ ένα ύλικό πού, ένώ βασίζεται κυρίως —γιατί ύπάρχουν έδώ άναπτύξεις πού πηγάζουν κατ' εύθείαν άπό τόν χώρο τών ήλεκτρονικών άτμοσφαιρικών ταμπλό τής σχολής Ίνο- στό καθαρόαιμο ρόκ-έν-ρόλ (πάρτε γιά παράδειγμα τά «Money» καί «Summertime Blues»), στήν έλλειπτική, άγκαθωτή έξέλιξή του δέν κάνει τίποτε άλλο άπό τό νά ά ν α ι ρ ε ί ένα-ένα τά ίδια τά λειτουργικά γνωρίσματα τού ρόκ —έπιθετικότητα, όργανική πυκνότητα καί συνοχή, ένέργεια, πάθος, νεύρο, ζωτικότητα. Στήν όλοκλήρωση αύτής τής άναίρεσης, καί ένώ έχει άπομείνει ένας ίσχνός κορμός άπό ήλεκτρονικούς χρόνους, νέα στοιχεία προστίθενται, νέες ήχητικές έμφάσεις σέ έντελώς διαφορετικά σημεία. Καί λειτουργούν καί πάλι.

Τό άξιοπερίεργο, τώρα, βρίσκεται στό ότι, τό όντως ρεαλιστικό αύτό L.P., σημείωσε έμπορική έπιτυχία...

Κατά τά άλλα, πλήθος νέων συνόλων συνεχίζουν τήν ρόκ παράδοση όπως τήν ξέρατε, ή όπως δέν τήν έχετε άκόμη διανοηθεί. Dead Kennedys, Pink Military, Cramps, Psyshedelic Furs, The Sound, Undertones, Skids, Simple Minds, XTC, Damned,Killing Joke, Adam and the Ants, Echo and the Bunnymen... Δέν είναι παρά μερικοί άπό τούς πιό άξιόλογους. Ό Τόμ Ρόμπινσον έξακολουθεί νά διεκδικεί ένα καλύτερο αύριο, τώρα μέ τούς Sector 27... Ό Γκρέαμ Πάρκερ γράφει πάντα πολύ καλούς δίσκους χωρίς νά συγκινεί παρά τούς ίδιους πάντα σώφρονες φανατικούς —άν καί, μέ τό «THE UP ESCALATOR» δείχνει μάλλον νά τούς έχει διπλασιάσει... Καί οί έναπομείναντες Sex Pistols, νύν Professionals, δέν έχουν άκόμη βρεί τρόπο νά ξοδέψουν τά κέρδη τους. Ά, ναί, έχουμε καί τήν «άναβίωση» τού Χέβυ-Μέταλ, άλλά δέν πρόκειται νά φάμε τήν ώρα μας μέ αύτό.

Έν τώ μεταξύ, στό Σάν Φρανσίσκο, ή έντελώς άνεξιχνίαστη Cryptic Corporation τών Residents —πού έξακολουθούν νά διατηρούν τό αίνιγματικό τους ίνκόγνιτο—έχει όργανώσει μέ βάση τήν Ralph Records έναν πυρήνα μουσικών πού δίνουν τήν έντύπωση ότι έχουν σάν άρχή τήν διαγραφή τής λέξης «εύαισθησία» άπό κάθε τους έκφραση, άκόμη καί τήν πλέον τυχαία, καί σάν στόχο, μία άκόμη άναθεώρηση, ίσως αύτή τή φορά τήν πλέον άντισυμβατική, τής έννοιας τού ρόκ. Ποτέ πρίν οί ήχητικές άπόψεις άνεξάρτητων καί άνεπηρέαστων μεταξύ τους συνόλων, δέν έχουν συμπέσει σέ τέτοιο βαθμό, όσο στήν κοινή τους άντίληψη τού μηχανικού (ή, καλύτερα, βιομηχανικού) θορύβου σάν θεμελιακού στοιχείου τής ρόκ αίσθητικής. Πίσω άπό αύτό τό άπαραβίαστο μπαράζ, άναπτύσσεται ή προσωπική άποψη καθενός άπό αύτά, άλλοτε βίαια, έπιθετικά (MX-80 Sound), άλλοτε αύτοσατιριστικά (Snakefinger), άλλοτε σάν μιά άκράτητη, άγχωτική κραυγή (Tuxedomoon) καί άλλοτε μέ φανερά τά ψήγματα, τόσο τού άκαδημαϊκού, όσο καί τής παραφροσύνης (Yello). Πάντοτε, όμως, μέ βαθειά συναίσθηση τού «πόθεν έσχες» τού ήχου τους. Ήλεκτρονικό ρόκ, κάντρι-έντ-γουέστερν, μπλούζ, ψυχεδέλια, ή πλήρης μορφική άναρχία; Όλα είναι πλέον δυνατά...

Αύτοί, μέ τούς Pœere Ubu, τούς Chrome, καί δυό—τρείς άλλους, ίσως, είναι τό αίμα τού πραγματικού Νέου Άμερικανικού Ρόκ.

Άπό αύτούς τούς δυό-τρείς άλλους, οί κορυφαίοι κλείνουν αύτό έδώ τό άφιέρωμα στήν χρονιά πού μάς πέρασε. Πρίν τρείς περίπου έβδομάδες, στό Παρίσι, είδα τούς Talking Heads. Έννέα άτομα, τά τέσσερα βασικά, σύν πέντε συμπληρωματικοί μουσικοί. Μπάσο, ντράμς, κρουστά, τρείς κιθάρες, όργανο, συνθεσάϊζερ, φωνές. Καί ο λ ό κ λ η ρ ο τό φάσμα τής άμερικάνικης λαϊκής έκφρασης, τό χθές, τό σήμερα, καί οί πλέον ύγιείς προτάσεις γιά τό αύριο, πρόβαλλαν άνάγλυφες, μέσα άπό μιά ά π ί σ τ ε υ τ η ζύμωση τής άφρικάνικης ρυθμολογικής καταληψίας, τής έρμηνευτικής έκστασης τής σόυλ, καί τού πλέον σκληρού, έπιθετικού καί σ ύ γ χ ρ ο ν ο υ ρόκ-έν-ρόλ πού θά μπορούσε ποτέ νά ύπάρξει. Ό Ντέϊβιντ Μπίρν,

ό πιό σοβαρός, όλοκληρωμένος καί π ε ρ ι ε κ τ ι κ ό ς δημιουργός τοῦ Νέου Κόσμου, στόν χώρο τοῦ ρόκ. Τό «REMAIN IN LIGHT», τό τελευταίο του έργο, άποτέλεσμα τής συναρπαστική συνεργασίας του μέ τό Μπράϊαν Ίνο, πέρασε άπό μπροστά μας σχεδόν στήν όλότητά του. Βγήκα άπό τό θέατρο γοητευμένος...
Δύο μέρες άργότερα, διάβασα γιά τόν Τζόν Λέννον...

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΟΥ 1980

Ό Μαύρος κύκλος ( ) σημειώνει τά L.P'S πού ύπάρχουν σέ έλληνική έκτύπωση. Ή Σειρά, είναι αλφαβητική.

1. DAVID BOWIE: «SCARY MONSTERS» ●
2. CAPTAIN BEEFHEART AND THE MAGIC BAND: «DOC AT THE RADAR STATION»
3. PETER GABRIEL. «PETER GABRIEL (3)» ●
4. PETER HAMMILL: «A BLACK BOX»
5. KINKS: «ONE FOR THE ROAD» ●
6. JONI MITCHELL. «SHADOWS AND LIGHT» ●
7. VAN MORRISON: «COMMON ONE» ●
8. LOU REED: «GROWING UP IN PUBLIC» ●
9. ROXY MUSIC. «FLESH-BLOOD» ●
10. BRUCE SPRINGSTEEN: «THE RIVER» ●

1. CLASH: «SANDANISTA!»
2. ELVIS COSTELLO: «GET HAPPY!» ●
3. CURE: «17 SECONDS»
4. DIRE STRAITS: «MAKING MOVIES» ●
5. ECHO AND THE BUNNYMEN: «CROCODILES»
6. FEELIES:«CRASY RHYTHMS»
7. FLYING LIZARDS. «FLYING LIZARDS» ●
8. JAM: «SOUND A(E)FFECTS»
9. JOY DIVISION. «CLOSER»
10. GRAHAM PARKER AND THE RUMOR: «THE UP ESCALATOR»
11. PINK MILITARY: «DO ANIMALS BELIEVE IN GOD?»
12. PRETENDERS: «PRETENDERS» ●
13. RAMONES: «END OF THE CENTURY»
14. TOM ROBINSON/SECTOR 27: «S 27»
15. SIMPLE MINDS. «EMPIRES AND DANCE»
16. SKIDS: «THE ABSOLUTE FAME»
17. STIFF LITTLE FINGERS: «NOBODY'S HEROES» ●
18. TALKING HEADS: «REMAIN IN LIGHT»
19. ULTRAVOX: «VIENNA» ●
20. YELLO: «SOLID PLEASURE»

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΛΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 1981

Γιά φέτος, δεκαπέντε δίσκοι. Ξεχώρισαν μὲ τρόπο μάλλον ἀσυνήθιστο, πού, ὅμως, σχεδὸν ἀποκλείει τὶς ὁποιεσδήποτε αὐθαιρεσίες καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀντικειμενικότητα τῆς ἐπιλογῆς ἀπὸ ἕναν πλάγιο ἀλλά, πιστεύουμε, σίγουρο δρόμο.
Συγκεκριμένα, καθένας ἀπὸ τοὺς πέντε ἀνθρώπους ποὺ συνεργαζόμαστε γιὰ τὸ ρὸκ τομέα τοῦ περιοδικοῦ, ἔδωσε μιὰ λίστα μὲ τὶς προσωπικές του προτιμήσεις μέσα στὴ χρονιὰ ποὺ φεύγει. Σὰν βασικὸ κριτήριο, χρησιμοποιήθηκε κυρίως ἡ συναισθηματικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ κάθε ἄλμπουμ, ἀφήνοντας τὴν λογικὴ —καὶ ψυχρὴ— ἀξιολόγηση νὰ προκύψει ἀπὸ τοὺς ἀριθμούς. Θέλουμε νὰ πιστεύουμε ὅτι ἐνεργοῦμε ἀκόμη ἀρκετὰ αὐθόρμητα ἀλλὰ καὶ ἀρκετὰ ἐμπεριστατωμένα ἀπέναντι στὴν τέχνη, ὥστε νὰ ἐμπιστευόμαστε τὴν ἀξία τοῦ πηγαίου ἐρεθίσματος. Τὸ προσωπικὸ αἰσθητήριο ὀφείλει νὰ λειτουργεῖ πλέον σὲ τέτοιες βάσεις ἀκουστικῆς πείρας καὶ πλατειᾶς πληροφόρησης, μακριὰ ἀπὸ φατριασμοὺς καὶ ἐκφυλισμένες ἐρωτικὲς σχέσεις καὶ μὲ τὴ θετική, πάντα, προαίρεση τῆς ἀδιάκοπης ἀναζήτησης τοῦ καινούριου ἤχου, ὥστε νὰ μὴν ἀφήνει ἀμφιβολία γιὰ τὸ ἐπίπεδο τῆς ἐγκυρότητάς του.
Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑπῆρχαν ἀμφιβολίες, ὁ τρόπος ποὺ διαλέξαμε μᾶλλον τὶς ἀποδυναμώνει. Ἡ λίστα μὲ τὶς εἴκοσι ἐπιλογὲς κάθε συνεργάτη, παρατίθεται ὁλόκληρη, γιὰ νὰ ὑπάρξει μιὰ εἰκόνα τῶν εἰδικότερων προτιμήσεων. Στὴ συνέχεια, ἀνάλογα μὲ τὴ σειρὰ προτεραιότητάς του, κάθε δίσκος ἀξιολογήθηκε μὲ βαθμούς, ἀπὸ δέκα (10) γιὰ τὸν εἰκοστό, μέχρι τριανταπέντε (35) γιὰ τὸν πρῶτο. Ἔτσι, δίνεται βάρος στὴ θέση ἑνὸς L.P. ποὺ διαλέχτηκε, γιὰ παράδειγμα, ἀπὸ τέσσερις συνεργάτες ἀλλὰ σὲ σχετικὰ χαμηλὲς θέσεις, γιατί, κατὰ ψυχολογικὸ τεκμήριο, πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ἀξιολογότερο ἐκείνου ποὺ κάποιος ἐπέλεξε σὰν πρῶτο κάτω ἀπὸ τὴν παρόρμηση ὁποιασδήποτε λογικῆς ἢ συναισθηματικῆς αἰτίας.
Νά τί ἔδωσαν —ὁ καθένας— οἱ Χρήστος Δασκαλόπουλος, Ἀργύρης Ζῆλος, Αἰμίλιος Κατσούρης, Κώστας Λυμπερόπουλος καὶ Νίκος Πολίτης:

Χρήστος Δασκαλόπουλος
1. «JU JU» - SIOUXSIE AND THE BANSHEES. 2. «STILL» - JOY DIVISION. 3. «PHOTOGRAPHS AS MEMORIES» - EYELESS IN GAZA. 4. «HEAVEN UP HERE» - ECHO AND THE BUNNYMEN. 5. «YOUTH IN ASIA» - BIRDS WITH EARS. 6. «PLAYING WITH A DIFFERENT SEX» - AU PAIRS. 7. «THE CURSE OF ZOUNDS» - ZOUNDS. 8. «HE WHO DARES WINS» - THEATRE OF HATE. 9. «THIRST» - CLOCK D.V.A. 10. «MAGIC, MURDER AND THE WEATHER» - MAGAZINE. 11. «SONS AND FASCINATION / SISTER FEELINGS CALL» - SIMPLE MINDS. 12. «OCTOBER» - U2. 13. «SOLID GOLD» - GANG OF FOUR. 14. «KANGAROO?» - RED CRAYOLA WITH ART AND LANGUAGE. 15. «BLACK SNAKE DIAMOND ROLE» - ROBYN HITCHCOCK. 16. «FROM THE LION'S MOUTH» - THE SOUND. 17. «DRAMA OF EXILE» - NICO. 18. «MOVEMENT» - NEW ORDER. 19. «ALLES IST GUT» - DEUTSCH AMERIKANISCHE FREUNDSCHAFT. 20. «SECOND SENTENCE» - STEVE MIRO.

Ἀργύρης Ζῆλος
1. «THE GLITTERHOUSE» - MEDIUM MEDIUM. 2. «SUBTITLED» - MECANO. 3. «REVENGE» - MISSING PRESUMED DEAD. 4. «THE CURSE OF ZOUNDS» - ZOUNDS. 5. «AND DON'T THE KIDS JUST LOVE IT» - TELEVISION PERSONALITIES. 6. «NAH = POO-THE ART OF BLUFF» - WAH! 7. «THE WORLD AS IT IS TODAY» - ART BEARS. 8. «SONS AND FASCINATION / SISTER FEELINGS CALL» - SIMPLE MINDS. 9. «FOURTH WALL» - FLYING LIZARDS. 10. «AUSLAND» - PYROLATOR. 11. «MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS» - BRIAN ENO / DAVID BYRNE. 12. «ANIMAL NOW» - RUTS D.C. 13. «BLACK SNAKE DIAMOND ROLE» - ROBYN HITCHCOCK. 14. «DECEIT» - THIS HEAT. 15. «SIX EMPTY PLACES» - A TENT. 16. «WILD AND WANDERING» - WASTED YOUTH. 17. «PRAYERS ON FIRE» - BIRTHDAY PARTY. 18. «BURNING BLUE SOUL» - MATT JOHNSON. 19. «DESIRE» - TUXEDOMOON. 20. «PENGUIN CAFE' ORCHESTRA» - PENGUIN CAFE ORCHESTRA.

Αἰμίλιος Κατσούρης
1. «ODYSHAPE» - RAINCOATS. 2. «SOLID GOLD» - GANG OF FOUR. 3. «RETURN OF THE GIANT SLITS» - THE SLITS. 4. «STILL» - JOY DIVISION. 5. «THIRST» - CLOCK D.V.A. 6. «KANGAROO?» - RED CRAYOLA WITH ART AND LANGUAGE. 7. «JU JU» - SIOUXSIE AND THE BANSHEES. 8. «PHOTOGRAPHS AS MEMORIES» - EYELESS IN GAZA. 9. «WISE AND FOOLISH» - MISTY IN ROOTS. 10. «DECEIT» - THIS HEAT. 11. «NO MAN'S LAND» - SPHERICAL OBJECTS. 12. «FROM THE LION'S MOUTH» - THE SOUND. 13. «SLEEP NO MORE» - COMSAT ANGELS. 14. «DESIRE» - TUXEDOMOON. 15. «PRAYERS ON FIRE» - BIRTHDAY PARTY. 16 «MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS» - BRIAN ENO/DAVID BYRNE. 17. «THE GLITTERHOUSE» - MEDIUM MEDIUM. 18. «HE WHO DARES WINS» - THEATRE OF HATE. 19. «NEW OPIUM / HOW THE WEST WAS WON» - LOCAL HEROES SW9 / KEVIN ARMSTRONG. 20. «THE SOUND OF THE SAND AND OTHER SONGS OF THE PEDESTRIAN» - DAVID THOMAS AND THE PEDESTRIANS.

Κώστας Λυμπερόπουλος
1. «NAH = POO - THE ART OF BLUFF» - WAH! 2. «SONS AND FASCINATION / SISTER FEELINGS CALL» - SIMPLE MINDS. 3. «THE GLITTERHOUSE» - MEDIUM MEDIUM. 4. «SOLID GOLD» - GANG OF FOUR. 5. «DECEIT» - THIS HEAT. 6. «THE WORLD AS IT IS TODAY» - ART BEARS. 7. «PENGUIN CAFE ORCHESTRA» - PENGUIN CAFE ORCHESTRA. 8. «AND DON'T THE KIDS JUST LOVE IT» - TELEVISION PERSONALITIES. 9. «EMOTION / SOUND / MOTION» - I'M SO HOLLOW. 10. «HE WHO DARES WINS» - THEATRE OF HATE. 11. «SPEECHLESS» - FRED FRITH. 12. «BLACK SNAKE DIAMOND ROLE» - ROBYN HITCHCOCK. 13. «REVENGE» - MISSING PRESUMED DEAD. 14. «THE CURSE OF ZOUNDS» - ZOUNDS. 15. «BLOOD ON THE MOON» - CHROME. 16. «DESIRE» - TUXEDOMOON. 17. «IN BERLIN» - BLURT. 18. «THIRST» - CLOCK DVA. 19. «THE FLOWERS OF ROMANCE» - PUBLIC IMAGE LTD. 20. «DREAMTIME» - TOM VERLAINE.

Νίκος Πολίτης
1. «MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS» - BRIAN ENO / DAVID BYRNE. 2. «DRAMA OF EXILE» - NICO. 3. «DECEIT» - THIS HEAT. 4. «BLOOD ON THE MOON» - CHROME. 5. «THE LEAGUE OF GENTLEMEN» - ROBERT FRIPP. 6. «YOU ARE WHAT YOU IS» - FRANK ZAPPA. 7. «RE.AC. TOR» - NEIL YOUNG. 8. «DREAMTIME» - TOM VERLAINE. 9. «TATTOO YOU» - ROLLING STONES. 10. «HONI SOIT» - JOHN CALE. 11. «THE WORLD AS IT IS TODAY» - ART BEARS. 12. «DESIRE» - TUXEDOMOON. 13. «FOURTH WALL» - FLYING LIZARDS. 14. «SPEECHLESS» - FRED FRITH. 15. «WOBBLE / LIEBEZEIT / CZUKAY» - JAH WOBBLE, JAKI LIEBEZEIT, HOLGER CZUKAY. 16. «THE GLITTERHOUSE» - MEDIUM MEDIUM. 17. «FLOWERS OF ROMANCE» - PUBLIC IMAGE LTD. 18. «HE WHO DARES WINS» - THEATRE OF HATE. 19. «LOVE POTION» - DR. JOHN. 20. «DISCIPLINE» - KING CRIMSON.

Ἡ ἀντιστοιχία τῶν βαθμῶν, εἶναι:
1) 35, 2) 33, 3) 31, 4) 30, 5) 29, 6) 27, 7) 26, 8) 25, 9) 24, 10) 22, 11) 21, 12) 20, 13) 19, 14) 17, 15) 16, 16) 15, 17) 14, 18) 12, 19) 11, 20) 10.
Μὲ βάση αὐτὴ τὴ βαθμολογία, νά ποιὰ εἶναι ἡ τελικὴ σειρὰ τῶν δεκαπέντε καλύτερων δίσκων γιὰ τὸ 1981. (Τὸ σύνολο ποὺ συγκέντρωσε κάθε LP, ἀκολουθεῖ σὲ παρένθεση).

1. «DECEIT» - THIS HEAT (99)
2. «THE GLITTERHOUSE» - MEDIUM MEDIUM (95)
3. «SOLID GOLD» - GANG OF FOUR (82)
4. «SONS AND FASCINATION / SISTER FEELINGS CALL» - SIMPLE MINDS (79)
5. «THE WORLD AS IT IS TODAY» - ART BEARS (74)
6. «THE CURSE OF ZOUNDS» - ZOUNDS (73)
7. «HE WHO DARES WINS» - THEATRE OF HATE (71)
8. «MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS» - BRIAN ENO / DAVID BYRNE (71)
9. «THIRST» - CLOCK DVA (65)
10. «STILL» - JOY DIVISION (63)
11. «DESIRE» - TUXEDOMOON (63)
12. «NAH = POO - THE ART OF BLUFF» - WAH! (62)
13. «JU JU» - SIOUXSIE AND THE BANSHEES (61)
14. «PHOTOGRAPHS AS MEMORIES» - EYELESS IN GAZA (56)
15. «BLACK SNAKE DIAMOND ROLE» - ROBYN HITCHCOCK (55)

Καὶ ἀκολουθοῦν:

16. «AND DON'T THE KIDS JUST LOVE IT» - TELEVISION PERSONALITIES (54)
17. «REVENGE» - MISSING PRESUMED DEAD (50)
18. «DRAMA OF EXILE» - NICO (47)
19. «BLOOD ON THE MOON» - CHROME (46)
20. «KANGAROO?» - RED CHYOLA WITH ART AND LANGUAGE (44)

Ἡ σειρά, δὲν εἶναι ἀξιολογική. Καὶ οἱ δεκαπέντε δίσκοι ποὺ θὰ παρουσιαστοῦν στὴ συνέχεια, στέκονται στὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο ποὺ ἀπαιτεῖ τὸ ρὸκ ἐν ρὸλ γιὰ νὰ λειτουργήσει, μὲ τοὺς αὐθεντικοὺς τρόπους ποὺ τὸ χαρακτηρίζουν.

Μερικούς ἀπό αὐτούς, ἴσως καί ὅλους, θά τούς συναντήσετε στά κείμενα πού ἀκολουθοῦν. Καί, ἀκόμη καλύτερα, στό ἴδιο τό ἀντικείμενό τους: Τά LP's, πού προβάλλουν σάν τά πιό σημαντικά, στό χρόνο πού μᾶς πέρασε.

Ἀργύρης Ζῆλος

Υ.Γ. 1 Ναί μέν, σκεφτήκαμε νά μήν συμπεριλάβουμε συλλογές στούς σημαντικότερους δίσκους τῆς χρονιᾶς, θά ἦταν ὅμως ἀτελής ἡ εἰκόνα της χωρίς τήν ἀναφορά ἔστω, τῶν πιό ἀξιόλογων ἀπό αὐτές.

«NORWICH: A FINE CITY» (Νόριτζ)
«CITY WALLS» (Σαουθάμπτον)
«STREET TO STREET VOL 2» (Λίβερπουλ)
«BRISTOL RECORDER VOL 2 καί 3» (Μπρίστολ)
«CRY HAVOC» (Στόουκ)
«FRUIT OF THE ORIGINAL SIN» (Βελγική συλλογή μέ Βρετανούς κυρίως καλλιτέχνες)
«LET THEM EAT JELLYBEANS!» (Σάν Φραντσίσκο)
«MRS. WILSON CHILDREN» (Χάλ)
«CARRY ON OI» (Λονδίνο - τέταρτο κῦμα πάνκ)
MOONLIGHT CLUB VOL. 2» (Λονδίνο)
«THE WONDERFUL WORLD OF GLASS» (Εκπροσώπηση κυρίως avant-garde καλλιτεχνῶν τῆς Glass Records).

Υ.Γ. 2. Ὅσον ἀφορᾶ τά σίνγκλ, τά EP's καί τά μάξι-σίνγκλ, ὁ κατάλογος εἶναι τόσο ἀχανής, πού θά ἦταν δύσκολο γιά τόν καθένα ἀπό μᾶς νά τά καταγράψει, χωρίς νά ἀφήσει ἔξω ἕναν σημαντικό ἀριθμό ἀπό τίς προτιμήσεις του.

DECEIT
THIS HEAT

Sleep - Paper Hats - Triumph - S.P.Q.R. - Cenotaph - Shrink Wrap - Radio Prague - Makeshift Swahili - Independence - A New Kind Of Water.
ROUGH TRADE

Ποτέ πρίν ἡ ὑπάρχουσα μουσική δέν φάνηκε τόσο ἐλλειπής ὅσο τώρα, ποτέ πρίν τά μουσικά σύνορα καί οἱ ἐθνικισμοί δέν ἀποδείχτηκαν τόσο ἄχρηστα ὅσο τώρα. Καί ποτέ πρίν ἡ μοναξιά καί ἡ ἔλλειψη ἐπικοινωνίας στό δυτικό ἀρτηριοσκληρωτικό προγραμματισμό δέν ἔγιναν τόσο πραγματικές ὅσο σήμερα. Ἡ κριτική στέκεται κρύα μπροστά στήν ἀδυναμία τῆς λογικῆς νά καταλάβει. Ὁ ἐσωτερικός κόσμος διευρύνεται ἀναγκαστικά, καί στήν ἀνάγκη μέ τεχνητά μέσα. Ἡ ἀπόσταση τῆς εὐχαρίστησης ἀπό τήν καθημερινή ζωή μεγαλώνει συνέχεια. Ποτέ πρίν ἡ τέχνη δέν εἶχε τόση ἀνάγκη νά εἶναι «ἐξωπραγματική».

Ἡ ἠλεκτρονική μουσική ἀπό μόνη της δέν μπόρεσε νά καλύψει τέτοιες ἀνάγκες: Τό ἐνδιαφέρον τῶν ἐργαστηρίων σπάνια στρέφεται στήν ἱκανοποίηση τῶν αἰσθήσεων καί τῶν ἐνστίκτων. Ὁ ρυθμός ἀπ' τήν ἄλλη μεριά (ρόκ ἐν ρόλ καί μή) τόσο ἀναγκαῖος βιολογικά καί μέ μεγάλη ἀξία στό συλλογικό ἀσυνείδητο, ἀπειλεῖ, ἀλλά καί δίνει δύναμη στό κοινωνικό status στήν περίπτωση πού αὐτό τόν οἰκειοποιεῖται. Ἡ τρομερή ἀφομοιωτική ἱκανότητα τῶν κατεστημένων συστημάτων, δημιούργησε τήν ἀνάγκη γιά προκλητικά δυσνόητα ἔργα. Ἡ σιχαμάρα πρός τή δύση στρέφει τήν προσοχή στόν ἀντιμοντερνισμό, τήν ἠρεμία, καί τόν μυστικισμό τῆς ἀνατολῆς. Ὡραῖος ὅμως πού 'ναι κι ὁ Beefheart!

Ὅλα αὐτά πού ὁδηγοῦν στή δημιουργία μιᾶς εὐρύτερης μουσικῆς φόρμας μέ ἀπανταχοῦ ἀναφορές, σάν ἀνιχνευτική σέ βάθος μηχανή χωρίς πολιτικές καί στρατηγεία, (πού ἐγκυμονεῖ ὅμως τήν τάση τοῦ ὁλοκληρωτισμοῦ). Ἡ δυνατότητα αὐτή δόθηκε ἀπό τό ρόκ ἐν ρόλ, καί ὅσο παρατραβηγμένο κι ἄν φαίνεται, κυρίως ἀπό τήν καινούρια γενιά συγκροτημάτων πού ξεκίνησε μέ τό πάνκ. Συγκροτήματα ὅπως οἱ Ἄγγλοι This Heat ἤ οἱ Ἀμερικάνοι Chrome εἶναι ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀρχικῆς ἐπιθετικῆς ἀσέβειας στά καθιερωμένα καί τῆς διάθεσης γιά αὐτοευχαρίστηση. Ἡ εὐφυΐα ἦρθε μετά. Ἔτσι ἀπό ἐλπιδοφόρα δείγματα, φτάσαμε σέ ἀριστουργήματα ὅπως τό «DECEIT».

Οἱ This Heat εἶναι τρεῖς: Charles Bullen (φωνή, κιθάρα, κλαρινέτο, βιόλα, ταινίες κ.λπ.), Charles Hayward (φωνή, ντράμς, κρουστά, πλῆκτρα, μπάσο, κιθάρα, ταινίες κ.λπ.), καί Gareth Williams (φωνή, μπάσο, πλῆκτρα, κιθάρα, ταινίες κ.λπ.). Τό «DECEIT» εἶναι ὁ τρίτος τους δίσκος. Ὁ πρῶτος ἦταν τό L.P. μέ τίτλο τό ὄνομά τους τό 1978, καί ὁ δεύτερος τό maxi single «HEALTH AND EFFICIENCY» τό 1980.

Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος μας. Παράξενος, μπερδεμένος, δυσνόητος καί μέ χιοῦμορ. Θύματα μιᾶς τεράστιας συνωμοσίας γιά τήν ὁποία δέν εὐθυνόμαστε, δέν διαλέξαμε, καί δέν θέλουμε νά ἔχουμε στό κεφάλι μας. Ξέρουμε νά γράφουμε μουσική, ἀλλά δέν θέλουμε νά μοιάζει μέ τή δική σας. Ὁ κώδικας τῆς ἐπικοινωνίας. Ἡ γλώσσα μας ἀπ' ἔξω ἀντίδοτο στίς ἀτομικές σας βόμβες.

Νίκος Πολίτης

THE GLITTERHOUSE
MEDIUM MEDIUM

Hungry So Angry - Serbian Village - The Glitterhouse - Guru Maharaj Ji - Further Than Funkdream - Mice Or Monsters - That Haiku.
CHERRY RED

Θά μιλήσω προσωπικά. Ἐδῶ καί δεκατρία χρόνια, ἀπό τότε πού ἡ Σόουλ μέ πρωτοάγγιξε, — στήν ψυχεδελική της φάση, γιά νά εἶμαι ἀπόλυτα εἰλικρινής — αὐτή ἀκριβῶς εἶναι ἡ ἄποψη πού ἔλπιζα ὅτι, κάποτε, θά ὑλοποιόταν σέ κάποιο συνειδητό σχῆμα, ἀπό μιά νέα σύνθεση, ἀναθεώρηση, ἀνατροπή, ἤ καί ἀποσύνθεση τῶν συστατικῶν τοῦ Φάνκ. Οἱ Medium Medium κρατοῦν ἀπό τό αἰσθητικό του φάσμα τήν Ψυχή, τήν Ἀτμόσφαιρα, καί, ἴσως, μερικές διαπεραστικές κόντρες τῆς ἠλεκτρικῆς κιθάρας. Ὁ κύριος, ὅμως, ὄγκος τῆς ἐξαρθρωτικῆς τους μηχανῆς, πλησιάζει ἀπό ἀλλοῦ, ἀπό τή μεριά μιᾶς ψυχολογίας πού ἔχει τίς ἐμπειρικές καί τίς συναισθηματικές της καταβολές στό Ρόκ, καί στήν μόνιμη ἀνάγκη του γιά ἐπανεξέταση τῆς μορφολογικῆς τους ἑστίας. Ἡ τακτική τους, ἀδιάψευστο προϊόν γνώσης ἀλλά καί μιᾶς ἐκρηκτικῆς δυναμικῆς τοῦ ἐνστίκτου, ἀναλύεται σέ μιά μετατόπιση τοῦ ἐπίκεντρου ἔντασης τῆς σύνθεσης, ἀπό τή στατική πανηγυρική ἐκτόνωση στήν ἐναγώνια προσμονή τοῦ πιθανοῦ (κοινῶς «σασπένς») καί σέ μιά μεταστροφή τῆς δομικῆς προτεραιότητας, ἀπό τήν πυκνότητα τῆς συμπαγοῦς, λογικά πειθαρχημένης διάταξης, στήν ἀφαίρεση τῶν ρευστῶν, ἀπρόβλεπτων ὀργανικῶν ἀναδράσεων.

Τό στοιχεῖο τοῦ συναρπαστικοῦ, βρίσκεται στό ὅτι, ὅλα αὐτά συμβαίνουν σέ ἕνα ἐξαιρετικά προχωρημένο ἐπίπεδο, θεματικά καί ὀργανωτικά —τά «Mice Or Monsters» καί «That Haiku» μποροῦν νά θεωρηθοῦν ἀξεπέραστες ἐκφάνσεις μιᾶς ἀναζήτησης πού ἐξαρτᾶται θεμελιακά ἀπό τήν ἀτομική εὑρηματικότητα ἀλλά δέ θά μποροῦσε νά λειτουργήσει παρά μόνον ὁμαδικά — ἀλλά χωρίς νά ἀφήνουν τό παραμικρό περιθώριο στόν ἀκαδημαϊσμό. Οἱ Medium Medium γελοιοποιοῦν κάθε πιουριστικη ἀντίδραση μέ τό δόσιμό τους στόν καταλύτη τοῦ αἰσθησιασμοῦ καί τοῦ πάθους, τήν ἴδια στιγμή πού ἐξοντώνουν τίς ἐπιφυλάξεις ὡς πρός τό ἄν προχωροῦν σάν συνειδητοί φορεῖς μιᾶς ριζικῆς ἀλλά καί δυσπρόσιτης ἀνανέωσης.

Ἀργύρης Ζῆλος

SOLID GOLD
GANG OF FOUR

Paralysed - What We All Want - If I Could Keep It For Myself - Outside The Trains Don't Run On Time - Why Theory? - Cheeseburger - The Republic - In The Ditch - A Hole In The Wallet - He'd Send In The Army.
EMI

Πολλές φορές εἶναι παράξενο πώς τόσο καλοί δίσκοι περνοῦν

απαρατήρητοι. Όχι από εμπορικής πλευράς αλλά και από πλευράς «άντεργκράουντ», ας τό πούμε έτσι, φήμης. Οι Gang Of Four μέ τό δεύτερο μεγάλο τους δίσκο μάς δίνουν ένα ακόμη στοιχείο γιά νά τούς βάλουμε γιά καλά μές στήν καρδιά μας. Μετά τό πρώτο εκπληκτικό πραγματικά άλμπουμ «ENTERTAINMENT», έχουν εδώ φτάσει πιά σ' ένα σοβαρό επίπεδο ωριμότητας. Σ' όλους τούς τομείς είναι τέλειοι. Ή συνθετική τους ικανότητα πού είχε εκδηλωθεί πολύ καθαρά και στό «ENTERTAINMENT» εδώ φτάνει στό αποκορύφωμα τής έκφρασής της και τού δεσίματός της μέ τό ελεύθερο κι ενστικτώδικο παίξιμό τους.
Οι Gang Of Four παίζουν μέ τούς ρυθμούς από τήν αρχή μέχρι τό τέλος. Και δείχνουν μία φοβερή σιγουριά καθώς απ' τό τίποτα κυριολεκτικά φτιάχνουν κομμάτι, αναπτύσσοντας μιά απλή αλλά και πανέμορφη μελωδική γραμμή πάνω σ' ένα απλό ρίφ τού μπάσου και ένα παθιασμένο ξέσπασμα τής κιθάρας. Τό μπάσο μέ τά κρουστά είναι ένας καταλύτης πού πραγματικά παίρνει τό κομμάτι και τό πάει όπου θέλει. Ένας πρωτόγονος ρυθμός κυριαρχεί σ' όλο τό δίσκο, γεμάτος κίνηση, ζωή, πάθος και ελευθερία στίς επί μέρους εκφράσεις του. Κι έτσι από τήν απλή φράση τής κιθάρας και τήν απλούστατη μελωδική ανάπτυξη, τό κομμάτι αρχίζει νά αναπτύσσεται μέ όλο και περισσότερη δύναμη και αισθαντικότητα. Και τότε όλα αρχίζουν νά παιχνιδίζουν τό ένα μέ τό άλλο. Ή φωνή, τά ουρλιαχτά τής κιθάρας, οι αργοί ρυθμοί μέ τό έντονο ερωτικό τους στοιχείο, όλα ενώνονται σ' αυτό τό τρελό μεθύσι τό γεμάτο αγάπη και ειλικρίνεια.
Οι στίχοι τους στά ίδια πλαίσια τής μαρξιστικής κριτικής τής σύγχρονης κοινωνίας, μέ έντονες αναφορές όχι απλά σέ χονδροειδή περιορισμένα πολιτικά μηνύματα αλλά και σέ κοινωνικές και ατομικές συμπεριφορές πού απηχούν έντονα τή γενική ψευτιά και τό καλουπάρισμα τής ανθρώπινης ενέργειας και τονίζουν βέβαια τήν πολιτική σημασία τής κάθε τέτοιας συμπεριφοράς. Και είναι πραγματικά τό καλύτερο μουσικό όχημα, τά τραγούδια τών Gang Of Four, γιά νά εκφραστούν αυτοί οι στίχοι και νά λειτουργήσουν μέσα σ' όλους μας. Ίσως οι Gang Of Four νά είναι ένα μοναδικό φαινόμενο τόσο συνεπών μαρξιστών μέ τόσο έντονο πάθος στό χώρο τού ρόκ εν ρόλ. Ή μουσική τους προσφορά σέ συνδυασμό μέ τήν άμεση κοινωνική κριτική πού ασκούν, σέ μία Βρετανία τόσο αποπροσανατολισμένη, τούς τοποθετεί ασφαλώς ανάμεσα στά πιό σπουδαία γκρούπ πού εμφανίστηκαν μέ τό 1977 στό ρόκ εν ρόλ.

Αιμίλιος Κατσούρης

SONS AND FASCINATION / SISTER FEELINGS CALL SIMPLE MINDS

In Trance As Mission - Sweat In Bullet - 70 Cities As Love Brings The Fall - Boys From Brazil - Love Song - This Earth That You Walk Upon - Sons And Fascination - Seeing Out The Angel. Theme For Great Cities - The American - 20th Century Promised Land - Wonderful In Young Life - League Of Nations - Careful In Career - Sound In 70 Cities.

VIRGIN

Τούτη ή τελευταία δουλειά τών Simple Minds δέν έχει πολλά κοινά σημεία μέ τήν αισιόδοξη αναζωογονητική και σέ γενικές γραμμές εύθυμη ατμόσφαιρα τού περυσινού τους —πολύ καλού— «EMPIRES AND DANCE».
Υπάρχει βέβαια πάλι εδώ, ή σέ βαθμό έμμονης ιδέας τάση γι' αυτοσχεδιασμό. Υπάρχουν οι λεπτολογημένες, ηχητικά πολύχρωμες (μέ βασικό —κυρίαρχο χρώμα τό μπλέ —blue— σ' όλες του τίς αποχρώσεις) βινιέτες πού στοιχειοθετούν οι επίμονοι ρυθμοί και τά μονότονα οστινάτι τών κίμπορντς τού Μάικλ Μάκ Νίλ, σέ θαυμαστή ομοφωνία μέ τήν όπως πάντα εύφυή χρήση τής κιθάρας από μέρους τού Τσάρλς Μπέρτσιλ και υποστηριγμένα από τήν εμφατική - καταλυτική δύναμη τών ντράμς τού Μπράιαν Μάκ Γκι σέ συνδυασμό μέ τό εφευρετικό μπάσο τού Ντέρεκ Φόρμπς. Υπάρχουν όπως και πρίν τά αυταρχικά, πομπώδη φωνητικά τού Τζίμι Κέρ.
Αλλά αυτή τή φορά οι εικόνες πού πλανιώνται γύρω σου είναι περισσότερο μαβιές και δυσοίωνες απ' όσο θά ήσουν δικαιολογημένος —μέ βάση τούς προηγούμενους δίσκους τους— νά περιμένεις.
Τό SAF/SFC προβάλλει σάν ένα ανεκτίμητης αξίας ντοκουμέντο τής σύγχρονης σ υ γ κ ρ α τ η μ έ ν η ς και απόλυτα ε λ ε γ χ ό μ ε ν η ς θλίψης, αποξένωσης, αγωνίας και αναζήτησης.
Δέν έχουμε εδώ απελπισμένες κορώνες και ψυχοπλακωτικές εξάρσεις. Ούτε απεγνωσμένους, πανικόβλητους και σέ τελευταία ανάλυση αναξιοπρεπείς κλαυθμηρισμούς τού τύπου «Βοηθήστε με... είμαι μόνος». Μόνο ένα συνεχές, επίμονο και ώς εκ τούτου ψυχοκτόνο μελαγχολικό ύφος, πού δείχνει νά διαπνέεται από μιά αμετακίνητη και εν ολίγοις σκληροπυρηνική βεβαιότητα όσον αφορά τό μάταιο τής πάλης γιά έξοδο απ' τή σημερινή κόλαση τής απομόνωσης, τού συναισθηματικού αδιεξόδου, τής πνευματικής ευτέλειας και τού ψυχικού εξανδραποδισμού. Και πουθενά μιά ύποψία ελπίδας, ένα έστω ακαθόριστο, συγκεχυμένο φώς...
Θέτοντας σοβαρή υποψηφιότητα σάν τό soundtrack τής πεζής, θανατηφόρα ακίνητης, πλαδαρής και θλιμμένης χρονιάς πού πέρασε, τό άλμπουμ αυτό μού φέρνει όσο τίποτ' άλλο στό νού τά λόγια πού βάζει ο Stephen King στό στόμα τού Τζάκ, στή «Λάμψη». Ναί... Too much work and no play makes Jack a dull boy.

Κώστας Λυμπερόπουλος

THE WORLD AS IT IS TODAY ART BEARS

The Song Of Investment Capital Overseas - Truth - Freedom - (Armed) Peace - Civilisation - Democracy - The Song Of The Martyrs - Law - The Song Of The Monopolists - The Song Of The Dignity Of Labour Under Capital - Albion Awake.

RECOMMENDED RECORDS

Δέν υπάρχουν «ατάραχοι συγκρατημένοι - σοβαροί» χρονικογράφοι. Δέν υπάρχουν «ήρεμα» κοινωνικά σχόλια. Δέν υπάρχουν «πολιτισμένοι» αφορισμοί και «ήπιες - στηριγμένες πάνω σέ δημοκρατικές διαδικασίες» διαφωνίες ή καταγγελίες. Δέν υπάρχουν «τιθασευμένες» εξεγέρσεις. Δέν υπάρχουν «μελιστάλαχτοι» δημόσιοι κατήγοροι. Αυτός ο δίσκος είναι ή προέκταση στό σήμερα ενός απ' τά πρωτοσέλιδα τού «Φίλου τού Λαού» τού Μαρά, λίγες μέρες πρίν τήν 14η Ιουλίου τού 1789. Είναι τά φλογερά συνθήματα τών «σιτουασιονιστών» και τών «λυσσασμένων» παραμονές τού Γαλλικού Μάη. Είναι ο παροξυσμός τού φλογισμένου κι αμείλικτου «κατηγορώ» τού Νταντόν πάνω απ' τό βήμα τού Διευθυντήριου τό '93. Είναι τό απεγνωσμένο ούρλιαχτό τού πληγωμένου λύκου κάτω απ' τό φεγγαρόφωτο, καθώς μαζεύει τίς τελευταίες δυνάμεις του γιά νά ριχτεί στήν τελική, τό ξέρει, επίθεση κόντρα στους καλοζωισμένους, ροδομάγουλους, παχυλούς κυνηγούς - διώκτες του.
Απ' τίς πρώτες στροφές ο ατσάλινος βρόγχος τής γκαρότας σού σφίγγει τό λαιμό, κλωτσιές ξεθυμαίνουν στό στέρνο σου και λαβίδες σού συντρίβουν τά κόκαλα καθώς τό βιτριόλι σού εξακοντίζεται κατάφατσα.
«Ό Κόσμος όπως είναι σήμερα»... Τό πύρινο μανιφέστο τών Art Bears είναι ή ηχητική αναπαράσταση τού χρονικού τής κόλασης. Πιό εφιαλτική απ' τό Καθαρτήριο τού Δάντη, πιό γλαφυρή απ' τό «Όραμα τού Αγίου Αντωνίου» ή τόν «Κήπο μέ τίς απολαύσεις» τού Bosch και τό σύνολο τού έργου τού Van Dongen, πιό αποτρόπαια απ' τούς οραματισμούς τού Alistair Crowley.
Οι Art Bears θά νιώσουν ότι απέτυχαν απ' τή στιγμή πού θά μπορείς νά τούς ακούσεις μακάρια ξαπλωμένος στήν πολυθρόνα τού λίβινγκ ρούμ σου μ' ένα ποτό στό χέρι. Δέν θά κυκλοφορήσουν ποτέ ένα διπλό greatest hits λάιβ. Δέν θά σού παίξουν τίς Σειρήνες προσπαθώντας νά σέ αποπροσανατολίσουν μέ πλάνα catchy τραγουδάκια.
Όχι... Ό Φρέντ Φρίθ (κιθάρα, κίμπορντς, βιολί και βιόλα), ο Κρίς Κάτλερ (ντράμς, ηλεκτρικά κρουστά και θόρυβοι) κι ή Ντάγκμαρ Κράουζε (φωνή) είναι εδώ γιά νά σέ σύρουν —έστω κι απ' τό πόδι— μέσα στήν αθλιότητα. Γιά νά σέ ξεναγήσουν στά μακάβρια, πένθιμα κι ερημικά τοπία της. Γιά νά θέσουν τό δάχτυλό σου πάνω στίς πληγές απ' τά καρφιά. Γιά νά ουρλιάξουν μέσ' στ' αυτί σου τό κάλεσμά τους.
Και δέν έχεις νά κάνεις μέ κλαψιάρες Κασσάνδρες...
Είναι ή επιτακτική ανάγκη γιά αναθεώρηση βασικών αρχών και έννοιών, αιώνες τώρα διαστρεβλωμένων - παρερμηνευμένων, πού τούς σπρώχνει νά σού μιλήσουν. Μ' έναν ανεπανάληπτο ποιητικό τρόπο πού θ' άφηνε άφωνο τόν Γουίλιαμ Μπλέικ. Ή μέ κάτι μοναδικές αβάνγκαρντίστικες μουσικές εξάρσεις πού θ' αποσβόλωναν ακόμα και τόν Κάπτεν...

Κώστας Λυμπερόπουλος

THE CURSE OF ZOUNDS ZOUNDS

Fear - Did He Jump - My Mummy's Gone - Little Bit More - This Land - New Band - Dirty Squatters - Loads Of Noise - Target / Mr. Disney / The War Goes On

ROUGH TRADE

Άς πάψουμε πιά νά ψάχνουμε στά σκουπίδια γιά διαλεκτικές επιβεβαιώσεις τής λειτουργικότητας τού ρόκ. Άς σταματήσει αυτή ή ανόητη προσπάθεια γιά επιχειρήματα, όταν κάποιος έξω απ' τόν κόσμο μας ρωτάει νά μάθει, πώς μπορεί νά σημαίνει οτιδήποτε γιά τήν προσωπική μας αλήθεια.
Υπάρχει. Σημαίνει. Και θά λειτουργεί, όσο τά σωθικά θά κοχλάζουν και θά τινάζονται μέ

σπασμούς, κάτω άπ' τή φονική πίεση τής άπορίας, τής άγωνίας, καί τής κοινωνικής παράνοιας.
Καθόμαστε καί συλλέγουμε μέ τίς ώρες, μοιρολατρικά, τά θραύσματα ένός ψυχικού κόσμου, παραμορφωμένου γιά λογαριασμό μας άπ' τήν ούράνια ισορροπία τών προοπτικών καί τών δεδομένων πού στήθηκαν γιά νά μάς συγκρατήσουν «στόν - δύσκολο - δρόμο - τής - φυσιολογικής - ζωής».
Προσαρμογή στό περιβάλλον, οίκογενειακή γαλήνη, ό εύλογημένος ρόλος τού γονιού, καθώς πρέπει ήθική, ταξική άξιοπρέπεια, ώριμότητα, προσωπικές φιλοδοξίες, επαγγελματική ολοκλήρωση, εθνική ύπερηφάνεια, ύπέρτατο χρέος... Ό Δεκάλογος τού Σύγχρονου Δυτικού Παράδεισου, πού, σ' ένα άλλο γλωσσάρι, μεταφράζεται, άντίστοιχα, σέ: Συμβιβασμός μέ τή βρωμιά καί τήν άθλιότητα τών καθημερινών «σχέσεων», ψευδαίσθηση εύτυχίας καί έθελοτυφλία, τό δικαίωμα τού νά άσκείς κατοχή πάνω στήν άνθρώπινη ψυχή, άρνηση κατανόησης μιας διαφορετικής νοοτροπίας, περιφρόνηση τών λιγότερο τυχερών καί καταφερτζήδων, συνειδησιακή διαφθορά, άποδέσμευση καί θεοποίηση τού έγώ, συντριβή τού άντίθετου συμφέροντος, άποδοχή τής κρατικής έγκληματικότητας, όλεθρος τού πολέμου... Τό γλωσσάρι ύπάρχει ακόμα, στά χέρια άτόμων πού δέν διστάζουν νά όμολογήσουν τό φόβο καί τόν πανικό τους, νά άναγνωρίσουν τήν εύθύνη τους, άλλά καί νά φωνάξουν τήν άηδία τους στούς τέσσερις άνέμους. Κάποιος άπ' αύτούς, θά τό φέρει άργά ή γρήγορα σέ αύτιά πού καταλαβαίνουν καί συνυποφέρουν. Είναι αύτό τό συχνά άδέξιο χέρι επαφής πού τείνουν οί Zounds, μέσα άπό έναν άπό τούς πλέον άγνούς, βίαια άληθινούς, άπεγνωσμένα ένεργητικούς, καί τελεσίδικα άνυποχώρητους δίσκους τών τελευταίων χρόνων... Μέσα άπό έννέα σχεδόν στό σύνολό τους συγκλονιστικά τραγούδια, πιστά μέ συγκινητική είλικρίνεια στή λειτουργικότητα τής άπλής καί ταυτόχρονα, επίκαιρης ρόκ φόρμας, σπρωγμένα στά άπώτατα δυναμικά όρια άπό τό φόβο τής άπομόνωσης καί τής φθοράς, μανιασμένα άπό τήν άπόφαση γιά ζωή.
Ίσως νά μήν μπορέσουν οί Zounds νά δώσουν ποτέ στό μέλλον έστω καί τά μισά άπ' όσα πραγμάτωσαν στό «THE CURSE OF ZOUNDS». Ποιος τή χρειάζεται, όμως, τήν «άξιοπρεπή επανάληψη». Ίσως αύτή ή πρώτη «Κατάρα», νά είναι ήδη ή άπόλυτη άπάντηση τού πώς καί τού γιατί τό ρόκ έν ρόλ έξακολουθεί νά ζεί.

Άργύρης Ζήλος

HE WHO DARES WINS
THEATRE OF HATE

Κέρκ Μπράντον. Κάποιος πού δέν αύτοαποκαλείται πάνκ; άλλά είναι περισσότερο πάνκ άπό όλους τούς Exploited, τούς Discharge καί τούς άλλους μαζί. Κάποιος πού δέν τραγουδάει, όπως έχουμε συνηθίσει οί περισσότεροι, άλλά κραυγάζει τήν άπέχθεια καί τή σιχαμάρα του μέ τέτοιο τρόπο, ώστε νά μήν σέ κάνει νά αισθάνεσαι άνετα. Κάποιος πού μόλις σέ δεί νά άδιαφορείς καί νά είσαι άραχτός, σέ μερικά δευτερόλεπτα σέ προκαλεί καί σέ κάνει μπαλάκι τού τένις. Κάποιος πού παίζει στό θέατρο τού μίσους. Παρέα μέ ένα δαιμονισμένο σαξόφωνο, μιά εξοντωτική κιθάρα, ένα μπάσο καί μιά ντράμς, έτοιμα νά βγούν έξω άπό τά ήχεία σου καί νά περιπλανηθούν σ' όλο τό σπίτι.
Κάποιος πού τιτλοφορεί τά τραγούδια του: «Άποτέφρωση», «Δικαιοσύνη», «Προπατορικό άμάρτημα», «Επαναστάτης χωρίς μυαλό», καί δέν διστάζει νά χρησιμοποιήσει τόν έαυτό του σάν παράδειγμα πρός άποφυγή. Κάποιος, πού άν είχε τή δύναμη νά άκουστεί τό καλοκαίρι τού '76, θά περνιόταν γιά προφήτης ή γιά τρελλός. Κάποιος, πού ή οργισμένη έκφραση στό πρόσωπό του, δέν είναι ή τελευταία λέξη τής μόδας, άλλά τό τελευταίο στάδιο πρίν άπό τήν αύτοκαταστροφή. Κάποιος πού μετά τήν άρχική σας δυσφορία, γίνεται δικός σας καί δέν θέλετε νά άποχωριστείτε ποτέ.
Κέρκ Μπράντον... Αύτός πού τολμά, νικάει.

Χρήστος Δασκαλόπουλος

MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS
BRIAN ENO - DAVID BYRNE

America Is Waiting - Mea Culpa - Regiment - Help Me Somebody - The Jezebel Spirit - Qu'ran - Moonlight In Glory - The Carrier - A Secret Life - Come With Us - Mountain Of Needles.

SIRE / POLYGRAM

Γιά τέτοιους δίσκους όπως τό «MY LIFE IN THE BUSH OF GHOSTS» δέν νομίζω ότι μπορεί κανείς νά γράψει γιά δεύτερη φορά. Παραπομπή λοιπόν στό τεύχος 104 τού «ΗΧΟΥ» στίς σελίδες τής «Δισκοκριτικής Rock», στό παραπάνω κείμενο γιά τούς This Heat, καί κάτι πού είχα ξεχάσει νά γράψω τότε, ότι ό δίσκος ήχογραφήθηκε πρίν άλλά κυκλοφόρησε μετά τό «REMAIN IN LIGHT» τών Talking Heads.

Νίκος Πολίτης

THIRST
CLOCK DVA

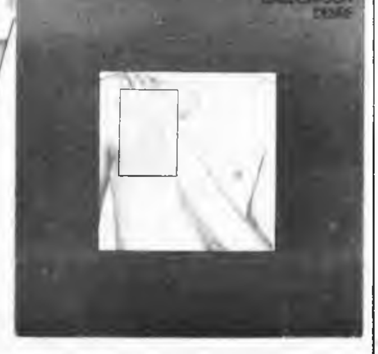
Uncertain - Sensorium - White Cell - Piano Pain - Blue Tone - North Loop - 4 Hours - Moments - Impressions Of African Winter

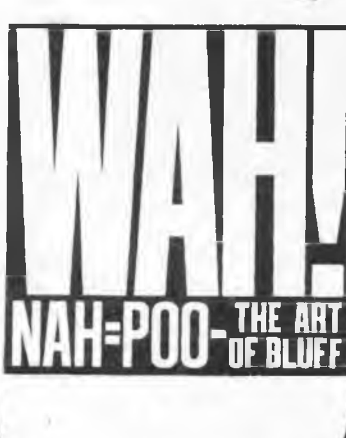
FETISH

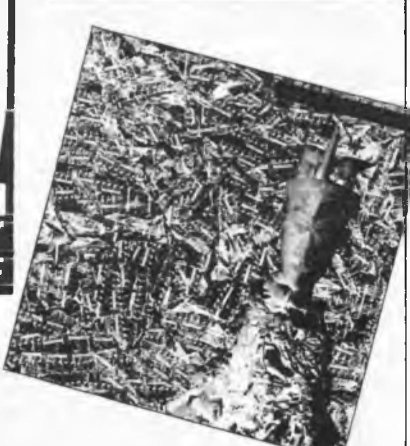
«Δέν έλπίζω γιά τή νίκη. Δέν άπολαμβάνω τόν άγώνα γιά χάρη τού ίδιου τού άγώνα, θά μπορούσα μόνο νά τόν άπολαύσω γιατί είναι ό,τι μπορώ νά κάνω. Όπως άκριβώς ό άγώνας πραγματικά μέ γεμίζει μέ μιά χαρά πού είναι παραπάνω άπ' ό,τι μπορώ πράγματι ν' άπολαύσω, παραπάνω άπ' ό,τι μπορώ νά δώσω, καί πιθανώς θά φτάσω στό τέλος ύποκύπτοντας όχι στόν άγώνα, άλλά στή χαρά». (Φράση τού Κάφκα πού άναφέρεται στό οπισθόφυλλο τού δίσκου στίς σημειώσεις τού Genesis P-Orridge τών Throbbing Gristle).
Οί Clock DVA μέ τόν πρώτο τους δίσκο δίνουν ό,τι καλύτερο ίσως θά μπορούσαν νά δώσουν σήμερα. Μία τελετή ψυχεδελικής έμπειρίας πού ίσως όμοιά της δέ βρίσκεται εύκολα. Είναι κάτι σάν τίς τελετές πεγιότ τών Ίνδιάνων. Οί Clock DVA είναι οί μάγοι. Τό «THIRST» είναι ή μαγική πράξη, μέ τήν όποία γίνονται ένα μέ τά πάντα. Μ' έμάς, μέ τή φύση. Άπό τήν άρχή μέχρι τό τέλος χορεύουν έναν άτέλειωτο χορό μέ τή ζωή καί τό θάνατο. Ένα χορό

γεμάτο έκσταση, μυστήριο και δύναμη. Δεν υπάρχει περιορισμός σ' αυτό τό χορό. Τό ιδιωτικό είναι καί δημόσιο. Οι Clock DVA είναι αυτοί πού είναι και μαζί τους τραβάνε κι έμάς νά γίνουμε εμείς, νά γίνουμε οι Clock DVA, νά γίνουμε ένα δέντρο, ένα ποτάμι, ό ουρανός, ό «άλλος», εγώ κι εσύ. Αφρικάνικοι ρυθμοί, ύπνωτικά τέμπο, ανατολίτικοι ήχοι και μία φωνή πού είναι βγαλμένη μέσα άπ' τά όνειρά μας. Όνειρα ζωής, χαράς, αγώνα και δόξας. Τό μέρος πού γινόμαστε θνητοί και περιφρονούμε τό θάνατο. Ένα μέρος έξω άπό δώ. Κάπου στά δάση τού Αμαζονίου, στήν έρημο της Ασίας ή τίς ζούγκλες της Αφρικής. Εκεί πού όλα είναι ένα. Πού ή εμπειρία είναι μία λειτουργία συνεχής και άόρατη. Μόνο τήν αισθάνεται κανείς. Εκεί πού οι άνθρωποι γίνονται άσπρες ψυχές σέ μαύρες στολές, όπως λένε κι οι Clock DVA. Και αυτό τό βγάλσιμο άπό τούς συνειδησιακούς περιορισμούς γίνεται ένας ατέλειωτος οργασμός. Σάν κι αυτόν τού «THIRST». Μαζί μέ τούς Clock DVA. Τούς αιώνιους χίπις μέ τίς μαύρες στολές και τίς άσπρες ψυχές.

Αιμίλιος Κατσούρης

STILL
JOY DIVISION

Exercise One - Ice Age - The Sound Of Music - Glass - The Only Mistake - Walked In Line - The Kill - Something Must Break - Dead Souls - Sister Ray - Ceremony - Shadowplay - Means To An End - Passover - New Dawn Fades - Transmission - Disorder - Isolation - Decades - Digital

FACTORY

Κατ' άρχάς, υπάρχει ή σχεδόν τρίμηνη καθυστέρηση (σκόπιμη; Άπό τήν Factory όλα νά τά περιμένει κανείς!) της κυκλοφορίας τού δίσκου λόγω προβλημάτων εξωφύλλου και κατά δεύτερον υπάρχει ή περιορισμένη ειδική έκδοση, σέ συσκευασία υφασμάτινου κουτιού πού κοστίζει κοντά ένα χιλιάρικο. Καλύτερα νά μή σκεφτόμαστε τήν άξια τού δίσκου μετά άπό μερικά χρόνια. Όλα αυτά, πλάι στό μύθο πού λέγεται Joy Division, νά πασχίζουν νά μειώσουν τήν άξια τού «STILL» και ικανά νά απομυθοποιήσουν και νά γελοιοποιήσουν οποιοδήποτε γκρούπ, έκτος άπό τήν περίπτωση πού έχουμε αυτή τή στιγμή στά χέρια μας. Τήν περίπτωση, νά είναι αυτό τό γκρούπ οι Joy Division. Ή ποιότητα λοιπόν τού άλμπουμ, τών τραγουδιών, ή επιλογή, ή ζωντανή ηχογράφηση στό Πανεπιστήμιο τού Μπέρμινγχαμ, ή εκτέλεση τού «Sister Ray», τά τρία ανέκδοτα κομμάτια, καθιστούν τίς τέσσερις πλευρές τόσο ανθεκτικές στίς επικρίσεις και τόσο συμπαγείς άπο καταιγισμούς κακόβουλων κριτικών, έτσι ώστε τό «STILL» πολύ - πολύ άνετα νά φαντάζει ανάμεσα στούς καλύτερους δίσκους της χρονιάς, άσχετα άν φημολογείται ότι βγήκε γιά νά χτυπήσει τίς δεκάδες πειρατικών δίσκων πού εκμεταλλεύονται τό όνομα J.D.

Μέσα λοιπόν στό «STILL» παρουσιάζεται συνοπτικά (στό στούντιο δίσκο) ή καταιγιστική δύναμη τών Warsaw («Exercise one», «Ice age», «Sound Of Music», «Walked In Line») πού μετά ένα χρόνο (1979) οδήγησε στό αριστούργημα τού σύγχρονου ρόκ έν ρόλ «UNKNOWN PLEASURES», ενώ τραγούδια άπό εξαντλημένες πρό πολλού εκδόσεις («Glass», «Dead Souls») βγαίνουν επιτέλους στό φώς της ημέρας γιά νά τά ακούσει όλος ό κόσμος και νά σταματήσουν νά θησαυρίζουν μερικοί άπό τούς 500 ή 1000 πού έχουν στά χέρια τους τά πρώτα σίνγκλ ή EP's τών J.D.

Στόν «λάιβ» δίσκο, υπάρχουν εκτελέσεις τραγουδιών άπό τά δύο επίσημα άλμπουμ της δισκογραφίας τών J.D., τό σίνγκλ «Transmission», τό «Ceremony» πού κυκλοφόρησε αργότερα μέ τούς New Order και τό «Digital» πού μαζί μέ τό «Glass», υπήρχαν στό «FACTORY SAMPLE», τόν πρώτο μικρό δίσκο πού κυκλοφόρησε ή Factory, χωρίς ποτέ νά υποψιάζεται τή μελλοντική εξέλιξη τών πραγμάτων. Τό «STILL» λοιπόν, πέρα άπό τό ότι είναι φόρος τιμής γιά τό σημαντικότερο (μετά τούς SEX PISTOLS), ίσως, συγκρότημα της τελευταίας πενταετίας, γι' αυτούς πού θέλουν νά γνωρίσουν τίς ακριβώς είναι οι Joy Division άπό τήν αρχή, προσφέρεται πολύ περισσότερο άπό οποιαδήποτε άλλη δισκογραφική δουλειά πού έχει σχέση μέ τό γκρούπ.

Νά είστε σίγουροι τότε, ότι όταν αναγνωρισθεί πλέον ή σημασία και ό ρόλος πού έπαιξαν οι J.D. στό σύγχρονο ρόκ, επηρεάζοντας άπειρα συγκροτήματα, ή άξια πού θά έχει πάρει τό «STILL» άπό πλευράς τιμής, θά είναι πλήρως δικαιολογημένη. Και μπορεί μέν, τό ύφασμα της πολυτελούς έκδοσης νά έχει ξεφτίσει, όμως παραμένει... «The sound of music»... Ακόμα.

Χρήστος Δασκαλόπουλος

DESIRE
TUXEDOMOON

East - Jinx - ... - Music = 1 - Victims Of The Dance - Incubus (Blue Suit) - Desire - Again - In The Name Of Talent - (Italian Western Two) Holiday For Plywood

CHARISMA

Δέν έχω τίποτα νά προσθέσω στήν παρουσίαση τού δίσκου άπό τόν Αργύρη Ζήλο τόν Ιούλιο στό τεύχος 100 τού «Ήχου». Αυτά, και τό εκπληκτικό «DESIRE» τών αμερικάνων Tuxedomoon, πού είναι ό τέταρτος δίσκος της δισκογραφίας τους. Έχουν βγάλει ακόμα δύο singles, τό «What use» και τό «59 to 1» (τό όποιο υπάρχει στό «DESIRE» αλλά ή πίσω πλευρά δέν υπάρχει πουθενά), ένα EP, τό καταπληκτικό «SCREAM WITH A VIEW», και ένα LP τό «HALF MUTE». Πριν άπ' όλα αυτά όμως και έκτος επίσημης δισκογραφίας βρίσκονται ακόμα δύο LP's. Οι Tuxedomoon συμμετέχουν και σέ δύο συλλογές: τό «SUBTERRANEAN MODERN» και τό «MUSIC FROM THE DEAF CLUB» πού είναι live.

Νίκος Πολίτης

NAH = POO - THE ART OF BLUFF
WAH!

The Wind-Up - Otherboys - Why'd You Imitate The Cutout? - Mission Impossible - Somesay - The Seven Thousand Names Of Wah! - Sleeppp - Seven Minutes To Midnight - The Death Of Wah!

ETERNAL

Ξέρω... Ξέρω... Υπάρχουν λάθη έδώ. Είναι αυτά τά πολλές φορές περιττά κι άλλοτε μεγαλομανή βόκαλς, είναι ή άνιση παραφορτωμένη παραγωγή, είναι τά υπερτονισμένα κίμπορντς.

Τί σημασία όμως μπορούν νά έχουν τελικά όλ' αυτά; Δύσκολο νά τό κρίνεις καθώς ή μανιασμένη καυτή κιθάρα τού Πίτ Γουίλι, τά ντράμς τού Τζόι Μάσκερ (δανεικού γιά τήν περίσταση άπ' τούς Dead or Alive και ηχητικά, γνήσιου απόγονου της φυλής τών Μασάι όπως τουλάχιστον δείχνει ή Αφρικάνικη ρυθμολογία μέ τήν τεχνική τών κοντραριστών off-beat τονισμών πού χαρακτηρίζουν τό παίξιμό του) και τά κίμπορντς τού King Bluff σέ διαπερνούν βελονίζοντας και τήν τελευταία ίνα, τό τελευταίο μόριο της ύπαρξής σου. Κι είναι κι αυτό τό διαβολεμένο μπάσο τού Γουόσινγκτον πού θαρρείς πώς δέν είν' εκεί γιά νά συνοδεύει απλά, παρά γιά νά σού βάζει φυτίλι μ' ένα μοναδικό, ύπουλο και άσπλαχνο τρόπο... Οι αθεόφοβοι νεο-τυμβωρύχοι της ψυχεδέλειας προχώρησαν πάρα πολύ κι είναι πάντα κοντά μας γιά νά μάς υπενθυμίζουν πώς τό πάθος δέν πέθανε, τό ρόκ ζεί και βασιλεύει γύρω, δίπλα και μέσα μας τόσο ακμαίο και οργασμικό στήν κατακλυσμική έκρηξη του όσο σπάνια πρίν, ακόμα και στό ένδοξο παρελθόν.

Καθώς ό Πίτ Γουίλι κι ή παρέα του στραγγίζουν και τήν τελευταία ικμάδα της ευαισθησίας και τού εύθραυστου άλλά και προκλητικού πρωτόγονου πάθους τους, κάτω άπ' τό μπαράζ τών εννέα άξεστων, δυναμικών και μέ μιά τέλεια προσωπική —άλλά και ριζοσπαστική— άποψη της μελωδίας, τράκς τού LP, πιάνω τόν εαυτό μου νά νιώθει σάν ένα δύστυχο μπαλάκι τού τένις πού τό πετούν άπό τοίχο σέ τοίχο.

Κώστας Λυμπερόπουλος

JUJU
AND THE BANSHEES

Spellbound - Into The Light - Arabian Knights - Halloween - Monitor - Night Shift - Sin In My Heart - Head Cut - Voodoo Dolly

POLYDOR

Μετά άπό πολλές περιπέτειες και μία περίοδο όπότε υπήρχε σοβαρό ενδεχόμενο νά διαλύσουν, οι Siouxsie and the Banshees εμφανίζονται ξαφνικά μέ τό «JUJU» και φτάνουν πιά στό πιό σημαδιακό σημείο της καριέρας τους. Είναι τό σημείο πού ή ομοιογένειά τους σάν γκρούπ φαίνεται νά είναι επιτέλους γεγονός, ή φωνή της Σούζι νά έχει πιά τελειοποιηθεί και ή εικόνα τους νά έχει κάπως αποσαφηνιστεί.

Τό «KALEIDOSCOPE», τό πιό παράξενο άλμπουμ τους, ήταν τό μεταβατικό στάδιο κι έτσι σήμερα πιά έχουν προσανατολιστεί σέ πολλές κατευθύνσεις. Ή θεματική τών στίχων τους χωρίς νά έχει ιδιαίτερες αλλαγές έχει απλώς περιέλθει σ' ένα πιό προσωπικό επίπεδο. Ή Σούζι μιλάει πιά κυρίως σέ πρώτο πρόσωπο. Μουσικά όλο και περισσότερα στοιχεία δείχνουν νά αφομοιώνονται μέσα στό «JUJU». Στοιχεία χορευτικά, στοιχεία χέβι-μέταλ, στοιχεία ανατολίτικης μουσικής, όλα, δημιουργούν ένα κλίμα μοναδικό καθώς ή φωνή και γενικά ή παρουσία της Σούζι είναι τό ιδανικό μέσο γιά νά βρούν μία εκφραστική διοδο. Τά τραγούδια δένουν περίφημα τό ένα μέ τό άλλο και άπό τήν πρώτη στιγμή τού δυναμικού «Spellbound» πού ανοίγει τό δίσκο μέχρι τήν τελευταία τού «Voodoo Dolly», ένα άπό τά καλύτερα κομμάτια στή σκηνική παρουσία τών Siousxie and the Banshees, δέν σέ αφήνουν νά βρείς ούτε λεπτό χαλάρωσης. Οι ψυχωτικοί μονόλογοι, τό εξωτικό μυστήριο, ό οξύς ήχος, ή εξώκοσμη φωνή, όλα αυτά είναι τό «JUJU», και ήταν ή Σούζι άπό τήν αρχή της καριέρας της. Μόνο πού τώρα έφτασε ή ώρα νά τά συνδυάσει και νά τά εκφράσει μέ

ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ ΛΥΣΕΙΣ

τόν πιό «γεμάτο» τρόπο. Σ' αὐτή τή φάση βρῆκε καί τούς κατάλληλους ἀνθρώπους. Ὁ Μπάτζι, ὁ Σέβεριν, ὁ Μάκ Γκίοχ, ἔχουν δεθεῖ περίφημα κι ἔτσι ὁ πάλαι ποτέ ἀκατέργαστος καί γεμάτος λάθη ἦχος τῶν Siouxsie and the Banshees ἔχει γίνει τώρα ἕνας ἦχος πού χωρίς νά χάνει τήν παλιά ἐπιθετικότητα καί ὀξύτητα, χαρακτηρίζεται καί ἀπό μία μεστότητα, γιά νά μήν ποῦμε τελειότητα. Ὁ Μάκ Γκίοχ εἶναι ἀλήθεια ὅτι δίνει μία ξεχωριστή προσωπικότητα καθώς ὁ ἴδιος εἶναι ἀπό τούς καλύτερους νέους κιθαρίστες. Καί ὅλοι μαζί τέλος πάντων μᾶς δίνουν τό «JUJU», ἕνα δίσκο πού χωρίς νά ἔχει αἰσθητικά τίποτα ἰδιαίτερα καινούριο νά παρουσιάσει, κατορθώνει μέ τή συνέπεια, τό δέσιμό του καί τήν τέλεια αἰσθητική ἐκφραστικότητα πού ἔχει νά γίνει ἕνας ἀπό τούς πιό ἀγαπημένους μας καινούριους δίσκους. Χρειάζεται καί ἡ μουσική ἀνανέωση, χρειάζονται ὅμως καί μερικοί μουσικοί πού πάντα ψάχνουν γιά τή βελτίωση μέσα στό χῶρο τους.

Αἰμίλιος Κατσούρης

PHOTOGRAPHS AS MEMORIES
EYELESS IN GAZA

Seven Years - Fixation - Looking Daggers - From A to B - Clear Cut Apparently - Speech Rapid Fire - John Of Patmos - Knives Replace Air - Faceless - In Your Painting - A Keepsake - Whitewash - No noise.

CHERRY RED

Καί ὅμως, μετά ἀπό τόσα καί τόσα ἀκούσματα, ἐξακολουθῶ νά πιστεύω ὅτι οἱ Eyeless In Gaza δέν μοιάζουν μέ κανένα ἀπολύτως, ἀπό ὅλα αὐτά τά συγκροτήματα, τά ὁποία ἔχει κάποιος τή δυνατότητα νά ἀκούσει σήμερα. Τό νά ἔχεις προσωπικό ἦχο ἀνάμεσα σέ χιλιάδες ἄλλους πού κυκλοφοροῦν, εἶναι ὁπωσδήποτε κάτι πολύ σημαντικό. Τό νά χρησιμοποιεῖς ὅμως τό δικό σου ἦχο γιά νά δείξεις, τίς τεράστιες δυνατότητες πού ἔχουν οἱ ἄλλοι ἦχοι καί πού μένουν ἀναξιοποίητοι τόσο καιρό, ἀγγίζει τά ὅρια τῆς ἐπιστημονικῆς φαντασίας. Καί ὅμως, αὐτοί οἱ δύο ὑπερμουσικοί σ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ δίσκου, χωρίς ποτέ νά ξεφεύγουν ἀπό τά ἀνεκτά ὅρια τῆς οἰκονομίας καί τοῦ καλοῦ γούστου, καταλύουν ὅλες τίς συμβατικές φόρμες καί στή θέση τους μέ τά ἴδια ὑλικά, χτίζουν νέες ἀκουστικές ἐμπειρίες, πολυδιάστατες καί κρυστάλλινα καθαρές, συνοδευόμενες, ἀπό τή συγκλονιστική ἑρμηνεία τοῦ Μάρτιν Μπέιτς, πού ὅμοιά της εἶναι δύσκολο νά συναντήσετε κάπου ἀλλοῦ. Καί νά σκεφτεῖ κανείς, ὅτι οὔτε ὁ Μπέιτς, οὔτε ὁ Πίτ Μπέκερ εἶναι ἐπαγγελματίες μουσικοί, ἀλλά ἀντίθετα ἔχουν καθημερινά, βαρετά ἐπαγγέλματα. Οὔτε ἐνδιαφέρονται γιά καριέρα, οὔτε οἱ ζωντανές τους ἐμφανίσεις προσφέρονται γιά τήν ἀπόκτηση καινούριων ὀπαδῶν. Ἴσως κάπου ἐκεῖ, νά κρύβεται ἡ αἰτία τῆς μοναδικότητας καί τῆς αὐθεντικότητάς τους. Τό μόνο πρόβλημα πού ὑπάρχει μέ τούς Eyeless In Gaza, εἶναι τό φοβερά δυσκολονόητο λεξιλόγιό τους. Ἀκόμα καί τό χαρτί μέ τούς στίχους σοῦ εἶναι ἄχρηστο. Ἔτσι, ἡ προσπάθεια νά αἰσθανθεῖς καί νά παρακολουθήσεις τή φωνή τοῦ Μάρτιν Μπέιτς, παραμένει ἡμιτελής. Καί κάτι ἄλλο ἀκόμα πού νομίζω ἔχει ἰδιαίτερη σημασία. Ἐάν τό δεύτερο ἄλμπουμ τῶν E.I.G. «CAUGHT IN FLUX» ἔβγαινε πρῶτα, τά ἴδια ἀκριβῶς θά γράφοντουσαν καί γι' αὐτό. Ἀρκεῖ βέβαια νά μήν παρατραβήξει ἡ ἱστορία!

Χρήστος Δασκαλόπουλος

BLACK SNAKE DIAMOND RÔLE
ROBYN HITCHCOCK

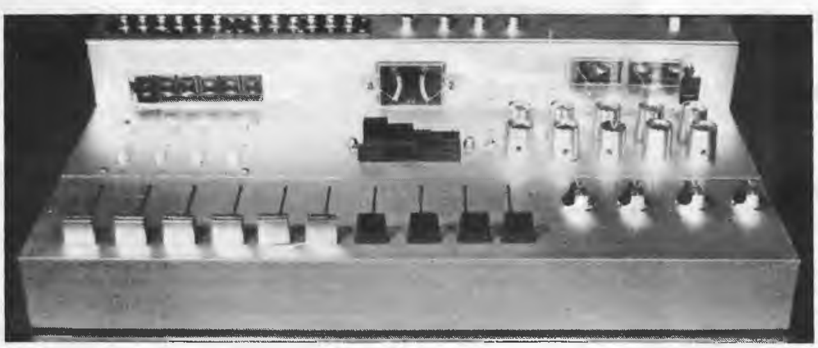
The Man Who Invented Himself - Brenda's Iron Sledge - Do Policemen Sing? - The Lizard - Meat - Acid Bird - I Watch The Cars - Out Of The Picture - City Of Shame - Love

ARMAGEDDON

Δύο ἁπλά πραγματάκια διαχωρίζουν ποιοτικά τόν Ρόμπιν Χίτσκοκ ἀπ' τούς ὑπόλοιπους δελφίνους τῆς σύγχρονης ψυχεδέλιας: Τό ὅτι δέν εἶναι «ἀναβιωτής» τοῦ εἴδους ἀλλά γέννημα, προέκταση καί αὐθεντικός ἐκφραστής του, ἔχοντας μαζί του μιά βιωματική σχέση τόσο στενή καί ἄμεση πού δέν ἀφήνει περιθώρια στήν ἀπόσταση τῆς ἀναδρομικῆς μελέτης, καί τό ὅτι γράφει ὑπέροχα τραγούδια.

Ὁ Ρόμπιν Χίτσκοκ βρίσκεται πίσω ἀπό τή δημιουργία τῶν Soft Boys, τήν Ἄνοιξη τοῦ '78, καί, σήμερα, βρίσκεται πίσω ἀπ' τόν αὐτοδύναμο ἑαυτό του. Θά μποροῦσε νά εἶχε ξεφυτρώσει τό '68, κανείς δέν θά εἶχε πάρει χαμπάρι τή διαφορά. Ἴσως ν' ἀνήκει στό χθές, ἴσως καί στό αὔριο. Τό μόνο σίγουρο εἶναι ὅτι οἱ τωρινές ἡμέρες δέν ἔχουν νά τοῦ δώσουν ὅσα πραγματικά ἀξίζει.

Ἀργύρης Ζήλος

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1982 ΡΟΚ ΕΝ ΡΟΛ

Θέλοντας νά αποφύγουμε κάθε μεθοδευμένο επηρρεασμό τής κοινής γνώμης με μιά παραθεση τής βαθμολογημένης συνισταμένης τών γούστων μας, αποφασίσαμε νά μήν ακολουθήσουμε φέτος καμιά απολύτως προσυμφωνημένη γραμμή. Έγραψε ο καθένας αυτό πού νόμιζε, έτσι όπως είδε αυτός τή χρονιά πού περασε, χωρίς νά έχει τήν παραμικρή ιδέα τού πώς θά κινηθούν οι υπόλοιποι. Ίσως νά είναι καλύτερα έτσι. Απομένει η δική σας κρίση και γνώμη.

Παρ' όλ' αυτά, μιά παρατήρηση ισως νά ήταν χρήσιμη και χαρακτηριστική. Οπως και πέρισυ, δέ βρέθηκε κανένα L.P. πού νά φιγουράρει ανάμεσα στίς προτιμήσεις και τών πέντε αρθρογραφων - πού είναι και γιά φέτος οι ίδιοι. Αντίθετα, υπάρχουν μερικά πού αναφέρονται στίς τέσσερις απ' τίς πέντε λίστες, και άλλα, περισσότερα, στίς τρείς.

Αναλυτικά, τωρα, νά τί έχουν νά πούν - ή νά μην πούν - γιά τή χρονιά πού μάς πέρασε, οι Νίκος Πολίτης, Αιμίλιος Κατσούρης, Κώστας Λυμπερόπουλος, Χρήστος Δασκαλόπουλος και Αργύρης Ζήλος.

Η γνώμη τού Νίκου Πολίτη

Οπωσδήποτε, τά κριτήρια μέ τά οποία οριζεται, αξιολογείται, και τελικά ιεραρχείται μιά μουσική μονάδα, είτε μουσικό κομμάτι είναι αυτή, είτε μουσική περίοδος, δέν μπορούν παρά νά είναι προσωπικά. Οι εναλλακτικές λύσεις πού τυχόν περιέχονται στη φόρμουλα που προτείνει, όποιες και οσες κι άν είναι, δέν μπορούν παρά νά είναι προϊόντα προσωπικής θέσης και προσωπικής οπτικής γωνίας. Τίποτα περισσοτερο, τίποτα λιγότερο, και δέ γίνεται κι αλλιώς. Μ' αυτή τή λογική τό 1982 πέρασε από τόν (υπο)γράφοντα σάν χρονιά μεταβατική, χωρις σπουδαία πράγματα και χωρίς «μεγάλους» δίσκους. Μπορεί και νά ήταν ουσιαστικά η πρώτη χρονιά φανερής παρακμής μετά τήν έκρηξη τού 76-77, αλλά μπορεί και νά ήταν απλώς χρονιά «περισυλλογής». Θέλοντας και ελπίζοντας τό δεύτερο, παραθέτουμε τήν παρακάτω λίστα «καλύτερων ρόκ δίσκων τού '82».

1) TOM VERLAINE: "WORDS FROM THE FRONT"
2) LAURIE ANDERSON: "BIG SCIENCE"
3) JIM CARROLL: "DRY DREAMS"
4) ADRIAN BELEW: "LONE RHINO"
5) FRANK ZAPPA: "SHIP ARRIVING TOO LATE TO SAVE A DROWNING WITCH"
6) ROLLING STONES: "STILL LIFE"
7) 23 SKIDOO: "SEVEN SONGS"
8) FLESH EATERS: "FOREVER CAME TODAY"
9) IGGY POP: "ZOMBIE BIRDHOUSE"
10) BIRTHDAY PARTY: "JUNKYARD"

Η γνώμη τού Αιμίλιου Κατσούρη

Ηρθε, λοιπόν, τό τέλος τού χρόνου και μία αναδρομή στή χρονιά πού πέρασε είναι χρήσιμη, άν μπορεί κανείς νά παρει τά στοιχεία σωστά και όχι μέ τήν «ικανότητα» τής παθητικής αφομοίωσης ονομάτων, εταιρειων και άλλων επικίνδυνων αντικειμένων. Μιά βαθύτερη αντιμετώπιση τής πορείας τού ρόκ εν ρόλ αυτό τό χρόνο θά έκανε καλό σέ όλους μας, κι αυτό βέβαια μέ βάση τούς δίσκους πού βγήκαν, τα ρεύματα, τήν κατάσταση στήν Ελλάδα και ο,τιδήποτε τέλος πάντων είναι σχετικό.

Τά πραγματα δέν μπορει να πει κανεις ότι ήταν ευχάριστα ή δυσάρεστα. Κάτι τέτοιο άλλωστε θα ήταν κουτό. Απλώς μπορει κανείς, και πρέπει, νά τά εξετάσει και νά συνειδητοποιήσει σέ ποιο σημείο βρισκόμαστε, άν υπάρχει μέλλον και πού και πόσο αξίζει νά ρίχνει κανείς τήν προσοχή του. Τό 1982 έφερε ένα σημαντικό στοιχείο μαζί του. Τό ότι το ρόκ εν ρόλ πλέον, όταν θέλει να αποτελεί μία δύναμη, βγαινει μέσα από περιθωριακούς, ή μάλλον περιφερειακούς καλλιτέχνες. Τά ρευματα είναι πρό πολλού καταδικασμένα σε αρνητικη λει- [illegible]: Αποτελούν πλέον, εδώ και [illegible] ιηγη επιβεβαίωσις, κατα- [illegible] υ και τελικά σχιζοφρέ- [illegible] ιους πιό ευαισθητους. Η μετατροπη μιάς ολόκληρης ζωής σέ εικόνα είναι η παράνοια τού Δυτικού ανθρώπου κι είναι πράγματι αδικο νά μπαίνει και τό ρόκ εν ρόλ μέσα στά άλλα μέσα επιβίωσής του. Τά ιδιωτικά ή και μαζικα ναρκωτικά ειναι ο προάγγελος τού φασισμού. Η μαζική πληροφόρηση έχει επιτελέσει ένα έργο άχαρο. Εδωσε τήν ευκαιρία σέ μερικούς ανθρωπους νά βρούν εναλλακτικές μεθόδους ταύτισης μέ μύθους. Αλλωστε αυτό δέν κάνει πάντα; Τό ρόκ εν ρόλ παιζει όλα αυτά τά χρόνια τό παιχνίδι τού σκύλου μέ τη γάτα. Μόλις πάει νά τυποποιηθεί όλο και ξεγλυστράει. Όχι από εξυπνάδα μά από ευαισθησία. Γι' αυτό και υπάρχει ακόμα. Μέ άλλες, καινούργιες, χιλιάδες νέες μορφές αλλά και τήν ίδια ουσία. Πολλοί λένε ότι πέθανε. Και τό 1967 όμως δεν έλεγαν τό ίδιο με τό «μπούμ» τής ψυχεδέλειας; Και τό 1969, όταν ο καθένας φαζάριζε τήν κιθάρα του, τό ρόκ-εν-ρόλ εβγαινε κυρίως μέσα από άγνωστα γκρούπ.

Τά μεγάλα ξετινάζονται αμέσως. Η ύπαρξη τής εικόνας τά βαραίνει από τά πρώτα τους βήματα κι ύστερα αρχίζει η ανασφάλεια, οι εναλλακτικές λύσεις και όλα τά παρόμοια κόλπα και δικαιολογίες. Παίζεται τό παιχνίδι τού «ώριμου» πιά ανθρώπου, πού δέν τολμάει και βρίσκει τό δικό του ναρκωτικό. Είναι δικό του όμως, γιατί αυτός δέν ... ανέχεται άλλον πάνω απ' τό κεφάλι του. Θέλει νά είναι αφεντικό στόν εαυτό του. Έτσι και τά μεγάλα γκρουπ. Κι όταν λέμε μεγάλα γκρούπ δέν εννοούμε αποκλειστικά εμπορικα επιτυχημένα, αλλά γενικά γκρούπ πού κάπου ανήκουν, πού παιζουν αυτό, σκέφτονται εκείνο, παρουσιάζουν τό άλλο και ποτέ και αυτό και εκείνο και τό άλλο. Και τό τραγικό είναι ότι η ουσια τού ρόκ εν ρολ βρίσκεται στή μή-ύπαρξη. Δηλαδή στήν έλλειψη εικόνας και στήν αλλαγή. Στήν έλλειψη σιγουριάς. Και τελικα έφτασε πολύ εύκολα στό σημείο νά ηθικοποιεί τήν κάθε μορφή, περιλαμβάνοντας όλα τα είδη. Όλα γίνονται αποδεκτά. Οι Human League είναι κρατική κουλτούρα, ενώ οι Birthday Party γραφικοί. Πάντως ειναι. Τό θέμα είναι νά μήν ήταν τιποτα συγκεκριμένο. Και δέ φταίνε αυτοί βέβαια.

Τώρα όμως εδω πού φτάσαμε τά πράγματα έχουν αποκτήσει κι ένα αλλο χαρακτηριστικό. Τό ότι κάπου όλα συμπλέκονται τόσο περίεργα ωστε ή θά υπάρχουν στό μέλλον όλα λειτουργωντας τό καθένα μόνο του και χωρίς βέβαια νά ακουμπάει τό ένα τό άλλο, ή θά μπλεχτούν και θά επιμιχθούν τόσο πολύ ώστε κάτι θά βγει από κει μέσα καθώς δέν θά χωραει πια άλλη κατάταξη. Και οι αλλαγές βέβαια δεν υπαγορεύονται από κάποιο κομπιούτορα στό κέντρο της γής αλλά απ' τούς ίδιους τούς ανθρώπους της. Κατά πόσο δηλαδή θά βρούν ένα νέο και απάτητο δρόμο απ' όπου μέσα θά διοχετεύσουν όλες τίς δημιουργικές τους δυνάμεις. Αντ' αυτού όμως υπάρχει και η ευκολη λύση τής κάλυψης πίσω από τήν ποικιλία, τήν τεράστια ποικιλία μοντέλων πού προσφέρονται γιά ανεύρεση κοινωνικής ταυτότητας. Εξαρτάται από τό άν θά υπάρξει η απαραίτητη δύναμη και πίστη. «Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία» πού λένε. Τώρα τό σημείο έφτασε. Τό ποτήρι ξεχύλισε. Ή θά διαπλατυνθεί μέ μία μαγική δύναμη πού όλοι ξέρουν ποιά είναι ή θα ξεχυλίσει υπερβολικά και τά νερα θά τό πάρουν μαζί τους στό δρόμο πού θά βρούν αυτά. Η ευκαιρία υπάρχει. Μόνοι μας τό φτάσαμε εκεί τό πράγμα. Θάταν κρίμα νά τό αφήσουμε. Οι μορφές από μόνες τους είναι νεκρό γράμμα. Μιά αναδίπλωση τών στοιχειων τους είναι η μοιρα τού καιρου και από την λεπτότητα χειρισμού εξαρτάται η επιτυχία τού εγχειρήματος. Η ανάγκη μιάς νέας διόδου αντιμετώπισης τής καταστασης είναι επιτακτική.

Και φυσικά δέν απογοητευτήκαμε αυτή τή χρονιά. Υπήρξαν πάρα πολλοί πού λειτούργησαν αυτόνομα. Γιατί ήταν αυτό πού έπρεπε νά γίνει. Και πόσο εύκολο θά ήταν γι αυτούς νά μήν τό κάνουν. Όμως δέν μπορούσαν. Δέν τούς έπαιρνε άλλο. Όλη η γραμμική εξέλιξη μέσα απ' τήν πληροφόρηση έγινε τόσο απρόσωπη ωστε η ανάγκη γιά ζωη, γιά τέχνη, εκφράστηκε μόνο μέσα από μορφές καινούργιες γιά τά δεδομένα τής εποχής η από αναθεωρήσεις παλιότερων. Κι ο πειραματισμός αυτός δεν ήταν ακαδημαϊκός βέβαια, αλλα η μόνη ανοιχτή πόρτα. Δέ θάταν υπερβολή νά λέγαμε ότι όλα αυτά τά συγκροτήματα χαρακτηρίζονται ψυχεδελικά. Η ψυχεδέλεια δέ βρίσκεται σέ κάποια συγκεκριμένη μορφή, αυτό άλλωστε θά ήταν παράλογο. Η ψυχεδέλεια είναι η κατάσταση, ή μάλλον η αισθηση τής αμορφίας καθως υπάρχει η ίδια ουσία πίσω απ' όλα. Σήμερα ακόμα κι αυτό πάει να τυποποιηθεί, χωρίς επιτυχία όμως. «Μια ώρα γιόγκα τήν ημέρα τό γιατρό τον κανει πέρα», λένε οι ... επιστήμονες! Οι Blue Orchids όμως λένε, «Νομίζω ότι έχω διαβάσει πολλά βιβλία, έχω δεί πολυ τηλεόραση, έδωσα μεγάλη σημασία σέ μιά κακή ανατροφή. Ας αγγίξουμε τή σάρκα τής αύρας κι ας αισθανθούμε απελευθερωμένοι». Η πάλη γίνεται στή μή επιστημονοποίηση τών Blue Orchids. Αυτή η απλότητα ή η ανάγκη γιά απλότητα είναι και η κάθαρση. Η αφαίρεση τών έτοιμων γνώσεων και η καινούργια όραση μέσα στά πολύ καθημερινά πράγματα. Και τό πρόβλημα τής ποιότητας ζωής βρίσκεται σ' αυτή τήν όραση και πουθενά αλλού. Οι συνθήκες είναι απλώς μιά βιτρίνα. Η πολυμορφία τους σήμερα, είναι ένα μεγάλο όπλο πού ίσως τελικα αποτελέσει και τό Δούρειο Ίππο γιά τό Δυτικό σύστημα λογικής. Τουλάχιστον έτσι άρχισε νά φαινεται τόν τελευταίο καιρό. Ειδικότερά στήν Ελλάδα τωρα τά πράγματα ειναι πιό πισω κάτι χρόνια αλλά καλπαζουν ολοταχώς. Η μαζική πληροφόρηση έγινε υπερβολικά πλήρης. Ανιαρά πλήρης θά έλεγα. Κονσέρτα γιά πρώτη φορά σέ τέτοια ποσότητα και ποιότητα, όλοι οι δίσκοι, (στήν Αθηνα, τουλάχιστον), νέα ελληνικά συγκροτήματα, βίντεο, πάνκς, στέκια και όλα τά σημάδια τής βιαστικής προόδου. Τό κοινό έδειξε τό φοβερό μπέρδεμά του στήν πρόσφατη συναυλία τών Monochrome Set και τών Passage. Πλήρης αμηχανία, υστερική ανασφάλεια, αναζήτηση ταυτότητας, ένας παιδισμος δηλαδή δικαιολογημένος μέν αλλά μοναδικός στά χρονικά. Ακόμη και στόν Peter Hammill πού ήταν πιό συγκεκριμένα τά πράγματα ακούστηκαν διάφορα πονηρά και εξυπνάκικα σχόλια. Τά γκρουπ πάλι δέν ξερεις άν ζούν πραγματικα αυτό πού κάνουν ή άν διέπονται από διάφορες δοσμένες φόρμες πού τούς γαλουχούν καθημερινά μέσα από τήν πληροφόρηση - τέρας. Γκρούπ σάν τό Σύνδρομο έδειξαν μιά σημαντική συνειδητότητα, κάτι πού αναμένεται νά επαναληφθεί στά σίγουρα κι απ' τούς Φατμέ. Η γνωστή υπόθεση των

Μουσικών Ταξιαρχιών πολύ συζητήθηκε και λειτούργησε σέ βάρος τους, όπως ήταν επόμενο. Τό ιδιαίτερα ευχάριστο ήταν η παρουσία νεων γκρουπ μέ έντονη προσωπικότητα και ανεξαρτησία. Οι Κάπταιν Νέφος, οι Yell-O-Yell, οι Villa 21, οι Headleaders, οι Reporters, οι Metro Decay, όλα έδειξαν οωστή και ανένταχτη σταση. Οι Magic De Spell, προβληματική περίπτωση. πήραν τόν εύκολο δρόμο. όμως κάπου δείχνουν ότι θά κάνουν τό πέταγμά τους γιατί τελικά έχουν την πίστη γιά κάτι τέτοιο. Απ΄ τούς παλιούς, η κλασσική περίπτωση Σιδηρόπουλου μέ τά λάθη και τίς δικαιολογίες, πού δέν νομίζουμε όμως ότι αξίζει ιδιαιτερης προσοχής. Απλώς υπάρχει. Και η περίπτωση τού Ηρακλή Τριανταφυλλίδη. του Ηρακλή καλύτερα, πού πάντα πρόθυμος και πιστός εξακολουθεί νά παραμένει ένα σπάνιο φαινόμενο και μιά σημαντική δύναμη. ακόμη. Ας σημειώσουμε ακόμη τή θετική παρουσία τής Σπυριδούλας.

Κάτι ακόμη σημαντικό ήταν τό πρωτοφανές τριήμερο στό Σπόρτιγκ μέ τους Birthday Party, τούς Fall και τούς New Order. Μιά προσπάθεια πού ήταν απαραίτητη, όπως και η μετάκληση τών Passage και των Monochrome Set, και συνέπεσε μέ τήν παρουσία τής Independent Sound πού μεταφέρει συνειδητά όλο τό ανεξάρτητο κινημα γύρω από τή Rough Trade. Επίσης η δημιουργία τής Creep Records και τά θαυμάσια σινγκλς τών Yell-O-Yell και τών Villa 21. Οσο γιά τόν Peter Hammill ήταν σίγουρα απο τα πιό σημαντικά γεγονότα τής χρονιάς. Η συναυλία του, η παρουσία, τά όσα είπε. Υπήρξε και η συναυλία των Roxy Music, καθως και η των Talking Heads μέ όλες τίς επιπλοκές και τήν απογοήτευσή της. Ολα αυτά μαζί συνθέτουν μιά κατάσταση εφηβική μέ όλη τή φυσικότητα αλλά και τούς κινδύνους της. Και τί άλλο νά πούμε: Οτι εξάρταται από μάς: Δέν έχει κανένα νόημα. Οσοι πιστοί προσέλθετε

....

Εξω από δω η κατάσταση βράζει. Βράζει πραγματικά. Ηδη οι πρώτες σταγόνες χύθηκαν έξω. Η μουσική έχει πάρει μιά πορεια ανοδική απ΄ τήν άποψη τής έλλειψης κλισέ. Στήν Αγγλια όλες οι μόδες είναι τόσο περιστασιακές οσο ποτε. Και η κατάσταση έχει ξεκαθαρισει, γιά πρώτη φορά τά τελευταια πέντε χρόνια. Τά πιο καλά γκρούπ είναι έξω απο κάθε τι συγκεκριμένο. Απλως παραθέτουν νέα σημεία, τόσο διαφορετικά μά και τόσο κοινά στήν ουσια τους. Η απελευθέρωση τών ρυθμών δέν είναι κάτι τυχαίο. Και η χρησιμοποιηση στοιχείων απ΄ τό τρίτο κόσμο δέ γίνεται επιστημονικα, αλλά εκ των ενόντων.

Οι 23 Skidoo ήταν πρώτοι και από τους πιό σημαντικους στή χρονια. Η άποψή τους καθόλου καινοτομική άν κάποιος έχει ακούσει αφρικανική μουσική. Εδώ όμως βρίσκεται και η ουσία τής παρουσίας τους. Στή συνειδητή αλλά όχι προπαρασκευασμένη δημιουργία μέσα από στοιχεία ζωτικής ενέργειας, καθαρά, φυσικά - και τίποτα παραπάνω. Χωρίς καμμία παρεμβαση. Τό ίδιο έγινε και μέ τούς Cabaret Voltaire, όπου στό «2×45» γκρέμισαν κάθε δέσμευση και δημιούργησαν τήν πιό ζωντανή μουσική τους μέχρι σήμερα. Οι Blurt, οι Rip Rig and Panic, οι Ludus, ακολούθησαν εξίσου στό χωρο τής πολυρυθμίας και τής αποδέσμευσης απ΄ τή Βαβυλώνα. Φυσικά όλα αυτά δέ μπαινουν σέ καλουπια και είναι ευνόητο τό γιατί. Αν έμπαιναν χαθηκαμε.

Κάτι οπωσδήποτε καινούργιο όχι τόσο στή φόρμα οσο στην αντίληψη ήταν η παρουσία ορισμένων συγκροτημάτων «πόπ» (άς τό πούμε πολύ γενικά), πού κάπου ανέμιξαν όλη την πόπ, ολων τών τόπων και περιόδων και τό αποτέλεσμα δέν ήταν πότ-πουρί αλλά μια νέα γλώσσα τόσο αγνή και ερωτική όσο δέν είχε φανεί μέχρι τωρα. Κι αυτό γιατί δέν είναι Δυτική στήν προσέγγιση της αλλά ανθρωπινη. Τά γκρούπ τής Rough Trade, οι Scritti Politti, οι Gist οι Weekend, οι Αμερικανοί Bongos, οι Monochrome Set και οι Grow Up, οι Deep Freeze Mice. Και η πόπ δέν είχε τέλος φέτος. Τό μοναδικό φαινόμενο τών TV Personalities, οι Go Betweens, οι XTC, ο παλιός καλος Tom Robinson.

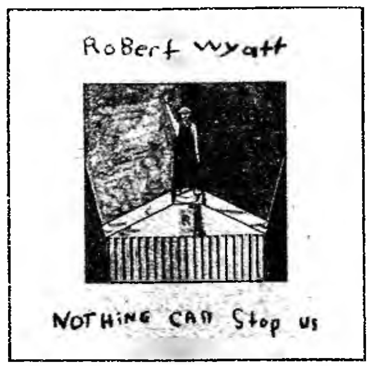
Εκεί όμως πού φάνηκε αυτό το προχώρημα και η καθαρση ήταν η περίπτωση τής ευρωπαϊκής μηχανικής ποπ πού κάπου έγινε τόσο ζωντανή, δυναμική και ενεργειακή ώστε λειτουργεί πια εντελως θετικά. Οι αριστουργηματικοί Names, οι Modern English (λιγότερο χειμωνιάτικοι από τίς προηγούμενες φορές), οι Wake, οι Aerial FX, όλοι αυτοί κάπου ξέφυγαν απο τα φαντάσματα και τό θέατρο έδωσε τή θέση του σ΄ ενα αληθινό τραγούδι ζωής.

Τά μεμονωμένα φαινόμενα ήταν τό χαρακτηριστικό. Οχι τα απομονωμένα όμως. Οι Comsat Angels, τόσο παραγνωρισμένοι, μέ το "FICTION" δίνουν ένα μάθημα ωριμότητας και φαντασίας, τόσο φαινομενικά απλό και τόσο περιεκτικο. Αυτή η περιεκτικότητα, μαγική και πολύχρωμη ξεχύθηκε σαν χείμαρος από τούς Blue Orchids, από τά ομορφότερα συμβάντα της χρονιάς. Από τη Lora Logic μέ άλλη μορφή, απ τούς Felt, τούς Del Byzanteens, τούς 41 Degrees μέ τό Steve Miro μαζί τους, Au Pairs. Η περίπτωση όμως τών Eyeless In Gaza δέν έχει προηγούμενο. Δυο LPs από τά καλύτερα τής χρονιάς και τόσο ονειρο, όχι όμως ανεκπλήρωτο. Οι Eyeless In Gaza είναι μοναδικοί γνώστες των καταστασεων τόσο ώστε νά γίνονται μια δυναμη καταλυτική και τελικά θεϊκή. Μέ τόν τρόπο τους. Μέ τόν τρόπο τους και οι Virgin Prunes ανακάλυψαν μιά άγρια, πολεμική και αγνή όμως μορφή ομορφιάς πού συγκλονίζει σέ κάθε της έκφραση.

Τό ρόκ εν ρόλλ: Ναι, όλα αυτά είναι ρόκ εν ρολ. Ισως κάτι πάνω απ΄ αυτό. Οπως θέλει τό λέει καθένας. Μουσική πνευματικής ανάτασης. Η μουσικη διαλογισμού, κατά κυριολεξία Section 25 και Five Or Six. Οι καταστάσεις όμως είναι ενδημικές διαλογισμού και γκρούπ σάν τούς Birthday Party ή τούς Fall χωράνε σά μιά τελευταία ίσως κραυγή κάθαρσης. Η νέα δύναμη όμως ήταν οι Gun Club. Αυτός ο καταπέλτης απ΄ τήν Αμερική, η συνέχεια τού «τοίχου τού ήχου» του Phil Spector και τής surf μελωδικης ανάπτυξης μέχρι τήν κάντρυ τού θανάτου τού Gram Parsons. Ηταν η αποκάλυψη της χρονιας.

Στις άλλες χώρες όπου η κινηση οργιάζει παρουσιάστηκε τό φαινόμενο τών Ισλανδών Peyr και Purkkur Pillnikk πού μαζί μέ τούς Killing Joke έπαιξαν τήν πιό καθαρα βάρβαρη μουσική τού 1982. Οι δέ Abwarts από τή Γερμανία δέ χρειάζονται συστασεις παρά μονο μιά φράση: αναθεώρησαν κάθε ρόκ κλισέ παιζοντας το πιό καυτό ρόκ εν ρολ. Κάτι που δέν έκαναν αλλά σταθηκαν πολύ ψηλά χαρη στή πίστη τους οι Clash, ο Nikki Sudden, οι Gang of Four, οι Jam. Και σ΄ αυτό το ρόκ εν ρόλ η Αμερική βγάζει τά καλυτερα παιδια. Gun Club και Agent Orange είναι τουλάχιστον συγκλονιστικοί.

Από τούς παλιότερους μόνο οι πολυ μεγάλοι. Ο Peter Hammill και ο John Cale. Και μαζί τους ο Tom Verlaine. Τελειώνοντας τήν παρουσιαση τών δίσκων άς μην αφήσουμε εξω ένα αριστούργημα: Τό "TRUE DEMOCRACY" των Steel Pulse. Καυτή ρέγγε και τελικά όλα είναι ρόκ εν ρολ. Εξαρτάται από το πώς τά βλεπει κανεις. Μιά παράθεση των αξιολογότερων δίσκων δε θά ήταν ασχημη. Ας δουμε λοιπόν:

1) ABWARTS: "DER WESTEN IST EINSAM"
2) AERIAL FX: WATCHING THE DANCE"
3) AGENT ORANGE: "LIVING IN DARKNESS"
4) AU PAIRS: "SENSE AND SENSUALITY"
5) MARTYN BATES (Eyeless In Gaza): "LETTERS WRITTEN"
6) BIRTHDAY PARTY: "JUNKYARD"
7) BLUE ORCHIDS: "THE GREATEST HIT"
8) BLURT: "BLURT"
9) BONGOS: "TIME AND THE RIVER"
10) CABARET VOLTAIRE: "2×45"
11) JOHN CALE: "MUSIC FOR A NEW SOCIETY
12) CLASH: "COMBAT ROCK"
13) COMSAT ANGELS: "FICTION"
14) CURE: "PORNOGRAPHY"
15) DEEP FREEZE MICE: "TEENAGE HEAD IN MY REFRIGERATOR"
16) DEEP FREEZE MICE: "THE GATES OF LUNCH"
17) DEL BYZANTEENS: "LIES TO LIVE BY"
18) EYELESS IN GAZA: "DRUMMING THE BEATING HEARY"
19) EYELESS IN GAZA: "PALE HANDS I LOVED SO WELL"
20) FALL: "HEX ENDUCTION HOUR"
21) FALL: "ROOM TO LIVE"
22) FELT: "CRUMBLING THE ANTISEPTIC BEAUTY"
23) FIVE OR SIX: "A THRIVING AND HAPPY LAND
24) 41 DEGREES: "OPEN HEART"
25) GANG OF FOUR: "SONGS OF THE FREE"
26) GIST: "EMBRACE THE HERD"

27) GO BETWEENS: "SEND ME A LULLABY"
28) GROW UP: "WITHOUT WINGS"
29) GUN CLUB: "FIRE OF LOVE"
30) GUN CLUB: "MIAMI"
31) PETER HAMMILL: "ENTER K"
32) JAM: "THE GIFT"
33) KILLING JOKE: "REVELATION"
34) LORA LOGIC: "PEDIGREE CHARM"
35) LUDUS: "DANGER CAME SMILING"
36) MAXIMUM JOY: "STATION MXJY"
37) MODERN ENGLISH: "AFTER THE SNOW"
38) MONOCHROME SET: "ELLIGIBLE BACHELORS"
39) NAMES: "SWIMMING"
40) PASSAGE: "DEGENERATES"
41) PERE UBU: "SONG OF THE BAILING MAN"
42) PEYR: "PEYR"
43) PURRKUR PILLNIKK: "GOOGOOPLEX"
44) RIP RIG AND PANIC: "I'M COLD"
45) ROOM: "INDOOR FIREWORKS"
46) SCRITTI POLITTI: "SONGS TO REMEMBER"
47) SECTION 25: "THE KEY OF DREAMS"
48) SNAKEFINGER: "MANUAL OF ERRORS"
49) STEEL PULSE: "TRUE DEMOCRACY"
50) NIKKI SUDDEN: "WAITING ON EGYPT"
51) TV PERSONALITIES: "MUMMY YOU'RE NOT WATCHING ME"
52) TV PERSONALITIES: "THEY COULD HAVE BEEN BIGGER THAN THE

ΗΧΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

BEATLES
53) TOM ROBINSON: "NORTH BY NORTHWEST"
54) 23 SKIDOO: "SEVEN SONGS"
55) TOM VERLAINE: "WORDS FROM THE FRONT"
56) VIRGIN PRUNES: "IF I DIE, I DIE"
57) WAKE: "HARMONY"
58) WEEKEND: "VARIETE"
59) XTC: "ENGLISH SETTLEMENT"

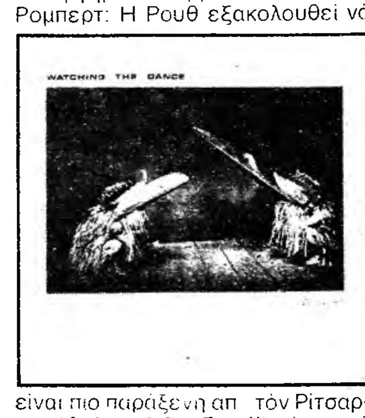
Όλη αυτή η καταιγίδα δέν είναι τυχαία. Τό ρόκ εν ρολ έδωσε τό 1982 τήν αποφασιστική του μαχη - καί τήν κέρδισε. Εγινε ζωντανό καί πολύ ερωτικό. Τώρα, στόν Αστερισμό τών Ιχθυων, όσοι τολμήσουν, θά μείνουν ζωντανοί. Και τό ρόκ πάντα τολμάει.

Η γνώμη τού Κώστα Λυμπερόπουλου

1. ΑΠΟΔΗΜΙΕΣ
Poor Lester dead and gone
Left me here to sing his song.
Για τόν φωνακλά Λέστερ Μπάνγκς πού δέν είναι μαζί μας. Ο θάνατός του αρρώστησε τό γράφοντα οσο λίγα άλλα πράγματα μέσ' στήν πεζή χρονιά πού μάς πέρασε.
2. ΕΞΑΡΣΕΙΣ
Οι Birthday Party και οι Fall στήν Αθήνα. Τό ΣΥΝΔΡΟΜΟ. Ο Alan Vega. Ο Σάμουελ Μπεκετ. Ο Αρτώ. Οποιοδήποτε φίλμ με τόν Αντονυ Πέρκινς ή τόν Χάρβεϋ Κάιτελ. Οι παρακάτω δίσκοι.
3. ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΣΕΙΣ
Όλοι όσοι πιστεύουν πώς πίσω απ' τις σπεκουλες τής παντόφλας τών Μουσικων Ταξιαρχιών μπορεί νά κρυβεται κάτι αξιόλογο.
Τό τελευταίο LP του Captain Beefheart.
Οι μεγάλες πωλήσεις τού "Gasoline" - τελευταίο καπρίτσιο τού Μεγάλου Δουκός (David Bowie) κι αψυχο σκουπίδι σάν ότι άλλο εχει γράψει ο Moroder. Μέχρι κι οι μεγαλες αποβλακωμένες καπιταλιστικές αγορές τό έφτυσαν. Στην Ελλάδα πάει γιά χρυσό δίσκο.
Τό υπερενθουσιώδες ακροατήριο τών Blues Band.
4. ΜΑΥΡΗ ΛΙΣΤΑ
Ο Frank Zappa.
Οι μεγάλες εταιρίες δίσκων και οι δούλοι τους. Τά videos. Τό Fun. Τό Heavy metal. Τά σπόρ.
Κοινωνικά υγιειή ατομα πού παριστάνουν τούς άρρωστους καί τό αντίθετο.
Οι αναγνώστες - σπόγγοι (διεθνής όρος): άτομα παθητικα πού περιμένουν τήν πληροφορία έτοιμη, μασημενη καί σύμφωνη με τά γούστα τους καί βάζουν σέ κινηση τόν αραχνιασμένο εγκέφαλό τους μόνο καί μόνο γιά νά σέ βρίσουν, έτσι καί κάνεις τό λάθος καί τούς θιξεις κάποιο «είδωλο».
5. ΟΝΟΜΑ
Millions of Dead Cops (M.D.C.) - ενα νέο σκληροπυρηνικό πάνκ γκρούπ τού Λός Αντζελες.
6. ΡΗΣΕΙΣ
«Ποτε μήν εμπιστευεσαι έναν μπάσταρδο πού δέν πίνει» (Humphrey Bogart)
«Ποτέ μήν εμπιστευεσαι έναν κουστουμάκια πού χαμογελάει» (Αζηλος για τόν B.B. King)
«Κύττα τόν Τζών Γουαιην κα: θά ντραπείς πού είσαι λευκός» (M.D.C.)
«Τόν ξερω, είναι σπουδαίος, έχω όλους τους δίσκους του. Συγνώμη... Γιά ποιόν μιλάμε» (Ο Μέγας Δούξ - David Bowie - γιά τον Sid Vicious)
Errare Flicum est (Ανωνυμος)
7. ΕΛΠΙΔΕΣ - ΠΡΟΣΜΟΝΕΣ ΑΠ ΤΟ '83
Η επιστροφη τού Sly Stone όποια κι αν είναι.
Τό καινούργιο LP τών PIL.
Σέξ - 24 ώρες τό 24ωρο.
Μιά ολεθρια φαρυγγίτιδα γιά τόν Paul McCartney
Λουμπάγκο γιά τόν Mick Jagger.
8 ROCK 'N' ROLL
Μπροστά μας, δίπλα μας, γύρω καί μέσα μας μαίνεται η μαχη. Μιά μάχη βίαια, λυσσασμένη, καθημερινή κι απρόβλεπτη. Μια μάχη μέ θύματα. Ειναι τόσο τρελλό νά κανουμε πώς δέν τήν βλέπουμε όσο απάνθρωπο κι εγωιστικο ειναι τό ν' απεχουμε απ' αυτή. Ειναι Αυτοί κι Εμεις. Αυτοί με τίς αποτυχημένες Κοινωνίες τους, τά χρεωκοπημένα Συστήματα τους, την Pepsi, τίς διακοπές, τά video και τίς έγχρωμες τηλεοράσεις τους, τίς σαπιες αξιες τους, τίς κούφιες πλαστικές σχέσεις καί τις βαριεστημένες γυναικούλες τους. Δέν έχουν να μάς τάξουν τίποτ' άλλο πέρα απ' τις απατηλές υποσχεσεις γιά ένα ανώδυνο βόλεμα μέσα στίς θηριώδεις κοινωνίες τους, πλουραλιστικές, κάλπικες, φτιασιδωμένες σάν γρηές πόρνες καί στηριγμένες στό Νόμο τής Ζούγκλας, τό Δίκαιο τού Ισχυρού. Η κουλτουρα τους ετερόκλητη, ψευτική και τραγελαφική, ίδια κι απαράλλαχτη με την κοιμισμένη ζωή τους. Η τραγωδία τους ανάγλυφη στίς εφημερίδες τους - απ' τίς αγγελίες των Συνοικεσίων πού σού σκίζουν την ψυχή μέχρι τά «ψιλά» τής τελευταίας σελίδας τους.
Απ' την άλλη Εμεις. Τό ρόκ εν ρόλ είναι αυτό πού βγαίνει απ' τη σύγκρουση τής κουλτουρας τους μέ τη δική μας. Ζωντανό, καυτό όλο καί πιό αγριο, επιθετικο καί τίμιο, θα υπάρχει όσο υπαρχει κι η μάχη πού τό γεννάει. Περα απ' τά κριτήρια αυθεντικότητας, δόμησης και τά σχετικα, σαν μιά γνήσια μορφή λαϊκής έκφρασης - και άρα σέ άμεση σχέση μέ τίς συνθήκες που τό βγάζουν καί τόν περίγυρό του - τό ρόκ εν ρολ συγκινουσε παντα τον γράφοντα περισσότερο στην πιό ακραία και μαχητική μορφή του. Τα κριτηρια που ακολούθησε γιά να επιλέξει τούς παρακάτω δίσκους είναι αυτα που αναφέρονται πριν, σύν δυο ακομη που ποτέ δέν τόν οδήγησαν σέ λάθος συμπεράσματα οσον αφορά τη στάθμιση τής βαρύτητας ενός σύγχρονου έργου τεχνης. Είναι τα εξής: (1) Μού αλλάζει αυτό τό έργο τόν τρόπο πού ειχα μέχρι σημερα νά βλέπω ορισμένα πραγματα; και (2) σέ ποιο βαθμό μπορεί να μέ συγκινει στή δεύτερη, τρίτη - πέμπτη, νιοστη επαφή μου μαζί του;
9 ΟΙ ΔΙΣΚΟΙ
THE GUN CLUB: "FIRE OF LOVE" καί "MIAMI".
Ο Robert Johnson, ο Jim Morrison, ο Marc Bolan, οι Creedence - όλοι έβαλαν από ένα χέρι γιά νά γεννηθεί τούτο τό μπάσταρδο καί σατανικό μωρό. Τό ουρλιαχτό του είναι υβρίδιο: Voodoo blues, punk, country καί swamp ζυμωμένα μ' ένα εκρηκτικό ρόκ εν ρόλ, ένα βρυκολακιασμένο άκουσμα πού παραπέμπει παντού καί πουθενα, συνοψίζοντας μέ μιά μαγική κίνηση όλη τήν παραδοση κι ανοιγοντας ταυτόχρονα αναριθμητες καινούργιες κατευθύνσεις. Δυό τρομακτικά άλμπουμ: τό πρώτο μιά ανυποχώρητη φρενιασμένη επίθεση, περιλαμβάνει τό πιό συγκλονιστικό 3λεπτο που έζησε ο γραφων μέσ' στό 1982 ("Ghost On The Highway"). Το δεύτερο ειν' ένα παθιασμενο

ψυχωτικό κλαμα, τρομερο μεσα στο σπαραγμο του.
BLACK FLAG: "DAMAGED" και AGENT ORANGE: "LIVING IN DARKNESS"
Να τά νέα παιδιά, οι ρόκερς τής δεκαετιας τού '80. Δυνατό σωμα - κενό μυαλό - άρρωστη ψυχή. Ο ηχος τους τραχύς, γρήγορος, βρώμικος καί λάγνος, μιά καταιγιδα από σταλόπροκες. Τό ειναι τους γεματο από μοναξια, απελπισία, ηττοπαθεια, επιθετικότητα καί καταρράκτες από τρελλη ανεξέλεγκτη ενέργεια. Νά για ποιων τίς αμαρτίες πέθαναν ο Sid Vicious, ο Malcolm Owen, ο Darby Crash. Νά ποιούς φέρνει τό Αύριο. Νά ποιους έχουν ν' αντιμετωπίσουν οι ... Άλλοι. Χριστέ, δέν θάθελα νά είμαι ουτε ψυλλος στόν κόρφο τους όταν κοντραρίστουν μ' αυτά τά παιδιά.
ABWARTS: "DER WESTEN IST EINSAM" (The West is Lonely).
Τό «Τειχος τού Αίσχους» ενηλικιώνεται φέτος (κλείνει τά 21 του). Στό διάστημα αυτό η Δ. Γερμανία πήρε σύν τοί άλλοις τά πρωτεία στήν κατανάλωση ηρωίνης, την πορνεία καί τη δημιουργία τού πιό τρομαχτικού Αστυνομικού Κράτους στόν Κόσμο. Οι Abwarts συνοψιζουν τήν εικόνα πού αντιστοιχει στά σύγχρονα «απροσάρμοστα» νειατα της, εκείνα πού αρνούνται νά βαδίσουν πάνω στην ουτοπιστικά ασφαλή πεπατημένη τού βολέματος μέσα σέ μιά Κοινωνία σάπια απ' τή ρίζα της. Ηχούν όπως μόνο σύγχρονοι Δυτικογερμανοι παρείσακτοι θά μπορούσαν: Μιά Καννιβαλιστική λύσσα, μιά μπαρόκ κακοφωνία από ατσαλένια πειθαρχικά ριφφς υστερικα πανικοβεβλημένα μέσ' στήν απολυτη τάξη τους, αποχαλινωμένα καί χωρίς νά ξέρουν πού νά σταματήσουν στό ντελίριό τους. Οι Marc Chung, Axell Dill, Frank Z καί F.M. Einheit περιπλανιώνται μέσα στό απέραντο σουπερμάρκετ τών Δυτικών Αξιών. Παίρνουν ότι τούς αρέσει, λεηλατούν τά υπόλοιπα, τό σκάνε στή συνέχεια από την πίσω πόρτα.
ROBERT WYATT: "NOTHING CAN STOP US"
«Η ηρωικότερη λέξη σέ ολες τίς γλώσσες είναι η Επανάσταση»
Eugene Debs
.. Και τούτο τό LP είναι ενα Αριστούργημα. Πού βρίσκει τό '82 τόν Ρομπερτ; Η Ρουθ εξακολουθεί νά

είναι πιο παράξενη απ' τόν Ρίτσαρντ ("At Last I Am Free") μόνο πού τώρα κι άλλες φιγουρες έχουν μπεί στό σκηνικό: Ο Φιντέλ κι ο Ραούλ ολο καί πιό μόνοι μετα τό θάνατο τού Ερνέστο, καθώς στίβουν τό μυαλό τους πού θ' ανάψουν την επόμενη φωτιά ("Caimanera"). Ο Ηλίας Έρεμπουργκ σ' ένα τυπικό ραντεβου μέ τό Φιλ Σπεκτορ στήν Ερυθρή Πλατεία ("Stalin Wasn't Stallin") κι η Κόκκινη Έμμα νά χορευει πόλκα μέ τον Ρουντυ Ντούτσκε ("Red Flag").
THE RESIDENTS: "MARK OF THE MOLE" και "TUNES OF TWO CITIES".
Το Νέο Αμερικανικο Underground απ' τούς Residents πού δρούν στό δικό του χωρόχρονο ανεπηρέαστοι απ' οτιδήποτε συμβαίνει αυτή τή στιγμή στο χωρο τής πόπ. Μιά κουλτούρα χωρίς προηγούμενο, που αγνοεί κάθε τί πριν απ' αυτή έξω απ' όσα θελει να τεμαχισει γιά νά τά ενσωματωσει / χρησιμοποιησει καί δειχνει να ερχεται από ένα εναλλακτικό Σύμπαν. Μουσικα κολλάζ καί τό μεγαλειο της τεχνικης τών cut ups τού Burroughs, σάτιρα, και «δεκαδες γνωστά όργανα παιγμένα όμως με άγνωστους τρόπους: όταν μιά τρομπετα • σκάει μύτη σ' ενα κομμάτι των Residents ηχει πάντα σάν μιά τρομπέττα αλλά ταυτόχρονα ηχεί καί σαν κατι άλλο. Ακριβως σαν ενα σύνολο από παι-

διά πού παίζουν τή μουσική τών μεγάλων». Δυό δύσκολα LP, εκλεκτικά, προχωρημένα και μοναδικά.
23 SKIDOO: "SEVEN SONGS"
«Η Εκκλησία κι οι αποικιακές κυβερνήσεις στή Μαύρη Ήπειρο ερμήνευσαν τή διατήρηση των Αφρικανικών παραδόσεων όπως τά τύμπανα σάν ουσιαστικά ανατρεπτικές, καθόλου χριστιανικές και σίγουρα πανηγυρικά παγανιστικές: υποδήλωναν ανείπωτες ξένες τελετουργίες, έδιναν προοπτικές γιά παράνομες και μοχθηρές δοξασίες και προεικόνιζαν μελλοντικές αναταραχές. Υπαινισσονταν τήν πιό σκοτεινή εξέγερση τό θρίαμβο τού Νέγρου».
Dick Hebdige ΥΠΟΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΥΛ
Εκδόσεις «Γνώση»

Η τέλεια αίσθηση ισορροπίας ανάμεσα στον πρωτογονισμό και τήν τεχνοκρατική άποψη. Ιδέες και μέθοδοι ανατρεπτικές, συγκρούσεις από κάθε ειδους φόρμες και κλισσέ, βίαιοι παγανιστικοί ρυθμοί απ' τα bongos - ένα άνευ προηγουμένου γεφύρωμα τού αβανγκαρντιστικου πειραματισμού μέ τό καταλυτικό πάθος.
Ακόμη:
DIAMANDA GALLAS: "THE LITANIES OF SATAN" - «Η ίδια εφιαλτική ομορφιά πού νοιώθει κανείς κυτταζοντας ένα πινακα του Γκόγια» - Barney Hoskyns.
SHRIEKBACK: "TENCH"
FLESHEATERS: "FOREVER CAME TODAY"
ELVIS COSTELLO & THE ATTRACTIONS: "IbMePdErRoloAmL" (Imperial Bedroom)
THE FALL: "HEX ENDUCTION HOUR"
GANG OF FOUR: "SONGS OF THE FREE"
THE DANSE SOCIETY "SEDUCTION"
PANTHER BURNS: "BEHIND THE MAGNOLIA CURTAINS"
THE BIRTHDAY PARTY: "DRUNK ON THE POPE'S BLOOD"
JOHN CALE: "MUSIC FOR A NEW SOCIETY"
BLUE ORCHIDS: "THE GREATEST HIT"
THE CURE: "PORNOGRAPHY"
THE CLASH: "COMBAT ROCK"
DEEP FREEZE MICE: "TEENAGE HEAD IN MY REFRIGERATOR"
THE GO-BETWEENS: "SEND ME A LULLABY"
IGGY POP: "ZOMBIE BIRDHOUSE"
PSYCHIC TV: "FORCE THE HAND OF CHANCE"

Η γνώμη τού Χρήστου Δασκαλόπουλου

1) VIRGIN PRUNES: "IF I DIE, I DIE"
2) SIOUXSIE AND THE BANSHEES: "A KISS IN THE DREAMHOUSE"
3) ABWARTS: "DER WESTEN IST EINSAM"
4) XTC: "ENGLISH SETTLEMENT"
5) FALL: "HEX ENDUCTION HOUR"
6) LAURIE ANDERSON: "BIG SCIENCE"
7) BIRTHDAY PARTY: "JUNKYARD"
8) CURE: "PORNOGRAPHY"
9) MISFITS: "WALK AMONG US"
10) DANCING DID: "AND DID THOSE FEET"
11) SIMPLE MINDS: "NEW GOLD DREAM (81-82-83-84)"
12) PSYCHEDELIC FURS: "FOREVER NOW"
13) MODERN ENGLISH: "AFTER THE SNOW"
14) COCTEAU TWINS: "GARLANDS"
15) TOM VERLAINE: "WORDS FROM THE FRONT"
16) GO-BETWEENS: "SEND ME A LULLABY"
17) KATE BUSH: "DREAMING"
18) LYDIA LUNCH: "13.13"
19) KAS PRODUCT: "TRY OUT"
20) MALARIA: "EMOTION"
21) NIKKI SUDDEN: "WAITING ON EGYPT"
22) WORLDBACKWARDS: "FLESH"
23) JOHNNY THUNDERS AND THE HEARTBREAKERS "LIVE AT SPEAKEASY" (Ηχογράφηση 15 Μάρτη 1977)
24) MISUNDERSTOOD: "BEFORE THE DREAM FADED" (Ηχογραφηση 1965 μέ αρχές 1967)
25) NEW YORK DOLLS: "LIPSTICK KILLERS" (Κασέτα) (Ηχογράφηση 1972).

ΣΥΛΛΟΓΕΣ (ΔΙΑΦΟΡΟΙ)

26) "YOUR SECRET'S SAFE WITH US"
27) "HELL COMES TO YOUR HOUSE"
28) "TO THE SHORES OF LAKE PLACID"
29) "RECOMMENDED SAMPLER"
30) "WARGASM"
31) "STARFORCE STUDIOS 1"
32) "TOUCHDOWN"
33) "NO PLATFORM FOR HEELS"
34) "JUST WHEN YOU THOUGHT IT WAS QUIET"
35) "WHO CARES"

1982 SINGLES

1) "Pagan love song" - VIRGIN PRUNES
2) "Situation" - YAZOO
3) "Wot" - CAPTAIN SENSIBLE
4) "Fireworks" - SIOUXSIE AND THE BANSHEES
5) "The Hanging Garden" - CURE
6) "The Back of Love" - ECHO AND THE BUNNYMEN
7) "Senses Working Overtime" - X.T.C.
8) "In Shreds" - CHAMELEONS
9) "Shoot the Truth" - YELL-O-YELL
10) "Do you believe in the West world?" - THEATRE OF HATE
11) "The Fugitive" - VIOLATORS
12) "Some Velvet Morning" - LYDIA LUNCH ' ROWLAND HOWARD
13) "Past meets Present" - WEEKEND
14) "Allez Allez" - ALLEZ ALLEZ
15) "True Love" - ZOUNDS
16) "No Doves Fly Here" - MOB
17) "Calcutta" - NAMES
18) "Ziggy Stardust" - BAUHAUS
19) "Temptation" - NEW ORDER
20) "I love a Man in a Uniform" - GANG OF FOUR

Η γνώμη τού Αργύρη Ζήλου (Περί ελληνικής ρόκ σκηνής)

Όταν κυνηγάς έναν θησαυρό που επιμένει επί ατέρμονα χρόνια νά παραμένει άφαντος, αρχίζεις στό τέλος νά πιστεύεις ότι, ή κάποιος έξυπνος σέ δούλεψε γερά και σ' έστειλε να ψάχνεις για φαντάσματα, ή κάποιος ακόμη πιό έξυπνος τόν έχει θάψει σέ τέτοιο απίθανο σημείο και τόσο βαθιά, που κάθε αναζήτηση του θα κατέληγε σέ ματαιοπονία. Άσε που μπορεί νά έχει ήδη αρχίσει νά σαπίζει...
Και στίς δύο περιπτώσεις, το μόνο πού απομένει να κανεις είναι να παρατήσεις τήν έρευνα λόγω ανυπαρξίας επαρκών στοιχείων και νά αρκεστείς σ' αυτά πού έχεις μπροστά σου. Άν είναι αρκετά, είσαι τυχερός. Άν όχι, ετοιμάσου γιά μιά εξαιρετικά δυσάρεστη περίοδο στέρησης... Αλλά, πού θά πάει, θά επιβιώσεις. Γιατί, πώς νά τό κάνουμε, δέν θά τρελαθούμε κιόλας, επειδή η Ελλάδα επιμένει νά μή συμμετέχει στίς δημιουργικές διαδικασίες τού ρόκ έν ρόλ, παρά μόνο στήν άχαρη, μονότονη και ασφαλή τελετή τής συντήρησής του.
Φυσικά και δέν είμαι αισιόδοξος, μέ όλα αυτά τά παλιοσιδερικα πού μάς έχουν γεμίσει τόν τόπο κάνοντάς τον νά μοιάζει μέ σκουπιδαριό και μέ νεκροταφείο αυτοκινήτων. Γιατί, σέ περίπτωση πού δέν τό έχετε πάρει ακόμη είδηση, αυτή είναι η ελληνική ρόκ σκηνή: οι χεβιμεταλλικοί.
Φέρτε στο μυαλό σας τίς «σκηνές» πού έχουν μείνει στην ιστορία: Τό Σέρφ τής Καλιφόρνια, τό Βρετανικό μπλούζ, η Σκηνή τής Δυτικής Ακτής, τό γκαράζ - πάνκ των '60, η Ψυχεδέλεια - άλλη γιά τό Τέξας, άλλη γιά τό Λός Άντζελες, άλλη γιά τό Λονδίνο - η Νεοϋρκέζικη «παρακμή», τό CBGB, τό αγγλικό πάνκ, οι νεο-ψυχεδελικοί τού Λίβερπουλ, οι νεο-ρομαντικοί... Αυτα Τί δείχνουν. Ότι η έννοια τής «σκηνής», καθορίζεται από τήν συνισταμένη μιας κοινής αισθητικής και ενός λιγότερο η περισσότερο αναγνωρίσιμου τοπικού χαρακτήρα. Δέν θά υπήρχε η σκηνή τού Λίβερπουλ άν δέν επικρατούσε εκεί ένα συγκεκριμένο ρεύμα, τό νεο-ψυχεδελικό. Δέν θά μπορούσαμε να μιλάμε γιά τη Σκηνή τής Νέας Υόρκης, άν δέν τήν καθόριζε αυτή η τρομακτική αίσθηση τής βιωμένης παρακμής τών ανθρώπινων αξιών. Η ψυχεδέλεια, είχε - και έχει - αναγνωρίσιμα αισθητικά χαρακτηριστικά. Τό πάνκ, τό ξέρετε... Οι νεο-ρομαντικοί, δεν εννοούνταν χωρίς τα ηλεκτρονικά κίμπορντς και τό ανάλογο ύφος και εμφάνιση τού εραστή - που - ξερει - πολλά.
Τί καθοριζει, τώρα, σάν κάτι τό εστω και περιορισμένα ομαδικό, τό ελληνικό ρόκ; Και άν δέν υπάρχει μια κοινή αισθητική συνισταμένη, τί μπορούμε νά επισημάνουμε σάν κυρίαρχη τάση, ώστε, όταν βρισκόμαστε μπροστά σέ μιά απ' τις εκφάνσεις της, νά έχουμε τήν δυνατότητα νά τήν επισημάνουμε σαν μέρος ενός έστω και έμμεσα ελληνικού ρεύματος; Απάντηση: τίποτε απολύτως... Εκτός κι άν υπολογίσουμε τόν μεταλλικο οχετό... Τήν σωρεία «σκληρών αγγέλων τής βίας», πού διαιωνίζουν ένα ειδος που ελάχιστοι έχουν τό ταλέντο να τό αναδεικνύουν σέ ζωντανή έκφραση (μιλάμε γιά δυό - τρείς ξένους). Και, όπως ήταν φυσικό, διαιωνίζουν αυτά τά χαρακτηριστικά του που γνωρίζουν από ένστικτο οτι θά τύχουν της θερμότερης υποδοχής σάν τά πλέον γνώριμα - βλέπε: κλισέ - και πού, σέ τελευταία ανάλυση, απαιτούν και τίς λιγότερες ικανότητες γιά νά αναπαραχθούν. Και θα αποφύγω να θίξω τόν τρόπο και τό επίπεδο στό οποίο συντελείται αυτή η αναπαραγωγή... Σάν νά μήν φτάνανε αυτά τά χάλια, οι εταιρείες, έτοιμες ως συνήθως νά πιάσουνε τό «πνεύμα τής εποχής», άνοιξαν ανεπιφύλακτα τίς πόρτες τους στούς μεταλλικούς εισβολείς, πού κατακλύζουν ήδη τήν ντόπια αγορά εκεί πού άλλα γκρούπ, έξω απ' τήν «οικογένεια», παραμένουν στήν αφάνεια. Και μιλάμε γιά αξιόλογα γκρούπ.
Άν όμως δέν θελήσουμε νά υπολογίσουμε τό χέβι-μέταλ σάν κεντρικό πυρήνα του ελληνικού ρόκ, (και κανείς ισορροπημένος και στοιχειωδώς ευαίσθητος άνθρωπος δέν θ' αποφάσιζε ποτέ νά τό κάνει), είναι πολύ λίγα αυτά πού απομένουν ώστε νά μπορέσουμε νά μιλήσουμε γιά μιά ελληνική Σκηνή. Κύριο αισθητικό ρεύμα δέν υπάρχει, κατευθυντήρια ιδεολογία δέν υπάρχει - και ευτυχώς - βασική θεματολογία δεν υπάρχει, εμφανισιακό πρότυπο δέν υπάρχει - ευτυχώς και πάλι - κοινός στόχος ή κοινή νοοτροπία δέν υπάρχουν, ούτε κάν μιά έστω και αναιμική μόδα δέν υπάρχει... Τί υπάρχει λοιπόν; Πολύ απλά, μερικές σκόρπιες ομάδες μουσικών, και γύρω από αυτούς ένας μικρός κύκλος φίλων και οπαδών - τό ίδιο είναι, ή τουλάχιστον θάπρεπε νά είναι - πού, μέσα από μιά κάποια υποσυνείδητη συναισθηματική διεργασία - πού μέ τόν καιρό μεταβλήθηκε σέ συνειδητή επιλογή - κατέληξαν στό ρόκ έν ρόλ σάν ύστατο όχημα διαφυγής και ταυτόχρονα αλληλοεπικοινωνίας.
Δέν φταίει κανείς γι' αυτό τό κονφούζιο. Η έλλειψη στίγματος, δέν είναι παρά πεντακάθαρο και αποκλειστικό προϊόν της ανισόρροπης φύσης της ίδιας τής μεγαλούπολης, είτε λέγεται Αθήνα, είτε λέγεται Θεσσαλονίκη ή ο,τιδήποτε άλλο. Ζούμε σέ χώρους πού όχι μόνο έχουν πρό πολλού αποβάλλει κάθε ίχνος παραδοσιακού πολιτιστικου γνωρίσματος, αλλά και δέν ελπίζουν κάν στήν σταθεροποίηση ενός κάποιου έστω και μπασταρδεμένου σύγχρονου χαρακτήρα. Η αίσθηση ότι δέν υπάρχει πλέον τίποτε γιά νά απαιτηθεί, προϊόν της απόλυτης ανηθικότητας πού επικρατεί στίς σχέσεις πολιτών και πολιτείας αλλά και αναμεσα στα ίδια τά άτομα, έχει κλείσει τόν δρόμο πρός τήν διάπλαση μιάς κοινής γλώσσας. Γιατί συνήθως, οι φωνές υψώνονται γιά νά απαιτήσουν, και οι κοινές απαιτήσεις αποφασίζουν και γιά τήν κοινότητα τού λεξιλόγιού τους. Και η σιωπή, ουδέποτε αποτέλεσε βάση γιά κίνημα - τουλάχιστον, όχι ανθεκτικό.
Οι μόνοι πού υπάρχει πιθανότητα νά επιπλεύσουν ήθικά, συναισθηματικά και πνευματικά ακέραιοι και ίσως και νά αποδράσουν εντελως από αυτό τό γλοιώδες τέλμα υποκρισίας και μή-συμμετοχής, είναι όσοι φροντίζουν να στήσουν έναν ψυχικό μάλλον παρα λογικά αποσαφηνισμένο μικρόκοσμο προσωπικής κίνησης, έκφρασης και αλληλοεπικοινωνίας. Δέν είναι πολλά τά

περιθώρια... Τα μαγαζιά όπου επιβιώνει και αναζωογονείται ο παραδοσιακά ελληνικός τρόπος διασκέδασης, ισως νά είναι ένας από αυτούς τούς μικρόκοσμους. (Λέω «ίσως», γιατί δέν έχω προσωπική εμπειρία, αλλά ουτε και θά μπορούσα ποτέ νά έχω γιατί δέν ανήκω εκεί). Το ρόκ έν ρόλ, στούς τόπους όπου συντελείται, αμφισβητείται, ή ακόμη και βιώνεται απομονωμένα - μιά μοναχική καμαρα μ' ένα πίκ-άπ, μερικούς δίσκους κι ένα πόστερ στον τοίχο - σίγουρα είναι ένας άλλος. Πόσο θάθελα νάβλεπα τά μούτρα τών αρνητών του, τήν στιγμή πού θά συνειδητοποιούσαν τήν καθαρότητα των επαφών πού συμβαίνουν κάτω απ' τό λειτουργικό του φάσμα καθώς και τόν πραγματικό ρόλο του στην μάχη κατά τού Δυτικού Τρόπου Ζωής (πού κύρηξαν πρός κάθε κατεύθυνση οι τακτικοί θαμώνες τής Λυρικής Σκηνής).

Όσοι τώρα επιμένουν νά διακρίνουν τά χαρακτηριστικά τής «Σκηνής» σ' αυτό τό ανομοιόμορφο παζλ όπου κινούνται άτακτα πάνκς, μεταλλο-geezers, χιπις, προσωρινοί φοιτητές και βραχυκυκλωμένοι εργαζόμενοι, τόσο τό χειρότερο γι' αυτούς... Πλανιωνται μέ χίμαιρες, αλλά και χάνουν τήν ευκαιρία να δούν τά πράγματα στά πραγματικά τους όρια, όσο στενά και ταυτόχρονα όσο διευρυμένα κι άν είναι. Γιατί, όσο κι αν αυτός ο προκαθορισμός τού χώρου κίνησης δρά αρνητικά στήν ανάγκη γιά προσωπική έκφραση - και στην Ελλάδα δέν βλέπω νά υπάρχει πιθανότητα νά ξεπεράσουμε αυτό τό αδιέξοδο, σίγουρα γιατί δέν προσπαθούμε, όχι αρκετά αλλά ούτε κάν στοιχειωδώς - από τήν άλλη μεριά αυτή ακριβώς η πολυμορφία είναι πού επιβεβαιώνει ότι, νόμος τού παιχνιδιού, εξακολουθεί νά είναι η ελευθερία των επιλογών.

Δέν είναι απαραίτητη η σύμπτωση τών απόψεων στούς διάφορους διαλόγους. Κατά βάθος, όλοι γνωρίζουμε ότι συμφωνούμε. Αρκεί νά είμαστε σίγουροι ότι κυνηγάμε κάτι. Κάτι έξω από εμάς, πού συγχρόνως μάς συμπεριλαμβάνει. Είναι κι αυτή μιά απ' τίς ακρογωνιαίες αλήθειες τού ρόκ έν ρόλ.

Όχι, δέν είμαι αισιόδοξος. Αλλά, δέν είμαι αισιόδοξος, μόνον όταν στηλώνω τό βλέμμα μου στόν σέ στενή έννοια ελληνικό χώρο. Καταλαβαίνω ότι έχω πολύ λίγα νά αντλήσω από αυτόν, καί όσο καί άν οι καταστάσεις προβάλλουν τώρα τελευταία ρόδινες στόν ορίζοντα - και γι' αυτό δέν υπάρχει η παραμικρή αμφιβολία - τά χρόνια πού πέρασαν μέσα στην αδράνεια δέν επιτρέπουν πιά άλλες αυταπάτες. Ποτέ δέν πρόκειται νά οδηγήσουμε. Ας αρκεστούμε λοιπόν στό νά παρακολουθούμε.

Καί δέν βλέπω νά υπάρχει σ' αυτό τό παραμικρό πρόβλημα. Γιατί, πέρα από τό ότι, φτάνοντας τό βράδυ, αυτό τό παιδί κάπου επιτέλους πρέπει νά πάει, όταν καταλήγουμε ν' αναζητούμε μέ μανία κάποιον πού νά μάς πείσει από σκηνής οτι ο Ελληνας είναι πλασμένος για τό ρόκ, είναι σάν νά αρνιόμαστε τήν λειτουργικότητα τού ρόκ έν ρολ στόν τόπο μας, όπως μας διαμόρφωσε τά αισθητήρια και μάς ισορρόπησε ψυχικά και πνευματικά όλα αυτά τά κοντά είκοσι χρόνια. Κάποια αντίφαση πρέπει νά υπάρχει εδώ και καλά θά κάνουμε να τήν προσέξουμε πρίν μάς βγάλει νόκ-άουτ.

Καί θά κλείσω αυτό το κείμενο, μέ μιά πεποίθηση πού τήν έχω χρόνια τώρα, αλλα μόλις σήμερα οι καταστάσεις μού παρέχουν μιά βάση αρκετα στέρεη ώστε νά τήν εκφράσω: Δέν έχει ανάγκη από ντόπιους ήρωες ο Ελληνας ρόκερ αλλά από τήν συναίσθηση ότι δέν ζεί μόνος τήν «ξενόφερτη» αγάπη του. Και όχι επειδή «υπαρχει δύναμη στούς αριθμούς». Κάθε άλλο. Απλά, επειδή η αγάπη, έχει σαν στήριγμα τόν ίδιο τόν άνθρωπο και μόνο. Καί χωρίς αντικείμενο, σβηνει, και αλλαζει σε μίσος.

Και απο αυτό τό μίσος θα καταφέρουμε και πάλι νά βγούμε, όπως τό κάνουμε εδώ και τόσο καιρό, αφηνοντάς το νά κατατρωγει εκείνους πού επιμένουν νά μάς αρνούνται μια θεση κάτω από τόν όχι - και - τόσο - γαλανό πιά Αττικό Ουρανο.

....

Παραθέτω τίς προσωπικές μου προτιμήσεις από τό 1982, χωρίζοντάς τες σέ δύο ενδεκάδες... Ετσι, γιά αλλαγή, και γιά νά είμαστε και στό πνεύμα τής ελληνικής πραγματικότητας.

1) CURE: "PORNOGRAPHY"
2) ELVIS COSTELLO: "IMPERIAL BEDROOM"
3) AERIAL FX: "WATCHING THE DANCE"
4) PSYCHIC TV: "FORCE THE HAND OF CHANCE"
5) VIRGIN PRUNES: "IF I DIE, I DIE"
6) 23 SKIDOO: "SEVEN SONGS"
7) RESIDENTS: "MARK OF THE MOLE"
8) GANG OF FOUR: "SONGS OF THE FREE"
9) ABWARTS: "DER WESTEN IST EINSAM"
10) NEW AGE: "LIVIN' FOR NOW" (EP)
11) PEYR: " THE FOURTH REICH" (EP)

1) THE WIBBLEY BROTHERS: "GO WEIRD"
2) DEEP FREEZE MICE: "TEENAGE HEAD IN MY REFRIGERATOR"
3) AGENT ORANGE: "LIVING IN DARKNESS"
4) DEEP FREEZE MICE: "THE GATES OF LUNCH"
5) ROBERT WYATT: "NOTHING CAN STOP US"
6) PETER GABRIEL: "4"
7) 41 DEGREES: "OPEN HEART"
8) JOE JACKSON: "NIGHT AND DAY"
9) LYDIA LUNCH: "13-13"
10) KAN KAN: "CHANGING TRAINS" (EP)
11) BLUE ORCHIDS: "AGENTS OF CHANGE" (EP)

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ

IAN DURY & THE BLOCKHEADS
Σπόρτιγκ 21 και 22 Δεκέμβρη

Θα μπορούσαμε νά πούμε μάλλον, ότι από «τεχνικής» πλευράς (ήχος, διοργάνωση κ.λπ.), οι συναυλίες ξένων ρόκ μουσικών και συγκροτημάτων πού έρχονται και παίζουν στην Ελλάδα, έχουν γίνει αισθητά καλύτερες τόν τελευταίο καιρό (απέχοντας βέβαια αρκετά ακόμα από τό νά είναι «εντάξει», και διαιωνίζοντας τό πρόβλημα τών τεράστιων - συγκριτικά - εισιτηρίων). Ο «θεσμός» ελπίζουμε ότι καθιερώθηκε στην Ελλάδα, και θά λέγαμε ότι και ο κόσμος πού βρίσκεται σ' αυτές τις συναυλίες, πιό εξοικειωμένος πιά. τίς αντιμετωπίζει μέ περισσότερη «ψυχραιμία», άν δέν μάς διέψευδαν αυτή τή φορά μερικά περιστατικά τής πρωτης βραδιάς, πού χάλασαν σχεδόν τελείως τή συναυλία. Εγιναν, όταν μερικοί θερμόαιμοι φίλαθλοι ανέβηκαν από τό πρώτο κιόλας τραγούδι πάνω στην (εντελώς αφύλαχτη) σκηνή, και ένας-δύο πέσανε και πάνω στόν Ian Dury νά τόν πάρουνε αγκαλιά νά χορέψουνε... Τό πρόβλημα όπως θά ξέρουμε μάλλον, είναι ότι ο Ian Dury είναι ανάπηρος και μόλις μπορεί ο άνθρωπος νά στεκεται στά πόδια του μέ ένα μπαστούνι ή τή σκούπα τή δεύτερη βραδιά. Κόντεψε νά φάει τά μούτρα του και από κει και πέρα, τρομοκρατημένος, ήταν μόνιμα σέ επιφυλακή μή τού ξανακάνουνε τά ίδια. Διάφορα κομμάτια σταμάτησαν στή μέση γιά νά τούς παρακαλέσει ή νά τούς «μαλώσει» νά κατέβουν από τή σκηνή, (πού δέν κατέβηκαν τελικά), και η συναυλία κατάντησε βιασμένη (νά τελειώσουμε νά φύγουμε απ' τούς «άγριους»), και δέν έγινε και τό encore πού έγινε τή δεύτερη βραδιά. Η «σύρραξη» εν τώ μεταξύ επεκτάθηκε και στό ακροατήριο ανάμεσα σέ μερικούς πού ήταν πάνω στή σκηνή και σέ μερικούς άλλους πού τούς έλεγαν νά κατέβουν κ.λπ. κ.λπ. και εν πάσει περιπτώσει όσοι πηγαν τήν πρώτη μέρα στόν Ian Dury μόνο συναυλία δέν είδαν.

Τή δεύτερη μέρα, πού είχε τοποθετηθεί κάποιο προστατευτικο κιγκλίδωμα μπροστά στή σκηνή, τά πράγματα ήταν τελείως διαφορετικά. Οσοι παρευρέθηκαν μπόρεσαν νά παρακολουθήσουν μιά πολύ καλή συναυλία τού «ανθρωπου-κουράγιο» Ian Dury και τών καταπληκτικών Blockheads (απ' τούς οποίους βέβαια λείπει εδώ και αρκετό καιρό ο Chaz Jankel). Τά περισσότερα κομμάτια ήταν απ' τό πρώτο LP "NEW BOOTS AND PANTIES", ένα απ' τό δεύτερο, κανένα απ' τό τρίτο, ένα απ' τό τέταρτο, καινούρια, και τά singles "What A Waste", "Hit Me With Your Rhythm Stick". Encore τά "Sex &Drugs & Rock &Roll" και "Blockheads". Οπως είπε και ο ίδιος στούς Ελληνες δημοσιογράφους, μουσική γιά τό σώμα, χωρίς κηρύγματα, αυταρχισμούς, και χαζές σοβαρότητες, πού όμως δέν προσβάλει ούτε αφήνει σέ αδράνεια τή νοημοσύνη. Τίποτα περισσότερο, και τίποτα λιγότερο.

Νίκος Πολίτης

Σημειώσεις γιά τό 1983: Όλη η αλήθεια γιά τό corned beef.

τού Αιμίλιου Κατσούρη

– Μέ τό 1983 γιά πρώτη φορά βρεθήκαμε στή Γερμανία. Μόλις ήρθε νά μάς συναντήσει, εγώ βρισκόμουν σ' ένα δωμάτιο από τά οκτώ ενός τεράστιου σπιτιού όπου η μόνη άλλη παρουσία ήταν ένας τρελός, μέ τόν οποίο ήταν αδύνατο νά συνεννοηθούμε. Διαβάζοντας λοιπόν στό δωμάτιο ήρθε τό 1983 καί μέ βρήκε ξαφνικά κι έξω οι άνθρωποι (οι Γερμανοί) έριχναν βεγγαλικά καί τό γιόρταζαν.

– Ο Άλντους Χάξλεϊ ήταν μιά καλή παρέα τό 1983. «Ο πίθηκος καί η αλήθεια», η ιστορία τού ανθρώπου καί τής μοίρας του, τό προπατορικό αμάρτημα καί οι μηχανές.

– Τά πουλόβερ: στή Γερμανία καί σέ πολλές άλλες χώρες, υποψιάζομαι σιγά-σιγά καί στήν Ελλάδα, υπάρχει ένα φαινόμενο: οι νέες κοπέλες πλέκουν πουλόβερ. Τίποτα κακό μέχρι εδώ. Συνήθως αυτές οι κοπέλες όμως είναι φοιτήτριες, ψηφίζουν πράσινους, είναι ρομαντικές, έχουν πολλά λεφτά απ' τό μπαμπά τους, ένα 2CV αυτοκίνητο βαμμένο μέ σπιτάκια, δεντράκια, τή Χιονάτη κ.λπ., σπουδάζουν παιδαγωγική, ψυχολογία ή φιλοσοφία, είναι πολύ ευγενικές καί γλυκομίλητες, φωτογραφίζουν τούς γλάρους όταν βρίσκονται στό καράβι γιά διακοπές στά Κυκλαδονήσια (όταν έχουν διακοπές απ' τό πανεπιστήμιο φυσικά) μέ μιά Nikkon μέ τηλεφακούς καί όλα τά σχετικά, έχουν όλον τόν τεχνικό εξοπλισμό γιά οτιδήποτε θέλουν νά κάνουν στή ζωή τους, γράφουν ημερολόγιο όπου στό εξώφυλλο υπάρχει πάντα τό στίκερ «Atomkraft? Nein Danke», πηγαίνουν σέ διαδηλώσεις γιά όχι νέα πυρηνικά όπλα, αγαπάνε οποιαδήποτε μουσική έχει ακουστική κιθάρα καί όλα τά σχετικά. Προπάντων όμως! Προπάντων θέλουν νά βοηθήσουν τούς συνανθρώπους τους μέ τό νά γίνουν δασκάλες σέ καθυστερημένα παιδάκια. Κατά τά άλλα δείχνουν freak, σικ-freak.

– Ο Mayo Thompson, η μόνη σανίδα σωτηρίας γιά τό 1983. Πρόκειται γιά μιά μουσική-καί-όχι-μόνο ιδιοφυία πού επιβιώνει κοντά 18 χρόνια, χάρη στήν ευαισθησία του, τό χιούμορ του καί τήν καλαισθησία του.

– Η νέα ελληνική γενιά, δηλαδή οι τινέιτζερς οι τωρινοί. Είναι απογοητευτικοί. Σέ μιά συζήτηση στήν τηλεόραση γιά τόν περιορισμό τού ορίου απουσιών τών μαθητών, οι μαθητές... συμφωνούσαν καί ήταν καταχαρούμενοι (!!!) μέ τό νέο αυτό μέτρο. Καί έδειχναν τόσο λαμπεροί, σίγουροι καί μετρημένοι. Τά παιδιά βέβαια δέν είναι υπεύθυνα, ούτε άμεσα κανένας, αλλά τό 1983 έδωσε πνοή σέ μιά νέα γενιά νέων πού έχουν τά πάντα, έχουν πληροφόρηση (δέν είμαστε 10 χρόνια πίσω πιά, είμαστε πιό λίγα), έχουν ανεκτικούς γονείς, νέους τρόπους διασκέδασης καί μιά ανατροφή πολύ τής τηλεόρασης. Τό όλο σκηνικό θυμίζει αρκετά αμερικάνικο κολέγιο.

– Καλύτερος δίσκος τού 1983: «CORKY'S DEBT TO HIS FATHER» τού Mayo Thompson, εκδοθείς τό 1970.

– Η παραγωγή δίσκων τό 1983: υπερπαραγωγή. Παίρνεις τή σελίδα τού ΗΧΟΥ μέ τίς κυκλοφορίες τού εξωτερικού καί βλέπεις χιλιάδες τύπους νά βγάζουν δίσκους. Κι αυτό δέν είναι τόσο κακό, τό κακό είναι όταν ξέρεις ότι οι περισσότεροι δίσκοι είναι τουλάχιστον μέτριοι.

– Τό πιό προσωπικό σέ ήχο, παίξιμο, σύνθεση, ιδέες, εικόνα καί συνδυασμό όλων αυτών τών LP τού 1983 ήταν τό «BEFORE HOLLYWOOD» τών Go-Betweens. Ένα αριστούργημα.

– Τό νέο ελληνικό ρόκ όνειρο. New όνειρο. Ένα

πάμπ στό Κολωνάκι, ένα πάμπ στή Σαντορίνη, ένα ανοιχτό Volkswagen καί μιά βερμούδα τό καλοκαίρι καί μία μεγάλη street μηχανή γιά τό χειμώνα. Γιά τό πάμπ τού Κολωνακίου.

– Στό άρθρο τού Αντρέα Μάχου γιά τόν ΗΧΟ, μέ τίτλο «ΑΜΕΡΙΚΗ: Η ΑΔΡΑΝΕΙΑ ΣΑΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ», αναφέρεται ότι η ιδεατή περίπτωση είναι όταν τά νιάτα, ο κυνισμός, η ειρωνεία καί τό ταλέντο αναμεμειγμένα δίνουν πνεύμα, πάθος καί δημιουργικότητα. Αυτά στήν Αμερική. Διαπιστώθηκαν όμως σάν πολιτιστική πρακτική καί στήν Ελλάδα.

– Τό 1983 μάς προετοίμασε λίγο γιά τό τί πρόκειται νά συμβεί στό μέλλον τοποθετώντας τή ζωντανή μουσική (τά κονσέρτα δηλαδή) σ' ένα επίπεδο ονείρου. Φτάσαμε στό σημείο νά παρακαλάμε νά δούμε κάποιον νά παίζει. Καλύτερα κονσέρτα, ο Peter Hammill στίς 7 Μαΐου στό Σααρμπρύκεν τής Δ. Γερμανίας, οι Yell-O-Yell στίς 20 Νοεμβρίου στή «Σοφίτα» καί ο Σύρος Bassam μέ τό ούτι του δύο φορές στά μέσα Νοεμβρίου, πάλι στή Σοφίτα.

– Τό κλείσιμο τής Σοφίτας: προσωπικά ένιωσα σά νά μπήκαν καί νά μού κλείσαν τό σπίτι. Ένα ακόμη δείγμα τών επικίνδυνων καταστάσεων πού μάς προειδοποίησαν τό 1983. Μάλιστα υπάρχει καί η πληροφορία οτι θά κλείσουν τά Youth Hostels. Τό μόνο καταφύγιο γιά τούς χίπις τού δρόμου.

– Όλη αυτή τή χρονιά σέ διάφορα μέρη - τής Αθήνας, τής Ελλάδας καί τής Ευρώπης - ήταν πράγματι δύσκολο νά συναντήσει κανείς έναν αλήτη. Οποιουδήποτε είδους. Ακόμη καί τά κονσέρτα στούς δρόμους περικόπτονται.

– Psyoho Records: ένα πολύ όμορφο συμβάν.

– Οι Deep Freeze Mice: εκεί όπου η επιστημονική προϊστορία, η ηθική, η ειρωνεία καί τό ταλέντο αναμεμειγμένα δίνουν πνεύμα, πάθος καί δημιουργικότητα.

– Η προστασία ήταν ένα πολύ οξύ φαινόμενο τού 1983. Όλοι θέλουν νά προστατεύσουν τούς άλλους τοποθετώντας τους χαμηλότερα, αναμειγνυόμενοι στά ζητήματα τών άλλων από τή θέση τή δική τους όμως καί όχι τών άλλων καί μή επιτρέποντας στούς άλλους νά διασαλεύσουν τή δική τους γαλήνη. Αποτέλεσμα; Όλοι διατηρούνται καλά μέσα στά συντηρητικά τους.

– Τά πράγματα όμως δέν ήταν τόσο μαύρα: υπήρχαν τό «SATURN STRIP» τού Alan Vega, τό «BIBLE BELT» τού Nikki Sudden, οι Violent Femmes, τό «PORCUPINE» τών Echo and the Bunnymen, τό «MORE WEALTH THAN MONEY» τών Normil Hawaiians, τό «AUTOPORTRAIT» τών Mecano, τό «CURSE» τών Legendary Pink Dots, τό «Φιτζκαράλντο» τού Βέρνερ Χέρτσογκ, τό «Space Odyssey» τού Κιούμπρικ, η «Γλυκιά Συμμορία τού Νικολαΐδη» καί τό «Ανατολικά τής Εδέμ» τού Καζάν. Υπήρχε η στήλη τού ΗΧΟΥ «+τονισμοι» ή «Μιλώντας γιά δίσκους jazz», τό «Εκείνος πού είχε πεθάνει» τού D. H. Lawrence καί μερικοί παλιοί δίσκοι: Τό «FOREVER CHANGES», οι Amon Duul II, ο Tim Buckley, ο Zappa, ο John Coltrane, οι Quintessence, οι Popol Vuh, οι Quicksilver Messenger Service, οι Blue Orchids, οι 13th Floor Elevators, ο Captain Beefheart, οι This Heat, οι Raincoats, οι Gun Club, ο Bob Marley, ο Hammill, ο Robert Wyatt, οι Earth Opera, οι Red Krayola, οι Missing Presumed Dead, οι T.V. Personalities, ο Pharoah Sanders, ο Fela Kuti, οι Wizards From Kansas, οι Pere Ubu καί πολλοί άλλοι πού έπαιξαν πολύ δυνατά μέσα στό 1983.

– Οι Φατσέ ήταν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι γιά αυτή τή χρονιά. Τά «ΨΕΜΜΑΤΑ» ήταν ένας δίσκος πού μ' έκανε νά τόν σκέφτομαι όταν τό Μάη ταξίδευα γιά τή Γερμανία. Όχι από νοσταλγία γιά τήν πατρίδα, αλλά κάτι πιό γενικό, μπερδεμένο καί προσωπικό.

– Τό καινούριο LP τών Popol Uuh «AGAPE AGAPE», ήταν ένα απ' τά πιό τέλεια πού έχω ποτέ ακούσει. Οι Popol Uuh έχουν πιά συνειδητά ανάγει τή μουσική σέ θρησκεία.

– Η γενιά, δέν υπάρχει γενιά. Υπάρχει μόνο τό τί δηλώνεις ότι θέλεις νά είσαι. Αίσθηση συνύπαρξης: αγγίζει τόν πάτο. Αδελφοσύνη: έ! εδώ άν περιμένετε κι απάντηση... Εμπιστοσύνη: οι μισοί ζητάνε νά σέ προστατέψουν κι οι άλλοι μισοί σού ζητάνε κάτι, σού παίρνουνε κάτι δηλαδή.

– Τό τραγούδι τού Joe Crow «Compulsion» ήταν ένα απ' τά πιό ωραία κομμάτια πού έχουν ποτέ γραφτεί.

– Τό 1983 υπήρχε μιά πρωτοφανής εξάπλωση τού Μεγάλου Αδελφού σέ χώρο, χρόνο χωροχρόνο κ.ο.κ. Σ' όλες τίς διαστάσεις δηλαδή. Απόδειξη ήταν ότι ο Όργουελ βρίσκεται στά στόματα όλων, στόματα πού ανήκουν σέ πρόσωπα πού εκφράζουν άλλοτε ειρωνεία, άλλοτε απάθεια κι άλλοτε νευρωτικό χιούμορ. Μάλιστα μόλις τώρα τό κέρινο ομοίωμα τού Τζώρτζ Όργουελ μπαίνει στό μουσείο τής Μαντάμ Τυσό, στό Λονδίνο.

– Τά ελληνικά γκρούπ έμειναν σχεδόν τά ίδια σέ αριθμό μέ τήν περασμένη χρονιά. Οι Yell-O-Yell σίγουρα δέν μπορούν νά βρούν προηγούμενο ή επόμενό τους στήν Ελλάδα. Οι Villa 21 πού πέτυχαν στό LP τους νά αξιοποιήσουν τις δυνατότητες καί τίς διαστάσεις τής μουσικής τους ιδέας. Οι Captain-Νέφος, τό πιό πλήρες συνθετικά, ηχητικά, ποσοτικά, γκρούπ. Κι άλλοι αξιόλογοι (Headleaders, Reporters) αλλά καί κανένα καινούριο χτύπημα.

– «Οι πιλότοι τού μέλλοντος.
θά κυριαρχήσουν στήν τεχνολογία.

ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ, ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟΥΝ: ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΑΧΑΡΗ ΧΡΟΝΙΑ

δὲ θὰ πεθάνουν ποτέ,
Οι πιλότοι τοὺ μέλλοντος
θὰ πετάνε ψηλά,
θὰ κάνουν άσπρες γραμμές στον ουρανό».
(«Future Pilots», από τὸ κομψοτέχνημα ειρωνείας, δύναμης, κοινωνικής κριτικής, χιούμορ, στίλ καὶ αυτοαναιρούμενης ανάπτυξης τελευταίο LP τών Red Krayola, «BLACK SNAKES»).

– Αυτά σὲ γενικές γραμμές τὰ περὶ τοὺ 1983. «The Whole Truth About Corned Beef», «here today, frozen last year». Τὰ corned beef άρχισαν νὰ παίρνουν διαστάσεις τεράτων καὶ νὰ μάς τρώνε τὸ χρόνο μας, νὰ μάς πιάνουν τὸ χώρο μας, νὰ μάς μπαίνουνε μές στὸ μυαλό μας.

– Καὶ η πιὸ «horror» φράση τοὺ 1983: «ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΤΕ: όταν στέλνετε κάποιο γράμμα, η διεύθυνση δὲν είναι ποτὲ απόλυτα σωστή ὰν δὲ χρησιμοποιήσετε τὸν ταχυδρομικό κωδικὸ αριθμό τής πόλης ή τοὺ χωριού ποὺ επιθυμείτε». Διαφημίζεται απ' τὸ ραδιόφωνο καὶ τὴν τηλεόραση.

6460(Αιμίλιος Κατσούρης)

ΣΗΜ. 1: Χρησιμοποιώ τὸν κωδικὸ αριθμό ποὺ αντιστοιχεί στὸ όνομά μου γιὰ είναι 100% σωστὴ καὶ γνήσια η υπογραφή μου.
ΣΗΜ. 2: Οι τυχὸν ομοιότητες μερικών σχολίων μὲ συγκεκριμένα πρόσωπα ή γεγονότα είναι εντελώς τυχαίες. Μόνο όπου αναφέρεται γεγονός ή πρόσωπο είναι απολύτως αληθινό. Καὶ νὰ μὴν ήταν τυχαίες όμως δὲν θὰ είχαν καμία αξία, λόγω τής έλλειψης τοὺ αρμόδιου κωδικού αριθμού.
ΣΗΜ. 3: Η σειρά παράθεσης τών σημειώσεων δὲν είναι αξιολογική γιὰ τὰ καλλιτεχνήματα, ούτε αλφαβητική. Απλώς συνειρμική.

Οι προτιμήσεις

τοὺ Χρήστου Δασκαλόπουλου

1. VIOLENT FEMMES: "VIOLENT FEMMES" (SLASH/ROUGH TRADE)
2. KILLING JOKE: "FIRE DANCES" (EG/POLYDOR)
3. MOB: "LET THE TRIBE INCREASE" (ALL THE MADMEN)
4. COCTEAU TWINS: "HEAD OVER HEELS" (4 AD)
5. CREATURES: "THE FEAST" (POLYDOR)
6. EINSTURZENDE NEUBAUTEN: "ZEICHNUNGEN DES PATIENTEN O.T." (SOMEBIZARRE VIRGIN)
7. SAVAGE REPUBLIC "TRAGIC FIGURES" (INDEPENDENT PROJECT)
8. THE THE: "SOUL MINING" (SOME BIZARRE/C B S)
9. NEW ORDER "POWER, CORRUPTION AND LIES" (FACTORY)
10. SIOUXSIE AND THE BANSHEES: "NOCTURNE" (POLYDOR)
11. LEGENDARY PINK DOTS: "CURSE" (IN PHAZE)
12. BRON AREA: "THE TREES AND THE VILLAGES" (GLASS)
13. CLOCK D.V.A.: "ADVANTAGE" (POLYDOR)
14. ALAN VEGA: "SATURN STRIP" (ELECTRA)
15. CABARET VOLTAIRE: "THE CRACKDOWN" (SOME BIZARRE/VIRGIN)
16. KOMMUNITY FK: "THE VISION AND THE VOICE" (INDEPENDENT PROJECT)
17. S.P.K.: "AUTO-DA-FE" (WULP)
18. KAS PRODUCT: "BY PASS" (R.C.A.)
19. IN THE NURSERY: "CHERISHED DREAMS COME TRUE" (PARAGON)
20. GO-BETWEENS: "BEFORE HOLLYWOOD" (ROUGH TRADE)

Τελευταίες προσθήκες (χωρὶς σειρά)

FALL: "PERVERTED BY LANGUAGE" (ROUGH TRADE)
SNATCH: "SNATCH" (PANDEMONIUM)
ROMANS: "YOU ONLY LIVE ONCE" (ENIGMA)
SECRET SYDE: "HIDDEN SECRETS" (MUTHA)
SOCIAL DISTORTION: "MUMMY'S LITTLE MONSTER" (S.D.)
YELL-O-YELL: "FUNTIME" (CREEP)

Άλλα σημαντικά

1) Η συναυλία τών Virgin Prunes στὸ Lyceum 27/11/83
2) Η «industrial» μουσική. (Einsturzende Neubauten, S.P.K., Test Department)
3) Ο Αύγουστος τοὺ '83.
4) Η επιστροφή τής κιθάρας
5) Η αναγνώριση τής Creep.
6) Η διάλυση τών Birthday Party, Understones.
7) Poltergeist - The thing - Psycho 2 - 2001 Space Odyssey.
8) Η λάθος γνώμη γιὰ τὸν Mark Almond όλα αυτά τὰ χρόνια.
9) Ο οριστικός θάνατος τών Ozzy Osbourne, Ian Anderson, Peter Hammill καὶ Johnny Lydon.
10) Τὸ Αμερικάνικο underground.
11) Το Snowball.
12) Μεγάλες προσδοκίες: Matt Johnson, Cocteau Twins, Sisters of Mercy, March Violets, Three Johns.

Λύσεις, αποδράσεις καὶ άλλα φετίχ τοὺ κοντυλοφόρου Κ.Λ. μέσα στὸ 1983

Κώστας Λυμπερόπουλος

1. ΧΑΡΤΙ

«Ναυτία» - Ζὰν Πὼλ Σάρτρ. «Τὰ Σονέτα τοὺ Ορφέα» - Ράινερ Μαρία Ρίλκε. «The Complete Poems» - Τζὸν Κίτς. «Η Γέννηση τής Τραγωδίας» - Φρ. Νίτσε. «The Outsider» - Κόλιν Γουίλσον. «Άπαντα» - Ροΐδης. «White Boys Singin' The Blues» - Μάικλ Μπέιν. «Rod Stewart» - Λέστερ Μπάνγκς. «Τὸ Πεπρωμένο μου Είναι τ' Άστρα» - Άλφρεντ Μπέστερ. «Fools Die» - Μάριο Πούζο. «Earthly Powers» - Άντονι Μπάρτζες. «The Iron Dream» - Νόρμαν Σπίνραντ. «Μαντάμ Μποβαρύ» - Γουσταύος Φλομπέρ. «The Transmigration of Timothy Archer» - Φίλιπ Κ. Ντίκ. «Ο Δολοφόνος Χτυπούσε Πρώτος» - Ρέιμοντ Τσάντλερ. «I Need More (The Stooges & Other Stories)» - Ίγκι Πόπ.

2. ΣΕΛΙΛΟΙΝΤ

«Φιτζκαράλντο» - Βέρνερ Χέρτζογκ. «Οι Ανθρωποκυνηγοί» (Southern Comfort) - Γουόλτερ Χίλ. «Τρείς Γυναίκες» - Ρόμπερτ Όλτμαν. «48 Ώρες» - Γουόλτερ Χίλ. «Ο Καβγατζής» (Querelle) - Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ. «Οι Φυγάδες τοὺ Μιζούρι» - Άρθουρ Πέν. «Εξολοθρευτής Άγγελος» - Λουί Μπουνιουέλ. «Χαρακίρι» - Μαζάκι Κουμπαγιάσι. «Γλυκιά Συμμορία» - Νίκος Νικολαΐδης.

3. ΒΙΝΥΛΙΟ

THE BIRTHDAY PARTY - "MUTINY" EP, BAD BRAINS - "ROCK FOR LIGHT", THE CRAPS - "SMELL OF FEMALE" EP, ALAN VEGA - "SATURN STRIP", THE BIRTHDAY PARTY - "THE BAD SEED" EP, MEAT PUPPETS - "THE MEAT PUPPETS", KILLING JOKE - "FIRE DANCES", CIRCLE JERKS - "GROUP SEX", MARC & THE MAMBAS - "TORMENT & TORREROS", THE MINUTEMEN - "WHAT MAKES A MAN START FIRES", GO BETWEENS - "BEFORE HOLLYWOOD", THE HYPOTHETICAL PROPHETS - "AROUND THE WORLD WITH THE PROPHETS", THE KINKS - "STATE OF CONFUSION".

Η άποψη

τοὺ Γιώργου Κυριακόπουλου

Κατὰ κάποιο τρόπο, τὰ έχουμε ξαναπεί (Ήχος No. 128, Απόηχοι)... Ήδη λοιπὸν ξέρετε ότι δὲν συγκαταλέγομαι μεταξὺ τών κατενθουσιασμένων γιὰ τὰ μουσικὰ γεγονότα τών τελευταίων χρόνων. Εξάλλου, η ήδη περασμένη χρονιά κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε νὰ μὴν αλλάξω γνώμη: Τούτη τὴ φορά, η στασιμότητα δὲν αρκέστηκε στους καταλόγους επιτυχιών καὶ στούς καθιερωμένους αστέρες. Απλώθηκε ταχύτατα σάν μικρόβιο καὶ στὴν άλλη πλευρά τοὺ Ατλαντικού, έτσι ώστε μὲ δυσκολία βρήκαμε δίσκους ποὺ σήμαιναν μιὰ πραγματική απόλαυση γιὰ μάς. Παρακάτω, μιὰ σειρά από τούς 20 εκείνους ποὺ πραγματικὰ αγαπήσαμε, χωρισμένους - αλφαβητικά, μιὰ καὶ ποτὲ δὲν μπορέσαμε νὰ ταξινομήσουμε μὲ μαθηματική ακρίβεια τὰ γούστα μας - σὲ δύο ομάδες: οι 12 πρώτοι, πέρα από τὴν αδιαφιλονίκητη αξία τους, μάς κέρδισαν ολοκληρωτικά από τὴν πρώτη στιγμή. Οι υπόλοιποι 8, χωρὶς νὰ υστερούν σὲ σημασία, δὲν μπόρεσαν νὰ πέσουν στὸν έρωτά μας τόσο εύκολα όσο οι 12 ευνοημένοι. Οι λόγοι, ποικίλοι: είτε η πολὺ πρόσφατη κυκλοφορία μερικών - όπως εκείνου τοὺ Dave Ball - ποὺ μάς στέρησε πρὸς τὸ παρὸν τὴν ολοκληρωτική αξιολόγηση, είτε πάλι τὸ ελιτίστικο καὶ άκρως εγκεφαλικό στοιχείο άλλων, ποὺ φρόντισε νὰ μάς κρατήσει μιὰ ιδέα μακρύτερα από τὴν πλήρη ταύτιση - καὶ μὴ βιαστείτε, ο εγκεφαλισμός καραδοκεί παντού, ακόμα καὶ στὸ διονυσιασμό καὶ τὴν ένταση. Φθάσαμε λοιπόν. Οι λατρευτές μουσικές στιγμές τοὺ 1983 σάς υποδέχονται.

1) CRAMPS: "SMELL OF THE FEMALE" (live)
2) DEAD KENNEDYS: "PLASTIC SURGERY DISASTERS"
3) GO-BETWEENS: "BEFORE HOLYWOOD"
4) HEAVEN 17: "THE LUXURY GAP"
5) MECANO: "AUTOPORTRAIT"
6) NEWTOWN NEUROTICS. "BEGGARS CAN BE CHOOSERS"
7) PUNISHMENT OF LUXURY: "7"
8) ROLLING STONES: "UNDERCOVER"
9) SIOUXSIE & THE BANSHEES: "NOCTURNE"
10) TALKING HEADS: "SPEAKING IN TONGUES"
11) ALAN VEGA: "SATURN STRIP"
12) YELLO: "YOU GOTTA SAY YES TO ANOTHER EXCESS"

....

13) DAVE BALL: "IN STRICT TEMPO"
14) BIRTHDAY PARTY: "THE BAD SEED"

15) BRON AREA: "THE TREES AND THE VILLAGES"
16) DEEP FREEZE MICE: "SAW A RANCH HOUSE BURNING" 17) PETER GABRIEL "PLAYS LIVE"
18) KILLING JOKE: "FIRE DANCES"
19) RIP RIG & PANIC: "ATTITUDE"
20) XTC: "MUMMER"

Τὸ ἤδη νεκρὸ ἔτος στὰ μεγάλα του κέφια. Ἀπὸ τὶς αφρικανικες ανταύγειες τοῦ David Byrne στὸν ευρωπαϊκὸ κλασικισμὸ τῶν Mecano, ενῶ η πυρακτωμένη λάβα τοῦ Nick Cave καὶ τῶν Χορῶν τῆς Φωτιᾶς ζώνει ἀπὸ παντοῦ τὴ γαλαζοπράσινη βουκολικὴ παλέτα τῶν Bron Area. Ἀπὸ τοὺς Stones, ποὺ επιμένουν νὰ κάνουν ευφυές ρόκ εν ρόλ μὲ τὴν ἴδια ευκολία ποὺ εμεῖς ανοιγοκλείνουμε βλέφαρα στὸν Gelo Biafra καὶ τοὺς Nowtown Neurotics - τὸ πιὸ αποτελεσματικὸ μαῦρο καὶ τὸ πιὸ φωτεινὸ ἄσπρο τοῦ σύγχρονου πάνκ. Καὶ λίγο πιὸ πέρα, οι εὔθραυστες μουσικὲς επενδύσεις τῶν Go-Betweens ριγμένες στὶς σέξι καμπύλες τῆς Poison Ivy, χαμένης μέσα στὸ λάγνο της παραλήρημα.

Ακολουθοῦν όλοι οι άλλοι... καὶ μπροστὰ η Σούζι νὰ σείει τὰ λάβαρα τοῦ θριάμβου της στὸ Albert Hall... καὶ πίσω της ο Alan Vega, νὰ ανασηκώνει μὲ μιὰ ευκολία απίστευτη τὸ καταρρακωμένο αμερικάνικο ρόκ γόητρο... καὶ μετὰ όλοι οι υπόλοιποι, ένας-ένας... πίσω καὶ απ' τοὺς τελευταίους, καραδοκοῦν πονηρὰ οι Punishment Of Luxury μὲ τοὺς Deep Freeze Mice - οι μὲ έναν τρόπο τόσο υπέροχο εντελῶς απερίγραπτοι τῆς παλιοπαρέας.

Αν θέλετε λοιπόν, κοπιάστε! Κάτι θὰ βροῦμε νὰ σᾶς κεράσουμε, τέτοιες μέρες. Καὶ μὴ φοβᾶστε ἂν δὲν μᾶς κάνετε τὴν τιμή: τοῦ χρόνου τέτοια μέρα, εμεῖς θὰ σᾶς καλέσουμε καὶ πάλι...

Μιλώντας γιὰ τὸν απολογισμὸ τῆς χρονιᾶς

τοῦ Κανέλλου Τερζῆ

Τὸ 1983 δὲν εἶναι σίγουρα ἀπὸ τὶς χρονιὲς ποὺ γιὰ τὸν απολογισμὸ τους «φτιάχνεσαι» νὰ μιλήσεις. Ακόμη, ἂν ακολουθήσουμε τὸν αφελῆ κατὰ τὴ γνώμη μου διαχωρισμὸ τοῦ χρόνου ποὺ βαραίνει πάνω μας σὲ δεκαετίες, η τρίτη χρονιὰ τῶν '80 εἶναι μᾶλλον η φτωχότερη σὲ προσφορά, πράγμα ποὺ δὲν συνεπάγεται αναγκαστικὰ τὴν έλλειψη σημαντικῶν έργων ἀλλὰ περισσότερο έχει νὰ κάνει μὲ τὴ video-εποχή μας ποὺ καὶ υποσκάπτει συνειδήσεις καὶ τὴν ἤδη λειψὴ επικοινωνία μας τορπιλίζει... Καὶ ακόμη μὲ τὸν κάποιο κοινωνικοπολιτικὸ καζαμία ποὺ δὲν μιλάει γιὰ μεγάλα έργα, μεγάλες ιδέες ἢ έστω απόπειρες γιὰ τέτοια καὶ όλα τὰ συναφῆ στὶς μέρες μας.

Μέρες τῶν καθημερινῶν καὶ τῶν μετρίων, μέρες τῆς πιὸ άγριας πεζότητας μέσα στὸ ασφυκτικὸ αυτὸ περίγραμμα, στὴν αίσθηση ποὺ κολλάει σὰ βδέλλα πάνω σου: ὅτι τίποτα δὲ γίνεται καὶ τίποτα δὲν κουνιέται, εκεῖ όπου απλῶς καλούμαστε νὰ επιβιώσουμε κάθε μέρα καὶ πιὸ μοναχικὰ καὶ όπου «It seems there's nobody left for tennis: and I'm a one-band-man»...

Ο David Bowie μὲ τὸ «LET'S DANCE» βγάζει τὸν πιὸ ασυνήθιστο δίσκο τῆς χρονιᾶς φιγουράροντας δίκαια στὴν κορυφὴ τοῦ ενδιαφέροντος... Γιατὶ κυκλοφορώντας τὸν πιὸ αδύναμο ίσως δίσκο (μουσικὰ μιλώντας) τῆς καριέρας του -απλὴ αποτίμηση τῆς πραγματικότητας μᾶλλον καὶ καθεστηκυία τάξη παρὰ προστακτικὴ προτροπὴ καὶ πρόσκληση σὲ οποιοδήποτε τραπέζι - φαντάζει σὰν η πιὸ έγκυρη άποψη τῆς εποχῆς μας, ἂν μὴ τὶ άλλο πιὸ έγκυρη απ' αυτὴν τῶν Crass γιὰ παράδειγμα.

Θεωρώντας τὴ διάκριση σὲ παλιὰ καὶ καινούρια ονόματα, όσον αφορᾶ τὸ ήθος τάχατες, ἄλλη μιὰ άτοπη, μεγαλόσχημη μπούρδα καὶ ακόμη μεγαλοπρεπέστερη καὶ στημένη πεπονόφλουδα πάνω στὴν οποία γλιστρᾶμε συχνὰ-πυκνά..., προτείνω: 2) Τὸ τελευταῖο άλμπουμ τῶν Kinks (4 αστεράκια στὰ πέντε) καὶ τὸ «Cliches of the World» σὰν ένα ἀπὸ τὰ συγκλονιστικότερα κομμάτια ποὺ άκουσα τὰ τελευταῖα χρόνια (10/10). 3) Τὸ live mini LP τῶν Roxy Music: «HIGH ROAD». 4) Τὸ διπλὸ άλμπουμ-εισαγωγὴ τοῦ πάνκ «BURNING AMBITIONS». 5) Τὴν επιστροφὴ τοῦ Roger Chapman - ex Family: «MAN GO CRAZY». 6) Τὶς φράουλες τῶν Damned 7) Τὸ γιὰ χίλιους δυὸ λόγους πολὺ σημαντικὸ «THRILLER» τοῦ Michael Jackson 8) Γιὰ άλλους τόσους λόγους τὸ «DAL BLU» τοῦ Eugenio Finardi 9) Τὸ «PRINCIPLE OF MOMENTS» τοῦ Robert Plant 10) Τὸ «PORCUPINE» τῶν Echo and the Bunnymen (τί εξώφυλλο!), τὸ διπλὸ live τοῦ Peter Gabriel, τὸ τελευταῖο (γιατὶ όχι) «UNDERCOVER» τῶν Rolling Stones καὶ ακόμη τὸ «SPEAKING IN TONGUES» τῶν Talking Heads ἢ τὰ «ΤΡΑΠΕΖΑΚΙΑ ΕΞΩ» τοῦ Σαββόπουλου καὶ βέβαια 11) Τὴν τελευταία - μὴν τὴν χάσετε όσοι δὲν τὴν είδατε - οριακὴ δημιουργία τοῦ Νίκου Νικολαΐδη - «Γλυκιὰ Συμμορία».

Κάποιες σκέψεις πάνω στὸ πανόραμα τοῦ ρὸκ εν ρὸλ '83

τοῦ Αντώνη Φράγκου

Αλλος ένας χρόνος στὶς πλάτες μας. Χρόνος καλῶν καὶ άσχημων εμπειριῶν. Μπήκαμε στὸ δίσκετο 1984 σοφότερα, ἢ ελαφρὰ πιὸ άσχετοι ἀπὸ πέρσι; Μὲ τὰ μυαλά μας περισσότερο συγχυσμένα ἀπὸ ποτὲ άλλοτε ἢ σίγουροι γιὰ τὸ μέλλον μιὰ καὶ τὸ παρελθὸν μᾶς δικαίωσε μέχρις κεραίας; Μὴν περιμένετε απαντήσεις. Ορισμένες εκτιμήσεις μας ποὺ ξεκίνησαν σὰν εικασίες ντύνονται μὲ τὸ ένδυμα τῆς πραγματικότητας. Φυσικὰ δὲν πρόκειται γιὰ τίποτα μυστικά, ἀλλὰ γιὰ απλὲς σκέψεις σχετικὰ μὲ τὴν πορεία τῆς ρὸκ εν ρὸλ σκηνῆς.

Ετσι έχουμε τὴ βρετανικὴ νὰ πατώνει χρόνο μὲ τὸ χρόνο - καὶ περισσότερο ἀπὸ ποτὲ τὸ '83. Κόντρα σ' αυτὴ τὴν καθίζηση απογειώνονται μιὰ σειρὰ άλλοι γεωγραφικοὶ τόποι. Αμερικάνικο hard-core μὲ Bad Brains, Minutemen, Husker Du, Circle Jerks καὶ Hypnotics στὴν πρώτη γραμμὴ τοῦ μετώπου. Χωρὶς νὰ ξεχνᾶμε τὸν ηγέτη τῆς όλης κίνησης Jello Biafra καὶ τοὺς Νεκροὺς Κένεντυς στὶς «Καταστροφὲς τῆς Πλαστικῆς Χειρουργικῆς». Δίπλα σ' αυτοὺς η νέα ψυχεδέλια, τὸ trash καὶ τὸ τρίτο θαυμάσιο άλμπουμ τῶν Wipers, τὸ δεύτερο τῶν Sonic Youth καὶ μιὰ σειρὰ ονόματα ποὺ υπόσχονται πολλά: Gothic Hut, Secret Syde, Toiling Midgets, Neats, Savage Republic. Ακόμα οι R.E.M. - οι νέοι Byrds; Η ρύθμ εντ μπλούζ-σόουλ φινέτσα τῶν Fleshtones καὶ τὸ ατλαζοποιημένο ρὸκ τῶν Violent Femmes. Ἀπὸ μακριὰ τὸ ροκεμπίλι μὲ τοὺς Cramps καὶ τὸν Alan Vega, τὸν πέτσινο μάγκα απ' τὸ Bronx. Τέλος τὸ EP τῶν Gun Club καὶ οι ηλεκτρικὲς συμφωνικὲς εξάρσεις τοῦ Glen Branca.

Στὴ Βρετανικὴ αντίπερα όχθη τοῦ Ατλαντικοῦ επικρατεῖ ένα τρομακτικὸ αλαλοὺμ. Στὸν αφρὸ βρίσκονται φελοὶ τῆς computer pop, τῆς ανεγκέφαλης σύγχρονης σόουλ, τὰ μογγολάκια τοῦ Heavy Metal καὶ οτιδήποτε άλλες επιδερμικὲς απομιμήσεις. Βέβαια απ' τὴν άλλη μεριὰ καιροφυλακτοῦν τὰ στουρνάρια τοῦ Οϊ (άκου οϊ!!!), τὸ Positive Punk, κίνημα ποὺ μᾶλλον έσβησε μέσ' τὸ '83 κρατώντας απ' τὸ αρχέγονο πάνκ τὴν ελπίδα, τὴν ατομικότητα καὶ τὴν ορμὴ - Mob, Ritual, Membranes, Sisters of Mercy, Blood and Roses - καὶ οι Grass μαζὶ μὲ τοὺς προστατευόμενους τους ποὺ λέγονται Blood ἢ Amebix ἢ Rudimentary Peni.

Καὶ πιὸ κάτω τὸ χάος! Μερικοὶ παλιοὶ ποὺ κρατᾶνε ακόμα καὶ λιγοστὰ νέα ονόματα. Legendary Pink Dots, Konstructivits, Three Johns, Newton Newrotics, Box, σὺν Bron Area, Death in June, Nightingales, Killing Joke, Bitting Tongues, Family Fodder, Deep Freeze Mice, Psychic TV καὶ τὰ δύο μισὰ τῶν Soft Cell Marc Almond καὶ Dave Ball (η έκπληξη).

Αυστραλιανὴ Ηπειρος. Ἀπὸ δῶ βγήκανε διαμάντια. Μικρὰ καὶ μεγάλα. Πρώτου μεγέθους τὰ EP's τῶν Birthday Party - τὸ σπουδαιότερο σύνολο μετὰ τοὺς Sex Pistols, δίπλα στοὺς Joy Division καὶ τοὺς Suicide - η «Κατάρα τοῦ Θερμαστῆ» τῶν Honters and Collectors καὶ μαζὶ οι Go-Betweens στὸ «Πρὶν τὸ Χόλιγουντ». Μικρότερου διαμετρήματος ἀλλὰ μὲ φανταστικὴ λάμψη οι Moodists, οι Laughing Clowns, οι New Race.

Πίσω στὴν Ευρώπη πάλι. Γαλλία. Τὸ δεύτερο Kas Product, τὸ τέταρτο Art Zoyd καὶ οι ψυχοαγχωτικοὶ Provisoires.

Γερμανία. Ο θόρυβος τῆς Τέχνης ἢ η Τέχνη τοῦ θορύβου. Τὰ κομπρεσὲρ τῶν Einsturzende Neubauten σᾶς περιμένουν. Στὸν ίδιο βιομηχανικὸ θόρυβο συγκαταλέγονται οι S.P.K. ἢ «Σοσιαλιστικὴ Κολεκτίβα Ασθενῶν». (Νὰ μὴν ξεχάσουμε τοὺς Test Dept, τὴν Αγγλικὴ απάντηση στοὺς προηγούμενους). Επίσης S.Y.P.H., Die Felhfarben, Der Plan, Pyrolator, Mekanik Destructiw Komaudoh, Extrabreit - τρίτο, καλύτερο άλμπουμ τους - Rotzkotz, καὶ δεκάδες άλλοι, γιατὶ τοῦτοι δῶ εἶναι μόνο η κορυφὴ τῆς πυραμίδας. Λίγο πιὸ ψηλά, τώρα, στὶς δύο απ' τὶς τρεῖς Κάτω Χῶρες. Βέλγιο-Ολλανδία. Disques du Crepuscule. Εδῶ φυσικὰ κυριαρχοῦν οι Mecano κοντά τους οι Minimal Compact, οι Names καὶ οι προσωπικὲς προσπάθειες τῶν μελῶν τῶν Tuxedo Moon. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα χάνουμε τὸ μέτρημα. Πίσω στὴν πατρίδα. Οι σοβαρότερες προσπάθειες ξεκινοῦν καὶ καταλήγουν στὴν Creep Records. Headleaders, Clown, Reporters, Villa 21 καὶ τὸ «Cadillac Dreams» τῶν Captain Νέφος.

Ισως ρωτήσετε γιατὶ δὲν γράφουμε τίποτα γιὰ παλιὰ φιλαράκια: Rolling Stones, Dylan, Bowie, Animals, Police, κ.λπ. Δὲ νομίζω νὰ χρειάζεται κάτι τέτοιο. Οι κοντυλοφόροι τῆς άλλης όχθης χαράμισαν χιλιάδες ώρες γιὰ τὴν προώθησή τους στὰ περιοδικὰ (ἂς τὰ ποῦμε μουσικά), στὶς «πανέξυπνες» ραδιοφωνικὲς εκπομπὲς καὶ στὰ χαζοβίντεο τῆς T.V. Μὲ λίγα λόγια η μουσική τους κυριάρχησε καὶ έκφρασε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὴν επίσημη, κρατικὴ άποψη περὶ ρόκ.

Ἀπὸ τὶς στιγμὲς ποὺ θὰ θέλαμε νὰ ξεχάσουμε, εἶναι θάνατοι εἶναι οι τοῦ «King Bee» Μάντι Γουότερς, τοῦ πατριάρχη τοῦ βρετανικοῦ μπλοὺζ Αλέξις Κόρνερ καὶ τῆς γυναίκας τοῦ Μπρέχτ, τραγουδίστριας Λότε Λένια... καὶ φυσικὰ ο χαμὸς τοῦ δημιουργοῦ τῆς «Ωραίας τῆς Ημέρας» Λουὶ Μπουνιουέλ, καὶ εκείνος τοῦ «Surfer» Ντένις Γουίλσον, πνιγμένου στὴν ακτὴ τοῦ L.A. Birthday Party, Stiff Little Fingers, Rip Rig and Panic, Undertones. Μεγάλη απώλεια η διάσπασή τους. Επίσης η αποχώρηση τῶν Keith Levene ἀπὸ Pil καὶ Hugo Burnham ἀπὸ Gang of Four. Τοῦτα τὰ δύο γκρούπ μαζὶ μὲ τοὺς πάλαι ποτὲ νταντάϊστὲς Cabaret Voltaire άγγιξαν πέρσι τὸ χαμηλότερο σημεῖο τῆς προσφορᾶς τους. Τὸ άσχημο χτύπημα ἀπὸ τὴν αστυνομία τοῦ hard core στὸ Λὸς Αντζελες - κλείσιμο κλάμπς οι Black Flag φυλακή, παράνομες οι ζωντανὲς εμφανίσεις - σὺν τὸ φαλίρισμα τῆς Faulty Products, τῆς σπουδαιότερης εταιρίας διανομῆς τοῦ αμερικάνικου πάνκ. Οι τελευταῖοι τῶν μοϊκανῶν;

ΕΠΙΛΟΓΕΣ– Βιβλία, φίλμς καὶ δίσκοι γράφονται χωρὶς σειρὰ προτίμησης.

ΒΙΒΛΙΑ

1) WHITE BOY SINGING THE BLUES - Michael Bane
2) THE JAM: A BEAT CONCERTO - Paolo Hewitt
3) I NEED MORE: IGGY POP - Pop/Wehrer
4) UNDERGROUND - Μάριο Μάφι
5) THE PUSHER: ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΑΛΕΠΟΥΣ - Δ. Δεληολάνη
6) ΥΠΟ-ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ: ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΙΛ - Dick Hebdige
7) ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΜΟΝΑΞΙΑΣ - Γκαμπριέλ Γκαρσία Μαρκές

ΦΙΛΜΣ

1) ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ - Αντρέι Ταρκόφσκι
2) Ο ΚΑΒΓΑΤΖΗΣ - Ράινερ Βέρνερ Φασμπίντερ
3) ΛΑΘΟΣ ΚΙΝΗΣΗ - Βὶμ Βέντερς
4) Ο ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΗΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΣΤΗΣ - Κριστόφερ Κισλόφσκι
5) Ο ΔΡΟΜΟΣ - Γκιλμάζ Γκιουνέι
6) ΠΑΘΟΣ - Ζὰν Λὺκ Γκοντάρ
7) ΧΑΡΑΚΙΡΙ - Μαζάκι Κουμπαγιάσι
8) Η ΝΥΧΤΑ ΤΟΥ ΣΑΝ ΛΟΡΕΝΤΣΟ - Πάολο καὶ Βιτόριο Ταβιάνι
9) ΧΟΙΡΟΣΤΑΣΙΟ - Πιὲρ Πάολο Παζολίνι
10) ΡΕΝΙΟ ΝΤΙ ΝΑΠΟΛΙ - Βέρνερ Στρέτερ
11) Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ - Βὶμ Βέντερς
12) Η ΙΣΤΟΡΊΑ ΤΗΣ ΠΙΕΡΑ - Μάρκο Φερέρι

ΔΙΣΚΟΙ

1) BAD SEED (EP) - Birthday Party
2) MUTINY! (EP) - Birthday Party
3) THE FIREMAN5S CURSE - Hunters and Collectors
4) PLASTIC SURGERY DISASTERS - Dead Kennedys

5) MURMUR - R.e.m.
6) HEXBREAKER! - Fleshtones
7) SATURN STRIP - Alan Vega
8) SMELL OF FEMALE - Cramps
9) HIDDEN SECRETS - Secret Syde
10) DEATH PARTY - Gun Club
11) SYMPHONY NUMBER 3 (GLORIA) - Glenn Branca
12) PERVERTED BY LANGUAGE - The Fall
13) LEICHENSCHREI - S.p.k.
14) ZEICHNUNGEN DES PATIENTEN O.T. - Einsturzente Neubauten
15) OVER THE EDGE - Wipers
16) BEFORE HOLLYWOOD - Go-Betweens
17) LOIN DE LA PLAGE - Les Provisoires
18) AUTOPORTRAIT - Mecano
19) ONE BY ONE - Minimal Compact
20) A.W.O.L. - The Three Johns

Μερικά σχόλια

τού Σάκη Μαντζάνα

Ας δούμε τί μάς πρόσφερε φέτος τό ρόκ εν ρόλ, αυτός ο κακός μας δαίμονας. Μιά λέξη μπορεί νά χαρακτηρίσει αυτή τή χρονιά: Ανία. Και μ' άρεσε πού λέγαμε τό '82 υποτονική χρονιά: Τό '83 ήταν *βαρετό* - από τή μουσική πού ξέφευγε απ' τά ηχεία και γέμιζε τό δωμάτιό μας μέχρι αυτά πού ακούσαμε στά κλάμπ και στίς συναυλίες. Ποιές συναυλίες; θά ρωτήσετε βέβαια - και θά 'χετε δίκιο. Τουλάχιστον, πέρσι υπήρξαν αρκετές τέτοιες. Από τό σφυροκόπημα τών αισθήσεων τών Birthday Party, τή δύναμη τής ωριμότητας τού Peter Hammill και τό απόλυτο συναισθηματικό δόσιμο τού Brian Ferry, μέχρι τό αδιεξόδικό, αλλά και τόσο ανθρώπινο fun τού Ian Dury. Ενώ φέτος, Uriah Heep, Tangerine Dream και Van Morisson (γιά εντελώς διαφορετικούς λόγους, αλλά και γιά έναν κοινό: δέν είναι ρόκ εν ρόλ) - κι άν τούς εξαιρέσεις τί μάς μένει; Τό εγωμανιακό τσίρκο τών Bauhaus; Αυτή ήταν λοιπόν η ρόκ εν ρόλ χρονιά μας;

Αλλά και δισκογραφικά, η ανία ήταν τό κυρίαρχο συναίσθημα. Μετά τό φάνκ, τή ρέγκε και τόσα άλλα στά προηγούμενα χρόνια, δύο φάνηκε νά ήταν τά «μοντέλα αυτής τής χρονιάς» στήν Αγγλία: η επιστροφή στήν παλιά, καλή σόουλ τής δεκαετίας τού '60 και τό νεοϋορκέζικο «siratihing». Γιά τό δεύτερο κάτι ξέρει σίγουρα ο McLaren - είναι μια από τίς ελάχιστες φορές πού η επιχειρηματική λογική γίνεται τόσο τέλεια, πού είναι αδύνατο νά μή τή σεβαστούμε.

Οσο γιά τή σόουλ... μακάρι όσοι ασχολούνταν μαζί της, νά είχαν τό ταλέντο τού Paul Weller. Στήν Αμερική, εκτός απ' τή σκηνή τού πάνκ, πού όμως μάλλον δέν μάς αφορά και τόσο και επιπλέον δέν έχει καταφερει ακόμα (μετά τούς Dead Kennedys) νά αναδείξει ένα σύνολο πού νά ξεχωρίσει απ' τά υπόλοιπα, όλα ήσυχα και ωραία. Οι μόνοι πού ξεχωρίζουν είναι οι λίγοι και γνωστοί μας φίλοι απ' τούς σκουπιδότοπους: Flesheaters, Cramps, Gun Club... Μαζί και η βεβαιότητα πλέον, ότι ο Αμερικάνος προχωράει καλά είτε σπάζοντας τά πάντα, είτε, αντίθετα, μέ τήν επεξεργασία τής παράδοσής του. Μέσος όρος δέν υπάρχει.

Και μαζί μ' όλους αυτούς βέβαια, οι ελάχιστοι και τόσο γνωστοί πού ξέρουμε ότι μπορούμε νά τούς αναφέρουμε κάθε χρόνο, χωρίς τό φόβο νά μάς απογοητεύσουν: Residents, Yello Eyeless In Gaza... όλοι εκείνοι πού πάντα πηγαίνουν μπροστά και ξέρουμε ότι μπορούμε νά πατήσουμε στά ίχνη τους, χωρίς νά βουλιάξουμε ποτέ. Μαζί μέ λίγους, όπως ο Ray Davies γιά παράδειγμα, πού ξέρουν νά μεγαλώνουν μέ αξιοπρέπεια.

Στόν ελληνικό χώρο τώρα, δύο γεγονότα κυριάρχησαν: η αφύπνιση και η εξάπλωση σέ τρομερά μεγάλη κλίμακα, ενός «κινήματος» πάνκ - τηρουμένων βέβαια τών αναλογιών. Τό άλλο είναι η επικράτηση τών ανεξάρτητων εταιριών, δεδομένου ότι η ντόπια παραγωγή τών «μεγάλων» ήταν γιά άλλη μιά φορά απαράδεκτη. Στίς ανεξάρτητες πάλι, άν λάβουμε υπόψη μας τό ακανόνιστο και αβέβαιο τών κυκλοφοριών τού Happening, κυρίαρχη είναι η Creep Records. Η παραγωγή της ποικίλλει: απ' τό μετα-πάνκ τών Yell-O-Yell και τό αλάνθαστο αλλά και επιβλητικά «τεχνοκρατικό» new wave τών Reporters, μέχρι τήν πεντακάθαρη πόπ τών Headleaders. Μιά ακόμα τάση πού εξαπλώθηκε πολύ φέτος στόν ελληνικό χώρο, είναι η ηλεκτρονική πόπ: μέσα στήν ίδια τήν Creep έχουμε τούς Villa 21 πού ξεκίνησαν από αρχέτυπη «πόπ τών συνθεσάιζερς», γιά νά περάσουν μετά σέ μιά πιό «σοφιστικέ» μορφή της - και τώρα τελευταία στήν ένωσή της μέ τό... πάνκ, τήν ελληνόφωνη έκδοσή της μέ τούς Metro Decay και τήν «πειραματική» μέ τούς Clown. Όπως και νά 'χει, νομίζω ότι η διαπίστωση πού έκανε πέρσι τετοιο καιρό ο Α.Ζ. ότι «ελληνικό ρόκ» είναι οι χεβιμεταλλικοί, δέν ισχύει πιά κι αυτό είναι τό ευχάριστο. Και όσο γιά τήν Creep, ελπίζω πιά νά μπορούμε νά μιλάμε γιά τήν πρώτη βιώσιμη ελληνική ανεξάρτητη εταιρία.

Μιά τελευταία εξήγηση γιά όσους θά απορήσουν βλέποντας νά φιγουράρουν στήν κορυφή οι Residents.

Πιστεύω ότι τό μόνο πραγματικά λαϊκό μουσικό ιδίωμα πού εκφράζει τόν αιώνα μας, είναι τό ρόκ εν ρόλ. Βλέποντας όμως τούς, εκφραστικούς κύρια, δρόμους του νά κλείνουν, μόνο τό μπόλιασμά του μέ τήν αχόρταγη δίψα γιά τό Άγνωστο πού εκφράζει η Πειραματική Μουσική, μπορεί νά δημιουργήσει τή μουσική τών χρόνων πού θά 'ρθουν. Και δέν βλέπω ικανότερους και αυθεντικότερους εκπροσώπους αυτής τής τάσης απ' τούς Residents.

Γιά τό τέλος, όσο βέβαια υπάρχουν ακόμα περιθώρια γιά χαμόγελα και αισιοδοξίες κάτω από τίς ερυθρές Μύτες εξ Ανατολών και τίς κυανοερυθρόλευκες εκ Δυσμών (πόσο οδυνηρά επίκαιρα αληθινά φαντάζουν αυτές τίς μέρες τό «No Doves Fly Here» τών Mob και τό «Nagasaki Nightmare» τών Crass) τολμώ νά πώ, ότι σέ δύο χρόνια τέτοια εποχή, θά έχουμε νά μετράμε πολύ περισσότερα στό χώρο τού ρόκ εν ρόλ: Η πείρα μάς έχει διδάξει ότι περίοδοι όπως αυτή πού περνάμε τώρα ακολουθούνται είτε από εκρήξεις, είτε από τόν ερευνητικό χαρακτήρα τής ωριμότητας. Δέ μένει πιά, παρά νά ευχηθώ σέ όλους ένα πιό ζωντανό 1984...

Καλύτερη Δουλειά Παλιού Καλλιτέχνη

KINKS: «STATE OF CONFUSION». Σέ μια εποχή πού οι Stones και ο Rod Stewart πρέπει νά γυρίσουν αμέσως σπίτι τους και νά κάτσουν στήν πολυθρόνα μέ τό τσάι τους, ο Ray Davies και η παρέα του καταφέρνουν νά ηχούν (και νά είναι) σύγχρονοι, ενώ τίς λιγες φορές πού δέν τό πετυχαίνουν εξακολουθούν νά 'ναι απόλυτα αξιοπρεπείς

Καλύτερα LP

1 RESIDENTS: «RESIDUE». Ακόμα και στά «δεύτερά» τους, διάφορα κομμάτια πού δέν κρίθηκαν άξια ή δέν χώρεσαν στά κανονικα άλμπουμ και πρόχειρες ταινίες (μέ τό παλιότερο νά χρονολογείται στό 1971) ειναι ανώτεροι από πολλούς.

2. MECANO: «AUTOPORTRAIT». Ο καλύτερος συνδυασμός ρόκ εν ρόλ και ευρωπαϊκής μουσικής κουλτούρας.

3. YELLO: «YOU GOTTA SAY YES TO ANOTHER EXCESS». Ηλεκτρονική πόπ στήν τελείωσή της: Πειραματισμός; Παράνοια; Ίσως κάτι και απ' τά τρία μαζί.

4. THE FLESHTONES: «HEXBREAKER!» και THE FLESHEATERS: «A HARD ROAD TO FOLLOW». Τά κακά παιδιά τής Αμερικής... Δύο συγκροτήματα μέ κοινή τή λέξη «σάρκα» στ' όνομά τους και μαζί μέ τούς Gun Club, ό τι καλύτερο πρότεινε η Αμερική φέτος.

5. BITING TONGUES: «LIBREVILLE»: Εκεί όπου ο Τρίτος Κόσμος συναντά τά άκρα τού πειραματισμού.

6. MARC AND THE MAMBAS: «TORMENT AND TORREROS». «Διακοπές στήν Ισπανία» ή πώς ο «μικρός» Μάρκ Άλμοντ αποδεικνύει ότι είναι κάτι πολύ περισσότερο από τόν παλιάτσο πού όλοι είχαμε πιστέψει. Ένα διπλό LP ίσης ωριμότητας και σημασίας γιά τό σύγχρονο ρόκ και τούς ορίζοντές του, όσο και τό «LOVE IS» τών Eric Burdon And The Animals στήν εποχή του.

7. DEEP FREEZE MICE: «SAW A RANCH HOUSE BURNING LAST NIGHT» και GO-BETWEENS: «BEFORE HOLYWOOD». Η τελευταία λέξη πάνω στήν ποπ, από τήν πιό σοφιστικέ και από τήν απλούστερη δυνατή γωνία προσέγγισής της, χωρίς νά είναι ξεκάθαρο τό τί αντιστοιχεί σέ ποιόν. .Και νά 'στε σιγουροι, ότι ο John Lennon θά συμφωνούσε γι' αυτό.

8 PIGBAG: «LEND AN EAR». Ο,τι καλύτερο έχει δώσει τό βρετανικό φάνκ. Ίσως μετά τή διάλυση αυτών και τών Rip Rig And Panic νά τελειώσει οριστικά αυτή η ιστορία. Και επιτέλους, άν θέλετε νά έχετε συνέχεια μιά πίστα κάτω απ' τά πόδια σας, τό LP αυτό, όπως και τό τελευταίο τού James Chance, είναι ό,τι πρέπει γιά σάς χωρίς νά προσβάλλουν τή νοημοσύνη σας.

9 MOODISTS: «ENGINE SHUDDER». Οι μόνοι πού μπορούν ίσως νά διεκδικήσουν τόν τίτλο τών διαδόχων τών Birthday Party - και αυτό τά λέει όλα.

10. EYELESS IN GAZA: «RUST RED SEPTEMBER» Μιά βόλτα στίς πιό βαθιές αβύσσους τής απελπισίας, όχι όμως μέ τόν τρόπο τών Joy Division και τών συνοδοιπόρων τους. Οι E.I.G. ξέρουν ότι πάντα *μπορείς* νά βρείς ένα δρόμο πρός τήν επιφάνεια.

11. RED CRAYOLA WITH ART AND LANGUAGE: «BLACK SNAKES». Ενας απ' τούς λίγους ανθρωπους πού βίωσαν τόσο βαθιά τήν ψυχεδέλια και κατάφεραν νά επιζήσουν απ' αυτήν τόσο διανοητικά όσο και σωματικά, ο Mayo Thompson, μάς δίνει ένα απόλυτα ψυχεδελικό LP, έστω και μέσα απ' τή φάνκ μορφή του, πάνω σέ αριστουργηματικές ποιητικές φόρμες πού έχουν νά κάνουν τόσα μέ τούς νταντα̈ιστές όσο και μέ τόν Λένιν.

12. MOB: «LET THE TRIBE INCREASE». Απλά ό,τι καλύτερο μάς έδωσε φέτος τό πάνκ, ακριβώς γιατί δέν περιορίστηκε στά όριά του.

13. DUET EMMO: «OR SO IT SEEMS». Παρόλη τήν επιφανειακή μονοτονία περιέχει τόση πολλή «σιωπηλή» και «σιγανή» δύναμη, όση και εσωτερική ένταση.

14. CRAMPS: «SMELL OF FEMALE». Τά έξι καλύτερα φέρετρα πού σύλησαν ποτέ οι Cramps. Ίσως γιατί είναι «ζωντανά»...

15. BIRTHDAY PARTY: «THE BAD SEED» και «MUTINY» EP's. Δύο θανάσιμα ρέκβιεμ. Ο τελευταίος και καλύτερος αποχαιρετισμός τους.

ROCK 'N' ROLL ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1984

Οι «περί το ροκ» συνεργάτες του Ήχου γράφουν τις προσωπικές τους εντυπώσεις από την χρονιά που μας αποχαιρέτησε και ρίχνουν αναδρομικά φως στις πτυχές που, κατά τη γνώμη τους, θά' πρεπε ίσως να ληφθούν υπ' όψη, αν θέλουμε πραγματικά οι ερχόμενοι 12 μήνες να συνυφανθούν σε ένα λιγότερο άτονο, κακότεχνο και ευτελές ταπέτο.

Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΟΥ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΟΥ

Το 1984 είχε δώδεκα μήνες. Οι πρώτοι μισοί δεν έδειχναν το αποτέλεσμα που θα φαινόταν όταν θα πέρναγαν και οι υπόλοιποι μισοί. Το ίδιο είχε συμβεί και το 1983 και το 1982 και το 1981. Όμως η μουσική (το ροκ) που βγήκε το 1984 δεν ήταν καλύτερη ή πιο ενδιαφέρουσα από τις προηγούμενες χρονιές, όπως πιστεύουν πάρα πολλοί. Στην ουσία τα πράγματα ήταν, είναι και θα είναι εξαιρετικά. Απλά ίσως τώρα ξεκαθάρισαν ορισμένες όχι ξεκάθαρες πλευρές.
Και πρώτα απ' όλα το ότι η πραγματική αναβίωση των '80 έχει πλέον γίνει πραγματικότητα, χωρίς να έχει καμιά απολύτως σχέση με τις άλλες παρόμοιες του είδους, που στην ουσία δεν ήταν τίποτα άλλο από μοντέρνα μικροκινήματα.
Η ιστορία του ροκ,της κάντρι, των μπλουζ, της τζαζ, των λαϊκών μουσικών, έχει γίνει πλέον αποδεκτή από την πλειοψηφία των νέων μουσικών, ειδικά στην Αμερική. Από την άλλη, η σύγχρονη ποπ είναι πάντα ποπ, με τα καλά της αλλά και τα (περισσότερα) κακά της. Αφήνοντας κατά μέρος αυτήν τη μορφή έκφρασης (;) της σύγχρονης μουσικής για άλλους πιο ειδικούς, δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε ότι τα μεγάλα ονόματα του δεύτερου μισού της δεκαετίας του '70 έχουν φτάσει πλέον σ' ένα σημείο παρόμοιο με κείνο των παλιότερων συγκροτημάτων, στο σημείο δηλαδή όπου η καταστροφή του ροκ είναι πλέον ορατή, έχοντας μόνο να παλέψει με τη συσσωρευμένη πείρα για την οποία δεν ξέρουμε ακόμα αν είναι ικανή αυτή τη φορά να προφυλάξει τις θετικές πλευρές της όλης ιστορίας.
Πλάι στην ολοένα ανερχόμενη μουσική παραγωγή της Αυστραλίας και της Ευρώπης, υπάρχει η γεμάτη απρόσμενες εκπλήξεις νέα Αμερικάνικη μουσική και η επίσης γεμάτη από αντιθέσεις Βρετανική σκηνή, όπου μπορεί μεν η παράδοση να μην εκπροσωπείται σε όλες της τις αποχρώσεις με τον πιο αγνό και πιστό τρόπο, όμως αυτά που συμβαίνουν εκεί εξακολουθούν να διατηρούν τη δύναμη να κατευθύνουν όλα τα βλέμματα επάνω τους. Το 1984, σε πιο γενικές γραμμές, απέδειξε ότι τίποτα απ' το παρελθόν δεν πέθανε, συν το ότι το παλιό έχει έρθει τόσο κοντά με το νέο ώστε η αναμενόμενη ταύτιση να γεννήσει τελικά κάτι καινούριο.
Βέβαια υπάρχουν και οι ανένταχτοι. Αυτοί, πάντοτε έχουν να πουν ή πάρα πολλά ή εντελώς τίποτα. Αυτοί, πάντοτε τοποθετούνται μέσα στο λεγόμενο «άντεργκράουντ». Θα βρουν τον τρόπο να επιβιώσουν και γενικά είναι απαραίτητοι σε όλους, είτε για να τους ενοχλούν, είτε για να τους ανανεώνουν το ενδιαφέρον. Το 1984, η λέξη «ανεξάρτητος» στα μουσικά πράγματα έχασε οριστικά το νόημά της, αλλά κέρδισε έδαφος η λέξη «συμβιβασμένος». Τα άκρα και οι αντιθέσεις είχαν την τιμητική τους.
Το νούμερο ένα όνομα ήταν οι Fall, γιατί ήταν το λιγότερο συμβιβασμένο ανεξάρτητο γκρουπ. Όπως και ο Nick Cave και οι Violent Femmes. Οι δυο πιο ευχάριστες εκπλήξεις ήταν οι Yo από το Όουκλαντ της Καλιφόρνια και οι Crippled Pilgrims από τη Γουόσινγκτον Ντι Σι. Το καλύτερο ροκ συγκρότημα της εποχής μας είναι οι Echo and the Bunnymen (σε συνδυασμό με την εμπορική αποδοχή τους). Τα άλμπουμς που μου άρεσαν ξεπερνάνε τα 50. Για τα σινγκλς καλύτερα να μη γίνεται λόγος. Όσο για τα δικά μας εδώ πέρα, δεν υπάρχει ακόμα τίποτα που να μπορέσει να ακολουθήσει τον τρομακτικό ρυθμό αύξησης των Ελληνικών συγκροτημάτων. Από τον τελωνειακό που βλέπει μια ασημένια θήκη κιθάρας και την περνάει για πανάκριβο ηλεκτρονικό μηχάνημα μέχρι το φανατικό που φωνάζει στον Cave "I will fuck you" είναι όλα για κλάματα.

Χρήστος Δασκαλόπουλος

1. *THE WONDERFUL AND FRIGHTENING WORLD OF... - THE FALL*
2. *HALLOWED GROUND - VIOLENT FEMMES*
3. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
4. *GOOD TIDINGS - YO*
5. *WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE*
6. *HEAD DOWN HAND OUT - CRIPPED PILGRIMS*
7. *MEAT PUPPETS II - MEAT PUPEETS*
8. *THE LAS VEGAS STORY - GUN CLUB*
9. *NO MOTIVE - THREE TEENS KILL FOUR*
10. *THE TOP - CURE*
11. *VENGEANCE - NEW MODEL ARMY*
12. *HOLE - SCRAPIN' FOETUS OFF THE WHEEL*
13. *IT'LL END IN TEARS - THIS MORTAL COIL*
14. *HELLO HELL - YELL-O-YELL*
15. *ZEN ARCADE - HUSKER DU*

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΖΩΗ

Αν το κριτήριο για την παρακολούθηση του ήθους της δυτικής νεολαίας είναι το ροκ εν ρολ, τότε το 1984 χαρακτηρίστηκε από την τόνωση του κοινοτικού αισθήματος και την επαναφορά μιας απλότητας στις γραμμές επικοινωνίας, ενός αλτρουισμού. Δεν θα μπορούσαμε να πούμε βέβαια ότι αυτό είναι αρκετό για να φανερώσει την ύπαρξη και ανάλογου ήθους στις υπόλοιπες σχέσεις, μπορεί όμως να είναι αρκετό για τις σχέσεις ορισμένων ανθρώπων, κάτι σημαντικό σαν ουσιαστική ηθική επιτυχία. Τη στιγμή λοιπόν που η επικοινωνία μας βασίζεται στην πληροφόρηση, η ύπαρξη της κοινότητας προσδιορίζεται στις σχέσεις που καθορίζονται έμμεσα ή άμεσα απ' αυτήν την πληροφόρηση. Σ' ένα σωρό πράγματα που συνοδεύουν τη μουσική που προσφέρεται και που στιγματίζουν τον οποιονδήποτε μ' ένα συγκεκριμένο τρόπο λειτουργίας. Κάτι μάλλον απαραίτητο όταν θέλει κανείς να λειτουργήσει ουσιαστικά και όχι με τη δυστυχισμένη χριστιανική αντίληψη της αφηρημένης προσδοκίας για τους τόκους.
Σε τι μεταφράζεται αυτή η προσδοκία στον χώρο του ροκ εν ρολ, το ξέρουμε. Τραγικότητα, υπερβολή, μαρτυρομανία, επιθετικότητα, μισαλλοδοξία, φασισμό τελικά στις σχέσεις. Είναι δηλαδή ζήτημα ενδιαφέροντος για άλλα πράγματα πέρα από το στενό καλλιτεχνικό μονοθεϊσμό, η προώθηση μιας ουσιαστικής επένδυσης ποιότητας στις σχέσεις. Πόσες φορές μέχρι τώρα έχουμε πέσει στις περιόδους της γραμμικής πορείας για την αναζήτηση της κορυφής και δεν έχουμε παράλληλα απομακρυνθεί από το σημείο όπου συναντιούνται οι πορείες και αποκαθίσταται η έννοια της κοινότητας; Όσες φορές όμως η κορυφή αναζητήθηκε, σε μια εφαρμογή του ήθους, σε πιο πλατιά και πιο ανθρώπινη - με την έννοια της αποδοχής των αλλαγών - άρα και πιο πραγματική διάσταση, το αποτέλεσμα ήταν να υπάρξει κάποια αίσθηση της κοινότητας. Και μια κοινότητα αποτελείται από μια σειρά κώδικες που εκφράζουν τις διάφορες ανάγκες της και συναισθήματα όπως η χαρά, η λύπη, ο θυμός, ο ενθουσιασμός, η αγάπη, ο πόνος, η έκσταση, η ξεκούραση... Δε σημαίνει λοιπόν ότι όταν κάποιος κάνει τραγούδι με βάση το

γνωστό στα μέλη της κοινότητας κώδικα ωραιοποιεί ή, έστω κλείνει τα μάτια του. Μάλλον ευχάριστο είναι να αναγνωρίζει κάποιος την παρουσία μιας δυνατότητας συνεννόησης. Όχι μόνο δεν μπορούμε λοιπόν να του αφαιρέσουμε το δικαίωμα να το πραγματοποιήσει, αλλά δίνουμε παράλληλα κι ένα συμπυκνωμένο τεστ συνείδησης ως προς τη δυνατότητα συμμετοχής μας. Το ροκ εν ρολ δεν είναι μόνο παράνοια και ουρλιαχτό αλλά μια αληθινή μορφή ζωής με όλες τις εσωτεριστικές και περιβαλλοντολογικές της διακυμάνσεις.

Όσο για την κορυφή; Υπάρχουν και απλούστεροι τρόποι για να τη φτάσει κανείς. Τόσο απλοί όσο και η ανάγκη να ξεφυλλίσεις κάτι λίγο πριν κοιμηθείς, όσο και ο ίδιος ο ύπνος, για παράδειγμα. Τη στιγμή λοιπόν που όλοι θά' θελαν να κοιμηθούν ήσυχα (τίποτα κακό σ' αυτό εν τω μεταξύ) δεν υπάρχει κανένας που ν' αποτελεί το κέντρο του κόσμου. Όλοι είναι τα κέντρα του κόσμου ή έστω ενός ορισμένου κόσμου. Τότε είναι που η κορυφή βρίσκεται εδώ στη γη, μόνο που είναι λίγο κρυμμένη.

Το ροκ εν ρολ είναι η μουσική που έδωσε την ευκαιρία σε μια νέα μορφή κόσμου να λειτουργήσει εναλλακτικά, να ανακαλύψει τον δικό της κώδικα επικοινωνίας και όχι κώδικα αυταρχισμού, την κρυμμένη κορυφή. Γιατί να μη χρησιμοποιηθεί αυτός ο κώδικας λοιπόν; Είναι Ο ΚΩΔΙΚΑΣ.

Μέσα από δεκάδες λοιπόν προτάσεις για επικοινωνία μέσα απ' το βινύλιο ξεχώρισαν τα σινγκλς του East Bay Ray (Dead Kennedys), των Chills από τη Νέα Ζηλανδία και των Died Pretty από την Αυστραλία, και τα παρακάτω LP.

Αιμίλιος Κατσούρης

1. *MEAT PUPPETS II - MEAT PUPPETS*
2. *HEAD DOWN, HAND OUT - CRIPPLED PILGRIMS*
3. *I OFTEN DREAM OF TRAINS - ROBUN HITCHCOCK*
4. *MISTER HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON*
5. *HALLOWED GROUND - VIOLENT FEMMES*
6. *SPRING HILL FAIR - GO BETWEENS*
7. *FELL FROM THE SUN - KENDRA SMITH / DAVE ROBBACK*
8. *DRIFTERS - TRUE WEST*
9. *MEDICINE SHOS - DREAM SUNDICATE*
10. *RECKONING - R.E.M.*
11. *WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE*
12. *COLOSSEUM - SHOCKABILLY*
13. *MOVING - RAINCOATS*
14. *COLOURED HEAVEN - THINGS*
15. *HUMAN GARBAGE - DEVIANTS*

ΚΑΘΕ ΠΕΡΣΙ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΑ, ΛΟΙΠΟΝ....

Το 1984 θα μείνει στην ιστορία σαν άλλος ένας χρόνος της καθοδικής και αλλοπρόσαλλης πορείας που ακολουθεί η σύγχρονη μουσική σκηνή, βυθισμένη στο πιο ακατανόητο και αβέβαιο τέλμα που είχε γνωρίσει ποτέ.

Απλά και μόνο αναλογιστείτε πόσοι «καινούριοι» πραγματικά σας άρεσαν - ας μην τολμήσουμε να πούμε «σας ενθουσίασαν» - και πόσοι «παλιοί» εξακολουθούν να είναι ακμαίοι και να βγάζουν αξιοπρεπείς ή και εξαιρετικούς δίσκους. (Δεν έχετε παρά να ακούσετε το «THIRTEENTH DREAM» των Spirit). Και μην μου πείτε τα γνωστά περί σταρ-σύστεμ, περί προώθησης των εταιριών και τα τοιαύτα. Το μόνο που ενδιαφέρει τις εταιρίες είναι τα χρήματα, και κάθε τι που μπορεί να τα προσφέρει, «παλιό» ή «καινούριο», είναι το ίδιο ευπρόσδεκτο.

Όσο για τους «παλιούς» που διατηρούν το «θράσος» να βγάζουν ακόμα δίσκους, μόνο μια *πραγματικά εκρηκτική* νέα μουσική σκηνή μπορεί να τους κάνει να σιωπήσουν, θέλουν δε θέλουν: η ιστορία του ροκ εν ρολ έχει πολλά να διδάξει πάνω σ' αυτό το θέμα.

Βέβαια, καλοί δίσκοι δεν έπαψαν να βγαίνουν - και σε άλλη στήλη θα διαπιστώσετε του λόγου το ασφαλές· όμως, *δεν συγκλονιζόμαστε πια* - και ο Nick Cave με το προσωπικό του παράδειγμα δεν μπορεί να κάνει τίποτα περισσότερο από το να επιβεβαιώσει τον καταθλιπτικό αυτόν κανόνα.

Μόνη λύση, ίσως, μια επιστροφή στην Αφρική ένα βήμα πιο κοντά στις ρίζες: φέτος, δεν είχαμε κοντά μας τους Talking Heads - βρήκαμε όμως τους δύο πρίγκηπες, τον Σκέτο και τον Κάρολο, όπως και τη Nona Hendryx. Αλλά ας μη συνεχίσουμε καλύτερα: ένα βήμα παραπέρα καιροφυλακτεί η τζαζ...

Φυσικά, εμείς δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα πέραν των διαπιστώσεων - όπως πάντα άλλωστε. Το μόνο που μας μένει, για άλλη μια φορά, είναι η ελπίδα· η ελπίδα, πως του χρόνου θα έχουμε καλύτερα νέα.

Γιώργος Κυριακόπουλος

1. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
2. *A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!*
3. *POP - TONES ON TAIL*
4. *WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE*
5. *BRILLIANT TREES - DAVID SYLVIAN*
6. *PURPLE RAIN - PRINCE AND THE REVOLUTION*
7. *«THE THIRTEENTH DREAM» - SPIRIT*
8. *ABOUT FACE - DAVID GILMOUR*
9. *THE ART OF DEFENCE - NONA HENDRYX*
10. *LEARNING TO CRAWL - PRETENDERS*
11. *NIGHT AIR - BLAINE L. REININGER*
12. *MR. HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON*
13. *GOODBYE CRUEL WORLD - ELVIS COSTELLO*
14. *MEDICINE SHOW - DREAM SYNDICATE*
15. *THIS LAST NIGHT IN SODOM - SOFT CELL*

ΒΟΛΤΕΣ ΣΤΗΝ «ΑΓΡΙΑ ΠΛΕΥΡΑ»

Όλοι εκείνοι που έχουν πάψει πια να περιμένουν από τη Siouxsie, τους Bunnymen κι όλους τους υπόλοιπους πετυχημένους οτιδήποτε περισσότερο περ' από «ωραία κομμάτια» - εντάξει, μερικές φορές π ο λ ύ ωραία κομμάτια αλλά, συγχωρήστε την αδυναμία μου να καταλάβω, ΑΥΤΟ ΗΤΑΝ ΟΛΟ ΤΕΛΙΚΑ; - όλοι όσοι πιστεύουν πως οτιδήποτε καινούριο θα ξεκινήσει από τις παρυφές και μπαινοβγαίνουν στην επικράτεια του Αρμαγεδώνα (Hardcore) σαν στο σπίτι τους, είναι εκτεθειμένοι 24 ώρες το 24ωρο σε επικίνδυνες ακτινοβολίες.

Τι θέλω να πω; Θέλω να πω ότι αυτή η μουσική οδηγεί κατευθείαν στην κόλαση γιατί αυτή η μουσική έχει σάρκα και οστά και αίμα, μπορείς ν' ακούσεις την καρδιά της να βροντάει σαν τύμπανο της ζούγκλας κι είναι άγρια, σκληρή, γεμάτη μίσος κι απογοήτευση, βίαιη και πάνω απ' όλα ΑΛΗΘΙΝΗ: διάβολε, αυτοί οι τύποι ΕΝΝΟΟΥΝ κάθε λέξη που λένε, κάθε νότα που παίζουν, και μπορείς να τους ακούσεις να χτυπιούνται με τον εαυτό τους κι άλλους χίλιους δαίμονες την ίδια στιγμή. Πράγμα που δίνει σ' αυτό το άκουσμα περισσότερα διαπιστευτήρια απ' όσα θα χρειαζόταν για να διεκδικήσει οποιοδήποτε τίτλο αυθεντικότητας, τιμιότητας, ειλικρίνειας ή ότι άλλο θέλετε αλλά, από την άλλη, αφήνει εμάς, τους δέκτες του, απελπιστικά μετέωρους ανάμεσα σε ερωτήματα όπως πόσο μπορούμε να αφοσιωθούμε σ' αυτό το πράγμα ή μέχρι ποιό βαθμό μπορούμε ν' αφήσουμε τον εαυτό μας να ταυτιστεί με τέτοιους ανθρώπους.

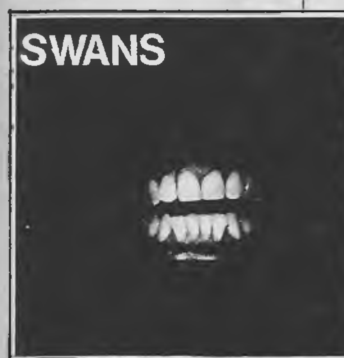
Θα προσπαθήσω να γίνω όσο πιο σαφής γίνεται: από τη μια κάθε τι γύρω μας μας πιέζει να κάτσουμε ήσυχα στ' αυγά μας αποφεύγοντας κάθε λογής υπερβολές - «για το συμφέρον μας». Από την άλλη μια συναυλία του Nick Cave σήμερα δεν έχει τίποτα να κάνει με μια συναυλία των Stones (μετά το 'Αλταμοντ, μετά το 1969), των J. Geils Band, του Eric Burdon ή ακόμη του Costello, της Siouxsie ή των Dream Syndicate. Γιατί δεν πρόκειται πια για «τη βρίσκω και το ρίχνω έξω μια - δυο ώρες με τα παιδιά» - σκεπτικό πολύ «γενικό» που κάποιους άλλους τους οδηγεί σε ποδοσφαιρικά ματς ή αγώνες κάτς για παράδειγμα:

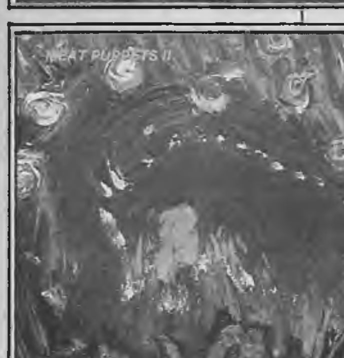

πρόκειται για ένα δράμα με προθέσεις και κίνητρα τελείως διαφορετικά, έναν εθισμό στο πάθος και μια καταναγκαστική παρόρμηση να οδηγηθεί αυτό το τελευταίο στα εξώτατα όριά του, ένα παραλήρημα που καλά θα κάνεις να μην το ακολουθήσεις από ένα σημείο κι έπειτα, γιατί αν συμμετάσχεις σ' αυτό μ' όλη σου την ψυχή θα σου είναι αδύνατο μετά να κάνεις συνηθισμένα καθημερινά πράγματα για τον απλούστατο λόγο ότι *δεν θα είσαι πια ο ίδιος:* διάβολε, είναι αδύνατο κάποιος να τρομπάρει μέσα στις φλέβες σου φωτιά για δύο ώρες κι αμέσως μετά να πας να φας ή να βγεις με τους φίλους σου ή να κρεβατωθείς με κάποιο κορίτσι. Ενώ θα μπορούσες κάλλιστα να σπάσεις στο ξύλο «αυτήν τη μικρή σκύλα», να πηδήξεις από κάποιο παράθυρο, να προσπαθήσεις να τρυπήσεις με το κεφάλι σου έναν τοίχο, οτιδήποτε τέλος πάντων *εκτός* από πράγματα σαν αυτά που συνηθίζεις να κάνεις κάθε μέρα.

Αλλά βέβαια οι ασφαλιστικές δικλείδες μας πάντα λειτουργούν σε κάτι τέτοιες περιπτώσεις: δεν ταυτιζόμαστε απόλυτα, κρατάμε τις αποστάσεις, δεν αφήνουμε αυτό το πράγμα να μας ζεματίσει, να μας αλώσει, να διαταράξει την ισορροπία μας, να μας βγάλει απ' τα ρούχα μας - και καλά κάνουμε σύμφωνα μ' όσα είπαμε παραπάνω τουλάχιστον. Στο φινάλε δεν έχουμε καμιά υποχρέωση απέναντι στον οποιονδήποτε Cave να υπερβαίνουμε τα όριά μας κάθε φορά που θα του καπνίσει. Εντάξει, μόνο που αν ποτέ στο μέλλον θελήσουμε να αφορίσουμε μορφές ζωής σαν τον κανίβαλο «ταμπλόιντ» αναγνώστη για παράδειγμα, το πλάσμα αυτό που μέσα σ' έναν κόσμο ο οποίος βάζει καθημερινά σε δοκιμασία τα νεύρα του βρίσκει σήμερα συναρπαστικότερο παρά ποτέ το να ξορκίζει τις έγνοιες του μεσ' απ' την αθώα (;) απόλαυση της αγωνίας του διπλανού του, θα πρέπει μάλλον να το ξανασκεφτούμε. Μήπως κι εμείς δεν κάνουμε κάτι παρόμοιο; Εκτός κι αν δεν δεχόμαστε ότι είναι αγωνία και απόλυτη αφοσίωση και σχέση τρόμου αυτή που έχουν αναπτύξει με την τέχνη τους όλοι αυτοί οι «έκπτωτοι άγγελοι», ζωντανοί καρκίνοι ή ότι άλλο θέλετε...

Ν' αφήσουμε τις «θεωρίες», να σταματήσουμε, να κλείσουμε το θέμα εδώ και να βάλουμε και κανένα «δισκάκι», έτσι, για «να κάνουμε κεφάλι»;

΄Οπως θέλετε ... αλλά αυτό στο οποίο θέλω να καταλήξω είναι ότι ένας αποστασιοποιημένος θεατής μιας «σκληροπυρηνικής» συναυλίας, στα δικά μου μάτια τουλάχιστον έχει πολλά κοινά με το θεατή ενός τσίρκου ή, ακόμα χειρότερα, με τα διψασμένα για αίμα πλήθη του Ρωμαϊκού ιππόδρομου κάτι αιώνες πριν.

Κι από την άλλη δεν τολμώ να σκεφθώ με τι θα έμοιαζε ένας θεατής που *συμμετέχει.*

Προσπαθήστε να με καταλάβετε: αυτοί είναι οι αγαπημένοι μου τρελοί, πεταγμένοι μέσα σ' έναν άγριο κόσμο όπου η τρέλα τους τους κάνει «εμπορεύσιμους». Μιλώντας γι' αυτούς νιώθω λίγο μεταπράτης, δεν ξέρω πια τι στάση να κρατήσω απέναντί τους, δεν ξέρω αν πρέπει να συνεχίσω να γράφω γι 'αυτούς, τι θα έπρεπε και τι δεν θα έπρεπε να γράφω γι 'αυτούς, δεν ξέρω καν αν αξίζει τον κόπο να τους μάθουν περισσότεροι άνθρωποι απ' όσοι τους γνωρίζουν ήδη. Θά'θελα πολύ να πείσω τον εαυτό μου ότι «παραμένω εν πλήρει συγχύσει αθώος», δεν είμαι όμως, κανένας μας δεν είναι άλλωστε, ούτε αυτοί φυσικά, πολύ περισσότερο ούτ' εκείνοι που γράφουν για όλ' αυτά - «πορνογράφοι» που δε διστάζουν να βγάλουν στη φόρα και τις πιο ιδιωτικές λεπτομέρειες από τις ερωτοδουλειές τους (με το βινύλιο, ναι, έχει καμιά σημασία;)

΄Οπως και νά'χει εγώ φέτος δεν έχω να πω τίποτε σε κανένα για τους σκληροπυρηνικούς μου, μόνο σ' αυτά τα δεκαπέντε φετίχ που ακολουθούν μπορώ ν' απευθυνθώ κι αυτό είναι που σκοπεύω να κάνω τώρα αμέσως:

"You shake my nerves and you rattle my brain
Too much love drives a man insane"
("Shake, Rattle and Roll")

Κώστας Λυμπερόπουλος

1. *FILTH - SWANS*
2. *HOLE - SCRAPIN' FOETUS OFF THE WHEEL*
3. *DIAMANDA GALAS - DIAMANDA GALAS*
4. *COLOSSEUM - SHOCKABILLY*
5. *THE WONDERFUL AND FRIGHTENING WORLD OF... - THE FALL*
6. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
7. *JONATHAN SINGS! - JONATHAN RICHMAN AND THE MODERN LOWERS*
8. *GONE FISHIN' - FLIPPER*
9. *IN LIMBO - LYDIA LUNCH*
10. *SPLENDOUR OF FEAR - FELT*
11. *A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!*
12. *80-83 STRATEGIEN GEGEN ARCHITEKTUREN - EINSTURZENDE NEUBAUTEN*
13. *MEAT PUPPETS II - MEAT PUPPETS*
14. *BLOOD ON THE SADDLE - BLOOD ON THE SADDLE*
15. *THIS LAST NIGHT IN SODOM - SOFT CELL*

Η ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΜΑΝΤΕΝΙΩΝ ΣΚΥΛΩΝ

Νά' μαστε λοιπόν για άλλη μια φορά σκόρπιοι στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα: ο Μεγάλος Αδελφός έφυγε, ζήτω ο Μεγάλος Αδελφός! Πουθενά αλλού δεν ισχύει αυτό περισσότερο απ' ότι στην Αγγλία. ΄Ομως, μέσα στο σωρό της «πλαστικής ποπ», ξεφύτρωσαν εκεί κάποια διαμάντια που αν και κανένα τους ίσως δεν φτάνει τη λάμψη π.χ. των Ολλανδών Mecano πέρσι, στοιχειοθετούν ωστόσο έναν αριθμό ικανό να κάνει το γενικό επίπεδο της χρονιάς καλύτερο απ' την προηγούμενη. Για άλλη μια φορά η αναγέννηση εδώ ήρθε από την αναβάφτιση στα ύδατα της Στοιχειωμένης Πηγής. Πάλι η παράδοση που δημιούργησε τα πιο σημαντικά μουσικά είδη του αιώνα μας, η αφροαμερικάνικη δηλαδή, ξελάσπωσε τους Λευκούς ΄Ηρωες. Ο Pete Wylie με την αγκιτατόρικη σόουλ του, οι τέως Specials συντρίβοντας κάθε στεγανό της Μαύρης Μουσικής, ο Paul Weller, οι Redskins. Ας σημειώσουμε εδώ και ένα σεβαστό αριθμό υπέροχων σόουλ δίσκων που σημάδεψαν τη χρονιά, με κορύφωμα φυσικά το φωσφορίζέ φάνκ πολυτελείας του Prince. Στην Αγγλία πάλι, ο Julian Cope προσφέρει την καλύτερή του ίσως δουλειά, πλησιάζοντας την ψυχεδέλια σαν μέσο και όχι σαν σκοπό, ενώ οι Smiths κάνουν το καλύτερο ντεμπούτο των τελευταίων χρόνων, ξαναθυμίζοντάς μας τη λέξη «απλότητα». Τα περισσότερα ονόματα, γνωστά: η επιστροφή της «Τάξης του '81» σ' όλη της τη μεγαλοπρέπεια - παρήγορο γεγονός σ' ένα μουσικό κόσμο που όλα έρχονται και παρέρχονται.

Στην Αμερική, πρέπει να έχει κανείς πολύ χρόνο, διάθεση και χρήμα - και δεν διαθέτουμε τίποτα απ' τα τρία - για να παρακολουθήσει όλους αυτούς τους τριπαρισμένους που πιστεύουν ότι μπορούν να αναπαραστήσουν το '67 δεκαεφτά χρόνια αργότερα. Εξαιρέσεις όπως οι Trypes ή οι 10000 Maniacs απλά επιβεβαιώνουν τον κανόνα. ΄Ετσι αυτοί που επιβιώνουν τελικά είναι κάποιοι ιδιοσυγκρασιακοί τύποι όπως οι Was (Not Was) και αυτοί που ξεχύνονται στο κυνήγι του Αμερικάνικου ΄Ονειρου. Πρώτος και καλύτερος ο Jeffrey Lee Pierce, κυνηγώντας τα ίδια εφηβικά φαντάσματα με τον Springsteen. Στην Αυστραλία, εκτός απ' τη σταθερή ποσότητα Go-Betweens και τους απερίγραπτους Severed Heads, έχουμε και τον απόλυτο ροκ εν ρολ δίσκο της χρονιάς. Φτάνοντας μέσω της πρωτογονικής απλοποίησης της φόρμας στο ζενίθ της λειτουργικότητας, ο Nick Cave μας προσφέρει το ρόγχο του σύγχρονου αστικού σεξουαλικού μας εφιάλτη.

Βαλκάνια, Ελλάς... το ψάξιμο του χαμένου ονείρου που λέγεται «ελληνικό ροκ». Η οριακή τελειότητα της ποπ των Captain Νέφος, το μανιφέστο των Ex-Humans, η από τ' αριστερά προσπέραση του «ελληνόφωνου» ροκ απ' τους Metro Decay, η άβυσσος των Yell-O-Yell... Το αείμνηστο Hima, Πήγασος, Sunset... Εκεί όπου πάρα πολλοί μαζεύονται για να ανακαλύψουν μετά τους Joy Division τους Cure και το «μετα-πανκ», έτσι ώστε μόνο οι παραπάνω και μερικοί άλλοι ακόμα να προσφέρουν «σ' αυτούς που ζουν στην ποντικοπαγίδα» λίγη ψευδαίσθηση ανθρώπινης επαφής. Και κάπου εδώ έρχεται η κατ' εμάς πιο σημαντική στιγμή της χρονιάς: ο Νικ Κέιβ στα παρασκήνια μετά την πρώτη του συναυλία, να τραγουδά, με μόνη συνοδεία την ηλεκτρακουστική του Barry Adamson έξω απ' τον ενισχυτή, το «Baby Please Don't Go» - έτσι «για πλάκα» και για τους λίγους τυχερούς που ήταν εκεί. Κάτι τέτοια είναι που μας κάνουν να καταλαβαίνουμε ότι υπάρχουν ακόμα άνθρωποι με σάρκα, οστά και αισθήματα και όχι μόνο μηχανές που παράγουν στρογγυλά και στη μέση τρύπια κομμάτια βινύλιο.

Shockabilly

Σάκης Μαντζάνας

1. *SYMPHONY NO. 1 (ΚΑΣΕΤΑ) - GLENN BRANCA*
2. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
3. *SINCE THE ACCIDENT - SEVERED HEADS*
4. *URBAN GAMELAN - 23 SKIDOO*
5. *HOLE - SCRAPING FOETUS OFF THE WHEEL*
6. *A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!*
7. *IN THE STUDIO - THE SPECIAL A.K.A*
8. *THE SMITHS - THE SMITHS*
9. *WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE*
10. *THE LAS VEGAS STORY - GUN CLUB*
11. *GEORGE & JAMES - THE RESIDENTS*
12. *EDEN - EVERYTHING BUT THE GIRL*
13. *JONATHAN SINGS! JONATHAN RICHMAN AND THE MODERN LOVERS*
14. *A WALK ACROSS THE ROOFTOPS BLUE NILE*
15. *BABES IN ARMS (ΚΑΣΕΤΑ) - MC5*

ΤΕΛΟΣ 1984
ή ΠΩΣ Ο ΦΘΙΝΩΝ ΔΥΤΙΚΟΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΝΑΣΑΙΝΕΙ ΑΚΟΜΑ

Αν η ανθρώπινη εξέλιξη ακολουθούσε το φυσικό της δρόμο θά' πρεπε ο χρόνος να ήταν

ωκεανός και εμείς όλοι επιβάτες (ή λαθρεπιβάτες) σ' ακυβέρνητα καράβια.
Όμως δεν είναι έτσι και το ξέρετε. Όσο άτακτοι και διαφορετικοί και αν φαινόμαστε στην καθημερινή μας ζωή, τόσο προγραμματισμένα κινούμαστε στην ουσία. Το τέλος του 1984 μας βρίσκει και πάλι (ίσως και περισσότερο) συρρικνωμένους από τους πανίσχυρους προπαγανδιστικούς μηχανισμούς των καθεστώτων που ζούμε. Με λίγα λόγια, όπως λέει και ο λαός, κάθε πέρσι και καλύτερα.
Μη βιάζεστε όμως να γελάσετε ή να κλάψετε με την τραγική μας μοίρα γιατί αλλοίμονο αν τελειώναμε με το θέμα Ζωή με αυτές μόνο τις απόψεις. Γιατί σ' αυτό ακριβώς το σημείο, όταν το ταραγμένο προσωπικό βίωμα και η απομόνωση είναι «γεγονότα», μπαίνει από την πίσω πόρτα το ροκ εν ρολ. Η σύγχρονη αυτή λαϊκή μουσική ήταν και φέτος το αποτελεσματικό όχημα που μετέφερε όχι μόνο τις εντάσεις και τις ταραχές μας αλλά κυρίως την «ουτοπική» μας επιθυμία για λύτρωση. Όμως έστω και αν αυτό δεν έγινε, τουλάχιστον κρατήσαμε τη ζωή μας σ' ένα ανεκτό επίπεδο σχέσεων. Μας το πρότεινε και το κάναμε(;)
Οι προτάσεις αυτές μέσα στη χρονιά που πέρασε ήταν *όπως πάντα* αρκετές, και με το χέρι στην καρδιά θα έλεγα ότι ήταν καλύτερες από πέρσι.
Ας ξεκινήσουμε από την αχανή Αμερική, όπου τα εκεί συμβάντα που μας ενδιαφέρουν δεν ήταν βέβαια μόνο η επανεκλογή του Ρέιγκαν και οι Ολυμπιακοί αγώνες. Στο χώρο του ροκ είχαμε μια πρωτοφανή συρροή συγκροτημάτων που, είτε είναι σπουδαία είτε απλώς ενδιαφέροντα, έχουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά. *Η παράδοση και η συμφιλίωση με τις μυθολογικές ρίζες ήταν το κυριότερο.* Αυτό και υγιές είναι και ηθικό, γιατί σε μια σχιζοφρενική πραγματικότητα, μια αναζήτηση στις παραδόσεις (που αν είναι γνήσιες περιέχουν την αλήθεια) πλουτίζει την ταυτότητά μας και μας φέρνει κοντά στην πηγή των πραγμάτων. Αυτό ίσως να ήθελε να μας πει (μεταξύ πολλών άλλων) και ο Γούντι Άλεν που κυριολεκτικά τσαλαπάτησε το *Zelig*, την ταινία του, για να δείχνει παλιά. Αυτό κάνανε οι Gun Club, οι Violent Femmes, οι Dream Syndicate, οι REM και πολλοί άλλοι: Βουτήξανε σε αυτά που τους πρόσφερε το παρελθόν, που χωρίς να τους *δυναστεύσει*, τους βοήθησε να παρουσιάσουν μια αυθεντική μουσική πρόταση.
Στην Ευρώπη και ειδικότερα στην Αγγλία τα πράγματα είναι διαφορετικά γιατί εκεί δεν υπήρξαν ρεύματα παρά μόνο μεμονωμένες περιπτώσεις μουσικών που φέτος στην πλειοψηφία τους δεν ήταν καινούριοι. Λίγα τα σπουδαία νέα ονόματα αλλά και πολλοί οι «παλιοί» μουσικοί που στάθηκαν και φέτος σε ένα αρκετά καλό επίπεδο.
Η γενιά του Πανκ του '76 πέρασε αλλά ευτυχώς άφησε σε αρκετούς τα πολύτιμα πετράδια της. Το επίπεδο των Cure, του Κοστέλο, της Σούζι, των Pretenders, των X.T.C. των Simple Minds, του Γουέλερ κ.α., είναι τουλάχιστον αξιοπρεπές.
Ενεργητική και υγιής μουσική λοιπόν και από τις δύο μεριές του Ατλαντικού. Ευτυχώς ο «τελευταίος άνθρωπος στην Ευρώπη» δεν είναι γεγονός, ακόμη. Και εύχομαι να μη γίνει ποτέ.

Γιώργος Μουχταρίδης

1. *OCEAN RAIN - echo and the bunnymen*
2. *MR. HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON*
3. *A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!*
4. *KILO - THE NITS*
5. *WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE*
6. *I OFTEN DREAM OF TRAINS - ROBIN HITCHCOCK*
7. *HALLOWED GROUND - VIOLENT FEMMES*
8. *ATOM DRUM BOP - THREE JOHNS*
9. *PRICE / 1984 - NEW MODEL ARMY*
10. *THE LAS VEGAS STORY - GUN CLUB*
11. *CARRIBEAN SUNSET - JOHN CALE*
12. *THE ICICLE WORKS - ICICLE WORKS*
13. *BORN IN THE USA - BRUCE SPRINGSTEEN*
14. *SILENCE INTERRUPTED - CAPTAIN ΝΕΦΟΣ*
15. *IN THE STUDIO - SPECIAL A.K.A.*

ΛΙΓΑ ΑΛΛΑ ΕΝΤΟΝΑ...

Κάποιος που ακούει μόνο ροκ, αισθάνθηκε ότι το 1984 είχε μια ιδιαίτερη ένταση - σε σχέση τουλάχιστον με τα τελευταία χρόνια. Περνώντας στην «ιδιοκτησία» μας περιορισμένο συγκριτικά αριθμό δίσκων, παραθέτουμε την ακόλουθη σειρά.

Νίκος Πολίτης

1. *BETTER AN OLD DEMON THAN A NEW GOD - WILLIAM S. BURROUGHS, DAVID JONANSEN, JIM CARROLL, JOHN GIORNO, LYDIA LUNCH, PSYCHIC TV, RICHARD HELL, ARTO LINDRAY, MEREDITH MONK, ANNE WALDMAN Κ.ΛΠ.*
2. *COVER - TOM VERLAINE*
3. *THE BROOD - HERMAN BROOD AND HIS WILD ROMANCE*
4. *MISTER HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON*
5. *THEM OR US - FRANK ZAPPA*
6. *HUMAN GARBAGE - DEVIANTS*
7. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
8. *CARRIBEAN SUNSET - JOHN CALE*
9. *NEW SENSATIONS - LOU REED*
10. *BEGEGNUNGEN - ENO, MOEBIUS, ROEDELIUS, PLANK*
11. *LEARNING TO CRAWL - PRETENDERS*
12. *INFIDELS - BOB DYLAN*
13. *JUVENILE DELINQUENT - ALEXIS CORNER*

ΤΑ ΧΡΩΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΩΖΟΥΝ

Μοιάζει το λιγότερο ουτοπική και ανεδαφική μια παράθεση με τα μουσικά πεπραγμένα αυτής της χρονιάς, τη στιγμή που οι «μεταλλαγμένοι» ΜΑΤάδες συνεχίζουν να δέρνουν (ως γνωστόν το «ξύλο απ' όπου κι αν προέρχεται, συνεχίζει να είναι ξύλο») και να προπηλακίζουν κάθε μη μαντρωμένο, τη αγαστή συμπνοία μάλιστα αυτών των «ενταγμένων»... τη στιγμή που η ποινή για μια απλή χρήση ναρκωτικών μπορεί να είναι πολλαπλάσια από εκείνη για άγριο φόνο που εκτέλεσε τραμπούκος οικογενειάρχης της επαρχίας ευρισκόμενος όμως σε βρασμό ψυχής και για λόγους τιμής βέβια, ακόμη, ακόμη τη στιγμή που διακόπτεται οιαδήποτε πρωινή εκπομπή στο ραδιόφωνο για να «συνδεθούμε με τον ιερό ναό του Αγίου Σπυρίδωνα ή της Παναγίας Σουμελά»... ή τη στιγμή που έντρομος ανακαλύπτεις ότι τελικά η πιό τίμια έξοδος - διασκέδαση σ' αυτήν την αποπνικτικά αποξηραμένη πόλη είναι - εκτός κι αν ο Nick Cave έχει κατέβει στην Αθήνα - να πας στον Μπάμπη τον Γκολέ. Ωστόσο η μουσική (και μερικά άλλα πράγματα ίσως) είναι ο μόνος μας φίλος, γι' αυτό πως μπορείς ν' αντισταθείς σε μια χρονιά που άρχισε όπως και μια άλλη μερικά χρόνια πριν με τους καλύτερους οιωνούς: δηλαδή με τον τρίτο και καλύτερο δίσκο των Pretenders: «Μαθαίνοντας να μπουσουλάω». Η συνέχεια το ίδιο εντυπωσιακή με το τελευταίο στούντιο LP του John Cale, ως συνήθως μίλια μακριά από τους πιο πολλούς συναδέλφους του και ακόμη απ' τον ίδιο του τον τελευταίο κάπως υποτονικό (ή σαμποταρισμένο) λάιβ εαυτό. Και συνεχίζουμε χρονικά με τη σειρά που οι δίσκοι τους ήρθαν στα χέρια μας: Style Council, ένας ακόμη βετεράνος Lou Reed, Echo the Bunnymen, Nick Cave, Tom Verlaine, Herman Brood, το δεύτερο εκπληκτικό Violent Femmes (ο απόλυτος ίσως δίσκος του '84), Prince (η σόουλ αναφορά), Dream Syndicate, και ένα επίσης απόλυτο άλμπουμ όχι για ηχητικές αναζητήσεις αυτή τη φορά αλλά για τις δύσκολες μεταμεσονύκτιες: Peter Hamill, Love songs.... Ακόμη σχεδόν κάθε νέα κυκλοφορία των New Order και για το '84 πάρτε τα καταλυτικά ντραμς έστω του δωδεκάιντσου «Murder» που μόνο μ' αυτά του «Atmosphere» των Joy Division μπορούν να συγκριθούν. Και βέβαια ειδική μνεία πρέπει να

Ian McCulloch

Foetus

Nick Cave

Pete Wylie

Violent Femmes

Meat Puppets

γίνει για τα δωδεκάιντσα που στη δεκαετία του '80 επιτελούν ακριβώς τον ίδιο σπουδαίο ρόλο και μπορούν μόνο να συγκριθούν σε αξία με τα πολύτιμα «μικρά» 45άρια στη δεκαετία του '60. Πλειάδα τα αριστουργήματα εδώ. Ενδεικτικά μόνο αναφέρω το «Smalltown Boy» των Bronksi Beat, το «Thieves like Us» των New Order, το «Never Never» των Assembly, «I Just Called του Say I Love You» του Stevie Wonder, αφήνοντας επιδεικτικά απέξω αυτά των Smiths που δεν είναι το φόρτε μου - και σίγουρα πολλά άλλα.
Από την ελληνική παραγωγή θα πρότεινα (χωρίς να την αντιδιαστέλλω από την υπόλοιπη και σίγουρα όχι μόνο και μόνο για να προτείνω κάτι) το εκπληκτικό (σαν στοιχείο έκπληξης) «Χαράτσι» του Νίκου Παπάζογλου.
Κάπου εδώ τελειώνω με τους δίσκους αφού ξεκαθαρίσω ότι, στην επιλογή μου, αποφασιστικό ρόλο σαν στοιχεία προσέγγισης έπαιξαν περισσότερο το συναισθηματικό στοιχείο και η «αγαπουλιάρικη» (διάβαζε ερωτική) διάθεση των ίδιων των δίσκων παρά οι καθ' αυτές ηχητικές προτάσεις, ειδικά όταν φάνταζαν ψεύτικες, ακούγονταν βραχύβιες και μου πάγωναν την ψυχή.
Μιλώντας για σινεμά, τα πράγματα είναι πολύ πιο ξεκαθαρισμένα, και να (διακινδυνεύω την πρόβλεψη) ένας χώρος της τέχνης που θα συμφωνήσουμε σχεδόν απαξάπαντες στον Ήχο και αλλού. Σχεδόν δεν χρειάζεται κανεις να δει τις υπόλοιπες ταινίες της χρονιάς κι ενώ εκκρεμούν ουκ ολίγες ψυχαγωγικές, για να αποφασίσει ότι το «Τσαμπουκαλόψαρο», (Αταίριαστος» στην ελληνική «μετάφραση») του Κοπόλα ήταν ΤΟ ΧΡΩΜΑ στις μεγάλες οθόνες και στην εβδομοτεχνιακή απεικόνιση της ζωής μας.
Και καθώς φαίνεται να αρκεί η καλή πρόθεση παρά το αποτέλεσμα για τους τελευταίους ρομαντικούς έστω, τελευταία αλλά όχι λιγότερο ευχαριστούμε τους Eric Burdon και Nick Cave που ακόμη και χωρίς να πιάσουν τους καλύτερους εαυτούς τους, ομόρφυναν, ζωντάνεψαν και μετάλλαξαν κάποιες από τις ζοφερές Αθηναϊκές νύχτες.

Κανέλλος Τερζής

1. *LEARNING TO CRAWL - PRETENDERS*
2. *HALLOWED GROUND - VIOLENT FEMMES*
3. *CARRIBEAN SUNSET - JOHN CALE*
4. *THE LOVE SONGS - PETER HAMMILL*
5. *OCEAN PAIN - ECHO & THE BUNNYMEN*
6. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
7. *THE BROOD - HERMAN BROOD AND HIS WILD ROMANCE*
8. *CAFE BLEU - THE STYLE COUNCIL*
9. *PURPLE RAIN - PRINCE*
10. *MEDICINE SHOW - DREAM SYNDICATE*
11. *NEW SENSATIONS - LOU REED*
12. *SOUL MINING - THE THE*
13. *THE AGE OF CONSENT - BRONSKI BEAT*
14. *MISTER HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON*
15. *ΧΑΡΑΤΣΙ - ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ*

Η ΑΡΧΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ

Ένας απολογισμός που δεν είναι απολογισμός, μερικές σκόρπιες απόψεις εικασίες, εκτιμήσεις, φοβίες, ελπίδες και απογοητεύσεις.... Σε μια χώρα σαν την Ελλάδα που σε κάνει να νιώθεις τυχερός άτυχος... στην Αθήνα των εκατομμυρίων που στριμώχνονται καθημερινά στους δρόμους, στα αυτοκίνητα, στα γήπεδα, στα σινεμά, στα μπετονένια κλουβιά, στον αγώνα δρόμου για την επιβίωση, διαβίωση και συμβίωση... Τι σκέψεις μπορείς να κάνεις άραγε σε τούτον τον τόπο όπου η λέξη «κουλτούρα» θεωρείται βρισιά, ή μετριότητα κλείνεται σε όλους τους χρόνους από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και οι άσχετοι ημέτεροι ξεφυτρώνουν παντού;
Δυστυχώς και το μεγαλύτερο μέρος εκείνων που γράφουν για το ροκ στην Ελλάδα κατέχονται από τα ίδια ακριβώς συμπτώματα, τις ίδιες έμμονες ιδέες. Κυνηγάνε τους τύπους και τους ξεφεύγει η ουσία, μένουν στην επιφάνεια, στον αφρό, αγνοώντας το βάθος, βλέπουν το δέντρο και χάνουν το δάσος. Και πάνω απ' όλα αποφεύγουν (;) την ανάλυση, το ψάξιμο, το παίδεμα του υλικού τους, την έρευνα. Το πάθος, ο έρωτας, το τρελό δόσιμο σε αυτό που καταπιάνονται, απουσιάζουν. Στη θέση τους υπάρχει η προσπάθεια ανάδειξης. Η προβολή τους στον κόσμο και στα διάφορα κυκλώματα, επαγγελματικά και μη, το κέρδος και η επιτυχία. Με λίγα λόγια χρησιμοποιούν το ροκ εν ρολ για ιδιοτελείς σκοπούς, πατάνε πάνω του για ν' αρπάξουν μερικά ψίχουλα εξουσίας. Λογικό είναι ύστερα απ' όλα αυτά να αποτελούν λαμπρά πιόνια της κυρίαρχης ιδιεολογίας. Γι' αυτό μακριά απ' τα παχιά λόγια, τις μεγάλες κουβέντες και τα στυλίστικα πυροτεχνήματα. Απαιτήστε αποδείξεις, επιχειρήματα, απλά μέσα απ' την καρδιά λόγια. Δεν υπάρχουν ηγέτες, ούτε από μηχανής Θεοί...
...Προσγείωση. Όσον αφορά τώρα το ροκ αυτό καθ' αυτό, σημειώνω τρεις καταστάσεις: Τα απομεινάρια του '77 έκαναν ένα βήμα μπρος και δυο βήματα πίσω ανακαλύπτοντας το «art» στοιχείο και τις διάφορες κλασικότροπες τεχνικές. Μερικές πετυχημένες απόπειρες και μια εκπληκτική. Το «Ocean Rain» των Bunnymen.
Από τα καινούρια πράγματα, όλη η δουλειά των Three Johns και μια σειρά άλλων συνόλων με παρεμφερείς απόψεις και αισθητικές. Πρώτοι απ' όλους - αρθρώνοντας ένα συνεπή αριστερό λόγο - οι Redskins. Έπονται οι Membranes, Nightingales, Marc Riley, Red Lorry / Yellow Lorry, Requiem, Word, Yeh Yeh No, οι Ολλανδοί Eton Crop, Svatsox, Zowiso, Ex, Grrr και μερικοί άλλοι. Απολαυστικά ροκ εν ρολίστικα σχήματα και ριζοσπαστικές στιχουργικές σφήνες. Οι γνήσιοι κληρονόμοι του πανκ. Επιστροφή στο πολιτικό ροκ; Δεν αποκλείεται, μια και το '85 θα μιλάμε όλο και περισσότερο γι' αυτούς.
Όμως πολύ πιο οδυνηρή είναι η κατάσταση που διαμορφώνεται στο Νεοϋορκέζικο χάρντκορ. Οι Swans στο «Filth» και στο πρόσφατο «COP», οι Sonic Youth (το αντάρτικο τμήμα της εταιρίας του Γκλεν Μπράνκα), «IN LIMBO», εφιαλτικά όνειρα της Λίντια Λαντς... Το τέλος του Χάρντκορ και της ηρωικής εποχής. Το Τρίτο Κύμα, το No Wave. Ο κυκλώνας που απορροφά τον εαυτό του και αποσυντίθεται... το ξόδεμα του μύθου και η αρχή μιας νέας κατάστασης. Ποτέ τα όρια του ροκ εν ρολ δεν τραβήχτηκαν τόσο μακριά...
Για επίλογο αφήνω τα εναλλακτικά μπλουζ του Κέιβ, τον τύπο που έκοψε κομματάκια το ροκ εν ρολ ονόματι Foetus ή Τζιμ Θέργουελ και την κατά το ήμισυ συμπατριώτισά μας Νταϊαμάντα Γκαλάς.

Αντώνης Φράγκος

1. *FROM HER TO ETERNITY - NICK CAVE AND THE BAD SEEDS*
2. *HOLE - SCRAPING FOETUS OFF THE WHEEL*
3. *FILTH - SWANS*
4. *ATOM DRUM BOP - THREE JOHNS*
5. *A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!*
6. *80-83 STRATEGIEN GEGEN ARCHITEKTUREN - EINSTURZENDE NEUBAUTEN*
7. *7 YEAR SCRATCH - POISON GIRLS*
8. *WORK IN PROGRESS - ROBERT WYATT*
9. *IN LIMBO - LYDIA LUNCH*
10. *COLOSSEUM - SHOCKABILLY*
11. *OCEAN RAIN - ECHO AND THE BUNNYMEN*
12. *ZEN ARCADE - HUSKER DU*
13. *GONE FISHIN - FLIPPER*
14. *THE JAWS OF LIFE - HUNTERS AND COLLECTORS*
15. *THE WONDERFUL AND FRIGHTENING WORLD OF... - THE FALL*

ΣΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡ' ΟΛΙΓΟΝ ΑΚΜΗΣ

Πρώτη διαπίστωση, ο θάνατος των ρευμάτων. Βέβαια, το ίδιο μπορεί να πει κανείς για το '83, για το '82, για ολόκληρη τη δεκαετία του '80, εν τέλει. Τώρα πια όμως είναι πιο έντονη παρά ποτέ η αίσθηση της απόλυτης αποδέσμευσης από τα στενά όρια που επιβάλλει στην ανάπτυξη της προσωπικότητας του μουσικού -και κατ' επέκταση στην εξέλιξη της μουσικής γλώσσας και ιδέας - η ύπαρξη ενός κυρίαρχου

μοντέλου, ενός συγκεκριμένου τρόπου σύλληψης και, κυρίως, απόδοσης των συναισθημάτων και των απόψεων (όσο άμεση κι αν είναι η αντίληψη της εποχής και του περιβάλλοντος απ' την οποία πηγάζουν). Βλέπετε οι «ξένοι» της Αμερικής και της Δυτικής Ευρώπης είχαν την τύχη ή μάλλον την ενστικτώδη προνοητικότητα να μην πάψουν να ζουν με τις παραδόσεις τους ούτε λεπτό τα τελευταία τριάντα περίπου χρόνια, σε αντίθεση με την ντόπια παράνοια που πασχίζει κάθε σεζόν να πιαστεί από το φάντασμα κάποιας κεντρικής «εθνικής τάσης» (που έχει την αναίδεια να διαφημίζει σαν «κυρίαρχη πραγματικότητα») με αποτέλεσμα, μαζί με τις φωνές, να εξουδετερώνει στην ουσία και τις όποιες ιδέες.
Στην Αμερική αυτή τη στιγμή συμβαίνουν τ α π ά ν τ α. Όλα όσα συγκεντρώθηκαν σαν εμπειρίες, σαν πληροφορίες και σαν πιθανές προτάσεις από καταβολής ροκ εν ρολ, μαζί με εκείνα που τα πλαισιώσαν ή συμπορεύτηκαν με κάποια απ' τις κοινωνικές ή αισθητικές ομάδες του, συμπεριλαμβανομένου του πολύχρωμου «χίπι» οπτιμισμού. Χαρακτηριστικό ενός μακάριου, ίσως αδιάφορου, μάλλον αλλοπρόσαλλου και διασπασμένου, σίγουρα, πλην όμως *ακομπλεξάριστου* λαού, φυσικού,

Julian Cope

αφημένου στη ροή των γεγονότων που, τουλάχιστον στον κόσμο της τέχνης, δεν είναι δυνατό να οδηγήσουν σε φάλτσους τόνους παρά μόνο αν είναι τα ίδια φάλτσα στις εκφάνσεις τους. (Οι αιτίες τους είναι κάτω απ' αυτό το συγκεκριμένο πρίσμα όλως διόλου ανίκανες να επέμβουν. Είπαμε: η τέχνη ούτε είναι ούτε θά'πρεπε να είναι μπροσούρα). Πολλές φορές συμβαίνουν μέσα σε ένα και το αυτό ιδίωμα. Σύγχυση γλώσσας και κατεύθυνσης; Θα ήταν αστείο σαν συμπέρασμα.
Το ίδιο μπορεί να πει κανείς και για την Αγγλία. Με μια βασική αλλά και «προσωρινή» διαφορά. Στην Αμερική έχουμε επιτέλους την έξοδο από το λήθαργο που είχε απομονώσει το ροκ, όχι από τις κοινωνικές του ερμηνείες αλλά από τα κοινωνικά του ζητούμενα. Έτσι, σαν αποτέλεσμα, έχουμε ένταση και ποιότητα έκφρασης πρωτοφανείς για τα τελευταία πέντε και πλέον χρόνια. Αντίθετα, η Αγγλία ζει αυτές τις ημέρες την αποδυνάμωση της ιδέας ότι το ροκ μπορεί να επέμβει στα δημόσια πράγματα, παρακμή απόλυτα φυσική αν σκεφτεί κανείς πόσο ανώριμο και μάταιο είναι ν' αναζητάς σαφή κι ευδιάκριτη επιβεβαίωση της επίδρασης της τέχνης πάνω στη ζωή, και πόσο βιαστικοί είναι οι νέοι άνθρωποι να ζήσουν τους καρπούς αυτής της επίδρασης μ' έναν τρόπο άμεσο και χειροπιαστό. Εδώ λοιπόν έχουμε σαν αποτέλεσμα για κάποια κόπωση, μια κάποια αοριστία και επιδερμικότητα στο περιεχόμενο και κάτι το ίσως κι επιτηδευμένα ακραίο στη φόρμα. Όλα τα χαρακτηριστικά της παρακμής, δηλαδή, που όμως, εκτός από το ότι κυοφορεί την επόμενη κι επικείμενη έκρηξη, δεν παύει και να προτείνει τα δικά της βιτσιόζικα κομψοτεχνήματα. Και τα ίδια λίγο - πολύ μπορεί να παρατηρήσει κανείς και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες που συμμετέχουν στη διαμόρφωση της ροκ γεωγραφίας (με εξαίρεση την απελπιστικά παθητική Γαλλία). Κατά έναν παράδοξο τρόπο η ίδια απαλλαγή από κυρίαρχα ρύματα ήταν το κύριο χαρακτηριστικό του '84 και στη χώρα μας. (Κάτι απόπειρες των ρυθμικών κουτιών και των σνθεσάιζερ να μας καταδυναστεύσουν πνίγηκαν εν τη γενέσει τους, αμέσως μόλις οι χειριστές τους κατάλαβαν ότι δεν μπορούσαν να λειτουργήσουν ούτε σαν υποκατάστατα). Και είναι το πρώτο σημαντικό πράγμα που συμβαίνει στο ροκ εδώ και δεκαπέντε χρόνια: το πέρασμα σε μια κατάσταση όπου η συναίσθηση του παρελθόντος παύει να δρα δεσμευτικά και παίρνει τη θέση της σαν κομμάτι βιωμένης ιστορίας και σαν αναφορά ανοιχτή, διαθέσιμη, αλλά όχι (πλέον) και υποχρεωτική. Η διαφορά απ' το '83, αν και προς το παρόν αμυδρή, είναι ότι, για πρώτη φορά, το παρελθόν αυτό αρχίζει να λαμβάνεται υπ' όψη, απ' τη μια μεριά του ζωντανού, δηλαδή του νέου δυναμικού της «σκηνής» (μιλάμε πάντα για την Ελλάδα, να εξηγούμαστε. Γιατί, αλλού, τέτοιες «διαπιστώσεις» έπαψαν προ πολλού να έχουν διαστάσεις «αποκάλυψης» και έχουν αρχίσει να μεταβάλλονται σχεδόν σε χειρισμούς ρουτίνας). Τώρα πλέον μπορούμε να ελπίζουμε ότι κάτι το ισορροπημένο, το συμπαγές, και το τεκμηριωμένο με βάση τις πραγματικές γνώσεις και ανάγκες μας θα βγει απ' αυτήν τη μέχρι χθες άνιση και άνευρη ιστορία. Ταυτόχρονα, τα πρώτα *σοβαρότατα* σπέρματα μιας ουσιαστικά αδέσμευτης πρωτοβουλίας και σε επίπεδο έμπνευσης και εφαρμογής, πλέον, και όχι μόνο παραγωγής και διακίνησης. Τι άλλο να πούμε για να δείξουμε ότι, αν οι ανεξάρτητες εταιρίες κρατήσουν, το 1985 προμηνύεται συναρπαστικό;
Από την άλλη μεριά, η δεύτερη διαπίστωση έχει να κάνει με το κατά πόσο όλα αυτά τα αισιόδοξα και θαυμαστά συνέτειναν στο να γίνουν καλύτερες, πιο αληθινές, και πιο ανθρώπινες οι μεταξύ μας σχέσεις, και κατά πόσο ανόρθωσαν το ηθικό μας και βελτίωσαν την ποιότητα του σκεπτικού μας απέναντι στο ερώτημα αν τούτη εδώ η παράλογη ζωή αποκτά εντιμότητα και αξία μέσα από την έξαρση της δημιουργίας, ή μέσα από την απομόνωση της φθοράς. Και, εδώ, καλείστε να απαντήσετε αυστηρά μόνοι σας.

Αργύρης Ζήλος

1. HOLE - SCRAPING FOETUS OFF THE WHEEL
2. COLOSSEUM - SHOCKABILLY
3. KILO - NITS
4. POP - TONES ON TAIL
5. MEAT PUPPETS II - MEAT PUPPETS
6. OVER THE EDGE - WIPERS
7. SAFARI - MINIMAL MAN
8. WORLD SHUT YOUR MOUTH - JULIAN COPE
9. WUNDERLAND - PYROLATOR
10. A WORD TO THE WISE GUY - THE MIGHTY WAH!
11. MISTER HEARTBREAK - LAURIE ANDERSON
12. GARDENS - NEW MATH
13. JEDDA BY THE SEA - 17 PYGMIES
14. THE LAS VEGAS STORY - GUN CLUB
15. LAUGHING AFTERNOON - BOURBONESE QUALCK

Η επιλογή καλύπτει το διάστημα από τέλη '83 μέχρι τέλη '84. Όσο ταχύτατοι κι αν είναι οι ντόπιοι εισαγωγείς, όλο και κάποιο πολύ καλό άλμπουμ παίρνει καθυστερημένα το τελευταίο τρένο για το ράφι που τροφοδοτεί την ενημέρωσή μας, και όσες θυσίες κι αν κάνουμε για να κρατάμε αυτήν την ενημέρωση σε ικανοποιητικά επίπεδα (διάβαζε: αφαίμαξη συστηματική και χωρίς έλεος) όλο και κάτι θ' αφήσουμε για «αργότερα». Αποτέλεσμα, πολλοί αξιόλογοι δίσκοι μένουν σε κάθε απολογισμό έξω απ' τις «λίστες της χρονιάς», για να θεωρηθούν τον επόμενο χρόνο «παλιοί» και να αγνοηθούν οριστικά. Αυτό το μάλλον ανόητο καθεστώς καλό θα ήταν ν' αλλάξει. Κάναμε ότι μπορούσαμε, χωρίς, πιστεύουμε, να αλλοιώνουμε στο ελάχιστο την εικόνα του «αυθεντικού 1984». Άλλωστε, σημασία δεν έχει πάντα το πότε ακριβώς συμβαίνει κάτι, αλλά το πότε νιώθει κανείς το βάρος της παρουσίας του (τηρουμένων βέβαια και ορισμένων λογικών χρονικών περιορισμών).
Να τι προκύπτει τώρα σε οριστική κατάταξη, μετά τη συγκέντρωση των βαθμών που εξάγονται για κάθε δίσκο με βάση την παρακάτω βαθμολογία: (1) : 20 βαθμοί, (2) : 17 βαθμοί, (3) : 15 βαθμοί, (4) : 13, (5) : 11, (6) : 10, (7) : 9, (8) : 8, (9) : 7, (10) : 6, (11) : 5, (12) : 4, (13) : 3, (14) : 2, (15) : 1.

1. **From her to Eternity** - Nick Cave and the Bad Seeds (101)
2. **Hole** - Scraping Foetus off the Wheel (69)
3. **A Word to the Wise Guy** - The Mighty Wah! (64)
4. **World Shut Your Mouth** - Julian Cope (55)
5. **Hallowed Ground** - Violent Femmes (54)
6. **Mister Heartbreak** - Laurie Anderson (54)
7. **Meat Puppets II** - Meat Puppets (43)
8. **Colosseum** - Shockabilly (40)
9. **Ocean Rain** - Echo and the Bunnymen (36)
10. **Filth** - The Swans (35)

Αυτή είναι η «κυρίαρχη» τελική δεκάδα. Αν προτείναμε 15 αντί για 10 δίσκους, αμέσως μετά ακολουθούν οι εξής: «THE WONDERFUL AND FRIGHTENING WORLD OF...» των The Fall, «LEARNING TO CRAWL» των Pretenders, «CARRIBEAN SUNSET» του John Cale, «KILO» των Nits και «POP» των Tones On Tail. Όμως, θα συγκρατηθούμε στις δέκα προτάσεις, υποθέτοντας ότι, κάποιος που περιμένει να ενημερωθεί έστω και τώρα γύρω από τα «καλύτερα της χρονιάς», ούτως ή άλλως δύσκολα θ' αγόραζε πάνω από δέκα δίσκους. Και, στο κάτω κάτω της γραφής, καλό είναι να υπάρχουν προσωπικές απόψεις κι επιλογές που σίγουρα αυτές είναι το ζητούμενο, και όχι η εφαρμογή των «οδηγιών» μιας έστω και αντικειμενικά έγκυρης λίστας - αν μπορεί να υπάρξει κάτι τέτοιο.
Να λοιπόν οι δέκα πρώτοι του '84, σε μια παρουσίασή τους από τους (ισάριθμους) συνεργάτες του ΗΧΟΥ.

NICK CAVE AND THE BAD SEEDS FROM HER TO ETERNITY

MUTE/VIRGIN

Τελευταίος και καταϊδρωμένος έρχομαι για να πω γι' αυτό το άλμπουμ τι; Να πείσω αυτούς που θεωρούνε τον Κέιβ απάτη, για ποιό λόγο; Να προσθέσω στα εικονίσματα των πιστών ακόμα ένα, με τι σκοπό;
Αυτοί στους οποίους το «FROM HER TO ETERNITY» είπε κάτι, δεν πρόκειται να γίνουν περισσότεροι. Και ήδη είναι υπεραρκετοί. «Ο NICK είναι πλέον σούπερσταρ» δήλωσε κάποια παλιά και κολλητή του συνεργάτης. «Τώρα που θα'ρθει ταλαιπωρημένος, πρόσεξε τι σόου έχει να κάνει» δήλωσε κάποιος νέος και κολλητός του συνεργάτης.
Όταν δεν είσαι συνεπής επαγγελματίας αλλά χύμα, οι δύο παραπάνω φράσεις - που κ α ι οι δύο ισχύουν - κρύβοντας κάποια τρομακτική αντίθεση όταν εφαρμόζονται στο ίδιο άτομο, αποδεικνύουν ότι για να εκτιμήσει κανείς τη δουλειά ενός τέτοιου ατόμου αλλά και να την καταλάβει όσο το δυνατόν περισσότερο, είναι αναγκαίο να μη βρίσκεται πολύ μακριά. Και δεν είναι μόνο ο Κέιβ αλλά και οι άλλοι του γκρουπ. Με εξαίρεση κάπως τον Μικ Χάρβεϊ λόγω πονηράδας, οι υπόλοιποι αιωρούνται πάνω σε τεντωμένο σκοινί συγκρατώνται μεταξύ τους με νήματα έτοιμα να σπάσουν. Και πάνω εκεί ο Κέιβ γράφει στίχους σε χαρτοπετσέτες ή ο Μπλίξα εκσφενδονίζει αντικείμενα σ' αυτούς που ήρθαν να τον δουν. Προσωπικά κανένας άνθρωπος από την εποχή του Χάμιλ δεν με είχε κάνει να δω τόσο ξεκάθαρες εικόνες - μουσική - όσο ο Κέιβ και το ομώνυμο κομμάτι «From Her to Eternity». Ίσως μόνο

εκείνοι οι πανέξυπνοι ποιητές και τα παραμύθια τους στα εγγλέζικα δάση. Όμως ο Κέιβ ούτε πανέξυπνος είναι, ούτε μουσικός -καλλιτέχνης όπως ο Χάμιλ. Προσέξτε όμως! Ούτε αγνός και αμόλυντος είναι, ούτε αυθεντικός κάθε στιγμή και αληθινός εκατό τοις εκατό. Τα διάφορα κομμάτια όμως στα οποία είναι σπασμένος είναι μαγικά και κάνουν περισσότερο καλό παρά κακό. Τότε τι απ' όλα συμβαίνει; Όσοι δοκιμάσατε να ενώσετε τα κομμάτια αυτά, μπράβο σας. Όσοι πιστεύετε ότι κάποιο κομμάτι δεν μπορεί να συνυπάρχει με κάποιο άλλο και πάλι μπράβο σας, παρ' όλο που βρίσκεστε αρκετά μακριά. Και θα μαραμείνετε εκεί, περιμένοντας να εκστασιαστείτε με κάποιον παρόμοιο μελλοντικό δίσκο.

Χρήστος Δασκαλόπουλος

SCRAPING FOETUS OFF THE WHEEL
HOLE
SOME BIZZARE/SELF IMMOLATION

Ο άνθρωπος, μισόγυμνος, προχώρησε με βήμα κουρασμένο προς το σταυρό που έστεκε όρθιος μπροστά του. Σκαρφάλωσε με σταθερές κινήσεις και... άρχισε να καρφώνει τον εαυτό του.
Δεν υπάρχει ιδανικότερη εικόνα για να εκφράσει κανείς τη μουσική του Foetus. Τον αποκάλεσαν «ελεγχόμενη παράνοια» και είχαν από-

Swans

λυτο δίκιο. Γιατί... πέστε μου εσείς πως αλλιώς μπορεί να χαρακτηριστεί η όλη δουλειά του «HOLE»... Ένα άλμπουμ που ανήκει ψυχή και σώμα στον Foetus. Σκεφτείτε: Το έγραψε, παίζει ο ίδιος σ' όλα τα όργανα, κάνει την παραγωγή, το μιξάρισμα και οτιδήποτε άλλο έχει σχέση με το δίσκο. Πρόκειται για όπερα, όπερα τρέλας και μαζοχισμού. Χιλιάδες ηχητικά σχήματα, στρώματα ενορχήστρωσης - τόνα πάνω στ' άλλο, κατακρεουργημένα μπλουζ, πολλαπλασιασμένα φωνητικά, μουσικές εκρήξεις, κακοφωνίες, παραφωνίες, αντιφωνίες, χορωδίες της μιας φωνής, όλα σχεδιασμένα - μονταρισμένα με τέτοια ακρίβεια που μόνο μια ιδιοφυία θάχε τις δυνατότητες να το κάνει.
Όλα τα παραπάνω θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στο να χαρακτηρίσουν το «HOLE», αν και τα λόγια φτωχαίνουν τη μουσική σε τέτοιες περιπτώσεις. Μουσική που είναι βασισμένη στο μπλουζ και το ροκ εν ρολ, από τα οποία κλέβει τις φόρμες καταστρέφοντας το περιεχόμενό τους. Ανατρέποντας το μελαγχολικό τους συναίσθημα βάζει στη θέση του οργή και τρέλα.
Φανταστείτε δεκάδες κοκτέιλ Μολότοφ να σκάνε υπό τους ήχους δωδεκάμετρων. Κάτι τέτοιο είναι το «HOLE». Κι εδώ το παιχνίδι με τα διάφορα κλισέ φθάνει σε σημείο υπερβολής. Μέσα από την πυκνή δομή των τραγουδιών ξεπηδάνε διάφορα γνωστά - τετριμμένα θέματα όπως του «Batman» ή του «Surfin'-Bird». Κοντά σ' αυτά έρχονται να προστεθούν το πολιτικό - θρησκευτικό παραλήρημα και οι εφιαλτικές ονειρώξεις που βγαίνουν μπροστά μας σ' όλη τη διάρκεια του δίσκου.
Μέσα λοιπόν στο οργανωμένο χάος της «Τρύπας» υπάρχουν μια σειρά πρόσωπα βγαλμένα όλα απ' το Βιβλίο του Κακού: Ο Χίτλερ, ο Σατανάς, ο Άρρωστος στο μυαλό και την ψυχή άνθρωπος, ο Άγγελος της Κόλασης. Όμως ο τρόπος παρουσίασής τους είναι διφορούμενος. Από τη μια δείχνει να ενσωματώνεται σ' αυτούς τους ρόλους, απ' την άλλη αποστασιοποιείται. Έτσι, είναι δύσκολο να ξεχωρίσεις πότε μιλάει σοβαρά και πότε αστειεύεται. Η δική μου άποψη συντάσσεται μ' εκείνη της επιλογής στίχων κύρια από στιλιστική αισθητική πρόθεση. Αυτό, φυσικά, δεν συμβαίνει πάντοτε, όπως π.χ. στην περίπτωση του Χίτλερ και της επέμβασής του στην Πολωνία στο «I'll Meet You In Poland, Baby».
«Η Σταύρωση είναι η έξη μου. Πέρασα ένα μήνα από Κυριακές σε μια κρύα μέρα στην Κόλαση. Πέθαινα κάθε νύχτα επί χίλια χρόνια». Σκόρπια στιχάκια του τελευταίου κομματιού «Cold Day in Hell». Φράσεις και εκφράσεις τις οποίες ο Τζίμ Θέργουελ αφήνει μέσα στο στούντιο. Έξω απ' αυτό, έχουμε να κάνουμε μ' ένα συγκροτημένο και ήρεμο συζητητή. Πράγμα πολύ φυσικό, γιατί αν είχε μεταφέρει όλο τούτο το σχιζοφρενικό κυκλώνα στη ζωή του, θα τον ψάχναμε τώρα σε κανένα τρελάδικο. Όπως δυστυχώς ψάχνουμε μερικούς άλλους...

Αντώνης Φράγκος

JULIAN COPE
WORLD SHUT YOUR MOUTH
MERCURY

Να μια ποσότητα βινυλίου που αξίζει να λιώσει κάτω από τη βελόνα σας: ο πρώην Teardrop Explode Τζούλιαν Κόουπ μας χαρίζει τη χρυσή καλλιτεχνική του ωριμότητα μέσα από τα «WORLD SHUT YOUR MOUTH», μια από τις πιο πλήρεις και αυτοδύναμες μουσικές προσφορές του 1984.
Δημιουργία κατάστικτη από την πιο μαγική διάσταση της σύγχρονης μουσικής: σε κάθε βήμα αυτού του άλμπουμ, οι οργανικές και θεματικές πανδαισίες έλκουν εντονότερα από μαγνήτη. Χωρίς αντίσταση, δεσμεύεσαι και γίνεσαι ένα με την απανταχού καιροφυλακτούσα ψυχεδέλια, με τις συχνά κλασικίζουσες πινελιές, με τη γλυκύτητα των πνευστών και το νεύρο των ηλεκτρικών οργάνων. Αν δεν πιστεύετε, δεν έχετε παρά να θαυμάσετε την αντιδικία αλλά και την συνύπαρξή τους μέσα από το «Sunshine Playroom»...
Σίγουρα είναι ευτυχισμένος ο Τζούλιαν Κόουπ. Διαθέτει το όλο και πιο σπάνιο χάρισμα να ολοκληρώνει τη μουσική του φαντασία μέσα από πανέμορφα αριστουργηματικά θέματα καλυμμένα πίσω από μια διαβολική ενορχηστρωτική ικανότητα, η οποία αναγκάζει τα οργανικά ηχοχρώματα *να διανύσουν αστραπιαία ολόκληρη τη ροκενρόλ ιστορία:* πολύ εύκολα θα ανιχνεύσετε το νεανικό νεύρο, την πλαστική ψυχεδέλια, τις απότομες γοητευτικές οργανικές στροφές, την έντεχνη ευαισθησία: προς Θεού, δεν πρόκειται για επιδράσεις· τίποτα περισσότερο από *τις μουσικές μνήμες των χρωματοσωμάτων του Τζούλιαν Κόουπ,* που παρουσιάζει την πιο ζηλευτή ίσως αντίληψη για το μουσικό σήμερα.
Το 1984 δεν μπορεί παρά να τον ευχαριστήσει θερμά. Δεν ξεχνά ότι χωρίς αυτόν, θα ήταν αρκετά, μα αρκετά πιο φτωχό...

Γιώργος Κυριακόπουλος

MEAT PUPPETS
II
SST

Οι Meat Puppets προκαλούν αμέσως την απορία γύρω απ' αυτούς. Είναι χαρντ-κορ, κάουμπόυς, τρελοί; Με κοντά ή με μακριά μαλλιά; Αποκτηνωμένοι, εξαϋλωμένοι ή παιδιά της διπλανής πόρτας; Κάτι απ' όλα αυτά μαζί. Λατρεύουν τον τόπο τους χωρίς όμως να ξεχνούν και τους υπόλοιπους τριγύρω, και χωρίς να σημαίνει ότι τους αρέσουν όλα όσα συμβαίνουν. Λατρεύουν την Αμερική όπως την εννοούν αυτοί, τη μισούν ταυτόχρονα, δεν μπορούν όμως να τη βγάλουν από πάνω τους, δεν θέλουν. Υπάρχουν πράγματα που τους αρέσουν σ' αυτήν.
Ένα από τα ωραία πράγματα της Αμερικής είναι και οι ίδιοι. Μετά το δείγμα εκπληκτικής ταχύτητας και ελεγχόμενου ετεροχρονισμού στο πρώτο τους LP, αποφάσισαν να γίνουν πιο πλούσιοι σε διαθέσεις και να πραγματοποιήσουν τις πιο προσωπικές απεικονίσεις των πιο διάφορων και πιο ριζικών αμερικάνικων τοπίων. Το «MEAT PUPPETS II» είναι ένας δίσκος που σε κερδίζει μετά από λίγο, και σε κερδίζει όλο και πιο πολύ. Είναι όλη η κάντρι παράδοχη παιγμένη σε μεταβαλλόμενες στροφές. Η πιο πυκνή ρυθμ-σέξιον του Derrick Bostrom και του Chris Kirkwood παλεύει με την αυτοσχεδιαζόμενη ερμηνεία του Curt Kirkwood και της κιθάρας του. Η κλασικότερη αμερικάνικη λαϊκή παράδοση του απόκληρου αποτελεί το σκηνικό για να απλώσει ο Kurt Kirkwood τις σύγχρονες ιστορίες του στα μεξικάνικα εστιατόρια, τους αυτοκινητόδρομους και την έρημο της Αριζόνα. Και τις απλώνει με τον πιο ιδιοσυγκρασιακό τρόπο, με την πιο απίθανη ερμηνεία και τα πιο κυνηγημένα «laid-back» σχήματα. Κατέχει μέχρι τελευταίας λεπτομέρειας τα μυστικά του αμερικάνικου τοπίου, κατέχει και τα μυστικά του πιο έξαλλου πειραματισμού και ξέρει ν' αλλάζει σαν ένας σύγχρονος μάγος ανάμεσα στην ένταση και την αφαίρεση, στον παροξυσμό και στην αποκατάσταση της γαλήνης. Και διαθέτει αυτήν την καταραμένη αμερικάνικη γλώσσα που..., δεν ξέρω αλλά δεν έχει όμοιά της σ' αυτές τις περιπτώσεις: φαντάζεστε μια μεταμψύχωση του Τζέρι Γκαρσία να παίζει σήμερα το «Box of Rain» και το «Mountains of the Moon;» Είναι εκπληκτικοί.

Που πάνε οι κακοί όταν πεθαίνουν;
Δεν πάνε στον παράδεισο όπου πετάνε οι άγγελοι
Πηγαίνουν κάτω στη λίμνη που λάμπει και κοχλάζει
Δεν θα τους ξαναδούμε μέχρι τις τέσσερις Ιουλίου

Ήξερα μια γυναίκα που ζούσε σ' ένα duluth*
Τη δάγκωσε ένα σκυλί με λυσσασμένο δόντι
μα πήγε στον τάφο της λιγάκι γρήγορα
και πέταξε μακριά ουρλιάζοντας προς το κίτρινο φεγγάρι

Τώρα οι άνθρωποι κλαίνε και σκούζουν
και ψάχνουν για έναν ξερό τόπο να ονομάσουν σπίτι τους
και ψάχνουν να βρουν έναν τόπο να ξεκουράσουν τα κόκαλά τους
ενώ οι άγγελοι και οι δαίμονες
πολεμάνε να τους κάνουν δικούς τους.

(«Lake Of Fire»)

Αιμίλιος Κατσούρης

* Δυστυχώς δεν μπορούμε να βρούμε την ακριβή μετάφραση του duluth. Προφανώς εννοείται κάποιο μέρος (σπίτι, παράγκα, σπηλιά) που ζούσε η γυναίκα, σε κάποια τοπική διάλεκτο.

THE MIGHTY WAH!
A WORD TO THE WISE GUY
ETERNAL/BEGGARS BANQUET

Όλοι όσοι μίλησαν γι' αυτόν το δίσκο, είτε στην Αγγλία είτε εδώ, στάθηκαν κύρια στο στιχουργικό του περιεχόμενο, δηλαδή στην κοινωνική του σημασία. Φυσικά, κάτι που περιέχει φράσεις όπως «Άκουσες ποτέ σου για ελπίδα;... Μια μικρή πίστη μπορεί να σημαίνει ότι ποτέ δεν βαδίζεις μόνος» σίγουρα αποτελεί σπουδαίο δισκογραφημένο μανιφέστο. Όμως ποτέ δεν θα πρότεινα ένα δίσκο *μόνο* για τους στίχους του - και κάτι τέτοιο φαίνεται να πιστεύει και ο ίδιος ο Pete Wylie, γι' αυτό και φρόντισε να βάλει τους στίχους σ' ένα φυλλάδιο που μπορεί να λειτουργήσει σαν αυτόνομη ποιητική συλλογή.
Όμως αυτό που πετυχαίνει ο Γουάιλι στο μουσικό μέρος του «A WORD TO THE WISE GUY», αποτελεί την επιτομή της σύγχρονης «λευκής» σόουλ, περιέχει ούτε λίγο ούτε πο-

λύ *οτιδήποτε* μπορεί να κάνει σήμερα ένας λευκός πάνω στη μουσική αυτή. Χαρακτηριστική απόδειξη γι' αυτό είναι ένα δωδεκάιντσο σίνγκλ (που δυστυχώς περιεχόταν σε περιορισμένα αντίτυπα μόνο στην αγγλική έκδοση του δίσκου) όπου με «πρόφαση» το βασικό θέμα του «Yuh Learn» ο Γουάιλι αφήνει τους μουσικούς του να οργιάσουν κυριολεκτικά. Αλλά και το «κυρίως» LP είναι υπεραρκετό.

Πέρα λοιπόν απ' τη συνειδητή παραπομπή του «Papa Crack» στο «Papa Was A Rollin' Stone», που στο κάτω - κάτω σημάδεψε ακριβώς την αρχή της μεταλλαγής του «κλασικού» ήχου της Motown, βρίσκω ότι αυτό το τιτάνιο άκουσμα έχει πολύ περισσότερα να κάνει με την Stax παρά με τη Motown. Και όχι, δεν θυμίζει τίποτ' άλλο απ' τους Wah!, τόσο ιδιοσυγκρασιακούς όσο τους ξέραμε απ' το μαγευτικό «NAH = POO - THE ART OF BLUFF» του '81, τότε που στο μυαλό του Γουάιλι κονταροχτυπιόταν ακόμα το φανκ με την ψυχεδέλια.

Laurie Anderson

Με άξονα / θεματικό κορμό το μαύρο (φυσικά!) «ελεγκτή του μπάσου» Washington που υπογραμμίζει, αναδεικνύει, ζωγραφίζει κυριολεκτικά, και τα άπειρα κρουστά που στηρίζονται από το βασικό σετ ντραμς, δημιουργείται ένας Γιγάντιος Ρυθμός: άπειρες κιθάρες, «μπλου» πιάνο, πνευστά που πιστά στην παράδοση ακολουθούν «κατά πόδας» τη βασική μελωδική γραμμή στηρίζοντας την απλά, και έγχορδα από συνθεσάιζερ στα πιο αργά κομμάτια. Και βέβαια δεν συζητάμε τι γίνεται όταν ο Γουάιλι θυμάται, ότι ο ίδιος είναι ένας απ' τους πιο ευρηματικούς κιθαρίστες της δεκαετίας μας, έστω κι «αν κλέβει απ' το παρελθόν του» όπως παρατηρεί ο Χ. Moore. Όσο για το τραγούδι του, μας δίνει πραγματικά «το σώμα και την ψυχή του» - με τη συνοδεία φυσικά του κλασικού γυναικείου τρίο, των «Ζαφειριών».

Έπος, σίγουρα, αλλά πανέμορφο.

Σάκης Μαντζάνας

LAURIE ANDERSON
MISTER HEARTBREAK
WEA

Ένα μάλλον ξαφνικό ταξίδι του συνεργάτη μας Νίκου Πολίτη, καθώς και τα ουκ ολίγα που έχουν γραφτεί τον τελευταίο καιρό για τη Λόρι Άντερσον και ιδίως γι' αυτόν εδώ το δίσκο, μας αναγκάζουν να παραπέμψουμε στην πρώτη παρουσίαση του «Mr. Heartbreak», που έγινε στον ΗΧΟ Νο 134 του Μαΐου.

VIOLENT FEMMES
HALLOWED GROUND
SLASH/LONDON

Αναπότρεπτα, χάνω μια καλή ευκαιρία να μιλήσω για έναν από τους σημαντικότερους δίσκους της χρονιάς - αλλά η κριτική του Αιμίλιου (τεύχος 140 Νοέμβριος '84) είναι τόσο απελπιστικά πλήρης, μην αφήνοντας την παραμικρή τρύπα για να καλυφθεί ή κάποια γωνία προσέγγισης... ασκούπιστη, που... με πιάνει γλωσσοδέτης.

Ιστορικά θα πω μόνο πως δεν συγκαταλέγομαι στους φανς του πρωτόλειου των Violent Femmes που παραήταν απλότροπα στιλιζαρισμένο και κομματάκι «ναΐφ» για τα γούστα μου πλην μεμονωμένων εξαιρέσεων. Έτσι βρέθηκα απροετοίμαστος μπροστά σε μια τέτοια εκ των έσω ανασύνθεση / μαρτυρία που άφωνοι παρακολουθούμε στο δεύτερο αυτό άλμπουμ.

Άλλωστε ας είμαστε υπομονετικοί. Μήπως απ' τα '69 δεν περιμέναμε τον Κοπόλα, που αφού μας ζάλισε πρώτα με το άχαρο εκείνο *«Άνθρωποι της βροχής»* κι αργότερα με τις Χολιγουντιανές εκείνες φανφάρες τύπου *«Νονός»* και *«Αποκάλυψη τώρα»*, κατάφερε στα '84 να μας βιδώσει στις πολυθρόνες μας με τον *«Αταίριαστο»*.

Τίποτ' άλλο. Θα σας προτείνω μόνο να ξαναδιαβάσετε την κριτική παρουσίαση του Α.Κ., όπως την ξαναδιάβασα κι εγώ.

Κανέλλος Τερζής

SHOCKABILLY
COLOSSEUM
ROUGH TRADE

Για τις πριν το '72-'74 εποχές, ουδείς θεωρητικός πονοκέφαλος: με τόσα LP's που άγγιζαν τις διαστάσεις του οριακού και με τις εναλλασσόμενες τάσεις που έρχονταν απανωτά να δείξουν ότι τα πλαίσια του ροκ *δεν* είναι αυτά που νομίζαμε μόλις την προηγούμενη εβδομάδα, δεν έμεναν και πολλά περιθώρια επανεκτίμησης των μύθων και των αξιωμάτων που συνέθεταν τη συνολική εικόνα του μέχρι τότε ροκ εν ρολ. Άλλωστε, μην ξεχνάμε ότι οι προ των 21 με 23 ηλικίες, έχουν μειωμένη, όχι την ικανότητα αλλά τη *διάθεση* να αναθεωρούν τις δοξασίες τους, ακόμη κι αν κάτι τους λέει ότι δε στέκουν και πολύ γερά στα πόδια τους. Και, το ξαναλέμε, το επίπεδο και κυρίως η φύση του τότε υλικού ήταν τέτοια που δεν υπήρχαν σοβαροί λόγοι για μια κάποια επανεκτίμησή του. Οι σφαλιάρες, κατέφθασαν αργότερα.

Τα τελευταία δέκα όμως χρόνια, οι αναθεωρήσεις έρχονται η μία μετά την άλλη και σε διαστήματα εντυπωσιακά σύντομα· αναθεωρήσεις που, μερικές φορές, αγγίζουν τα όρια της πλήρους ανατροπής (π.χ.Yes και αμέσως μετά Sex Pistols, Dead Kennedys και δυό μέρες αργότερα Magazine, Birthday Party και ταυτόχρονα Glenn Branca). Και δεν αργήσαμε να καταλάβουμε ότι, όλα αυτά, συναποτελούσαν τις φυσικές εκδηλώσεις ζωής ενός μικρόκοσμου που άρχιζε επιτέλους, μετά από τρεις ολόκληρες δεκαετίες, να αναγνωρίζει το πολύμορφο και πολυποίκιλο των *αναγκών* του, και να μην οπισθοχωρεί γεμάτος συμπλέγματα κι αμηχανία μπροστά στη διαπίστωση ότι, το πνεύμα του, δεν αποτελούσε μόνο την επανάσταση αλλά και τη γαλήνη, δεν τρεφόταν μόνο από την άρνηση και την αμφισβήτηση αλλά και από την ήρεμη ταύτιση και αποδοχή, δεν στόχευε μόνον την ανατροπή αλλά και την εξέλιξη. Ήταν ο θρίαμβος της φυσικότητας στην πιο ανθρώπινη ομορφιά της. Κάτι που, αν καταδιώξουμε τις προκαταλήψεις μας, μπορούμε να ζούμε πλέον καθημερινά, γιατί είναι το πιο συναρπαστικό κέρδος των 30 χρόνων του ροκ εν ρολ.

Και, τώρα πια, μ ι α τουλάχιστον εκτίμηση, σύνθετη ίσως αλλά δοκιμασμένη - σε όχι πολλούς, δυστυχώς - μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει επιβιώσει σαν ουσιαστική. Εκείνη της ύπαρξης βαθιάς γ ν ώ σ η ς πίσω από την έξαρση, την παρεκτροπή, ή και την παράνοια.

Τώρα πια μπορούμε να δεχόμαστε τους (πάρα) πολλούς για το γνήσιο της έμπνευσής τους, το αυθόρμητο της σκέψης τους, το αυθεντικό της γλώσσας τους και το εκρηκτικό της έκφρασής τους, και να τους εκτιμάμε, να τους αγαπάμε, και να παθιαζόμαστε απ' τις μικρές καθημερινές τους επαναστάσεις.

Όμως, μερικούς άλλους, τους πάρα πολύ λίγους, προχωράμε ακόμη πιο πέρα και τους ομολογούμε ανοιχτά ότι μας παρακινούν σε μια *ταύτιση* μαζί τους· ταύτιση όχι εικόνας ή τρόπου ζωής, αλλά ταύτιση συλλογισμών και προσωπικής αγωνίας.

Σε αυτούς, τους ελάχιστους, τους αναγνωρίζουμε το υπέρτατο δικαίωμα να εκπροσωπούν, όχι την εποχή, αλλά τους ανθρώπους της.

Και εδώ εισέρχονται στοιχεία όπως «ιστορία», «συνείδηση», «ξόδεμα» και «πάθος», δεμένα στενά μεταξύ τους με τον άρρηκτο αγκαθωτό ιστό της επίγνωσης ότι, μέσα από ακόμη και τον πιο αποδιοργανωμένο χορό ήχων, χτύπων και κραυγών, ένα ή θ ο ς και μια αποθέωση της *αλήθειας* είναι τα άμεσα ζητούμενα, αυτά που τίθενται αυτόματα σαν απόλυτη προτεραιότητα μπροστά απ' οτιδήποτε άλλο στο γιγάντιο παζλ των ανθρώπινων σχέσεων. Το ένα προϋποθέτει το άλλο. Κ α ν έ ν α δεν επιβιώνει χωρίς τα υπόλοιπα. Όλα μαζί, συνθέτουν τη γνώση. Την αίσθηση ότι ζεις ανάμεσα σε ανθρώπους, και ότι ακόμη κι αν αγγίξεις το επίπεδο της ανώτατης προσωπικής υπέρβασης, πάλι σ' αυτούς οφείλει να αντανακλάσει το δίχως άλλο σπουδαίο επίτευγμά σου. Αλλιώς, δεν έχει σχεδόν καμιά αξία.

Αν και κανένα από τα παραπάνω στοιχεία δεν είναι λιγότερο σημαντικό, απομονώνουμε την ιστορία σαν το πιο εύκολα αναγνώσιμο. Και σαν το πλέον δύσχρηστο και απαιτητικό στο χειρισμό του. Ακριβώς επειδή υπάρχει, σαν αναφορά, σαν κάτι στο οποίο μπορείς να επιστρέψεις ανά πάσα στιγμή - αλλά καλύτερα να μην το κάνεις αν δεν γνωρίζεις πλήρως την σημασία του, πριν και πάνω απ' οποιαδήποτε μορφική του ιδιαιτερότητα. Τότε μόνο μπορείς να την ενσωματώσεις στις εκφράσεις σου, να την κάνεις ένα με τη σκέψη και το χτύπο της καρδιάς σου, ... και να την ανατρέψεις. Κανείς δεν θα γελαστεί: τα σπέρματα της διδαχής της, παραμένουν ακέραια στο έργο σου.

Τότε, τα πάντα μπορούν να συμβούν, και τα πάντα επιτρέπεται να συμβούν. Έχουν δοθεί πια οι εξηγήσεις, έχουν καταβληθεί οι εγγυήσεις και έχει αποκατασταθεί η επαφή: ουσιαστική, συναισθηματική, πανίσχυρη. Μπορούν πλέον να προχωρήσουν όπως αυτοί νομίζουν, με βήμα τόσο ανάλαφρο όσο και κατασταλαγμένο, με δύναμη, ταχύτητα, ατημελησιά, φυσικότητα, που αποκτούν το χάρισμα της λειτουργικότητας ακριβώς επειδή νιώθεις ότι πηγάζουν απ' τη γνώση κι όχι από την εύστοχη αλλά εγωιστική εκτίμηση μιας εποχής. Η φόρμα της έκφρασής τους δεν έχει πια την παραμικρή σημασία, καθώς βλέπεις καθαρά ότι εμπεριέχει τα πάντα. Ό,τι κι αν ε σ ύ διαλέξεις, α υ τ ή ξέρει να σου μεταδώσει και τα υπόλοιπα. Πρόκειται τελικά για το είδος της διδαχής που σε γεμίζει και συναισθηματικά, σε ανορθώνει ψυχικά, γιατί κωδικοποιεί, αναλύει και μεταδίδει εκείνα που ξέρεις ότι

σε αφορούν και σε προάγουν και που θα μπορούσες κι εσύ ανά πάσα στιγμή να συλλάβεις και να καρπωθείς, αν εκτιμούσες στις πραγματικές της διαστάσεις μια απ' τις πιο σοβαρές διόδους ανταλλαγής πληροφοριών που διαθέτει το ανθρώπινο πνεύμα: τη μουσική.
Οι Shockabilly του Ευγένιου Τσάντμπερν *είναι* ένα τέτοιο όχημα διδαχής. Και το «Colosseum», είναι ίσως το εκφραστικό τους κορύφωμα.

Αργύρης Ζήλος

ECHO AND THE BUNNYMEN
OCEAN RAIN
WEA

Το τέταρτο σκαλί για τον παράδεισο των Bunnymen είναι και ό,τι πιο προσωπικό και ταυτόχρονα πιο προσιτό έχουν παρουσιάσει μέχρι σήμερα. Από την αρχή, σαν ιδέα, περικλείει μέσα του την έντονη ανάγκη για διαφοροποίηση και εξέλιξη μέσα στην πορεία του γκρουπ. Ηχογραφήθηκε στο Παρίσι, στο ίδιο στούντιο που οι Cure ηχογράφησαν το «Love Cats», και φανερώνει ήδη τον υπαρκτό φόβο των Bunnymen απέναντι στη Βρετανική ποπ του σήμερα.
Με το πρώτο άκουσμα η διαφορά γίνεται πασιφανής και συνάμα ενδιαφέρουσα. Ο καθιερωμένος ροκ ήχος τους έχει εξαφανιστεί τελείως και το μόνο που έχει απομείνει είναι το ταλέντο και Η ΦΩΝΗ. Τα ντραμς παίζουν σε όσο το δυνατόν χαμηλότερες εντάσεις και αρκούνται στον απλά συνοδευτικό ρόλο, όπως κάνουν και όλα τα άλλα όργανα με εξαίρεση τις κιθάρες που παίζουν συνέχεια αλλά και πάλι ποτέ δεν καλύπτουν τη φωνή. Γιατί, εδώ, αυτό που κυριαρχεί είναι η φωνή και τα συναισθήματα που διαμορφώνει.
Είναι τόσο σπάνια αυτή η συνειδητοποίηση της μη ανάγκης του πολύπλοκου και κυρίως της συναίσθησης της ομάδας και της συνολικής ευθύνης που υπάρχει σε ένα τραγούδι, που όμως εδώ αποτελεί το γενικό κανόνα. Βιολιά ήρθαν να πάρουν τη θέση τους στη συνολική εικόνα που σχηματίζει ο δίσκος. Μελαγχολικά, θλιμμένα, συνοδευτικά, άλλοτε πάλι να ξεσπάνε όπως ξεσπάει η καταιγίδα στο μέσο του ωκεανού και λυτρώνει τους ναύτες από την ξηρασία, την ανυπόφορη ζέστη, την ατμόσφαιρα που παραλύει τις αισθήσεις. Παίζει με τις διαθέσεις, αλλάζει τα συναισθήματα, κορυφώνει το δράμα και ποτέ δεν αγγίζει το μελό. Έχει μέσα του το χιούμορ, την ειρωνεία, το σαρκασμό, το λυρισμό, τη φαντασία, την ποίηση. Κρύβει το πάθος και τη ζωντάνεια του Ζακ Μπρελ μαζί με την πολυπλοκότητα και την εξωκαθημερινή και ιδιόμορφη έκφραση του Ιερώνυμου Μπος. Σημαίνει τα πάντα και από την άλλη δεν σημαίνει τίποτα, γιατί ακριβώς είναι η εξωτερίκευση της προσωπικότητας και της αντιφατικότητας. Οι λέξεις υπάρχουν για να δένουν με τη μουσική, με το κλίμα, για να ακούμε αυτή τη ΦΩΝΗ και να νιώθουμε σε μεγαλύτερη ένταση και διάρκεια τα ήδη υπάρχοντα συναισθήματα. Το δράμα και η αλήθεια ταυτίζονται και συγχρόνως συμβαδίζουν χωρίς το ένα να εξουδετερώνει το άλλο, χωρίς να συγκρούονται και να λειτουργούν σε βάρος της ατμόσφαιρας.
Για πρώτη φορά οι Bunnymen ακούγονται αισιόδοξοι και ζεστοί, προσιτοί και διεισδυτικοί, χαλαρωμένοι και διεγερμένοι. Ένας δίσκος που δείχνει ότι το ταλέντο τους είναι μοναδικό. Ξεφεύγοντας από οποιουσδήποτε κανόνες, έχουν το θράσος να μας παρουσιάζουν αυτόν το σχεδόν τέλειο δίσκο. Οι δύο δυνάμεις των Bunnymen εν κινήσει, η λογική και το συναίσθημα, μετέτρεψαν τα συναισθήματα σε αυτόν το δίσκο για να επιστρέψουν ξανά σε μας μέσα απ' τους ήχους με τη μορφή των συναισθημάτων. Ένας δίσκος μαγευτικός, γοητευτικός, σχεδόν εξώκοσμος και ταυτόχρονα απευθυνόμενος σε ανθρώπους, μέσα σε άλλο ένα ποιητικό και συνυφασμένο με τη μουσική εξώφυλλο που φωνάζει από μακριά τις ιδιότητές του. Θλιμμένο σαν ένα κρύο απόγευμα του Σεπτέμβρη, ονειρικό σαν όλα αυτά που μας λείπουνε. Ένας δίσκος - ταξίδι στον ωκεανό, ταξίδι στο βάθος της ψυχής μας, ταξίδι στη χώρα των συναισθημάτων.
Οι Bunnymen ανακοίνωσαν ότι τουλάχιστον για ένα χρόνο θα σταματήσουν να ασχολούνται με τους Bunnymen για να καθήσουν και να σκεφθούν πως θα προχωρήσουν μετά. Άλλο ένα δείγμα ότι ίσως το «OCEAN RAIN» να μείνει αξεπέραστο, και για πολλούς άλλους, αλλά και γι' αυτούς τους ίδιους.

Γιώργος Μουχταρίδης

SWANS
FILTH
ZENSOR

Οι «Κύκνοι» είναι η ρωγμή του ύφους, το ενδιάμεσο ανάμεσα σε μια γέρικη ψυχή που θρυμματίζεται και σε μια άλλη, νέα, που ξεπετιέται. Μια ακριβής και αυθεντική έκφραση της ψυχής του ροκ που είναι ταυτόχρονα νέα και γερασμένη, κάτι παραπάνω από ώριμη και, την ίδια στιγμή, πολύ πλούσια σε μέλλον. Τούτα τα Κύκνεια Άσματα ερμηνεύουν καλύτερα από κάθε τι άλλο αυτό που από καιρό υποψιαζόμαστε για το ροκ (ακόμη κι αν δεν το ομολογούμε ούτε στον ίδιο μας τον εαυτό): ότι είναι προχθεσινό και μεθαυριανό, δηλαδή ότι *δεν έχει Σήμερα.*
Ας προχωρήσουμε στα... γεγονότα: αυτό εδώ είν' ένα από τα πιο συγκλονιστικά Αμερικάνικα γκρουπ σήμερα. Αγνοεί την παράδοση και δεν έχει πάρει τίποτε υπ' όψη του σαν δεδομένο: δεν ηχεί σαν τους Velvets, δεν ηχεί σαν τους Stooges, δεν ηχεί καν όπως υποτίθεται ότι ηχούν τα γκρουπ της νέας Υόρκης (απ' όπου και έρχονται οι Swans). ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ Ο ΠΑΡΑΜΙΚΡΟΣ ΠΑΡΑΛΛΗΛΙΣΜΟΣ ΜΕ ΟΤΙΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟ ΕΧΕΤΕ (ή δεν έχετε) ΑΚΟΥΣΕΙ - εκτός, ίσως, από τον ήχο μιας μπουλντόζας. Δεν πρόκειται για μουσική όσο για μια Μαύρη Τρύπα που μοιάζει να απορροφά όλη την ενέργεια γύρω της: μια παλλόμενη ακουστική μάζα χωρίς αρχή ή τέλος, ένας ηχητικός όγκος που μοιάζει με λάσπη, παραφορτωμένος, άχαρος, απελπιστικά βραδυκίνητος· μια επιδεξιότητα χοντράνθρωπου, μια πολυτέλεια αγρίου, ροκ με την καλύτερη και τη χειρότερη έννοια της λέξης, άμορφο, ανεξάντλητο, γεμάτο δύναμη, προχωρημένο δέκα βήματα πέρα από οτιδήποτε σύγχρονό του και που δεν φοβάται καθόλου να ξεγλιστρήσει κάτω από τις εκλεπτύνσεις της παρακμής. Και βέβαια (εδώ είναι η έκπληξη) μεθοδικό ως εκεί που δεν παίρνει. Τα όργανα είναι συμβατικά - κιθάρα, μπάσο, ντραμς, προμαγνητοφωνημένες ταινίες - αλλά τα παίζουν όλα σαν κρουστά και ο γενικός πρωτογονισμός σε κάνει να νιώθεις σαν ένα μαστόδοντο ξανά (και ευτυχισμένος γι' αυτό να ξερογλείφεσαι ζητώντας «κι άλλο»!).
Ας σοβαρευτούμε: το «FILTH» δεν είναι ένας «απαιτητικός» δίσκος.
Είναι ένας επιβλητικός δίσκος. Δεν μπορείς να τον αγνοήσεις γιατί αρνείται να είναι μουσική «συνοδείας» για οτιδήποτε: θα παγώσει κάθε κίνηση ή κουβέντα μέσα σ' ένα δωμάτιο αμέσως μόλις μπει στο πικάπ, θα αποτεφρώσει κάθε τι που δεν μπορεί να βαστάξει τόση φλόγα, θ' αφήσει τις συνέπειές του αφού τελειώσει, ανεξάρτητα απ' το αν άρεσε ή όχι.
Γκρεμίζουν οι Swans; Ναι - με τη σκληρότητα ενός κατακτητή που βιάζει πράγματα γηρασμένα. Και με μίσος: για την ακινησία, για την ανάπαυση, για κάθε τι που μικραίνει την αξία της ζωής, κάθε τι που ρίχνει τη ζωή σε αδράνεια, σε νάρκη. Μπορείς, σχεδόν, να τους ακούσεις να γελούν μέσ' απ' τα ερείπια. Λίγες φορές έχω νιώσει πιο αισιόδοξος.
Μετά απ' όλ' αυτά έχει καμιά σημασία το γεγονός ότι ελάχιστοι φαίνονται να είναι έτοιμοι για έναν τέτοιο δίσκο; Έχει... είναι ευτύχημα που αυτό το θράσος είναι τόσο μεγάλο ώστε να μην μπορεί πια να νομιμοποιηθεί.

Κώστας Λυμπερόπουλος

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 85

Μαζευτήκαμε εδώ για να επανεκτιμήσουμε στο σύνολό τους τις... Ή μάλλον όχι, παραείναι βαρύ... Ας πούμε απλά ότι, όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος οι διακατεχόμενοι απ᾽ τη ροκ εμμονή συνεργάτες του Ήχου κάθησαν ο καθένας στο σπιτάκι του, έστιψαν λιγάκι το κεφάλι τους για να θυμηθούν τι τους συγκίνησε περισσότερο μέσα στη χρονιά που μας εγκατέλειψε άσπλαχνα πριν καμιά δεκαριά μέρες, και προσπάθησαν να καταγράψουν τα συμπεράσματά τους χωρίς να αδικήσουν ούτε τα συναισθήματά τους, ούτε την ιστορία. Δουλειά επίπονη και συχνά εξαντλητική, που κατέληξε σε μερικές λίστες προσωπικών προτεραιοτήτων, οι οποίες με τη σειρά τους κατέληξαν σε μια συγκεντρωτική κατάταξη - κάτι σαν ΠΡΟ-ΠΟ - που έδωσε τους δεκατρείς δίσκους για τους οποίους θα έχετε την ευτυχία να διαβάσετε πιο κάτω. Το «TOP-13» του Ήχου για το 1985.

Ο ειλικρινά υμέτερος εγκέφαλος της διοργάνωσης συνέστησε στους συμμετέχοντας ηρεμία, ψυχραιμία και αυτοπεποίθηση. Να εμπιστευτούν τις γνώσεις και τις εμπειρίες τους και να μην τρέχουν την τελευταία στιγμή ν' ακούσουν μέσα σε δύο βδομάδες τους 100 ή 200 δίσκους που παραμέλησαν να μελετήσουν σε μια ολόκληρη χρονιά (δοκίμασε να το κάνει ο ίδιος και τους διαβεβαίωσε ότι... δεν λειτουργεί). Επίσης, ευτυχείς απ' τις πρόσφατες και πλούσιες αγορές τους μέσα στο Δεκέμβριο, να μην παραμελήσουν να θυμηθούν αυτά που τους ενθουσίασαν το Φεβρουάριο. Τέλος, τους υπενθύμισε ότι η παραξενιά και η ιδιοτροπία δεν συνεπάγονται απαραίτητα και καλό γούστο, και τους παρακάλεσε ευγενικά να γράψουν και δυό λόγια που να δείχνουν με σαφήνεια στους αναγνώστες ότι έχουν να κάνουν με σκεπτόμενους ανθρώπους και όχι με στυγνούς καταναλωτές.
Ο ίδιος προσωπικά χειρίστηκε το θέμα της δικής του συμμετοχής με τη διακριτικότητα που τον χαρακτηρίζει συνήθως. Απέφυγε με πανουργία να εκθέσει οποιαδήποτε άποψη, και ξεμπέρδεψε με το να συντάξει την «εισαγωγή στον απολογισμό» που διαβάζετε. Μερικούς ανθρώπους δεν είναι να τους έχεις την παραμικρή εμπιστοσύνη...
Επειδή όμως το 'χει στο αίμα του να σχολιάζει, και κατά προτίμηση κακόβουλα και μοχθηρά, δεν άντεξε στον πειρασμό να μιλήσει κι αυτός για κάτι που του κίνησε την προσοχή στους μήνες που πέρασαν. Βεβαίως η θέση του είναι προκατειλημμένη και αντιδραστική, αλλά ο ίδιος επιμένει ότι δεν κατέχεται από κακές προθέσεις, και ότι το σκέφτηκε καλά και επί μακρόν το θέμα πριν διατυπώσει τα συμπεράσματά του. Που είναι εξαιρετικά σύντομα αλλά, μας διαβεβαιώνει, διόλου αυθαίρετα ή βιαστικά.
Λέει λοιπόν ότι, αφού παρακολούθησε τη δισκογραφική δραστηριότητα και μέρος της ζωντανής των ελληνικών ροκ γκρουπ που φέρονται αυτόν τον καιρό σαν ελπιδοφόρα, του δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, στη συντριπτική τους πλειοψηφία διακατέχονται από συμπλέγματα ωραιοπάθειας, εγωκεντρισμού, αυτοθαυμασμού, και εν γένει υπερβολικής μυωπίας απέναντι σ' οτιδήποτε απέχει πέραν των δύο μέτρων απ' τον υπέροχο εαυτό τους. Παρατήρησε ότι αρνούνται την ενημέρωση, αρνούνται τη μουσική μόρφωση, αρνούνται τη συναδελφικότητα και τη συνεργασία, αρνούνται την εξέλιξη και αρνούνται τη συναίσθηση και τη συνείδηση - και, όταν η εταιρία αποφασίσει να τους καλέσει, αρνούνται να αρνηθούν. Κατάλαβε ότι δεν ήταν μόνο πρόβλημα προσωπικότητας, ταλέντου και γενικότερης παιδείας, αλλά και πρόβλημα ουσιαστικού ενδιαφέροντος γι' αυτό που δηλώνουν ότι κάνουν. Και, μαζί μ' αυτό, πρόβλημα γλώσσας, καθώς δεν ξέρουν τι να πουν, και μουσικής έκφρασης, καθώς δεν ξέρουν πως να το πουν.
Και, τέλος, κατάλαβε ότι, στο ερώτημα «μα γιατί δεν βρίσκονται επιτέλους μέρη να παίξουν τα ελληνικά γκρουπ», ερώτημα - μάστιγα στα χείλη των άμεσα και έμμεσα ενδιαφερόμενων που γίνεται μέρα με την ημέρα όλο και πιο επείγον και βασανιστικό, η απάντηση δεν μπορεί να είναι παρά μία: Γιατί κανένας τους δεν έχει αποδείξει ότι το αξίζει.
Με αυτές τις σκέψεις στο μυαλό, προχώρησε στην επιλογή του... Όταν την ολοκλήρωσε, δεν εξεπλάγη που δεν αντίκρυσε σ' αυτήν ούτε έναν ελληνικό δίσκο.

Αργύρης Ζήλος

1. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt
2. NAIL - Scraping Foetus Off The Wheel
3. SCATOLOGY - Coil
4. NOT BORN BEAUTIFUL - Shock Headed Peters
5. OIL AND GOLD - Shriekback
6. ENERGIZED - Blue Murder
7. POKKEHERRIE - The Ex
8. THE DIFFERENCE IS... - Mood Six
9. MAXIMIZING THE AUDIENCE - Vim Mertens
10. ONCE UPON A TIME - Simple Minds
11. KHAMU - C Cat Trance
12. HEAVEN - Shockabilly
13. THE RESTLESS STRANGER - American Music Club
14. NEW DAY RISING - Husker Du
15. HOUNDS OF LOVE - Kate Bush

Η ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΗΣΥΧΟΥ ΗΛΙΟΥ

Το ροκ εν ρολ εξακολουθεί να διαιωνίζει επίμονα τους μύθους του. Εξακολουθεί να τους αναπαράγει, να τους αποσυνθέτει στις τυχόν κρίσεις αλαζονείας και να τους αντικαθιστά με νέες επινοήσεις, με νέα πρόσωπα. Πρόσωπα που στην καλύτερη περίπτωση αιωρούνται ανύποπτα ή απλώς αμήχανα μεταξύ λογικής και εφιάλτη: της εγωκεντρικής δηλαδή επιβίωσης και της εθελοντικής αποχώρησης από το προσκήνιο των αγοραίων συναλλαγών. Η «λύση» αναζητιέται στη συνηθέστερη περίπτωση στις λιτανείες των σταδίων οι οποίες οδηγούν συχνά σε μια ποικιλία μεταμφιέσεων, σε μια ποικιλία ρόλων, από αυτόν του ψυχο-συναισθηματικού γκουρού ως αυτόν του αυτοσυγκρατημένου ηδονοβλεψία. Άλλοθι, βέβαια πάντα υπάρχουν για να εντάσσεται το κάθε τι όχι απλά στο χρόνο και τη συγκυρία που το θρέφει, αλλά σ' αυτήν τη φρενιασμένη και όπως δείχνουν τα πράγματα απρόσκοπτη ροή του ροκ εν ρολ. Του ροκ εν ρολ που χωρίς καμιά απολύτως τύψη ζει, μα και προσφέρει ζωή στο παρόν αδιαφορώντας σκανδαλωδώς για το μέλλον, και πολύ περισσότερο διαψεύδοντας με στόμφο κάθε πιθανή ή αληθοφανή πρόβλεψη.
Προχωρεί λοιπόν οπλισμένο με την πιο αλαζονική αισιοδοξία και τον πλέον απίστευτο ανορθολογισμό, κυοφορώντας βραδυφλεγείς υποσχέσεις και άλλο τόσο κακόπιστες εγγυήσεις. Ο «λόγος» του γι' αυτό επέζησε, υπομένοντας τις μεταλλάξεις της φόρμας και τους απο-προσανατολισμούς του περιεχομένου: γιατί ήταν παρορμητικός και εξακολουθεί να δελεάζει ακόμα και την πιο αποστασιοποιημένη, αυτόνομη και ερμητική διάνοια, άλλοτε με τη φερεγγυότητα του πάθους του και άλλοτε με την αφέλεια αυτών των ενστικτωδών παρορμήσεών του. Εξάλλου η ίδια η λειτουργικότητά του σ' αυτήν την αντίθεση ανάμεσα στον κυνισμό της διασκέδασης και το ναρκισσισμό της απομόνωσης στηρίζει την αποτελεσματικότητά της. Γι' αυτό η φόρμα του χωρά από το πλέον ανάλαφρο και αφελές ποπ στοιχείο ως τον πιο βαρύγδουπο χλευασμό κάθε συμβατικής αντίληψης περί δομής ρυθμού, αρμονίας, μαζικότητας κ.λπ.
Όμως αν όλα τα παραπάνω πρόλαβαν λίνο - πολύ να σημαδέψουν τη δεκαετία του '60 και να εκτροχιάσουν την αμέσως επόμενη, σήμερα στα τέλη του '85 υπάρχουν άραγε κάποια στοιχεία, μόλις αναγνωρίσιμα έστω, που αν δεν διαφοροποιούν τη σκοπιμότητα της ύπαρξής του τουλάχιστον επισημαίνουν τη διεύρυνση της ικανότητας αντίληψής του και κατά συνέπεια την πληθυσμιακή έκρηξη των εκφραστικών διαύλων επικοινωνίας του και ακόμα περισσότερο των ιδιοσυγκρασιακών εκφραστικών καταθέσεων, οι οποίες μάλιστα αν μη τι άλλο το κατοχυρώνουν σαν την αντιφατικότερη λαϊκή μουσική του σήμερα, μαζί με την τζαζ;
Είναι κατ' αρχήν γνωστό ότι το γεγονός πως στα συστατικά στοιχεία του χαρακτήρα αυτής της μουσικής επανάστασης περιλήφθηκαν η κοινωνικο-πολιτική θέση και στάση ζωής, η συγκινησιακή ευθύτητα, ο αυθορμητισμός στην εκτέλεση, η λιτότητα στη χρήση των εκφραστικών μέσων και σταδιακά η συνειδητή λειτουργία του ακουστικού, ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού ήχου μέσα από την αυτοδιάθεση της «εικόνας» του σκηνικού ή τηλεοπτικού ροκ εν ρολ - ήρωα, επέτρεψε στο ροκ εν ρολ να διαιωνίζει ακατάπαυστα μια ενεργητική παρουσία στο αισθητικό και κοινωνικο-πολιτικό πεδίο, να εκφράζει μια έστω σχηματικά εννοούμενη «παγκόσμια κοινωνία νέων», να αντιπαραθέτει ένα κοινωνικό πρόσωπο στον «εσωτερισμό» των αντιπροσώπων του, και ακόμη να ακυρώνει συστηματικά τις ανούσιες παλινδρομήσεις και τις αλλότριες συνήθειες που κατά καιρούς υιοθετεί. Επίσης μέσα από μια ευανάγνωστη κλίμακα διαδοχικών υπερβάσεων των ορίων του κατορθώνει να αποτελεί διαρκώς ζωτικό σημείο αναφοράς μιας παγκόσμιας συνείδησης, μια σύγχρονη γλώσσα επικοινωνίας και ένα μη αυτο-περιοριζόμενο εκφραστικό ιδίωμα, κατανοώντας και εφαρμόζοντας με όλο και πιο αποτελεσματικό τρόπο όσο περνά ο καιρός αυτό που αποκαλούμε «λειτουργία ανάδρασης» (Feedback). Εδώ βέβαια το ροκ εν ρολ γίνεται πια *συνειδητή καλλιτεχνική πράξη*.
Κι ωστόσο παραμένει ακόμα μαζικό, με έντονα τα χαρακτηριστικά της λαϊκής του προέλευσης, διατηρώντας πάντα το νεανικό του ιδεαλισμό και οπωσδήποτε τον ενθουσιασμό του. Έτσι, ικανοποιώντας ως ένα μεγάλο βαθμό τα κοινωνικο-πολιτικά του ερείσματα, παραμένει κατανοητό ενώ παράλληλα δείχνει πιο προσωπικό, πιο ιδιωτικό, εισχωρώντας στο σήμερα μ' έναν έντονα τραγικό χαρακτήρα και μια ιδιαίτερα οξυμμένη εσωστρεφή διάθεση. Είναι δηλαδή, μ' έναν εξωφρενικό τρόπο, και αυθόρμητο και έντεχνο και θυμικό και εγκεφαλικό.
Όπως καταλαβαίνουμε αυτή η «σχιζοφρενική» κατάσταση βρίσκει σήμερα το πιο κατάλληλο έδαφος να αναπτυχθεί σε όλη της την υπερβολή. Αυτό λοιπόν το στοιχείο που συμβιβάζει τόσο αντιφατικές έννοιες όπως οι παραπάνω είναι και το μυστικό της διαχρονικότητάς του. Και είναι αυτό επίσης που καθιστά το χαρακτήρα του ΜΟΝΑΔΙΚΟ.
Προσοχή όμως: το ροκ εν ρολ δεν περιγράφει απλά και μόνο κάποιο σύμπτωμα της εποχής μας, ούτε αρκείται στο να δημιουργεί παραισθήσεις, να διατυπώνει προαισθήσεις, ή να προτείνει στην καλύτερη περίπτωση αμυντικούς μηχανισμούς. Το σύγχρονο ροκ εν ρολ ταυτίζεται κυριολεκτικά με την εποχή του: είναι το ίδιο προκλητικό, το ίδιο ελκυστικό, το ίδιο ανασφαλές, το ίδιο ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ. Πράγμα που σημαίνει ότι η παρακολούθηση της πορείας του από δω και μπρος είναι κάτι παραπάνω από απλώς ενδιαφέρουσα, ή έστω συναρπαστική: είναι α-πο-κα-λυ-πτι-κή, και γι' αυτό επιβάλλεται!

Χρήστος Τσανάκας

1. DOUBLE ALBUM - Ledernacken
2. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC - Butthole Surfers
3. BAD MOON RISING - Sonic Youth
4. SCATOLOGY - Coil
5. MAXIMIZING THE AUDIENCE - Vim Mertens
6. SEX WITH GOD - Minimal Man
7. LIVE - Wipers

8. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt
9. ON DRY LAND - Rimarimba
10. NEW DAY RISING - Husker Du
11. SILENCE & WISDOM - Deux Filles
12. HOMMAGE AN EINEN WASSER SPEICHER - For Der Flut
13. GRR HUH YEAH - Longshoremen
14. NECRONOMICON II -Συλλογή από Ισπανία
15. LA MUTAZIONE - Giancario Toniutti

Robert Wyatt

Η ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΝΟΜΕΝΚΛΑΤΟΥΡΑΣ

Ξεμπερδέψαμε λοιπόν και μ' άλλη μια χρονιά. Μια χρονιά ήσυχη, χωρίς θύελλες, χωρίς αρνητικές και θετικές εξάρσεις:
Η ανάπαυλα πριν τη θύελλα; η ύφεση της παρακμής; Κανείς δεν είναι σε θέση να διαλέξει με βεβαιότητα μπροστά σ' αυτήν την εκνευριστικά ομοιόμορφη μανία των φετινών δρώμενων να κινηθούν μέσα σ' ένα ορισμένο και σαν εξ αρχής καθορισμένο πλαίσιο, πάντοτε βέβαια από την όψη της *έντασης* και της *ισχύος* της Μουσικής Δύναμης, μια και το κυρίαρχο χαρακτηριστικό των 80's, η ταυτόχρονη ύπαρξη αμέτρητων κατακερματισμένων μουσικών και αισθητικών τάσεων, τόσο μικρών ώστε καμιά να μην μπορεί να αποτελέσει μια *πλήρη και αυτοτελή καλλιτεχνική πρόταση*, έλαμψε και πάλι σ' όλο του το μεγαλείο.
Πιο ειδικά, δεν συναντήσαμε τίποτα περισσότερο από τη Madonna και τις παραληρούσες Wanna Be's της, τη Βρετανική Ανυπαρξία και την Αμερικάνικη Αναβίωση. Η πρώτη δεν χρειάζεται πια κανένα σχόλιο απο μας - απλά και μόνο μπορούμε να προειδοποιήσουμε ότι τα πράγματα δεν είναι πάντα τόσο απλά όσο δείχνουν, τη στιγμή που οι προειδοποιήσεις για την ταχύτατα συρρικνούμενη λαϊκότητα του ροκ εν ρολ αρχίζουν να παίρνουν μια ολοένα και πιο συγκεκριμένη μορφή μπροστά στην προοπτική που αντικρύζουν οι επίγονοι του Πρίσλεϊ και του Μπέρι να ακούγονται και να εκτιμώνται από μια μουσικοκριτική νομενκλατούρα εκατό ανθρώπων ανά την υφήλιο. Όσο για την παρακμή της Γηραιάς Αλβιόνος, δεν είναι τίποτα περισσότερο από αυτό που πράγματι αναμενόταν εδώ και πολύ καιρό: στα πλαίσια μιας λαϊκής τέχνης, η παράδοση και η διατήρησή της μέσα από τον εκσυγχρονισμό της φόρμας είναι sine qua non - προς τιμήν της, η τζαζ ποτέ σχεδόν δεν το ξέχασε - και η παραβίαση του πρωταρχικού αυτού κανόνα οδηγεί αργά ή γρήγορα στην εξόντωση, ή μάλλον στην αυτοκαταστροφή. Η βρετανική γενιά κατέρρευσε στην πλειοψηφία της κάτω από το βάρος της αλλαζονίας της τη στιγμή που από την άλλη μεριά της θάλασσας, πολύ πιο σίγουρα, πολύ πιο σταθερά, χωρίς εντυπωσιασμούς και εκκεντρικότητες, χωρίς τάσεις μεγαλομανίας και «υψηλής» έμπνευσης, χωρίς προσπάθεια επιβολής μέσα από τη στείρα άρνηση, χτίστηκε και ακόμα συνεχίζει να αναπτύσσεται μία απέριττη, προσγειωμένη και τώρα τελευταία αρκετά σοβαρή μουσική σκηνή... σε κάποια απόσταση ακόμα από τις μπλου φόρμες, αλλά ολοένα και πλησιάζει: Certain General, Violent Femmes, Green On Red, Long Ryders, Rain Parade, True West, και δεκάδες άλλοι γνωστοί και άγνωστοι, κινούμενοι σε πιο προκεχωρημένα εδάφη, όπως οι Meat Puppets, οι REM και ο περίγυρός τους - πολλά πρόκειται να ακούσουμε για τους περισσότερους απ' αυτούς στις μέρες που έρχονται.
Δεν ωφελεί να βιαζόμαστε: τα δρώμενα των τελευταίων μηνών αποδεικνύουν εντονότερα παρά ποτέ τη μαεστρία με την οποία οι ρίζες τιμωρούν όποιον ξεχνά. Και χωρίς άγχος, απλά ακούστε τους παρακάτω δίσκους σαν μια τελευταία ανάμνηση του '85. Δεν διαλέχτηκαν με φανατισμό: με εξαίρεση την πρώτη πεντάδα, κάποιοι άλλοι θα μπορούσαν να τους αναπληρώσουν χωρίς σοβαρές αντιρρήσεις. Σε μια χρονιά σαν τη φετινή δεν ήταν δυνατόν να υπάρξουν προτάσεις - ταμπού. Και κάτι τέτοιο, σε τελική ανάλυση, δεν φαίνεται να έχει ιδιαίτερη σημασία - αν και πολύ θα θέλαμε στο επόμενο ραντεβού μας να συναντηθούμε και πάλι, διαπιστώνοντας ότι γίναμε λίγο πιο απόλυτοι απ' ό,τι φέτος...

Γιώργος Κυριακόπουλος

1. HOUNDS OF LOVE - Kate Bush
2. NOVEMBER'S HEAT - Certain General
3. THE HEAD ON THE DOOR - The Cure
4. CIELO E TERRA - Al Di Meola
5. FRIED - Julian Cope
6. SONGS FROM THE BIG CHAIR - Tears For Fears
7. WALKING IN THE SHADOW OF THE BIG MAN - Guadalcanal Diary
8. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - R.E.M
9. 25 O'CLOCK - The Dukes Of Stratosphear
10. OIL AND GOLD - Shriekback
11. GAS, FOOD, LODGING - Green On Red
12. ZOOLOOK - Jean Michel Jarre
13. SQUARE DANCE - Food And Shelter
14. AROUND THE WORLD IN A DAY - Prince And The Revolution
15. ONCE UPON A TIME - Simple Minds

ΠΕΡΑ ΑΠ' ΤΟ ΒΙΝΥΛΙΟ

Ήταν και είναι μανιακή μου πεποίθηση πως η σχέση μας με το ροκ εν ρολ είναι ολότελα διαφορετική απ' αυτήν του διαμορφωμένου μέσου ακροατή με την όποια μουσική. Πάντα έβλεπα αυτούς τους ήχους σαν μικρούς, κρυφούς κώδικες των οποίων τα κλειδιά είναι κοινά μυστικά. Όπως είπε και ο Βέντερς, είναι αυτή η ανεπανάληπτη αίσθηση ταυτότητας που είναι ολότελα δικιά σου. Έτσι, έχοντας αυτά τα πάθη, κάπου ένιωσα μετέωρος γι' αυτή τη χρονιά. Σίγουρα τα πράγματα ήταν άσχημα.
Ενώ στην Αγγλία τίποτα πια δεν συνιστά «σκηνή», στην Αμερική κυριάρχησε το τσούρμο των αναβιωτών, αυτοί οι κύριοι που δεν έχουν τίποτα καλύτερο να κάνουν απ' το να ξεθάβουν κάποιες πρώην «εναλλαχτικές» προτάσεις ζωής που ήδη έχουν αποδειχτεί μάταιες και παρωχημένες... Πόσο μάλλον όταν όλα αυτά συνοδεύονται από μια μουσική οπισθοδρομική, φλύαρη και στοιχειωμένη. Το πρόβλημα με την αναβίωση δεν είναι μόνο η στείρα και αντιδραστική προσέγγιση του παρελθόντος. Είναι και η νοοτροπία που συνοδεύει αυτό το συγκεκριμένο παρελθόν και η σχέση του με μας στο σήμερα που έχει άλλο πρόσωπο. Οι χειρουργικές των Shockabilly είναι μία καθώς πρέπει απάντηση σ' όλα αυτά...
Το χαρντκόρ - ή αυτό που ονομάζουμε χαρντκόρ - είναι ο χώρος που μας στήριξε και για φέτος. Εδώ όλα παίζονται με ανοιχτά χαρτιά. Όμως, πρόκειται για ένα χώρο όπου όλα είναι πιθανά μιας και απουσιάζουν οι όποιοι κανόνες. Νομίζω πως έχει παρέλθει οριστικά η εποχή των κοινοτήτων, τουλάχι-

στον όπως τις ξέραμε μέχρι σήμερα. Τυχόν εκρήξεις σαν το ηφαίστειο του χαρντκόρ (μικρές, γλυκές μου φλόγες!) δεν είναι παρά θαυμαστά σκιρτίματα θανάτου και ζωής. Απουσιάζει κάθε αίσθηση διάρκειας μιας και τίποτα δεν μετατίθεται στο μέλλον, φοβερές ρήξεις που είτε θα σε σώσουν είτε θα σε εξοντώσουν. Έτσι, έχουμε απ' τη μια το αδιέξοδο και απ' την άλλη την διέξοδο. Οι επιζήσαντες θα ανοίγουν διαρκώς νέους δρόμους, οι προηγούμενες τελετές μύησης δώσαν τη θέση τους στο «ξεκαθάρισμα» που εγκαινιάστηκε φέτος. Από την άλλη, όταν καίγονται τα Μπρίξτον, φλέγονται και οι μπάντες (χαιρετώ σας Redskins και Μπίλι Μπραγκ) - και ευλογήστε τις τυχόν διαφορετικές θύελλες. Μόνο που τέτοιου είδους κοινότητες, οφείλουν την ύπαρξή τους στα γκέτο των αλλοδαπών στη Δύση και στους όποιους ανθρακωρύχους (ναι, στους ανθρώπους που δεν μπορούν παρά να χτυπούν την «κάρτα» τους, ξέρετε, υπάρχουν και φάμπρικες και γίνονται πολλά εκεί μέσα...) παρά στη μουσική...

Μια ματιά στο τι έγινε φέτος μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως έφτασε η εποχή του μεγάλου περιπλανητή. Είναι το πεπρωμένο του δυτικού ανθρώπου που πέρα από τις κοινωνικές εκρήξεις τον θέλει υπερβολικά μόνο. Μιλάμε για την αίσθηση των ταξιδιωτικών ιστοριών είτε ανά τον πλανήτη με όποια μέσα (Yello, δαιμονισμένοι χαρντκοράδες των κομπιούτερ, ευφυείς προβοκάτορες της ποπ), είτε σε ένα μαύρο κλειδωμένο κελάρι (Foetus), είτε στα σοκάκια των φτωχοσυνοικιών (Tom Waits). Από την άλλη, αγκαλιάστε τις κολεκτίβες των Dead Kennedys ή των Ex, ή τους σεβάσμιους άρχοντες της γνώσης (Ρ. Γουάιατ) και τους ρομαντικούς αντάρτες των πόλεων (Τζο Στράμερ)...

Πάντα πίστευα πως το ροκ εν ρολ καταξιώνεται *πέρα από το βινύλιο* σαν υπόθεση ζωής ή θανάτου, μα, όπως και νά 'χουν τα πράγματα, σαν το ρεβόλβερ μας ενάντια στον όποιο εφησυχασμό. Βέβαια, δεν έχουμε φτάσει στο σημείο να μιλάμε για τους τελευταίους των Μοϊκανών (αλλιώς δεν θα αρθρογραφούσαμε, θα βιαζόμασταν ακόμα πιο πολύ για άλλα πράγματα). Αυτό που είναι σίγουρο είναι πως, από εδώ και πέρα, οι Μοϊκανοί θά 'ναι διαφορετικοί. Έτσι, οι κυρίες με τους κυρίους που παρελαύνουν απ' τις παρακάτω 33 στροφές, ζουν σαν μουσικοί και δεν χρειάζονται τα άλμπουμ για να λανσάρουν μια εικόνα. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι οι δικοί μας οι Blue Light. Πολύ μακριά από διάφορες καρικατούρες σκότους και στυλ (ντόπια φαινόμενα οξείας βαρεμάρας), έχουν τη θέση τους σε μια άλλη λίστα...

Νομίζω πως ο ροκ εν ρολ ακροατής είναι αυτός που το βιώνει και το *υπερβαίνει*, νομίζω πως είναι αυτός που το θεωρεί υπόθεση ζωής ολότελα δικιά του και δεν αρκείται σε παθητικά και μίζερα βινυλιογεύματα. Έτσι, λίγοι ήταν αυτοί που φέτος μας στήριξαν στα πόδια μας για να συνεχίσουμε αγκαζέ μ' αυτήν τη δαιμόνια μουσική...

Νίκος Τριανταφυλλίδης

1. NAIL - Scraping Foetus Off The Wheel
2. FRANKENCHRIST - Dead Kennedys
3. STELLA - Yello
4. LIVE - Wipers
5. VIETNAM - Shockabilly
6. RAIN DOGS - Tom Waits
7. SCATOLOGY - Coil
8. POKKEHERRIE - The Ex
9. GIFT OF LIFE - The Membranes
10. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt
11. CUT THE CRAP - The Clash
12. THE FIRSTBORN IS DEAD - Nick Cave and the Bad Seeds
13. BAD MOON RISING - Sonic Youth
14. ONCE UPON A TIME - Simple Minds
15. THE MARGIN - Peter Hammill

ΟΙ «ΚΑΛΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ»

Νά 'μαστε λοιπόν στο κείμενο του απολογισμού αυτής της χρονιάς, με την τεχνητή επιταγή να υπερασπίσουμε το ότι το ροκ εν ρολ υπάρχει ακόμα. Ποιός χρειάζεται να το μάθει; Αυτό το ξέρει ο καθένας από τις προσωπικές του σκέψεις πάνω στην κατάσταση του ίδιου του εαυτού του. Τι να κάνω τώρα εγώ; Να απολογηθώ για τη λίστα μου με τους δίσκους; Τη στιγμή που θα μπορούσα άνετα να βάλω άλλους πενήντα; Να απολογηθώ για τον εαυτό μου σε μια χρονιά που μου επιφύλαξε τις μεγαλύτερες συγκινήσεις πάνω στα προβλήματα που με απασχολούν σαν άνθρωπο του κόσμου;

Δεν μπορώ να το κάνω, και αυτή τη φορά το χρωστάω. Υπάρχει μόνο ένα πράγμα: είναι απόλυτη ανάγκη το ροκ εν ρολ να δώσει αξία στα σημεία που έχει κερδίσει και για τα οποία έχει χαρακτηριστεί. Για να μπορέσει κάποιος να ανατρέψει θα πρέπει να αισθάνεται πρώτα ικανός για πολλά και ωραία πράγματα. Κι αυτή τη δύναμη την έχει δώσει το ροκ εν ρολ. Το ότι οι άνθρωποι όπως είναι φυσικό την πρόδωσαν μερικές φορές δε σημαίνει ότι αυτή δεν είναι πάντοτε εκεί. Και στην κατάσταση που έχουμε φτάσει είναι άμεση ανάγκη να μπορούμε να αισθανθούμε ικανοί για πολλά και ωραία πράγματα. Αλλιώς δε μας σώζει τίποτα. Ούτε οι λίστες ούτε οι δηλώσεις νομιμοφροσύνης σε σχέση με κάτι που ξέρουμε καλά ότι μας έχει κάνει να μπορούμε να αισθανθούμε.

Όταν αισθάνεσαι ικανός για πολλά και ωραία δεν έχεις καιρό για επεξηγήσεις. Δεν υπάρχει χρόνος. Είναι πολύτιμο να αισθανόμαστε αυτά που ανέκαθεν αισθανθήκαμε. Ο πόλεμος δεν ήταν ποτέ χαρακτηριστικό του ροκ εν ρολ, και προφανώς όχι αυτό που ονειρευτήκαμε. Ακόμη και η άμυνα είναι χαρακτηριστικό πολέμου.

Όσο για τα συγκροτήματα; Όποιος θά 'γραφε καλύτερο τραγούδι από τον «Good Advices», θα έβγαινε πρώτος.

Αιμίλιος Κατσούρης

1. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - R.E.M.
2. UP ON THE SUN - Meat Puppets
3. STATE OF OUR UNION - Long Ryders
4. CHARM WORLD - Yo
5. UNDERWATER - Crippled Pilgrims
6. EXPLORING THE AXIS - Thin White Rope
7. ANTIETAM - Antietam
8. SUNDOWN ON VENUS - Jet Black Berries
9. GAS, FOOD, LODGING - Green On Red
10. FEGMANIA - Robyn Hichcock
11. NEW DAY RISING - Hüsker Dü
12. STRAIGHT AHEAD - Greg Saye
13. SEAT OF THE WRITING MAN - Darts Found In Sea
14. CRASHING DREAM - Rain Parade
15. DINOSAUR - Dinosaur

ΤΟ ΒΑΛΣ ΤΟΥ ΤΙΤΑΝΙΚΟΥ

Μουσικός απολογισμός 1985... Ρεύματα, μόδες, στυλ και τα ρέστα, κι είναι κάτι τέτοιες ώρες που η ιδιότητά μου σαν... μουσικοσχολιαστή με κάνει να νιώθω σαν μέλος της ορχήστρας του Τιτανικού που έπαιζε ατάραχη τα βαλσάκια της ενώ γύρω της χανόταν το σύμπαν.

Αλλά όλο το χρόνο για δίσκους και στυλ μιλήσαμε, για σκερβελέδες που στην πλειοψηφία τους χαμένοι μέσ' στην ομίχλη της δεύτερης λυσεργικής νιότης τους δεν πήραν χαμπάρι τίποτε απ' τη σφαγή που έγινε δίπλα τους - δείτε για παράδειγμα την Αγγλία: τι πιο σημαντικό από τη συντριβή των ανθρακωρύχων συνέβη εκεί το 1985, και σε πόσους από τους δίσκους που μας ήρθαν από 'κει πέρασε αυτό το γεγονός; Μου θυμίζει τις αρχές της δεκαετίας του '50 στον τόπο μας: οι αγωνιστές οδηγούνταν στο σφαγείο, και η Ελλάδα τραγουδούσε Γούναρη, Αττίκ ή δεν ξέρω τι.

Τέλος πάντων ας μη σας σκοτίζω περισσότερο: δεν περιμένω από αυτή τη μουσική λύσεις για τα όποια αδιέξοδά μου, αλλά με τρομάζει η όλο και πιο μεγάλη αποξένωσή της από τα δρώμενα γύρω της, η όλο και πιο μεγάλη αδυναμία της να τα κατανοήσει, να τα ερμηνεύσει και ως εκ τούτου να παρέμβει σ' αυτά, τα όλο και περισσότερα γκρουπ που μπαίνουν στα στούντιο για να γυρίσουν βίντεο - κλιπ και μέσα σ' όλ' αυτά εμείς που φαίνεται πια να το παίρνουμε απόφαση ότι αυτή η μουσική υπάρχει είτε για να περνάμε πιο ευχάριστα είτε για να επιβεβαιώνει τον τρόπο σκέψης πολλών από μας - και για τον γράφοντα εδώ ακριβώς βρίσκεται η πραγματική κρίση κι όχι στο γεγονός ότι οι πραγματικά σημαντικοί δίσκοι ήταν φέτος πιο λίγοι από κάθε άλλη φορά μέσα στα εφτά τουλάχιστον τελευταία χρόνια.

Κατά τα άλλα η αδυναμία μου να βρω ουσιαστική διαφορά ανάμεσα στο χυλό και στη λάσπη δεν με βοηθά να προσδιορίσω το... στίγμα του σήμερα - και κατ' επέκταση του αύριο. Φοβάμαι ότι μπαίνουμε σ' ένα μεγάλο χειμώνα κι έχουμε ήδη τρία χρόνια χωρίς νέο LP του Iggy Pop, δύο χρόνια χωρίς νέο LP των Cramps, 15 χρόνια από το «FUNHOUSE» των Stooges, κι ένα άλμπουμ από τον Alan Vega που κερδίζει με το σπαθί του τον τίτλο του φιάσκου της χρονιάς.

Δύσκολη ζωή, που να πάρει...

Κώστας Λυμπερόπουλος

Butthole Surfers

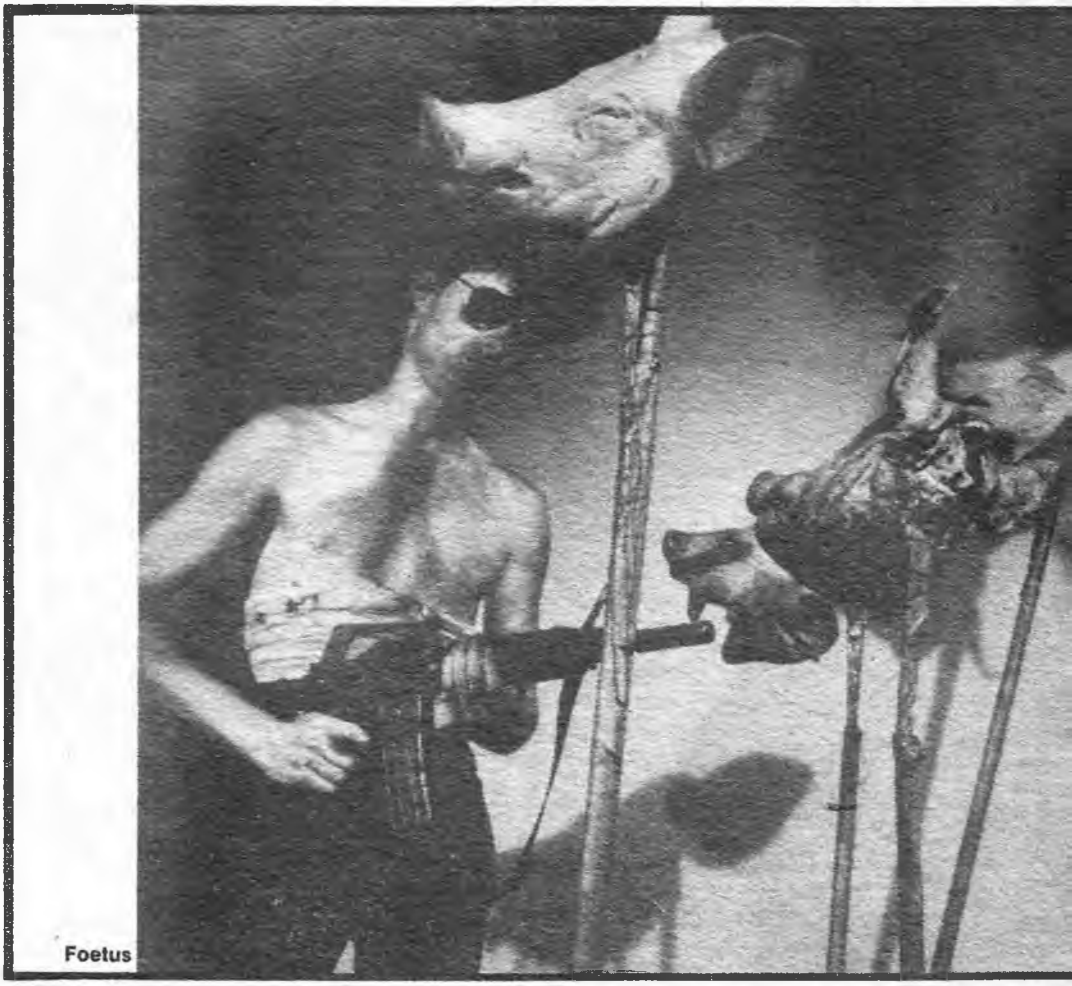
1. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC - The Butthole Surfers
2. NAIL - Scrapin' Foetus Off The Wheel
3. HEAVEN - Shockabilly
4. POKKEHERRIE - The Ex
5. A GIFT OF NOISE - The Membranes
6. SCATOLOGY - Coil
7. PSYCHOCANDY - The Jesus And Mary Chain
8. FRANKENCHRIST - The Dead Kennedys
9. THE FIRST BORN IS DEAD - Nick Cave & The Bad Seeds
10. RAIN DOGS - Tom Waits
11. OLD ROTTENHAT - Robert Wyatt
12. THE MARGIN - Peter Hammill & The K Group
13. LIVE - The Wipers
14. IN CONCERT - Linton Kwesi Johnson
15. ESCAPE - Whodini

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ;

Τελικά ο απολογισμός κάθε χρονιάς λειτουργεί πάντα σαν καταναλωτικός οδηγός, πράγμα αναπόφευκτο ως ένα βαθμό - ο Ήχος είναι το μοναδικό περιοδικό που «ακούει» τις καινούριες μουσικές. Εμάς εδώ πάντα μας ενδιέφερε το αύριο, μας προβλημάτιζαν τα «σχήματα των πραγμάτων που θα 'ρθούν», οι αλλαγές που θα γίνουν και γίνονται όχι μόνο στη μουσική αλλά στην κοινωνία ολόκληρη. Γιατί όπως και να το κάνουμε μουσική και κοινωνία είναι έννοιες στενά δεμένες μεταξύ τους - η πρώτη βοηθά να διαμορφωθεί η δεύτερη που γεννάει την πρώτη.
Το καινούριο λοιπόν δεν μπορεί να βγει από κοινωνικές συνθήκες που μένουν στάσιμες. Η Αγγλία του '70 είναι διαφορετική απ' αυτήν του '76 ή του '85. Θα μπορούσε να ρωτήσει κάποιος αν η Αγγλία του τότε είναι χειρότερη απ' την Αγγλία του τώρα, την Αγγλία της οικονομικής κρίσης, της ανεργίας και πάνω απ' όλα της εφιαλτικής καταπίεσης και βίας. Κανείς δεν πρόκειται να δεχτεί το αντίθετο, όμως παρ' όλ' αυτά η αγγλική κοινωνία έκανε ένα βήμα μπροστά ακολουθώντας τους φυσικούς νόμους, ένα βήμα προς την ολοκληρωτική κατάρρευση και την αναγέννηση. Μην ξεχνάτε ποτέ ότι η βία είναι η μαμή μιας κοινωνίας που γεννά, με πόνους βέβαια, μια άλλη κοινωνία. Δεν υπάρχει σε καμιά γλώσσα του κόσμου πιο όμορφη λέξη από την Επανάσταση...
Το σημερινό αντι-απολογισμό μου τον θεώρησα χίλιες φορές τιμιότερο αυτό από το να αραδιάσω διάφορα συγκροτήματα και τάσεις - ποιά μ' άρεσαν ποιά δεν μ' άρεσαν κ.τ.λ. Σε τελευταία ανάλυση τι σημασία έχει; Τι σημασία έχουν τώρα που τα πράγματα χόντρυναν και αγρίεψαν για τα καλά, τώρα που ο κάθε κατεργάρης πηγαίνει στον πάγκο του αποκαλύπτοντας ένα - ένα τα «χαρτιά» του. Όταν ο μεγάλος Κέιλ δηλώνει υπέρ του Ρέιγκαν και η μεγάλη Νίκο τελειώνει τα κονσέρτα της με το «Deutchland Uber Alles», όταν οι CLASH ξαναχτυπάνε περισσότερο πολιτικοί παρά ποτέ - «δεν μας αρέσουν οι Clash, όλο τα ίδια και τα ίδια λένε, άσε και κείνες οι χουλιγκάνικες φωνές τους» - να ποιές είναι οι τάσεις που διαμορφώνονται μέσα στο ροκ εν ρολ. Η ριζοσπαστική κοινωνική αλλαγή αρχίζει στο δρόμο. Κι αν τη γουστάρεις, κόψ' τις μ....ς κι έβγα έξω.

Αντώνης Φράγκος

1. NAIL - Scraping Foetus Off The Wheel
2. FRANKENCHRIST - Dead Kennedys
3. POKKEHERRIE - The Ex
4. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt
5. THE GIFT OF LIFE - Membranes
6. LIVE - Wipers
7. BAD MOON RISING - Sonic Youth
8. NEW DAY RISING - Husker Du
9. PSYCHOCANDY - Jesus And Mary Chain
10. THE FIRSTBORN IS DEAD - Nick Cave And The Bad Seeds
11. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC - Butthole Surfers
12. CUT THE CRAP - The Clash
13. HALBER MENSCH - Einsturzende Neubauten
14. IN CONCERT WITH THE DUB BAND - Linton Kwesi Johnson
15. NOT BORN BEAUTIFUL - Shock Headed Peters.

Foetus

ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΣΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

Χρησιμοποιώντας κάθε λογής βασανιστικές έννοιες, λέξεις και καταστάσεις όταν θέλεις να παινέψεις έναν καλλιτέχνη ή ένα δίσκο, φτάνεις στο σημείο ν' αναρωτιέσαι πόσο μπορείς να ξεφύγεις από το σταράτο αυτοχαρακτηρισμό σου σαν παρανοϊκού. Θέλω να πω ότι αισθάνομαι πως δεν μου επιτρέπεται η ελάχιστη αισιοδοξία για την τύχη αυτού του κόσμου, όταν λατρεύω δόκτορες σαν τους Dead Kennedys, σκουπίδια σαν τους Cramps, αρρώστιες σαν τον Foetus και τον Cave, ακόμη και «απλώς σκοτεινές» υπάρξεις σαν τους Cure. Δεν μου επιτρέπεται γιατί το ροκ εν ρολ επεμβαίνει σε κάθε κομμάτι της ζωής μου, είναι το όπλο μου που το φροντίζω με αγάπη, και δεν μπορώ να χαμογελάσω με προσδοκία για το μέλλον όταν το αλφαβητάρι της καθημερινής μου ζωής χαρακτηρίζεται από στίχους σαν αυτούς των Black Flag.

Κατάλαβέ το, έχουμε πόλεμο
δεν μπορούμε να κερδίσουμε
Μας μισούν, τους μισούμε
δεν μπορούμε να κερδίσουμε
Γιούπι!

Δείχνουν αποφασισμένοι να το γλεντήσουν μέχρι το τέλος, κι έχουν δίκιο. Γιατί δεν υπάρχει έξοδος από την κρίση του Δυτικού κόσμου, και η «τρομοκρατία» είναι εδώ για να το δείχνει. Είναι το τίμημα που πληρώνει η Δύση για την πρωτόφαντη ικανότητά της ν' απελπίζει τον άνθρωπο, κι όσο κι αν κανείς μας δεν αποδέχεται θεωρητικά ή πρακτικά την ιδέα να γίνει το ανύποπτο θύμα μιας κάποιας έκρηξης για κάποιο σκοπό, σκάψτε τα συναισθήματά σας κάθε φορά που ένας λακές χάνει το δικαίωμα να αναπνέει - ξεχάστε για λίγο το γεγονός πως τέτοιες ενέργειες οδηγούν σ' ένα πιο αυταρχικό κράτος και πουθενά αλλού.
Δεν υπάρχει έξοδος από την κρίση του Δυτικού κόσμου, και το ροκ εν ρολ βινύλιο καταγράφει ένα μαχητικό σάουντρακ για το κάθε βήμα προς το βούρκο. Ή, τουλάχιστον, αυτό είναι το βινύλιο που νιώθω πως πρέπει να σας προτείνω σαν αντιπροσωπευτικό της σκληροπυρηνικοποίησης που επιβάλλει η επιθυμία να μην ξεπουληθείς στις κάθε λογής θετικές - έμμεσα ή άμεσα - αντιμετωπίσεις της κοινωνίας, και η ανάγκη να παραμείνεις κοινωνικά παρανοϊκός, ένας άνθρωπος

R.E.M.

που τά 'χει τετρακόσια αλλά αποκλίνει κατά πολύ και συνειδητά από το ιδανικό, ανύπαρκτο κοινωνικό πρότυπο. Στ' όνομα των ανεκπλήρωτων ονείρων για μια *χαρούμενη* ζωή, ρίξτε μια ματιά στην κατάστασή μας: καθημερινά ροκανιζόμαστε αντί να ροκανίζουμε. Καθημερινά η ανάσα της ψυχής μας βγαίνει πιο κοφτή, ακόμα κι οι νίκες μοιάζουν πύρρειες: μια κατάσταση που σε σπρώχνει να εκμεταλλευτείς την κοινωνία - τουλάχιστον να προσπαθήσεις -, να επωφεληθείς απ' ό,τι σου προσφέρει ένα ακόμη από τα μέλη της, και ν' αποφεύγεις όσο το δυνατόν τις όποιες υποχρεώσεις σου. Κι ας πάνε όλα κατ' ευχή - ή κατά διαόλου, ανάλογα με το πόσο κυνικός είσαι και με το επίπεδο στο οποίο έχεις εντάξει το ρομαντισμό σου.
Κάντε τα αυτά μουσική κι έχετε το ροκ που ζει στον κόσμο μας. Ένα βίαιο - πάντα - συνονθύλευμα παρεξηγήσεων και αριστουργημάτων, μια πληγή κρυμμένη κάτω από τόνους σκληρότητας, ένα φαταλιστικό κάν' το - μόνος - σου, μια φωνή κουρασμένη να προτείνει, γιατί απευθύνεται σ' ένα κοινό έτοιμο να την κατασπαράξει, να την βρίσει σαν κοινότυπη, στην καλύτερη περίπτωση σαν ονειροπόλα, έτσι και τολμήσει να κάνει κάτι τέτοιο. Ζητάμε μόνο υπενθύμιση - πως αντιδράσατε στο κάλεσμα των Clash για οδομαχίες; - κάποιον να μας σφηνώνει συνέχεια στο κεφάλι την πραγματική κατάσταση. Για τα υπόλοιπα βασιζόμαστε αποκλειστικά στον εαυτό μας, στην ικανότητα ν' αλλάζουμε το αίμα μας σε μουσική, σαν φυσική άμυνα ενάντια στην ακούσια μοναξιά, και σαν σύντροφο στη θεληματική.
Και κάνουμε λάθος.
Το θέμα είναι ότι απογυμνώνοντας το ροκ από την έννοια του κινήματος, καταργώντας την πιθανότητα μιας συνολικής πορείας μετά τις πικρές εμπειρίες που σημάδεψαν την προηγούμενη ιστορία του, παραιτηθήκαμε και από τη δυνατότητα επέμβασης στην οποία πολλαπλή πορεία ακολουθεί τώρα. Τα πράγματα δεν φαίνονται ν' αλλάζουν, η σχέση μας με το ροκ εν ρολ καθορίζεται όλο και πιο πολύ από τη ζωή μας, κι όχι το αντίστροφο που έπρεπε να συμβαίνει.
Πόση σημασία έχει λοιπόν το γεγονός ότι εξακολουθώ - και νομίζω και αρκετοί άλλοι μαζί μου - να πιστεύω στο ροκ, διαπιστώνοντας πως μπορεί ακόμα να μεταμορφώνει σε γοητευτικό το σφυγμό που δείχνει ότι είμαι ζωντανός; Η απάντηση είναι περίπου διαφορετική για τον καθένα, και πρέπει να την αντιμετωπίσει όποιος πονάει γι' αυτήν την υπόθεση, γιατί άσχετα με το αποτέλεσμα, είναι μαγεία να προσπαθείς να *διορθώσεις* τα όνειρά σου.

Αλέκος Παπαδόπουλος

1. FRANKENCHRIST - Dead Kennedys
2. OIL AND GOLD - Shriekback
3. AS THE VENEER OF DEMOCRACY STARTS TO FADE - Mark Stewart
4. NAIL - Scraping Foetus Off The Wheel
5. THE FIRSTBORN IS DEAD - Nick Cave and the Bad Seeds
6. NEW DAY RISING - Husker Du
7. STELLA - Yello
8. ONCE UPON A TIME - Simple Minds
9. RAIN DOGS - Tom Waits
10. CUT THE CRAP - Clash
11. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER'S MAN SAC - Butthole Surfers
12. THE HEAD ON THE DOOR - Cure
13. IGNITE THE SEVEN CANNONS - Felt
14. VERMINE IN ERMINE - Marc Almond
15. GIFT OF LIFE - Membranes

ΓΡΑΜΜΗ ΑΙΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΓΙΝΕ ΜΠΕΣΤ ΣΕΛΛΕΡ

Η βαθιά και (για την ώρα) ανεξίτηλη αιμάτινη γραμμή που τράβηξε ο χρόνος που μας πέρασε πάνω μου, μου αφαιρεί την ανάσα να μιλήσω για μουσικές και για τα εν γένει πεπραγμένα της χρονιάς που λογικά θα ακολουθούσαν σ' ένα τέτοιο σημείωμα.
Επιτρέψτε μου μόνο, ανθρώπινα, να σημειώσω πόσο απέλπιδα χρειαζόμαστε στις μέρες μας πέρα και από τη συναλλαγή - επικοινωνία σε εγκεφαλικό επίπεδο, τους ανθρώπους με καρδιά, τις ψυχές αυτές - τις στέρεες μήτρες ζωής - που είναι κοντά σου για να βοηθάνε να τείνεις το ένα πόδι προς τα άστρα κρατώντας το άλλο σταθερά στη γη, τουλάχιστον μέχρι τη στιγμή που θα χύσεις τα μυαλά στον τοίχο. Καθαγιαστείτε μαζί τους.
Ακόμη εν είδει αισιόδοξης πρόβλεψης πέρα κι απ' τους διονυσιασμούς σε συναυλίες και από έρωτες που ήρθαν και απ' αυτούς που θά 'ρθουν, κρατήστε ανοιχτές τις αισθήσεις σας τη χρονιά που θά 'ρθει, στο επίπεδο της - ας την ονομάσουμε - «τέχνης» σε δυό ονόματα (εμπιστευόμενοι για μια ακόμη φορά τους μικρούς Θεούς, τους ανθρώπους): Anti-Troppeau Council όσον αφορά τη μουσική που αγαπάμε και που μπορούμε να βρούμε εδώ, και στην καινούρια υπό κατασκευή ταινία του Νίκου Νικολαΐδη *«Πρωινή Περίπολος»*, κύρια για τη συμμετοχή της σ' αυτήν της πιο αισθαντικής ηθοποιού που έχει πατήσει στα χώματά μας εδώ και καιρό, της Μισέλ Βάλει.

Κανέλλος Ν. Τερζής

1. ONCE UPON A TIME - Simple Minds
2. JUST A MILLION DREAMS - Alan Vega
3. THE HEAD ON THE DOOR - Cure
4. TOO TOUGH TO DIE - Ramones
5. VARIOUS POSITIONS - Leonard Cohen
6. THE KNEE PLAYS - David Byrne
7. LITTLE CREATURES - Talkin Heads
8. STRAIGHT AHEAD - Greg Sage
9. FRIED - Julian Cope
10. SHE'S THE BOSS - Mick Jagger
11. GAS, FOOD, LODGING - Green On Red
12. PASSIONS DIVISEES - Trisomie 21
13. DON'T STAND ME DOWN - Dexy's Midnight Runners
14. AROUND THE WORLD IN A DAY - Prince
15. THE DIFFERENCE IS... - Mood Six

ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΤΟ ΒΑΛΤΟ

Το 1985 όταν θα διαβάζετε τούτες τις γραμμές θά 'ναι κιόλας φευγάτο. Χωρίς αυτό να σημαίνει τίποτα απολύτως εκτός από 365 μέρες στη σειρά. Και βέβαια το ροκ και η μουσική γενικά, δεν κάθησε να μετρήσει πότε τελειώνουν για να προλάβει να οριοθετήσει οτιδήποτε πριν από την 366η μέρα. Ας είναι όμως.
Τούτες τις 365 μέρες το ροκ κατάφερε κάτι απόλυτα κοινότυπο. Να μην κάνει ουσιαστικά κανένα βήμα ούτε μπρος ούτε πίσω. Κοινότυπο και φυσιολογικό για τον απλούστατο λόγο ότι κανένας τομέας της ανθρώπινης κοινωνίας (στις δυτικές χώρες τουλάχιστον) δεν πήγε ούτε μπρος ούτε πίσω στο ίδιο χρονικό διάστημα. Η στασιμότητα φαίνεται ότι είναι κολλητική αρρώστια.
Θέλετε λεπτομέρειες; Και αναβιώσεις ποικίλων ειδών είχαμε και έχουμε, και ποπ, και... ολίγο πανκ, και χαρντ-κορ και πειραματιστές (τι διάολο θα γίνει με τούτες τις δύο τελευταίες κατηγορίες; Θ' αποφασίσει καμιά φορά η ιστορία - διάβαζε: μάζες - ν' ασχοληθεί σοβαρότερα μαζί τους;) κι ότι άλλο τραβάει η ψυχούλα μας, κινητικότητα μπόλικη, άπειρη πολυμορφία, γελοιότητες και αριστουργήματα... Όμως, πανάθεμά με, εκείνες οι δύο οι ρημάδες οι λέξεις «διέξοδα» και - κυρίως - «προοπτικές» θα ξαναλάμψουν ποτέ με την ένταση που πρέπει και που χρειαζόμαστε;
Όχι πως έχουν σκοτεινιάσει τελείως. Υπάρχουν και είναι σημαντικά τα θετικά σημεία. Είτε είναι γενικά, είτε ειδικά. Όπως η ολοένα αυξανόμενη πολιτική συνείδηση μεγάλων τμημάτων της νεολαίας στη Δ. Ευρώπη και αντίστοιχα αρκετών συγκροτημάτων. Ή οι θαρραλέες φωνές στην Αμερική που καυτηριάζουν τα χάλια της χώρας τους. Υπάρχει από την άλλη μεριά όλος ο κόσμος της με την ευρύτερη δυνατή έννοια της λέξης. Εκεί όπου σπιθίζουν οι αναλαμπές του μέλλοντος - άντε και να δούμε πότε θα ξημερώσει. Όχι για τους λίγους. Για τη φυσιογνωμία του ροκ στο μεγάλο της κομμάτι. Δεν ξέρω πως θα είναι αυτό το μέλλον. Επιτρέψτε μου προσωπικά να το φαντάζομαι κάπου ανάμεσα στο «Ετοιμόγεννο Έμβρυο», την «Ηχητική Νιότη», τα «Καινούρια Κτίρια που Καταρρέουν» και μερικούς ακόμα Σατανά-

δες και Χριστούς. (Τι θα μπορούσε νά ' ναι ένας Χριστός στην περίπτωσή μας; Για σκεφτείτε τον Cohen...). Παρέα με λίγη άκρας ευαισθησίας ποπ για συμπλήρωμα μόνο και τίποτ' άλλο, και με μπροστάρηδες δυό μεγάλους απόντες από τις φετινές δισκογραφικές κυκλοφορίες: τον Glenn Branca για την Diamanta Galas.
Στα καθ' ημάς θα σημειώσω μόνο τέσσερα πράγματα:
α) Το διήμερο ροκ (...κι εγώ)
β) Το 10ήμερο ΠΡΑΞΙΣ '85. Μια εκπληκτική διοργάνωση με τέσσερις τουλάχιστον εκρηκτικές βραδιές, και μια συνολική άποψη που άξιζε πολύ... Κι εσείς δεν ήρθατε. Που να πάρει, δεν μπορώ να φανταστώ φίλο του ροκ που να μην έχει ακούσει μια φορά τουλάχιστον την ατμομηχανή του Don Moye ή το κουαρτέτο του Κόνραντ Μπάουερ. Εσείς χάσατε!
γ) Το «ΓΚΑΛΛΟΠ» της Λένας Πλάτωνος. Χωρίς πολλά λόγια, η κοπέλα αυτή είναι μάλλον η πιο αξιόλογη παρουσία στη σημερινή μουσική σκηνή της χώρας μας.
δ) Το δίσκο «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ - Η ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ» με το Βασίλη Σούκα. Τίποτ' άλλο.

Νίκος Διαμαντόπουλος

1. 1/2 MENSCH - Einsturzende Neubauten
2. BAD MOON RISING - Sonic Youth
3. NAIL - Craping Foetus Off The Wheel
4. FRANKENCHRIST - Dead Kennedys
5. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt
6. CUT THE CRAP - The Clash
7. NEW DAY RISING - Husker Du
8. VARIOUS POSITIONS - Leonard Cohen
9. PSYCHOCANDY - Jesus and Mary Chain
10. AS THE VENEER OF DEMOCRACY STARTS TO FADE - Mark Stewart
11. THE FIRST BORN IS DEAD - Nick Cave and the Bad Seeds
12. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC - Butthole Surfers
13. POKKEHERRIE - The Ex
14. OUR FAVOURITE SHOP - The Style Council
15. STELLA - Yello

Hüsker Dü

ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΕΙΝΑΙ ΦΥΣΙΚΑ ΠΑΝΤΑ ΜΠΡΟΣΤΑ

Το να βαδίζεις ίσια και συνέχεια μπροστά δεν εξαρτιέται μόνο απ' το κατά πόσο καλά ανακατασκευάζεις τους μύθους. Το παρελθόν και το παρόν είναι αυτά που πρόκειται να ζήσουμε, και φυσικά στο χέρι μας είναι να φτάσουμε ψηλά στον ήλιο ή όχι. Η ενέργεια που παίρνουμε είναι η ενέργεια που έχουμε μέσα μας από τη φύση μας.
Η νέα ημέρα ανατέλλει και με μουσική αλλά όχι μόνο με αυτήν. Το ξέρω, οι καλοί άνθρωποι τρελαίνονται στο τέλος, αλλά πάντα υπάρχει και η διαφυγή. Κι η τρέλα διαφυγή είναι. Άλλοι, ακόμα πιο τρελοί, κάθονται μέχρι το τέλος γιατί πιστεύουν. Και άλλοι που δεν κάθονται - όμως κι αυτοί πιστεύουν. Αυτό είναι το βασικότερο. Η διαφορά σε αυτούς που μένουν και σε αυτούς που φεύγουν είναι καθαρά ζήτημα κοινωνικών θέσεων. Η πίστη υπάρχει και στους δύο. Είναι όλοι τους υπέροχα μικρά πλάσματα έτοιμα για το καλύτερο, ποτέ για το χειρότερο. Το ίδιο και η γενιά μας. Όχι, οι άνθρωποι που δεν μιλούν συνέχεια δεν είναι οι άνθρωποι που δεν ξέρουν. Είναι οι άνθρωποι που γνωρίζουν, και ξέρετε τι συμβαίνει με αυτού του είδους τους ανθρώπους, έτσι δεν είναι; Χωρίς καμιά διάθεση ειρωνείας, πιστεύω ότι κάθε φέτος και καλύτερα.
Τα επόμενα χρόνια που έρχονται είναι ολόδικά μας, στη διάθεσή μας, όπου, όπως και όποτε τα ζητήσουμε.

Γιώργος Μουχταρίδης

1. STRAIGHT AHEAD - Greg Sage
2. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - REM
3. OUR FAVOURITE SHOP - The Style Council
4. UP ON THE SUN - Meat Puppets
5. ENERGIZED - Blue Murder
6. RAINING PLEASURE - The Triffids
7. STATE OF OUR UNION - The Long Ryders
8. FRANKENCHRIST - The Dead Kennedys
9. FEGMANIA - Robyn Hitchcock and the Egyptians
10. THE DIFFERENCE IS... - Mood Six
11. WHY ARE THE GOOD PEOPLE GOING CRAZY - The Outnumbered
12. PAST, PRESENT AND FUTURE - The Watermelon Men
13. TERMINAL - Wind Breakers
14. NEW DAY RISING - Husker Du
15. THE KNEE PLAYS - David Byrne

ΠΟΛΕΜΟΣ - ΠΟΙΩΝ ΑΣΤΡΩΝ;

Ο τρόπος για την ανάκτηση της αισιοδοξίας ίσως να πραγματώνεται μέσα από τη δική μας αισιοδοξία και ανάταση. Η «έκρηξη της κατήφειας», το θυελλώδες εκείνο βρετανικό αμετάκλητο παρελθόν των περασμένων χρόνων κι όχι μόνο του 1985. Οι θιασώτες του χάρντκορ ας μη βιαστούν τώρα να διαρρήξουν τα ιμάτιά τους, γιατί δε θα φτάσουμε (ή μάλλον δε θα κατέβουμε) ποτέ ως αυτούς. Παρακμή Έτος Μηδέν και στρέφουμε το βλέμμα προς τα γραφεία της Elektra Records που εκδίδει στην Αμερική το τελευταίο LP των Cure. Μήπως πρόκειται για το προανάκρουσμα μιας δεύτερης βρετανικής εισβολής; Ο χρόνος θα δείξει. Αν όμως η μετάλλαξη προκαλεί υβρίδια, το στίγμα δεν δίνεται από την παρά πάσα προσδοκία τελειοποιημένη τεχνοποπ: οι αδαείς καλά θα κάνουν να κοιμούνται τον αιώνιο ύπνο του λικνιζόμενου δικαίου χωρίς την ελπίδα πως θα ξυπνήσουν ποτέ τους από κάποιον εφιάλτη γεμάτο σημασία.
Όμως, η έλλειψη αστέρων με ουσιαστικό μουσικό έρεισμα είναι η πιο θετική ένδειξη για την επόμενη χρονιά, μια και η επιστροφή στο *απλό* ροκ εντ ρολ και στην ψυχεδέλια τονώνει τα συγκροτήματα που δεν προέρχονται από τις αμερικάνικες μητροπόλεις. Το φαινόμενο της εύκρατης επαρχίας των Ην. Πολιτειών ίσως προκαλέσει μια δεύτερη αμερικάνικη αναγέννηση.
Κατά τα άλλα, ελλείψει νέων δρόμων που δεν χαράχτηκαν ακόμη, συγκροτήματα και σόλο καλλιτέχνες προτιμάνε να διανθίζουν το υλικό τους με ακούσματα μαύρης μουσικής ή να χρησιμοποιούν μαύρους επαγγελματίες μουσικούς ή μαύρους παραγωγούς, όχι με διάθεση επιστροφής στις ρίζες, αλλά με την ίδια απόγνωση που χαρακτηρίζει το ναυαγό όταν αρπάζεται από τη σωσίβια λέμβο.
Παρόλ' αυτά, όσοι από μας δεν είμαστε ελλειμματικοί, ας μην ξεχνάμε ότι ούτε ο ένας μα ούτε και οι πολλοί μαύροι θα φέρουν την άνοιξη του 1986.

Ιουλία Ραλλίδη

1. THE HEAD ON THE DOOR - Cure
2. U.S.A. - PARTS I-IV - Laurie Anderson
3. THE FIRSTBORN IS DEAD - Nick Cave and the Bad Seeds
4. STRAIGHT AHEAD - Greg Sage
5. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - R.E.M.
6. CRASHING DREAM - Rain Parade
7. HOLY WARS - Tuxedomoon
8. LITTLE CREATURES - Talking Heads
9. MEAT IS MURDER - The Smiths
10. JUST A MILLION DREAMS - Alan Vega
11. BOYS AND GIRLS - Brian Ferry
12. ONCE UPON A TIME - Simple Minds
13. DREAM OF THE BLUE TURTLES - Sting
14. OUTSIDERS - Ανεξάρτητη ελληνική ροκ σκηνή
15. ZORBA THE FREAK - Παύλος Σιδηρόπουλος

...Σ' ΕΝΑΝ ΚΟΣΜΟ ΔΙΧΩΣ ΦΟΒΟ...

Σ' έναν κόσμο που οι καταδικασμένοι
θα είναι ελεύθεροι
και οι αδύναμοι δυνατοί
Greg Sage

Τίτλος που ευτυχώς δεν είναι ακόμη μια προσωπική ουτοπία. Αντίθετα καθορίζει για μένα τη χρονιά που πέρασε. Είναι μια αλήθεια που για να τη ζήσουμε χρειαζόμαστε μια «νέα» συνειδητή οπτική της πραγματικότητας, η οποία θα βασίζεται στη μερική τροποποίηση των ψεύτικων και συγχυσμένων μας αξιών, ιδεών και αντιλήψεων. Τότε μόνο πηγή δύναμης θα είναι ο παραπεταμένος τώρα εαυτός μας.
Θα μπορούσα βέβαια να γράψω για τόσα άλλα θέματα, ν' αναφερθώ στις κοινωνικές καταστάσεις και πολιτικές συνθήκες που κάθε χρόνο αλλάζουν, όμως η επιλογή αυτή της αρχής του κειμένου, όπως και η εκλογή της τελικής λίστας, οφείλονται σε καθαρά προσωπικές εμπειρίες που σκοπό έχουν να μεταδώσουν (αν είναι δυνατό) από το χαρτί την κυρίαρχη αισθητική και διανοητική δόνηση που δέχτηκα τη χρονιά που πέρασε. Αυτή δε η δόνηση αφορά την ανάγκη ταυτόχρονα

μιας προσωπικής αναγέννησης και ενός ατομικού *επαναπροσδιορισμού*. Όποιος κάνει τον κόπο και ρίξει μια προσεκτική ματιά στις δεκαπέντε μουσικές μου επιλογές ίσως αναγνωρίσει τον κώδικα που τις κυβερνά και που δεν έχει να κάνει τόσο με νέες συνταρακτικές και απόλυτες μουσικές διαδρομές, όσο με την επανεξέταση και τη σύγχρονη απόδοση ήχων που λίγο πολύ έχουν ξαναπαιχτεί. Έχουν ίσως σημαντική διαφορά από την κάθε «σκατολογία» (Coil), την (όντως υπέροχα) πομπώδικη άποψη των Simple Minds και τη φωνακλάδικη συνθηματολογία (Στου κουφού την πόρτα όσο θέλεις βρόντα) των σημερινών Clash.
Παρ' όλα αυτά κι άλλα άλμπουμ μ' ενθουσίασαν, που για τους προαναφερθέντες λόγους δεν κοσμούν τη λίστα. Όπως το «OIL AND GOLD» των Shriekback, το «LITTLE CREATURES» των Talking Heads, το ανέλπιστα όμορφο «HEADS AND HEARTS» των Sound, και το «MY FAVOURITE SHOP» η τελευταία κλοπή αξιώσεων του Paul Weller. Επίσης φέτος ήταν μια υπέροχη χρονιά για την ποπ και για συγκροτήματα όπως οι Outnumbered, οι Mood Six, οι Pale Fountains και οι καταπληκτικοί Waterboys.
Στα σινγκλ και ΕΡ γίνεται χάος αλλά ξεχώρισα τα «Another Day In The Sun» (Moffs), «Looking For Lewis...» (Long Ryders) «Field Of Glass» (Triffids), «Next To Nothing» (Died Pretty) και «Sunspots» (Julian Cope).
Στον κινηματογράφο, τρεις ταινίες: Η ευρωπαϊκή ματιά του Βιμ Βέντερς πάνω στο αποικημένο υποσυνειδητό μας - *«Παρίσι - Τέξας»*, - η Αγγλική μέχρι θανάτου τυπικότητα και βλακεία στο *«Μπραζίλ»* του Τέρι Γκίλιαμ, και το εκ των έσω ψυχογράφημα της Αμερικής του Ρόναλντ Ρέιγκαν και των περί αυτών (οι ομοιότητες του αρχι-νονού με τον «πρόεδρο» δεν είναι τυχαίες) στην *«Τιμή των Πρίτζι»* του Τζον Χιούστον.

Πασχάλης Μουχταρίδης

1. STRAIGH AHEAD - Greg Sage
2. ENERGIZED - Blue Murder
3. UP ON THE SUN - Meat Puppets
4. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - R.E.M.
5. STATE OF OUR UNION - Long Ryders
6. TERMINAL - Windbreakers
7. FEGMANIA - Robin Hitchcock
8. CHARM WORLD - Yo
9. HOUSE OF WAX - Multicoloured Shades
10. HANG ON CONSTANCE... - Deep Freeze Mice
11. UNDER WATER - Crippled Pilgrims
12. WILDWEED - Jeffrey Lee Pierce
13. THE HEAD ON THE DOOR - Cure
14. SUNDOWN ON VENUS - Jet Black Berries
15. NEW DAY RISING - Husker Du

G. Sage

Η βαθμολογία έγινε ως εξής: 30 βαθμοί για τον πρώτο δίσκο κάθε λίστας, 28 για το δεύτερο, 26 για τον τρίτο, 24 για τον τέταρτο, 23 για τον 5ο, 22 για τον 6ο, 20 για τον 7ο, 19 για τον 8ο, 18 για τον 9ο, 16 για τον 10ο, 15 για τον 11ο, 14 για τον 12ο, 12 για τον 13ο, 11 για τον 14ο, και 10 για τον 15ο. Ο λόγος για τον οποίο ο τελευταίος παίρνει 10 βαθμούς ενώ ο πρώτος μόλις 30, είναι ότι, ένας δίσκος που βρίσκεται, έστω και στην τελευταία θέση, στις λίστες π.χ. εφτά συμμετεχόντων, είναι εκ των πραγμάτων πιο αξιόλογος από εκείνον που θα θριαμβεύσει στην κορυφή των προτιμήσεων δύο... υπερενθουσιωδών, και έπρεπε να του δοθούν περισσότερες πιθανότητες να περάσει στους 13 πρώτους της τελικής λίστας...
...Η οποία, με βάση τα παραπάνω, διαμορφώνεται ως εξής:

1. NAIL - Scrappin' Foetus Off The Wheel - 166 βαθμοί
2. FRANKENCHRIST - Dead Kennedys - 148 βαθμοί
3. OLD ROTTEN HAT - Robert Wyatt - 127 βαθμοί
4. FABLES OF THE RECONSTRUCTION - R.E.M. - 124 βαθμοί
5. STRAIGHT AHEAD - Greg Sage - 117 βαθμοί
6. NEW DAY RISING - Husker Du - 113 βαθμοί
7. THE FIRSTBORN IS DEAD - Nick Cave - 112 βαθμοί
8. THE HEAD ON THE DOOR - Cure - 108 βαθμοί
9. PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC - The Butthole Surfers - 102 βαθμοί
10. POKKEHERRIE - The Ex - 101 βαθμοί
11. ONCE UPON A TIME - Simple Minds - 99 βαθμοί
12. SCATOLOGY - Coil - 92 βαθμοί
13. BAD MOON RISING - Sonic Youth - 86 βαθμοί.

SCRAPPIN' FOETUS OFF THE WHEEL NAIL

SELF IMMOLATION

Η Τέχνη - οποια φόρμα κι αν έχει - δεν αξίζει μια δεκάρα αν δεν μας υπενθυμίζει τις πραγματικότητες. Δεν είναι απαραίτητο να ξυπνάει εφιάλτες, δεν είναι απαραίτητο να βρίσκεται πάντα στην κόλαση μόνο και μόνο για να μας πει πως είναι εκεί κάτω. Αλλά οφείλει να μεταβιβάζει, να μεταφέρει κάτι απ' τη ζωή - και τη ζωή της φαντασίας - ή αλλιώς να παραμένει σιωπηλή. Δημιούργησε ή βούλωσ'το!

Foetus.

Το «NAIL» είν' ένα σπυρί γεμάτο πύον στα καλλίγραμμα πισινά της σύγχρονης ποπ. Σαν απάντηση στους γυαλιστερούς ήχους και τις αστραφτερές όσο και ουτοπικές εικόνες ζωής της Μουσικής για Ψυγεία, ο Foetus αντιπροτείνει ένα βοντβίλ χειροποίητο και εξαμβλωματικό, γεμάτο απόγνωση ντοπαρισμένη με γερές δόσεις μαύρου χιούμορ, ένα μπαράζ για τις αισθήσεις και το μυαλό, μια εξτραβαγκάντσα - ιδανικό σάουντρακ για το καθημερινό μας B-Movie.
Το «NAIL» είναι το παραμύθι της Χιονάτης ξαναειπωμένο από την Ξαβιέρα Χόλαντερ, ο *«Μπεν Χουρ»* ξανασκηνοθετημένος από τον Ντάριο Αρτζέντο. Είναι οι Beach Boys που συγκρούστηκαν με τον Βάγκνερ κι από τα ερείπιά τους βγήκε ένας μετα-αποκαλυπτικός Τζέιμς Μπράουν. Βρίθει από υπερδραστηριότητα, συμφωνικά ξεράσματα και αρρωστημένο χιούμορ συν μια δόση μεγαλοφυΐας, καρκινοβατεί ανάμεσα στο αριστουργηματικό και το κακόγουστο, ταλαντεύεται ανάμεσα στο μεγαλοφυές και το πρόστυχο, ισορροπεί ανάμεσα στο μεγαλείο και την υστερία.
Ο Καμύ έλεγε πως δεν υπάρχουν παρά μόνο δύο τύποι παρανοϊκής συμπεριφοράς: το να είσαι ένας χαρούμενος πεσιμιστής, ή ένας θλιμένος οπτιμιστής. Δεν ξέρω σε ποιά από τις δύο κατηγορίες εντάσσεται ο Τζιμ Θέργουελ - γιατί σίγουρα είναι κάτι από τα δύο. Αυτό που ξέρω είναι ότι μετά από κάθε δίσκο του τίποτε πια δεν είναι ίδιο.
Το «NAIL» είναι ποπ που πάσχει από AIDS: Το ανοσοποιητικό της σύστημα έχει καταρρεύσει και κάθε είδους κακοήθεια εισβάλλει και αρχίζει να ευδοκιμεί μέσα της.

Κώστας Λυμπερόπουλος

DEAD KENNEDYS FRANKENCHRIST

ALTERNATIVE TENTACLES

Οι Dead Kennedys... βρείτε έναν τρόπο να τους απορρίψετε. Κυκλοφορούν μ' ένα μυδραλιοβόλο στο χέρι κάνοντας κόσκινο κάθε τι που τους πονάει, με μια επιστημονική μανία που υπερφαλαγγίζει όλο το Τρίτο Κύμα, ακόμη και το αριστούργημα των Hüsker Dü, το «NEW DAY RISING».
Τα ατού βρίσκονται παντού, από την πρώτη ματιά στο εξώφυλλο μέχρι το τελευταίο άκουσμα (αν υπάρξει), και καθώς έχουν όλοι εξελιχθεί σε δόκτορες στα όργανά τους - με κυρίαρχο τον East Bay Ray που άλλοτε σέρνεται κι άλλοτε πετάει σπέρνοντας αποστομωτικά ριφ πάνω σε άσχετες γραμμές στο μπάσο (ναι, είναι δίσκος μπάσο - ντραμς - κιθάρα) - δεν έχεις ν' αντιμετωπίσεις παρά μόνο τον Αρχιμαφιόζο του Ροκ-μετά την αποχώρηση του Beefheart: Ο Jello Biafra γελάει με πικραμένη κακία κι υποδύεται συνέχεια, κάθε θέμα περνάει από το μύλο της φωνής του για να δώσει ένα ολοζώντανο θεατρικό έργο εκτεθειμένο στα μάτια μας σαν ξεπουπουλιασμένο κοτόπουλο από τους στίχους του που, αν και στιγματισμένοι από τη δυστυχία της μοναχικής γνώσης, είναι πραγματική στρυχνίνη: ευαισθητοποιούν τη σκέψη σου μέχρι σπασμών, και στο τελευταίο τραγούδι «σπάνε» κι οι ίδιοι και προτείνουν *συγκεκριμένα πράγματα*. Διάβολε, είναι ο μόνος που μπορώ να εμπιστευτώ, να δεχτώ ότι δεν ξεθάβει χορταριασμένα σλόγκαν για να καλύψει τις στιγμές που η ανάγκη για μια ανθρώπινη κουβέντα τον πνίγει, στιγμές που συσσωρεύονται συνέχεια καθώς ο δίσκος περνάει μέσα από μαζορέτες που ουρλιάζουν «τσακίστε τους τα κόκκαλα», τερατώδεις φάμπρικες, αγανακτισμένους πολίτες (κι εκεί δεν παίζουν, σκορπίζουν θάνατο), βίντεο κλιπς και πάντα - χαμογελαστές - μπάντες.
Η Αμερική δεν θα πάψει να δίνει θέματα για να διπλασιάζει τον ξέφρενο ορυμαγδό των Kennedys, που με κάθε νότα τους σου λένε πως το ροκ εν ρολ είναι το γιατροσόφι μακροζωίας του σήμερα. Βόμβες συνειδητοποίησης σκάνε σε κάθε αυλάκι του δίσκου, και πρέπει νά 'σαι ανεγκέφαλος για να μην αναγνωρίσεις πόσο σε αφορά αυτή η διανοούμενη πυροβολαρχία. Ακούστε την πραγματική Αμερική, *τώρα*.

Αλέκος Παπαδόπουλος

ROBERT WYATT OLD ROTTEN HAT

ROUGH TRADE

Ο όρος «στρατευμένη ποίηση», που γι' αυτόν έγινε συχνά λόγος, δεν έχει νόημα παρά μόνο αν η στράτευση του ποιητή - υποκείμενου στο αντικείμενο - περιστατικό ξεπερνάει την ηθική και πνευματική πειθαρχία για να γίνει η καθολική στράτευση του ποιητή απέναντι στη ζωή, η ταύτισή του με την ποίηση.

Τριστάνος Τζαρά

Είναι ο Ρόμπερτ Γουάιατ «στρατευμένος» καλλιτέχνης; Φυσικά και είναι, όχι με την έννοια των στενοκέφαλων χονδροκομμένων ιvστρούχτορων, μα με αυτή που έλεγε ο Τριστάνος Τζαρά, μ' αυτήν του Τζακ Λόντον, του Ρομπέρ Ντεσνός, ή του Φιλ Οκς. Είναι στρατευμένος όπως και ο Μαγιακόφσκι, φωτίζει με τα φώτα της έμπνευσης τα κοινά και τα αποκαλύπτει έτσι όπως είναι στο βάθος τους. Πιο βαθιά κι απ' την πρώτη σούπερ μπροσούρα.
Δεν πάει και πολύς καιρός από τότε που ξαναγύρισε ο Ρόμπερτ κοντά μας. Αδηφάγο θηρίο της γνώσης, δεν επανήλθε σαν «yesterday man» μα πέρα από παρελθόν και παρόν, ατενίζει το μέλλον. Θυμάμαι μια φωτογραφία του στον ΗΧΟ όταν κυκλοφόρησε το διεθνιστικό επαναστατικό ημερολόγιο του - το NOTHING CAN STOP US (δίχως εισαγωγικά...): ο Ρόμπερτ, «απλωμένος στον ήλιο έπειτα απ' την κάθαρση του δυτικού ψέματος», όπως έγραφε και η λεζάντα. Πιστέψτε με, αυτή τη γοητεία της γνώσης, αυτήν την απέραντη ευαισθησία νιώθεις καθώς ακούς αυτό εδώ το αριστούργημα, αυτή η εικόνα σε κατατρέχει και σε παραπέμπει διαρκώς αλλού.
Επέζησε έπειτα απ' το ρέκβιεμ των ονείρων της δεκαετίας του '60. Τα 'βαλε με την

προσωπική του τραγωδία και κέρδισε. Αντί να τον ρουφήξει το σκοτάδι όπως άλλους που συνέχιζαν να κλείνουν τα μάτια για να ανακαλύψουν αυτό που πλέον έχει χαθεί, άνοιξε τα μάτια του και είδε εξίσου συγκλονιστικά πράγματα. Δεν θα κάνουμε το λάθος να τεμαχίσουμε τη ζωή του Ρόμπερτ σε περιόδους και να κάτσουμε να τις αξιολογήσουμε σάμπως να είμασταν προφεσόροι. Θαρρώ πως όλη η ζωή του ήταν μια συνεχής πορεία προς την συνειδητοποίηση, ένας διαρκής αγώνας στο τι είναι και τι κάνει ο μουσικός στο δυτικό κόσμο. Μια διαρκής εγρήγορση για την αποκατάσταση της ανθρώπινης ύπαρξης, και τόσο το «Memories» ή το «ROCK BOTTOM» όσο και το «Shipbuilding» έχουν το ίδιο μερτικό σ' αυτήν την υπόθεση.

Η αριστερή κουλτούρα όφειλε ανέκαθεν αυτή την ανεπανάληπτη γοητεία της στη χεγγελιανή πλευρά του μαρξισμού που μεταφράζεται στο όραμα της κοινωνικής αλλαγής, στην πίστη για ένα καλύτερο μέλλον. Αυτό το έχει συνειδητοποιήσει ο Ρόμπερτ, που δρα αντικρύζοντας σε κάθε του ΒΗΜΑ, σε κάθε του νότα, το μέλλον. Ίσως να είναι ο πρώτος που το κάνει αυτό *συνειδητά* έπειτα από τον Φιλ Οκς...

Ο Βλαντιμίρ Ίλιτς Λένιν έγραφε: «Ίσως να είναι αλήθεια... πρέπει κανείς να διαλέξει ανάμεσα στην αισθητική και την ηθική, αλλά δεν είναι λιγότερο αλήθεια πως ό,τι και να διαλέξει κανείς, θα βρει το άλλο στο τέλος του δρόμου». Στην περίπτωση του Ρόμπερτ, ηθική και αισθητική είναι ένα, δεν είναι δυνατή η όποια διάκριση, γιατί η αναπνοή του είναι αυτή του Νοτιαφρικανού, αυτή του Σαντινίστα, αυτή του μαχητή του Μπρίξτον. Ο Ρόμπερτ είναι εκεί, δίπλα στο γαζωμένο πτώμα του Φεντερίκο Γκαρθία Λόρκα, δίπλα στο νεκροκρέβατο του ποιητή που έγινε παρτιζάνος και πέθανε τη μέρα της απελευθέρωσης (Ρομπέρ Ντεσνός), είναι στην Ισπανία, στα δάση που μας αποχαιρέτησε ο Τσε. Τι έγινε με τον Τζο Χιλ, τι συνέβη στον Βίκτορ Χάρα, ποιοι χάθηκαν τη νύχτα του Αγίου Βαλεντίνου το '68 στο Σικάγο, πως πέθανε ο Λέον Τρότσκι, τι έγιναν ο Σάκο και ο Βαντσέτι, ποιοι χαθήκανε με τον μαυροπίνακα, πόσα Βιετνάμ, πόσα Φόκλαντς...

Ο Ρόμπερτ Γουάιατ δεν έρχεται απ' έξω, δεν δηλώνει απλά τη συμπαράστασή του, δεν λειτουργεί επιδερμικά, ούτε απλά εκτελεί ένα ιδεολογικό χρέος. Ήταν και *εκεί* και είναι μουσικός, πάνω απ' όλα μουσικός, και γι' αυτό αυτός ο δίσκος είναι ένα σοκ. Ένα ευγενικό χαστούκι - κανείς δεν μπορεί να σπάσει τα παιδικά παιχνιδάκια που παίζουν τη Διεθνή εκτός κι αν είναι δεξιός ή φασίστας. Αλλά ο ίδιος ο Ρόμπερτ φρόντισε να μην ακούσουν αυτοί ποτέ το δίσκο. Το δήλωσε άλλωστε, για να μην πείτε πως είμαστε και αερολόγοι...

Το πως τραγουδάει ο Ρόμπερτ δεν είναι υπόθεση του χαρτιού... Αυτά εδώ τα τραγούδια ακούγονται τόσο απλά που μόνο μία ιδιοφυία θα μπορούσε να τα έχει γράψει. Με τα κίμπορντς ανιχνεύει την ανθρώπινη ύπαρξη, και μ' αυτή τη φωνή σου προσφέρει την αλήθεια του, τον πόνο του, την ψυχή του και το νου του... Αυτή η φωνή... Ασφαλώς πρόκειται για ευγένεια ψυχής, όχι με την μπουρζουάδικη έννοια μα μ' αυτήν του ποιητή... Μια φωνή ναρκισσιστική, που μιλάει για τα κοινά και απευθύνεται σε μας, μια φωνή που δεν είναι δυνατόν να μην συνταράξει τα αισθητήριά σου και να μην σ' αναγκάσει να κάτσεις να νιώσεις και να αναλογιστείς... Ο ίδιος είπε πως θα μπορούσε να ονομάσει τη μουσική του «αγγλικό μπλουζ». Οι ρυθμοί του Ρόμπερτ είναι αυτοί της κοινότητας, ή μάλλον δεν είναι αυτοί του μοναχικού ντελίριου, του αυτοκαταστροφικού αυνανισμού, αλλά αυτοί των δύο κορμιών που ζούνε σε έναν κόσμο που δεν είναι φτιαγμένος γι' αυτούς. Νιώθεις τη γυναικεία ανάσα της σύντροφου της ζωής του, το πόσο δύσκολο είναι το να μην είσαι ευδαίμονας κι ασφαλής κάτω από τέτοιες συνθήκες... Πόσο ευαίσθητος και συνειδητοποιημένος πρέπει νά 'σαι...

Ασφαλώς και ο Ρόμπερτ δεν έχει πλέον να κάνει με το ροκ εν ρολ όπως έχει σήμερα. Βρίσκεται πλέον αλλού, και είθε να συνεχίσει αυτό το ταξίδι του. Αν και από μια διαφορετική όχθη, σε ασπαζόμαστε Ρόμπερτ.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

R.E.M.
FABLES OF THE RECONSTRUCTION

ILLEGAL

Από όποια άποψη και να το δει κανείς, με το «FABLES OF THE RECONSTRUCTION» οι R.E.M. δεν εξαπλώνουν ή συγκεκριμενοποιούν μόνο τον ιδιόρρυθμο και λαμπρό ήχο που ξεκίνησαν πριν δύο χρόνια με το ανεπάντεχο «MURMUR», αλλά περνούν ταυτόχρονα το κατώφλι που οδηγεί στο πάνθεο των σπουδαίων συνόλων του ροκ. Οι Πρωτοπόροι της Αναγεννημένης (στην κυριολεξία από τις στάχτες) αμερικάνικης σκηνής σ' αυτόν εδώ το δίσκο δίνουν τον καλύτερό τους εαυτό, μια και με τη βοήθεια μιας ανεπιτήδευτης και μέσα στο κλίμα τους παραγωγής καθορίζουν στην εντέλεια το στίγμα τους. Μέσα από τα παράξενα αλλά σε τελική ανάλυση ακαταμάχητα έντεκα τραγούδια του αναδύονται η μαγεία, η λάμψη, η ενέργεια και το μυστήριο τεσσάρων ανθρώπων που έχουν πλήρως κατανοήσει την παράλογη αδιαφορία του περιβάλλοντος κόσμου για τόσο σημαντικά «μικροπράγματα». Το γοητευτικό μυστήριο της παιδικής ηλικίας (;) στο «Maps And Legends», το κορυφαίο «Driver 8», η μαγική επίκληση στο «Old Man Kinsey», το φλερτάρισμα της μελωδίας με το φανκ και τα πνευστά στο σινγκλ «Can't Get There From Here», η εντυπωσιακή γοητεία της μελωδίας στο «Green Grow The Rushes», η ανεξερεύνητη πλευρά του γκρουπ στο «Auctioneer», το ακαθόριστο «Good Advices», το κρυστάλλινο κομψοτέχνημα «Wendell Gee», όλα αυτά κι άλλα ακόμη κάνουν το «FABLES...» ένα από τα πλέον ώριμα κι ατμοσφαιρικά άλμπουμ της χρονιάς που πέρασε.

Κάτι που το αισθάνεσαι από το πρώτο μέχρι το τελευταίο αυλάκι του δίσκου. Η κιθάρα του Πίτερ Μπακ χωρίς ποτέ σχεδόν να γίνεται στακάτη ή «ρυθμική» χτίζει ουράνιες μελωδίες, συνοδευόμενη μερικές φορές διακριτικά από την ακουστική. Ο μπασίστας Μάικ Μιλς δεν περιορίζεται καθόλου σε δευτερεύοντα ή συνοδευτικό ρόλο παρά αντίθετα επεμβαίνει καθοδηγητικά κι ανοίγει το δρόμο για το κάθε τραγούδι. Μαζί με τα ανορθόδοξα (μέσα όμως στα πλαίσια της απλότητας) ντραμς του Μιλ Μπέρι, άλλοτε στολίζουν κι άλλοτε δυναμώνουν το πλαίσιο πάνω στο οποίο στηρίζεται για να παιχνιδίσει με τη φωνή του ο Μάικλ Στάιπ. Συγκινητική και μοναδική περίπτωση περφόρμερ που περισσότερο καλλιεργεί μυστήριο (αποφεύγει να γράφει στίχους ή τουλάχιστον να ακούγεται καθαρά) παρά τραγουδά, ο Στάιπ έχει ταυτόχρονα το χάρισμα να ηχεί συγκεκριμένος κι απλός. Η καθηλωτική και μαγνητική παρουσία του στις ζωντανές εμφανίσεις των R.E.M. ώθησε πολλούς να τον παρομοιάσουν με τον Ίαν Κέρτις. Και μπορεί βέβαια να μοιάζουν οι Στάιπ και ο Κέρτις στο ότι έχουν (είχε ο ένας) μια *ιερή* αντιμετώπιση της μουσικής, διαφέρουν όμως στο τελικό συναίσθημα που μεταδίδει ο καθένας.

Αυτό που επιφέρει τη μεγαλύτερη αντίδραση που αντιμετωπίζουν όχι μόνο οι R.E.M. αλλά τα περισσότερα αμερικάνικα σύνολα, μαζί με το ότι μοιάζουν με τα πρότυπά τους, είναι το ότι το συναίσθημα που μεταφέρουν βρίσκεται κοντά στις πιο όμορφες φαντασιώσεις. Όμως, δεν παραμένει εκεί. Αντιλαμβάνεσαι αμέσως ότι η εμπιστοσύνη που έχεις στο αισθητό οφείλεται στο ότι η ψυχή σου κοιμάται ύπνο βαθύ μέσα στο σώμα, κι ότι όλες αυτές οι όμορφες φαντασιώσεις δεν είναι ονειροπολήματα της δεκάρας αλλά πραγματικότητα. Έστω κι αν για μια στιγμή νιώθεις ότι η δική σου είναι η μόνη αληθινή.

Πασχάλης Μουχταρίδης

GREG SAGE
STRAIGHT AHEAD

ENIGMA

Ξέρω που βρίσκομαι
αλλά δεν θέλω να είμαι μόνος μου
Υπάρχει τόση πολύ σύγχυση
..
Εύχομαι να μπορούσαμε να ζήσουμε
μια ζωή χωρίς δάκρια
Εύχομαι να μπορούσαμε να ζήσουμε
σε έναν κόσμο όπου δεν θα υπάρχει φόβος
Όπου οι καταδικασμένοι θα είναι ελεύθεροι
και οι αδύναμοι δυνατοί

(World Without Fear)

Πόσες φορές σας έχει συμβεί να συναντήσετε δίσκους που να είναι τόσο ακαταμάχητα μαγνητικοί ώστε με το πρώτο άκουσμα να κολλήσετε πάνω τους; Που να είναι τόσο συνταρακτικοί ώστε να μην χρειάζεται ούτε για μια στιγμή να κάνουν φασαρία, να το φωνάξουν, να γκρεμίζουν τοίχους με κομπρεσέρ και με φαζαρισμένες κιθάρες, γιατί την ίδια στιγμή αυτό που «γκρεμίζεται», που καίγεται, δεν είναι τίποτ' άλλο από τον εσωτερικό κόσμο του καλλιτέχνη; Που «γκρεμίζεται» όχι γιατί χάνει αλλά γιατί φλέγεται για μια νέα ζωή;

Ένας τέτοιος δίσκος είναι ο πρώτος προσωπικός δίσκος του Γκρεγκ Σέιτζ, κιθαρίστα, τραγουδιστή και συνθέτη των Wipers.

Η ιδιοφυής απλότητα που κυριαρχεί εδώ στην ενορχήστρωση - που σχεδόν δεν είναι τίποτε περισσότερο από μία κιθάρα και μία φωνή - και στους στίχους μόνο με λίγους κλασικούς πλέον δίσκους μπορεί να συγκριθεί. Είναι το ίδιο κλίμα και ύφος που είχαν τα «IMAGINE» και «PLASTIC ONO BAND» του Λένον, καθώς και ο τρόπος με τον οποίο ο Πίτερ Γκριν των Fleetwood Mac ένωνε και καθυπότασσε τις συγχορδίες στο «THEN PLAY ON». Αυτοί οι τρεις δίσκοι έχουν με το LP του Σέιτζ ένα τουλάχιστον αλλά και το βασικότερο κοινό σημείο: Ξεκινάνε και οι τέσσερις από την κατανόηση του προσωπικού τους κόσμου σε σχέση με το περιβάλλον που ζουν. Και το καταπληκτικό είναι ότι καταφέρνουν να κρατήσουν σε τέτοια απόσταση τον εαυτό τους, ώστε να μετασχηματίζουν τις απόψεις τους σε απόψεις μιας ολόκληρης γενιάς, μιας πολύ μεγάλης ομάδας ανθρώπων που νιώθει να την τσουρουφλί-

ζουν οι ίδιες διαχρονικές αλλά και πολύ απλές ανάγκες όπως η ελευθερία, η αρμονία η αγάπη. Η αλήθεια του Σέιτζ είναι ήρεμη γιατί η αλήθεια δεν φωνάζει. Η αλήθεια από τη φύση της καλύπτει και ταυτόχρονα ξεσκεπάζει οτιδήποτε βρεθεί στο δρόμο της.
Το «STRAIGHT AHEAD» σε πρώτη ακρόαση φαντάζει σαν ένας δίσκος θλιμμένος, ένας δίσκος «μπλου» μια και οι συγχορδίες του είναι τέτοιες, ένας δίσκος όπου οι υπάρχουσες αξίες πνοή με πνοή ξεψυχάνε. Δεν είναι όμως τίποτε άλλο από ένα γνήσιο όραμα, όχι κάποιου ονειροπόλου της ημέρας, αλλά κάποιου που μέτρησε σε ενεστώτα χρόνο το παρελθόν και το μέλλον. Κάποιου που μπήκε σαν ένας άγγελος ή σαν διάβολος - όπως το προτιμάτε - στην ίδια του την ψυχή μέχρι και το πιο σκοτεινό σημείο της, που μπήκε στον ίδιο το χρόνο που έζησε και ζει, για να βγει από μέσα του καθαρός σαν παιδί, αισιόδοξος σαν ένας ιεροκήρυκας.

Γιώργος Μουχταρίδης

Dead Kennedys

HÜSKER DÜ
NEW DAY RISING

SST

Μία απο τις συνέπειες της προσπάθειας των Αμερικανων για επαναδραστηριοποίηση του πρωταρχικού τους ονείρου μέσα απ' το ροκ εν ρολ, είναι η παραγωγή δίσκων σαν το «NEW DAY RISING». Δεν μπόρεσαν βέβαια ποτέ οι Hüsker Du να πείσουν ότι δεν είναι Αμερικάνοι, μόνο όμως με το «ZEN ARCADE» παρουσίασαν χαρακτήρα συμβολιστών κάποιας παράδοσης ελευθεριακών τάσεων, πράγμα που ολοκληρώθηκε στο «NEW DAY RISING». Ο κατ' εξοχήν δίσκος των μεγάλων αποστάσεων, η απόλυτη απόδειξη της θεωρίας του περιπλανητή. Όλο αυτό το μπαράζ ήχου και η προσπάθεια της μελωδίας να παραμείνει στο βάθος δεν είναι τίποτ' άλλο παρά η συνειδητή εκλογή της σύνδεσης με τον κόσμο που έχει να τους προσφέρει μόνο σκατά, αυτοί όμως μπορούνε να τον αλλάξουν και να τους προσφέρει λουλούδια...
Ο Bob Mould και ο Grant Hart - συνθέτες και τραγουδιστές - μαζί με τον Greg Norton στο μπάσο δεν αμφιβάλλουν καθόλου για το ροκ εν ρολ και - το πιο σημαντικό - το αντιλαμβάνονται σαν αμερικάνικο προϊόν με ιστορία αρκετά μακροσκελέστερη απ' αυτήν που ξέρουμε. Πληρώνουν το φόρο τιμής τους στη χώρα: τρέχουν με χίλια, παίρνουν τις στροφές με χίλια... και όλα αυτά χωρίς να βιάζονται! Δίνουν όλο το χρόνο στον εαυτό τους να χαζέψει τριγύρω, να μαγευτεί, να εξασκήσει την τέχνη του να δίνεσαι χωρίς σκοπό, φτάνουν με λίγα λόγια να παίζουν ένα τόσο, μα τόσο *σπήντ - φολκ - ροκ*. Παίζουν αγροτικό χάρντκορ... Αυτό που έχει ξεσηκώσει την Αμερική τα τελευταία δύο χρόνια, τον πιο πρόσφατο τόμο στην εγκυκλοπαίδεια της αμερικάνικης υποκουλτούρας. Μιας εγκυκλοπαίδειας που πολλές φορές συγχέεται με την «Αμερικάνικη Ιστορία», συμπλέκεται μαζί της με ακραία αγάπη και ακραίο μίσος. Πρόκειται για τη χώρα που πρόσφερε γη στην υποκουλτούρα, για να την περιφράξει αργότερα μέσα σε πόλεις χωρίς όμως να μπορεί να της στερήσει το όνειρο... Αντίθετα, μια ζωή την ευνοεί στην τάση της να τροχοδρομεί στους απέραντους βιότοπους και να καταγράφει τη δικιά της θρησκευτική ιστορία μέσα στα δύο λεπτά του "NEW DAY RISING". Ακολουθεί η απογείωση:

«Τι είν' αυτό το βουητό μες στο κεφάλι μου;
Είπε κανείς τίποτα;
Μας συνδέει μαζί τους
Τα καλώδια λειτούργησαν ξανά»
("Powerline")

Αιμίλιος Κατσούρης

NICK CAVE
THE FIRSTBORN IS DEAD

VIRGIN

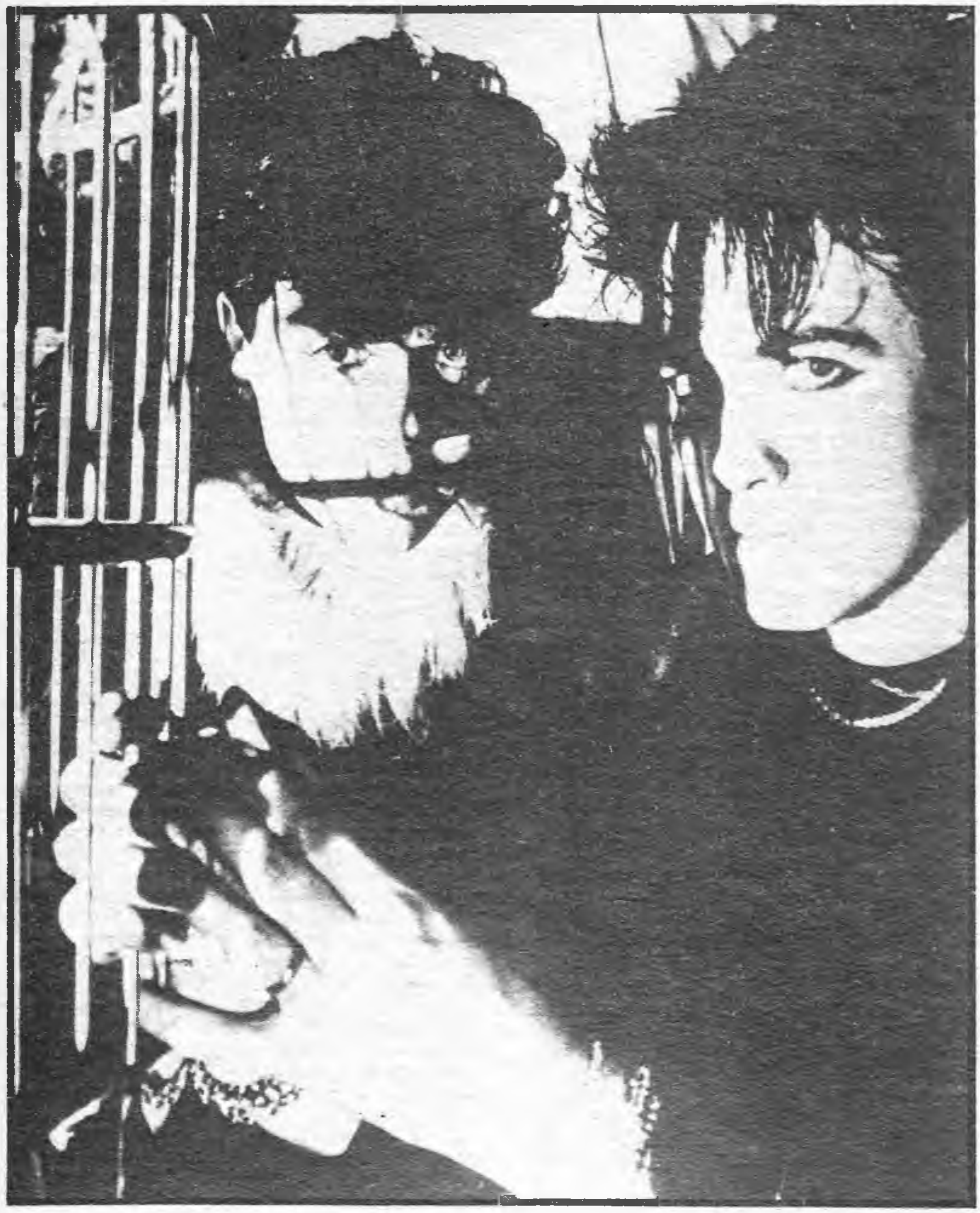
Αν οι θανατοποινίτες δεν έχουν ζωή, τότε ο Nick Cave έρχεται να επαναλάβει τη βιβλική ρήση «ο Πρώτος που Γεννιέται Πεθαίνει», μόνο και μόνο για να αναιρεθεί η κοινοτυπία. Γιατί για τον Κέιβ ο χρόνος κυλάει μες στις φλέβες του με διαφορετική ταχύτητα από ό,τι θα θέλαμε, γιατί το κάθε λεπτό της ζωής του τον φέρνει όλο και κοντύτερα στον απόλυτο θάνατο, ένα θάνατο που σαν μουσικός τεράστιος βεληνεκούς καλείται (για τον εαυτό του, εμάς μας αφήνει στην ησυχία μας) να βιώσει - σχήμα οξύμωρο - όντας ζωντανός και πέρα από κάθε πρόβλεψη δημιουργικός και μεγαλοφυής.
Είναι ήδη πολύ αργά να κάνουμε εισαγωγή στους Bas Seeds και στον Κέιβ σε αυτήν την δεύτερη προσωπική του δουλειά. Την εποχή ακριβώς που ολοκληρωνόταν ο δίσκος είχαμε την τεράστια τύχη να τον ακούσουμε ζωντανό (κυριολεκτικά) στην Αθήνα. Όμως είναι και πολύ νωρίς για προβλέψεις όσον αφορά το μέλλον και τη μακροβιότητά του. Ξέρουμε πως οι χρησμοί δεν είναι ποτέ σωστοί, εφόσον την παθιασμένη ακρόαση ενός ευαίσθητου αυτιού θα αντικαταστήσει η μεγαλοσχημοσύνη του στείρου επαΐοντα - και τόσο άτυχου - επαγγελματία κριτικού. Όσο θα θέλουμε τη μουσική αλλά και ολόκληρη την τέχνη να συνεχίζει να μας δίνει φτερά, άλλο τόσο θα αρνιόμαστε να δεσμευόμαστε με ανθυγιεινές ρήσεις για όσους αγαπάμε. Για να παραφράσουμε ένα στίχο του "Knocking on Joe", εμείς είμαστε ανίκανοι να τον πληγώσουμε.
Για όποιον αλλάζει το Δέντρο της Ζωής με το Δέντρο του Κρεμασμένου, για όποιον αισθάνεται καταζητούμενος σε όλες ίσως τις Πολιτείες του Κόσμου, το φτιάρι του νεκροθάφτη είναι άχρηστο. Ο Νικ Κέιβ τραγουδάει στο "THE FIRST BORN IS DEAD" τα μπλουζ του 1985 με τέτοια επική μανία όσο κανείς άλλος συνομήλικός του.

Ιουλία Ραλλίδη

THE CURE
THE HEAD ON THE DOOR

FICTION

Οι Cure προχωρούν μες στο χρόνο χωρίς να πέφτουν σε καμία απ' τις παγίδες του. Ο Ρόμπερτ Σμιθ, ψυχή και ουσία τους, ωριμάζει και ολοκληρώνεται - ήδη το "Top" σημάδεψε έντονα την απαρχή αυτής της αυτογνωσίας.
Φέτος, τα πράγματα πήραν τεράστιες διαστάσεις: εξομολόγηση και αυτοψυχανάλυση, η ηρεμία που εξασφαλίζει η εδραίωση της ψυχικής ισορροπίας, και πέρα απ' όλα η αίσθηση μιας νέας αρχής μέσα από τις πλέον ολοκληρωμένες ποπ προτάσεις που είδαν ποτέ το φως κάτω από τη σκέπη του γκρουπ: αν είναι αλήθεια ότι συχνά οι μικρές λεπτομέρειες κάνουν την ουσία, τότε το "HEAD ON THE DOOR" μεγαλουργεί, πλάθοντας λεπτά αραβουργήματα από ισπανικές και ιαπωνικές αναμνήσεις ή καλλιεργώντας απέραντες πεδιάδες νοσταλγίας αλλά και αισιοδοξίας για το μέλλον, πάντα με άξονα τα κατατεθέντα σήματα των Cure: την χωρίς τίπο-

τα προηγούμενο και ανάλογο φωνή του Ρόμπερτ Σμιθ, και τη λατρεία του πιο ανάλαφρου και ρευστού ρυθμικού σχήματος που μας χάρισαν τα 80's.
Ναι, οι Cure προχωρούν. Και σε μια εποχή εκατομμυρίων μανιταριών, με την απλή επιβίωση να θεωρείται επίτευγμα, τίποτ' άλλο δεν θα μπορούσε να είναι τόσο καθησυχαστικό και παρήγορο όσο αυτό εδώ.

Γιώργος Κυριακόπουλος

BUTTHOLE SURFERS PSYCHIC... POWERLESS... ANOTHER MAN'S SAC

TOUGH & GO

Δηλαδή, τι περιμένετε τώρα; Να γράψω για τους Butthole Surfers, να «περιγράψω» το δίσκο τους όπως θα έκανα με οποιοδήποτε νεοφώτιστο γκρουπάκι; - «οι BS παίζουν γρήγορα και δυνατά, η μουσική τους μοιάζει με...». Θα αστειεύεστε βέβαια! Θα αστειεύεστε, γιατί η μουσική τους δεν «διαβάζεται» ακούγεται. Ακούγεται αργά το βράδυ, με τα ηχεία να σπαράζουν και με σένα καρφωμένο στην καρέκλα σου ή κολλημένο στο νταβάνι. Οι Butthole Surfers είναι πέντε μικροί σκουπιδοφάγοι. Μασάνε τα πάντα. Και μιας και βρίσκονται στην Αμερική - Τέξας και πιο κάτω - καταναλώνουν μετά μανίας τα προϊόντα της: Χάμπουργκερς, MTV, Κόκα κόλα, τοξικά απόβλητα, Ηθική Πλειοψηφία, Ριγκανική βλακεία, κλειστοφοβία, Sex - Sex - Sex, θάνατο... Πολύ φυσικό ύστερα απ' όλα αυτά να μοιάζουν με σκουπίδια και να μυρίζουν σαν χωματερή. Δυο ντραμς, κιθάρα, μπάσο και φωνή - πέντε κολοπαίδια που βγάζουν τα λυσσακά τους κάθε φορά που πιάνουν τα όργανα. Η πρόκληση γι' αυτούς είναι τρόπος ζωής. Φτύνουν κάθε σύμβαση, ξέρετε, τις γνωστές συμβάσεις - συμβιβασμούς, τους αρέσει να γελοιοποιούν μουσικές, πρόσωπα, καταστάσεις, να τις βρομίζουν κυριολεχτικά κι ύστερα να τις πετάνε στον κόσμο. Και όποιος πάρει... Γιατί εκείνοι που δεν θα πάρουνε θα έχουν μείνει στον τύπο και θα έχουν χάσει την ουσία. Θα τους απωθήσουν οι προσβολές που μοιράζουν απλόχερα οι Butthole Surfers και θα τους χώσουν στο ίδιο τσουβάλι με τα υπόλοιπα χαρντκόρια.
Ομως οι Surfers δεν είναι κάτι τέτοιο. Καρικατούρες τυλιγμένες σε πρωτόγονα σπαραχτικά μπλουζ, μελωδίες χτυπημένες μέχρι θανάτου, - ξερασμένες απ' την κοιλιά του θηρίου. Όλα τα έχουν: Τεξανό ήχο και σκουπιδοπάνκ σπιντάρισμα και αυτοσχεδιασμό που σπάει κόκκαλα. Μέσα σε τούτα βάλτε και το χιούμορ παρμένο κατευθείαν από τα γκραφίτι στις τουαλέτες και έχετε μπροστά σας, πίσω σας, ποιος ξέρει, τη «βρομιά» ανθρωποποιημένη. Σε τελευταία ανάλυση οι Butthole Surfers, γνήσια παιδιά του Μπίφχαρτ και των Stooges, επιβεβαιώνουν στην πράξη την ικανότητα του ροκ εν ρολ να ερεθίζει, να αηδιάζει, να εξεγείρει, να απωθεί, να αντιστέκεται, να ζωογονεί, να..., να..., να...
Butthole Surfers. Κακοί, πολύ κακοί.

Αντώνης Φράγκος

THE EX POKKEHERRIE

EX

Η προοπτική - μήπως θά 'πρεπε να πούμε «το πρόβλημα»; - της μεταφοράς του πολιτικού λόγου στο κοινό που αντλεί πολιτιστικές και κοινωνικές πληροφορίες απ' τη μουσική και πολύ λιγότερο απ' τα πόστα «κατ' ευθείαν ενημέρωσης» των κομμάτων, των οργανώσεων, των κυβερνήσεων και των υπόλοιπων μοντέρνων υποδιαιρέσεων της φαιάς εξουσίας, αντιμετωπίστηκε κατά καιρούς με πολλούς και διάφορους τρόπους. Πολύ λίγοι απ' αυτούς υπήρξαν αποτελεσματικοί και ακόμη λιγότεροι ήσαν έξυπνοι ή εμπνευσμένοι - γιατί *χρειάζεσαι* έμπνευση ακόμη κι όταν είναι να πολιτικολογήσεις, πόσο μάλλον να εκφραστείς ταυτόχρονα και καλλιτεχνικά. Στις αρχές της δεκαετίας του '60 το «τραγούδι διαμαρτυρίας» λειτούργησε σωστά, πριν απ' όλα γιατί οι εντυπώσεις της δυτικής νεολαίας περί των μηχανισμών που διέπουν τη σχέση εξουσίας - λαού είχαν διαμορφωθεί σε εξαιρετικά ημιτελείς βάσεις. Όταν τα τραγικά γεγονότα του '68 έδειξαν ότι η εξουσία διστάζει ελάχιστα μπροστά στις διάφορες συνταγματικά κατοχυρωμένες λεπτομέρειες κι ακόμη λιγότερο μπροστά σε μια ακουστική κιθάρα, αλλά και ότι ο ίδιος ο λαός είναι εξαιρετικά πρόθυμος να αναγνωρίσει αυτές τις ιδιόρρυθμες ελευθερίες πρωτοβουλίας της εξουσίας όταν ασκούνται πάνω σε κοινωνικές μειονότητες που η πλειοψηφία δεν πολυκατανοεί, το φολκ κίνημα διέκοψε αιφνιδίως τις εργασίες του. Εξάλλου το τραγούδι σαν εκφραστικό όχημα είχε μετατοπίσει τον αισθητικό του πυρήνα σε πολύ πιο σύνθετες ηχοθεματικές σχέσεις, και η επιβίωση της μπαλάντας θα ήταν ούτως ή άλλως προβληματική στην επερχόμενη ηλεκτρονική δεκαετία.
Από τότε πολλά δοκιμάστηκαν, πολλά απορρίφτηκαν και σχεδόν τίποτε δεν επανήλθε στην παλιά τάξη πραγμάτων. Μαζί με τη συνειδητοποίηση ότι η μαζικότητα είναι αδύνατο πλέον να αναζητηθεί μέσα από μια σύγχρονη αισθητική πρόταση - «μουσική για τις μάζες», διακήρυττε τότε ο άλλος, και έσπευδαν να τον χειροκροτήσουν... -, ήλθε και η διαπίστωση ότι *δεν είναι δυνατό* να εννοηθεί πολυσύνθετο μουσικό όχημα που να υπηρετεί μια καθαρά κοινωνικοπολιτική αναγκαιότητα αποτελεσματικά. Ο πολιτικός λόγος οφείλει να εκφέρεται με σαφήνεια, συνοδευμένος από ένα ηχητικό πλαίσιο τόσο λιτό ώστε να μην παρεμβαίνει στη διαδικασία κατανόησης του και να μην αποσπά την προσοχή τόσο ώστε να καταστήσει το μήνυμα ανενεργό, ή και να το παραμερίζει.

Όμως, την ίδια στιγμή η εποχή καλούσε - και εξακολουθεί και σήμερα να καλεί - σε μια ανανέωση των εκφραστικών δεδομένων, σε μια διαρκή αναζήτηση μέσα απ' τη βίωση των σύγχρονων αισθητικών προτάσεων που *θα ήταν αδιανότητο* πλέον το να παραμείνουν απλοϊκές και λειτουργικά δευτερεύουσες. Άρα, πλήρες αδιέξοδο. Αδιέξοδο που, από ένα σημείο και μετά, δεν χαρίστηκε ούτε στους Crass και στους Poison Girls, θέτοντας μπροστά και σ' αυτούς τον αδιάβατο σκόπελο της αποκατάστασης μιας *ισορροπίας* στον ρόλο του ήχου απ' τη μια και του λόγου απ' την άλλη.

... Και ιδού καταφθάνουν οι Ολλανδοί ΕΧ. Με ν' αναζητήσεις επιρροές στο πρωτοφανές; Αν πούμε Κάπτεν Μπίφχαρτ, Quicksilver Messenger Service και Sex Pistols σας καλύπτουμε;

Η φωνή; Ένας θόρυβος μέσα σ' όλους. Ένας θόρυβος που δεν αρθρώνει νότες αλλά λέξεις, που δεν τραγουδά αλλά κραυγάζει. Όχι κουβέντες τυφλές κι αφηνιασμένες αλλά στίχους συγκεκριμένους, διαπεραστικούς σαν πυρωμένο σίδερο, που στρεβλώνονται και χάνουν την ευκρίνειά τους κάτω απ' την πίεση μιας τρομαχτικής οργής. Υπάρχουν τόσες αιτίες γι' αυτήν την οργή, αιτίες *σοβαρές*, που έχουν να κάνουν με τη συναίσθηση της παρουσίας του άλλου, και

The EX

μια λύση στα χέρια τους τόσο προφανή όσο και ιδιοφυή. Μια αισθητική ατμομηχανής σε αγωνιώδη καλπασμό, σε κίνδυνο ανατροπής και καταστροφής σε κάθε στροφή. Ένας ήχος στα πρόθυρα παροξυσμού, ένας ήχος που αποθεώνει την παρουσία της ηλεκτρικής κιθάρας όπως είχε να συμβεί απ' το θρήνο του Χέντριξ. Ένα μάγμα χρόνων που φεύγουν ανεξέλεγκτοι, με τον ανθρώπινο παράγοντα να τους παρακολουθεί σχεδόν ανήμπορος να τους ελέγξει, μορφικά άστεγοι, στυλιστικά εκτεθειμένοι. It's only rock' n' roll - και ποτέ δεν έχει ξανακουστεί έτσι. ΘΟΡΥΒΟΣ, οργανωμένος θόρυβος: πεμπτουσία και τελειωτικός ορισμός της μουσικής, και κάτω απ' αυτόν κάποιοι που εξαρτούν πάρα πολλά απ' την επιβίωση της βαθύτερής του ιδέας. Προστάτες ενός ονείρου, προσπαθούν να το απαλλάξουν απ' το μοιραίο, απ' την κατάρα του εκφυλισμού του σε σκιά, σε ακαθόριστη οπτασία. Οι επιρροές; Ω, μη μας φέρνετε σε δύσκολη θέση... Πώς όχι με τη θεοποίηση του εγώ. Να πούμε ότι οι ΕΧ είναι «κοινωνικά συνειδητοποιημένοι»; Τους αδικούμε: είναι μια πάρα πολύ απλοϊκή διαπίστωση. Ας πούμε ότι σε μιαν άλλη εποχή, όταν το ρόλο των μουσικών τον έπαιζαν οι κοινωνικά ανένταχτοι, το κεφάλι τους θ' άξιζε πολλά στις προκηρύξεις της δεσπόζουσας εξουσίας. Μόνο που τώρα, οι αιτίες έχουν γίνει τρομερά «γενικές», τόσο υπόγειες και τόσο ελάχιστα προφανείς στις εκδηλώσεις τους που λίγοι τις επισημαίνουν, κι ακόμη πιο λίγοι κατανοούν τις διαστάσεις και τον αληθινό τους χαρακτήρα: επαγγελματική αλλοτρίωση, ανώνυμοι ρόλοι ανώνυμων και χυδαίων μιλιταριστών, καταναλωτική ασυδοσία, διαφθορά των μέσων μαζικής ενημέρωσης, αποξένωση, υποκρισία, ξεπούλημα ιδεών και λειτουργημάτων, φθορά της τέχνης, θάνατος της μουσικής... Pokkeherrie... Μια αντίδραση στις ετικέτες... Ένας «ορισμός» που αφορίζει, αντιπαρατίθεται, αρνείται να ενσωματωθεί. Δικό τους και το καταπληκτικό σλόγκαν που το βρίσκει κανείς σε πόστερ μέσα στους δίσκους τους: "Home - taping is killing record companies,... and it's about time". Και βρίσκει κανείς και άλλα πολλά, *πάρα πολλά,* στους δίσκους των ΕΧ.

Οι ΕΧ είναι ένα αυτόνομο στην κυριολεξία της λέξης κεφάλαιο στον σημερινό κόσμο του ροκ, και η αναζήτησή τους ξεπερνά κατά πολύ τα όρια του εδώ σημειώματος. Επισημαίνουμε απλά και υποκύπτουμε στη δύναμη της φωνής τους, που παρεμβαίνει εκεί ακριβώς που ο ήχος υποχωρεί για να της κάνει χώρο, που σωπά για να αφήσει τον ήχο να συμπληρώσει την αίσθηση και τις διαπιστώσεις, και που επιστρέφει σ' ένα θρίαμβο της προσωπικής παρέμβασης του σύγχρονου μουσικού στα κοινωνικά δρώμενα που *γνωρίζει* ότι έχουν σημασία. Ο τρόπος που ο λόγος τους *σε υποχρεώνει* να εντείνεις τις αισθήσεις σου προς τη μεριά ενός ήχου που σε καταλαμβάνει την ίδια στιγμή που σε προετοιμάζει για την αποδοχή του λόγου, είναι κυριολεκτικά ανεπανάληπτος.

Οι ΕΧ, αυτονομιστές του ήχου και αναρχικοί της καλλιτεχνίας, δρουν στο Άμστερνταμ εδώ κι έξι χρόνια, παίζουν, ηχογραφούν, καταλαμβάνουν κτίρια, διοργανώνουν πορείες κι εξεγέρσεις, και κυκλοφορούν μόνοι τους τους δίσκους τους. Μέχρι στιγμής έχουν στο ενεργητικό τους πέντε LP, εφτά σινγκλ και EP, πολλές συμμετοχές, και ένα τετραπλό σινγκλ, το "DIGNITY OF LABOUR", που αποτελεί ολοκληρωμένο έργο. Αγνοείστε τους. Στο χέρι σας είναι. Όπως και τόσα άλλα, άλλωστε...

Αργύρης Ζήλος

SIMPLE MINDS ONCE UPON A TIME

VIRGIN

Όταν είσαι ήδη προϊδεασμένος από τον πιο στοργικό ανοιξιάτικο ψίθυρο "Don't You (Forget about me)", το "ONCE UPON A TIME" είναι κάθε άλλο παρά έκπληξη.

Το "Alive and Kicking", σινγκλ προπομπός του άλμπουμ, μερικούς μήνες μετά δεν αφήνει καμιά αμφιβολία για το τι θα επακολουθήσει. Και το ομότιτλο "Once Upon a Time" που ανοίγει το δίσκο επιβεβαιώνει κατά τον πλέον μεστό και αδιαμφισβήτητο τρόπο ότι, αν μη τι άλλο, βρισκόμαστε μπροστά στον απόλυτο ποπ δίσκο της χρονιάς, ανάλογο ας πούμε του "SOUL MINING" των The The για το 1984.

Ξέχωρα από τεχνικές στην παραγωγή της μουσικής και της φωνής που κι εδώ ο Τζιμ Κερ παίρνει δέκα με τόνο, το άλμπουμ περιέχει τουλάχιστον τέσσερα αριστουργήματα: "Once Upon A Time", "Alive And Kicking", "Oh Jungleland", "Sanctify Yourself", αριθμός μνημειώδης ακόμα και για δίσκο της δεκαετίας του '60, και ακόμη έχει ένταση, εσωτερικότητα, βάθεμα στη στιχουργική και την έκφραση, έχει αγωνία, έχει μυστήριο, έχει ατμόσφαιρα, δηλαδή έχει όλα όσα θα περιμένατε από ανθρώπους που δεν κρατάνε ψηλά καμιά σημαία μπροστάρη σε αγώνα, αλλά διοχετεύουν τις αγωνίες και τα πάθη τους από πιο μυστικά και αμφίβολα στην εκβολή τους ποτάμια.

Κανέλλος Ν. Τερζής

COIL
SCATOLOGY

FORLE AND FORUM

Για να υπάρξουν οι Coil έπρεπε να προηγηθεί ένας ολόκληρος μαραθώνιος επίμονης ψυχοσωματικής ζύμωσης στις εστίες του «κακού»: δηλαδή της απαγορευμένης, της παγιδευμένης, της απομονωμένης, της δύσληπτης και δύσχρηστης *γνώσης* που ο Δυτικός μουσικός πολιτισμός υπεξαίρεσε από τις αισθητικές του αναζητήσεις. Έπρεπε να προϋπάρξει ο κακόφωνος μικρόκοσμος των ηλεκτρονικά ενισχυμένων «τριβών» του John Cage στο "Cartridge Music", η ατονική κατάθλιψη της Σχολής της Βιέννης, ο μυστικισμός των Third Ear Band, η προχωρημένη σε βάθος ψυχολογική αναζήτηση της ψυχεδέλιας, και ακόμη οι αρρωστημένες προφητείες των Throbbing Gristle, οι νευρασθενικές παρεκτροπές των Nurse With Wound, οι εξαγριωμένες τελετουργίες των S.P.K., ο τρομαχτικός πρωτογονισμός των Eisturzende Neubauten, οι αιμόφυρτες σεξουαλικές εμμονές των White House, οι τελετές μαύρης μαγείας, ο κυνισμός του Τσαρλς Μάνσον και οι φανταστικές αφηγήσεις του Λοτρεαμόν.

Όλα αυτά και πολλά ακόμη έπρεπε να υπάρξουν για να ναρκοθετήσουν κάθε νόρμα τυπικής λογικής, κάθε αναυθεντική φορμαλιστική διαιώνιση, κάθε ναρκισσευόμενη προκατάληψη. Κι έπρεπε επίσης να περάσουν αρκετά χρόνια προσωπικής αγωνίας, ανεκπλήρωτων οραμάτων, ασαφών προθέσεων, πολιτικο - κοινωνικών εκτιμήσεων και ανεπιβεβαίωτων συλλογισμών των δύο βασικών ηθικών αυτουργών ετούτης εδώ της ανεκδιήγητης πρόκλησης που ακούει στο όνομα "SCATOLOGY", των J. Balance και P. Christopherson.

Η ύπαρξη βαθιάς και ουσιαστικής γνώσης του αντικειμένου τους πρέπει να θεωρηθεί δεδομένη. Εξάλλου επιβεβαιώνεται από την εξαιρετική ευχέρειά τους να μετασχηματίζουν την παθιασμένη εκφραστική του Jim Thirwell και την οριακή ερμηνεία του Gavin Friday των Virgin Prunes σε στοιχεία της ιδιοσυγκρασίας τους και σε χαρισματικά τεκμήρια της ιδιαιτερότητάς τους. Και είναι πάλι αυτή η γνώση που προσδίδει στο συνολικό οργανικό τους δυναμικό το ρόλο «σχεδίας» που μεταφέρει και εγκαθιστά τις Ευρωπαϊκές εγκεφαλικές διεργασίες απλούστευσης των κανόνων του ρυθμικού «παιγνίου» στον άρρητο τόπο αναπαραγωγής της εγκεφαλικότητας: Μια επικίνδυνη μεταφορά μέσα από την ερωτογενή σωματικότητα της κρούσης. Από αυτή την άποψη ξεπερνούν τη γλώσσα της έλλογης μύησης στα ορατά φαινόμενα αποκαλύπτοντας πυρήνες καθαρής ενέργειας και εσωτερικού διαλογισμού που οι ανθρώπινες αισθήσεις και η ανύποπτη αντίληψη αδυνατούν να κατανοήσουν. Μπορούν να αντιληφθούν μόνο το αποτέλεσμα αυτής της ενέργειας, σαν αλλοίωση ή σαν προσαρμογή. Προσαρμογή της τέχνης στις βρόμικες απαιτήσεις του σκανδαλισμένου υποσυνείδητου. Προσαρμογή στους χώρους των διανοουμενίστικων αντιφάσεων. Εκεί όπου η γλώσσα καταφέρνει να ψελλίσει τους απόηχους μιας οριστικά ξεχασμένης ανάμνησης βαθιά σφηνωμένης στην αρχή του χρόνου: σε 'κείνη τη ρευστή κατάσταση πριν τη γέννηση, όπου η παρουσία του απόλυτου αποφάνθηκε για το μυστήριο του θανάτου ορίζοντάς το αρνητικά με την παραγωγή της ζωής.

Αυτή η μυημένη γλώσσα διηγείται τους ήχους που άκουσε χαρτογραφώντας έτσι τη σκοτεινή πλευρά του ανθρώπινου βιώματος. Υπερβαίνει όμως μ' αυτόν τον τρόπο τους μουσικούς Coil, παρασύροντάς τους σε μια άνευ προηγουμένου παραδοξολογία. Μια έκρηξη ψυχολογικών αναστολών και μεταφυσικών φαντασιώσεων που οδηγεί το έργο τους στα πρόθυρα της αυτο - καταστροφής. Στην αναμενόμενη άρνηση δεν παρατίθεται κανενός είδους κατάφαση. Όλα, αντί οποιας άλλης απάντησης, συγκλίνουν στη μεθοδευμένη συγχώνευσή τους στο ενιαίο τυπικό μιας σύγχρονης τελετής. Αυτό όμως διασώζει εν τέλει τις καθαρά μουσικές ισορροπίες από την ανατροπή ενώ παράλληλα διστάζει να τις εκφυλίσει σε στυλιστικές επαναλήψεις. Γι' αυτό και το έργο παραμένει μοναδικό σαν έμπνευση, σαν μουσικολογική αναζήτηση και σαν εφαρμογή.

Οι Coil μοιάζει να λυγίζουν από το βάρος μιας παράδοσης που καλλιεργούν μέσα τους σαν μνήμη και σαν όραμα, παράδοσης που αν θέλουμε να την προσδιορίσουμε θα μακρυγορούσαμε πελαγωμένοι αναζητώντας (για παράδειγμα) τον ανύπαρκτο συνδετικό κρίκο μεταξύ της θεωρητικοποιημένης ηλεκτρονικής «σχολής» της Κολωνίας και της Κέλτικης βουκολικής παράδοσης.

Πίσω από την όποια εγκεφαλική διεργασία και πέρα από κάθε αμυντικό μηχανισμό της νόησης, οι Coil τεκμηριώνουν με τον πιο σαφή τρόπο τη μουσική ιδιοσυγκρασία τους αφήνοντάς μας να πιστεύουμε πως ετούτη πάλλεται ακόμη ασυντόνιστη προς αναζήτηση ταυτότητας. Όμως, όχι, οι Coil κρατούν για τον εαυτό τους τα κλειδιά ισορροπίας της μουσικής και ψυχολογικής τους αιώρησης ανάμεσα σε δύο κόσμους: του ορατού και του αόρατου. Ίσως και οι ίδιοι να μη συνειδητοποιούν πως έστω και τυχαία, γαντζώθηκαν σε ένα νέο σύστημα αναφοράς που, όπως κάθε τι μη ευθέως εξηγήσιμο από το σύγχρονο δυτικό πολιτισμό, έτσι κι αυτό αν θέλουμε να ευελπιστήσουμε στα κριτήρια της κοινής λογικής, θα το αποκαλούσαμε ΠΑΡΑΛΟΓΟ. Είναι όμως πραγματικά έτσι τα πράγματα; Ας προσέξουμε καλύτερα τη σχολαστική μελέτη και το απόλυτα συντονισμένο χτίσιμο της ενορχήστρωσης· τη διαισθητική τοποθέτηση κάθε γνωστού μας ηχοχρώματος στην πιο λειτουργική του θέση· τη μεστότητα και τη μαθηματική ακρίβεια μιας εκτελεστικής επιδεξιότητας που εξαντλεί κυριολεκτικά τις ηχητικές και ρυθμικές δυνατότητες ακουστικών και μη οργάνων· την απαρέγκλιτα νομοτελειακή ανάπτυξη των θεμάτων· την εμπνευσμένη χρήση των προτερημάτων της ευρωπαϊκής λυρικής αφαίρεσης χωρίς να υποσκάπτεται στο παραμικρό η παρορμητική συγκινησιακή διολίσθηση που τους χαρακτηρίζει ήδη από το δωδεκάιντσό τους «How to Destroy Angels» κι ακόμη, την έξυπνη διάρθρωση του υλικού έτσι που σε κάθε ολοκληρωμένη ακρόαση η συνολική εντύπωση να διατηρεί το αρχικό της μέγεθος (αν όχι και να επαυξάνεται) και το ενδιαφέρον του ακροατή να ανανεώνεται διαρκώς. Κι όλα τα παραπάνω δεν μπορούν να δικαιολογηθούν παρά μόνο με την παραδοχή πως τούτος ο δίσκος αποτέλεσε μια άψογα σκηνοθετημένη ονειροβασία των Coil! Άσχετα από το γεγονός πως, κατά τη διάρκειά της, οι ίδιοι βρέθηκαν απροειδοποίητα αντιμέτωποι με τους εφιάλτες τους.

Χρήστος Τσανάκας

SONIC YOUTH
BAD MOON RISING

BLAST FIRST

Κάπου εδώ, καλοί μου φίλοι, και βέβαια όχι μόνο εδώ (ευτυχώς) είναι που καρφώνεις τα μάτια στο χώμα και δαγκώνεις τα χείλη. Για να μην πάρει το κενό το χαμόγελο περηφάνειας που ανατέλλει στο πρόσωπό σου. Κάπου εδώ γελάς από ευτυχία για το ροκ και τις βουνοκορφές που πυρπολεί με μια κιθάρα. Κάπου εδώ καλημερίζεις τη μέρα, τη νύχτα, το έρεβος, το μίσος, την αγάπη, τον κόσμο ολόκληρο.

Κάπου εδώ χαϊδεύεις τον ηλεκτρισμό και τον πυρρίχειό του, ανασαίνεις με πλατιά ρουθούνια αλόγου τα παράξενα ερωτηματικά του κενού - του κενού της μνήμης, του κενού της καρδιάς - και μπροστά σου υπάρχει μόνο η πυρκαϊά - και χυμάς καλπάζοντας για το κέντρο της, πάντα με τα ερωτηματικά στα μάτια, για να μην σ' αναλώσει ολόκληρο η φωτιά, για να μπορέσεις να ζήσεις όχι πέρ' απ' τη φωτιά αλλά μαζί της.

Οι Sonic Youth φτάνουν μ' αυτό το άλμπουμ στην ωριμότητα. Μια ωριμότητα αλγεινής ουσίας κι εκφραστικού ολολυγμού. Ο τρόπος που αρθρώνουν τον τρόμο της αβύσσου, τη θύελλα των συναισθημάτων, τις καταιγίδες της λογικής, η απαράμιλλη αι-

1985:

Τι είναι η ελληνική μουσική; Είναι κάτι τρελό. Ένα κόντρα οι της Κάλλας και μια εισαγωγή του Καζαντζίδη αλά «Αυτή η νύχτα μένει», είναι οι δύο πόλοι της ίδιας περιστρεφόμενης διαμαρτυρίας για τη σφαγιασμένη εθνική μας υπόσταση.

Τι ήταν η ελληνική μουσική του 1985; Ό,τι ήταν το 1984 για τον Όργουελ. Μόνο που λείπει ο Μεγάλος Αδελφός, να μας παρηγορεί και να μας καταπιέζει.

Αντίθετα, στο παρελθόν, από τέτοιου είδους συγγενείς είχαμε πήξει. Ένας συγγενής ήταν ο Καλομοίρης, μαθητής του Βάγκνερ. Ένας άλλος ήταν ο Σκαλκώτας, μαθητής του Σαίνμπεργκ. Ένας τρίτος ήταν και ο Τσιτσάνης, μαθητής του εαυτού του (κι αυτό ήταν το σημαντικότερο).

Από κοντά, είχαμε και μια γενιά αγαπητών, γραφικών θείων όπως ο Αττίκ, ο Γιαννίδης, ο Θεοφανίδης, ανθρώπους που ήξεραν πως να φτιάξουν ένα τραγούδι με τον ίδιο τρόπο που ένας ζαχαροπλάστης γνωρίζει τα ευαίσθητα σημεία μιας πάστας. Ο κύκλος διευρύνθηκε με τους αδελφούς Μάνο και Μίκη, ιδανικούς εκφραστές των καθημερινών αναγκών μας (ίσως αυτοί τελικά μας δώσουν ένα ποτήρι νερό στα γεράματα, μαζί με το Διονύση).

Καθόμαστε τώρα και μετράμε τις

μάσσουσα λατρεία τους για μικρές, ασήμαντες γωνιές των πραγμάτων, για τα στριφογυρίσματα του συνειδητού ή τους κυκλώνες του υποσυνείδητου, για τις αθέατες (ανύπαρκτες για τους πολλούς) πλευρές των όντων - όλη η πυρετική προσευχή τους δεν συγγενεύει με τίποτ' άλλο παρά με την τρέλα. Κι είναι μια προσευχή, ένας πυρετός, μια τρέλα τόσο εσωτερική που δεν βρίσκει άλλη γλώσσα για να βγάλει προς τα έξω την τρομαχτική ένταση των απύθμενων κελιών της, από μια παράφρονη αλληλουχία εντάσεων, θορύβου και παραληρήματος νοημάτων.
Οι Sonic Youth στα συστραμμένα μάτια των ήχων τους καθρεφτίζουν μόνο τον πόνο που τους καίει τα σωθικά - τον πόνο και την άγρια κραυγή για ελπίδα. Γιατί *κάπου* πρέπει να υπάρχει ελπίδα. Ίσως να κόβει σαν ξυράφι. Αλλά δεν μπορεί, κάπου υπάρχει.
Έστω κι αν στο τελευταίο - και κορυφαίο - κομμάτι του δίσκου, το «Death Valley '69», «κλείνουν όλες τις πόρτες με παραπετάσματα αίματος και χτυπημάτων και μ' ένα ηχητικό ντελίριο που κόβει την ανάσα. Ίσως το καλύτερο τραγούδι του 1985. Τι σημασία έχει; Όσο θάνατο κι αν περικλείνει, είναι ΚΑΘΑΡΟ ΦΩΣ.
Κάπου εδώ, καλοί μου φίλοι, είναι που θα 'πρεπε να πετάξουμε τα στυλό. (Αλλά πού;) Και ν' ανατείλουν όλα τα φεγγάρια.
Υ.Γ. Μήπως ο επόμενος δίσκος των Sonic Youth θα είναι η απόλυτη σιωπή;

Νίκος Διαμαντόπουλος

Sonic Youth

Έτος ελληνικής Μ......ς

σκανδαλιές και τις εξυπνάδες μιας ολόκληρης στρατιάς από νόθα τέκνα της μητέρας Ελλάδος.
Ο Νταλάρας πούλησε 60.000 αντίτυπα δια μιας με τα «Άπονα μάτια». Τον βαθμολογώ με τρία αντίτυπα, ούτε ένα περισσότερο.
Ο Πάριος θα πρέπει να πούλησε 100.000. Σ' αυτές αν προσθέσουμε τις 100.000 του προηγουμένου δίσκου τις 100.000 του προ - προηγουμένου, και τις 500.000 όλων των προηγουμένων γενικά, φτάνουμε στις 700.000 σύνολο Πάριου, μέχρι αυτήν τη στιγμή. Τι είναι όμως 700.000 μπροστά στα 250.000.000 του Πρίσλεϊ. Τίποτε. Μια ψευδαίσθηση ότι έχουμε «σταρ».
Ο Πανούσης ήταν η ευχάριστη νότα της χρονιάς. Σίγουρα εξελίσσεται. Δεν είναι απίθανο να γίνει ο Τάκης Μωράκης της δεκαετίας του '80.
Ο Παπακωνσταντίνου εξακολουθεί να κινείται ανάμεσα σε σοσιαλιστικό νεορεαλισμό και Μπλακ Σάμπαθ. Όπως είπε κάποιος (κακός) φίλος, «έχει το γούστο του, αλλά μυρίζει θυμάρι». Στη φράση αυτή προσωπικά περικλείω όλο το δράμα του Παπακωνσταντίνου. Υποπτεύομαι ότι θα είναι και η αρχή μιας μελλοντικής του σχιζοφρένειας. Με ή χωρίς θυμάρι θα είναι γι' αυτόν ένα δίλημμα ανάλογο με το «εντός ή εκτός ΕΟΚ». Προς το παρόν, και τσαρούχι και κόκα κόλα.
Οι Φατμέ - Λάκης Παπαδόπουλος - Παύλος Σιδηρόπουλος αξίζουν τη συμπάθειά μας, όπως κάποιος παλιός συμμαθητής από την Τρίτη Γυμνασίου που εξακολουθεί να μιμείται τις φωνές και τα τερτίπια των καθηγητών μας, πεθαμένων ή συνταξιούχων χρόνια τώρα. Για τον ίδιο λόγο και ο Γιώργος Μακρής μας ψιλοδιασκεδάζει, σαν αιώνιος, απροσάρμοστος, αφηρημένος της τάξης του '71. Αντίθετα, οι αδελφοί Κατσιμίχα είναι κάπως πιο κοντά μας. Αυτοί συνθέτουν τις μνήμες της πεζοδρομιακής μας φοίτησης.
Ο Κραουνάκης με το «Πυροβολώ κ.λπ.» δήλωσε καθαρός συνεχιστής δοκιμασμένων συνταγών και αυτήν τη φορά κατάφερε πράγματι να φτιάξει μια καλή παραδοσιακή ομελέτα. Νόστιμη, με σωστές αναλογίες και, όπως κάθε ομελέτα, όχι βέβαια για χόρταση.
Η Πλάτωνος κόντεψε να τα θαλασσώσει (ένα «Γκάλοπ» καθαρά αυτοκαταστροφικό). Σαν τη μητέρα που τρώει τα παιδιά της, έτσι δείχνει έτοιμη να εξαφανίσει τις εκπληκτικές μελωδικές της δυνατότητες. Ή μήπως απλώς τεμπέλιασε;
Τέλος, είχαμε και όλη εκείνη τη φασαρία που λέγεται «Σείριος» ή «πολύ κακό για το τίποτα» ή «και οι Θεοί τρελάθηκαν». Στην περίπτωση του Χατζιδάκι η τρέλα δεν ταιριάζει, θάλεγα πως ό,τι έκανε το έκανε με θαυμαστή στωικότητα και απόλυτη γνώση του αδιεξόδου. Ο τρελός ήταν ο Μίκης που μας ζάλισε με το «Διόνυσο», και δικαίως γιατί του έδωσε ένα εξαιρετικό μελωδικό ένδυμα, μόνο που από μέσα δεν υπήρχε σώμα, υπήρχε αέρας φρέσκος και μια ονειρική στάση θλιβερά κραυγαλέα.
Από κραυγαλέος έως ανύπαρκτος ήταν και ο «Ορφέας» του Μ. Πλέσσα, παρ' όλη τη μελωδική τεχνική του δημιουργού του, ενώ ο κύκλος του Μιχάλη Γρηγορίου πάνω στην ποίηση του Σινόπουλου έπασχε κατ' αρχάς από την πλευρά της ίδιας της ποίησης (απελπιστικά δεύτερη μπροστά στα κομμάτια του Αναγνωστάκη και του Αλεξάνδρου που είχε μελοποιήσει παλιότερα), αλλά και στην καθαρά μουσική διάσταση, που με εξαίρεση το τελευταίο κομμάτι της συλλογής δεν απογειώθηκε. Συμβαίνουν αυτά και με τους ταλαντούχους.
Τα «Μοιρολόγια του Λουδοβίκου» και «Οι δυνάμεις του Αιγαίου» ήταν ίσως οι πιο θετικές δισκογραφικές τραγουδιστικές εργασίες της χρονιάς. Και μη ρωτάτε γιατί. Ακούστε μόνο ή αδιαφορήστε, και πάλι μέσα είστε...

Και γι' αυτή τη χρονιά όλοι μαζί ας φωνάξουμε: Πού είναι η βυζαντινή μας μουσική; Ποιος επιμένει να την κρατάει μαρμαρωμένη;
Και πού (κυριολεκτικά) βοσκάει η δημοτική μας παράδοση;
Σε ποιά βουνά μαραζώνει ανεκμετάλλευτη, α-μαγνητοφώνητη, με μόνους δυο - τρεις συναδέλφους που τρέχουν στα κατσάβραχα κυνηγώντας διαφόρους οργανοπαίκτες; (Τους βλέπω καμιά φορά στο μπαρ της ΕΡΤ τους συναδέλφους αυτούς. Πίνουμε κανένα καφεδάκι μαζί, τα λέμε. Φέρονται φυσιολογικά).

Θα το πω άφοβα. Αν και του χρόνου βρεθούμε πάλι στην ίδια κατάσταση, θα ζητήσω από την (ή τον) Υπουργό Πολιτισμού να μου παραχωρήσει για μια ώρα το Ολυμπιακό Στάδιο. Εκεί, με ελεύθερη είσοδο, θα μπορούν όσοι θέλουν να με παρακολουθήσουν να καίω όλους τους ελληνικούς μου δίσκους. Εκεί στο κέντρο του χορτοτάπητα. Και αν είμαι τυχερός και μπορέσω και εξασφαλίσω και γω κάποιο αερόστατο, θα ανεβώ επάνω του κρατώντας στο χέρι μια σακούλα με τις βινύλιες στάχτες και θα τις σκορπίσω από ψηλά στην ατμόσφαιρα, όπως η Κάλλας έδωσε εντολή να σκορπίσουν τις στάχτες της στο Αιγαίο, για να συμβούν όλα εκείνα τα φοβερά κωμικοτραγικά, με πρωταγωνίστρια την κυρία Βάσω Δεβετζή η οποία είχε φροντίσει να την πέσει από δίπλα στην ντίβα (μια αναφορά στις πονηριές της θα έκανε και τον Αλέξανδρο Ιόλα να κοκκινίσει) και η οποία Δεβετζή εισέπραξε, με τη βοήθεια του πουνέντε, όλη την καθαγιασμένη τέφρα, κατάφατσα!

Γιώργος Νοταράς

THE HEAD ON THE DOOR
THE CURE

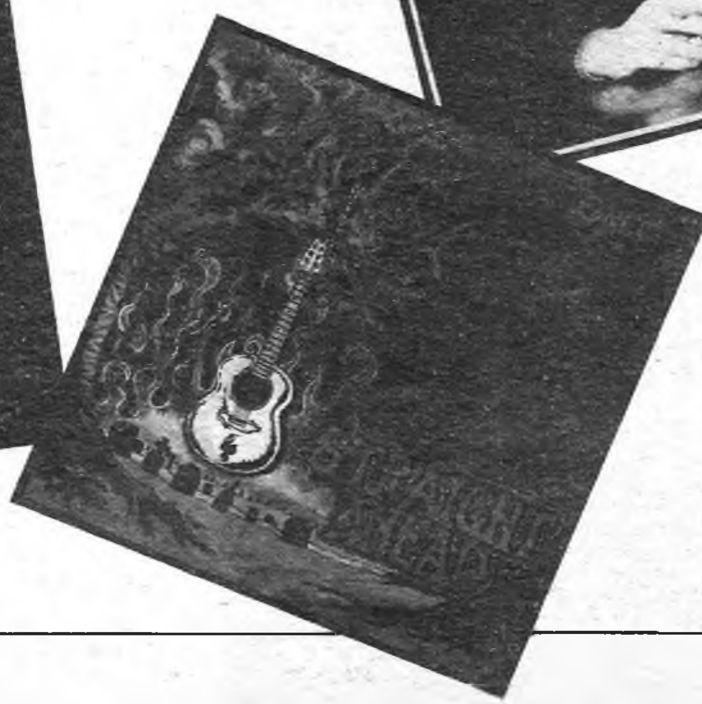

BAD MOON RISING
SONIC YOUTH

COIL - SCATOLOGY

THE EX POKKEHERRIE

μουσικός απολογισμός '86

...Ναι, αργήσαμε κάπως - αλλά όχι αδίκως. Πιστεύουμε ότι με τη σκόπιμη καθυστέρηση του Απολογισμού μέχρι το Μάρτιο, θεραπεύσαμε κατά ένα μεγάλο μέρος το μόνιμο πρόβλημα αυτού του «εθίμου»: την αδυναμία του να συμπεριλάβει τις τελευταίες κυκλοφορίες κάθε χρονιάς, εκείνες που βγαίνουν μέσα στο Δεκέμβριο και μέχρι να ᾽ρθουν εδώ, φτάνει Φεβρουάριος. Οπότε μένανε μονίμως απέξω - και ήταν έγκλημα αυτή η αναγκαστική παράλειψη, γιατί πολλοί απ᾽ αυτούς είναι κορυφαίοι. Φέτος, καταφέραμε να έχουμε τη συνείδησή μας τουλάχιστον ήσυχη ότι δεν αδικήσαμε κανέναν. Και, πράγματι, ήταν Φεβρουάριος πλέον όταν φτάσανε στα χέρια μας κάποιες απ᾽ τις απογειώσεις του 1986. Σπεύσαμε, τις βάλαμε σε τάξη και ...ιδού τι πρόκυψε: 210 επιλογές από 14 ανεξαρτήτως συνεργαζόμενους και μέσα απ᾽ αυτές, οι 14, δίσκοι του ᾽86. Τουλάχιστον έτσι όπως τους είδαμε εμείς. Καλή ανάγνωση.

Η ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΩΝ ΑΝΑΤΡΟΠΩΝ

ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΕΣ εντυπώσεις του σχετικά με το που περίπου βρισκόμαστε από πλευράς εξελίξεων, ο γράφων τις παραθέτει στον Απόηχο αυτού του τεύχους. Ο χώρος του Απολογισμού είναι στενός και δεν επιδέχεται μακροσκελείς αναλύσεις. Κρίμα που δεν ανταποκριθήκαμε όλοι μας σ᾽ αυτήν την απαίτηση. Δύο όμως σημεία απομένουν και οφείλουν να θιγούν.

Η ιστορία δεν γράφεται για να ξεχνιέται και να αφορίζεται. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι λειτουργεί εσαεί δεσμευτικά για το παρόν και για τον ανοιχτό λογαριασμό που διατηρεί με το αύριο. Θα ήταν πιο δίκαιο αλλά και πιο φιλοσοφημένο αν της αποδίδαμε ένα ρόλο «εξισορροπητικό», με την έννοια ότι επεμβαίνει κάθε που οι επίγονοι των ηρώων της πάνε να ξεχάσουν τα πως και τα γιατί της τωρινής τους παρουσίας. Κατακτήθηκαν γνώσεις και διαπιστώσεις κεφαλαιώδεις μέσα από κάποιες ιδιαίτερες στιγμές της ροκ ιστορίας - όπως και κάθε λαϊκής έκφρασης άλλωστε - και οι στιγμές αυτές είναι λογικό αλλά και πολύτιμο, αισθητικά και πολιτιστικά, να επανέρχονται αυτούσιες αρχικά, μεταλλαγμένες αργότερα και τέλος ως μνήμη και πάλι, για να θυμίζουν κάποιες αρχές, κάποιες λύσεις σε κάποια άλλα ξεπερασμένα (;) αδιέξοδα, και κάποιες συγκινήσεις που θα ήταν έγκλημα να επιτρέψουμε στην όποια εποχή να παραγράφει, επειδή κάποιοι εκτίμησαν τις ανάγκες της ως προσωρινές...

Αυτή η *συγκίνηση* τώρα, θα ήταν έγκλημα να θεωρηθεί προνόμιο της επικοινωνίας με την έξαρση και μόνο. Τις στιγμές εκείνες της υπέρβασης που διασπούν το πλαίσιο μιας εποχής θα ᾽πρεπε όλοι να τις αποζητούμε, αλλά δεν είναι την ίδια την εποχή που αναδεικνύουν σε σημαντική αλλά *τη στιγμή που η ίδια η εποχή τους αφιέρωσε ώστε να υπάρξουν*. Και ούτε είναι και αυτές που θα μείνουν αύριο σαν χαρακτηριστικές των ημερών τους.

Το να απαιτούμε λοιπόν από μια εποχή να παράγει σώνει και καλά αριστουργήματα για να τη δεχτούμε σαν αξιόλογη, είναι άδικο απέναντι πριν απ᾽ όλα στον ίδιο τον εαυτό μας: μοιάζουμε να μην τον αποδεχόμαστε παρά μόνον όταν είναι υπέροχος - και ξέρουμε πολύ καλά πόσες φορές το εικοσιτετράωρο είμαστε υπέροχοι και πόσες απλώς ανεκτοί. Αλλά είναι άδικο και απέναντι στην ίδια τη μουσική. Γιατί της ζητούμε να ξεπεράσει επειγόντως τον εαυτό της και να αναδειχτεί σε επαναστατική, αγνοώντας θεληματικά ότι, ίσως τώρα ακριβώς είναι που αποκτά επιτέλους τη γαλήνη και την ισορροπία που επί δεκαετίες αποζητούμε. Μια τέχνη σε διαρκή αναζήτηση και αναβρασμό: να το αίτημα των αμετανόητων ριζοσπαστών σε βάρος ενός άλλου, πιο δίκαιου αιτήματος που θέλει τον άνθρωπο συμφιλιωμένο πριν απ᾽ όλα με τις αντιφάσεις και τις ίσως και περιορισμένες γνώσεις και δυνατότητες του, αλλά με την επιθυμία να προχωρήσει. Όσο σημαντικές κι αν είναι οι κατακτήσεις της - και χωρίς αυτές τίποτε δεν θα κρατούσαμε σήμερα στα χέρια μας που να μας εμπνέει την αίσθηση ότι το ροκ αποτελεί πρόταση σοβαρή και όχι εφήμερη - αυτό που κάνει στην ουσία η Τέχνη της Ανατροπής είναι να τραβάει το χαλί κάτω απ᾽ τα πόδια εκείνων που μόνον όταν κοντοστέκονται μπορούν να σκεφτούν και ν᾽ αποφασίσουν. Και, τώρα περισσότερο από κάθε άλλη φορά, έχουμε την ανάγκη αυτής της έστω και στιγμιαίας «στάσης». Γιατί οι σημερινές μεγάλες ταχύτητες δεν προωθούν πλέον αλλά εκτοξεύουν στο άγνωστο και συχνά χωρίς επιστροφή. Και αισθανόμαστε ότι τη χρειαζόμαστε για λίγο ακόμη τη γη, πριν την εγκαταλείψουμε.

Αν τώρα αναρωτηθείτε πως και πολλές απ᾽ τις παρακάτω επιλογές μας ανήκουν μάλλον σ᾽ αυτές τις απογειώσεις παρά στις χαμηλόφωνες συναινέσεις, είπαμε: μάθαμε να ζούμε με τις αντιφάσεις μας.

1. «Filigree & Shadow» - This Mortal Coil.
2. «Circus Maximus» - Momus.
3. «Hallelujah - All The Way Home» - Verlaines.
4. «King Of America» - Elvis Costello.
5. «Er... Something About Cows» - Jesus Couldn't Drum».
6. «The Ghost Trade» - Camberwell Now.

7. «Monster Walks The Winter Lake» - David Thomas.
8. «Talking With The Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
9. «The Turgid Miasma Of Existence» - Celibate Rifles.
10. «Commercial Suicide» - Colin Newman.
11. «Glad Music» - R. Stevie Moore.
12. «The Big Gundown» - John Zorn.
13. «Lovely Thunder» - Harold Budd.
14. «For Sentimental Reasons» - Linda Ronstadt.
15. «Box - Office Poison» - Tot Taylor.

Αργύρης Ζήλος

ΜΕ ΜΙΑ ΜΙΚΡΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΑΠ' ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΟ

ΘΑ ΄ΛΕΓΑ ΨΕΜΑΤΑ αν υποστήριζα πως δεν με τρομάζουν οι απολογισμοί... Αλλά δεν είναι αυτός ο λόγος που σκοπεύω φέτος να ξεφύγω απ' το πρωτόκολλο: είναι ότι αφ' ενός θεωρώ τουλάχιστον αστείο πια στις μέρες μας να καταναλώνουμε φαιά ουσία για να αποδείξουμε πράγματα όπως αν το ροκ περνάει κρίση ή όχι - και ποιος θα μας πει ότι τα αντικείμενα αγάπης δεν τα αγαπούμε *και* μέσα από τις κρίσεις τους; - και αφ' ετέρου γιατί αρχίζει να μου γίνεται βεβαιότητα μια υποψία που με τρώει τα δύο τρία τελευταία χρόνια: ότι δηλαδή είμαστε πολύ καλύτεροι και άπειρα πιο πλούσιοι από τη μουσική που ακούμε αλλά και από την κουλτούρα μας γενικότερα. ΄Οτι ίσως κάπου προβάλει πια αυτονόητο ότι όλ' αυτά δεν μπορούν να μας καλύψουν παρά στο ελάχιστο - αν φυσικά είμαστε Ανθρωποι σε διαρκή εξέλιξη κι όχι ρομπότ. Ω ναι, σίγουρα αξίζουμε καλύτερη τύχη - μόνο που το να αποδεχθούμε αυτό που έχουμε έτσι όπως είναι, με όλα τα στραβοπατήματα και τις αναπηρίες του, κάθε άλλο παρά σημαίνει ότι αυτό μας αρκεί, σηματοδοτεί όμως κάτι άπειρα πιο σημαντικό: τη συμφιλίωσή μας με τον ίδιο μας τον εαυτό, μ' όλη την ομορφιά και μ' όλες τις αδυναμίες του, πράγμα που θα μας βοηθήσει να σηκώσουμε πολύ πιο άνετα το φορτίο της ύπαρξής μας.
Με κίνδυνο να χαρακτηριστώ «κακός», χαίρομαι που η μόδα της ανέφελης αναβίωσης αρχίζει να γίνεται παρελθόν. Στην τέχνη - όπως και στη ζωή άλλωστε - το παρελθόν τότε μόνο είναι υποφερτό, όταν αισθάνεται κανείς ανώτερος του αντί να περιορίζεται στο να το θαυμάζει έχοντας συναίσθηση της τωρινής αδυναμίας του. «Αυτή εδώ είναι μια εποχή που με ευσέβεια και νηφαλιότητα, με «σωστά» πράγματα, δεν γίνονται έργα πια κι η τέχνη έγινε αδύνατη χωρίς τη βοήθεια του Διαβόλου και τη φωτιά της Κόλασης κάτω απ' το καζάνι σου» («Δόκτωρ Φάουστους» - Τομας Μαν). ΄Ισως πράγματι στο εξής δεν θα μπορεί πια κανείς να εμπιστεύεται παρά μόνο αυτό που δεν παίχτηκε ακόμα...
Σημειώνω ότι η σειρά παράθεσης δεν ίσχυε χθες και πιθανότατα δε θα ισχύει αύριο. Είναι χαρακτηριστικό ότι, στη λίστα των δίσκων, όσες φορές απογειώθηκα με τον πρώτο απ' αυτούς άλλες τόσες το έκανα και με τον τελευταίο.

1. «The Big Gundown» - John Zorn.
2. «R & B Sceletons in the Closet» - George Clinton.
3. «Monster Walks the Winter Lake» - David Thomas.
4. «The Ghost Trade» - Camberwell Now.
5. «The Mole Trilogy, Part 4» - Residents.
6. «Bend Sinister» - Fall.
7. «Your Funeral... My Trial» - Nick Cave.
8. «Composition 17» - Antony Braxton.
9. «Atomizer» - Big Black.
10. «Blood and Chocolate» - Elvis Costello and the Attractions.
11. «Commercial Suicide» - Colin Newman.
12. «Live in Brussels 02/86» - Blaine Reininger.
13. «Box - Office Poison» - Tot Taylor.
14. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
15. «Stars and Hank Forever» - Residents.

Κώστας Λυμπερόπουλος

Η ΑΙΩΝΙΑ ΝΕΟΤΗΤΑ ΕΝΟΣ DEADHEAD;

ΤΙ ΧΡΟΝΙΑ κι αυτή όπου οι ορδές των Αμερικανων αλητών χαρακτήρισαν τη βάση αυτού που όλοι οι πάνω απ' τη βάση ονομάζουν ροκ εν ρολ...
Προσωπικά παρά τις μέτριες εμφανίσεις γνωστών ή τις σκόπιμες ανακυκλώσεις άλλων γνωστών έμεινα πολύ ευχαριστημένος απ' ό,τι άκουσα πέρυσι... και τ' ακούω ακόμα. Η χαρά μου όμως οφείλεται και στην καθίζηση των οτιδήποτε απόχρωσης δειγμάτων νοοτροπίας των '70ς. Το διδακτικό - ροκ απέτυχε να διδάξει τους νέους και δοξάστηκε στις βαρετές βραδινές συζητήσεις ηλικιωμένων. Το δεύτερο μισό των '80s παρουσιάζει μια ιδιαιτερότητα με την έννοια ότι το ροκ εν ρολ είναι ξανά «άντεργκράουντ», προσπαθεί και δείχνει τελικά αρκετά αυτάρκες και βέβαια δεν είναι τυχαίο ότι ανατρέχει στο σεξ των '60s μέσα από την καθαρτήρια συνειδητοποίηση του πανκ των '70s. Η λαϊκή του βάση δείχνει υπερβολικά σίγουρη για τα στεγανά της και για την αστειρευτη της έμπνευση, μια και το ροκ εν ρολ εξ ορισμού είναι κουλτούρα των νέων, και οι νέοι μπορούν να έχουν έμπνευση ανεξάρτητα από παράγοντες... ΄Ισως να μιλάμε πια για ένα αυστηρά κάθετο διαχωρισμό ή για μια πλήρη κοσμική εναρμόνιση. Ισως το ροκ εν ρολ έγινε αεικίνητο!
΄Ισως άδικα κάνουμε την παρακάτω λίστα γιατί κανείς δε θα τη διαβάσει... ΄Ισως να φταίει το διαταραγμένο μου μυαλό, αλλά κάτι μου λέει ότι όλοι οι ακολουθούντες νεαροί ήταν η λαϊκή βάση για το ροκ εν ρολ μου...

1. «Second and Last» - Cheepskates.
2. «Underworld Shakedown» - Last Drive.
3. «Outside my Window» - Things.
4. «Enjoy the Creeps» - Creeps.
5. «Gremlins Have Pictures» - Roky Erickson.
6. «We all Have...» - Hidden Peace.
7. «Introducing» - United States of Existence.
8. «The Backlight Chameleons» - Backlight Chameleons.
9. «Long Live the New Flesh» - Eastern Dark.
10. «Horror Stories» - Dwarves.
11. «The Moffs» - Moffs.
12. «Clairvoyance» - Screaming Trees.
13. «The Tryfles» - Tryfles.
14. «Silouettes of Sound» - Chud.
15. «Yeah» - Cavemen.

Αιμίλιος Κατσούρης

ΠΕΡΑ ΑΠ' ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΤΙΠΟΤΑ(;) Η: ΤΟ ΝΑ ΖΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΠΙΟ ΣΚΛΗΡΟ

Η ΜΙΜΙ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ πολύ απλά αλλά και με τις δέουσες τυμπανοκρουσίες στη θέση κάποιου που πέθανε. Η Mimi δεν γεννήθηκε για να μείνει στην ιστορία αλλά για να γράψει τη δική της μικρή ιστορία. Η Mimi γεννήθηκε σαν ένα κάτοπτρο, ένα ατράνταχτο άλλοθι του δημιουργού της να δει μέσα από τα δικά της αδιάφθορα, τρυφερά, πρασινογάλαζα ματάκια τον κόσμο. Η Mimi γεννήθηκε για να είναι συγχρόνως το καλειδοσκόπιο και η συνειδητή αυταπάτη, η δυστοκία και το ψέλλισμα κάποιων λέξεων.
Η Mimi είναι η τρυφεράδα, το άγγιγμα, η απαλό γουργουρητό, η απλή αυτοσυντήρηση, η επιβίωση, η διαθλασμένη αναζήτηση, η μεταβίβαση, η μετάθεση, η πειραματική ή η κατά συνθήκη εναλλακτική λύση.
Η Mimi είναι το αλατοπίπερο, το όχημα, η στραγγαλισμένη αγάπη, το εύσχημο ντρέσινγκ, ή απλά ένας τρόπος, όπως κάποιοι μονοσήμαντοι και ελάχιστα αμφίδρομοι τρόποι είναι το ροκ εν ρολ, το σεξ, η ηδονή, οι τεχνητοί παράδεισοι.
΄Ο,τι υπάρχει παραπέρα στην αυγή κάθε καινούργιας μέρας, είναι η ίδια η ζωή.

1. «So» - Peter Gabriel.
2. «White City (A Novel)» - Pete Townshend.
3. «Big World» - Joe Jackson.
4. «Infected» - The The.
5. «Wakind Up» - Toper Headon.
6. «Dirty Work» Rolling Stones.
7. «A Way Out» - Anti Troppau Council.
8. «Blah Blah Blah» - Iggy Pop.
9. «Gone to Earth» - David Sylvian.
10. «And Close as This» - Peter Hammill.
11. «True Stories» - Talking Heads.
12. «Animal Boy» - Ramones.
13. «The World by Storm» - Three Johns.
14. «Parade» - Prince.
15. «Say What» - Trouble Funk.

Κανέλλος Ν. Τερζής

ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ ΑΛΑΝ ΦΡΙΝΤ

Αν με τον όρο ροκ εν ρολ εννοούμε την πολιτιστική κατάρα που σημάδεψε μια κυράτσα Δύση που καυχιέται την παρθένα, τότε το ροκ εν ρολ δεν υπάρχει. Κι αν υπάρχει είναι ένα σκιάχτρο που μπαινοβγαίνει στα ενεχυροδανειστήρια των μύθων τη - ένας απ' τους λόγους που οι Residents είναι πολύ μεγάλο γκρουπ. Αν θέλετε δεν υφίσταται δομικά, τίποτε χειροπιαστό δεν μπορεί να δικαιολογήσει την εμβέλεια που του 'χουμε δώσει - ή μήπως την κληρονομήσαμε κι αυτή; Κι όμως υπάρχει, βρίσκεται μέσα στα κεφάλια μας, άλλο ένα μαγικό ραβδί που μας επιτρέπει να ορίζουμε τις σχέσεις μας με τον κόσμο ή, αν κρίνουμε γόνιμο, να τις τερματίζουμε.
΄Οποιος περιμένει αναστάσεις και θαύματα δεν θα καταλάβει γιατί το ροκ εν ρολ, όπως και κάθε μορφή τέχνης σήμερα, είναι μια τέχνη ασκητική, ίσως η πιο οδυνηρή απ' όλες μιας και έχει κόντρα το ίδιο του το παρελθόν. Αν υπάρχει μοιρολατρεία στο ροκ εν ρολ σήμερα, αυτή δεν είν' άλλη απ' την ονείρωξη του ερχομού κάποιου σωτήρα τσόγλανου που θα βάλει φωτιά στο καράβι για να τον εκτελέσουν σ' ένα κρουαζιερόπλοιο. Γέννηση και θάνατος, αυτό που κάποτε νομίζαμε σαν τη φυσική αναπαραγωγή του ροκ, σήμερα φαντάζει σαν ένα ανιαρό σήριαλ τύπου Μπονάντζα. Στην εποχή μας, ο μόνος που μπορεί να ξανάρθει είναι ο Γκέμπελς, αν και είναι αμφίβολο πως έφυγε ποτέ του. ΄Επειτα απ' την οριακή εμπειρία της καταστροφής της αισθητικής, μονάχα αυτοί που δε νιώθουν άνετα σαν καλοπερνάνε θα συνεχίσουν. Ο Κοστέλο, ο Κέιβ, ο Ντέιβιντ Τόμας, ο Σμιθ, ή αυτός ο εξώφθαλμα σπαρακτικός πιονιέρος, ο Μπίλι Μπραγκ.
Ρεύματα και στυλ θα υπάρχουν πολλά, όσα χρειάζονται οι αδυναμίες μας για να συνεχίσουν να κρύβουν τις πληγές τους και να λατρεύουν τη λήθη, αναμασημένα και ευκολοχώνευτα οράματα που τα κόβουμε και τα ράβουμε κατά πως συμφέρει την επανάπαυσή μας. Το ροκ εν ρολ παρελθόν, το κοινοτικό όραμα των '60s και το ρομαντικό ολοκαύτωμα του πανκ, μπορούν ν' ανθίσουν μονάχα σαν απώλειες - θυμάστε τα φλας μπακ του Σέρτζιο Λεόνε ή μήπως δεν πηγαίνετε πια στον κινηματογράφο;
Αν κάποτε η Κίρκη μεταμόρφωνε τους ανθρώπους σε ζώα, σήμερα τους φοράει φερ-

μουάρ χαμόγελα και τους δωρίζει τσιχλόφουσκες ηδονές, τους βαφτίζει δυνατούς και μετρημένους, ανέμελους και υγιείς, έτοιμους να κατασπαράξουν αυτούς που θυμίζουν οικεία κακά, αυτούς που αμαυρώνουν τον έγχρωμο λήθαργο τους. Αν κάτι είναι οριστικό για τα ροκ εν ρολ δρώμενα είναι πως δεν έχει πλέον θέσεις γι' αυτούς που ακόμα και σε τέτοιου είδους επιλογές ψάχνουν τη μικρή τους ασφάλεια, την καθημερινή τους τακτοποίηση. Τ' αγρίμι του «φαν» θ' ανθίσει μέσα από τον πόνο και τη στέρηση, δε θα ξεπεταχτεί απ' τα σκέλια κάποιας Κόπερτον μπεμπέκας. Ακούστε το τελευταίο άλμπουμ του Κοστέλο ή θυμηθείτε τι αντιπροσώπευαν τα τραγούδια του "Get Happy". Δε θυμάμαι ποιος το 'πε αλλά χειροκροτώ και επαυξάνω: αν έχουμε κάποια ελπίδα, την οφείλουμε σ' αυτούς που δεν έχουν καμία.

Σάμπως γρονθοκοπημένο, το πρόσωπο του ροκ εν ρολ δεν είναι καν πρόσωπο μα ένας μακάβριος καρνάβαλος που καταβροχθίζει αυτόν που υποδύεται. Ίσως κι αυτό να μην ήταν παρά άλλη μία Λάθος Κίνηση στη σκακιέρα της συνδιαλλαγής και της επιβίωσης, αλλά, κάθε μεγάλος έρωτας κρύβει στα σπλάχνα του και έναν καρκίνο, και οφείλεις να τον αγαπήσεις.

1. «King of America» - Elvis Costello.
2. «Your Funeral... My Trial» - Nick Cave.
3. «Blood and Chocolate» - Elvis Costello and the Attractions.
4. «Monster Walks the Winter Lake» - David Thomas.
5. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
6. «Talking with the Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
7. «Atomizer» - Big Black.
8. «The Mole Trilogy, Part 4» - Residents.
9. «The Big Gundown» - John Zorn.
10. «Bend Sinister» - Fall.
11. «Live in Brussels 02/1986» - Blaine Reininger.
12. «Stars and Hank Forever» - Residents.
13. «The Divine Punishment» - Diamanda Galas.
14. «Flight Into The Brainstorm» - Shrubs.
15. «1980-1985, The New Mix in One Go» - Yello.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

ZOMBIE BIRDHOUSE

ΚΑΤΑ ΚΑΠΟΙΟΝ τρόπο η αργοπορία στη δημοσίευση του απολογισμού με διευκολύνει: μου δίνει έναν ακόμη λόγο να αρνηθώ όπως και την προηγούμενη φορά να μετατρέψω αυτό το κείμενο σε πραγματιστική περίληψη της χρονιάς που πέρασε, αισθανόμενος πως από τους αναγνώστες που με διαβάζουν δεν απευθύνομαι σ' όσους ζητούν από μένα ένα υλικοϊδεολογικό τυφλοσούρτη για τις καθυστερημένες αγορές τους. Άλλωστε στο τέλος υπάρχει ένας μουσικός τέτοιος, βουβός αλλά εύγλωττος όσον αφορά τα κολλήματα για το 1986, τα βινυλιακά και τα άλλα, κι αυτή είναι η δυστυχία του πράγματος: να λανσάρουμε χρόνο με το χρόνο αγύρτικα εμβλήματα ταυτίζοντάς τα με τη στάση μας, ανακατεύοντάς τα με κάθε λογής αλχημείες και γιατροσόφια καθώς η απογοήτευση γίνεται κακοφορμισμένη πληγή, φυματίωση της καρδιάς και πίκρα - όμως απογοήτευση *για τι πράγμα;*

Θα έλεγα για τίποτε απολύτως. Μη μου μιλήσετε τώρα για την αναθεματισμένη πορεία (;) του ροκ εν ρολ γιατί πορεία σημαίνει αρχή και κατάληξη, γιατί θα σας ζητήσω να μου πείτε και ποιος προδιέγραψε αυτή την πορεία και την κατάληξή της ποιος τη γνώριζε και την καθοδηγούσε και τέλος πάντων πότε παραστράτησε το ροκ εν ρολ από τον ίσιο δρόμο, κι άλλες παρόμοιες αηδίες. Και αν το όλο πρόβλημα πηγάζει από τη σύγκριση παρόντος - παρελθόντος, την αναμενόμενη καταδίκη του πρώτου και υπερθεμάτιση του δεύτερου και τις αναπόφευκτες μελλοντολογικές κλάψες ή καταφατικές ψευδαισθήσεις (το παρόν έχει τα μαύρα του τα χάλια, όλοι αυτοί συμφωνούν εδώ), τότε έχω να πω πως τα '60s και κάθε ξέσπασμα από κει και πέρα μέχρι το πάνκικο καλοκαίρι ήταν μαγικά για όσους τα έζησαν τότε και για όσους τα ακούν τώρα, γιατί ήταν η εφηβεία του ροκ εν ρολ βουτηγμένη μέχρι τ' αυτιά στην αφέλεια, προστατευμένη από το όραμα, με δύο λόγια χαρούμενη με μια χαρά που ξεπηδούσε κατευθείαν από την καρδιά και δεν ήταν συνειδητό γέννημα ενός σοφού από τον πόνο μυαλού. Και προτιμώ να ζω με τη μαυρίλα και τη σύγχυση (άρα με το ενδιαφέρον) της γνώσης που είτε την απέκτησα είτε όχι στάζει από παντού γύρω μου για να την αγνοήσω, παρά με την ευφορία της εθελοτυφλίας, δηλαδή με την ευφορία που φέρνει το χειρότερο είδος κυνισμού και που συνήθως χρειάζεται ένα καλά γεμάτο πορτοφόλι - απαιτεί όμως μισογεμάτο κεφάλι - για να την απολαμβάνεις. Προτιμώ να κάνω τη ριζοσπαστικότητά μου οργή κι όχι αισιοδοξία, μάχη κι όχι ελπίδα, άρνηση (σκέτη) κι όχι αντιπρόταση που ξεφτιλίζει το ιδανικό της θετικής στάσης σε ευτυχισμένο μασούλισμα ευαγγελιστικών λέξεων που πια δε διαφέρουν από τις τσίχλες: κολλάνε παντού αλλά μόνο για λίγο (και τώρα φέρτε την πίσσα και τα πούπουλα επειδή τόλμησα να υποστηρίξω πως είμαι ριζοσπαστικός, λες και υπάρχει κάποιος που να μην κρατάει για τον εαυτό του μια πολύ καλή θέση στη σκέψη και τον κόσμο του).

Λοιπόν ναι. Θα έλεγα «απογοήτευση για τίποτε απολύτως», αν η μιζέρια δεν ξεκινούσε αντίστροφα. Αυτό το περιοδικό γράφεται και διαβάζεται από αστούς που με τον ένα ή τον άλλο τρόπο τη ζήση τους την έχουν εξασφαλισμένη και παράλληλα υποτίθεται πως έχουν καθαρίσει τις ονειροπολήσεις τους από ματσωμένες φιλοδοξίες. Έτσι θα ήταν πολύ όμορφα να έφταιγε πράγματι το ροκ εν ρολ για όλα τα κακά της μοίρας μας, ή μάλλον της μοίρας μου - αυτήν τη φορά δεν θα καταφύγω στο πρώτο πληθυντικό πρόσωπο για να δώσω σ' αυτά που γράφω μια επίφαση αντιπροσωπευτικότητας και γενικής αποδοχής. Όμορφα θα ήταν, αλλά δεν είναι, γιατί αλλιώς θα μπορούσα να φύγω από δω όσο κι αν μου κόστιζε. Ήσυχος ότι εγκαταλείπω μια τελειωμένη υπόθεση. Όμως είναι τώρα που το χρειάζομαι όσο ποτέ άλλοτε, που θέλω να μου δώσει όλο και πιο πολλά (μη ρωτάτε «τι πολλά», έχουν καλουπωθεί τόσες καταστάσεις, ας μείνει η πρόσληψη αυτής της μουσικής ιδιόμορφη για τον καθένα - και μυστική), τώρα που έχω ν' αντιμετωπίσω χαντακωμένες αναζητήσεις μερικών παλιομοδίτικων πραγμάτων όπως η εμπιστοσύνη, η οποία δεν μπορεί να σταθεί σ' ένα περιβάλλον όπου όλοι και με τη μεγαλύτερη ανακούφιση οικειοποιούνται δοκιμασμένες συμπεριφορές και ρόλους και τους παίζουν πολύ καλά, για την ακρίβεια τόσο καλά, ώστε πλέον οι σχέσεις είναι μεταξύ ρόλων κι όχι μεταξύ ανθρώπων. Βέβαια, βέβαια κανείς δεν προσποιείται, κανείς δεν ξεγελά, αλλά και κανείς δεν διακινδυνεύει, κανείς δεν εκπλήσσει, κανείς δεν ανατρέπει - τίποτε, ούτε το πιο μικρό κομματάκι της ψυχής του και των άλλων. Οπότε επιμένω να στηρίζομαι σε κάτι που δεν προσφέρεται ούτε καν για ένα ιδεολογικό βόλεμα της προκοπής, είναι αλλοπρόσαλλο, αδιέξοδο, εμπορευματοποιημένο, του φτιάχνουν μουσεία, γίνεται πασπαρτού για λίγη δημοσιότητα, πλασάρεται σα χόμπι, πληρώνει δηλαδή το τίμημα της μαζικοποίησης και της εξάπλωσής του. Γατζώνομαι πάνω του γιατί είναι μια ανάγκη που ζει μέσα στο μυαλό μου και τρέφεται απ' αυτό - το ένα αντανακλά την κατάσταση του άλλου: δεν έχει προοπτική έχει όμως μέλλον, δεν έχει μύθους έχει όμως φαντασία, είναι εθισμένο ή once a junky always a junky. Εξαρτημένος και αναγκεμένος: είναι ο τελεσίδικος λόγος που με κρατάει σ' αυτό το νεκροταφείο να συντροφεύω τα μουχλιασμένα ζόμπι του που πιπιλίζουν βρόμικο αίμα για να βγάλουν φτερά. Το πέταγμα δεν είναι προς την ελευθερία (...) μα σ' έναν άλλο κρανίου τόπο, άδειο από ζωή - άρα πρόσφορο για τούτη τη ζωή. Αυτή η μουσική πάει από παραμύθιασμα σε παραμύθιασμα. Λοιπόν όχι φιλιππικούς για τους λιποτάκτες μα γι' αυτούς που κρύβονται στο μάτι του κυκλώνα.

1. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
2. «Blood and Chocolate» - Elvis Costello and the Attractions.
3. «King of America» - Elvis Costello.
4. «Bend Sinister» - Fall.
5. «Live in Brussels 02/86» - Blaine Reininger.
6. «The World by Storm» - Three Johns.
7. «Atomizer» - Big Black.
8. «Talking with the Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
9. «Rembrandt's Pussyhorse» - Butthole Surfers.
10. «Bedtime for Democracy» - Dead Kennedys.
11. «And Close as This» - Peter Hammill.
12. «Neither Washington Nor Moscow» - Redskins.
13. «Your Funeral... My Trial» - Nick Cave.
14. «Flight Into the Brainstorm» - Shrubs.
15. «The Warp of Pure Fun» - Paul Haig.

Αλέκος Παπαδόπουλος

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΑΙΩΝΑ

ΕΠΕΙΔΗ έχω βαρεθεί απολογισμούς - υπολογισμούς - προϋπολογισμούς και άλλους τέτοιους -ισμούς του είδους, επειδή μου δίνουν στα νεύρα οι προσαφαιρέσεις, οι συνδυασμοί και το πλασάρισμα γενικώς δίσκων στα διάφορα τοπ, σκέφτηκα να προτείνω το δεκαπεντάρι της «επιτυχίας» αφήνοντας κατά μέρος τα «δεν μπορώ χωρίς αυτό το δίσκο», «ό,τι βγάλει ο τάδε μου αρέσει», όλα εκείνα δηλαδή που περισσότερο με φανατικούς της μουσικής έχουνε να κάνουνε παρά με κάποιον που θέλει να επικοινωνήσει και να πληροφορήσει ταυτόχρονα τους αναγνώστες του.

Όπως έχω βαρεθεί και τις διάφορες μίζερες καταστάσεις περί Τέλους του Ροκ Εν Ρολ - σιγά καημένε λες και είναι το τέλος του κόσμου! - που δεν κάνουν άλλο τίποτα παρά να ποτίζουν ξένα χωράφια. Το ροκ εν ρολ δεν έχει ανάγκη από υπερασπιστές γιατί μας ξεπερνάει όλους μας, έχει να κάνει πολύ μα πάρα πολύ με κοινωνικές συνθήκες και καταστάσεις. Ροκ εν ρολ σημαίνει Τραγούδι του Εικοστού αιώνα - πιο πολλά θα μαθαίνουν απ' αυτό για την εποχή μας στο μέλλον παρά από βιβλία και εφημερίδες. Δεν είναι κακό/καλό, άσχημο/όμορφο, άγριο/ήρεμο, δεν είναι ακίνδυνο ή επικίνδυνο, τουλάχιστον όπως εμείς νομίζουμε συνήθως πως είναι. Είναι όλα αυτά μαζί και κάτι παραπάνω: Δημιουργία στην πιο λαϊκή μορφή της, που μεταφέρει αυτούσια το αίμα και τη σκέψη του δημιουργού.

Δεν ξέρω γιατί πρέπει εγώ να απολογούμαι για τούτα και για κείνα, να απαντώ σε απόψεις της δεκάρας και να πρέπει να νιώθω τύψεις που μ' αρέσει το ροκ εν ρολ. Όχι το χθεσινό μόνο αλλά και το σημερινό και το αυριανό. Ό,τι και να πούμε εκείνο ακολουθεί την πορεία του και καλό είναι να την παρακολουθούμε και ό,τι να θυματίζουμε το δήθεν χαμό του.

Η επιλογή των δίσκων δεν ακολούθησε μόνο το συναίσθημα. Προτείνω μουσικές που έχουν κάτι να μου πουν. Τραγούδια που ανοίγουν παράθυρα στον κόσμο και την καρδιά, ριζοσπαστικά στη φόρμα και το στίχο.

μουσικός απολογισμός '86

Φυσικά οι επιλογές περιέχουν άποψη. Φανερή πέρα για πέρα. Π.χ. στις δεκαπέντε αυτές γραμμές δε θα συναντήσετε γκαραζοψυχεδελική αναβίωση καθότι ο γράφων τη θεωρεί αντιδραστική μέχρι μυελού οστέων. Και συντηρητική συνάμα.

1. «Bedtime for Democracy» - Dead Kennedys.
2. «The Divine Punishment» - Diamand Galas.
3. «I Am John's Pancreas» - A Witness.
4. «Songs of Love and Fury» - Membranes.
5. «Evol» - Sonic Youth.
6. «Box Office Poison» - Tot Taylor.
7. «Grenade» - Cassandra Complex.
8. «King of America» - Elvis Costello.
9. «Talking with the Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
10. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
11. «Atomizer» - Big Black.
12. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
13. «Born Sandy Devotional» - The Triffids.
14. «Philistrines» - Phillip Boa and the Voodoo Club.
15. «Rex» - Reifenstahl.

Αντώνης Φράγκος

ΕΝΑ ΑΠΟΜΑΚΡΟ ΚΑΥΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ

ΤΟ '86 ήταν μια χρονιά που όλοι θα 'θελαν να 'χε περάσει πολύ πιο γρήγορα. Πέρναγε γρήγορα μόνο στις καλές της στιγμές. Οι κακές όχι μόνο ήταν ατέλειωτες αλλά και τις συνέπειες τους αισθανόμαστε - και θα αισθανόμαστε και στο μέλλον - έντονες μέχρι σήμερα. Παρ' όλα αυτά μας άφησε πιο ώριμους και πιο κατασταλαγμένους στην εικόνα που σχηματίζουμε για τον κόσμο που μας περιτριγυρίζει. Η πιο σημαντική ανακάλυψη - συνειδητοποίηση, ότι οι άνθρωποι δίνουν αξία στις στιγμές, μας οδήγησε στην αναζήτηση του καλού μέσα στους συνανθρώπους που υποπτευόμαστε πως θα γίνουν σύντροφοί μας στον πόλεμο των αντιξοοτήτων. Σίγουρος τρόπος να πληγωθεί κανείς, μα κι ο μοναδικός που έχουμε για να μην τρελαθούμε. Το ροκ εν ρολ χρωματίζει τα κοινά μας όνειρα κι ο ύπνος μας γλυκός κι επικίνδυνος, μπορεί να ναι πλήρωση, θάνατος ή και περιπέτεια.

Το ροκ εν ρολ τη χρονιά που πέρασε δεν είχε μακρινές εκρήξεις που απλώνονταν βραδυφλεγείς στις καρδιές μας. Είχε ζεστές επαφές που μας τύλιξαν μ' ένα περίβλημα εξωτερικής προστατευτικής αισιοδοξίας, ασπίδα μας για τη συνέχιση της βιαστικής αναπνοής μας. Γνωρίσαμε από κοντά τους δημιουργούς που έκρυβε το ψυχρό βινύλιο, αυτούς που κρύβονταν και οι ίδιοι πίσω από το μύθο της καλλιτεχνικής τους υπόστασης, ίσως άθελά τους, ίσως γιατί τα φωτεινά γράμματα είναι πιο μακρινά από κάθε αστέρι. Είναι ενθαρρυντικό να γνωρίζεις πως υπάρχουν και είναι εκεί και είναι όντως άνθρωποι που σ' αγγίζουν με ειλικρίνεια και που η ζωή τους κατάφερε να διαστραφεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρούμε πια πως, ναι, κατάφεραν να κάνουν το δικό τους.

Το τραγούδι που πιο πολύ κυριάρχησε στη ζωή μας το '86 είχε το επίμονο μήνυμα μέσα του "Ah, yeah out-of-the Grey". Ο πιο σημαντικός κι απλός στίχος, ο πόνος, η σιγουριά και η πεποίθηση πως οι δυσκολίες είναι υποκειμενικές.

Ακόμη ένας χρόνος που μας γέμισε αηδίες περισσότερες απ' την ωφέλιμη τροφή. Το σκουπιδιάρικο περνά και οπωσδήποτε παίρνει την πληθώρα των αχρήστων.

Και, ναι, δεν έλειψαν οι στιγμές που κάποια περηφάνεια μας τύλιξε, σα να 'μαστε για λίγο, όσο το σκεφτήκαμε, βασιλιάδες της Αμερικής. Δεν έλειψαν οι στιγμές που υπήρξαν άτομα κοντά μας τόσο, που η ζεστασιά έκαψε πιο πολύ απ' όσο αντέχαμε και απαντήσαμε με το παγόβουνο της αποξένωσης - αποκτήνωσης. Γυρίσαμε πίσω στην καλή γη που τόσα υποφέρει γιατί είναι μητέρα και νοιάζεται για το κατάντημα των παιδιών της. Κι αν είμαστε θεατές στης ζωής την πλούσια παρέλαση, είμαστε όμως και το πολύχρωμο πλήθος που παρελαύνει. Στο 'Ορος των Ελαιών θ' ανεβούμε ακούγοντας όχι τα τύμπανα του πολέμου μα τις χορωδίες των αθώων που πιστεύουν στα στοιχεία της φύσης, στον αέρα, τη φωτιά, το νερό και την άμμο, που 'ναι γεννημένοι ν' ακούνε τις μουσικές του παραδείσου ακόμα και μέσα απ' το σκοτάδι της πιο μαύρης κόλασης. Το ποτάμι κυλάει ασυγκράτητο.

1. «Born Sandy Devotional» - Triffids.
2. «Er... Something About Cows» - Jesus Couldn't Drum.
3. «Lifes Rich Pageant» - R.E.M.
4. «The Good Earth» - Feelies.
5. «And Close as This» - Peter Hammill.
6. «King of America» - Elvis Costello.
7. «Positively» - Dumptruck.
8. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
9. «Home of the Brave» - Laurie Anderson.
10. «Revenge» - Eurythmics.
11. «The Queen is Dead» - Smiths.
12. «Outside my Window» - Things.
13. «Liberty Belle and the Black Diamond Express» - Go Beetweens.
14. «Κοντραμπάντο» - Σταμάτης Σπανουδάκης.
15. «The Blind Leading the Naked» - Violent Femmes.

Πασχάλης Πλησής

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

15 ΔΙΣΚΟΙ που μας συντρόφεψαν σαν καλοί και δαιμονικοί φίλοι τη χρονιά που πέρασε, διαφορετικού μουσικού ύφους, που ο καθένας τους μας μίλησε με τη δική του ξεχωριστή γλώσσα. Γι' αυτό άλλωστε και αυτός που ηγείται δεν είναι σώνει και καλά ο καλύτερος.

Η χρονιά που παρήλθε ήταν πλούσια και γόνιμη σε σκέψεις και σε συμπεράσματα καθοριστικά όχι μόνο για τη σχέση μας με τη μουσική ή την τέχνη γενικότερα, αλλά κυρίως για τη σχέση μας με εμάς τους ίδιους και με τη ζωή. Είναι έντονη η πεποίθησή μας πως η τέχνη κι η μουσική ειδικότερα τότε μόνο λειτουργούν, όταν βγάζουν τον ακροατή από την επιβεβλημένη θέση του παθητικού δέκτη και τον οδηγούν να γίνει ο ίδιος δημιουργός, καλλιτέχνης με το δικό του τρόπο. Είτε χορεύοντας είτε σιγοτραγουδώντας, να ξεκλειδώσει τις δικές του κρυμμένες ικανότητες δημιουργίας. Είναι καιρός πια ο άνθρωπος να συνειδητοποιήσει ότι κι ο ίδιος είναι από τη φύση του «ποιητής» με την αρχαία σημασία του όρου, ικανός δηλαδή να φτιάξει μ' αγάπη κι υπομονή το δικό του έργο τέχνης, να αφήσει κι αυτός ανεξίτηλα τα ίχνη του στη ζωή. Εξάλλου ποτέ το νόημα της τέχνης δεν ήταν να υποκαταστήσει τη ζωή, αντίθετα είναι να βγάλει στο φως όποια αρετή θάβαμε στο υποσυνείδητό μας.

Νιώθοντας λοιπόν πως ήρθε πια η ώρα να αρχίσουμε να εκφραζόμαστε, να μιλάμε με τη δική μας μοναδική φωνή, να τραγουδήσουμε έστω και φάλτσα, επιλέξαμε συνειδητά ως πρώτο δίσκο τη νέα δισκογραφική δουλειά του George Clinton. Σε μια εποχή που έχουμε γαλουχηθεί με την άποψη ότι το μυαλό είναι που αποφασίζει και κυριαρχεί, είναι καιρός να αφήσουμε το σώμα μας να δονηθεί, να μιλήσει, να πονέσει, να κλάψει, να χαρεί, έτσι που να 'ρθει σε πλήρη αρμονία και συμφωνία με το κεφάλι. Ακόμα και γιατί πιστεύουμε πως είναι τουλάχιστον ευχάριστο να ακούμε ανθρώπους που με τις κραυγές τους και την ανάσα τους ξυπνούν το ζώο, το ένστικτο, την παρόρμηση

μουσικός απολογισμός '86

που λαγοκοιμούνται μέσα μας.

1. «R & B Sceletons in the Closet» - George Clinton.
2. «The Mole Trilogy, Part 4» - Residents.
3. «The Big Gundown» - John Zorn.
4. «The Ghost Trade» - Camberwell Now.
5. «Monster Walks the Winter Lake» - David Thomas.
6. «Your Funeral... My Trial» - Nick Cave.
7. «Atomizer» - Big Black.
8. «Stars and Hank Forever» - Residents.
9. «Bend Sinister» - The Fall.
10. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
11. «Blood and Chocolate» - Elvis Costello and the Attractions.
12. «Live in Brussels 02/86» - Blaine Reininger.
13. «The Divine Punishment» - Diamanda Galas.
14. «Talking with the Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
15. «1980/1985 The New Mix in One Go» - Yello.

Γιώτα Κουφάκη

...ΚΑΙ ΟΜΩΣ, ΚΙΝΕΙΤΑΙ

ΤΕΛΙΚΑ όσο πάμε τα πράγματα μπερδεύονται όλο και πιο πολύ. Και το παράξενο είναι πως όσο πιο πολύ μπερδεύονται, τόσο πιο φυσιολογική γίνεται η πορεία τους από την άλλη μεριά. Ίσως γιατί το μπέρδεμα ήταν ανέκαθεν ζωτικό συστατικό του ροκ. Ίσως γιατί, σε κάποιο βαθμό τουλάχιστον, η λέξη «μπέρδεμα» πρέπει να μπει σε εισαγωγικά.
Σε εισαγωγικά τα οποία απλά να επισημαίνουν ότι η όλη υπόθεση πήρε μια ευρύτητα και μια ποικιλία που δεν είχε γνωρίσει ποτέ άλλοτε. Ότι αν το '85 φάνταζε, ως προς τον αριθμό των συνισταμένων, χαοτικό απέναντι στο '84, απέναντι στο '86 δείχνει μάλλον σεμνό, αλλά παρ' όλα αυτά η ροή είναι μία. Μία με χιλιάδες παρακλάδια που σε κάνουν να χάνεις τον μπούσουλα, με μυριάδες παραπόταμους που μια ματιά να τους ρίξεις ολονών σου 'φυγε το τσερβέλο. Κι όταν μιλάμε για συνισταμένες, ή σωστότερα για κατευθύνσεις που χωρίς να το ξέρουν (ή χωρίς να νοιάζονται) είναι συνισταμένες, εννοούμε βέβαια γραμμές, που άλλες καλπάζουν χρόνια μπροστά, άλλες ξεμείνανε κοιτώντας πίσω (μερικές τόσο πίσω που μέχρι και τους γελαδάρηδες λαχταρήσανε. Εδώ ο κόσμος καίγεται...!), άλλες απογειώνονται και πάλι στις έντεχνες στρατόσφαιρες (και για την ώρα έχουμε μάλλον καλά μηνύματα από αυτό το μέτωπο), άλλες αρκούνται σε σταθερούς, γνωστούς ρυθμούς και κάποιες άλλες ψάχνουνε μ' επιμονή για νέα εδάφη, εκεί που ίσως κάποτε σμίξουν ο προσιτός και ο αβάν - γκάρντ ήχος. Τούτες οι τελευταίες μπορεί και να 'ναι η πραγματική ελπίδα. Βραχυπρόθεσμα τουλάχιστον.
Είναι λοιπόν ή δεν είναι «μπέρδεμα» όλ' αυτά; Και πιο πολύ αν αναλογιστούμε τις εκατοντάδες εκατοντάδων περιπτώσεων που υλοποιούν συνολικά τη συγκεκριμένη εικόνα. Κι είναι ή δεν είναι την ίδια ώρα όλ' αυτά η πιο γερή υπόσχεση ότι θα συνεχίσει να κυλάει το ποτάμι, τεράστιο, ορμητικό, αλλού θολό κι αλλού κρυστάλλινα καθάριο, ότι θα συνεχίσει το ξέφρενο ανταριασμένο του ταξίδι που καμιάς θάλασσας η προσμονή δεν το τρέφει παρά μόνο ο έρωτας της κίνησης της ίδιας. Ίσως βέβαια να μην είναι και τόσο γερή τούτη η υπόσχεση. Για την ώρα δείχνει σίγουρη. Άλλωστε τι άλλο έχουμε να κάνουμε εκτός από το να ελπίζουμε και να παλεύουμε;
Μη μου ζητάτε λοιπόν κάποιον «απολογισμό». Τι νόημα θα 'χε όταν όλη μας η έννοια, όλη μας η λαχτάρα πρέπει να 'ναι μην τύχει και σταματήσει τούτο το ποτάμι. Τυπικά και μόνο παραθέτω τους 15 δίσκους. Είναι έργα που σίγουρα αξίζουν πολύ. Και δεν είναι τα μόνα. Θα μπορούσα να βάλω άλλα 10-15 εξίσου σημαντικά. Όμως δεν είναι εκεί η ουσία. Η ουσία είναι στην κίνηση του ποταμού. Είναι αν θέλετε σ' αυτό που συνόψισαν πέντε παιδιά από την Ολλανδία πάνω στη σκηνή (και μια ακόμα Ολλανδέζα στην κονσόλα του ήχου) εκείνο το βράδυ της 14ης Νοέμβρη. Έξι παιδιά σαν κι εμάς που πύκνωσαν σε 75 λεπτά μέσα ολόκληρο τον καημό του ροκ, το καρδιοχτύπι του, τα φρενιτιώδη πετάγματα του νου του, τον καταιγισμό της πύρινης ανάσας του και την αύρα του λυγμού της ομορφιάς του. Και γέλαγαν. Γέλαγαν ευτυχισμένα. Βλέπετε, και το πολυβόλο θέλει γέλιο.
Και πίστη, βέβαια, σ' αυτόν που στέκει δίπλα σου.

1. «The Divine Punishment» - Diamanda Galas.
2. «Bedtime for Democracy» - Dead Kennedys.
3. «Holy Money» - Swans.
4. «I Am John's Pancreas» - A Witness.
5. «Evol» - Sonic Youth
6. «A Man of No Fortune and with a Name to Come» - Wim Mertens.
7. «Talking with the Taxman About Poetry» - Billy Bragg.
8. «Songs of Love and Fury» - Membranes.
9. «Letters Home» - News From Babel.
10. «Skin» - Peter Hammill.
11. «Asylum» - Legendary Pink Dots.
12. «Grenade» - Cassadra Complex.
13. «Kicking Against the Pricks» - Nick Cave.
14. «Born Sandy Devotional» - Triffids.
15. «Atomizer» - Big Black.

Νίκος Διαμαντόπουλος

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1992

Μια φορά κι έναν καιρό ζούσε ένα ξωτικό έξω από ένα απομακρισμένο χωριό του πλανήτη μας. Το ξωτικό αυτό ήταν πολύ κοντό, με ξανθά μαλλιά, μαλακό δέρμα και το χρώμα των ρούχων που φορούσε ήταν ανάλογο με το χρώμα που διάλεγε να έχει καθημερινά ο ουρανός. Στο χωριό ζούσαν αρκετοί άνθρωποι που όμως ενώ είχαν όλοι μορφή ανθρώπινη με τα χαρακτηριστικά που μας είναι γνωστά και σήμερα, ξεχώριζαν ο ένας απ' τον άλλο από ένα πρόσθετο χαρακτηριστικό: υπήρχαν πολλοί που είχαν κέρατα στα αυτιά - μια παραλλαγή αυτής της ιδέας ξανασυναντάμε στα Περσικά Δρεπανηφόρα επί εποχής Μ. Αλέξανδρου - άλλοι είχαν σπανάκι στα μάτια και άλλοι βαμβάκι στη γλώσσα. Καθημερινά αυτοί οι άνθρωποι είχαν να λύσουν και από ένα πρόβλημα το οποίο γινόταν ακόμη μεγαλύτερο γιατί ο καθένας επέμενε να το βλέπει από τη δική του πλευρά και το χειρότερο, δεν καταλάβαινε ποτέ την πλευρά του άλλου.
Το ξωτικό τώρα καθημερινά κατέβαινε στο χωριό περνώντας από τις εικοσι τέσσερις πηγές που οδηγούσαν σε αυτό και σκόρπιζε στο πέρασμά του τη μαγεία. Οι άνθρωποι όμως δεν το πρόσεχαν ποτέ είτε γιατί έβλεπαν αυτό που *ήθελαν* να δουν και το μπερδεύανε με τον ουρανό, είτε γιατί το μάτι τους δεν μπορούσε να δει πέρα από το τέλος του ορίζοντα, είτε τέλος γιατί το ξωτικό ήταν πολύ κοντό, σαν ένα παιδάκι, και όλοι ξέρουμε ότι οι μεγάλοι άνθρωποι δεν προσέχουν *ποτέ* τα παιδάκια. Από την άλλη όμως αναρωτιόντουσαν γιατί δεν έχουν και αυτοί το τοπικό ξωτικό τους όπως έχει κάθε χωριό. Και συνέχιζαν τις κακές ματιές, την ανταλλαγή άγαρμπων και ηχηρών λέξεων, το ρίξιμο του κουβά σε ένα πηγάδι που νερό δεν είχε, είχε ξεραθεί, το δικό τους το βιολί. Και το ξωτικό όλο και αραίωνε τις βόλτες του μία και όπως όλα τα ξωτικά υπήρχε εκεί που το είχαν ανάγκη. Και μια και κανείς δεν το είχε ανάγκη σε αυτό το χωριό, πήρε τον ουρανό, τον έβαλε στο δισάκι του και έφυγε, κανείς δεν ξέρει για πού. Και έζησαν αυτοί χάλια και εμείς ακόμη και σήμερα πληρώνουμε τις αμαρτίες αυτού του χωριού.

1. «Lifes Rich Pageant» - R.E.M.
2. «Born Sandy Devotional» - Triffids
3. «The Good Earth» - Feelies.
4. «Hallelujah» all the Way Home» - Verlaines.
5. «Er... Something About Cows» - Jesus Couldn't Drum.
6. «Third L.P.» - Cambper Van Beethoven.
7. «Outside my Window» - Things
8. «Big World» - Joe Jackson.
9. «Out of the Grey» - Dream Syndicate.
10. «Positively» - Dumptruck.
11. «Liberty Belle and the Black Diamond Express» - Go Beetweens.
12. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
13. «Big Plans for Everybody» - Let's Active.
14. «And Close as This» - Peter Hammill.
15. «Home of the Brave» - Laurie Anderson.

Γιώργος Μουχταρίδης

Η ΟΜΟΡΦΙΑ ΕΙΝΑΙ ΣΙΩΠΗΛΗ

ΜΕΤΑ το ξέσπασμα του πανκ οι εξελίξεις στο χώρο του ροκ αλλά και οι μεταβολές αυτού του χώρου αποδείχτηκαν ταχύτατες. Τόσο που, παρασυρμένοι από τον ξέφρενο ρυθμό μιας εποχής όπου «πηγαίναμε για ύπνο χωρίς να ξέρουμε τι θα συμβεί την επόμενη μέρα», σπάνια βρήκαμε το χρόνο να σταματήσουμε για λίγο και να προσπαθήσουμε να δούμε τα γεγονότα από κάποια απόσταση. Η κρίση καλλιτεχνικής ηθικής και ο δημιουργικός κορεσμός που ακολούθησαν αυτό τον ενθουσιώδη αγώνα ταχύτητας φαντάζουν τώρα σαν απολύτως φυσικά επακόλουθα μιας ανεξέλεγκτης κατάστασης. Αλλά κατά τη γνώμη μου πέρα από φυσιολογικά είναι και αναγκαία. Ίσως και ευπρόσδεκτα...
Κατ' αρχάς όταν εμφανίζονται δημιουργικά αδιέξοδα, όταν η λαϊκή κουλτούρα αποκλίνει από την αυθεντική τέχνη, τότε κάποιες άλλες περίοδοι που χαρακτηρίζονται σαν δυναμικές αποκτούν τις πραγματικές τους διαστάσεις και φαντάζουν σαν αυτό που στην ουσία είναι: όχι απλά το δημιουργικό ξέσπασμα μιας νεανικής κατά κύριο λόγο αισθητικής φαντασίας αλλά η εξέγερση μιας συλλογικής συνείδησης που αναζητά τις συνθήκες για μια «άλλη» ζωή. Αν δεν προϋπάρξει όμως ένα διάστημα προσδιορισμού της κατάστασης που υφίσταται, τότε μια παρόμοια «εξέγερση» δεν αποτελεί μόνο κοινωνικό μετεωρισμό. Αποτελεί θλιβερή εθελοτυφλία.
Μια εποχή δημιουργικής ύφεσης σαν αυτή που διανύουμε, πέρα από το ότι οδηγεί σε ένα συνολικό προβληματισμό και σε μια έρευνα πέρα από την επιφάνεια των πραγμάτων, μας βοηθά να κατανοήσουμε καλύτερα την ιστορία και να αντιληφθούμε το παρόν με ευρύτητα και σφαιρικότητα - αν έχουμε, εννοείται, τη διάθεση και τη δύναμη για κάτι τέτοιο.
Επιπλέον αντιμετωπίζουμε μια πρόκληση που δεν πρέπει να αγνοήσουμε. Το νιου γουέιβ είναι πια αρκετά ηλικιωμένο ώστε να μπορούμε με ψυχραιμία να επιχειρήσουμε συγκρίσεις με την παλιότερη μουσική. Και δεν εννοώ συγκρίσεις του στυλ αν είναι καλύτερο ή χειρότερο... Τώρα πλέον «επιτρέπεται» να εγκα-

ταλείψουμε που και που τον απόλυτο αυθορμητισμό μας γιατί είναι η στιγμή που επιβάλλεται να τον συνδυάσουμε με μια αυστηρή κριτική βασισμένη στις αναδρομές στην ιστορία και στα νέα μας βιώματα.

Φυσικά ακόμα κι όταν έχουμε μπροστά μας μια εκτυλισσόμενη ανανεωτική τάση, δεν υπάρχει κανείς που θα απαγορεύσει τις αυστηρές συγκρίσεις και τα «πισωγυρίσματα» ή που θα επιβάλλει κάποιο συγκεκριμένο τρόπο αντιμετώπισης των καταστάσεων. Για σκεφτείτε όμως την πορεία που ακολούθησαν όσοι κρατήθηκαν σε απόσταση από το «νέο κύμα» επειδή το θεώρησαν κατώτερο από το παλιό ροκ, ή όσοι κατέκριναν τον ερασιτεχνισμό όλης της ανεξάρτητης σκηνής όντες συνηθισμένοι στον περφεξιονισμό του «τεχνό ροκ». Μια λανθασμένη τακτική μπορεί συχνά να αποβεί μοιραία για τη σχέση μας με το ροκ αλλά και για το μέλλον του.

Καιρός λοιπόν να αναλάβουμε τις ευθύνες μας και να ξεκαθαρίσουμε τις απαιτήσεις μας. Ας σταματήσουμε να μιλάμε για τη σημερινή μουσική μέσα από τα προσωπικά μας προβλήματα που εμφανίζονται τεταμένα και ας αφήσουμε την υπερβολική απογοήτευση και την αισιοδοξία κατά μέρος. Η ζωντάνια και η αποφασιστικότητα είναι βασικά χαρακτηριστικά του ροκ εν ρολ. Και στο κάτω κάτω εξακολουθεί να υπάρχει πραγματικά αξιόλογη μουσική ακόμη και τώρα, παρόλο που πρέπει να ψάξουμε αρκετά για να την ανακαλύψουμε.

Η λίστα που ακολουθεί είναι απλώς μια επιλογή από τα αποτελέσματα της προσωπικής μου «περιπέτειας» στη ζώνη του ροκ μέσα στο '86. Όσον αφορά κάποιους άλλους χώρους, πιο δύσβατους και αμφιλεγόμενους, θα ήθελα να σημειώσω μερικές - συζητήσιμες - προτάσεις για κάθε ενδιαφερόμενο σχετικά: το θορυβώδώς ατμοσφαιρικό 10" E.P. "Gris" των Zoviet (Soviet) France, το "Munic & Elsewhere", ακυκλοφόρητο υλικό που ηχογράφησαν οι Faust πριν και μετά την «εξαφάνισή τους», τα απ' όλες τις απόψεις σημαντικά Re Records Quarterly, το πολύ ενδιαφέρον "Holidays in Europe" των Kukl, το "Le Mystere Des Voix Bulgares" αναβίωση της ομορφιάς που κρύβει η βουλγαρική φωνητική παράδοση, το βιβλίο - κασέτα "Magnetic North" ένα ολοκληρωμένο έργο που κυκλοφόρησε η εταιρία Touch, και πάνω απ' όλα το "Zamia Lehmanni" των SPK, ένα αρρωστημένο ρομαντικό κομψοτέχνημα απόκοσμης θλίψης και τελετουργικής έκστασης με υπότιτλο "Songs of Byzantine Flowers".

Όμως από τα γεγονότα του 1986, περισσότερο κι από τη συναυλία των Ex, δε θα ξεχάσω το αινιγματικό χαμόγελο μιας τελευταίας ΘΥΣΙΑΣ. Ένα χαμόγελο που θα μείνει ανεξίχνιαστο αλλά και συναισθηματικά φορτισμένο γιατί, ξέρετε... Ο αυτουργός του αποδήμησε στα χρονικά κενά που με τόση γοητεία αποτύπωσε στις ταινίες του.

1. «The Ghost Trade» - Camberwell Now.
2. «The Unacceptable Face of Freedom» - Test Dept.
3. «Monster Walks the Winter Lake» - David Thomas.
4. «Atrocities» - Christian Death
5. «I Am John's Pancreas» - A Witness
6. «Ceremonial» - Savage Republic.
7. «Bend Sinister» - Fall.
8. «Letters Home» - News From Babel.
9. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
10. «Evol » - Sonic Youth.
11. «Throwing Muses» - Throwing Muses.
12. «Again Again Again» - Tools you can Trust.
13. «Conviction» - Ut.
14. «Box-Office Poison» - Tot Taylor.
15. «Glad Music» - R. Steevie Moore.

Τάσος Σακκάς

ΑΥΤΗ Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΣ, ποτέ δεν είναι αργά για εκ των υστέρων απόψεις. Εξάλλου και η Μελίνα ολιγωρεί όταν πρόκειται για μεγάλες αποφάσεις. Έτσι κερδίζει μονιμότητα στο πόστο της και εμείς απολαμβάνουμε συναυλίες εκτός υπουργείου που αν μη τι άλλο έχουν το ρίσκο και τη γοητεία που στερείται το απάνθρωπο δημόσιο. «Μα είχαμε τόσα προβλήματα», φωνάζει ο δύσπιστος και καλά κάνει, όμως το μεταβατικό στάδιο είναι κάτι που ισχύει παντού στις μέρες μας, από την έκρηξη του Τσάλεντζερ, την εντός των θυρών δίκη της Μαφίας, την καταστροφή του Τσερνομπίλ και την επίθεση του αγάλματος της Ελευθερίας στη Λιβύη, μέχρι την αποτυχημένη συνάντηση στο Ρέικιαβικ, την επίδειξη μόδας του Πιέρ Καρντέν στη Μόσχα και την προβληματική ηχητική κάλυψη της συναυλίας των Dream Syndicate. Αυτά και πολλά άλλα γίνανε μέσα στο '86 και δε σηκώνουν δεύτερη κουβέντα ούτε αντιρρήσεις. Αυτό που είναι απαράδεκτο είναι η άσκοπη ταραχή. Η απελπισία που καταλαμβάνει τον ανύποπτο όταν κοιτάζει γύρω του και αντικρύζει το χάος. Το ίδιο αντιλαμβάνεται και ο Κουροσάβα ο οποίος όμως κάνει μια ταινία γεμάτη τάξη και ελπίδα "We have hope despite the times" (REM). Ε, υπάρχει μεγάλη διαφορά αγαπητοί μου σ' αυτό, και ο Σαίξηρ που έγραψε το βασιλιά Λιρ φαίνεται να το γνώριζε καλά. Σε μας θα φανεί παράξενο ακόμη κι αν μας πει κάποιος ότι τα δύο φετινά άλμπουμ του Νικ Κέιβ είναι λυτρωτικά, αθώα και το πολύ - πολύ παραμυθιασμένα ενώ τα αντίστοιχα του κλαψιάρη Μακ Μάνους επιδεικτικές κουτοπονηριές.

Αλλά τι να λέμε τώρα, όπως κάθε χρόνο έτσι και την περασμένη χρονιά είχαμε ενδιαφέροντα πράγματα ν' ακούσουμε αλλά και να μην είχαμε δε θα σκάγαμε. Η μιζέρια ποτέ δεν υπήρξε η σωστή αντίδραση. Ο κύκλος του πολιτισμού δεν κλείσει ακόμη (το γράφει και ο Ησίοδος αυτό, δεν το έβγαλα από το νου μου) και ως εκ τούτου η οποιαδήποτε λιγδιασμένη ή βρόμικη αντίληψη περί δημιουργίας στην τέχνη δεν κάνει παρά για τον πλησιέστερο σκουπιδοτενεκέ. Εξαρτάται από την προσωπική βούληση του καθένα μας πότε θα αποφασίσει να την πετάξει.

1. «Lifes Rich Pageant» - R.E.M.
2. «Born Sandy Devotional» - Triffids.
3. «Positively» - Dumptruck.
4. «Er... Something About Cows» - Jesus Couldn't Drum.
5. «Βγαίνουμε από το Τούνελ» - Φατμέ.
6. «The Good Earth» - Feelies.
7. «Happy Head» - Mighty Lemon Drops.
8. «Outside my Window» - Things.
9. «Big Night Music» - Shriekback.
10. «Out of the Grey» - Dream Syndicate.
11. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
12. «No Gurn, No Method, No Teacher» - Van Morrison.
13. «Out my Way» - Meat Puppets.
14. «For Sentimental Reasons» - Linda Rondtstan.
15. «Liberty Belle and the Black Diamond Express» - Go Beetweens.

Πασχάλης Μουχταρίδης

ΣΑΝ ΤΩΡΑ... (ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΟΣ ΕΡΩΤΙΚΟΥ «ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ»)

ΘΑ 'ΘΕΛΑ πρώτα - πρώτα να σας εκμυστηρευτώ την ύπαρξη ενός σχεδόν αινιγματικού χαμόγελου «ευδαιμονίας» την ώρα που σημειώνονται ετούτες οι γραμμές. Και μη βιαστείτε να υποθέσετε πως πρόκειται για μορφασμό αυταρέσκειας ή έστω ειρωνείας. Το αντίθετο! Αυτός ο λίγο ασαφής ή και αφελής μα ωστόσο αυθόρμητος υπαινιγμός ευδιαθεσίας, οίστρου και καλυμμένης ευφορίας, ανασύρεται ως τα χείλη και εντυπώνει εκεί βουβά την αίσθηση που με διακατέχει. Την αίσθηση πως γύρω από ετούτο το χαρτί, ανάμεσα και γύρω από τα τυπογραφικά στοιχεία, απλώνεται ανυπόκριτα ένας κυριολεκτικά ερωτικός χώρος: ηδυπαθής, ποθητός, ανομολόγητος. Ένας τόπος - φάντασμα.

Νιώθω να διεισδύω σ' ένα πολλά υποσχόμενο περιβάλλον που οριοθετείται σ' αυτό το ενδιάμεσο διάστημα το οποίο ξεχωρίζει τον γράφοντα από τη γραφή και τη γραφή από τη λειτουργία της. Θέλω να πω, δηλαδή να προδώσω λιγάκι τον εαυτό μου λέγοντας πως τούτη δω η θέση απολογισμού της χρονιάς που μας πέρασε κρύβει μια ισχυρότατη δόση γοητείας πάνω και πέρα από τη στυγνή, ορθολογημένη λειτουργία της· πάνω και πέρα από την «ανάγκη» μας να αποφανθούμε για τα διεθνή μουσικά πράγματα, επιδεικνυόμενοι σα σοβαροί και έγκυροι ειδήμονες.

Όμως αυτή η προσπάθεια την οποία υποτίθεται πως συστηματοποιεί η συγγραφή ετούτου του κειμένου, είναι άραγε ικανή από μόνη της να προσδώσει έναν ερωτικό χαρακτήρα στο «χώρο» που διανοίγουν οι λέξεις και οι προθέσεις του υποβολέα τους; Ποιό είναι δηλαδή αυτό το στοιχείο που καθιστά το χώρο του κειμένου ζωτικό;

Πρώτα - πρώτα η θέση του, η τοποθέτηση του. Ο γράφων, έστω και απωθημένος στα παρασκήνια της γραφής, απολαμβάνει τη σαγηνευτική σχεδόν περιπαθή συνεύρεση τόσων ανομοιογενών κειμένων, που συναντιούνται αίφνης εδώ σε μια εκ παραλλήλου τοποθέτηση πάνω στο ίδιο θέμα: τον απολογισμό. Μοναδική περίπτωση συντονισμού σε ό,τι αφορά τη θεματογραφία όλων μας στον «ΗΧΟ», κι ίσως γι' αυτό εξαιρετικά ενδιαφέρουσα. Τα διαφορετικά αισθητικά τοπία που εποπτεύει ο καθένας μας διαλύονται και διαχέονται με τη σαρωτική παρέμβαση του αναγνώστη. Οι εικόνες που ο καθένας μας κρατούσε για τον εαυτό του σκορπίζουν, κι ακόμα περισσότερο: *επιμιγνύονται.* Θραύσματα της άοπλης πλέον ατομικότητάς μας εγκαταλείπουν τον κοσμό της γραφής για να συναντηθούν και να ταιριάξουν μεταξύ τους, δίχως να υπακούουν στις προθέσεις μας, δίχως να αντικατοπτρίζουν μια προκαθορισμένη συλλογιστική. Ακόμη, πάνω σε τούτες τις σελίδες σπαράζει θα έλεγε κανείς το σώμα μας συσπώντας συγχυσμένο τις κλειδώσεις και τα μέλη του σε μια εντελώς ασύμμετρη χορογραφία που υποβάλλουν και την ίδια στιγμή ακυρώνουν και πάλι ενεργοποιούν δεκάδες στερεοφωνικά που ανταγωνίζονται με πείσμα τον υπετροφικό τους ήχο. Κι αυτό είναι το λιγότερο! Γιατί το *σώμα* που κινείται και σπαράζει είναι μια πολλαπλότητα αδιαίρετη και συγχυσμένη. Μας περιέχει *όλους!*

Σε τούτες τις σελίδες που φιλοξενούν αυτόν τον περίφημο αρθρωτό απολογισμό, εμείς οι ίδιοι οι διεκπεραιωτές του περνάμε τώρα μια δοκιμασία. Οι γνώμες μας διαρρηγνύουν όπως είπαμε τα προστατευτικά λεκτικά περιβλήματα των κειμένων, διαχέονται, διαταράσσονται, συγκρίνονται υπό την κρίση του αναγνώστη, για να οδηγηθούν εν τέλει στην πλήρη *αφωνία:* στο τελικό «μηχανογραφημένο» αποτέλεσμα. Αφού μιλήσουμε, αφού για κάμποσο διάστημα ακυρώνονται ή επιτείνονται οι φωνές η μια μέσα στην άλλη, θα υποχρεωθούμε κάποια στιγμή να αποδεχτούμε την εξόντωση ετούτης

της υπό δοκιμασίαν μικτής φωνής, στις μαθηματικές αλχημείες του τελικού αποτελέσματος. Ένα αποτέλεσμα που *πρέπει* να μας αντιπροσωπεύει χωρίς να είναι αναγκαίο και το να μας αφορά.
Να λοιπόν γιατί μιλάμε για ένα χώρο ερωτικό, για ένα χώρο πάθους. Γιατί σε τούτες τις πτυχές του τεύχους που κρατάτε λαμβάνει χώρα μια άδηλη, κρυφή και υπαινικτική ερωτική διεργασία, που κίνητρό της έχει βέβαια το πάθος: το ανεξάντλητο πάθος όλων μας για τη μουσική. Πάνω σε τούτες τις σελίδες αποδημούν οι εντυπώσεις, τα συναισθήματα και οι σκέψεις καθενός από εμάς, πλέκοντας στη συνάντησή τους το ερωτικό σχήμα του Απολογισμού: «συνεύρεση», «διάχυση», «συντονισμός», «επιμιξία», «συσσωμάτωση», «δοκιμασία», «αφωνία». Όπως βλέπετε το εύγλωττο ερωτικό σχήμα του απολογισμού συνίσταται απλά στη μονολεκτική παράθεση όλων των προηγούμενων παρατηρήσεων, οι οποίες είχαν να κάνουν τόσο με την ψήφιση των σπουδαιότερων δίσκων της χρονιάς, όσο και με την αποτύπωση της όλης τελετουργικής διαδικασίας στις σελίδες του περιοδικού. «Παράδοση» λοιπόν ζητά από όλους εμάς ο «Απολογισμός του '86», σε αντάλλαγμα του «ελεύθερου βήματος» που μας παραχωρεί. Παράδοση, ειλικρινή εξομολόγηση, ανταγωνιστική συνδιαλλαγή και εν τέλει «εξόντωση» της φωνής μας στις ανέραστες μαθηματικές διεργασίες. Όμως δε διαισθάνεστε κιόλας πως όλο ετούτο το παιχνίδι, εκτός φυσικά της σπανιότητάς του διαθέτει και μιας άλλης μορφής γοητεία; Μια γοητεία καθαρά ερωτική. Εφόσον μιλάμε από το βήμα του πάθους μας αδιαφορώντας ενδεχομένως για κάθε πιθανή συνέπεια.
Κάτω λοιπόν από αυτές τις συνθήκες, αντί για την καταγραφή γενικών εκτιμήσεων πάνω στα μουσικά πεπραγμένα της χρονιάς που βιαζόμαστε να κατευοδώσουμε, προτιμήσαμε να διϋλίσουμε στο κείμενο ετούτη την παράξενα γλυκόπικρη αίσθηση που μας κατακλύζει. Έτσι το μόνο που μας απομένει να κάνουμε είναι να σημαδέψουμε τη μνήμη μας με δισκοκριτικά αστεράκια, γράφοντας μάλιστα υπό την απειλητική παρουσία του "Venus In Furs" των Velvet Underground. Εξάλλου από αυτή εδώ τη θέση νομίζουμε σε τελευταία ανάλυση πως είναι αρκετά βεβιασμένο και ίσως μάταιο το να οργανώσουμε τα λεκτικά μας σχήματα με στόχο τον εντοπισμό εκείνων των στοιχείων που αφορούν τη σχέση μας με τη μουσική και τον κόσμο γενικότερα, στοιχεία τα οποία μοιραία αποκαλύπτονται αλλά και δικαιολογούνται από αυτές τις ίδιες τις επιλογές μας. Και μάλιστα αποκαλύπτονται στην πιο κυριολεκτική τους έκφανση: το τοπ 15!
Για όσους τώρα ενδιαφερθούν σοβαρά για το περιεχόμενο αυτού του τόπ 15, τους διευκρινίζουμε πως η ιεράρχηση των ονομάτων - υπαρκτή μεν και επιμελώς καταρτισμένη - θα πρέπει να θεωρηθεί τελείως συμπτωματική.

1. «The Ghost Trade» - Camberwell Now.
2. «The Unacceptable Face of Freedom» - Test Dept.
3. «Letters Home» - News From Babel.
4. «Gris» 10" E.P. - Soviet France.
5. «Ceremonial» - Savage Republic.
6. «Magnetic North» - κασέτα συλλογή.
7. «Monster Walks the Winter Lake» - David Thomas.
8. «Filigree and Shadow» - This Mortal Coil.
9. «Glad Music» - R. Steevie Moore.
10. «Le Mystere des...» - Voix Bulgares.
11. «Munic & Elsewhere» - Faust.
12. «Perfect Worlds» - Cassiber.
13. «Reivax Au Bongo» - Hector Zazou.
14. «Zamia Lehmanni» - Songs of Byzantine Flowers.
15. «I Am John's Pancreas» - A Witness.

Χρήστος Τσανάκας

ΠΩΣ ΠΡΟΚΥΠΤΟΥΝ ΤΑ 14

**Αυτή τη φορά σκεφτήκαμε να... «αναδομήσουμε» το σύστημα αξιολόγησης. Κάθε θέση στη λίστα αντιστοιχεί σε ένα βαθμό ως εξής: 30, 29, 28, 27, 26, 24, 23, 21, 19, 17, 15, 13, 12, 11, 10. Η βαθμολογία προσεγγίζει μια κατάλληλα προσαρμοσμένη «στατιστικά τυπική κανονική κατανομή» που ανταποκρίνεται γενικά στην επιλογή λίγων αντικειμένων από ένα μεγάλο πεδίο εκλογής. Ακόμη χαρακτηρίζεται από μικρή διαφορά ανάμεσα στις πρώτες θέσεις, πράγμα επιθυμητό αφού υποτίθεται ότι για κορυφαίες αισθητικά προτάσεις ατονεί η δυνατότητα «αντικειμενικής» σχετικής κατάταξής τους αλλά και υπεισέρχονται σε μεγάλο βαθμό παράγοντες όπως παρόρμηση της στιγμής, πρόσφατη αγορά...
Επιπλέον, αν υπολογίσουμε τη βαθμολογία που θα έδινε αυτή η συνάρτηση για μια υποθετική 25η θέση, βλέπουμε ότι είναι μόλις μια μονάδα, κάτι απόλυτα λογικό.
Καλύτερα όμως να πάρουμε ένα παράδειγμα: οι Jesus Couldn't Drum εμφανίζονται στις θέσεις 2, 4, 5, 5 συγκεντρώνουν δηλαδή τους βαθμούς 29, 27, 26, 26. Υπολογίζουμε τη μέση τιμή των 29 και 26 (ακραίες τιμές) που είναι 27,5 και ύστερα τη μέση τιμή του 27,5 και των τιμών που αρχικά παραλείψαμε, δηλαδή των 27, 26. Βρίσκουμε 26,83 και το πολλαπλασιάζουμε με τον αριθμό των συνεργατών που τον ψήφισαν. Από το αποτέλεσμα (107,3) παίρνουμε την ακέραια προσέγγισή του: 107. Μ' αυτόν τον τρόπο ευνοούνται —ελαφρώς— οι δίσκοι που παρουσιάζουν λιγότερες διακυμάνσεις στις επιμέρους βαθμολογίες τους (π.χ. οι REM: 30, 30, 28).
Φυσικά δεν ισχυριζόμαστε ότι το σύστημα αυτό είναι τέλειο, ούτε και ότι η λίστα που βγήκε αποτελεί τις ποιοτικές κορυφές του 1986. Εμείς από τη μεριά μας θα υπενθυμίσουμε ότι από τη συγχώνευση για λόγους πρακτικούς των δεκατεσσάρων καταλόγων, πιο αντιπροσωπευτικό είναι το να λάβετε υπόψη καθέναν χωριστά σαν μια αυτόνομη πρόταση και θα παραθέσουμε την τελική δεκατετράδα όπως πρόκυψε μέσα από τις διαδικασίες που περιγράψαμε.**

ΤΑ 14 ΤΟΥ '86

1. "Monster Walks the Winter Lake" - David Thomas (155)
2. "The Ghost Trade" - Camberwell Now (139)
3. "King of America" - Elvis Costello (131)
4. "Filigree and Shadow" - This Mortal Coil (129)
5. "Talking with the Taxman About Poetry" - Billy Bragg (122)
6. "Atomizer" - Big Black (116)
7. "Born Sandy Devotional - Triffids (113)
8. "Kicking Against the Pricks" - Nick Cave (111)
9. "Bend Sinister" - Fall (110)
10. "Er... Something About Cows" - Jesus Couldn't Drum (107)
11. "I Am John's Pancreas" - A Witness (96)
12. "The Big Gundown" - John Zorn (91)
13. "Your Funeral... My Trial" - Nick Cave (90)
14. "Blood and Chocolate" - Elvis Costello and the Attractions (89)

DAVID THOMAS
MONSTER WALKS THE WINTER LAKE
ROUGH TRADE

Υπερβολή: Φραστική μορφή με την οποία ο ομιλητής εκφράζει ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ προκειμένου να προκαλέσει ζωηρή εντύπωση· «Είναι η υπερβολή ο καλύτερος φίλος της ανθρώπινης έκφρασης;»

Σ' ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ που ο Ντέιβιντ Τόμας έθετε δοκιμαστικά με το «Winter Comes Home» (1983), δίνει εδώ μια καταφατική απάντηση. Οι μαγευτικοί συνειρμοί του «Monster Walks...» θα παρέμεναν ασύλληπτοι αν αυτό δεν υπερέβαινε πρώτα απ' όλα τους εκφραστικούς περιορισμούς της συνηθισμένης γλώσσας. Μιας γλώσσας που αδυνατεί να διαφύγει από το σχηματικό δίπολο αλήθεια - ψέμα. Έτσι λοιπόν αυτός ο δίσκος είναι ικανός να βραχυκυκλώσει κάθε στενόμυαλο ορθολογιστή αφού παγιδεύει την οποιαδήποτε εγκεφαλική αντιμετώπιση μέσα στο εξής αντιφατικό σχήμα ανάδρασης: ολοκληρωμένη απάντηση που προκύπτει από *την ίδια τη διατύπωσή της*. Μια διατύπωση τόσο πειστική και άμεση όσο δημιουργικά επίπονη ήταν η μέχρι σήμερα καλλιτεχνική πορεία του εκφωνητή... Γιατί πραγματικά, ούτε η διαυγής μελωδικότητα των συνθέσεων ούτε η αφοπλιστική αμεσότητα της ερμηνείας τους, ούτε τέλος ο ουσιαστικός χαρακτήρας των ολοκληρωμένων αισθητικά προτάσεων του Ντέιβιντ Τόμας θα ήταν δυνατό να γεννηθούν αν η ιδιότυπη φαντασία του χαρισματικού δημιουργού δεν είχε γονιμοποιηθεί από τους δύο κύριους αυτουργούς της συνολικής του παιδείας: την σε αντιακαδημαϊκά πλαίσια *αναζήτηση* μέσω της αποδιοργάνωσης της μελωδίας, και την καταλυτική εμπειρία διάχυσης του «εγώ» στους συνειρμούς της συλλογικής πολιτιστικής μνήμης μέσα από τη θερμή ενασχόληση με την *περφόρμανς*... Η μακρά περίοδος πειραματισμού μέσα κι έξω από το σχήμα των Pére Ubu, του χάρισε μια εποπτεία πάνω στην ουσία των ήχων και στη δομή του τραγουδιού αλλά ταυτόχρονα και τον προσωπικό του δημιουργικό χώρο ύπαρξης· ενώ η φύση της «σκηνικής πράξης» τον μεταμόρφωσε σε απελευθερωμένο και απόλυτα ανθρώπινο λειτουργό - ερμηνευτή. Απελευθερωμένο γιατί του αποκάλυψε την άυλη ουσία της μουσικής κληρονομιάς επιτρέποντάς του να χρησιμοποιεί δημιουργικά την πολιτιστική μνήμη· και ανθρώπινο γιατί εξέθεσε σε κοινή θέα την προσωπική του πραγματικότητα ανάγοντας την σε πραγματικότητα του οργανικού σώματος *ερμηνευτής - ακροατήριο*, ενοποιημένων κάτω από την ενέργεια της ενιαίας συλλογικής μνήμης. Της μνήμης που αποτελεί τον κοινό τόπο όπου βασίζεται η συμμετοχική εμπειρία της ακρόασης...

Τη στιγμή που ο Ντέιβιντ Τόμας, ικανοποιώντας το βασικό αξίωμα της αυθεντικής τέχνης, το ξεπέρασμα δηλαδή του αιτιοκρατικού βασίλειου της αναγκαιότητας, μου πρόσφερε πολύ περισσότερα από τα απαραίτητα, νιώθω ότι η κατανόηση των προθέσεων αυτού του κειμένου από μέρους του αναγνώστη είναι και το μοναδικό πλέον ζητούμενο: ας μην παρεξηγηθεί σαν ακαδημαϊκό - στην προσπάθειά του να είναι κάπως αναλυτικό - ένα σημείωμα που καλείται να πυκνώσει τα πάρα πολλά που θα μπορούσα να πω γι' αυτόν προσθέτοντάς τα στην αναφορά που ήδη έχω επιχειρήσει μέσα από τα «Λίκνα Χειμερινής Φαντασίας» (Ήχος τ. 167). Γιατί απλώς προσπαθώ μάταια να εκφράσω την αγάπη μου για ένα δημιουργό που επιμένω να βλέπω σαν ένα αξιολάτρευτο παραμυθά· που ξεκινά τις ιστορίες / τραγούδια του και αυτοσχεδιάζοντας επινοεί τη συνέχεια όπως μόνο ένα παιδί με μια ώριμη αθώα ειλικρίνεια μπορεί.

Δρώντας μέσα στο σχιζοειδές σήμερα μιας μουσικής πραγματικότητας ηλίθια διχασμένης ως επί το πλείστον ανάμεσα σε στείρους «πειραματιστές» και ανιαρούς «τυμβωρύχους», ο Ντέιβιντ Τόμας έρχεται να δώσει την τόσο αναγκαία επιβεβαίωση του ότι για να είσαι άνθρώπινος, απλός και άμεσος δημιουργός δε χρειάζεται να γίνεις πεζός ή καθημερινός. Κατορθώνει με σκανδαλιστική άνεση όχι μόνο να αντιπαρέρχεται τον κορεσμό μιας εποχής όπου σχεδόν τα πάντα έχουν ειπωθεί, αλλά και να αντλεί το δύσχρηστο πλούτο που την χαρακτηρίζει. Χωρίς να επαναλαμβάνει τίποτε από το παρελθόν. Απλά χρησιμοποιώντας την ονειροπόληση και την υπερβολή έτσι που να τεκμηριώνει ότι αυτές ΔΕΝ είναι το αφελές ψέμα των φαντασιόπληκτων προβληματικών, όπως προπαγανδίζουν οι υπέρμαχοι μιας νεκρής ορθολογικά δομημένης γλώσσας, αλλά το μέσο έκφρασης μιας υπερβατικής δημιουργικής φαντασίας. Είναι μια πράξη αυθεντικά επαναστατική, αφού επιτρέπει στο συμμέτοχο θεατή να σχηματίσει *αυτός* τη δική του αλήθεια.

Τάσος Σακκάς

CAMBERWELL NOW
THE GHOST TRADE
INK

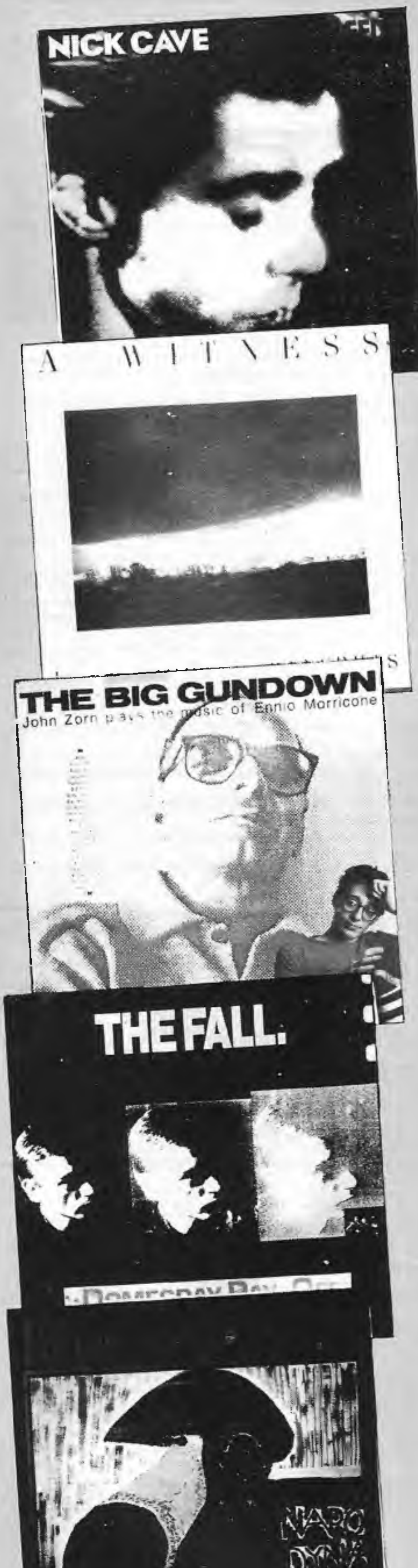
THE GHOST TRADE: έργο «γενικής αντίληψης» το οποίο είχε την τύχη να γεννηθεί σε συνθήκες ψυχικής ευφορίας και έξοχα προσανατολισμένης δημιουργικής διάθεσης. Μια μουσική αιχμή που δεν εμφανίστηκε απροειδοποίητα στο σήμερα, εφόσον διαθέτει ένα πλήρως αφομοιωμένο και ευρέως αξιοποιημένο παρελθόν. Η μνήμη του "Ghost Trade", σαν αισθητικό και μόνο γεγονός, δείχνει εξαιρετικά ευρύχωρη και περιεκτική σε πάσης φύσεως αισθητικές ποιότητες ή γενικά εκφραστικές - συγκινησιακές αξίες. Γι' αυτόν το λόγο πριν καν ψηλαφήσουμε τις αιτίες που καθιστούν το έργο αυτό μια από τις σημαντικότερες προτάσεις της έντεχνης μα με παραδοσιακές καταβολές δημιουργίας για το 1986, οφείλουμε να ανατρέξουμε λίγο στις προφανείς τουλάχιστον ρίζες του. Οφείλουμε, και όχι μόνο για ιστορικούς λόγους, να εντοπίσουμε τα πλέον πρόδηλα και κοντινά στο χαρακτήρα του σήμερα στοιχεία τα οποία συνιστούν το ψυχολογικό υπόβαθρο, τον αισθητικό ορίζοντα και την τεχνική υποδομή αυτού του δίσκου.

Για όσους διατηρούν ακόμα ζωντανές μνήμες από τις πάλαι ποτέ δραστηριότητες των This Heat, τους πληροφορούμε ότι οι Camberwell Now βρίσκονται εδώ για να τις ανανεώσουν και να τις επιτείνουν με τον πλέον καταλυτικό τρόπο. (Όσο για τους υπόλοιπους, αυτό το γκρουπ δεν μπορεί παρά να αποτελεί μια απροσδόκητη αποκάλυψη). Μ' άλλα λόγια το "The Ghost Trade" αποσαφηνίζει και οργανώνει τις ποικίλες ψυχολογικές ή αισθητικές προδιαθέσεις και ανοιχτές προοπτικές του ούτως ή άλλως αριστουργηματικού δημιουργικού «κορυφώματος» των This Heat, του "Deceit". Γεγονός που εκ των υστέρων αποδεικνύει ότι εγκέφαλος και βασικός υπεύθυνος για τις εκφραστικές κατακτήσεις των This Heat ήταν ο πολυτάλαντος και ιδιοσυγκρασιακός Charles Hayward. Ένας πολυπράγμων μουσικός που είχαμε την ευκαιρία να τον συναντήσουμε ως επικεφαλή των Regular Music μέσα στο 1985, και ως ιδρυτικό στέλεχος των Camberwell Now από τα τέλη κιόλας του 1984. Τα υπόλοιπα δύο μέλη αυτού του ριζοσπαστικού τρίο, που μας παραδίδει μερικά ατόφια ή συμβολοποιημένα ντοκουμέντα από την καθημερινή επιβίωση στις βιομηχανικές ζώνες του Κάμπεργουελ στην Αγγλία του σήμερα, είναι ο Trefor Goronwy (φωνητικά, μπάσο, κιθάρα, κρουστά κ.λπ.) και ο Stephen Rickard (τεχνικές ηχογράφησης, διάφορα αυτοσχέδια όργανα κ.ά.). Μαζί λοιπόν με τον Charles Hayward (φωνητικά, κρουστά, κίμπορντς κ.ά.) και με προσκεκλημένους σε επιπλέον φωνητικά την Mary Philips (από τους Regular Music), την Polly Edmett, καθώς και φίλους ή γείτονες (!), συνθέτουν ένα «κόνσεπτ» του οποίου η σφιχτή, γεμάτη ζωή ενεργητικότητά του, επικαλείται μια μορφή ψυχοσωματικής και διανοητικής «έκστασης». Μια μελετημένη μορφή περιγραφής, ανατροπής και στη συνέχεια υπέρβασης του αισθητού κόσμου, η οποία μεθοδεύεται με έντεχνο, πλην όμως διόλου ακαδημαϊκό τρόπο και η οποία πραγματοποιείται με τόση φυσικότητα ώστε να μπορεί να θεωρηθεί σαν αυτονόητη ιδιότητα της εκφραστικής του "Ghost Trade". Γεγονός που επιτείνει τη λειτουργικότητα μιας ήδη πλούσιας σε συγκινήσεις μουσικής, της οποίας το ηχο-νευρικό σύστημα και οι γνωστικές της ικανότητες την τοποθετούν μοιραία στην πιο περίοπτη θέση μέσα στα μονίμως μαγνητισμένα ηλεκτρο-ακουστικά οράματα συγκροτημάτων σαν τους Soft Machine και ανεξάντλητων δημιουργών σαν τον Robert Wyatt - κι όπως καταλαβαίνετε ετούτη η σύγκριση δεν είναι καθόλου τυχαία.

Στο "Ghost Trade" λοιπόν, οι Camberwell Now συμπυκνώνουν και καλλιεργούν σε μάλλον οριακό βαθμό τις αρετές των This Heat, των Regular Music, μα και απομακρυσμένων μέσα στο χρόνο αναφορών ή επιρροών. Και αυτές οι επιρροές κυριολεκτικά διαχέονται σε ένα ευρύ πολιτιστικό πεδίο όπου ετερόκλητες μουσικές παραδόσεις και τρόποι γραφής συναντώνται και αλληλοδιαμορφώνονται, συντείνοντας στην ανάδειξη του ομοιογενούς εκφραστικού και αισθητικού στίγματος του "Ghost Trade". Συγχωνευμένα πια μέσα σ' αυτό το έργο υπάρχουν στοιχεία από τον ιστορικό κορμό του ροκ εν ρολ, την αφροαμερικάνικη μουσική παράδοση, τον ευρωπαϊκό ρομαντισμό, το πειραματικό φάσμα σύγχρονης έκφρασης, ως και στοιχεία καταγόμενα από την κέλτικη πολιτιστική μήτρα. Έτσι πριν συζητήσει κανείς τις υπαρκτές ενδείξεις μιας σοβαρής πολιτικής συνείδησης πίσω από τις δραστηριότητες των Camberwell Now, και πριν ακόμα αξιολογήσει την προφητικότητα των ηχητικά κωδικοποιημένων υπαινιγμών τους, αξίζει να σταθεί και να εξάρει το γεγονός της διεκπεραίωσης εκ μέρους τους μιας μουσικής πράξης, της οποίας η πρωτοτυπία και η μοναδικότητα δεν είναι τίποτα μπροστά στη σπάνια ακεραιότητα του χαρακτήρα και των λειτουργιών της. Γιατί το "Ghost Trade" κομίζει με συνέπεια το ήθος της *αυθεντικής* δημιουργίας και το ολόψυχο πάθος της αναγκαιότητας ύπαρξης και λειτουργίας της μουσικής σαν μέσου αυτο-υπέρβασης και όχι αυτο-επιβεβαίωσης των δημιουργών της και όλων όσων επιθυμούν να τη βιώσουν.

Χρήστος Τσανάκας

μουσικός απολογισμός '86

ELVIS COSTELLO
KING OF AMERICA
RCA

ΓΙΑ ΤΟ "KING OF AMERICA", τον προτελευταίο δίσκο του Κοστέλο γράφτηκαν ήδη πολλά στο τεύχος 157. Ναι, ο Κοστέλο είναι σπουδαίος συνθέτης, ικανότατος στιχοπλόκος, παραγωγικός, έξω από τα ρεύματα της εκάστοτε εποχής, άξιος και ακέραιος και ακμαίος ήδη απ' το 1977. Ομως, από κάποιον σαν αυτόν περιμέναμε πράγματα εντελώς διαφορετικά. Δέκα χρόνια τώρα και είναι σα να τον ακούμε στον πρώτο του δίσκο, με τα ίδια αποστερητικά προβλήματα, τις υπό ψυχανάλυση νευρώσεις του, και πάνω απ' όλα το επιβλητικό Εγώ του. Πρέπει να είναι παράνοια να ζει κανείς στο μυαλό του Κοστέλο. Δεν μπορώ να καταλάβω πώς ένας άνθρωπος που μάχεται όλη αυτή του την κατάσταση —χαρακτηριστικό παράδειγμα ακόμη και το "Don't Let Me Be Misunderstood"— δεν έχει καταφέρει να εξελιχθεί, να ξεπεράσει ούτε στο τόσο αυτά του τα προβλήματα. Και φυσικά, το σημαντικότερο είναι ότι όλα αυτά *φαίνονται* μέσα στους δύο τελευταίους δίσκους του.

Όχι, δεν έχω κανένα πρόβλημα με τον Κοστέλο ή με οποιονδήποτε Κοστέλο. Απλά, ανέκαθεν πίστευα ότι η διαφορά μεταξύ ενός μεγάλου καλλιτέχνη και ενός καλού καλλιτέχνη είναι ότι ο πρώτος ακόμη και στις πιο δύσκολες στιγμές γίνεται ένα με το φως του ήλιου, τη μιλιά του αέρα, τη μυρωδιά της γης, τη λάμψη του σύμπαντος και τη διαύγεια των νερών. Και όλα αυτά τα μοιράζεται με όλους και αυτοί που είναι δέκτες τα δέχονται αβίαστα γιατί γλιστράνε μέσα τους με τρόπο φυσικό. Το καλύτερο επιχείρημα γι' αυτά είναι ένα όνομα γνωστό και οικείο. Εκείνο του Τζον Λένον.

Γιώργος Μουχταρίδης

FILIGREE & SHADOW
THIS MORTAL COIL
4AD

ΕΛΠΙΖΩ ΟΤΙ απευθύνομαι σε άτομα με στοιχειώδη ευαισθησία. Θα βοηθούσαν επίσης και κάποιες γνώσεις. Ακόμη και οι φανατικότεροι παρτιζάνοι της μετά το '76 ανατροπής, ακόμη κι εκείνοι που θεωρούσαν ελαφριά μουσική οτιδήποτε μελωδικότερο των Discharge —μιλάμε για *τότε*—, έτσι και κάτσουν και θυμηθούν λιγάκι όχι την ιδέα που κινούσε εξαρχής και που οφείλει πάντα να κινεί το ροκ —ας μη μιλήσουμε για το τι νομίζουν *τώρα* γι' αυτή την ιδέα— αλλά τα συναισθήματα που κάποιες φορές ανέσυρε στην επιφάνεια απ' τα κατάβαθα της εκ φύσεως μοναχικής ψυχής μας, δεν μπορεί να μην αισθανθούν *το κενό*.

Το κενό της ανυπαρξίας ουσιαστικών δεσμών με την ιστορία. Δε μιλάμε γι' αναβιώσεις εδώ. Δε μιλάμε καν για την ανάπλαση κι επανεκτίμηση της παράδοσης όπως προβάλλει μέσα απ' τη δουλειά ανθρώπων εμπνευσμένων όπως ο Μπίλι Μπραγκ π.χ. ή όπως οι Verlaines. Μιλάμε για τη διατήρηση του *δημιουργικού πνεύματος* της παράδοσης, όχι τόσο της ανατρεπτικής και εφηβικής εκείνης των '60's όσο της λιγότερο ορμητικής, κατασταλαγμένης, ας πούμε, παράδοσης των προσωποκεντρικών '70's, που ήταν πολύ πιο απορροφημένη απ' το χαρακτήρα της μουσικής ως εξελισσόμενης μορφής *τέχνης* παρά ως έκφρασης που διαμορφώνεται μέσ' απ' την ανάδραση με ένα κάποιο ακροατήριο και επομένως κατά ένα μέρος τυχαία.

Το κενό της ρήξης με αυτήν ακριβώς την έντεχνη έκφραση, που τείνουμε όλο και πιο συχνά να λησμονούμε ότι αποτελεί κατάκτηση και όχι ένδειξη παρακμής, ότι έχει τις ρίζες της στην ανάγκη του ίδιου του μουσικού να προχωρήσει, να αντλήσει απ' αυτά που μπορεί να του προσφέρει η από θέση ειδικού μελέτη του περιβάλλοντος χώρου.

Τέλος, το κενό της έλλειψης αυτής της μεθυστικής δημιουργικής ελευθερίας που πηγάζει απ' την πέρα από προσωπικά συμπλέγματα ανενδοίαστη σχέση με μορφές σκέψης, οργάνωσης και απόδοσης της μουσικής που ίσως να μη συνέβαλαν ανάμεσα στη γέννηση του ροκ —αυτή η λέξη!..— αλλά που συναντήθηκαν μοιραία με αυτό στην αμφίδρομη πορεία τους προς την τελείωση και προς την κατανόηση των εκφραστικών αναγκών ενός ευρύτερου αλλά όχι και αδαούς ή αδιάφορου κοινού.

Μια σχέση που, στην ουσία, αυτή είναι που φέρνει και τη βαθύτερη επίγνωση των ορίων του καθενός, καθώς πλέον οι αναφορές στις οποίες βασίζεται δεν είναι νεφελώδεις και μακρινές, αλλά ελεγχόμενες μέσα απ' την άμεση πληροφόρηση, μέσα απ' τη γνώση, μέσα απ' τη συνειδητοποίηση ότι ο σύγχρονος μουσικός επιθυμεί να υπερυψώσει την ανεξαρτησία του ως σύμβολο αντίστασης κατά των κατεστημένων δομών, αλλά επιθυμεί επίσης και να μορφωθεί, να εννοήσει σε βάθος τη λύση της δύναμης που του προσφέρει αυτή την μέσα απ' την τέχνη του ανεξαρτησία. Και η δύναμη αυτή, το μάθαμε πολύ γρήγορα ότι δεν είναι μόνο η στρατοκάστερ και οι τρεις ίντσες μαλλί.

Τις προάλλες ξανάκουσα δεν ξέρω κι εγώ πώς και γιατί, ένα μικρό μέρος του "The Lamb Lies Down on Broadway". Και συγκινήθηκα. Ένιωσα μέτοχος συναισθημάτων σπουδαίων και πάρα πολύ δυνατών που πάει καιρός που οι νεότερες εποχές δεν καταδέχονται (;) να προσεγγίσουν, ίσως επειδή κάποιοι ανεύθυνοι και ρηχοί κατάφεραν να μας πείσουν ότι οι συγκινησιακές μας ανάγκες ωφελούνται με το να παραμένουν χαμηλές. Η ευτυχία της άγνοιας.

Οι This Mortal Coil, το γκρουπ του ιδιοφυούς αφεντικού της 4AD Άιβο, σύνολο ρευστό που υπακούει όχι στη δεοντολογία του σχήματος αλλά στις επιταγές της μουσικής αίσθησης, έστησαν την οριστική αντεπιχειρηματολογία σχεδόν εκ του μηδενός, με διαίσθηση, συνέπεια, μεγάλη ευαισθησία και κυρίως με εντυπωσιακή ευστροφία. Μια διαρκώς εναλλασσόμενη ομάδα μουσικών ικανότατων που κάποιοι απ' αυτούς έρχονται από σχήματα όπως οι Breathless, οι Wolfgang Press, οι Dif Juz, οι Cocteau Twins, οι Dead Can Dance και οι Colour Box, με επικεφαλής τον Άιβο και τον Τζον Φράιερ, που διεισδύει στην καρδιά της σύγχρονης ηχητικής φτιάχνοντας μια μουσική κατ' αρχάς συναισθηματική, κατά δεύτερο λόγο έντεχνη και συνειδητή, και στο τελικό της αποτέλεσμα αυτοδύναμη, ξεκομμένη ως αισθητική πρόταση απ' οποιαδήποτε άλλη εποχή έξω απ' τη δική της. Και, την ίδια στιγμή, αποκαθιστά τη σχέση σεβασμού με όσα προηγήθηκαν, και την αποκαθιστά με τον πλέον απροσδόκητο και ιδιοφυή τρόπο: αρνούμενη να *τραγουδήσει* πάνω σε μελωδίες άλλες από εκείνες των αναγνωρισμένων ως αξιόπιστων και αξιοπρεπών «παλιών», απευθύνοντάς μας τη σημερινή φωνή της μέσα από μια απόλυτα δική της ανάγνωση των τραγουδιών του Τιμ Μπάκλεϊ, του Τομ Ραπ, του Βαν Μόρισον, της Τζούντι Κόλινς, του Τζιν Κλαρκ, των Quicksilver... Των τραγουδιών που επέβαλλαν ένα αμόλυντο προσωπικό ήθος σε μιαν εποχή που ο προσδιορισμός ακριβώς του ήθους θα αποφάσιζε για τη θέση της στην ιστορία.

Ετσι, αποδεικνύοντας τη σημασία που αποδίδουν στο σήμερα με το να αναζητούν την καρδιά της ηχητικής του και τον παλμό των αισθητικών του ανησυχιών, οι This Mortal Coil υποδεικνύουν ταυτόχρονα τη σημασία που έχει, γι' αυτό το «σήμερα» πάντα, η γνώση του χθες και η βίωση των συγκινήσεών του. «Δεν το 'χουμε ανάγκη το σήμερα αφού η ιστορία

έχει να μας χαρίσει τόσες και τόσες μεγάλες στιγμές», μοιάζουν να υποστηρίζουν στο «Λεπτούργημα και Σκιά» - αλλά εννοούν κάτι διαφορετικό. Εννοούν ότι, πέρα απ' την ψυχική ανόρθωση της γνώσης, μέσα απ' την άμεση επικοινωνία μαζί του το χθες προσφέρει τον *μόνο* τρόπο ουσιαστικής και συνειδητής εξέλιξης: τη δυνατότητα να αποσπασθείς απ' αυτό.

Αργύρης Ζήλος

BILLY BRAGG
TALKING WITH THE TAXMAN ABOUT POETRY
CHRYSALIS

ΟΣΟΙ ΑΠΟΖΗΤΟΥΝ σαραντάλεπτες διαφυγές από την καταπιεστική, παρανοημένη, ωμά ή καμουφλαρισμένα καπιταλιστική και τέλος πάντων κάθε άλλο βρόμικο επίθετο που υπάρχει πραγματικότητα - καθημερινότητα της δεκαετίας μας, και παράλληλα τις εννοούν σαν μπελ επόκ νοσταλγία ή επιθυμία, για τους νεότερους, καθρεφτισμένη σε ήχους που δείχνουν να στέκονται έξω από τα καθ' οιονδήποτε τρόπο ψυχοβγαλτικά, σύγχρονα μουσικά θρίλερ, έχουν χάσει το παιχνίδι αν στουμπώσουν τ' αυτιά τους μ' αυτήν τη λογική για ν' ακούσουν το "Talking With The Taxman About Poetry", δίσκο που δεν είναι ρετσέτα για χαμηλότονα βράδια. Άλλωστε μάλλον δε θ' αρέσει στους παραπάνω κυρίως: είναι τόσο προσωπικός που θα τους φέρει αμηχανία, πολύ περισσότερο που κανείς δε δέχεται να τον ξεπερνά μια μοναχική κιθάρα, κάποιο γραφικό πιάνο, μερικές υπέροχες τρομπέτες, η σαν παχιά πουτίγκα φωνή του Bragg και τραγούδια όπως το "The Marriage" που θα χαρακτηρίζονταν χωρίς πολλή σκέψη... χαριτωμένα.
Είναι ένας δίσκος που στ' αυλάκια του ενώνεται κάθε φωνητική λαϊκή παράδοση των δύο πρώτων βιομηχανικών χωρών: μουσική δρόμου κι αμάθητων λαρυγγιών, αυθόρμητη και διανοουμενίστικη, φολκ ή όπως αλλιώς θέλετε, παραμύθια του δάσους κι ιστορίες των σκονισμένων στενοσόκακων, τραγούδι βάλσαμο για τ' ατέλειωτα βάσανα και τραγούδι διαμαρτυρίας. Όλα μαζεμένα εδώ από τον Billy Bragg που έντυσε το ένστικτο της γραφής του με σοφές ενορχηστρώσεις κάνοντας λιγότερο αγκαθωτή την κιθάρα του και παρέμεινε πηγαίος και τίμιος στη μουσική και τους στίχους του. Αν σκυλοκέφαλοι σαν του λόγου μου αποφεύγουν τη συλλογικότητα γιατί κάποια στιγμή έκριναν πως στην προσπάθειά τους να την πραγματώσουν, μέσα σ' ένα περιβάλλον όπου η συνεργασία στηρίζεται στο φόβο και την ανασφάλεια κι όχι στο όραμα, την ουτοπία και την ελπίδα, θα έχαναν όλη εκείνη την ψυχική δύναμη που θα τους χρειαζόταν μετά (επιμένω: η κοινότητα απαιτεί άτομα και αμέσως αναγνωρίσιμες μέσα στην ιδιαιτερότητά τους προσωπικότητες), γι' αυτό το πεισμωμένο παιδί που έζησε τους Ανθρακωρύχους και τους Εργατικούς από κοντά και διάλεξε τους πρώτους, το να γράψει έναν ξεφωνημένο ύμνο στο Σωματείο είναι κάτι που ξεπηδάει απ' την καρδιά του, όπως και το να μιλήσει για αγώνες μέσα από τον έρωτα - και το αντίστροφο.
Κι υπάρχει και κάτι ακόμη: ο δίσκος αυτός ξεχειλίζει από πανέμορφα τραγούδια. Τραγούδια που χαίρεσαι ν' ακούς. Τραγούδια που ευχαρίστως πνίγεσαι στη ροή τους, τραγούδια που σκορπάνε δεξιά κι αριστερά ευφορία. Ο δίσκος αυτός είναι στολίδι. Χρησιμοποιήστε τον σαν στολίδι κι ευχηθείτε ενδόμυχα να περάσει στη φύση σας. Η προσπεράστε τον σαν εκτός εποχής, σαν υποστηρικτή αφελών ιδεολογιών, προπαγανδιστή κολεκτιβίστικων μυθοπλασιών. Και θα 'χετε χάσει την ευκαιρία να μην καταφύγετε στο ολοκαύτωμα, προσπαθώντας αλαφιασμένα να γλιτώσετε από την παγωνιά και το ζάρωμα της ψυχής. Είναι για μια ακόμη φορά στο χέρι σας.

Αλέκος Παπαδόπουλος

BIG BLACK
ATOMIZER
BLAST FIRST

«Τα γνήσια προϊόντα της Αμερικής τρελένονται».
William Carlos Williams

ΤΟ "ATOMIZER" λειτουργεί πέρα και πάνω από κάθε σύγκριση με οποιονδήποτε άλλο δίσκο των τελευταίων χρόνων. Είναι γνήσιο προϊόν Αμερικής, χειροποίητο, μεταλλικό που δε σπάει, δε λυγάει και δε χωνεύεται με τίποτα. Μοιάζει σαν ωρολογιακή βόμβα με απροσδιόριστο χρόνο πυροδότησης —Ναπάλμ αιωρούμενο αιωνίως πάνω στα κεφάλια μας— εύφλεκτο αέριο που εκλιπαρεί μια τόση δα φλόγίτσα. Σικάγο - μηχανές, μηχανικοί κρότοι, σίδερο, ατσάλι - βόμβος - εκκωφαντικοί κρότοι - λευκός θόρυβος - η μαγεία της απεριόριστης κακοφωνίας. Και μέσα στην ηχητική υστερία οι απόλυτες ροκ εν ρολ κιθάρες του Στιβ Αλμπίνι και Σαντιάγκο Ντουράνγκο - ποιος είπε ότι μονομαχούν μόνο με σπαθιά; Κιθάρες κάθετες - οριζόντιες, κιθάρες παράλληλες - κιθάρες ηλεκτρικά πριόνια, πιστόλια που ξερνάνε μουσική και νότες. Κάθε κομμάτι βγαλμένο απ' την προκρούστεια ηλεκτρική κλίνη των Big Black ηχεί αλλοπρόσαλλα - τρελά. Υπάρχουν και κάτι σύνθι της δεκάρας και επαναλαμβανόμενα σπαστικά ντραμ μασίν. Οι Big Black ξέρουν καλά τους DAF και τους Killing Joke ώστε να τους κλέβουν χωρίς παραμικρό ενδοιασμό - γιατί όχι άλλωστε. Όπως λεηλατούν τα τευτονικά σφυριά των Neubauten και τη «βρομιά» των B. Surfers.
Μουσική για ιδανικούς αυτόχειρες, τριγμοί πολιτισμού που καταρρέει - η ελευθερία έκφρασης κάτω από τη μύτη του Ρίγκαν και του Ράμπο.

Αντώνης Φράγκος

THE TRIFFIDS
BORN SANDY DEVOTIONAL
VIRGIN

ΟΤΑΝ Ο ΤΟΠΟΣ, ο χρόνος κι ο άνθρωπος συνυπάρξουν σε μια εικόνα που στέκεται ικανή να αγγίξει και τις έξι αισθήσεις μας, τότε ξέρουμε πως μπροστά μας αποκαλύπτεται ένα αριστούργημα.
Η αχανής, μυστηριώδης, μοιραία κι ελκυστική γη της Αυστραλίας, με τις ερήμους, τα καγκουρό, τις απέραντες ακτές, τους καρχαρίες, τις χωρίς τέλος αποστάσεις και τη λησμονιά, είναι μια γη που γεννά σκλαβωμένα τα παιδιά της. Σκλαβωμένα στην αίσθηση της άμμου, της απομόνωσης, του θανάτου μέσα απ' τη λανθασμένη πορεία. Σκλαβωμένα στη ματωμένη δύση και τα θηλυκά αστέρια ενός μελένιου ουρανού, στην αγάπη των μοναχικών λιγοστών δέντρων. Αγρότες, παιδιά αγροτών μεγαλωμένα σ' αγροτόσπιτα. Όπου κι αν πάνε οι γιοί της Αυστραλίας κουβαλάνε τη μάνα τους μέσα τους και πάντα σ' αυτή γυρίζουνε. Γιατί όσο κι αν είναι γυρολόγοι, όσα χρόνια κι αν περάσουν, τα γεγονότα κι οι τόποι της νιότης είναι πάντα μέσα τους ζωντανά και κυριαρχικά, ιστορίες μιας συνεχούς μυθοπλασίας.
Παιδιά της Αυστραλίας οι Triffids ήρθαν με το "Born Sandy Devotional" να ταράξουν με ευαισθησία και κομψότητα τα νερά της χρονιάς που πέρασε, όπως και κάθε χρονιάς πριν (ή μετά, όπως αποδεικνύει το καινούργιο τους LP "In The Pines") απ' αυτήν που τύχαινε να κυκλοφορήσουν κάποια δουλειά τους. Όπου η ταραχή προέρχεται απ' το σοκ της επαφής μας με ένα είδος ανθρώπων που τείνει ραγδαία προς το να εκλείψει. Δεν έρχονται με φανφάρες και τυμπανοκρουσίες οι Triffids να χτυπήσουν τις πόρτες της συνείδησής μας. Έρχονται αβίαστα και φυσικά να προσφέρουν το προϊόν μιας τέχνης που είναι ταυτόχρονα απόδραση από την καθημερινότητα και έκφραση της καθημερινής ζωής. Προσφέρουν τραγούδια που φτιάχνει κυρίως ο Ντέιβιντ Μακ Κομπ με αυτόν τον ιδιαίτερο, ξεχωριστό τρόπο που χαρακτηρίζει τους μεγάλους τραγουδοποιούς, αλλά δίνουν ο καθένας τους τη δική του εσωτερική δύναμη που πραγματικά κάνει τα τραγούδια αριστουργήματα.
Μιλώντας για το "Born Sandy Devotional" δεν μπορείς παρά να εκφράσεις ένα θαυμασμό για την ικανότητα των Triffids να μιλάνε μια γλώσσα κατανοητή απ' όλους μα τόσο ιδιαίτερη, σχεδόν μυστική. Δεν μπορείς να μη θαυμάσεις το γεγονός της ύπαρξης μιας ολότητας κι ενός προσωπικού ήχου, τη στιγμή που μπορείς να καταλάβεις τις επιρροές τους και να τις κατονομάσεις μία-μία, τη στιγμή που το κυνικό μέρος τους έρχεται σε σύγκρουση με τον ακραίο ρομαντισμό τους και παρόλ' αυτά το όραμά τους μοιάζει συγκεκριμένο και ξεκάθαρο. Εδώ μπορείς να κλάψεις ή να γελάσεις. Μπορείς να κοιτάξεις τη θάλασσα στο δειλινό, τον ουρανό μετά τη βροχή, μπορείς να δεις και λιγάκι μέσα σου, έτσι, για αλλαγή. Ό,τι κι αν κάνεις, ο δίσκος σε αρπάζει γλυκά σαν κινούμενη άμμος και βυθίζεσαι αργά όσο πιο πολύ κινείσαι. Μόνο οι τρελοί επιπλέουν.

Πασχάλης Πλησής

NICK CAVE & THE BAD SEEDS
KICKING AGAINST THE PRICKS
MUTE

ΓΙΑ ΤΟΝ NICK CAVE σαν μουσικό και σαν περφόρμερ καθώς και για τις εκάστοτε επιλογές του στο στενότερο μουσικό και στο ευρύτερο προσωπικό - κοινωνικό πεδίο, μπορεί κανείς να έχει όποια γνώμη θέλει.
Αυτό που νομίζω δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση είναι η βαθιά του αγάπη, πέστε το και προσήλωση και σεβασμό στο μπλουζ ιδίωμα και ακόμα για την περίπτωση του "Kicking Against The Pricks", η καλαισθησία και το καλό γούστο.
Και πάλι προσπαθώντας κανείς να σκιαγραφήσει τη δουλειά του Cave βασιζόμενος μόνο στα παραπάνω, έχει κάνει μια τρύπα στο νερό. Το ζητούμενο ξεφεύγει.
Ψήγματα του σεναρίου «Nick Cave και τι παίζεται στο κεφάλι του» θα βρείτε στη χαρισματική ανάλυση του Κώστα Λυμπερόπουλου για τον ίδιο δίσκο (Ήχος Οκτωβρίου, τεύχος 163) και εγώ θα προσθέσω λίγα ακόμα.
Ας πάρουμε το κατά τεκμήριο «ελαφρότερο» ή έστω λιγότερο «βεβαρημένο» από επιρροές, στίγματα, «αμαρτωλά παρελθόντα», τραγούδι του δίσκου, το παλιό ποπ "Something's Gotten Hold Of My Heart", χιτ του Τζιν Πίτνεϊ πίσω στα '60's. Ο Cave στο πρόσφατο παρελθόν είτε λάιβ, είτε στο βινύλιο είτε σαν Birthday Party ή σαν Bad Seeds, ξεκοίλιασε, διαμέλισε —προσθέστε κατά βούληση πιπτοτριχωτικά διάφορα— τα μπλουζ. Και μάλιστα υποκρινόμενος στην εντέλεια εκείνο το ρόλο του, το έκανε πολύ καλά.
Τώρα σαν καλός παραμυθάς επανασυγκολλά τις βιασθείσες φόρμες, αναζητά την οριστική κάθαρση, την τέλεια λύτρωση μέσα απ' το ίδιο παραμύθι στην αρχέγονη βάση του αυτή τη φορά. Το σκανδαλώδες έχει επιτευχθεί, ο ρόλος του σαν καταλύτη έχει δικαιωθεί. Ακούστε - διαβάστε τα "Suspicious Minds" (παλιότερα) και "Something's Gotten..." από το "Kicking Against the Pricks". Δεν έχει αλλάξει ούτε οξεία. Δεν έχει διαταραχθεί ούτε κεραία απ' το πρωτότυπο.
Ο παραμυθάς φεύγει απ' τη σκηνή, ο ίδιος μπαίνει στο πετσί ενός νέου ρόλου, αυτόν του μικρού παιδιού που με ορθάνοιχτα μάτια κι αυτιά παραμυθιάζεται από τους εκάστοτε με-

γάλους. Το επόμενο άλμπουμ "Your Funneral... My Trial" το αποδεικνύει.

Κανέλλος Ν. Τερζής

THE FALL
BEND SINISTER
BEGGARS BANQUET

ΝΑ ΛΟΙΠΟΝ που ο χωριάτης έχει προχωρήσει σε «παντρέματα» παραδόσεων χάρη στην επιρροή του ανθρώπου που ανέλαβε να τον εκπολιτίσει λίγο, της Brix Smith. Ήδη απ' το "This Nation's Saving Grace" είχε φανεί μια... ποικιλία, αν θέλετε, στις μουσικές πια αναφορές των Fall, η οποία γίνεται κυρίαρχο στοιχείο στο "Bend Sinister". Ο κύριος Marc E. Smith εδώ μέχρι που τραγουδάει!

Οι Fall φτάνουν πια σε μια κατάσταση όπου όχι μόνο έχουν απόλυτο έλεγχο πάνω στο τι κάνουν —άλλωστε απ' την αρχή τον είχαν— αλλά και διαφοροποιούν τις αντιλήψεις τους επί το... βασικότερο. Η κιθάρα της Brix έχει ανοίξει ξαφνικά για το γκρουπ μια τεράστια πόρτα με την επιγραφή «πρωταρχικά ροκ εν ρολ ριφς» και το γκρουπ... άλλο που δεν ήθελε. Το αποτέλεσμα είναι κάθε άλλο παρά συμβατικό παρά τα «πρωταρχικά», «βασικά» κ.λπ. Ο Marc E. Smith είναι σχετικά πιο ήσυχος και συμβάλλει ιδιαίτερα στην ατμόσφαιρα, πράγμα που σημαίνει ότι είναι αρκετά ικανοποιημένος απ' τον κόσμο του, δεν παραλείπει όμως να στέκει εκεί περήφανος με την τσουγκράνα στο χέρι και το ψάθινο καπέλο του και να τρομάζει τα κοράκια λέγοντας μέσα απ' τα δόντια του: «είμαστε οι Fall, η πιο underground ροκ εν ρολ μπάντα που έβγαλε αυτός ο υστερικός τόπος την τελευταία χιλιετηρίδα».

Αιμίλιος Κατσούρης

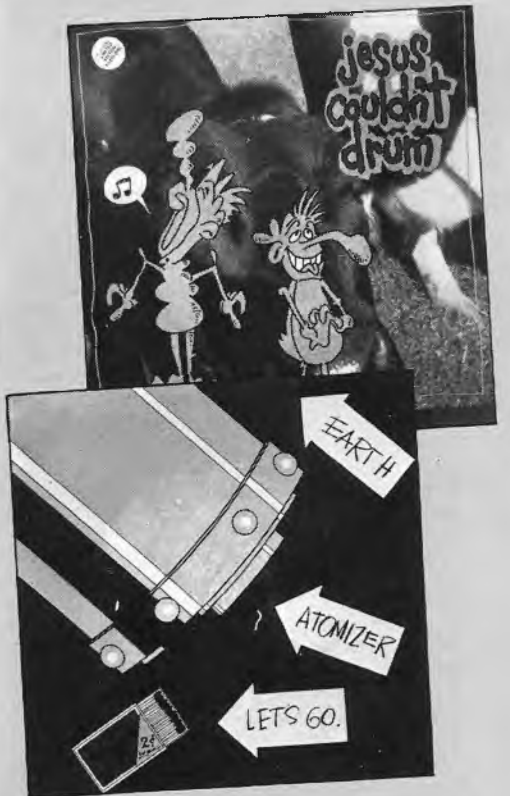
JESUS COULDN'T DRUM
ER... SOMETHING ABOUT COWS
LOST MOMENT

« Έχετε προσέξει ότι το να τρως μαρούλι είναι συχνά τόοοσο βαρετό;».
"Tedium Of Lettuce"

Η ΠΡΩΤΗ ΠΛΕΥΡΑ «ανήκει» στον Jonathan και ανοίγει με το "This Is Fun", το μικρότερο πανκ τραγούδι που έχει ποτέ γραφτεί —ενάμισι δευτερόλεπτο—, υποψήφιο για το νέο βιβλίο των ρεκόρ Γκίνες. Απότομη συνέχεια με προκατασκευασμένους σύνθι ήχους κοντά στους Αναγεννησιακούς ρυθμούς της Γηραιάς Αλβιόνος και ευγενική προσφορά του Τζόναθαν στον Πίτερ για τα σπιτικά μούζακ γεράματα "Seagull Song" και, επιτέλους, μια μέρα ενώ περπατούσα μόνος στην παραλία του Μπρίτον όπου και ζω ένας γλάρος εφόρμησε από τον ουρανό, φόρεσε μια παιδική κιθάρα που βρήκε μπροστά του και τραγούδησε αυτό το υπέροχο τραγούδι. Ναι, τραγούδι, η τρίτη στιγμή των ανεπανάληπτων Jesus...

Ο Πίτερ χειρίζεται και αυτός πολλά όργανα, δεν απέχει πολύ από το συνεργάτη του, μόνο που είναι πιο σοβαρός και κυρίως πιο μοναχικός. Η δεύτερη πλευρά του δίσκου που τον αφορά κλείνει —για όνομα του Θεού— με ενός λεπτού σιγή.

Το "Er... Something About Cows" δεν πλησιάζει το χαρακτήρα της σύγχρονης μουσικής παραγωγής. Είναι και ξεκάρφωτο μέσα σ' αυτήν τη λίστα των δεκαπέντε καλύτερων δίσκων του '86. Εξάλλου ούτε οι ανάλογοι των Deep Freeze Mice ή των Television Personalities είχαν ποτέ διεκδικήσει τέτοιες δάφνες. Το "Er..." είναι μια χιουμοριστική μεταμοντέρνα (μεταπολεμική, μεταθανάτια και όλα τα μετά)

επανεκτίμηση της ποπ αισθητικής με αντιπρόταση την παράθεση της αναγεννησιακής εικόνας και των ρευμάτων του ιμπρεσιονισμού (;), του εξπρεσιονισμού, του βρετανικού νιου γουέιβ σινεμά (Άντερσον, Γούντφολ, Σλέσιτζερ) και της σχολής του Καντέρπερι. Τέλος, δεν είναι διόλου απίθανο κάποια στιγμή να αισθανθείτε να συνομιλεί ο Κλιφ Ρίτσαρντ με τον Σιντ Μπάρετ που όλο βάφει τελευταία. Το υλικό των γλυκύτατων Πίτερ και Τζόναθαν από τέτοιες πηγές αρχίζει και ρέει και έτσι τους διαμορφώνει. Όσο τουλάχιστον το διαμορφώνουν και οι ίδιοι. Γιατί δε διαθέτουν μόνο ευαισθησία απέναντι στα πράγματα που περισσότερο ένιωσαν κοντά τους, αλλά και τα απαραίτητα κριτήρια επιλογής, τέτοια που τους ανοίγουν παράθυρα προς τη δημιουργία νέων μορφών, συνδυασμών ή σχέσεων. Η μουσική τους είναι μουσική του σήμερα, δε θα μπορούσε ν' ανήκει σε καμιά άλλη εποχή, κι αυτό είναι υπέροχο. Σε μια πρώτη επαφή το "Er..." δεν είναι αυτό που λέμε ροκ εν ρολ, σε μια δεύτερη δείχνει ότι δεν πρόκειται για καπιταλιστικό προϊόν, και σε μια τρίτη δεν είναι παρά μια προσπάθεια για περισσότερη τρυφερότητα, φροντίδα και αγάπη. Μια προσπάθεια να μειωθεί η κατάθλιψη και άρα και η παραγωγή αυξημένων ποσοτήτων κορτιζόνης που εμποδίζουν το ανοσοποιητικό σύστημα ν' αντιδρά ομαλά στις διανοητικές μολύνσεις. Ε, δε νομίζω ότι μπορεί να ζητήσει κανείς σήμερα περισσότερα από τη ζωή.

Πασχάλης Μουχταρίδης

A WITNESS
I AM JOHN'S PANCREAS
RON JOHNSON

ΑΝ ΚΑΤΙ ΕΙΝΑΙ πραγματικά αξιοθαύμαστο και ξεχωριστά σημαντικό σε τούτο το πρώτο LP των Άγγλων A Witness, σίγουρα δεν είναι το ότι έχουν δεχτεί σοβαρότατη επίδραση από τον Captain Beefheart, επίδραση που είναι ολοφάνερη σε ουκ ολίγα σημεία της δουλειάς τους. Δεν είναι ούτε οι πρώτοι, ούτε οι τελευταίοι. Ούτε αποτελούν φυσικά οι πολλαπλές αναφορές των δημιουργικών τους κατευθύνσεων στα μπλουζ το κύριο στοιχείο ιδιαιτερότητας της αξίας τους. Είναι λογικό όποιος έχει επηρεαστεί από τον Don Van Vliet να έχει κάποιο μικρό ή μεγάλο κόλλημα με το μουσικό αυτό ιδίωμα. Θα μπορούσε ίσως κανείς να σταθεί στον τρόπο επεξεργασίας και ενσωμάτωσης των μπλουζ μέσα στη μουσική του γκρουπ, πέρα όμως από το ότι έχουν και άλλοι παρουσιάσει ακραίες μεταλλαγές του είδους, το κέντρο βάρους της εξαιρετικότητας των A Witness δε βρίσκεται σ' αυτό το σημείο. Εννοείται ότι δε βρίσκεται ούτε στη γενικότητα του καταπληκτικού από κάθε άποψη αποτελέσματος των προσπαθειών τους, για τον πολύ απλό λόγο ότι η περίπτωσή τους όσο συνταρακτική κι αν είναι δε διεκδικεί καμιά μοναδικότητα είτε παροξυσμικού πάθους είτε καταλυτικής εκφραστικής έντασης είτε διονυσιακής μουσικής αντίληψης είτε απόδοσης του πνεύματος της εποχής μας είτε γνησιότητας, αμεσότητας και πυρετικής έμπνευσης.

Το ξεχωριστά σημαντικό χαρακτηριστικό τούτου του δίσκου είναι η απλότητα και η «ευτέλεια» των επί μέρους υλικών που τον αποτελούν. Και όχι μόνο αυτό αλλά και η απλότητα και η «ευτέλεια» του τρόπου με τον οποίο συναρμολογούν αυτοί οι τρεις δαιμόνιοι μουσικοί το τελικό μείγμα από τα επί μέρους υλικά. Μνήμες από μπλουζ, καθαρόαιμη ροκ εν ρολ ρυθμική αίσθηση, ψυχεδελικά ή και ποπ φωνητικά, παρανοϊκές κραυγές, χαρντ-κορ φρενιάσματα κιθάρας, αβανγκαρντίστικες αποκαλύψεις λίγων ή πολλών δευτερολέπτων και δεν ξέρω κι εγώ τι άλλο. όλα δεμένα με μια βαρβάτη αντίληψη γεροφτιαγμένου ροκ, χτίζουν χωρίς κανένα απολύτως εφέ, χωρίς έστω κάποια ειδική μανιέρα επεξεργασίας ή φιλτραρίσματος αυτών των υλικών (εν προκειμένω η λέξη «μανιέρα» έχει μόνο θετικό περιεχόμενο) ένα φοβερά σφιχτοδεμένο ηχητικό οικοδόμημα που τσακίζει τα κόκαλα σε κάθε δευτερόλεπτο της 39λεπτης διάρκειάς του. Το συγκρότημα, ολοκληρωτικά προσηλωμένο στην ουσία κάθε επί μέρους μουσικής ιδέας ή στοιχείου, χωρίς να περισπάται η προσοχή του σε οποιαδήποτε εξωτερικά στολίδια ή τρικς, καταδύεται με μανία μέχρι την καρδιά των ήχων για ν' ανασκάψει τον πυρήνα τους και να εξορύξει καθάριο το πολύτιμο βίαιο φως των πραγμάτων. Απλά και απέριττα. Με την τραχύτητα της λάβας. Και με τη φλόγα της να πυρπολεί το νου.

Το κράμα που παράγει τούτη η δωρική μέσ' στη λιτότητά της βακχεία είναι ένα εσώτατα πληγωμένο τοπίο οργής και απελπισμένου έρωτα για τη ζωή, ένα τοπίο σπαρμένο με γυαλιά σπασμένα και καρφιά, ολότελα αθώο και απλό μέσ' στην παραφορά του. Και δεν μπορούν να το διασχίσουν παρά μόνον άνθρωποι γυμνοί. Τους ντυμένους τους ξερνάει. Ή τους ξεσκίζει.

Σαν έρθει η κάθαρση τους απιθώνει απαλά στο χώμα. Κι εξαφανίζεται με ορμή αφήνοντας πίσω του τον απόηχο του ενός και μοναδικού του αστείου - *αν* είναι αστείο...

«Είμαι το Πάγκρεας του Ιωάννη».

Δίπλα ακριβώς απλώνεται ένα καινούργιο τοπίο με γυαλιά σπασμένα και καρφιά. Αθώο. Είναι το ίδιο; Ποιος ξέρει. Αθώο είναι όμως σίγουρα. Τ' ορκίζομαι.

Νίκος Διαμαντόπουλος

JOHN ZORN
THE BIG GUNDOWN
NONESUCH

Ο ΥΠΟΤΙΤΛΟΣ του δίσκου είναι «Ο Τζον Ζορν παίζει τη μουσική του Ένιο Μορικόνε», αλλά αυτό δεν είναι παρά η μισή αλήθεια - για την ακρίβεια η μουσική του μεγάλου Ιταλού μαέστρου είναι μόνο το πρόσχημα: αυτό που πραγματικά έκανε εδώ ο Τζον Ζορν είναι ότι, χρησιμοποιώντας σαν αφετηρία μερικά διάσημα κομμάτια κινηματογραφικής μουσικής («Κάποτε στην Αμερική», «Τρόμος Πάνω απ' την Πόλη», «Η Εργατική Τάξη Πάει στον Παράδεισο», «Η Μάχη της Αλγερίας», «Κάποτε στη Δύση» κ.ά.) δημιούργησε ένα τέλειο σάουντρακ για τη θρυμματισμένη Ψυχή του σύγχρονου Δυτικού Κόσμου.

Κατά μία έννοια είναι διασκευές, μόνο που εδώ μιλιέται μια γλώσσα που διαθέτει εντελώς προσωπικό λεξιλόγιο και λογική: έχει να κάνει με την προσέγγιση του συνθέτη που μαδάει, αναλύει, κάμπτει και παραμορφώνει τα θέματά του διαλύοντας και αποδιοργανώνοντάς τα με τον ίδιο τρόπο που ένας μαστροχαλαστής μπόμπιρας διαλύει το καινούργιο παιχνίδι του, από περιέργεια, για να δει τι κρύβεται κάτω από το περίβλημά του. Αυτή η γλώσσα έχει ενσωματώσει τις πιο ετερόκλητες επιρροές, από κακόφωνους free αυτοσχεδιασμούς και θραύσματα γιαπωνέζικων φολκλορικών μελωδιών, μέχρι σκληρές μελωδικές γραμμές του μπίμποπ, περαστικές μανιακές μεταλλικές κιθάρες και πολυρυθμικά κρουστά, μια καλειδοσκοπική παλέτα από μουσικό υλικό, ένα άκουσμα - υβρίδιο που προσπαθεί να συγχωνεύσει κάθε διαθέσιμο ηχητικό στοιχείο του σήμερα, ανεξάρτητα από την προέλευσή του, μέσα από περίπλοκες όσο και κατασταλαγμένες συνθετικές τεχνοτροπίες. Είναι μια γλώσσα που παίζει με τις αγαπημένες μορφές: εδώ ξεχαρβαλώνει, εκεί υπογραμμίζει, πιο κάτω στέκεται εκστατική, παραπέρα αναλύει, ειρωνεύεται, χαμογελά, ξανα-ερμηνεύει και μέσ' απ' όλ' αυτά η τολμηρότητά της φτάνει μέχρι τη βλασφημία, αλήθεια ώρες - ώρες έχεις την αίσθηση κάποιου που φωνάζει βρομόλογα μέσα στην απόλυτη κατανυκτική ησυχία ενός ναού.

Και κάπου εδώ θα μπω σε ψυχρά πληροφοριακά στοιχεία γιατί, βέβαια, ένα τέτοιο εγχείρημα δεν το φέρνουν σε πέρας όποιοι - όποιοι. Έχουμε λοιπόν και λέμε μεταξύ άλλων: Κιθάρες - Φρεντ Φριθ, Ρόμπερτ Κουάιν, Άρτο Λίντσεϊ, Φωνητικά - Νταϊμάντα Γκαλάς, Αρμόνικα - Τουτς Θιλμάνς. Πιάνο - Άντονι Κόλμαν, Γουέιν Χόρβιτζ, για να αναφέρω μόνο το 1/5 απ' αυτούς. Φανταστείτε τους πλαισιωμένους από έναν γαλαξία από μπασίστες και ντράμερ τον ένα καλύτερο απ' τον άλλο και αν το αποτέλεσμα δείχνει στο χαρτί κομμάτι τεχνοκρατικό, δοκιμάστε να το ακούσετε: είναι μουσική που δονείται από περιέργεια, παιχνιδιάρικη ορμή, εξυπνάδα και καθαρό *πάθος* καθώς αλλάζει αδιάκοπα κλίση, ένταση, χρώμα, τόνο και ιδίωμα μέσα σε μια ακατάπαυστη ροή εφευρετικότητας.

Το δικό σου μέρος ως δημιουργικού ακροατή έγκειται στο να την ακούς διαφορετικά κάθε φορά, ν' αφήνεις κάποια μέρη να γλιστρήσουν σε πιο καθαρή θέα, να ακολουθείς διαφορετικά νήματα και να κάνεις καινούργιες εκτιμήσεις πάνω σ' αυτό που ακούς. Είναι συναρπαστικό σε όλη του την ομορφιά και έκταση.

Κώστας Λυμπερόπουλος

NICK CAVE & THE BAD SEEDS
YOUR FUNERAL... MY TRIAL
MUTE

ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΣ εδώ δεν είναι το αγχωμένο μαινόμενο αγόρι των Birthday Party, ούτε ο καταζητούμενος του αμερικάνικου Νότου, δεν είναι καν ο φρακοφορεμένος κονφερανσιέ του "Kickin' Against the Pricks", αλλά ο οικοδεσπότης μιας κηδείας, ο μοναχικός νεκροθάφτης αντιμέτωπος μ' ένα πτώμα· το δικό του ίσως;

Μια φωνή βαριά, κουρασμένη, αλλά πάντα σαγηνευτική και βαθιά συναισθηματική, πλαισιώνεται τρυφερά από ήχους πένθιμους, αργούς και μακροσκελείς. Λιτή, λακωνική μουσική φόρμα που όμως μεταβαίνει αβίαστα από το αργόσυρτο στο μελωδικό και στο νευρώδη ρυθμό.

Μπορεί ο τίτλος να μας προκαταλαμβάνει αρ-

απολογισμός '86

νητικά. Όμως εδώ δεν πρόκειται για μίζερη θανατολογία. Εξάλλου κηδεία σημαίνει φροντίδα, άρα σεβασμός, αγάπη. Κι όσο κι αν λανθάνει, αυτό είναι το κυρίαρχο συναίσθημα: αγάπη, λατρεία που φτάνει το μίσος. Ο μοναχικός τροβαδούρος πανικόβλητος, αμήχανος μπροστά στο αντικείμενο του πόθου του, ανίκανος να το ακραγγίξει με αγάπη, το αρπάζει βίαια, άγαρμπα και το σπάει, το σκοτώνει. Τούτος ο θάνατος σημαίνει τη δίκη του. Δίκη ιδιότυπη, αφού το θύμα μ' ένα μαγικό τρόπο παίρνει τη μορφή του θύτη, αφού ενάγων και εναγόμενος είναι το αυτό πρόσωπο. Με πρόσχημα τη Γυναίκα, ο Κέιβ μιλά για τον εαυτό του. Μαστιγώνει, βιάζει, σκοτώνει τη γυναίκα (όχι από σεξιστικές τάσεις, ας αφήσουμε επιτέλους τις αβασάνιστες ετικέτες) και την ίδια στιγμή αυτομαστιγώνεται· εξευτελίζει για να αυτοεξευτελιστεί, πληγώνει για να πληγωθεί κι έτσι γυμνός απέναντι στο ομοίωμά του γλείφει με πόνο και στοργή τις πληγές του. Η Γυναίκα είναι η αφορμή, είναι πάνω απ' όλα το αγαπημένο πρόσωπο κάτω από τον επιφανειακό κυνισμό, είναι μια πηγή δροσερή· σκύβεις, βλέπεις το πρόσωπό σου, είναι ο «άλλος» και χωρίς αυτήν ούτε πόνος ούτε χαρά ούτε γύμνια ούτε καθρέφτης ούτε δίκη ούτε γνώση. Σ' αυτήν την παράξενη κηδεία - δίκη είμαστε καλεσμένοι· σ' αυτήν την τελετή είμαστε θεατές και την παρακολουθούμε με τεντωμένες αισθήσεις εμβρόντητοι, γιατί κάπου βαθιά νιώθουμε πως μοιάζει μ' αυτήν που 'χουμε ζήσει, μ' αυτήν που ζούμε, με τη δική μας.

Γιώτα Κουφάκη

ELVIS COSTELLO AND THE ATTRACTIONS
BLOOD AND CHOCOLATE
DEMON/IMP

ΤΟ "BLOOD AND CHOCOLATE" είναι ένα Going Back Home του Μακ Μάνους που εδώ βαφτίζεται Napoleon Dynamite έτοιμος να χαρεί όλα του τα Βατερλό, τούτα τα τρανά στραπάτσα που πιστοποιούν τη διαφοροποίησή μας. Είναι η θριαμβευτική επιστροφή του ρόκερ Έλβις Κοστέλο, η φοβερή και τρομερή επανασύνδεσή του με το ροκ εν ρολ έτσι όπως ούτε και οι πιο πιστοί του φίλοι δεν θα μπορούσαν να φανταστούν. Και είναι όλοι τους εδώ. Εδώ ο Nick The Knife, κατά τον κόσμο Νικ Λόου, να κρατά τα ηνία τούτης της ροκ πανουργίας, εδώ και οι Attractions, λυσσασμένα σκυλιά βουτηγμένα στην μπριγιαντίνη, να δαγκώνουν και να γλείφουν κατά πώς σπαρταρούν οι ψυχές τους.

Το "Blood And Chocolate" είναι το "This Year's Model" της δεκαετίας του '80, μόνο που 'ναι κατά πολύ καλύτερό του. Όλα όσα αντιπροσωπεύει το ροκ εν ρολ σήμερα βρίσκονται κλειδωμένα στις στροφές του, κάθε κομμάτι του και λάφυρο των περιηγήσεων στις clublands της χαράς και του πόνου - θα 'σαι φονιάς σαν τολμήσεις να τις διακρίνεις. Επειδή ο τόπος που ηρεμούν οι ποιητές είναι αυτός που μας τρώνε τα σκουλήκια, ο Μακ Μάνους επέστρεψε έτοιμος για εκδίκηση κι αυταπάρνηση, διψασμένος για σπατάλες και μοιρασιές. Η πανοπλία των μοντέρνων καιρών δεν είναι άλλη απ' το κοστούμι του Μπάντι Χόλι.

Είναι σα μια ληστεία τρένου από μια καλοκάγαθη συμμορία, ένας θρίαμβος τιμωρίας και ράμπας μ' όλο τον κυνισμό και την ειρωνεία που μπορούν νά 'χουν όλ' αυτά για τον Έλβις Κοστέλο. Μακ Μάνους και Ναπολέων, δυο σιαμαίοι αδελφοί που δίνουν σάρκα και οστά σε μια νεύρωση με ραχοκοκαλιά για να τους προστατεύει: να τους αποκαλύπτει και να τους φυγαδεύει κατά πως μας οδηγούν οι σύνδεσμοί μας με τη ζωή. Σπουδαιότερος τους το ροκ εν ρολ και τούτο το άλμπουμ πραγματικό εγκώμιό του.

Εδώ βρίσκονται όσα χαρακτηρίζουν τον Έλβις και τους Attractions στην πιο αριστοτεχνική τους απόδοση. Δεν έχω το δικαίωμα να διασύρω σε λέξεις αυτό πού 'ναι σφαλισμένο σ' αυτόν το δίσκο. Έμμονες κιθαριές να τρυπούν ψυχές και κορμιά, ποπ δυναμίτες να πυρπολούν αυτοκινητόδρομους και σαρανταπεντάρια, εύθραυστες μελωδίες να παραπατάν φουσκωμένες απ' το ποτό σκορπώντας γρατζουνιές και χάδια, χάσματα θησαυροί και φωνητικά αναστάσεις, γνώριμες φόρμες να σε ξαποστέλνουν εκεί που μόνο μεγάλα άλμπουμ μπορούν και σ' οδηγούν. Και, ναι, τούτο τ' άλμπουμ είναι μια ματοβαμμένη σοκολάτα, κάθε δαγκωνιά και ζενίθ της ύπαρξής μας, κάτι σαν το χαμόγελο του Μπελμοντό στο θανατικό φινάλε του «Με Κομμένη την Ανάσα». Όσοι από σας γνωρίζετε τις νάρκες που κρύβουν τα μεγάλα άλμπουμ του Κοστέλο, έχετε κάθε ευκαιρία να πέσετε στην αγκαλιά τους.

Το κοριτσάκι κυλοτάκι που διαφημίζει καλτσόνια και στενά παντελόνια πρωταγωνιστεί στο b-movie της ζωής μας. Αυτό αρπάζει τσεκούρι και το προσφέρει στον Φύρερ πρίγκιπα των ονείρων της. Η κουκούλα της ΚΚΚ και το σεντόνι της αιματοχυσίας, ποιος άραγε να καταλαβαίνει πως αυτός που ξεσκίζει τις σελοφάν κούκλες σε χίλια κομματάκια είν' αυτός που γραπώνει με τις φλέβες του τ' άστρα, ποιος άραγε να καταλαβαίνει πως οι δυνατοί είναι οι πρίγκιπες της τηλεόρασης, αυτοί που δε μάτωσαν ποτέ τους; Ασφαλώς όχι αυτοί που καυχιούνται τον Οδυσσέα δεμένο στο κατάρτι μα εκείνοι που ρούφηξαν πολιτείες και χαστούκια για να γυρίσουν με τις σειρήνες στο αίμα τους.

Σαν ξαναφορέσετε τα μπλε καστόρινα παπούτσια μην λησμονήσετε πως το πιο πιθανό είναι να εισπράξετε κάμποσες δαγκωνιές, κι ας έχετε τροχίσει τα δόντια σας με ηλεκτρισμό και λήθη. Καλή σας διασκέδαση.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

Μ
ΑΠΟΛ

Η βασική ενδεκάδα του Ήχου αφού έριξε μια πονηρή ματιά στα όσα συνέβησαν από τα τέλη της προπερασμένης χρονιάς μέχρι και κάποιες τελευταίες εκλάμψεις του '87, πέρασε μετά την προθέρμανση στον αγωνιστικό χώρο. Ελπίζουμε να μην τρομάξετε με τη θέα του αποτελέσματος. Πάρτε το σαν ένα παιγνίδι, ένα παζλ που με κάποιο ομολογουμένως διαστροφικό τρόπο συντέθηκε από θραύσματα προσωπικών επιλογών, αναγκαστικά ημιτελών. Πάντως για μας όλο το παιγνίδι σταμάτησε πριν την αποκάλυψη του TOP 11 για το '87. Τότε που κατατέθηκε και η τελευταία λίστα.

ΧΩΡΙΣ ΦΟΒΟ ΑΛΛΑ ΜΕ ΠΑΘΟΣ

Στην προσπάθεια να ορισθεί και πάλι από την οπτική γωνία του ροκ κατά κύριο λόγο το μουσικό στίγμα μιας συγκεκριμένης χρονιάς, του 1987 εν προκειμένω, η ταπεινή προσωπική μου συνεισφορά δεν συνίσταται σε τίποτε περισσότερο από μια επανάληψη ή επαναβεβαίωση αν προτιμάτε των όσων ανέφερα στο αντίστοιχο περσινό μου σημείωμα. Δηλαδή στη θεώρηση της – σχεδόν – χαοτικής πολυμορφίας που συνεχίζει να παρατηρείται, ως του πλέον καθοριστικού αλλά και θετικού κάτω από τις παρούσες συνθήκες στοιχείου της σημερινής ροκ πραγματικότητας. Για περισσότερες λεπτομέρειες θα μπορούσα να παραπέμψω στο ίδιο το σημείωμα και στη σαφή ικανοποίηση που κατέγραψε για τη συνεχιζόμενη κίνηση του ποταμού και τη συνεχιζόμενη *ουσιαστική* νιότη του μουσικού αυτού είδους.

Όλα είναι τέλεια λοιπόν; Σίγουρα όχι, υπάρχουν πολλά στραβά. Κι ούτε το '87 ηταν καμιά χρονιά - ορόσημο. Και τι όμως μ' αυτό; Μήπως ο οργανισμός δεν διατηρεί την ακμή του; Μήπως δεν προχωράει, μήπως δεν ψάχνει; Και γίνεται να 'ναι όλες οι χρονιές το ίδιο κορυφαίες;

Φυσικά υπάρχουν και οι γκρινιάρηδες γύρω μας, οι μίζεροι. Που τίποτα δεν τους αρέσει.

Που όλο μεμψιμοιρούν ότι το ροκ πέθανε ή πεθαίνει ή θα πεθάνει όπου να 'ναι και άλλα τέτοια τερπνά. Να τους μιλήσουμε όλων αυτών για την παλαβή χαρά των Deja Voodoo στο Κύτταρο το Μάη, ή για τη σοφία του πόνου που συνεχίζει να βαδίζει και που άκουγε στ' όνομα του Τζον Κέιλ κάποιο βράδυ του Νοέμβρη; Να τους μιλήσουμε! Και ας ελπίσουμε να μπορέσουν να καταλάβουν.

Όσο για την πολυπιπιλισμένη πλέον καραμέλα ότι τάχα έχει πέσει πολύς θόρυβος, ότι είναι θόρυβος για το θόρυβο και άλλα εντυπωσιακά παρόμοια (μέχρι και τους Dead Kennendys υστερικούς τους βγάλανε!), δεν μένει παρά μόνο η πίκρα γι' αυτούς που ξέχασαν ότι ο ΟΡΥΜΑΓΔΟΣ μπορεί να είναι θούριο και ελεγεία, μανιφέστο και μοιρολόι, ύμνος και μπαλάντα, ότι μπορεί να μην είναι τίποτα λιγότερο και τίποτα περισσότερο από το τραγούδι του παλμού

ΟΥΣΙΚΟΣ '87
ΟΓΙΣΜΟΣ

της καρδιάς μας.
Τι να κάνουμε; Η ζωή προχωράει!

Υ.Γ. Πλούσιο και για έναν ακόμα λόγο ήταν το '87 για μας εδώ στην Ελλάδα: Για τις συναυλίες, τι άλλο; Για πρώτη χρονιά υπήρξε τόσο πλούσια και ουσιαστική κίνηση. Με αποκορύφωμα εκείνες τις τρεις βραδιές του Γκάμπριελ στο Λυκαβηττό τις τόσο υπερθεαματικές, τις τόσο εξαντλητικά προβαρισμένες, τις τόσο επαγγελματικές, αλλά και τις τόσο μαγικές, τις τόσο άμεσες...

1. «Fuent Auf Der Nach Oben Offenen Richterskala» – Einsturzende Neubauten
2. «Saint of the Pit» – Diamanda Galas
3. «Too Many Cowboys» – Ex
4. «Locust Abortion Technician» – Buthole Surfers
5. «Sister» – Sonic Youth
6. «Songs About Fucking» – Big Black
7. «Dirtish» – Wiseblood
8. «Children of God» – Swans
9. «Pictures of Starring Children Sell Records» – Chumbawamba
10. «Berlin» – Art Zoyd
11. «Blood & Flame» – Non
12. «Blood Women & Roses» – Skin
13. «The Young Gods» – Young Gods
14. «Frank's Wild Years» – Tom Waits
15. «Mother Fist and Her Five Daughters» – Marc Almond

Νίκος Διαμαντόπουλος

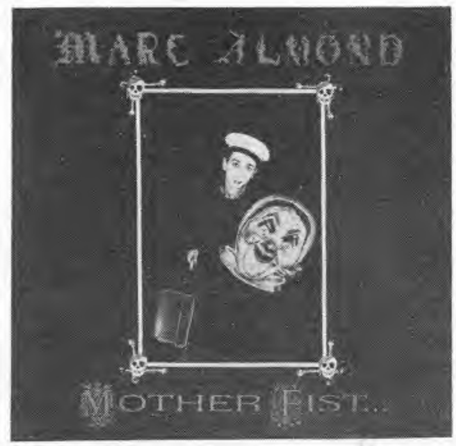
Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΣΩΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑΣ

Τι διάολο – κυριολεκτικά! – να πεις για μια χρονιά που εγκαινιάστηκε με μια δήλωση σαν αυτή των Coil, με μια άρνηση δηλαδή όχι απλώς της κοινωνικότητας αλλά της ίδιας της προσωπικής συναισθηματικής κατάληξης και εξισορρόπησης; Με μια άρνηση να αναγνωρισθούν τα πράγματα όχι μόνο όπως είναι αλλά ακόμη και όπως θα τα θέλανε να είναι; Χάος, φίλοι αναγνώστες και φίλοι συνάδελφοι...

Μια διαπίστωση μόνο. Με τον αμετάκλητο θάνατο του ροκ εν ρολ ως ιδέας και ως τρόπου ζωής και με την ταυτόχρονη – και μοιραία – δικαίωσή του ως μέσου μουσικής, δεν απομένει παρά να αναγνωρίσουμε κι εμείς την υποχρέωσή μας να ταυτισθούμε με το δεύτερο σκέλος του σλόγκαν των Τριών Σωματοφυλάκων: «ένας για όλους», αφήνοντας το «όλοι για έναν» για μια καλύτερη εποχή όπου οι μαζικές συνευρέσεις θα βασίζονται και πάλι σ' ένα κοινό ζητούμενο άλλο απ' το πολιτικοποδοσφαιρικής προέλευσης «ελάτε να γίνουμε πολλοί μπας και γίνουν οι άλλοι λιγότεροι». Γιατί το νιώθουμε πια καλά πως τα πάσης φύσεως μηνύματα τόσο περισσότερα έχουν να πουν, όσο μεγαλύτερες είναι οι αποστάσεις που κρατούν απ' τα «πολλά». Όχι δεν πρόκειται για το θρίαμβο της ατομικότητας – αυτός έχει πλέον ξεπεραστεί απ' τα μέσα μαζικής ενημέρωσης – αλλά για το «θρίαμβο» της ατομικής διαπίστωσης. Αυτός, έχει ακόμη «πολύ μέλλον μπροστά του».
Είναι όντως το τέλος του ροκ μικρόκοσμου έτσι όπως τον ξέρουμε – και δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο καλά αισθάνομαι!

1. «Horse Rotorvator» – Coil
2. «Sleeps with the Fishes» – Pieter Nooten & Michael Brook
3. «Zamia Lehmanni: Songs of Byzantine Flowers» – S.P.K.
4. «The Poison Boyfriend – Momus
5. «Mute Lament» – Hundredth Monkey
6. «Arbos» – Arvo Part
7. «Warehouse: Songs & Stories» – Husker Du
8. «In No Sense? Nonsense» – Art of Noise
9. «Salon» – Plasticland
10. «Spillane» – John Zorn
11. «Whithin the Realm of a Dying Sun» – Dead Can Dance
12. «Poetic Champions Compose» – Van Morrison
13. «Locust Abortion Technician» – Butthole Surfers
14. «Όταν σου Λέω Πορτοκάλι να βγαίνεις» – Χάρης και Πάνος Κατσιμίχας
15. «KRST Pob Triglavom – Baptism» – Laibach

Αργύρης Ζήλος

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΖΕΙ

Σε μια χρονιά σαν το 1987, πέρα από δίσκους θα ήταν κρίμα εμείς ως Έλληνες να μην υπερηφανευτούμε και για όλη αυτή την έκρηξη των ζωντανών εμφανίσεων. Ίσως αυτό το νέο καθεστώς ν' αλλάξει και τις σχέσεις μας με το δίσκο, έτσι ώστε του χρόνου να κληθούμε να ψηφίσουμε... συναυλίες. Πάντως για να κλείνουμε μ' αυτό το θέμα ας ξαναθυμηθούμε τους Dream Syndicate, τους Fourgiven, τους Fleshtones, τους Wipers, τους Chills, τους Angst, τους Celibate Rifles και πρόσφατα τον Nikki Sudden, τους κλασικούς Television Personalities, και φυσικά το Νίκο Γκραβενίτη και τον John Cipollina.
Μέσα σε μια τόσο ταραχώδη περίοδο είναι επόμενο να βγουν και μερικά αριστουργήματα απ' αυτά που έχουν προβλέψει οι αστρολόγοι για το δεύτερο μισό της δεκαετίας μας. Και βεβαίως είναι επόμενο όταν εκτός από τη συγκίνηση η εποχή χαρακτηρίζεται και για την τουλάχιστον «απόλυτη» ωριμότητα της ανεξάρτητης μουσικής βιομηχανίας! Μμμ... ναι! Το '87 ήταν καλή χρονιά! Όταν δεν έχεις ανάγκη να ψήσεις τον άλλον ότι δεν είσαι ελέφαντας, τότε κάτι καλό συνέβη τα τελευταία είκοσι χρόνια.
Και μια και παίζω το κεφάλι μου ότι όσοι

διαβάζετε αυτές τις γραμμές έχετε ήδη διαβάσει τη λίστα με το βινύλιο, ας προσθέσουμε τώρα τον εκτός συναγωνισμού δίσκο που λόγω «τεχνικών δυσκολιών» δεν κυκλοφόρησε ποτέ μέσα στο '87 και..., και ίσως δεν κυκλοφορήσει ποτέ πια!!! Mirade Workers: «Overdose», ίσως κάποτε... Το μήνυμα της χρονιάς; ΜΗΝ ΑΦΗΣΕΤΕ ΤΑ ΣΙΝΓΚΛΣ ΝΑ ΕΞΑΦΑΝΙΣΤΟΥΝ, ΓΙΑ ΜΙΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΔΙΣΚΟΑΓΟΡΑ.

1. «Halfway to Sanity» – Ramones
2. «Cryptic and Coffy Tunes» – Sting Rays
3. «Drop of the Creatures» – Steppes
4. «Mirage» – Meat Puppets
5. «Fleshtones Vs Reality» – Fleshtones
6. «Testify» – Thee Foorghten
7. «Document» – R.E.M.
8. «Brave Words» – Chills
9. «Salon» – Plasticland
10. «Six Days of Sound» – Lord John
11. «St Julian» – Julian Cope
12. «Warehouse, Songs and Stories» – Husker Du
13. «The Killer Inside Me» – Green on Red
14. «Tapping the Source» – Lary Cowgirls
15. «The Cave Comes Alive» – Lime Spiders

Αιμίλιος Κατσούρης

ΤΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ 1987

Τονωτικά

Νικ Κέιβ,
Ντέιβιντ Λιντς, «Μπλε Βελούδο», Ράινερ Μαρία Ρίλκε «Οι Ελεγείες του Duino», Σεργκέι Παρατζάνοφ «Ο θρύλος του Κάστρου Σουράμ», Φιοντορ Ντοστογιέφσκι «Ο Ηλίθιος», Βύρων Λεοντάρης «Ψυχοστασία», Έζρα Πάουντ «Τα Κάντος της Πίζας», Μπάρι Μάλτσμπεργκ «Confessions of Winchester Country», Σαμ Πέκινπα, The Residents, Βιμ Βέντερς «Τα Φτερά του Έρωτα», Γουόρεν Όουτς, Νόρμαν Σπίνραντ «The Void Cantain's tale», Νίκος Καββαδίας, Περιοδικό «Σημειώσεις», Παντελής Μπουκάλας «Η Εκδρομή της Ευδοκίας», Ντίνος Χριστιανόπουλος, Πάολο και Βιτόριο Ταβιάνι «Καλημέρα Βαβυλωνία», Μιχάλης Κατσαρός, Νίνο Ρότα, CCR, Γουόλτερ Ματάου, Τζον Κέιλ, Τόουμπ Χούπερ «Ο Σχιζοφρενής Δολοφόνος με το Πριόνι Νο 2», Κεν Ράσελ.

Προσδοκίες

Motorhead
Μια ερμηνεία του Νικ Κέιβ στο «The Wind Cries Mary» του Χέντριξ.

Ένας Σοβιετικός Τζελο Μπιάφρα – ή έστω, η επίσημη κυκλοφορία του «Frankenchrist» (κομπλέ με πόστερ και στίχους) στις Ανατολικές Χώρες.
Συναυλίες στην Αθήνα του Έλβις Κοστέλλο και των Residents.
Ο Χάρρυ Κλυνν Antoine Requentin στη «Ναυτία» του Σαρτρ.

1. «Frank's Wild Years» – Tom Waits
2. «Mother Fist & Her Five Daughters» – Mark Almond
3. «Right Now!» – Pussy Galore
4. «Mother Juno» – Gun Club
5. «Saint of the Pit» – Diamanda Galas
6. «No Pain for Cakes» – Lounge Lizards
7. «Spillane» – John Zorn
8. «Locust Abortion Technician» – Butthole Surfers
9. «Halfway to Sanity» – Ramones
10. «Rock 'n' Roll» – Motorhead
11. «Children of God» – Swans
12. «Out of Our Idiots» – Elvis Costello
13. «Songs About Fucking» – Big Black
14. «Horse Rotorvator» – Coil
15. «Good Morning Babylon» – Σπυριδάκης

Κωστας Λυμπερόπουλος

WHAT A LONG STRANGE TRIP IT'S GOING TO BE

Φαντάζει σημαντικό το να μπορέσεις καταρχήν να βιώσεις τη δειλία σου: το φόβο του να υποφέρεις για κάτι έξω από σένα – να το ονομάσω ιδέα; – τον τρόμο του να δοθείς σε κάποιον άλλον. Αλλά αυτό το «επίτευγμα» – το ότι δηλαδή κατάφερες ν' αποδεχτείς τις αναπηρίες σου – θα γίνει κιθούρι, αν το χρησιμοποιήσεις για να τις δικαιώσεις. Αυτός είναι ο δικός μου «απολογισμός της χρονιάς» και τον σταματώ εδώ, στηριγμένος στην υποψία – ή καλυμμένος πίσω της – ότι οι εσωτερικές αλήθειες δεν κοινωνούνται, μόνο ανακοινώνονται. Και επιπλέον δεν έχω μεγάλη εμπιστοσύνη στη βοήθεια που προσφέρει πάνω σ' αυτό η παρακάτω μουσική.

1. «Mother Fist & Her Five Daughters» - Marc Almond & The Willing Sinners.
2. «Franks Wild Years» - Tom Waits
3. «Locust Abortion Technician» - Butthole Surfers
4. «Mother Juno» - Gun Club
5. «Right Now!» - Pussy Gallore
6. «No Pain For Cakes» - Lounge Ligards
7. «One Second» - Yello
8. «Byzantium» - Blaine L. Reininger
9. «Too Many Cowboys» - The Ex
10. «Out Of Our Idiots» - Elvis Costello
11. «Πάρτι Στον 13ο Όροφο» - Τρύπες
12. «Rock 'n Roll» – Motorhead
13. «Fuenf Auf Der Nach Oben Offenen Richterskala» - Einstuerzende Neubauten
14. «Horse Rotorvator» - Coil
15. «Waterhouse: Songs And Stories» - Husker Du

Αλέκος Παπαδόπουλος

ΑΝΑΣΚΟ(ΛΟ)ΠΙΣΗ

Δεν φταίνε βέβαια οι Wet Wet Wet για τα χάλια του '87 όπως αυτά εκφράζονται από τον τίτλο του πρώτου τους δίσκου, τουλάχιστον όχι αποκλειστικά. Όλα γίναν ποπ χωρίς ψυχή. Ποπ χωρίς ψυχή από γερασμένους για ανεγκέφαλους, προϊόν για κατανάλωση, χωρίς ούτε καν μια προσπάθεια να φανούν κάποια δείγματα ποιότητας. Όλη η κουβέντα έγινε για τα βίντεο και την εμφάνιση, όλη η φασαρία για το τεχνικά άρτιο των ηχογραφήσεων, τώρα πια όλα ηχογραφούνται ψηφιακά και κυκλοφορούν και σε CD, η απόλυτη μουσική επένδυση για ανθρωποειδή, η αποθέωση του μάρκετινγκ, των μελετών αγοράς, του χειρισμού των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της διαγραφής της ανθρώπινης σκέψης και ευαισθησίας και της νίκης των εξαρτημένων αντανακλαστικών (βλέπεις βίντεο κλιπ, παίρνεις τραγούδι, βλέπεις ρούχα στην οθόνη, παίρνεις μόδα, ακούς ντραμ μασίνς χορεύεις, μαθαίνεις τα νούμερα 1 καταναλώνεις).
Στην Ελλάδα το γεγονός της χρονιάς στην καθημερινή μας πραγματικότητα ήταν η σαν τον Μεσσία αναμενόμενη έλευση της ελεύθερης ραδιοφωνίας με τη μορφή των δημοτικών ραδιοσταθμών και η μέσα σε έξι μήνες απογοήτευση που άφησε με το τέλος του '87. Όλοι χαιρετήσαμε το καινούργιο και είδαμε τους πάντες να ακολουθούν το ελκυστικό μονοπάτι του. Μόνο που ο καιρός που πέρασε έδειξε καθαρά τη ρηχότητα που ξεκινούσε απ' την άγνοια τη διπλασιασμένη απ' την αλαζονεία της επιτυχίας, και μεις απομείναμε με τη γλύκα που άφησε ο αρχικός ενθουσιασμός.
Έτσι οι πολύ λίγες ηλιαχτίδες ελπίδας που μας άφησε η χρονιά ήρθανε κυρίως από παλιούς μας γνώριμους μιας και τα ντεμπούτα έλειψαν. Αυτοί οι λίγοι είναι αυτοί που υπηρέτησαν τη μουσική έκφραση και το τραγούδι βάζοντας σε δεύτερη μοίρα – χωρίς να τις αγνοούν – τις τεχνολογικές εξελίξεις που τείνουν να ισοπεδώσουν οποιαδήποτε έννοια ταλέντου και έμπνευσης, υποβιβάζοντας τους καλλιτέχνες και τους με την τέχνη ενασχολούμενους στο επίπεδο άχρωμων προγραματιστών. Και να σκεφτεί κανείς πως 30 χρόνια πριν είχαμε '57, είκοσι πριν '67 και δέκα πριν '77. Ίσως μοιάζει, αλλά ίσως και νά 'ναι τραγικό.

1. «The Joshua Tree» - U2
2. «Warehouse: Song & Stories» - Husker Du
3. «Brave Words» - Chills
4. «Poetic Champions Compose» - Van Morrison
5. «Document» - R.E.M.
6. «Calenture» - Triffids
7. «Talula» - Go Betweens
8. «Remember» - Cheepskates
9. «In the Dutch Mountains» - Nits
10. «Wildflowers» - Watermelon Men
11. «Nothing Like the Sun» - Sting
12. «Strangeways Here we Comes» - Smiths
13. «Darklands» - Jesus & Mary Chain
14. «Sentimental Hygiene» - Warren Zevon
15. «Tacky Souvenirs of Pre-Revolutionary America» - Culturcide

Πασχάλης Πλησής

Η ΧΙΟΝΑΤΗ
ΜΕ ΤΑ ΠΛΗΚΤΡΑ

α) «Μακάρι νά 'σουν εδώ» μικρή Λίντα για να τους ξεκουφάνεις με το σκαμπρόζικο θρισίδι σου. Δε θα 'θρισκες θέθαια αμήχανες αντιδράσεις όπως στην πατρίδα σου. Εδώ, θα κινδύνευες από την τόση ασφυξία των τριγύρω. Μείνε λοιπόν μακριά από τα ξερά εδάφη του ελληνικού «αντεργκράουντ» Λίντα, γιατί εδώ θα 'χάνες τη φυσικότητά σου απαντώντας σε προκλήσεις αντί να προκαλείς η ίδια. Μείνε καλύτερα ΕΙΚΟΝΑ. Μακάρι μ' όλα αυτά Λίντα να γελάσουν όλοι εκτός από κείνους όπου απευθύνονται αυτές οι γραμμές. «Ελπίζω να γελάσουν μέχρι που να πνιγούν».

β) «Ή εμείς ή αυτοί λοιπόν» οι αδιάφοροι προαγωγοί της νεοχριστιανικής ομορφιάς, οι αποστειρωμένοι κατασκευαστές των ήχων της κενότητας, οι με «σοβαρές» προθέσεις θολεμένοι της εκ του ασφαλούς φιλόδοξης και αθαθούς σύνθεσης. Σε μια τέτοια κατάσταση πρέπει να μάθουμε να αποκλείουμε. Ο ήχος οφείλει να γεννά το μύθο. Από τις άδειες νότες θα προτιμήσω τις άδειες σαπουνόφουσκες.

γ) «Ακροβασίες στον ιστό της ποπ» Die Todliche Doris, Swans, Lee Ranaldo, Minus Delta t, Blistering Moments, «Music From the Dead Zone» Vol 1 & 2.

δ) «Επιδόρπια» Skin, Trespassers W, Marc Almond, Band of Holy Joy, Pyrolator.

ε) «Γεγονός της χρονιάς» στο θεατρικό χώρο, η συμφωνία Ρέιγκαν - Γκορμπατσόφ, και στον πολιτικό το «Hysterie» της Βασίλισσας του Σιάμ Lydia Lunch.

1. «Lizards In Love» - Kim Blackburn
2. «Horse Rotorvator» - Coil
3. «Sister» - Sonic Youth
4. «Her Story» - Princess Tinymeat
5. «Right Now!» - Pussy Galore
6. «Daddyland» - Party Boys
7. «Elbow Is Taboo» - Renaldo and the Loaf
8. «I'll Call You Sometime» - Viv Ak(h)auldren
9. «Es Ist Eine Freinde und Seltsame Welt» - Der Plan
10. «Horse Cock Pherner» - Sun City Girls
11. «Lunatic Down of the Dismantler» - Underneath
12. «Songs About Fucking» - Big Black
13. «Home» - Fourwaycross
14. «Saint of the Pit» - Diamanda Galas
15. «Prayer for the Halcyon Fear» - Tiny Lights

Τάσος Σακκάς

27 ΗΜΕΡΕΣ ΖΩΗΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΛΛΑΞΑΝ
ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Δεν είναι παρά το ν' αγαπάς και το να γνωρίζεις που μετράει, όχι το να έχεις αγαπήσει ούτε το να έχεις γνωρίσει. Αρκεί μια στιγμή ειρήνης για να αποκαλυφθεί από το θάθος της καρδιάς από ποιους δρόμους μπορεί κανείς να γευθεί μια τέλεια πληρότητα μέσα σ' αυτό το κράμα μακαριότητας και πόνου

Πιερ-Πάολο Παζολίνι

...Είναι επώδυνο να ξέρεις τι υπάρχει πέρα από το εκθαμθωτικό του φωτός που αναπότρεπτα σκοτεινιάζει για να μας θουτήξει στο μαύρο της νύχτας, από που μας έρχεται αυτή η θεθαιότητα ότι ο χρόνος δεν θα σταματήσει, ότι η νύχτα θα μεταμορφωθεί με τη σειρά της. Είναι η ζωή που συνεχίζεται.

Υπάρχουν ιστορίες που δεν κατάσχονται και δεν θιάζονται, ιστορίες που μας μεταφέρουν από τη μια κατάσταση στην άλλη με κομμένη την ανάσα, με δάκρυα στα μάτια. Δάκρυα της αιθανότητας, δάκρυα της ηδονής.

Αυτές οι ιστορίες είναι χωρίς λόγια, για να τις διηγηθείς χωρίς ορατά σύνορα, χωρίς έθιμα, χωρίς επαύριο. Είναι ιστορίες τερατώδικες, αντιμετρικά αντίθετες με τη σαφήνεια που διέπει την επιστροφή της ημέρας μετά τη νύχτα, της νύχτας μετά τη μέρα. Είναι ιστορίες που μας υποχρεώνουν να χαμηλώνουμε τα μάτια, που κάνουν αδύνατη την ανταλλαγή θλεμμάτων, ανταλλαγή που θα μπορούσε να κουβαλάει το θάνατο.

Θά 'πρεπε ίσως να τα θυσιάσει κανείς όλα για να διατηρήσει το νησί του, τον κήπο του, την έρημό του, ένα κομμάτι μέσα του μοναχικό, επώδυνο, ένα μέρος όπου το φως και το σκοτάδι δεν είναι πια παρά η ίδια και μοναδική φλόγα.

'Ενα τοπίο που θα ήξερε να πρόσκαλεί την αγάπη, ένα τοπίο ψυχής για τη θασανιστική αγάπη, ένα τοπίο ψυχής για τη θασανιστική αναμονή της, έναν τόπο αγάπης.

Υ.Γ. Ιδιοποίηση ανέκδοτου κειμένου αγνώστου πατρός.

1. «Halfway to Sanity» - Ramones
2. «Steel Construction» - Leather Nun
3. «Syndrome City» - Multicoloured Shades
4. «Kiss me, Kiss me, Kiss me» - Cure
5. «Primitive Cool» - Mick Jagger
6. «Sea Hunt» - Plan 9
7. «Engine» - American Music Club
8. «Document» - REM
9. «Sign of the Times» - Prince
10. «Mother Juno» - Gun Club
11. «Bottom Feeders» - Thin White Rope
12. «Cuba» - Silos
13. «Hit & Run» - T.S.O.L
14. «Fuck» - Leaving Trains
15. «Calenture» - Triffids

Κανέλλος Τερζής

Η ΣΥΣΤΑΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Αφού έχουμε γνωριστεί εδώ και χρόνια, θα ομολογήσω πως το ροκ εν ρολ είναι μία από τις αναπηρίες μου. Το αγαπώ γιατί μαζί του αμφιθάλλω για την επιθίωσή μου. (του). Το σέρνω μαζί μου όπως ο κουτσός το χτυπημένο του πόδι. Είθε να μας λυτρώσει η γάγγραινα. Την καλησπέρα μου σε όσους θρίσκονται στα σωθικά του ηφαιστείου και σκορπούν τις στάχτες τυφλώνοντας τους γαμπρούς της αισιοδοξίας, αυτούς που θέλουν το καλό μας. Τους το χαρίζουμε.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

ΟΡΟΣΗΜΟ ΓΙΑ ΜΙΑ ΖΩΗ: «Τα φτερά του έρωτα» του Βιμ Βέντερς / ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ: Ο Κασιέλ / ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΤΗΣ ΑΓΓΕΛΟΣ: Ο Νικ Κέιθ / ΟΛΟΚΑΥΤΩΜΑ: Ο άγιος Νικόλαος στην Αθήνα / ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ: Τζον Κέιλ, Μπλέιν Ρέινιγκερ, Τόσσος / ΗΘΟΣ: Ντίτερ Μέγιερ, Μπλέιν Ρέινιγκερ / ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΡΟΚ: Τρύπες (δίσκος, συναυλίες, ζωή) / ΙΤΑΛΙΑ: Νικόλα Πιοθάνι, Αφοί Ταθιάνι, Ετόρε Σκόλα, Amici Miei, Μαρτσέλο / ΣΚΗΝΟΘΕΤΕΣ: Σεργκέι Παρατζάνωφ («Ο θρύλος του κάστρου Σουράμ»), Κεν Ράσελ («Γκόθικ»), Λουίς Μπουνιουέλ («Ο γαλαξίας») / ΠΟΙΗΤΕΣ: Βύρων Λεοντάρης («Εκ περάτων»), Κλείτος Κύρου («Τα πουλιά και η αφύπνιση»), Νίκος Αλέξης Ασλάνογλου («Τρία ποιήματα»), Ντίνος Χριστιανόπουλος («Οι ρεμπέτες του ντουνιά»), Νίκος Καρούζος («Η πρώτη εποχή») / ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ: Η επανασύνδεση των Gun Glub, η μεταθανάτια επιστροφή του Φιλ Οκς, οι Jethro Tull / ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΙΝΕΜΑ: Νίκος Νικολαΐδης, Σταύρος Τορνές / ΣΚΕΨΗ: Γιώργος Βέλτσος, Κωστής Παπαγιώργης, περιοδικό «Σημειώσεις» / ΓΥΝΑΙΚΕΣ: Λουίζ Μπρουκς (αιώνια πιστός) / ΑΝΔΡΕΣ: πρίγκιπας Μίσκιν / ΜΑΥΡΑ ΧΑΛΙΑ: οι κριτικοί κινηματογράφου, τα λογοτεχνικά περιοδικά, τα ΜΜΕ, το φεστιθάλ Θεσσαλονίκης, οι αθηναϊκές νύχτες, οι συναναστροφές, το ελληνικό ροκ, το new age, το fun, αυτοί που δεν πεθαίνουν, δεν ματώνουν, δεν πονάν και ξανά προς τη δόξα τραθάν, οι λιποτάχτες και οι προδότες, / ΑΤΑΚΑ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ: «Οι νέοι δεν έχουν πια μοίρα γιατί δεν έχουν ήθος. Δεν έχουν πια παραισθή-

σεις. Νομίζεις πως είσαι ο βασιλιάς της γης αλλά δεν είσαι παρά ένας νεκρός» (Αντρέι Ζουλάφσκι, «Σημασία έχει να αγαπάς»).

1. «Mother Fist and Her Five Daughters» - Marc Almond
2. «Fank's Wild Years» - Tom Waits
3. «Mother Juno» - Gun Club
4. «Horse Rotorvator» - Coil
5. «Intervista» - Nicola Piovani
6. «No Pain for Cakes» - Lounge Lizards
7. «A Toast to Those Who Are Gone» - Phil Ochs
8. «Byzantium» - Blaine L. Reininger
9. «Saint of the Pit» - Diamanda Galas
10. «Spillane» - John Zorn
11. «Out of Our Idiots» - Elvis Costello
12. «Πάρτυ στο 13ο Όροφο» - Τρύπες
13. «Locust Abortion Technician» - Butthole Surfers
14. «Dirtish» - Wiseblood
15. «Rock 'n Roll» - Motorhead

Νίκος Τριανταφυλλίδης

ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΣΚΟΤΑΔΙ ΤΗΣ FM- «ΡΟΚ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ» ΚΑΙ ΑΡΚΕΤΑ ΕΞΩ ΑΠΟ ΑΥΤΟ

Ναι, το ραδιόφωνο έπαιξε έναν πολύ σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της σχέσης μας με τη μουσική. Περισσότερο κι από τις κατά καιρούς συνειδητές μα και αρκετά φετιχιστικές επιλογές ενός υπό διαμόρφωση «γούστου». Περισσότερο κι από την όποια συστηματική καλλιέργεια και μόρφωση του μουσικού μας αισθητήριου... αλλά και του καταναλωτικού μας δαιμόνιου, που ερεθιζόταν από τα απρόοπτα, τις υπερβολές και αρκετά συχνά από τις εύστοχες «συναισθηματικές» μανιέρες της μουσικής φαντασίας.
Στη «μαγεία» του ραδιοφώνου (αυτή την εύθραυστη «κατάσταση» της οποίας η γοητεία συνίσταται μάλλον στην κατά συνθήκη δεδομένη δυνατότητα του ακροατή να αυξομειώνει το δείκτη «ανθρώπινης παρουσίας» στις μοναχικές του στιγμές, διαφυλάσσοντας τον υπό κατεδάφιση ψυχισμό του από ανεξέλεγκτες εισβολές), προσθέσαμε ασφαλώς την τελετουργία, κατά πρώτο λόγο των δίσκων και κατά δεύτερο των συναυλιών. Σημειώστε όμως κάτι που κατ' άλλους ίσως και να στιγματίζει και κατά τη γνώμη μας δίνει ζωντάνια και ουσία σ' αυτούς τους τρεις συσχετισμούς με τη μουσική και τους κόσμους της: το στοιχείο της αποσπασματικότητας, του τυχαίου και κυρίως του α-χρονικού. Στο πικ-άπ μέσα στο '87 περνούσαν από μέρα σε μέρα οι Turtles, οι Beatles, οι Kinks, οι Left Banke, οι Seeds, οι Electric Prunes, οι Great Society, οι Third Ear Band, οι Purple Gang, οι Black Widow, οι Mothers, ο Pete Brown, ο Arthur Brown, οι Red Krayola, ο Syd Barret και τόσοι άλλοι «γνωστοί-άγνωστοι», που πολύ τους χαρήκαμε καθώς γκρέμιζαν εκ θεμελίων τις προκαταλήψεις μας. Υποσχεθήκαμε όμως την ίδια στιγμή να μη δώσουμε το δικαίωμα ούτε καν στον εαυτό μας να μας πιάσει να ιστοριογραφούμε και να μεταμορφωνόμαστε κατά προέκταση σε αυθαίρετους «σημειωτές» ή άσπονδους «κριτές» μιας γιγαντιαίας όσο και αμφιλεγόμενης, μα και απογοητευτικά «ηθικής» – σήμερα – παράδοσης σαν αυτή του ροκ· ή μιας τόσο αφόρητα και ψεύτικα υγιούς και αδιάφορης για τις καθαρά ανθρώπινες – πνευματικές (άρα) και ζωώδεις μαζί – ανάγκες της παράδοσης σαν αυτή της διαχρονικής ακαδημαϊκής εργολαβίας... Και οι πρωτοπορίες, δυστυχώς ή ευτυχώς για τις ορέξεις μας, δεν είναι συνήθως εκεί που τις ψάχνει κανείς και ίσως ούτε εκεί που τις πρωτοσυναντά.
Εν τέλει φροντίσαμε να αποφύγουμε (απλά με το να αφήσουμε να μας αγανακτήσουν) την προτεσταντική ηθική και τον άγαρμπο ρασιοναλισμό των πάσης φύσεως επιχορηγούμενων από την ανεύθυνη άγνοια της ιστορίας, και ακόμη ευρύτερα (και οδυνηρότερα) από τη συνειδητή άγνοια του εαυτού τους «αναβιωτές». Ζόμπι, ναι. Αλλά και μισθωτοί της παραπληροφόρησης.
Νιώσαμε ακόμη πως διαχρονική μουσική δεν είναι αυτή που μας κολακεύει ή που μας παρέχει αισθητικές απολαύσεις, αλλά αυτή που μας μιλά δίχως φλυαρίες και υπεκφυγές. Και που η γέννησή της – έστω και «τυχαία» – υπαγορευόταν και υπαγορεύεται από την επιτακτική μα και ουσιαστική ανάγκη είτε για έκφραση, είτε για δημιουργία, είτε για ξόδεμα, είτε για επικοινωνία με τον κόσμο μιας «άλλης», λιγότερο εξασθενημένης και προ-κατασκευασμένης Αντίληψης. Στους χώρους της τελευταίας μας αναμένει η πνευματική υπέρβαση και ισορροπία, αλλά και η σχιζοφρένεια. Η απόλυτη Γοητεία, μα και η χρόνια «πάθηση». (Βλέπε αντίστοιχα: Anima και Soviet France. Diamanda Galas και Lee Ranaldo).
Και καταρτίζοντας τη λίστα του Απολογισμού, σκεφτήκαμε πως για να είμαστε ειλικρινείς θα έπρεπε να συμπεριλάβουμε σ' αυτήν όχι μονάχα ό,τι προλάβαμε να κρίνουμε ως σημαντική και σημαδιακή «γνωριμία», αλλά και ό,τι κατάφερε με το ουσιώδες της εμπειρίας και όχι της ανάλυσής του να μας «κρίνει» αυτό το ίδιο και να μας αλλάξει, προσφέροντάς μας την αθωότητα της απελευθέρωσής μας από διάφορα ταμπού και σνομπισμούς και χρόνιες επιφυλάξεις. Τη «*λόγια* αθωότητα», όπως θα σπεύδαμε να την αποκαλέσουμε, αν δεν υποπτευόμασταν και τούτη τη φορά τα «καθαρά» νοήματα για παραχάραξη και τις λέξεις-φορείς τους για προδοσία.

1. «Her Story» – Princess Tinymeat
2. «Horse Cock Phernet» – Sun City Girls
3. «I'll Call You Sometime» – Viv Akauldren
4. «Right Now!» – Pussy Galore
5. «Es Ist Eine Fremde» – Der Plan
6. «Insect Culture» – Popular Mechanics
7. «The Elbow Is Taboo» – Renaldo & The Loaf
8. «Horse Rotorvator» – Coil
9. «Songs About Fucking» – Big Black
10. «Moon Songs» – Thinking Plague
11. «Lunatic Down of the Dismantler» – The Underneath
12. «Home» – Fourwaycross
13. «Survive The Gesture» – Charles Hayward
14. «Blue & White Future Whale» – Tactics
15. «Childen of God» – Swans

Χρήστος Τσανάκης

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 1975

Το πιο σημαντικό γεγονός στο ροκ εν ρολ του '87 η δικαίωση του Τζέλο Μπιάφρα και η «αθώωσή» του από δικαστήριο του Σαν Φρανσίσκο. Άλλα ευχάριστα γεγονότα, το άνοιγμα της υπόγειας ροκ σκηνής στις χώρες του σοσιαλισμού με πρώτα δείγματα τους Pop Mechanica, τους Aquarium στη Σοβιετική Ένωση και τους Kampec Dolores στην Ουγγαρία. Το ξαναζωντάνεμα της Δυτικογερμανικής σκηνής και δυο-τρία σύνολα στην αντίστοιχη Αγγλική. Από τη νέα σοδειά μην αγνοήσετε τους Dog Faced Hermans, τους Death by Milk-Float, τους Ar Kane, τους The Sugarcubes (Ισλανδία), τους Kortatu (Βάσκοι).
Προσωπική διαπίστωση: Το μετά-χάρντκορ κίνημα αποτελεί ό,τι πιο ενδιαφέρον στο σύγχρονο ροκ εν ρολ. Σύνολα όπως οι Pussy Galore και οι Young Gods ανανεώνουν εκ βάθρων τη σημερινή μουσική. Αναμφισβήτητα το πραγματικό άντεργκράουντ των '80s.
Τέλος καλό θα ήταν να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Ο καθένας στο χώρο – και στην Ελλάδα – κοιτάει την πάρτη του ενώ μιλάει για αλληλεγγύη και διάφορα άλλα ηχηρά. Όλοι μιλάνε στο όνομα του ροκ εν ρολ και όλοι προσπαθούν να τα αρπάξουν χοντρά. Για μερικούς η καρδιά του ροκ εν ρολ είναι το Κέρδος. Γι' άλλους η Επανάσταση. Κάντε τις επιλογές σας.

1. «Too Many Cowboys» – The Ex
2. «The Young Gods» – The Young Gods
3. «Right Now!» – Pussy Galore
4. «Sister» – Sonic Youth
5. «Horse Rotorvator» – Coil
6. «Songs About Fucking» – Big Black
7. «Mother Fist... And Her Five Daughters» – Marc Almond
8. «Saint Of The Pit» – Diamanda Galas
9. «Opera Death» – Minus Δt
10. «Take Me Aside For A Midnight Harangue» – The Shrubs
11. «Locust Abortion Technician» – Bothole Surfers
12. «Fuent Auf Der Nach Oben Offenen Richterskala» – Einsturzende Neubauten
13. «Slow Gradual Disappearing» – Teuko
14. «More Tales From The City» – Band Of Holy Joy
15. «Tacky Souvenirs Of Pre-Revolutionary America» – Culturcide

Αντώνης Φράγκος

ΠΩΣ ΠΡΟΕΚΥΨΕ ΤΟ TOP 11

Σκεφθήκαμε ότι η τελειότητα δεν μας απασχολεί ιδιαίτερα, θυμηθήκαμε ότι η λίστα της χρονιάς δεν πρόκειται να επηρεάσει το... μέλλον της Ελλάδας, υποθέσαμε ότι μια απλή διαδικασία δεν απειλεί με αποκάλυψη την κρυφή «εθνική» μας εξωτερική πολιτική. Έτσι αποφασίσαμε να επιστρέψουμε στα παλιά. Κάθε θέση στις λίστες ισοδυναμεί με ένα βαθμό, από 30 η πρώτη έως 10 η τελευταία (30, 28, 26, 25, 24, 22, 21, 20, 19, 18, 16, 15, 13, 12, 10). Προσθέτοντας λοιπόν τις επιμέρους βαθμολογίες κάθε δίσκου καταλήξαμε ότι... δεν θα 'ταν άσχημη ιδέα να κοιτάζατε όλες τις λίστες χωριστά και όχι μόνο αυτή που ακολουθεί.

1. **«Horse Rotorvator» – Coil (151)**
2. **«Right Now!» – Pussy Galore (125)**
3. **«Mother Fist.» – Mark Almond (119)**
4. **«Locust Abortion Technician» – Butthole Surfers (113)**
5. **«Saint of the Pit» – Diamanda Galas (103)**
6. **«Frank's Wild Years» – Tom Waits (98)**
7. **«Mother Juno» – Gun Club (94)**
8. **«Songs About Fucking» – Big Black (91)**
9. **«Halfway to Sanity» – Ramones (79)**
10. **«Sister» – Sonic Youth (75)**
11. **«Too Many Cowboys» – Ex (75)**

COIL
HORSE ROTORVATOR
FORCE & FORM

...Ένας άλλος, λιγότερο προφανής και αρκετά υποκειμενικός διαχωρισμός της μουσικής, είναι σε εκείνη που σκιαγραφεί, και σε εκείνη που *είναι*. Δεν πρόκειται για αξιολογική εκτίμηση: οι Nits για παράδειγμα – νά 'ναι καλά τα παιδιά μου φτιάχνουν τώρα δα τη διάθεση με τον ηλιόλουστο ρεμβασμό τους στο «In the Dutch Mountains» – *περιγράφουν* ίσως και τη νοερή θέα των «Ολλανδέζικων βουνών» από κάποιο πιθανότατα «ημίφωτο» και καθ' όλα αστικό τοπίο, ενώ ο Μάικλ Τζάκσον σίγουρα *είναι* το τρέχον ποπ-φανκ. Πρόκειται για μια καθαρά προσωπική υπόθεση του ακροατή μάλλον παρά του ούτως ή άλλως δοσμένου – για το καλύτερο ή για το χειρότερο – καλλιτέχνη, για το συνειδητό ή όχι ξεκαθάρισμα της πρόθεσης ή της ανάγκης του να συμμετάσχει σε μια παράσταση, ή αντίθετα σε μια *πράξη*. Στην πρώτη περίπτωση, ζει κάποιες αξέχαστες ίσως στιγμές και κατόπιν αποσύρεται για να εκτιμήσει κατ' ιδίαν αυτά που του προέκυψαν. Στη δεύτερη, τα περιθώρια είναι πολύ πιο στενά: δεν έχει παρακολουθήσει από κάποια απόσταση μια υπό αίρεση κατάσταση, αλλά έχει γίνει αυτόπτης μάρτυρας της αμετάκλητης συντέλεσής της. Και οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι είναι κι ο ίδιος μέρος των αιτίων που την προκάλεσαν. Χωρίς την παρουσία του και κυρίως χωρίς την απόφασή του να αναγνωρίσει και να αποδεχτεί τις δεσμεύσεις της, η κατάσταση αυτή *δεν συμβαίνει*. Παραμένει απλώς μια άποψη, στα υπόψιν μάλλον παρά στα γεγονότα.

Το λεπτό σημείο στους Coil, εκείνο δηλαδή που «καταδικάζει» το «Horse Rotorvator» να καταγραφεί στη συλλογική συνείδηση σαν μια απ' τις πολλές προτάσεις του 1987 και όχι σαν γέννημα μιας απ' τις οδυνηρότερες συνέπειες που επέφερε ο καλπάζων μηδενισμός του, είναι το ότι... τι στην ευχή: πόσοι έχουν δα το θάρρος να κοινωνήσουν ενός αποκρυφισμού που, έτσι όπως έχουν μπλεχτεί οι καλοί με τους κακούς, οι ονειροπόλοι με τους ασκόπως περιφερόμενους και το περιθώριο με τα τηλεοπτικά σποτς, ούτε καν την ποθητή κοινωνική διαφοροποίηση μέσω της κοινωνικής κατακραυγής δεν τους εξασφαλίζει – και για ποιό λόγο να το κάνουν άλλωστε; Δόξα τω Θεώ – αν μας επιτρέπεται εδώ η επίκληση – το προσωπικό δράμα μπορεί να προκύψει για τον καθένα στην οποιαδήποτε καθημερινή του στιγμή, ακόμη και καθ' οδόν προς το περίπτερο για ν' αγοράσει τσιγάρα, και η κάθαρση μέσα απ' τη συμμετοχή στο υπερφυσικό έχει πλέον στο πρόσωπο των μάικροτσιπ έναν αντίπαλο που πολύ δύσκολα μπορεί να τον κάνει καλά. Είναι καιροί τώρα αυτοί να εμπιστευθούμε τους Coil και τις γεμάτες δέος επισκέψεις τους στην άλλη μεριά των Πυλών της Αποκάλυψης;

Για να επανέλθουμε και για να κλείσει κάποια στιγμή τούτο το ήδη αρκετά αναποφάσιστο σχόλιο, ας εμπιστευθούμε τουλάχιστον την ανάλυση του Χρήστου Τσανάκα στον Ήχο του Οκτωβρίου: η «προσωπική συμμετοχή» της στο φαινόμενο είναι σίγουρα πιο βασανισμένη και οπωσδήποτε πολύ πιο βασανιστική απ' τη δική μας. Άρα, πολύ πιο μέσα στις επιταγές αυτής της μουσικής που, σαν μοναδική της «φιλοδοξία», προβάλλει την απαίτηση να γίνει αποδεκτή γι' αυτό που *είναι*: όχι μια ενατένιση των Δυνάμεων του Κακού αλλά μια συνειδητή παράδοση στο έρεβος των επιθυμιών του. Ένα μπαρόκ τετ-α-τετ με το Θηρίο, που το ξέρουμε καλά πως δεν ανασύρεται από κάποια απωθημένη γωνιά του θρησκευτικού υποσυνείδητου αλλά αναδύεται ακμαίο στις στιγμές ακριβώς της μέγιστης ευδαιμονίας μας, κατακρεουργώντας το υποκριτικό παιχνίδι μας με τις θλιβερές και γελοίες ίντριγκες της Δικαίωσης. Σαδιστικά και δίκαια. Και πονάει πραγματικά.

Αργύρης Ζήλος

PUSSY GALORE
RIGHT NOW!
CAROLINE

Αν το «Right Now!» έφτανε στ' αυτιά του Άλαν Φριντ, ο νονός του ροκ εν ρολ θα 'χε πνίξει το βαφτισιμιό στην κολυμπήθρα χωρίς τύψεις – ένα τέρας που απολαμβάνει την ασχήμια του επιδεικνύοντάς τη θρασύτατα. Εξηγούμαι: κάθε αυτοκίνητο βγαίνει βίδες από το γκαράζ των Pussy Galore – στην καλύτερη περίπτωση μοιάζει στα εξωγήινα τροχοφόρα που κυνηγούν τον Mad Max, με το θόρυβο του κινητήρα να σκεπάζει τα πάντα. Όσο για την εξάτμιση — δηλαδή την κονσόλα – ο παραγωγός (Στιβ Αλμπίνι των Big Black) τη μεταχειρίζεται όπως ο Χέντριξ την κιθάρα του στο Μοντερέι: την γλείφει, τη δαγκώνει, τη σπάει, της βάζει φωτιά, οτιδήποτε μπας και φέρει βόλτα την όχι-θλίψη, όχι-δάκρυα κομπορρημοσύνη των Pussy Galore – κάθε σπουδαία άβαν-γκαρντ πένα από τότε που ο Ron Asheton έπαιξε εκείνο το κολασμένο ριφ στο πρώτο Stoges, αιμομικτεί ασύστολα εδώ... καλά το καταλάβατε: η με κάθε τρόπο βλασφημία είναι το μόνο που επιδιώκουν συνειδητά τούτοι οι Νεοϋρκέζοι. Αλλά εμείς τους χρειαζόμαστε για όλα αυτά που καταφέρνουν... άθελά τους: βάλτε πέντε δίσκους να παίζουν ταυτόχρονα – δίσκους σαν το «Fun House» και το «White Light / White Heat», το «Generic Flipper» και το «Another Man 's Suck» – και θα πάρετε μία ιδέα. Και αλίμονο σ' αυτούς που αρκούνται στη «μια ιδέα» αποφεύγοντας να εθιστούν.

Αλέκος Παπαδόπουλος

MARC ALMOND
MOTHER FIST AND HER FIVE DAUGHTERS
VIRGIN

Το «Mother Fist» είναι κάλπικο, φτηνό, ξεπεσμένο, παρακμιακό: η πόζα τρέχει από τα μπατζάκια του και σκουλήκια κρύβονται στα ρουθούνια του. Όλα αυτά δεν καταγράφονται στο αρνητικό του αλλά συνιστούν την ομορφιά του. Είναι ένα άλμπουμ για ξεπεσμένους homo eroticus, εξορισμένους Καζανόβες και στερημένους ηδονιστές. Είναι αφιερωμένο στον Τρούμαν Καπότε αλλά θα μπορούσε να είναι και ένας φόρος τιμής στο οποιοδήποτε ανθρώπινο ναυάγιο που κόβει και ράβει τις φλέβες του κοροϊδεύοντας τη ζωή και το θάνατο, τις αξίες και τα όρια, το υγιές και το άρρωστο.

Ο Μαρκ Όλμοντ, κιτς, ξεφωνημένος, ξεμωραμένος, δεν είχε ποτέ του ανάγκη το κύρος για να εξωτερικεύσει – ή για να αποκρύψει – τα συναισθήματά του. Μόνο που τώρα πέταξε τη σκούφια του αγύρτη και έβγαλε από την γκαρνταρόμπα τα κερατάκια του διαβόλου και τις φτερούγες των αγγέλων, κραυγαλέα αμφίεση που του επιτρέπει να σουλατσάρει απαρατήρητος

στον τραγικό κόσμο του φτηνού και του έκπτωτου. Πίσω από τις υπερβολές, τα μουσκεμένα μανίκια και τις ασεβείς φιγούρες κρύβεται ο σπαραγμός και η απόγνωση. Νομίζεις πως ακούς το πρόγραμμα ενός καμπαρέ γ' κατηγορίας, τον Ζακ Μπρελ να τραγουδάει δαιμονισμένος από το κακό. Μέσα σ' αυτό το όργιο της υπερβολής οι τόνοι της ερμηνείας του Όλμοντ είναι ταπεινοί και χαμηλόφωνοι. Γιατί η ακρότητα δεν βρίσκεται στη φόρμα αλλά σε αυτά που μάταια προσπαθεί να τιθασεύσει. Ο τραγουδιστής, καθώς τον στοιχειώνουν τα μάτια του κόσμου, λυτρώνεται με ένα συναισθηματικό στριπτίζ μ' αποτέλεσμα να πέφτουν ένα-ένα τα προσχήματα του image και του στυλ. Πάνω στο πάλκο απομένει μια καρδιά που φλέγεται από στέρηση και μοναξιά, η ψυχή του κόσμου μας ποτισμένη με αλκοόλ και μυστήριο.
Το «Mother Fist» είναι ο καλύτερος δίσκος του Όλμοντ, γιατί κατάφερε αυτό που ονειρεύονται οι μεγάλοι καλλιτέχνες: βούτηξε στην κόλαση των ηδονών, έζησε φτεροκοπήματα και κατραπακιές και τραγούδησε τον έρωτα όπως έχει: φιλόπονο, άσπλαχνο, δίχως ντροπές, χωρίς κανένα σεβασμό. Δεν είναι μόνο οι απίστευτες ενορχηστρώσεις – τόσο «φτωχές» που δεν έχουν ανάγκη καμιάς προσθήκης – τα υποδειγματικά τραγούδια ή οι Willing Sinners, αθώοι και ταπεινοί μουσικοί του νηπιαγωγείου των αισθημάτων. Ναι, ο Όλμοντ είναι απατεώνας: γι' αυτό εκεί που αρχίζει τις ευγένειες και τις τσιριμόνιες, εκεί είναι που σου χώνει το μαχαίρι στην καρδιά..
Τα πλαστικά φορέματα έχουν τρύπες από τους σκώρους, τα ποντίκια μασουλούν τα φτερά της μπαλαρίνας, το νερό της βρύσης τρέχει μαύρο, οι θαμώνες υποψήφιοι δολοφόνοι. Ο Όλμοντ είναι ρομαντικός, δηλαδή άρρωστος. Αν οι Νιμπελούγκεν της ποπ βροντοφωνάζουν τα εμβατήριά τους, αυτός κλαψουρίζει ακόμα και όταν κάνει κέφι, φτύνει αίμα και σιλικόνη μόνο και μόνο για να αποπλανήσει την ψυχή του. Αν δεν ήταν ομοφυλόφιλος θα ηχογραφούσε ένα άλμπουμ σαν του Τομ Γουέιτς. Αλλά τότε δεν θα κατόρθωνε την ύστατη παράδοση της ψυχής του στην έμπνευση, δεν θα έφτανε στη θηλυκοποίηση και το εύθραυστο που απαιτεί κάθε μεγάλη δημιουργία.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

BUTTHOLE SURFERS LOCUST ABORTION TECHNICIAN

BLAST FIRST

Ο Γουόλτερ Μπέντζαμιν έλεγε πως η παρακμή του σύγχρονου Δυτικού κόσμου είναι τόσο προχωρημένη ώστε να βιώνει την ίδια του την καταστροφή σαν αισθητική απόλαυση πρώτου μεγέθους. Είναι πολλοί εκείνοι που θα έσπευδαν να «καθαρίσουν» έτσι εύκολα με γκρουπ σαν τους Butthole Surfers αλλά και με ολόκληρο το Χάρντκορ γενικότερα. Όμως το μεγάλο μέρος της δύναμής του το Χάρντκορ το αντλεί από την εκμηδένιση της απόγνωσης: πολλά από τα γκρουπ έχουν καταθλιπτικά ονόματα και φωνάζουν συνθήματα κατά του Ρέιγκαν, της Βόμβας, των «ηθικών πλειοψηφιών» και της γενικής ματαιότητας της ύπαρξης, αλλά ακούγοντάς τους είναι αυτή η υπέροχη βία τους που δεσπόζει, έτσι που πράγματα όπως η ασημαντότητα ή η απόγνωση είναι τα τελευταία που σου περνούν απ' το μυαλό.
Οι Butthole Surfers είναι μια τέτοια ακραία περίπτωση: πραγματικοί μάστορες της παραφροσύνης, υστερική παντομίμα καρφωμένη στα οπίσθια της Αμερικάνικης εικονογραφίας έτσι που όλοι ν' αρχίσουν να ουρλιάζουν από πόνο. Αυτό που παίζουν(;) ηχεί σαν κάτι ανάμεσα σε οργασμό ασθματικής καμηλοπάρδαλης και ξέφρενη κούρσα ατμομηχανής. Ακούγοντάς τους πλανάται στην ατμόσφαιρα η ίδια αίσθηση που έχεις όταν γίνεσαι μάρτυρας της τυφλής, αμέθοδης επίθεσης ενός ποιητή.

Κώστας Λυμπερόπουλος

DIAMANDA GALAS SAINT OF THE PIT

MUTE

Θα μπορούσε κανείς απλά να πει: «Γνωρίστε *οπωσδήποτε* τη δουλειά της Ντιαμάντα Γκαλάς! Είναι ένα από τα τρομακτικότερα και ομορφότερα πράγματα που απελευθέρωσε η γονιμότητα και η ωριμότητα της 10ετίας του '80», χωρίς να προσθέσει τίποτ' άλλο. Κι αυτός που θα άκουγε τη συμβουλή και θα γνώριζε αυτήν τη Μουσική της Απόλυτης Έκφρασης, θα καταλάβαινε. Θα καταλάβαινε την πλήρη αλήθεια της προτροπής, αλλά και το γιατί οι λέξεις αδυνατούν να περιγράψουν τον κόσμο των ήχων της Γκαλάς.
Δεν έχουμε εδώ να κάνουμε με μια οποιαδήποτε κοινή μουσική δημιουργία. Αλλά τότε με τι; Στους «παροικούντες της Ιερασαλήμ» πρέπει να είναι σε κάποιο βαθμό γνωστή η μοναδική αυτή περίπτωση τόσο φανατικής υλοποίησης, ή τουλάχιστον προσπάθειας υλοποίησης μερικών από τα πιο άγρια όνειρα των μεταπολεμικών πρωτοποριακών αναζητήσεων. Της γνωστής αβάν-γκαρντ δηλαδή. Αν προσπαθήσουμε, για χάρη και των υπόλοιπων, να συνοψίσουμε με λίγες λέξεις το στίγμα αυτής της περίπτωσης, μπορούμε να πούμε ότι η Ντιαμάντα Γκαλάς, χρησιμοποιώντας σαν κύριο εργαλείο την εκπληκτικών δυνατοτήτων φωνή της και σαν βασικό εκφραστικό όχημα την ουσιαστική – εσωτερική και εξωτερική – ένταση της κραυγής που ουρλιάζει, οικοδομεί έναν απίστευτα καθηλωτικό όσο και εντελώς οριακό ηχητικό κόσμο, ο οποίος πότε με βιαιότητα, πότε μ' ερωτικό αισθησιασμό, πότε ολοφυρόμενος, πότε με το απόκοσμο της τρέλας και πότε με τρυφερότητα λεπτεπίλεπτης ευαισθησίας, φωτίζει απύθμενα βάθη ή κρυφές οροσειρές του ψυχισμού και της σκέψης μας. Ένας πυρίχειος του ακραίου, του οποιουδήποτε γνήσιου ακραίου, και το μαγικό παραμύθι και η μαγική πραγματικότητα της εσωτερικότητάς μας: αυτή είναι η μουσική της Γκαλάς.
Αυτή είναι η μουσική του, απλά εκπληκτικού, «Saint Of The Pit», όπως και των τριών προηγούμενων εξίσου εκπληκτικών άλμπουμ αυτής της ελληνικής καταγωγής Αμερικανίδας δημιουργού. Όπως και στους προηγούμενους δίσκους, έτσι κι εδώ η δαιμονική γυναίκα έχει κάνει σχεδόν τα πάντα.
Εμένα, περ' από την επανάληψη της ολόθερμης σύστασης γι' ακρόαση, δεν μου μένει παρά να υπογραμμίσω μ' έμφαση ότι για ν' ακούσει κανείς το «Jaint Of The Pit», όπως άλλωστε και τα τρία άλλα LP της Γκαλάς, πρέπει να είναι ήρεμος, να συγκεντρωθεί απόλυτα στην ακρόαση και ν' ανοίξει διάπλατα τις πόρτες του μυαλού και της καρδιάς του.
Χρειάζεται όμως και κάτι ακόμα από κει και πέρα: Να είναι σίγουρος πως δεν θα φοβηθεί, και πως θα μπορεί ν' αντέξει τους κραδασμούς των καταλυτικών εικόνων και συναισθημάτων που σίγουρα θα ξεσηκώσει μέσα του η πύρινη αυτή μουσική.

Νίκος Διαμαντόπουλος

TOM WAITS FRANK 'S WILD YEARS

ISLAND

Ο Τομ περιμένει... Και εμείς περιμένουμε τον Φρανκ και τ' άγρια χρόνια του. Τι σόι ιδιοφυία είναι αυτός που για να αναδείξει την έμπνευσή της καταστρέφει όλο και πιο πολύ με κάθε δίσκο της το ταλέντο της;
Κι είπε η Έλκε Σόμερ στον Πολ Νιούμαν στο «The Prize»: «Αν δεν υπήρχαν μπαρ εσύ θα εφεύρισκες ένα». Κι είπε ο Τομ Γουέιτς στο «Cotton Club»: «Στο μέρος τούτο δοκιμάζεται η ψυχή του ανθρώπου». Καλώς ήλθατε κυρίες και κύριοι στη δίπρακτη τούτη όπερα τη ρομαντική, τ' άγρια χρόνια του Φρανκ να γνωρίσετε. Το αλκοόλ τρέχει στις φλέβες αντικαθιστώντας ένα σαπισμένο αίμα κι ο Φρανκ ψάχνει το δρόμο του και θα βάλει φωτιά στο σπίτι του και στη γυναίκα του: «ποτέ μου δε γουστάρησα το σκύλο αυτό» και θα φύγει, θα τραβήξει για την κορυφή αν κολυμπήσει αντίθετα στο ρεύμα όλου αυτού του ποταμού του αλκοόλ. Όλα είναι θολά, καπνισμένα, κίτρινα απ' το χρόνο – ποια χρονιά ήτανε τελικά αυτό το '87; Σήμερα έχει γκρίζους ουρανούς και τ' αύριο δάκρυα, πρέπει να περιμένεις ώσπου να 'ρθει τ' αύριο.
Μήπως ο Φρανκ είμαστε όλοι μας – ονειρέψου και διώξε τα δάκρυα, ονειρέψου και διώξε τις θλίψεις σου, τους αποχαιρετισμούς σου, το αύριο – που ζούμε τελικά, μήπως όλοι είμαστε επιβάτες στο αεροπλάνο που ποτέ δεν θα κυβερνήσουμε, τυφλοί ακόλουθοι, ονειροπόλοι με την ευχή να ξημερώσει επιτέλους εκείνη η μέρα που θ' αναπνεύσουμε τον καθαρό αέρα της κορυφής;
Το έργο του Τομ Γουέιτς ακολουθεί μια τέτοια ανοδική πορεία που καταντάει αστείο να παρακολουθείς αυτόν τον έξυπνο άνθρωπο να διαλύει κάθε έννοια ενορχήστρωσης μέσα σε κοκτέιλ πιάνα, μαρίμπες, ακορντεόν, πνευστά, μεθυσμένους μουσικούς, και κάθε έννοια μελωδίας μέσα σε παραμορφωμένες ηχογραφήσεις και φωνητικά μέσα από τηλεβόα. Το

«Frank 's Wild Years» είναι ο απόλυτος δίσκος που κυνηγάνε να ηχογραφήσουν θορυβοποιοί όπως οι Sonic Youth, οι Butthole Surfers, οι Big Black ή ακόμη ακόμη ο Cave, όταν βεβαίως μεγαλώσουν και ωριμάσουν. Ως τότε ο θείος Φρανκ του θείου Τομ θα ραντίζει βενζίνη τον κόσμο και θα καταπίνει τις φλόγες γελώντας. Όπως άλλωστε τοποθετήθηκε κι ο Πολ Νιούμαν στο «The Prize»: «Υπάρχουν δύο είδη ανθρώπων – οι γρήγοροι κι οι πεθαμένοι». Κι εγώ δεν έχω δει πιο γρήγορο πεθαμένο απ' τον κύριο Γουέιτς. Κι είμαι σίγουρος πως ζω ακόμη

Πασχάλης Πλησής

THE GUN CLUB
MOTHER JUNO
WHAT 'S SO FUNNY ABOUT

Ο κυριότερος φαντάζομαι λόγος που το «Mother Juno» βρίσκεται στη λίστα της χρονιάς ή αν προτιμάτε στη δική μου λίστα, δεν είναι η καθαυτή αξιοσύνη του ανάμεσα στους κορυφαίους της χρονιάς που πέρασε ούτε η ανεπανάληπτη ποιότητά του ή η αυθεντική πρωτοπορία ή (πολύ λιγότερο) το άνοιγμα κάποιων καινούργιων δρόμων. Τίποτ' απ' όλα αυτά δεν συνέβη σε καμιά νιοστή δύναμη, πολύ απλά «ψηφίστηκε», θαυμάστηκε αν θέλετε η απαράμιλλη ικανότητα του J.L. Pierce (κυρίως) – και δεν μου διαφεύγει η συμμετοχή του Μπλίξα έστω κι αν περιορίζεται σε ρόλο «προσκεκλημένου» – να εξακολουθεί να δίνει ζωή, να μπολιάζει με φρέσκο, ζωογόνο αέρα κάτι τόσο ανακυκλωτικό και, ας μη μας φοβίζουν οι λέξεις, κάτι εν τέλει αρκετά αδιεξοδικό και ίσως και πεπερασμένο. Φυσικά μιλάμε για το κάτω από την προσφιλέστερη «ταμπέλα» του ονομαζόμενο «σαϊκομπίλι», μετεξέλιξη του ροκεμπίλι, «τρας», «γκαράζ» ή ό,τι άλλο θέλετε. Πράγματι εκεί που όλοι θα τελείωναν με κανα-δυο οριακά σινγκλ (βλέπε '60s) ή ακόμα κι αυτός ο ίδιος δύσκολα θα ξεμπέρδευε με περισσότερα από κανα-δυο οριακά άλμπουμ (όπως άλλωστε έκανε) χωρίς να πέσει στην παγίδα της επανάληψης, εν τούτοις καταφέρνει με μια απρόσμενης έντασης «επιστροφή» να πραγματοποιήσει το ακατόρθωτο. Στα σίγουρα δεν έφτιαξε κανένα καταπληκτικό άλμπουμ (πράγματα σαν το «Five of Love» δύσκολα επαναλαμβάνονται) όμως το να καταφέρεις να πλαισιώσεις την έμμονη ιδέα σου με τέτοιο δημιουργικό οίστρο (τύφλα νάχει η Debbie Hany), τέτοιες καλειδοσκοπικές αναπτύξεις τέτοιο μέτρο και οικονομία, τόσο σεβασμό στην ιστορία σου και στην ιστορία, τέτοια αίσθηση του σήμερα και εν τέλει τόσο και τέτοιο πάθος, δεν μπορεί παρά κάτι σπουδαίο να σημαίνει.

Κανέλλος Ν. Ζερζής

BIG BLACK
SONGS ABOUT FUCKING
BLAST FIRST

Έχοντας μπροστά σου τα ερείπια, ξεφτίδια καθαρού θορύβου και γυμνής ιδρωμένης σάρκας και ψηλαφώντας στις αισθήσεις σου τις ολιγόλεπτες αναστολές της αρρώστιας – όχι όμως και των συμπτωμάτων, όπως ευφυώς διευκρίνισε ο τραβεστί του Rocky Horror Show – γενεών και γενεών, που ανατράφηκαν με τα παραμύθια και τις αγριότητες του Heavy Metal (από τους αγνοημένους Blue Cheer, ως τους Motorhead και... τους επίγονους από την SST), γενεών και γενεών που εκκολάπτονται σε λίγους μήνες, ματώνουν γρήγορα και επιστρέφουν (;) σπίτι γρηγορότερα υπό τους παιάνες του χάρντκορ..., έχεις κιόλας πειστεί ότι και οι δύο αυτές «εντροπικές» καταστάσεις του ροκ εν ρολ θα μπορούσαν να ανταμώσουν χωρίς κανέναν οδοδείκτη αισθητικής στις «μαύρες τρύπες θορύβου». Εκεί όπου ενδορρήξεις ενέργειας δεν αναστατώνουν απλώς αλλά εξοντώνουν. Στις «ζώνες του ΠΟΥΘΕΝΑ μέσα στις οποίες οι Άγγελοι των Μέσων φοβούνται να βάλουν το πόδι τους»[1]
Σε μια τέτοια δυσπροσδιόριστη όσο και δυσπρόσιτη περιοχή είναι βέβαια αδιανόητο το να αναζητάς χειροπιαστές ενδείξεις για τις συγγένειές τους, για τις διαφορές και τις αναλογίες τους. Παρ' όλα αυτά, μέσα στο χάος και για τους «τυχερούς» λίγο έξω από αυτό, η φαντασία επικαλείται ακόμη απλοποιήσεις: η σχέση «heavy metal» και «hardcore» μπορεί κατά συνθήκη να δοθεί σαν σχέση ανάμεσα σε ένα φόνο σε «νόμιμη άμυνα» (ειδικέψτε το: «διευκολύνσεις» της κυρίαρχης τάξης πραγμάτων) και ένα φόνο «εν βρασμώ ψυχής» (προσθέστε εδώ την αυτοκτονία). Η γοητεία της εικασίας... Και να τώρα οι Big Black που έρπουν σύρριζα στο ΠΟΥΘΕΝΑ, ανοίγοντας ρωγμές σε χρόνους και σε μνήμες που τα θεωρούσαμε πράγματα γνωστά και δεδομένα και ήδη υποθηκευμένα για το μέλλον(!), αποδεχόμενοι χωρίς συμπλέγματα και ενδοιασμούς επιρροές από τους Suicide, τους Wire, τους Pere Ubu, τους P.I.L., έως τους MC5, τους Stooges, τους Led Zeppelin(!)... κατεχόμενοι από μανίες και παρορμήσεις κλινικά ανεξέλεγκτες, συνδυασμούς παράνοιας και διάνοιας που... ας μην μπει καλύτερα κανείς στον κόπο να αναλύσει. Κι όμως, αυτό που μας ταράζει στο άκουσμά τους δεν είναι μια θριαμβική συγχώνευση του Heavy με το Hardcore στο ακονισμένο μέταλλο της κιθάρας και του ντραμ μασίν, του μπάσου και της κιθάρας, του ντραμ μασίν και των φωνητικών, αλλά το ενταγμένο πλην σαφώς προσωπικό στοιχείο ενός Μεγάλου Μαύρου συνόλου λευκών ιδιοφυών «ρόκερς» από το Σικάγο, οι οποίοι με το δημιουργικό τους μένος, τη γονιμοποιούσα φαντασία και την ενέργεια που τους διαπερνά και τους διεγείρει, μας δίνουν τελικά το δικό τους μερίδιο της αλήθειας. Πώς δηλαδή το heavy metal, όταν αποκτά συνείδηση του εαυτού του και των δυνάμεών του, ή εκφυλίζεται ή διασπάται στα εξ ων συνετέθη (όχι και πολλά, είναι η αλήθεια), ενώ αντίθετα το hardcore, αποκτώντας συνείδηση της δύναμης και του «εαυτού» του, μπορεί απλά να ταξιδεύει κυκλικά στις οριακές ζώνες της μαζικής «ροκ ενημέρωσης». Και εκεί να σκαρώνει έντεχνα, αντι-αισθητικά ηχητικά μνημεία, απομυζώντας άκοπα πυρήνες καθαρής ενέργειας. Και τέτοιοι δημιουργικά μετεξελιγμένοι και ανασυγκροτημένοι απόγονοι του hardcore σαν τους Big Black είναι σε θέση, έστω και μετά από πέντε χρόνια συρράξεων με τις διαχυτικές και ύπουλες παρα-μετωπικές δυνάμεις του ΧΑΟΥΣ, να διαβρώνουν την «καθώς πρέπει» επικαιρότητα με ένα φονικό μάλλον παρά ερωτικό (με την θίπερ-Νόρα αντίληψη περί έρωτα) LP σαν το «Songs About Fucking». Που, αν δεν θέλαμε να είμαστε και λίγο «σοβαροί», θα το συγκρίναμε με – κιθαριστικό – ηλεκτροσόκ στα «τελευταία» ενός καρδιοπαθούς από τις τόσες καταχρήσεις, σημερινού ροκ. Αν και ήδη διαβλέπουμε σ' αυτό την αγωνία μα και την τεχνική επιδεξιότητα μιας τέτοιου είδους επέμβασης.

Χρήστος Τσανάκας

1. Βλέπε το άρθρο «HARDCORE» του Biba Kopf στο τεύχος 140 του «ΗΧΟΥ».

RAMONES
HALFWAY TO SANITY
SIRE

Όχι, δεν είναι ένας αξιοπρεπής δίσκος των «βετεράνων» της Νέας Υόρκης, δεν είναι τόσο ευπρόβλεπτη η περίπτωση του «Halfway To Sanity». Είναι ένας δίσκος που κάθε νέος οφείλει να ακούσει ή ένας δίσκος που κάθε ένας που θέλει να νιώσει νέος οφείλει να ακούσει. Είναι κάτι σαν μαγική συνταγή, όπως και όλοι οι προηγούμενοι δίσκοι των Ramones, μόνο που αυτή τη φορά παρασκευάστηκε σ' ένα καίριο σημείο της (αν)ιστορικής πορείας των Ramones. Είναι ο δίσκος-γέφυρα ανάμεσα στο σκληροπυρηνικό μέρος της νεολαίας και το.. μη σκληροπυρηνικό. Το μόνο που χρειάζεται για να αναπτυχθεί μέσα στα έγκατα του παγκόσμιου οργανισμού νεότητας είναι στοιχειώδης επιθυμία για ανεξαρτησία και μια διάθεση για πρόσκληση καταστάσεων επισφαλών για τους λάτρεις του 8ωρου. Αυτό που παλιότερα θα ονομά-

ζαμε «αντίδραση» σίγουροι ότι βρισκόμαστε στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και βέβαια ότι χρησιμοποιούμε και δόκιμη ορολογία. Οι Ramones από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής τους έχουν ξεκαθαρίσει τη θέση τους: αρκούνται στην πρόκληση μικρών επαναστάσεων χωρίς στόχους και ερείσματα. Εκεί στέκεται και το «Halfway To Sanity»: κάπου ανάμεσα σε σούπερ-ταχύτητες, νυχτερινές περιπλανήσεις με μόνο λόγο την ελπίδα και μια υπερηφάνεια για την πνευματική ακεραιότητά τους. Γιατί – μη νομίζετε – οι Ramones δεν είναι καθόλου ηλίθιοι. Είναι απλά σαφείς. Αυτό που άλλοι πασχίζουν χρόνια να πετύχουν με ένα ολόκληρο πλέγμα κοινωνικών συμβολαίων γύρω τους, οι Ramones το πετυχαίνουν έτσι, μ' ένα «δίσκο ρουτίνας», σύμφωνο με τη δική τους διάθεση και χωρίς πολλές περιστροφές και γκρίνιες, απολογίες και παράπονα. Θέλουν να είναι το όπιο της νεολαίας και το πέτυχαν πια χάρη στην ανιδιοτέλειά τους. Αυτοί λοιπόν οι πρώην ηλίθιοι έχουν πολλά να πουν ξανά σε μια εποχή όπου τα έχουμε μπερδέψει πολύ τα πράγματα όσον αφορά μύθους, τρόπους ζωής, ροκ εν ρολ και άλλες... ηλιθιότητες.

Αιμίλιος Κατσούρης

SONIC YOUTH
SISTER
SST/BLAST FIRST

Από την Αμερική έχουν ξεπηδήσει κατά καιρούς αμέτρητα γκρουπ που εξαντλήθηκαν αμέσως μετά από ένα εκπληκτικό ντεμπούτο. Οι Sonic Youth είναι μια διαφορετική περίπτωση, ανήκουν σε μια ελίτ ιδιοφυών σχηματισμών που κατάφεραν κάτι παραπάνω από μία σταθερή ποιοτικά προσφορά: κατόρθωσαν να φτιάξουν έναν ήχο προσωπικό και άμεσα αναγνωρίσιμο, ενώ απέδειξαν ταυτόχρονα ότι η σύμπραξη κάτω από τον τίτλο «Ηχητική Νεότητα» αποτελεί μια δημιουργική κατάσταση που πάνω απ' όλα εκφράζει τους ίδιους τους αυτουργούς της. Σ' αυτό το σεβασμό απέναντι στις ίδιες τις προσωπικές ανησυχίες τους και στην επιμονή τους σε μια βασική αρχή οφείλουν οι Sonic Youth τη διαρκώς αυξανόμενη δημοτικότητά τους.
Πήραν το ροκ εν ρολ και το οδήγησαν στο χάος ώσπου μέσα από τους καπνούς της καταστροφής άρχισαν να διακρίνονται τα αχνά περιγράμματα της ουσιαστικής του αλήθειας: της ανεξέλεγκτης ενέργειας και της μη ξεπουλημένης πρόσβασης στους νέους. Λίγα γκρουπ το έχουν αντιληφθεί αυτό και ελάχιστα μπόρεσαν να το συνδυάσουν με την ύπαρξη πολλών επιπέδων στη μουσική τους. Οι Sonic Youth απευθύνονται σε διαφορετικούς ανθρώπους προσφέροντας στον καθένα και κάτι διαφορετικό που κυμαίνεται από το πλέον καθαρό και τίμιο «φαν» μέχρι την πιο δυναμική ενδοσκόπηση και την πιο ουσιαστική έκσταση.
Ροκ εν ρολ που να συνδυάζει την παλαβομάρα της ποπ, την εσωτερική δύναμη της αβάν-γκαρντ και την πληγωμένη αθωότητα της παιδικής ηλικίας, έτσι ώστε η σοβαρότητα να μην εμποδίζει την απόλαυση, ο ακαδημαϊσμός να πυρπολείται μεθοδικά και το αποτέλεσμα να μη μένει στην αδιαφορία κάποιων απλώς άψογων τραγουδιών. Αυτή είναι η «βασική αρχή» όπου επιμένουν οι Sonic Youth. Σύμφωνοι, μπορεί να μην αυτοκαταστρέφονται, ξέρουν όμως να ματώνουν και να αγαπούν.

Τάσος Σακκάς

THE EX
TOO MANY COWBOYS
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΒΑΣΗΣ

Έχουν ήδη γραφτεί αρκετά για τους Εχ και τη μουσική τους και πάρα πολλές συζητήσεις έχουν γίνει για τη στάση και τον τρόπο ζωής του συγκροτήματος. Από μουσικής άποψης πολλά δεν θα είχα να προσθέσω στις κριτικές του Αργύρη Ζήλου (Γενάρης '86) και του Αλέκου Παπαδόπουλου (Ιούλης '87) αλλά και σ' αυτά που κατά καιρούς έχουν γραφτεί στο περιοδικό. Ακούγοντας για νιοστή φορά το δίσκο μπορώ να διακρίνω τον τρόπο που η καλοκουρδισμένη ηχητική μηχανή των Εχ λειτουργεί. Μια ρυθμ-σέξιον που χορεύει... νέους πρωτόγνωρους ρυθμούς πολύ κοντά στις αφρικάνικες ρίζες, στην αίσθηση του αρχαϊκού – τα κρουστά της Κατ δεν υπάρχουν σε άλλον κανένα μέχρι σήμερα ροκ εν ρολ δίσκο. Ακόμα, οι Εχ δεν «παίζουν» απλά κιθάρα, αλλά τις χρησιμοποιούν όπως άλλοι τις φωνές και το σώμα τους – το τάστο είναι προέκταση του χεριού. Έπειτα είναι η ουσιαστική δημοκρατία στη δημιουργία ήχου. Κάθε μουσικό όργανο ακολουθεί δική του αυτοτελή τροχιά χωρίς αυτό να εμποδίζει την αρμονική συνεργασία τους στη δόμηση των τραγουδιών. Οι Εχ παιανίζουν φόρους τιμής στο '77 και την ιστορική σημασία του κρατώντας την ουσία και ανανεώνοντας τη φόρμα, και σαν αποτέλεσμα έχουμε μπροστά μας το Πανκ Συγκρότημα των '80s!
Όσο για την έντονη πολιτικοποίησή τους, ευλογημένοι ας είναι οι άνθρωποι γιατί σε μια εποχή μαυρίλας, μιζέριας, αναχωρητισμού, βολέματος, μαστούρας, κυνισμού και απανθρωπιάς, σε μια τέτοια εποχή έρχονται να μας προτείνουν ένα ολόκληρο πλέγμα κοινωνικών προτάσεων που υπερβαίνει τη σημερινή κατάσταση παραπέμποντας σε μια άλλη εκατομμύρια φορές καλύτερη.

Αντώνης Φράγκος

Μια εντεκάδα αφηνιασμένων μουσικοκριτικών χυμάνε καταπάνω στο 1988, τραβάνε κάθε ίχνος χυμού που του απέμεινε και το σερβίρουν συσκευασμένο σε δεκαπέντε παραπλανητικές ταμπλέτες ο καθένας. Όπως ξέρετε όταν αυτές οι ταμπλέτες διαλυθούν τελείως θα προκύψουν οι έντεκα που θεωρητικά θα έπρεπε να αποτελούν το πλήρες διαιτολόγιο της περασμένης χρονιάς: το Ηχητικό Top-11. Καλή σας όρεξη.

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 88

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΣΥΜΒΙΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΝΟΧΕΣ

Ορίστε λοιπόν, έφτασε η στιγμή που καιρό περιμένατε αγαπητοί αναγνώστες. Ο «ροκ απολογισμός» του '88 βρίσκεται ήδη στα χέρια σας, ξαπλώνεται τυπωμένος κάτω από τα μάτια σας, προϊόν συν - κριτικής λειτουργίας, ανάλυσης, έρευνας και κάποιων χιλιάδων ωρών ηχητικού καταιγισμού απέναντι από τα μαύρα καλύμματα των ηχείων.
Ελπίζοντας ότι υπάρχουν πολλοί που εκτός από την προσήλωση στις λίστες δίνουν και λίγη προσοχή στα σημειώματα, σας προτείνω να δείξετε λίγο περισσότερη εμπιστοσύνη στα δικά σας αυτιά, στο δικό σας μυαλό, στη δική σας κρίση, στο δικό σας γούστο. Προσπεράστε αυτά τα 1, 2, 3, ..., 15 ξεγυμνώνοντάς τα από το φορμαλισμό, το πατρονάρισμα και τη μυθοποίηση της «λίστας», αναγνωρίστε τους τη μοναδική αδιαμφισβήτητη αξία τους: αυτήν της άποψης. Όχι της... Άποψης του «ειδήμονα» ή του «αλάθητου» ή του με οποιονδήποτε τρόπο ικανότερου, εξυπνότερου ή κραταιότερου, αλλά της άποψης του συνοδοιπόρου και συνένοχου σ' όλες αυτές τις 366 μέρες και νύχτες που μοιραστήκαμε.
Είναι τουλάχιστον αστείο να νιώθει κανείς υποχρεωμένος να κάνει όλην αυτή την εισαγωγή για να εξασφαλίσει την αποφυγή της παρερμηνείας αυτού που δεν είναι τίποτε παραπάνω από μια απλή δήλωση και που κανονικά θά 'πρεπε να εξαντλείται σε δεκαπέντε ονοματεπώνυμα και ισάριθμους τίτλους. Πιστεύω όμως ότι είναι τιμιότερο, αν και σαφώς πιο κουραστικό, το να αντιπαρατίθεσαι σε δομές τη λειτουργικότητα των οποίων θεωρείς αμφίβολη, παρά το να απέχεις δογματικά.
Δεν πειράζει όμως, δεν σπαταλήσαμε και πολύ χώρο· έτσι κι αλλιώς δεν θα σας μιλήσω για το πως «κρίνω» το χρόνο που έφυγε, για το τι με ανέβασε στον ουρανό και τι με έδεσε με τη γη στη διάρκειά του, δεν θα σας κουράσω καθόλου με τα συμπεράσματά μου, τις μνήμες μου, τις συναισθηματικές μου ταραχές, τις εκτιμήσεις

1. "Peershow" - Siouxsie and the Banshees
2. "The Tenement Year" - Pere Ubu
3. "The Stars We Are" - Marc Almond
4. "A Bell Is A Cup... Until It Is Struck" - Wire
5. "Tender Pervert" - Momus
6. "Love Is Forever" - Biff Bang Pow!
7. "The Love Songs" - Giant Sand
8. "Modern Lovers '88" - Jonathan Richman & The Modern Lovers
9. "Fisherman's Blues" - The Waterboys
10. "Shooting Rubberbands At The Stars" - Edie Brickell & The New Bohemians
11. "Cuacha" - Sidewinders
12. "Ultra Vivid Scene" - Ultra Vivid Scene
13. "Tracy Chapman" - Tracy Champan
14. "Tender Prey" - Nick Cave & The Bad Seeds
15. "Let's Play Domination" - World Domination Enterprices

μου για την επιβίωση, την υπέρβαση ή τη νεκρανάσταση του ροκ εν ρολ, απλά γιατί πιστεύω ότι δεν σας αφορούν κι ίσως να μην έχουν και τίποτα να σας δώσουν.
Ο πραγματικός ροκ εν ρολ απολογισμός του 1988 δεν θα μπορούσε επ' ουδενί να είναι συλλογικός άρα καταλογοποιήσιμος. Περιλαμβάνει τις αυστηρά προσωπικές εξάρσεις του καθενός μέλους της (έστω αμφισβητούμενης) κοινότητας, του καθενός από σας, τις ατομικές σας «αποδράσεις από τον ανθρώπινο μύθο». Τους δίσκους που εσείς βαθμολογήσατε με γαλαξίες από αστεράκια, καλοκαιρινά βράδια με το κασετόφωνο στην παραλία, τις συναυλίες που πέτυχαν ν' αλλάξουν έστω και για λίγη ώρα τη ζωή και το μυαλό σας, βιβλία που διαβάσατε κι έπειτα ξαναδιαβάσατε, έρωτες που άντεξαν ή που δεν άντεξαν κι ακόμη τις νύχτες εκείνες που γυρίσατε από τη συναυλία στο σπίτι με τα πόδια γιατί τα ταξί απεργούσαν ή που μεθύσατε με είτε χωρίς αλκοόλ ακούγοντας τον καινούργιο δίσκο του εκλεκτού σας μύστη. Εκεί βρίσκεται ο απολογισμός του '88 κι εκεί θά 'πρεπε να τον αναζητήσετε.

Σπύρος Αλεξόπουλος

ΤΩΝ ΟΙΚΙΩΝ ΥΜΩΝ ΕΜΠΙΠΡΑΜΕΝΩΝ ΥΜΕΙΣ ΑΔΕΤΕ

Καλό ήταν και το 1988. Να το ξεκαθαρίσουμε αυτό! Τουλάχιστον για το ροκ, ή για το ηλεκτρικό τραγούδι, ή για την ευρύτερη *σύγχρονη* έκφραση, ηλεκτρική και μη, ή για... όπως αλλιώς το θέλετε.
Μπορεί να μην ήταν κάποια σπουδαία χρονιά, όμως η κινητικότητα διατηρείται. Διατηρείται και η πορεία, αργή ίσως, πρόσκαιρα ασαφής ίσως, αλλά συνεχίζει να είναι πορεία. Και νά 'χει ουσία - ουσία *πορείας*.
Ως εδώ καλά είμαστε. Ευχαριστημένοι από τις - όχι πολλές έστω - συγκινήσεις αυτής της μουσικής κι από την όποια ενέργεια της σκέψης της. Περήφανοι σίγουρα γιατί τούτη η κατασυκοφαντημένη μουσική, που τόσο τη φτύνουν και την παρεξηγούν, κατορθώνει παλικαρίσια να στέκει ορθή. Κρατάει κάποια άξια λόγου δυναμική, την ώρα που τ' άλλα ηχητικά είδη ουσιαστικά παραδέρνουν σε μια δομική κρίση. Μόνο που, τελικά, τι να την κάνεις αυτήν την περηφάνεια, όταν το γόνιμο έδαφος γύρω σου μικραίνει κι απειλεί κάποια μέρα να γίνει κάτω απ' τα πόδια σου μηδέν, να σε γκρεμίσει κι εσένα και την πηγή της περηφάνειας; Ποιά αξία στο κάτω - κάτω της γραφής μπορεί να έχει τούτη η πορεία, μέσα σ' έναν κόσμο που βυθίζεται στην αδιαφορία, στη σήψη, στο ψέμα, στη χυδαιότητα (τη *μέσα* χυδαιότητα!) και βαθμιαία στην αναισθησία;
Γυρίστε ένα βλέμμα γύρω σας... 'Οχι, δεν είναι μόνο ο Κοσκωτάς, ο φασισμός μιας ηλίθιας εξουσίας και η ανατριχιαστική έκπτωση του δημόσιου βίου. Πιο πολύ με ζεματάει η *εσωτερική* έκπτωση, η αποσύνθεση της σκέψης και των συναισθημάτων σε χιλιάδες άτομα γύρω μας. Με τρόπο ύπουλο η σαπίλα ναρκώνει συνειδήσεις, πνίγει ευαισθησίες, κλείνει τους ανθρώπους όχι πια σε καλούπια μα σε καβούκια, τους νεκρώνει από μέσα. Πολλαπλασιάζει την έρημο, ή τουλάχιστον το προσπαθεί.
'Ισως νά 'ναι τούτη η έρμη χώρα, με την εγκληματική αλλοπρόσαλλη «ανάπτυξη» και την ολοκληρωτική εξάρτηση, που δραματοποιεί τα μεγέθη. 'Ομως πείτε μου, τι να τον κάνω εγώ τον παλμό της καρδιάς των Sonic Youth, τ' αστραφτερά νυστέρια της Λύντια Λαντς ή την πικρή σοφία του Λέοναρντ Κόεν; Τι να την κάνω τη συνειδητή γροθιά των Εχ και τα φυλλώματα του Μόμους; Σε ποιόν να προσφέρω της ψυχής το βύθισμα, το λυγμό, το σπαραγμό, το δαιμονικό και θείο πάθος; Σε ποιόν την αγωνία που σου καίει τα σωθικά και σε ποιόν της Ομορφιάς τη λαχτάρα; Στους χτισμένους ορίζοντες μυαλών; Στα φραγμένα όρια κατανόησης; Στη στομωμένη ευαισθησία;
'Η στα γεμάτα μπαρ και ρεστωράν; Στους απούλητους δίσκους, τ' αδιάβαστα βιβλία, τις άδειες κινηματογραφικές αίθουσες; 'Η στις γεμάτες καφετέριες, στο ναρκωτικό της μικρής οθόνης, και στον σαν ναρκωτικό αθλητισμό;

Νίκος Διαμαντόπουλος

1. "Daydream Nation" - Sonic Youth
2. "Hairway To Steven" - Butthole Surfers
3. "Aural Guerrilla" - The Ex.
4. "Honeymoon In Red" - Lydia Lunch
5. "I'm Your Man" - Leonard Cohen
6. "Thaw" - Foetus Interruptus
7. "You Must Be Certain Of The Devil" - Diamanda Galas
8. "Tender Prey" - Nick Cave & The Bad Seeds
9. "Let It Be" - Laibach
10. "Beatnings" - Beatnings
11. "Worker's Playtime" - Billy Bragg
12. "The Tenement Year" - Pere Ubu
13. "Tender Pervert" - Momus
14. "69" - A.R. Kane
15. "Satori" - Drowning Pool

ΠΡΟΣ ΑΓΡΑΝ ΛΥΣΕΩΝ

Απ' τη μεριά μας, ακριβής αν και ελαφρώς υποκειμενικός απολογισμός του έτους 1988 επεχειρήθη στον «Απόηχο» του Ιανουαρίου (βλ. ΗΧΟΣ τ. 190) και επομένως αρκεί η παραπομπή σ' αυτόν για να σκιαγραφηθεί τουλάχιστον το εξωτερικό περίγραμμα της χρονιάς - σύμφωνα με τη δική μας γεωμετρία πάντα.
Για να είμαστε ειλικρινείς όμως θα ομολογήσουμε, όχι χωρίς κάποιες μοραλιστικής υφής και επομένως ελάχιστης πρακτικής αξίας τύψεις, πως το υπό των ΜΜΕ βοηθούσης της κυβερνήσεως και σύμπασας της αντιπολιτεύσεως διαμορφωθέν σκηνικό, μόνο στις ως προς τον πολιτικό καμβά διαπιστώσεις μας συνέβαλε, τις οποίες στην ουσία επιβεβαίωσε και ενίσχυσε. Τις άλλες, τις «κοινωνικές», αυτές που έχουν να κάνουν με το ποιόν των καθημερινών σχέσεων και με τη σημασία που έχει το γεγονός ότι και η απλή καλημέρα πλέον τείνει ν' αποκτήσει χαρακτήρα και ένταση προσβολής όταν αναλογίζεται κανείς την ψευτιά που κλείνει, δυστυχώς δε χρειάστηκε η συνδρομή του 1988 για να τις ολοκληρώσουμε.
Μια τελευταία παρατήρηση πριν περάσουμε σε σοβαρότερες ασχολίες όπως π.χ. το απογευματινό μας νεσκαφέ. Κανείς δε χρειάζεται να μας υπενθυμίσει πως η μουσική υπάρχει για να γεφυρώνει τα ανθρώπινα συναισθήματα, γιατί αν επιχειρήσει να το κάνει, δε θα ξέρει τι του γίνεται. Η μουσική υπάρχει ακριβώς για να υπενθυμίζει το αγεφύρωτο των σχέσεων και ενίοτε για να το πλαισιώνει, εν είδει μεγαλεπήβολου ατμοσφαιρικού σάουντρακ σ' ένα φιλμ όπου το μόνο πιθανό, δυνατό ή και επιθυμητό πλέον φινάλε, είναι πίσω από ένα γραφείο, παρέα με την προσδοκία της μουσικής ή με τον απόηχο της μουσικής αλλά όχι και με την ίδια τη μουσική. Αυτή, το έργο της το επιτέλεσε τη στιγμή που ηχογραφήθηκε. 'Εχει ήσυχη τη συνείδηση της.
Απομένει να καθησυχάσουμε κι εμείς τη δική μας. Ω, ναι, θα συμβεί κι αυτό, να είστε σίγουροι. Υπάρχουν πιθανότητες, υπάρχουν λύσεις, υπάρχουν και τρόποι. Και ιδού: σας παραθέτουμε αμέσως - αμέσως 15 απ' αυτούς.

Αργύρης Ζήλος

1. "Tango - Zero Hour" - Astor Piazzolla
2. "Civilization & It's Discoteques" - Fibonaccis
3. "448 Deathless Days" - Steve Fisk
4. "Peepshow" - Siouxsie and the Banshees
5. "Chance Encounters In The Garden Of Lights" - Bill Nelson
6. "Days and Nights Of Blue Luck Inverted" - Kip Hanrahan
7. "Hairway to Steven" - Butthole Surfers
8. "A Quiet Gathering" - Steve Moore
9. "A Bell is A Cup... Until It Is Struck" - Wire
10. "Total Devo" - Devo
11. "Tender Prey" - Nick Cave & the Bad Seeds
12. "Twilight Fields" - Stephan Micus
13. "Live 1980/86" - Joe Jackson
14. "Daydream Nation" - Sonic Youth
15. "Ancient Heart" - Tanita Tikaram

ΛΙΓΗ ΛΑΣΠΗ ΣΤΙΣ ΜΠΟΤΕΣ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΚΑΝΕ ΚΑΚΟ...

Αυτή τη χρονιά ήρθα αντιμέτωπος μ' ένα σοβαρό πρόβλημα τα επακόλουθα του οποίου επηρεάζουν και την καθιερωμένη σημείωση: πολλοί άνθρωποι γύρω μου - φίλοι, γνωστοί, άνθρωποι με τη γνωστή ασθένεια σαν κοινό παρονομαστή - παραπονέθηκαν έντονα για την ξηρασία που χτύπησε το νέο ροκ ή τη σύγχρονη ποπ, όπως θέλετε πέστε το. Δεν ικανοποιήθηκαν με αυτά που ικανοποιήθηκα εγώ και, το κυριότερο, μερικά ούτε που τα άκουσαν.

Ενώ λοιπόν η προσωπική μου ροκ ευτυχία έφτασε στο ψηλότερο σημείο της ταυτόχρονα έγινε και πολύ... μοναχική. Είναι γεγονός ότι δεν υπάρχει κανένα κίνημα ή έστω ρεύμα που να συσπειρώνει γύρω του τις νέες φωνές, κι ούτε θα υπάρξει κατά πως φαίνεται. Όλοι οι της λίστας μου παίζουν πράγματα διαφορετικά μεταξύ τους, αναγορεύουν ετερόκλητες αισθητικές προτάσεις σε κύριες επιρροές τους, ανακατεύουν εποχές και σχολές, ανατρέπουν ή εγκαθιδρύουν ιδιώματα - άλλοι λιγότερο, άλλοι περισσότερο... Όμως: μην προφέρει κανείς τη λέξη «αναβίωση» γιατί έχει χάσει. Αρκετά πια. Αν μιλήσαμε κάποτε για νέες φόρμες με αφορμή το... νέο ροκ ήταν η αρχή της δεκαετίας του '80. Ας μην έχουμε την αφέλεια όμως να αποκαλούμε την αναβίωση των Can... «νέα μουσική» και τους Giant Sand... αναβιωτές! Κοντεύουμε να φτάσουμε στο 1990 και μερικοί έχουν γίνει μεγάλα παιδιά για να σκεφτούν πια ότι είναι κουτό να διαφημίζουμε ή να δυσφημούμε κάποιο γκρουπ με κριτήριο τη γωνία απόκλισης από το στάνταρ του ροκ των '60s και των '70s. Όλοι έχουμε καταλάβει ότι το ροκ δεν αποτελεί πόλο έλξης ανήσυχων νέων ούτε φυσικά κέντρο επιχειρήσεων κάποιου επαναστατικού σώματος της νεολαίας, όμως το να υιοθετούμε πια σαν άποψη τις αντιδραστικές... καινοτομίες των Βρετανικών φυλλάδων των αρχών των '80s και όλων των προστατευόμενων φορέων τους (βλ. Johnny Lydon) και μάλιστα το... 1988 για να πείσουμε τον εαυτό μας ότι «το ροκ πέθανε», είναι τουλάχιστον συντηρητικό σαν κατάληξη. Δυστυχώς η ικανοποίηση από τη σχέση μας μ' αυτήν την καταραμένη μουσική είναι μέγεθος που μετριέται... με δικά μας μέτρα και σταθμά καθοριζόμενα από το πόση διάθεση για νέα όνειρα μας έχει μείνει. Όχι, δεν φταίει το ροκ εν ρολ αν εμείς βαρεθήκαμε να ανταποκρινόμαστε στις προτροπές του ή αν απλά ηττηθήκαμε. Και όλοι αυτοί οι κύριοι που φιγουράρουν στις δεκαπέντε θέσεις προτρέπουν, απαιτούν θα έλεγα κάποια... επαναστατική διάθεση, και μη γελάτε. Όσο για τη μουσική τους; Και τι έχει μείνει όρθιο μπροστά στο ηλεκτρικό πριόνι του Howe Gelb και της τρελαμένης παρέας του, το αναρχικό σερφ - πανκ των Angry Samoans, τις ηδονικές επιταγές του Άγιου Τζούλιαν, τη μελαγχολία της μοναχικής κούρσας των Last Drive, τις βουτιές μέσα σε λυρικά

1. "The Love Songs" - Giant Sand
2. "Our Beloved Revolutionary Sweetheart" - Camper Van Beethoven
3. "Heatwave" - Last Drive
4. "Salvation Guaranteed" - Thee Fourgiven
5. "My Nation Underground" - Julian Cope
6. "Stewdio" - Steppes
7. "Ghost Stories" - Dream Syndicate
8. "Things" - Things
9. "Triptych" - Bevis Front
10. "Hairway to Steven" - Butthole Surfers
11. "Here Come the Snakes" - Green on Red
12. "Stabbing In the Dark" - Charms
13. "Lost" - Died Pretty
14. "In the Flesh" - Skeletons
15. "STP Not LSD" - Angry Samoans

λυσεργικά όνειρα που επιχειρούν οι Steppes και οι Bevis Frond, την ακουστική νιρβάνα του πόθου των Cowboy Junkies που δεν χώρεσαν στη λίστα, κι αυτοί όπως και οι αρχιερείς του βουντού - ροκ, οι Thin White Rope, όπως το μεταλλαγμένο ψυχωτικό μπλουζ των Sacred Cowboys και όλοι οι άλλοι, οι Sonic Youth, οι Slickee Boys, ο Charlie Pickett, οι Miners Of Muzo...
Κάτι κοινό να βρούμε. Δεν είναι δυνατόν οι Camper Van Beethoven να συνυπάρχουν με τους... Fourgiven, οι Skeletons με τους Steppes και οι Butthole Surfers με τον Julian Cope... Ενώ λοιπόν το '88 χαρακτηρίστηκε από την καταδυνάστευση της ενημέρωσης απ' τις μεγάλες εταιρίες, την εισβολή τους και στο χώρο της ποιοτικής ποπ - ομολογώ ότι συγκινήθηκα απ' αυτήν τη στροφή -, τις πράξεις ελεημοσύνης εκ μέρους των δεινόσαυρων, την επιστροφή διάφορων μεσήλικων με «το καλύτερο άλμπουμ τους για πολλά χρόνια» (sorry Μπράιαν, δεν εννοώ εσένα), την αναβίωση της... Τζόνι Μίτσελ, την αποθέωση του γιγαντισμού και της «γενικής αισθητικής», τη γεροντοκρατία και τη λατρεία για την τελειότητα, ενώ όλα αυτά θυμίζουν περασμένα μεγαλεία, οι προαναφερθέντες κύριοι... ναι, έχουν κάτι κοινό - λίγη λάσπη στις μπότες τους, ήταν ανέκαθεν χαρακτηριστικό των ρόκερς, ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στο ροκ και στην ποπ, για να θυμηθούμε λίγο τα νιάτα μας. Κανείς δεν αρνήθηκε τις ηδονές της, ποτέ, μερικοί όμως άλλαξαν τα σχέδια των γέρων τους εξαιτίας του. Αισθάνομαι ότι μερικές φορές πρέπει να θυμώνει κανείς με ορισμένα φαινόμενα περιβαλλοντολογικής υφής.
Υ.Γ.: Βλέπετε MTV; Αν ναι, μήπως έχετε εντοπίσει τη διαφορά ανάμεσα στη Siouxsie και τους Camper Van Beethoven; Και δεν εννοώ το ακορντεόν βέβαια...

Αιμίλιος Κατσούρης

Ο ΑΓΙΟΣ - ΒΑΣΙΛΗΣ ΑΦΗΝΕΙ ΤΗ ΣΚΗΝΗ

Οι συναυλίες πρέπει να συνεχιστούν. Όσο οδυνηρή και αμείλικτη είναι αυτή η απομυθοποίηση που κουβαλάνε μαζί τους, άλλο τόσο χρήσιμη μπορεί να γίνει για όλους εμάς. Γιατί τα χρόνια που έρχονται δεν έχουν χώρο για είδωλα, οι γελωτοποιοί που διακονούν τις ενοχές μας πρέπει επιτέλους να μας φανερωθούν

1. "Tender Pray" - Nick Cave & The Bad Seeds
2. "If I Should Fall From Grace With God" - Pogues
3. "Red Devil" - Tav Falco's Panther Burns
4. "Tango - Zero Hour" - Astor Piazzola
5. "The Talking Animals" - T. Bone Burnett
6. "Shadowland" - K.D. Lang
7. "The Stars We Are" - Mark Almond
8. "Land of Dreams" - Randy Newman
9. "The Tenement Year" - Pere Ubu
10. "Peep Show" - Siouxsie & the Banshees
11. "Stay Awake" - Various Artists
12. "Modern Lovers '88" - Johnathan Richman & the Modern Lovers
13. "Thaw" - Foetus Interruptus
14. "Naked" - Talking Heads
15. "It Takes A Nation of Millions to Hold Us Back" - Public Enemy

στις πραγματικές τους διαστάσεις - γιατί δεν έχουμε πια την πολυτέλεια να βρίσκουμε Ήρωες στους ώμους των οποίων θα φορτώνουμε ό,τι πραγματικό ή φαντασιακό *δικό μας* απωθημένο φορτίο. Γιατί οι ίδιοι οι τζουτζέδες μας έχουν ακόμα να μάθουν πολλά από την όλη ιστορία - όπως π.χ. ο κύριος Ρότεν που πλέον ξέρει ότι, αν αυτός ξέχασε, κάποιοι άλλοι θυμούνται.
Οι συναυλίες πρέπει να συνεχισθούν γιατί ο βασιλιάς είναι ξεβράκωτος κι αυτή είναι η μόνη μας ελπίδα να το συνειδητοποιήσουμε. Γιατί ο μύθος είναι πια διάτρητος και πάνω στο πάλκο

δεν παίζεται απολύτως τίποτα δικό μας: τίποτα που να μιλάει για μας, τίποτα που να μας αφορά, τίποτα καινούργιο. Στην καλύτερη περίπτωση έχουμε ένα σωστό ανθρώπινο τζουκ - μποξ, στη χειρότερη ας μην το συζητάμε. Οι συναυλίες πρέπει να συνεχισθούν για να μάθουμε πόσο κούφια και ψεύτικη είναι η Εικόνα του παλιόπαιδου, ή του φλεγόμενου ιεροφάντη , ή του «σοβαρού» μουσικού. Για να μάθουμε ότι δεν υπάρχει Άγιος Βασίλης πάνω στη σκηνή. Pleasure Heads Must Burn - και ισχύει για το ροκ εν ρολ περισσότερο απ' ότι για οτιδήποτε άλλο.

Κώστας Λυμπερόπουλος

ΗΤΑΝ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΧΡΟΝΙΑ... ΤΕΛΙΚΑ

Τώρα που εδώ και αρκετές μέρες το '89 έχει μπει κανονικά στο πετσί μας, μπορούμε να κοιτάξουμε πίσω με περισσότερη ψυχραιμία και να δούμε τι στην ευχή συνέβη μέσα στη χρονιά που πέρασε. Έτσι αν βγάλουμε έξω τις πραγματικά τρελές, πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, αυτό που μένει είναι μια καλλιτεχνικά ασήμαντη ελληνική χρονιά και μία πλούσια διεθνής δισκογραφία.

Προσωπικά, όπως σχεδόν κάθε χρόνο, συναντώ και πάλι μία δυσκολία ως προς το ποιά άλμπουμ θα βγάλω έξω από τη λίστα.

Μερικοί θα πουν ότι αυτό είναι υπερβολικό μια και μέσα στο '88 δεν κυκλοφόρησαν συναρπαστικά πράγματα ούτε και συνέβησαν αλλαγές στα καθιερωμένα μουσικά ήθη. Όμως... τις χρειαζόμαστε αυτές τις αλλαγές; Υπάρχει κάποιος λόγος ώστε κάθε χρόνο να βγαίνουν συνταρακτικοί δίσκοι; Κι από την άλλη όλος αυτός ο οργασμός λαϊκών μουσικών του κόσμου, ιδιωμάτων που έως τώρα είχαμε υποψιαστεί και μόνο την ύπαρξή τους, δεν μετράει άραγε στην τελική μας κρίση;

Από τη φολκ του Μπίλι Μπραγκ και της Μισέλ Σοκντ ως την κάντρι της κυρίας Λανγκ και τις λαϊκές αναζητήσεις του Βαν Μόρισον αλλά και του Ρουμπέν Μπλάδες, το '88 κύλησε σαν μια χρονιά μουσικής του κόσμου. Ο κοσμοπολίτικος ή μη χαρακτήρας του θα φανεί μέσα στην περίοδο που ήδη διανύουμε. Ως τότε δεν θα σταματήσουμε ν' ακούμε μουσική, είτε αυτή προέρχεται από τις παρέες στο Λος Άντζελες είτε από το μεγάλο νησί είτε από τη Σενεγάλη και το Μαρόκο.

Πασχάλης Μουχταρίδης

1. "Modern Lovers '88" - Johnathan Richman
2. "Irish Heartbeat" - Van Morrison & the Chieftains
3. "Hear No Evil" - Bill Laswell
4. "Tender Pray" - Nick Cave & the Bad Seeds
5. "Ghost Stories" - Dream Syndicate
6. "Stay Awake" - Διάφοροι
7. "It Wings Above" - Cheepskates
8. "Brave World" - Chills
9. "If I Should Fall From Grace With God" - Pogues
10. "Our Beloved Revolutionary Sweetheart" - Camper Van Beethoven
11. "House of Love" - House of Love
12. "Private Collection" - Duke Ellington
13. "Naked" - Talking Heads
14. "Sunshine on Leith" - Proclaimers
15. "Duets" - Rob Wasserman

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΕΝΟΣ ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ

Το να περιοριστώ στην περιγραφή και εκτίμηση των Τεχνών και των περί αυτών κυκλωμάτων μέσα στο 1988: ίσως είναι αυτό ακριβώς που θά 'πρεπε να κάνω (και που σίγουρα δεν έκανα τα τρία τελευταία χρόνια), παρά να ξεχυθώ σ' ένα παραλήρημα προσπαθώντας να στριμώξω σε μισή σελίδα όλα όσα ανακαλύπτω τώρα ότι θα ήθελα να πω κατά τη διάρκεια του χρόνου που πέρασε. Όπως έχετε ήδη καταλάβει, ούτε και φέτος θα καταφέρω να συμμαζευτώ. Αλλά ο λόγος είναι αυτή τη φορά καινούργιος: η δεκαετία του '80 ροκανίζει μοιρολατρικά τις τελευταίες εκατοντάδες μέρες που τις απομένουν - κι εγώ χωνεύω αργά και βασανιστικά το τι σημαίνει αυτό.

Η δεκαετία του '80 είναι η πρώτη δεκαετία που βίωσα ολόκληρη. Είναι δηλαδή η πρώτη δεκαετία επί της οποίας έχω δικαιώματα. Είναι η πρώτη δεκαετία «της γενιάς μου» (ποιά είναι πάλι αυτή κ.τ.λ.). Η πρώτη δεκαετία που με διαπότισε και με διαμόρφωσε ξεφεύγοντας από τη σκιά των ξεχασμένων προγόνων. Η δεκαετία που το κλίμα της, οι μύθοι της και οι προκαταλήψεις της θα μου είναι για πάντα οικείες, αφού εδώ έζησα για πρώτη φορά από πρώτο χέρι. Αυτή η δεκαετία τραβάει για το χρονοθάλαμο αερίων και σε λίγο, προς γενική ανακούφιση όλων, θα είναι νεκρή. Μόνο που τότε κανείς δεν θα ξέρει τι να κάνει με το πτώμα της.

1. "Tender Pray" - Nick Cave & the Bad Seeds
2. "If I Should Fall From Grace With God" - Pogues
3. "Shadow Land" - K.D. Lang
4. "Total Devo" - Devo
5. "Modern Lovers '88" - Johnathan Richman & the Modern Lovers
6. "I Am Kurious Oranj" - Fall
7. "Big Time" - Tom Waits
8. "Allah Mode" - Varum Joe
9. "What Up Dog?" - Was Not Was
10. "Thaw" - Foetus Interruptus
11. "The Frenz Experiment" - Fall
12. "Hairway to Steven" - Butthole Surfers
13. "Daydream Nation" - Sonic Youth
14. "The Stars We Are" - Marc Almond
15. "It Takes a Nation of Millions to Hold Us Back" - Public Enemy

Τα γράφω αυτά τώρα, γιατί τώρα είναι που νιώθω πως κάτι φεύγει με σκοπό να μην ξαναγυρίσει. Του χρόνου θά 'χω φροντίσει να ξεχάσω τέτοια δυσάρεστα πράγματα. Αρκεί να υπάρχουν πάλι κάποιοι Pogues να οργανώσουν μια φιέστα. Μ' όλους τους άλλους για συνδαιτημόνες.

Αλέκος Παπαδόπουλος

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΠΟΥ ΠΝΙΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΙΜΑ ΤΟΥΣ

Μερικές φορές τα περιθώρια της μουσικής στενεύουν τόσο πολύ που τίποτε εντυπωσιακό δεν μπορεί να συμβεί. Άλλες φορές πάλι τα όριά της ανοίγονται τόσο που τίποτε καθαρά καινούργιο δεν μπορεί να υπάρξει. Το παρόν έχει ξεπεράσει πλέον αυτά τα προβλήματα· η τέχνη τώρα πια δε σκοντάφτει στην ίδια της την κρίση, αλλά στην προσωπική κρίση του καθενός: κάπου καταλήξαμε να μην μπορούμε να ξεφύγουμε από την πραγματικότητα, να μην μπορούμε να «ζήσουμε στη μουσική».

Όταν ένα όριο, μια φόρμα, μια αισθητική καταλύεται για να εμφανισθεί κάτι διαφορετικό, τότε πλάθεται ταυτόχρονα ένα περιβάλλον χωρίς αξιώματα, αρχές, ηθική. Αυτή η τάση του «τίποτε δεν είναι αληθινό - όλα είναι επιτρεπτά», μια τάση που έφερε στην καρδιά ενός χάους προσωπικών, καθαρά υποκειμενικών κριτηρίων, στην πραγματικότητα του μη αξιολογήσιμου διαχρονικά και διαπροσωπικά, δεν μπορούσε παρά να

έχει τις θετικές και αρνητικές της πλευρές. Κατ' αρχήν ήταν ένας αδυσώπητος, μηδενιστικός ηδονισμός, τέτοιος που κατέληξε να τρομοκρατήσει όλους όσους θέλανε να πατάνε σταθερά στο έδαφος - κάποτε θα την παθαίνανε - και να καταλύσει όλους τους μέχρι τότε γραμμικά εξελισσόμενους κανόνες κοινωνικής πρακτικής - *έπρεπε* να γίνει κι αυτό... Ήταν το τέλος του «Θεού», το στάδιο όπου δεν υπάρχει τίποτε για να πιστέψεις, τίποτε για να κρατηθείς. Εκτός από τον ίδιο σου τον εαυτό.

Αν στη δεκαετία του '60 εναλλακτική στάση ήταν η πίστη στο κοινό όραμα, τώρα πια αυτό που καθιερώνεται σαν διαπροσωπικός κώδικας επαφής είναι η εσωστρεφής γνώση που παράγει αόρατες ομάδες επικοινωνούντων ατόμων αλλά χωρίς τη χρήση κοινωνικών ή έστω κοινοτικών συμβάσεων. Όταν δεν υπάρχουν πλέον «θεοί» για να πιστέψεις, δεν μπορεί παρά να νιώσεις μόνος με τον κόσμο, δε σου μένει άλλη επιλογή παρά το να πιστέψεις στις δυνάμεις σου. Πέρα απ' αυτόν τον αναγκαστικό ατομικισμό, βρίσκεται η απάντηση στα αδιέξοδα μιας γενιάς με ελάχιστα βιοτικά προβλήματα - άρα δεν μπορούσε να είναι εφησυχασμένη - και ακόμη πιο ελάχιστη παραγωγική συνείδηση - άρα δεν μπορούσε παρά να είναι μηδενιστική.

Η μουσική προσπαθεί κάπου εδώ να αναβιώσει το παρελθόν για να φέρει πίσω τους έκπτωτους θεούς, για να προσφέρει ασφάλεια. Ένα μικρότερο μέρος των μουσικών αρχίζει να υποδύεται το ρόλο αυτών των έκπτωτων Θεών προσφέροντας μια τραγική σάρκωση της αμαρτίας μέσα από την αγωνία τους - τη δικιά μας αγωνία σε τελευταία ανάλυση. Άλλοι αναζητούν το θεό στο προφανές: στην απάτη. Καθημερινοί τρομοκράτες της «τέταρτης γενιάς» καταστρέφουν κυρίως τη δομή του εγκεφάλου τους. Μέσα στο χάος και τα ερείπια της επινοημένης γνώσης, στη σκληρή μοναξιά των αστικών κέντρων, στην αποσύνθεση της κοινωνικής οικοδομής υπάρχει ένα νέο σύστημα αξιών βασισμένο όχι στις λέξεις «χρειάζεται» και «αποδίδει» αλλά στις έννοιες «ικανοποιεί» και «αισθάνεται». Μέσα σ' όλα αυτά, μετά απ' όλα αυτά η μουσική. Η ποπ που δεν μπορεί πλέον να οριστεί με μορφολογικές συμβάσεις αλλά βάσει του χαρακτήρα της: του κοινού παρονομαστή όλης της προϋπάρχουσας μνήμης - μιας μνήμης που δεν πρόκειται να επεκταθεί παρά μόνο τυπικά. Η αβάν - γκαρντ, νεκρή ως κυριολεξία εδώ και δεκαετίες, αλλά ζωντανή ως ηθική. Μια ηθική που την εντάσσει επιτέλους στο χώρο της ποπ και που σαν ηθική δεν έχει να κάνει πια με φορμαλιστικές καινοτομίες και κενοτομίες, αλλά με τη συναισθηματική ακρότητα. Με την άγνοια των συμβάσεων και όχι με την άρνησή τους.

Κυρίαρχη πάντα η Αμερική: εκατοντάδες εταιρίες κασετών διακινούν ή ανταλλάσσουν μουσική που κρατά μια γοητεία παροδικότητας, εκατοντάδες εταιρίες του ενός ατόμου από συνειδητούς ερασιτέχνες της μουσικής - πραγματικούς διαβόλους της έκφρασης. Όλα αυτά δίπλα σε «τρομοκράτες» σχεδόν αναγνωρισμένους: Negativland, Blachhouse, Illusion Of Safety, Master Slave Relationship, Haters, Sleep Champer, Boy Dirt Car, Amor Fati, Psyclones, History of Unheard Music, Smersh, German Shepherds, PSY Field, Women of the SS, Noiseclot, PGR. Δεν θα τους συναντήσετε στη λίστα που ακολουθεί: είναι ένας χώρος τόσο ιερός που απαιτεί να τον ψάξεις σχεδόν μόνος, ένα τόσο παράξενο ταξίδι αρχίζει με προσωπική πλέον ευθύνη.

Στην κορυφή της λίστας υπάρχει αυτό που συμπυκνώνει την άποψη του γράφοντος. Μια κασέτα που ψάχνει απεγνωσμένα τον τρόπο της σάρκωσής της στο βινύλιο. Βρίσκει τις πόρτες των «ανεξάρτητων» εταιριών κλειστές. Εταιριών που δεν καταλαβαίνουν ότι δεν υπάρχουν πια «καινούργια» τραγούδια εκτός από αυτά που μιλούν για το παρελθόν τους. Ότι γενικά η μουσική έχει αυτονομηθεί από τα πάντα εκτός από το ίδιο της το σώμα.

Υ.Γ.: Θυμάστε άραγε τη συναυλία των Opal;

Τάσος Σακκάς

1. "Songs Hurt Me" - Marnie Weber (κασέτα)
2. "Choirboys Gas" - Bad Dream Fancy Dress
3. "Civilization and It's Discotheques" - Fibonaccis
4. "Walk the Plank" - Longshoremen
5. "Closely Watched Trains" - Glorious Din
6. "The Secret Like Crazy" - Algebra Suicide
7. "Another Way Of Knowing" - Doubting Thomas
8. "The Trinity Session" - Cowboy Junkies
9. "The Tarkington Table" - Steaming Coils
10. "Ultra Vivid Scene" - Ultra Vivid Scene
11. "Peepshow" - Siouxsie & the Banshees
12. "Tod Der CD" - Hans Platz Gumer
13. "Bent By Nature" - Glass Eye
14. "Smoldering Lunch box" - Common Ailments of Maturity
15. "Test" - Lonely Trailer

ΠΕΡΠΑΤΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΣΤΟ ΝΕΡΟ

Όταν σου έχουν τελειώσει όλα τα πιθανά και απίθανα σενάρια, όταν έχεις ξαναγράψει όλες τις ιστορίες με τον ίδιο πάντα, σταθερά επαναλαμβανόμενο, μονότονο τρόπο, όταν προσπαθώντας να γίνεις διάφανος εμφανίζεσαι απλά διάτρητος, όταν αντί να ζήσεις, αντί απλά να βυθιστείς μέσα στους προαιώνιους φόβους σου, τους απωθείς στο υποσυνείδητο σαν στοιχειωμένους μπαμπούλες... ε τότε δε νομίζω ότι φταίει κανένα 1988, και κανένα επερχόμενο καινούργιο 1989 δεν θα σου δώσει τη λύση που εσύ και κανένας άλλος κρατάς στα χέρια σου. Όταν εκεί που χρειάζεται συναίσθημα εσύ επιστρατεύεις διάνοια, παχιά λόγια και βαθυστόχαστες αναλύσεις αφού μάλιστα η μοναδική σωστή υπηρεσία που έχει να σου προσφέρει η διάνοιά σου σε έχει ήδη οδηγήσει στο αναπόφευκτο αρχικό συμπέρασμα, ε τότε δεν είναι καιρός για λιτανείες, ευχολόγια και εξορκισμούς. Τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά για να εθελοτυφλείς, πάρα πολύ πεζά και επίπεδα για να συνεκτιμάς καταστάσεις και δρομολογήσεις και πάρα πολύ στέρεα για να τα πάρεις επιτέλους στα χέρια σου και να οδηγηθείς πρόσωπο με πρόσωπο με τον εαυτό σου και την ευτυχία σου.

Κανέλλος Ν. Τερζής

1. "Rattle and Hum" - U2
2. "20 Years of..." - Jethro Tull
3. "Sampler '88" - Windham Hill
4. "Tender Pray" - Nick Cave & The Bad Seeds
5. "Naked" - Talking Heads
6. "Tracy Chapman" - Tracy Chapman
7. "Green Thoughts" - The Smithereens
8. "Birth, School, Work, Death" - Godfathers
9. "My Nation Underground" - Julian Cope
10. "Land of Dreams" - Randy Newman
11. "The Stars We Are" - Mark Almond
12. "Peepshow" - Siouxsie & the Banshees
13. "Love Sexy" - Prince
14. "In the Spanish Cave" - Thin White Rope
15. "Green" - R.E.M.

Η ΧΙΟΝΑΤΗ ΔΕ ΘΑ' ΧΕ ΟΡΕΞΗ ΝΑ ΚΑΝΕΙ ΕΔΩ ΤΙΣ ΦΑΡΣΕΣ ΤΗΣ

Οι εξαιρέσεις υπήρξαν και φέτος. Αυτό βέβαια δεν αλλάζει τα πράγματα. Μάλλον τα επικυρώνει. Αποκαλύπτει την τεράστια τρύπα στη θέση της καρδιάς που προσπαθούμε να την κουκουλώσουμε με ό,τι βρούμε μπροστά μας.

Οι κάθε λογής αγορές δεν θα μας αφήσουν νηστικούς. Καταβροχθίζουμε άλλοθι και χορταίνουμε προσχήματα. Προς τι; Μια ευλαβική ακρόαση των Τρυφερών Προσευχών του Νικ Κέιβ είναι πολύ πιο σημαντική από την άνθιση της οποιασδήποτε σκηνής.

Λένε πως η μουσική φέρνει κοντά τους ανθρώπους. Πολύ φοβάμαι - και χαίρομαι γι' αυτό - πως ως και η μουσική σε παίρνει από κοντά τους. Εκεί, μακριά από τα ακροατήρια, ίσως βρεθούν τα αντικρύσματα: στις κλειστές κάμαρες και στα προσωπικά μας κελιά. Δε νομίζω πως ο ροκ μικρόκοσμος θα μπορούσε να απαν-

1. "Tender Pray" - Nick Cave & the Bad Seeds
2. "Daydream Nation" - Sonic Youth
3. "Thaw" - Foetus Interruptus
4. "Peepshow" - Siouxsie & the Banshess
5. "If I Should Fall From Grace With God" - Pogues
6. "Stay Awake" - Διάφοροι
7. "The Tenement Year" - Pere Ubu
8. "Tender Pervert" - Momus
9. "Brian Wilson" - Brian Wilson
10. "The Stars We Are" - Marc Almond
11. "Let It Be" - Laibach
12. "Hairway to Steven" - Butthole Surfers
13. "Copy Cats" - Johnny Thunders & Patti Palladin
14. "Modern Lovers '88" - Johnathan Richman and the Modern Lovers
15. "Who Framed Roger Rabbit?" - Alan Sylvestri

τήσει σ' αυτό. Ίσως γιατί δεν έχει κοιτάξει ποτέ του στον καθρέφτη. Δεν μπορεί να κοιτάξει τον καθρέφτη αφού μαστίζεται από την ψυχαγωγία.
Τι απομένει; Ίσως το πλέον ουσιαστικό. Η πεποίθηση ότι υπάρχει μια φωνή που σου στέκεται, ένας *άλλος* που λειτουργεί στα ίδια μήκη κύματος και που θα καταλάβει γιατί είσαι λυπημένος αφού εσένα βλέπει με το τηλεσκόπιό του. Απομένουν οι δίσκοι. Δεκαπέντε κομμάτια πλαστικό ποτισμένα με ιδρώτα και αίμα να στριφογυρνούν σε κεφάλια ξένων μεταξύ τους ανθρώπων. Ακολουθούν τη δικιά τους τροχιά, αποκτούν τη δική τους ζωή και, τέλος, στραβώνουν από το βάρος αυτών που τους φορτώσαμε. Το 1988 θα ήταν ανυπόφορο χωρίς μερικούς δίσκους. Αλλά, ακόμα και με αυτούς, πάλι το ίδιο ανυπόφορο ήταν. Καλή σας ακρόαση. Αυτό είναι που μετράει και αυτό πρέπει να προστατέψουμε. Να το προφυλάξουμε *και* από τους εαυτούς μας.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

ΡΟΚ ΕΝ ΡΟΛ ΕΤΟΣ ΜΗΔΕΝ

Μην περιμένετε απολύτως τίποτε σχετικά με το χρόνο που πέρασε. Ελάχιστοι αξιόλογοι δίσκοι, οι περισσότεροι από γνωστά συγκροτήματα και μουσικούς ενώ το αληθινά καινούργιο, για τα δικά μας τουλάχιστον αυτιά, το φέρνει ένας παρείσακτος στο χώρο, ο Astor Piazzolla και τα συγκλονιστικά μεταλλαγμένα Τάνγκος του. Κατά τα άλλα η κατανάλωση σκουπιδιών και «ημιπολύτιμων λίθων» καλά κρατεί στέλνοντας στο πιο βαθύ σημείο του πηγαδιού της Ποπ αξιόλογες φωνές και στάσεις αντίστασης. Τα πάντα πλέον αναφέρονται ή ασχολούνται αποκλειστικά με τη λεγόμενη «παράδοση» τόσο συνειδητά ώστε να αποτελεί αυτή προϋπόθεση εισδοχής στο κλαμπ των «καλτ» καλλιτεχνών.
Αλλά και εμείς ως ακροατές έχουμε δημιουργήσει τα ιερατεία μας επιτρέποντας στους λίγους εκλεκτούς να χαίρονται μαζί μας την απόλαυση της γνώσης. Όσο για την παραίτηση του σύγχρονου ροκ εν ρολ από τα διάφορα κοινωνικά και πολιτικά επιφαινόμενα, αυτό πρέπει παράλληλα να αναζητηθεί και στην αντίστοιχη νεολαία των 80's. Ακόμα και τα πιο ριζοσπαστικά μέλη της βλέπουν σαν φυσική κατάληξη μια προοδευτικά τακτοποιημένη μικροαστική ζωή γεμάτη χρώματα και στιλ... Εμείς πάντως θα συνεχίζουμε να τραγουδάμε ακόμα και να ονειρευόμαστε...

Αντώνης Φράγκος

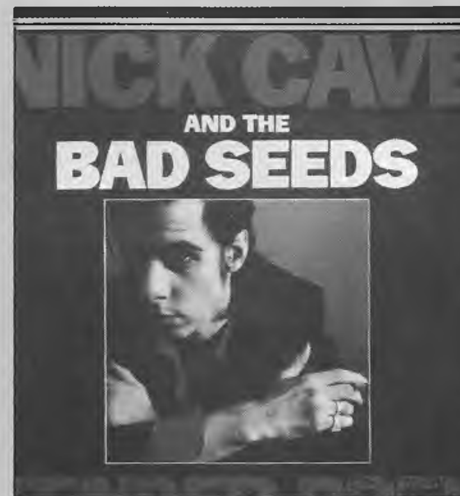
1. "Daydream Nation" - Sonic Youth
2. "Tango: Zero Hour" - Astor Piazzolla
3. "Thaw" - Foetus Interruptus
4. "Honeymoon In Red" - Lydia Lunch
5. "Hairway To Steven" - Butthole Surfers
6. "Tender Pray" - Nick Cave And The Bad Seeds
7. "Aural Guerrilla" - The Ex
8. "Civilization And Its Discoteques" - Fibonaccis
9. "Workers Playtime" - Billy Bragg
10. "The Tenement Year" - Pere Ubu
11. "69" - A.R. Kane
12. "You Must Be Certain Of The Devil" - Diamanda Galas
13. "Let It Be" - Laibach
14. "The Beatnings" - The Beatnings
15. "Peepshow" - Siouxsie and the Banshees

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Αυτή η λίστα είναι το αλγεβρικό άθροισμα και των 11 επιμέρους λιστών. Σας συνιστούμε να μη παραπλανηθείτε... Να μη νομίσετε δηλαδή ότι αξίζει όσο όλες οι άλλες μαζί. Δικαίωμά σας βέβαια... Όπως δικαίωμά σας αναφαίρετο είναι να ελέγξετε την ακρίβεια και την ορθότητα των αποτελεσμάτων. Να λοιπόν η βαθμολογία κάθε θέσης από την 1η ως την 15η: 30, 28, 26, 25, 24, 22, 21, 20, 19, 18, 16, 15, 13, 12, 10.

1. "Tender Pray" - Nick Cave and the Bad Seeds (210)
2. "Peepshow" - Siouxsie and the Banshees (139)
3. "Hairway To Steven" - Butthole Surfers (121)
4. "Daydream Nation" - Sonic Youth (113)
5. "Thaw" - Foetus Interruptus (105)
6. "Modern Lovers '88" - Jonathan Richman and the Modern Lovers (101)
—. "The Tenement Year" - Pere Ubu (101)
8. "If I Should Fall From Grace with God" - Pogues (99)
9. "The Stars We Are" - Marc Almond (93)
10. "Tango: Zero Hour" - Astor Piazzolla (83)
11. "Civilization And Its Discotheques" - Fibonaccis (74)

TENDER PRAY
NICK CAVE & THE BAD SEEDS

Το "Tender Pray" είναι ένα παλίμψηστο που συνδυάζει τη μελαγχολική διάθεση ενός τζουκ - μποξ της δεκαετίας του '50 με τη ληθαργική διάθεση των μπλουζ από το Δέλτα του Μισισιπή. Την άσωτη ατμόσφαιρα ενός καμπαρέ του μεσοπολέμου με τη σύγχρονη μεταλλική βαρβαρότητα. Εκλάμψεις εκπληκτικού λυρισμού διαδέχονται τον εξαίσιο θόρυβο που ανοίγει τρύπες στα πλευρά των σύγχρονων αστικών μπλουζ - χαοτικά ρήγματα που φανερώνουν αταβιστικές παρορμήσεις και από τα οποία μοιάζουν να ξεπηδούν τα πιο σκοτεινά δηλητήρια του υποσυνείδητου.
Ο έρωτας είναι και πάλι η κύρια εμμονή του Νικ Κέιβ, μόνο που βιώνεται όχι σαν πλήρωση αλλά σαν πυρετός. Ο κόσμος που προβάλλει μέσα από τις στροφές του "Tender Pray" είναι μια νοσηρή, καταθλιπτική ενδοχώρα γεμάτη από την απόγνωση ενός ρομαντικού που βιώνει την αθωότητα ως ενοχή και το αντίστροφο. Η Νύχτα της Ψυχής. Όλη αυτή η άρνηση, η εγκατάλειψη στα όνειρα και τις αγωνίες, οι δαίμονες που κατοικούν σε τούτο το σκοτεινό εσωτερικό ταξίδι σημαίνουν μια φοβερή εξέγερση ενάντια στις αφηρημένες έννοιες της υγείας και της θετικότητας, στις σύγχρονες ηδονιστικές σειρήνες, στην ισοπέδωση της «Κοινής Λογικής».
Η δοξολογία της εσωτερικής αταξίας σαν αντιδιαστολή στο ιδεώδες της... τελειότητας της ανθρώπινης φύσης. Η εγκατάλειψη στους δαίμονες σαν αποδοχή εκ μέρους της ανθρώπινης ύπαρξης της ευθύνης της έκπτωσής της από τη Θεία Χάρη. Ο Λυρισμός σαν Λύτρωση.

Κώστας Λυμπερόπουλος

PEEPSHOW
SIOUXSIE AND THE BANSHEES

Αν υπήρχε έστω και σπέρμα αμφιβολίας για το ποιά είναι η αδιαμφισβήτητη ντίβα του σύγχρονου ροκ εν ρολ ή ακόμα κι αν θα μπορούσε να στοιχειοθετηθεί ο όρος της ηγερίας του σύγχρονου λαϊκο - έντεχνου τραγουδιού, στις μέρες μας η εμφάνιση στο μίζερο Σπόρτινγκ μιας ακτινοβολίας απαστράπτουσας, μεγαλειώδικης, σύγχρονης ροκ φυσιογνωμίας, θα έβαζε τα πράγματα οριστικά στη θέση τους.
Στο δεύτερο ερώτημα, αν πράγματι έχει μείνει κάτι από την τελευταία μεγάλη αναλαμπή - έκρηξη του ροκ εν ρολ και πριν η σκυτάλη περάσει σε άλλα χέρια, το "Peepshow" δίνει την οριστική απάντηση ότι οι πραγματικά σπουδαίοι καλλιτέχνες επιζούν και δημιουργούν και πέρα από τις καταστάσεις πραγμάτων ή τους μύθους που τους επέβαλαν.
Η Σούζι λοιπόν, ολοζώντανη, πιο ώριμη και κατασταλαγμένη και γι' αυτό πιο αληθινή από ποτέ. Το σόου της παθιασμένο, ολοκληρωμένο, σύγχρονη μυσταγωγία και κάθαρση όχι με τις ευκολίες του φτηνού εντυπωσιασμού και χωρίς να απευθύνεται αναγκαστικά στα αρχέγονα ένστικτά μας αλλά προχωρώντας

και αγγίζοντας περιοχές πάνω από τη ζώνη, αυτές του εγκεφάλου και του συναισθήματος.
Μένουν τα τραγούδια. Ο υπογράφων, και ίσως μόνο αυτός στο περιοδικό, πάντα διατηρούσε μια διακριτική απόσταση ασφαλείας από ορισμένα ψυχρά, εγκεφαλικά «ατοπήματα» της πρώτης κυρίας. Το "Peepshow" δεν θα ξέφευγε αναγκαστικά από το χρυσό του κανόνα, παρ' όλο που το λιγότερο που μπορεί να το κατηγορήσει κανείς είναι για ψυχρό επαγγελματισμό. Αντίθετα, αρχής γενομένης με το "Through The Looking Glass", έχουμε εδώ την ολοκλήρωση της πιο τρυφερής στιγμής στην ιστορία του σπουδαίου βρετανικού συνόλου.
Από δω και πέρα τα σχόλια περιττεύουν αφού έχουμε να κάνουμε με μια περφόρμερ απεριόριστων δυνατοτήτων και ο καλώς εννοούμενος επαγγελματισμός και το καλό γούστο στο "Peepshow" ξεκινούν από το εξώφυλλο και, ξεχειλίζοντας, σταματούν μόνο στην τελευταία αυλακιά του δίσκου.

Κανέλλος Ν. Τερζής

HAIRWAY TO STEVEN
BUTTHOLE SURFERS

Ο κόσμος τους χρειάζεται για να του δείχνουν πόσο βαρετός μπορεί να γίνεται ώρες ώρες με τις μονομανίες του. Είναι ανοιχτά μυαλά ...μμμ, *πολύ* ανοιχτά θα έλεγα, έως ξεχειλωμένα και, ξέρεις, κάτι τέτοιοι τύποι είναι διατεθειμένοι να πουλήσουν πολύ ακριβά το τομάρι τους. Η ανεξάρτητη σκηνή τους χρειάζεται για ν' αποδεικνύει περίτρανα ότι είναι η μόνη λύση για όσους αισθάνονται... διαφορετικοί, η εξαρτημένη θα τους ήθελε πολύ πια καθώς ο απόηχος του κτηνώδους τους άσιντ - μπλουζ έχει φτάσει στις παρυφές των πολυτελών γραφείων τους. Όλοι τους θέλουν και οι «αναβιωτές» και οι «προχωρημένοι» και οι πιτσιρικάδες και η γερουσία, δεν ξέρω όμως πόσοι απ' αυτούς θα τους φιλοξενούσαν σπίτι τους...
Ως γνωστόν αυτοί οι Τεξανοί απόγονοι των 13th Floor Elevators δεν έχουν παρουσιαστεί εδώ για να μας δείξουν πως θα βάλουμε τα πράγματα σε τάξη. Σκοπός τους ήταν από την πρώτη στιγμή της εκθαμβωτικής τους παρουσίας να εξασκήσουν την τέχνη της λοξοδρόμησης, να ανοίξουν δρόμους προς το χάος και να... σπάσουν πλάκα με τις βρόμικες φάρσες

τους. Δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε ποιές τελικά είναι οι καταβολές των Butthole Surfers, είναι *τόσο* ανατρεπτικοί... προσωπικά πάντα πίστευα ότι έχουν κάτι από το πνεύμα του Σαν Φραντσίσκο, ίσως γι' αυτό και να μ' ενθουσίασε το "Hairway To Steven": από τις πιο κραυγαλέες απόπειρες διεύρυνσης της αντίληψης για το ροκ εν ρολ, ποτέ κατάργησής του και σίγουρα όχι αποπομπής του από τη δύσκολη εποχή που διανύουμε. Ένα πρώτα απ' όλα αισθητικό αριστούργημα απ' αυτά που είχαμε συνηθίσει κάποια χρόνια πριν, τουλάχιστον κάτω απ' τις διανοητικές καταστάσεις που οι ίδιοι οι Butthole Surfers το αντιμετώπισαν. Αν ο Κάπτεν Μπίφχαρτ έκανε πιο πολύ παρέα με τους Grateful Dead κάτι τέτοιο θ' αντιμετωπίζαμε.
Το γκρουπ που απέδειξε ότι δεν είναι απαραίτητο να είναι κανείς γνωστικός για να πειραματισθεί πάνω στα όρια της ανθρώπινης σχέσης με το χρόνο.
Έτσι γίνεται πιο φιλική και η διάθεση του πειραματόζωου.

Αιμίλιος Κατσούρης

DAYDREAM NATION
SONIC YOUTH

Ήταν βέβαια οι δυο συναυλίες τους στο «Ρόδον» στις αρχές Οκτώβρη. Η δεύτερη ειδικά... Θεέ μου, με πόση απλότητα και χιούμορ εξαπολύεις κάτι ώρες απροειδοποίητα κατά πάνω μας την Αποκάλυψή σου! Είναι και οι προηγούμενοι δίσκοι τους βέβαια. Κομμάτια Βινύλιου Πυρπολημένα Από Ψυχή. Τίποτα λιγότερο.
Έπρεπε λοιπόν να το περιμένουμε. Τούτη η απόλυτη *ωριμότητα* που σου κόβει την ανάσα και που ακούει στ' όνομα Έθνος Του Ονειροπολήματος είναι το φυσιολογικό επόμενο βήμα για τους Sonic Youth.
Ένα τέτοιο συγκρότημα, που χτίζει την εξαίσια αισθαντικότητα του εκφραστικού του ορυμαγδού με τη μαρμαρυγή της καρδιάς του και τα ξεριζωμένα σπλάχνα του, τι άλλο θα μπορούσε να κάνει;
Και πάλι όμως... Στέκεσαι και γαληνεύεις, το μυικό και το νευρικό σου σύστημα ηρεμούν, σταματάνε οι ενδοεκκρίσεις - όλα παραχωρούν ζωτικό χώρο στο αίμα που βράζει, βράζει τραγουδώντας. Μόνο το αίμα και μόνο ο βρασμός του μπορεί ν' ακροαστεί τους ήχους, κι όμως πάλι κάτι περισσεύει.
Πόσες εκατοντάδες, πόσες χιλιάδες βαθμών παραπάνω, ποιές θερμοκρασίες είναι σε θέση να χορέψουν ισότιμα με αυτό το αβυσσαλέο Πάθιασμα, μ' αυτήν την τιτανική Ένταση, μ' αυτήν την υπαρξιακή Απόγνωση, μ' αυτήν την κοινωνική Στράτευση, μ' αυτόν τον Ήλιο που γελάει σ' όλα τα χρώματα, στην απουσία τους και την παρουσία τους μαζί; Ποιά γλώσσα νέα, χειμαρρώδης, οργιαστική, καννιβαλιστική και ουράνια ν' αρθρώσει το αλφάβητο τούτης της λάβας;
Θέλετε απάντηση; Οι παραπάνω ταπεινές φράσεις λίγα μπορούν να δώσουν. Οι καίριες παρατηρήσεις του Ν. Τριανταφυλλίδη στην κριτική του τ. 190 κάτι

περισσότερο. Η ίδια η μουσική όμως του "Daydream Nation" θα σας καταστήσει κοινωνούς αυτών που η φτώχια των λέξεων αδυνατεί να περιγράψει. Θα σας μιλήσει την ώρα που θα μπαίνει μέσα σας. Όχι την ώρα που θα την ακούτε, αλλά την ώρα που θα σας κατακλύζει και θα σας κουρσεύει. Φροντίστε εσείς γι' αυτό. Κάθε πόρος της ψυχής σας και του κορμιού σας να λαχταράει τη γονιμότητα! Νά 'στε ανοιχτοί σαν τ' αρχιπελάγη και ουσιαστικοί σαν τους Ήχους Της Νιότης!
Γαζέλες συγκρούονται με τσακάλια έως το θάνατο. Ανάσταση. Έρωτας. Θέωση. Σταλάζει Αίμα. Ετοιμαστείτε για τη Νιότη Των Ήχων!

Νίκος Διαμαντόπουλος

THAW
FOETUS INTERRUPTUS

Thaw: τήξις και λιώσιμο, τήκομαι και λιώνω. Thaw: η νέα ολοκληρωτική δημιουργία του ιδιοφυούς εμβρύου, μια θορυβώδης κοσμογονία που ταυτίζεται με τη συντέλεια του κόσμου. Ο Τζιμ Θέργουελ σου δίνει την εντύπωση μιας εξωγήινης αμαξοστοιχίας με σπασμένα φρένα που διασχίζει τη ροκ χώρα με υπερβολική ταχύτητα σαρώνοντας τα πάντα στο πέρασμά της. Τίποτα δεν έμεινε όρθιο, ο Foetus κατασπάραξε το ροκ, λεηλάτησε το θόρυβο, διέφθειρε τη δημιουργικότητα. Αν πίστευα στη μεταφυσική θα έγραφα πως ο Τζιμ Θέργουελ είναι η μετενσάρκωση του Βάγκνερ.
Το "Thaw" είναι ένα βήμα παρακάτω από τα "Hole" και "Nail". Το ηφαίστειο έσκασε από το κακό του και η λάβα τρέχει στις 33 στροφές. Το σπυρί έσκασε και ακολούθησε η πλημμυρίδα του κακού. Μόνο αν συνειδητοποιήσεις πως όλα αυτά τα κάνει ένας άνθρωπος μόνος του παίρνεις μια γεύση του μεγαλείου που κρύβεται πίσω από τις θορυβώδεις τελετουργίες για την κατάρρευση του Δυτικού Πολιτισμού. Η αλαζονία είναι η μοναδική άμυνα του Τζιμ Θέργουελ που, καθώς φαίνεται, η μοναδική αναγκαία προϋπόθεση της ύπαρξής του είναι η έλλειψη μέτρου, η ένταση, το τρέκλισμα, η υπερβολή, η υπέρβαση

οποιουδήποτε ορίου. Τίποτε δεν μπορεί να τον σταματήσει. Ο κίνδυνος είναι μια λέξη άγνωστη σ' αυτόν. Αποτέλεσμα: Ένα αχόρταγο, σαρκοφάγο έργο που

απειλεί να κατασπαράξει ολόκληρον τον κόσμο, μια μεταβιομηχανική συμφωνία γεμάτη ανικανοποίητα ένστικτα και παραμορφωμένες νευρώσεις, ένας δίσκος προσβεβλημένος από τη θηριωδία και το θάνατο. Οι δίσκοι του Foetus θα περάσουν στην ιστορία της ανθρώπινης δημιουργίας σαν τα μεγάλα έργα που γεννήθηκαν σε μια εποχή ύστατης παρακμής.
Στο φινάλε του άλμπουμ ο Τζιμ Θέργουελ προτρέπει τους θνητούς να προσευχηθούν για το θάνατό του μέσα σε ένα οργιώδες κιθαριστικό πανδαιμόνιο. Ο δημιουργός, συνειδητοποιώντας ότι είναι περιστοιχισμένος από ανικανότητα, κόβει τους δεσμούς με την ανθρωπότητα και μπαίνει στην τροχιά της αιωνιότητας. «Μπορούσα να δω την αιωνιότητα» καυχιέται ο Foetus προκαλώντας το Θεό. Εμείς τον πιστεύουμε.
Δεν ξέρω που θα καταλήξει ο Foetus. Το ταξίδι του μου θυμίζει την ιστορία του Ιπτάμενου Ολλανδού, αυτού του φαντάσματος των ναυτικών που έχει καταδικαστεί από το Θεό και τριγυρνάει στις φουρτουνιασμένες θάλασσες χωρίς να βρει ησυχία. Ο Foetus διεγείρεται από την αιμορραγία του. Είναι ικανός να κατασπαράξει τον εαυτό του, σαν τον καρχαρία που διπλώνεται στα δύο και δαγκώνει το πτερύγιό του. Προσεύχομαι για την ψυχή του και του εύχομαι να πιάσει τόπο η μοναδική του ύβρις στο πρόσωπο των ανθρώπων.

Νίκος Τριανταφυλλίδης

MODERN LOVERS '88
JONATHAN RICHMAN AND THE MODERN LOVERS

Το πρώτο πράγμα που νιώθει κανείς ακούγοντας το "Modern Lovers '88" είναι μία δυνατή ανακούφιση. Με τον καιρό και με τις συχνές ακροάσεις το γλυκό αυτό συναίσθημα δίνει σιγά - σιγά τη θέση του στο θαυμασμό. Όπως ακριβώς συμβαίνει και με τις ταινίες των Αδελφών Μαρξ.
Ο Τζόναθαν Ρίτσμαν είναι ένας δικός μας φίλος. Το ξέρουμε πια αυτό, είναι ένας Ευρωπαίος στην Αμερική. Από τη μια έχει τις εμπειρίες ενός τυπικού περιπλανώμενου του νέου κόσμου αλλά από την άλλη διαθέτει και την παιδεία ενός ανήσυχου Ευρωπαίου διανοούμενου (αναφορές σε μουσεία, ζωγράφους, ταινίες κ.λπ.). Μη φανταστείτε τίποτα το εξωφρενικό. Στην περίπτωση του Ιωανάθαν αλλού βρίσκεται το νόημα. Από δίσκο σε δίσκο - και οι μικροαποτυχίες μέσα - ξεψαχνίζει μερικές από τις καθημερινές αλλά ουσιαστικές διαστάσεις τόσο του εσωτερικού μας κόσμου όσο και του κοινωνικού περίγυρου. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι, περισσότερο ίσως από κάθε άλλο σύγχρονό του, επιμένει σε μια αθώα σε γενικές γραμμές αντιμετώπιση των παραπάνω διαστάσεων. Είναι πράγματι σπουδαίο το πως χρησιμοποιεί τις εμπειρίες και τις πληροφορίες ενός ενήλικου μέσα από τα μάτια και τη διάθεση ενός μικρού παιδιού. Το συγκλονιστικό όμως στην όλη ιστορία είναι η απόλυτη ακρίβεια με την οποία οργανώνει το μικρό του όνειρο.
Στο "Modern Lovers '88" η μεταφορά των Drifters, των Velvets και του ευρωπαϊκού προπολεμικού τρα-

γουδιού στο σήμερα είναι απίστευτη. Οι συνθέσεις του δίσκου, μολονότι βομβαρδίζονται ακατάπαυστα από κιθαριστικά και φωνητικά σχήματα περασμένων καλών εποχών, αποτελούν μία από τις πλέον συμπαγείς προτάσεις για ροκ εν ρολ του σήμερα. "Modern Lovers '88". Ρεαλισμός και όνειρο. Η μαγεία τρυπώνει ακόμη στ' αυλάκια των δίσκων. Ή τουλάχιστον των κλασικών.

Πασχάλης Μουχταρίδης

THE TENEMENT YEAR
PERE UBU

Το "The Tenement Year" είναι από κείνα τα μηνύματα που αν τα αντιμετωπίσεις με την απαιτούμενη σοβαρότητα και προσοχή, αν δεν αλλάξουν την ίδια τη ζωή σου, θ' αλλάξουν τουλάχιστον τη στάση σου απέναντί της. Κι αυτές δεν είναι κουβέντες του αέρα. Ας γίνουμε όμως συγκεκριμένοι· αν το ροκ εν ρολ έκανε μια σημαντική δήλωση σχετικά με την ύπαρξή του μέσα στο 1988, αυτή ήταν η δήλωση της υπέρβασης της ύπαρξής του. Σας φαντάζομαι να δυσανασχετείτε υποψιαζόμενοι μερικές επιπλέον μεμψιμοιρίες περί «θανάτου του ροκ» κι άλλες συναφείς πεσιμιστικές κλάψες, αλλά δεν είναι αυτή η πρόθεσή μας. Άλλωστε (κι όποιος δεν το παραδέχεται εθελοτυφλεί) στις μέρες μας, μέρες προσωπικών διαφυγών και μονοθέσιων σωσίβιων λέμβων, το ροκ εν ρολ πεθαίνει με το τέλος κάθε συναυλίας, με κάθε πέρασμα της βελόνας στο αχάρακτο, λείο βινύλιο του τέλους του δίσκου, κοντολογίς με το πέρας κάθε επαφής του ακροατή με το μουσικό μέσο - ζωντανό ή κονσερβαρισμένο. Γιατί η καθημερινή μας ζωή είναι ίδια μ' αυτήν του απρόσωπου γείτονα, ευθυγραμμισμένη στις επιταγές της κοινής συμβίωσης μέσα σε μια πόλη - μυρμηγκοφωλιά και μετά από τόσες φορές που σπάει κανείς τα μούτρα του, μετά τόσες διαψεύσεις δεν μπορεί παρά να φορέσει κι αυτός τη μάσκα του μυρμηγκιού και να κυκλοφορεί κοινότυπος, καθημερινός, απαρατήρητος στους πολυσύχναστους δρόμους ξέροντας όμως πως κάτω απ' τη μάσκα κρύβεται πάντα ο παλιός ηττημένος ιδεολόγος που θα ζει τις στιγμές της πνευματικής του ανάτασης με λίγους δίσκους και λίγες συναυλίες, μια βαθιά αναπνοή κι έπειτα πάλι τα κεφάλια μέσα. Έτσι έχουν τα πράγματα φίλε αναγνώστη· κι έτσι είχαν εδώ και αρκετό καιρό, μόνο που τελευταία κάτι άλλαξε, όχι σε συλλογικό επίπεδο αλλά σε επίπεδο μέσου. Το ροκ εν ρολ έτσι όπως το γνωρίσαμε να λειτουργεί τα τελευταία 30 χρόνια, φαίνεται πια αδύναμο έστω και να επαναληφθεί χαριτωμένα. Άρα πρέπει να ψάξουμε κάπου πέρα από αυτό. Κι αυτό δεν είναι κάτι που το λέμε εμείς, είχαμε πέρυσι δύο παρέες βετεράνων που το πιστοποίησαν: τους Wire και τους Pere Ubu. Οι Wire απλά γιόρτασαν στο "A Bell Is A Cup" κάποιο τέρμα, όμοια όπως όταν πρωτοεμφανίστηκαν είχαν γιορτάσει μιαν αφετηρία. Δεν πήγαν παραπέρα κι ούτε δικαιούμαστε να τους κατηγορήσουμε γι' αυτό, η συνειδητοποίησή τους μας

αρκεί με το παραπάνω. Δήλωσαν αξιοπρεπείς ότι, κύριοι, αυτό ήταν, μια δεκαετία προσπαθειών δεν δικαιώθηκε, ίσως μια άλλη φορά, κάπου αλλού, κάπως αλλιώς.
Οι Pere Ubu όμως επανήλθαν με *άποψη*. Πήραν το ταλαιπωρημένο σώμα του ροκ εν ρολ, το έγδυσαν από τα εξεζητημένα φορέματα, το ξεφόρτωσαν από τα μαλάματα και τα φο - μπιζού, το καθάρισαν από τα αρώματα και το μέικ - απ κι άρχισαν να καρφιτσώνουν πάνω του θραύσματα ρυθμών, τιτιβίσματα βραχνιασμένων συνθεσάιζερ, ιεραρχημένο θόρυβο, μικροφωνισμούς, παρεμβολές προηχηγραφημένης ναυτίας περασμένης από στούντιο - μπλέντερ, ηλεκτρονικούς κοχλασμούς, στραγγαλισμένα σαξόφωνα, δημιουργώντας ένα μπάσταρδο σάουντρακ για ημιυπόγεια με ηλεκτρονικά παιχνίδια που ταΐζονται με κέρματα απ' τις εξαργυρωμένες κατακτήσεις τριών ηλεκτρικών δεκαετιών.
Ναι, είναι η «Παγκόσμια Δόνηση», η ακυρωμένη επίκληση της επικοινωνίας «Μίλησε Σε Μένα», ο οριστικός αποχαιρετισμός «Πες Αντίο», οι άχρηστες τεχνικές κατακτήσεις «Έχουμε Την Τεχνολογία», ναι κύριοι Τόμας και Κάτλερ, ακόμα κι αν το μπάσταρδό σας δεν αναθρέψει ποτέ τους απογόνους που ευελπιστούμε να αποκτήσει τα έχουμε όλα τα παραπάνω, είναι κατάκτηση και τίμημα της δεκαετίας μας. Αυτό που δεν έχουμε είναι τι να κάνουμε όταν ο δίσκος τελειώνει κι αναγνωρίζουμε ξανά στο πρόσωπό μας τη μάσκα του μυρμηγκιού, δεν έχουμε τι να κάνουμε εκτός από το να βάλουμε το δίσκο να παίξει απ' την αρχή, να καλπάσουμε πάνω του βουστροφηδόν, ιππεύοντας τους ρυθμούς του, νοσταλγικοί, ψύχραιμοι και συμφιλιωμένοι με τους καιρούς. Δεν έχουμε τι άλλο να κάνουμε γιατί δεν γίναμε μουσικοί αλλά γραφιάδες. Δεν έχουμε παρά να περιμένουμε.

Σπύρος Αλεξόπουλος

IF I SHOULD FALL FROM GRACE WITH GOD
THE POGUES

Με φόντο την αδιάφορη άγνοια των καιρών μας, οι Pogues στήνουν μεθυσμένους χορούς γύρω από φωτιές που ανάβουν στα δρομάκια μιας καρδιάς που κοιμάται τον ύπνο του φοβισμένου: στην καρδιά της θλίψης του δυτικού ανθρώπου.
Σ' αυτόν το δίσκο τους, ένα τα - μέσα - έξω μπουρλότο σ' ό,τι προηγούμενο έχουν κάνει, το πλήθος (οχτώ συν οχτώ) των άλικο - ολικών αραδιάζει περήφανα τη στριγγλιάρικη μουσική του: ατόφια ιρλανδική εθνική μουσική παιγμένη με μανιασμένο μπητ και περασμένη μέσα από μισοχαλασμένους ενισχυτές. Εδώ, εξηλεκτρισμός δεν σημαίνει εκπολιτισμός, αλλά εξαγρίωση - δηλαδή εξανθρωπισμός. Το πόσο αταίριαστη είναι αυτή η μουσική με την καθημερινότητα μας, φαίνεται από την καταστροφή που μπορεί να προκαλέσει στις διαφυγές απ' αυτήν την καθημερινότητα - αυτά τα δύο πάντα μοιάζουν μεταξύ τους: φανταστείτε ένα μέσο πάρτι. Στο πλατό σκάει μύτη ο δίσκος των Pogues. Μετά σκάνε τα ηχεία, και μετά οι καλεσμένοι σκάνε από αμηχανία. Δεν είναι εύκολο να συντονιστείς μ' αυτήν την ολοκληρωτική φιέστα, που πυροδοτείται από δάκρυα και τρέφεται από μαύρες μνήμες και που ούτε για μια στιγμή δεν ξερνάει πάνω σου, αλλά αγκιστρώνεται μέσα σου και σε τραβάει στο παρελθόν. Οι ιστορίες που διηγούνται οι Pogues, χρωματισμένες με περίεργα φλάουτα και πίπιζες και μπάντζα, σε φυλακίζουν σε κάτι που μοιάζει μ' έναν 19ο αιώνα, τότε που τα «Με πορτοκάλι Σεβίλλης» στις ετικέτες των λικέρ σήμαιναν όντως σπανιόλικο φρούτο και δεν ήταν ένα ψευδεπίγραφο γοητείας. Ακόμα κι όταν καταπιάνονται με τον ιρλανδικό σπαραγμό, αυτό γίνεται μ' έναν τρόπο που δεν ανήκει στο σήμερα. Από κει και πέρα το χάος, δηλαδή η μαγεία: ξεχασμένες εικόνες δρόμου και πεζοδρομίου, καλέσματα σε απαγορευμένα γλέντια κι ανυπόληπτα κατατόπια, ανατριχιαστικές ιστορίες για να τρομάζουν τα μικρά παιδιά και να λυτρώνονται τα μεγάλα.

Φοβάμαι μήπως αυτή η μουσική - κι η άποψη ζωής που κουβαλάει και ξεφορτώνει - δεν έχει να πάρει τίποτε από τα λίβινγκρουμ των ποντικών με τις γκρί-

ζες ψυχές. Έχει όμως να δώσει, έστω και λίγα από τα αμέτρητα που έχουμε χάσει. Κι αν αυτό το «λίγα» σας φαίνεται υποτιμητικό, κάνετε λάθος: Οι διάφοροι Στρατοί Σωτηρίας που χαίρουν της εμπιστοσύνης μας όλο παίρνουν και κανείς δεν σκέφτεται ποτέ να δώσει. Ρήση του Άλεξ Χάρβεϊ, που έχει πεθάνει καιρό τώρα. Αυτό σημαίνει πως είχε όλο το χρόνο να διαλέξει το διάδοχό του. Και τον διάλεξε.

Αλέκος Παπαδόπουλος

THE STARS WE ARE
MARC ALMOND

Ο μικρόσωμος ναύτης έσπρωξε διάπλατα τα πορτόφυλλα και καπνός, αλκοόλ και ιδρώτας τον κατάπιαν. Στον πάγκο παράγγειλε Μπλάντι Μαίρη και πέταξε ένα κέρμα. Πάρα πέρα σουρωμένοι ο Έλβις, ο Άγιος Ζενέ και άλλοι ενώ ο Ρεμπό πάνω στο τραπέζι απάγγειλε και ο Τρούμαν Καπότε έβαζε «μπρα ντε φερ» με τον Φεντερίκο. Μπροστά στην πίστα ο Χουντίνι κατάπινε καρφιά δεμένος με χρυσές αλυσίδες και στο ολοφώτιστο πάλκο ο Μπρελ έπαιζε φλαμένκο κάνοντας διφωνίες με τον Τζιν Πίτνεϊ έχοντας χορωδία τους Walker Brothers και ενορχηστρωτές τους κ.κ. Τζον Μπάρι και Κουρτ Βάιλ... «Που βρίσκομαι άραγε, στη Νέα Υόρκη, στο Άμστερνταμ, στη Βαρκελώνη ή στην Κωνσταντινούπολη;». Άλλαξε γρήγορα σκέψη στράγγιξε το ποτήρι του και άρχισε να διαβάζει στο «Λεξικό Των Αγγέλων» το λήμμα «Εν Ψυχρώ»... Ώσπου ήλθε και η σειρά του να τραγουδήσει αγκαλιά με τη Νίκο ντυμένη στα λευκά για τα φιλιά που καίνε και καταστρέφουν ψυχές. Και ήταν

τόσο φλογερή η ατμόσφαιρα που φωτιά άναψε στη σάλα και αναστατωμένοι οι πελάτες φτερούγισαν εδώ και 'κει. Μια πάχνινη σκάλα τους έστειλε κατευθείαν στ' αστέρια, και έμεινε μόνο ο μικρόσωμος ναύτης παρανάλωμα του πυρός που ο ίδιος είχε προκαλέσει. Στον τόπο του μαρτυρίου του βρέθηκε μια βελούδινη καρδιά που ανοίγοντας αποκάλυψε ένα μεγάλο αιμάτινο διαμάντι...

Υ.Γ.: Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στον κύριο Τριανταφυλλίδη και συγκεκριμένα στο τεύχος 189 του ΗΧΟΥ.

Αντώνης Φράγκος

TANGO: ZERO HOUR
ASTOR PIAZZOLLA
AND THE NEW TANGO QUINTET

Δεν ξέρω τι έννοια δίνει στο «να υποφέρεις» ο Ενρίκο Φερνάντεζ στο σημείωμά του. Συλλαμβάνω μια φευγαλέα εικόνα της «ώρας μηδέν», εκεί που τα νεύρα αγγίζουν το όριό τους στην αναμονή ενός συμβάντος οριακού.

Σιωπή, ακινησία, υπερένταση, «κύματα βαθιάς ανησυχίας πλησιάζουν το ένα μετά το άλλο, με κάθε σπασμό του μπαντονεόν», «ο χρόνος στροβιλίζεται προς τα μπρος και προς τα πίσω», «κάτι πάλλεται, μια φλέβα κάτω απ' το δέρμα σου», «βρίσκεται μέσα σου τώρα, αυτό το μικρόβιο του μπορντέλου, αυτή η ικανοποίηση που δένεται τόσο στενά με την οργή και με τη θλίψη», «μη σε νοιάζει, η ζωή σου βρίσκεται σε κίνδυνο», «θυμίσου τις οδηγίες σου, άκου με προσοχή, και υπόφερε, γαμ..., αυτό είν' το τανγκό».

Συμβαίνουν πράγματι, όλ' αυτά... Αυτό είν' το τανγκό - ναι, αυτό είναι. Αλλά «αυτό» είν' και πολλά άλλα ακόμη, «αυτό» είν' η ζωή η ίδια απ' το πρώτο κιόλας λεπτό που μπήκε στη μέση η μουσική, κάποια μουσική, κάποιο λεπτό που κάποια μουσική απέκτησε κάποια σημασία άλλη απ' τη σημασία που είχε μέχρι τότε η ζωή... Και «αυτό», είν' ο καθένας μας, μέσα στο τανγκό, έξω απ' το τανγκό, μακριά ή και σε άλλες αισθαντικές σφαίρες - το «άλλο» είναι τόσο γνώριμο που κανείς δεν το συλλαμβάνει πια σαν «άλλο». Δεν ήταν γνώριμο· *έγινε* γνώριμο. Τό 'κανε η μουσική γνώριμο και η μουσική, κάποια μουσική, κάποιο λεπτό, ήταν το τανγκό, είναι το τανγκό αλλά ήταν κάτι άλλο, ήταν και είναι το τανγκό και μαζί ήταν κάτι άλλο και είναι κάτι άλλο και είναι και ήταν και θα είναι η μουσική. Την «ώρα μηδέν», το «άλλο» γίνεται μουσική. Το όποιο «άλλο». Το «άλλο» εκείνης της στιγμής, το «άλλο» που συμβαίνει, το «άλλο» που ίσως συνέβαινε αν..., το «άλλο» που θα συμβεί όταν, το «άλλο» που θά 'πρεπε και το «άλλο» που μακάρι να συμβεί, το «άλλο» που πιστεύουμε και το «άλλο» που θέλουμε να πιστέψουμε ότι συμβαίνει. Το «άλλο» της μουσικής.

Και τι με νοιάζει αν τανγκό + τραγωδία + κωμωδία + πορνείο = το νέο τανγκό. Δεν το ξέρω το τανγκό, δεν τη γνωρίζω την τραγωδία παρά ως μέρος της και επομένως την αγνοώ ως θεατής, θέλω και την αγνοώ, δεν τη γνωρίζω την κωμωδία παρά στο βαθμό που εγώ την ορίζω και επομένως την αγνοώ ως θεατής, δεν μπορώ παρά να την αγνοήσω. τα πορνεία της Αργεντινής ανήκουν στην Αργεντινή και δεν ανήκουν σε μένα, δεν ανήκουν στον κόσμο μου και επομένως θέλω και τα αγνοώ και δεν επιθυμώ να τα κατανοήσω - και επομένως δεν γνωρίζω, δεν καταννοώ, δεν επιθυμώ να γνωρίσω και να κατανοήσω το Νέο Τανγκό. Επιθυμώ να ξεχάσω όσα μου γνώρισε το Νέο Τανγκό. Επιθυμώ να ξεχάσω τον ήχο του Άστορ Πιατσόλα. Γιατί μου θύμισε αυτό που ποτέ πια μα ποτέ πια δεν θά 'πρεπε να με κυβερνά: τη λατρεία του πάθους, τον εξαγνισμό μέσ' απ' την παραδοχή, την εικόνα της απόλυτης ομορφιάς. το εγώ σαν κομμάτι αναπόσπαστο και τυχαίο αυτής της εικόνας, τη δύναμη που μεταμορφώνει την εικόνα σε ζωγραφιά, και τη ζωγραφιά σε σκέψη. Και τη σκέψη σε λατρεία. Αυτό που ποτέ πια. Αυτό το τόσο ανθρώπινο, και γι' αυτό και τόσο άπιαστο και μακρινό. Τόσο μακρινό, που η θύμισή του να σε προσβάλλει. Και να σε ταπεινώνει.

Αργύρης Ζήλος

CIVILIZATION AND ITS DISCOTHEQUES
FIBONACCIS

Οι Fibonaccis είναι ένα από τα πιο ιδιόρρυθμα και μοναδικά γκρουπ που ξεπήδησαν από την έντεχνη σκηνή του νιού γουέιβ του Λος Άντζελες το 1981, οπότε και έδωσαν την πρώτη τους συναυλία σαν τρίο. Ο ήχος τους κυριαρχείτο από ένα φτηνό κίμπορντ που νόμιζες πως έπλεκε έναν ανάλαφρο ιστό αράχνης γύρω από τη χαρακτηριστική φωνή της Μάγκι Σονγκ. Μ' αυτήν τη σύνθεση (Ρον Στρίνγκερ, Τζον Ντεντίνο, Μάγκι) ηχογραφούν το 1982 ένα E.P. με επτά κομμάτια και με τίτλο που διδάσκει την προφορά του ονόματός τους "fi-bo-na-chez". Ο ήχος τους είναι σχεδόν σχιζοφρενικός: ένα... αφαιρετικό μίγμα Ρότα, Μορικόνε, Χατζιδάκι και Κουρτ Βάιλ. Ακόμα πιο αλλοπρόσαλλη είναι η διασκευή σε καρτούν του "Purple Haze" για τη συλλογή "Radio Tokyo Tapes Vol 2". Ακολουθεί ένα μάξι σιγκλ - όπου διασκευάζουν το θέμα του «Ψυχώ - και στη συνέχεια μια περίοδος σιωπής που σπάει στα τέλη του 1986 οπότε και κυκλοφορούν 5 καινούργια και αρκετά διαφορετικά κομμάτια τους στο σάουντρακ της ταινίας "Terror Vision". Ο κιθαρίστας και μπασίστας Ρον Στρίνγκερ έχει αποχωρήσει από το γκρουπ ενώ εν τω μεταξύ προσχώρησαν οι Τζον Μπεράρντι στα ντραμς και Tom Corey στις κιθάρες. Οι Fibonaccis που έχουν συμμετάσχει και σε άλλα σάουντρακ ("Android", "Slamdance", "Valet Girls") γίνονται παραδόξως λιγότερο κινηματογραφικοί στον ήχο τους που είναι πλέον αρκετά πυκνός και δομημένος σε πιο τραγουδιστικές φόρμες - έστω και αντισυμβατικές. Το "Civilization and Its Discotheques" που κυκλοφόρησε πέρυσι επιβεβαίωσε αυτήν την εντύπωση, μοιάζοντας αρκετά στο ύφος με το "Terror Vision".

Θεματολογικά οι Fibonaccis διαπραγματεύονται με σαρκασμό και σουρεαλιστική διάθεση - που πολλαπλασιάζονται όταν αντιλαμβάνεσαι ότι αυτή η σε μεγάλο βαθμό καρτουνίστικη μουσική αναφέρεται π.χ. σε δολοφονίες - το σχετικά πρόσφατο, και κυρίως το εγκληματολογικό, πολιτισμικό παρελθόν της Αμερικής σε αντιπαράθεση με το πολιτιστικό αντίστοιχο (ντισκοτέκ) που λειτουργεί σα βαλβίδα ασφαλείας. Το "Old Mean Ed Gein" είναι μια... επιστολή μιας έφηβης στον Τσαρλς Μάνσον σχετικά με τον καινούργιο της ήρωα τον Ed Gein, που τη μύησε στην ομορφιά των κοκάλων: "Dear Mister Manson, have you heard of or seen, a man from Wisconsin by the name of Ed Gein? You helped me discover the Beatles and Stones, but he turned me on to the beauty of bones".

Στο "Civilization and Its Discotheques" οι Fibonaccis παρουσιάζουν την πιο ολοκληρωμένη αποψή τους για το τραγούδι. Όχι τόσο σαρδόνια αφαιρετική

όσο στο πρώτο E.P. αλλά με μία εσωτερική οργάνωση που του επιτρέπει να κινείται με κοινό παρονομαστή τους Art Bears ή μάλλον τους News From Babel σε ένα φάσμα που περιλαμβάνει ενδεικτικά Σινάτρα, Γιαπωνέζικη μουσική, Renaisanse, Γουόλτ Ντίσνεϊ και Νίνο Ρότα. Καταφέρνουν μέσα από ένα σχεδόν τζαζ οργανικό μέρος να αντανακλούν μια καθαρά ποπ δυναμική που βασίζεται κυρίως στην έλλειψη σοβαροφάνειας που εμφανίζουν, στην ευέλικτη θεατρική φωνή της Μάγκι, στα καθαρά σουρεαλιστικά πλήκτρα του Ντεντίνο και στην ελλειπτικότητα που μετατρέπεται σε πυκνότητα αν δεις το σύνολο των οργανικών σχεδιασμών.

Οι ίδιοι οι Fibonaccis, για να διευκολύνουν τους δημοσιογράφους επινοούν διάφορες ετικέτες για τη μουσική τους όπως «Τσιρκοφελινική ορχηστρική μιούζακ από την κόλαση» και άλλα παρόμοια. Προσωπικά σταματώ εδώ, περιμένοντας νέα από τους Fibonaccis που αν όλα πήγαν καλά βρίσκονται κάπου κοντά μας, μεταξύ Ουγγαρίας και Γιουγκοσλαβίας αν δεν ηχογραφούν το δεύτερο δίσκο τους στην... Πολωνία όπως ονειρεύονται.

Τάσος Σακκάς

Λεξικό '89

Απάτη: Πολιτική, πολιτικοί.
Απογοήτευση: "Disintegration" (The Cure)
Απολογισμός: Κάνε τον, μην τον διαβάζεις.
Απόλυτο ποπ τραγούδι: "La la love you" (Pixies), "Saving The Seeds Of Love" (Tears For Fears), "Buffalo Stance" (Neneh Cherry)
Απομυθοποίηση: Βλέπε «Συναυλίες».
Άσιντ Πάρτι: Χαπάκηδες Εγγλέζοι στην κραιπάλη.
Εικαστικά: Δημόσιες σχέσεις.
Εταιρία: Σιγά μη διαφημίσουμε και τις εταιρίες!
Εθνικές μουσικές: Καταξίωση του γνήσια λαϊκού, που όμως ήταν γραφτό να επιτευχθεί σε μέρες άκρατου λαϊκισμού.
Ιδιώτευση: Συνείδηση και διαφύλαξη της ιδιαιτερότητας σαν ύστατη άμυνα.
Ίματζ: Χάσου κι εσύ στο χειροποίητο "ego trip" σου. Μπορείς!
Κατάρρευση: Τείχος του Βερολίνου, Ήχος του Λίβερπουλ.
Κουλτουριάρηδες: Κάτι τύποι που δεν χορεύουν στα πάρτι.
Μύθοι (1): Όχι άλλο κουτόχορτο.
Μύθοι (2): Ψωμί και αλάτι που ανταλλάξαμε με αναλύσεις και μείναμε φτωχότεροι.
Μ.Μ.Ε.: Εξτρεμιστικό θέατρο και τσίρκο.
Νοσταλγία: Πουλάει πολύ καλά.
Ντιζάιν: Το περιεχόμενο αποκτά το περιτύλιγμα που του αξίζει.
Πεζογράφος: Μιχάλης Φακίνος.
Ποιητής: Βαγγέλης Κάσσος.
Ποπ: Δροσερή, οικεία, αφελής, ευέλικτη.
Πρόκληση: Τα τσαρτ των «ανεξάρτητων» κυκλοφοριών.
Ροκ εν ρολ: Πλέον, ό,τι δηλώσεις.
Σαββατόβραδο: Όλα τα ρομπότ στην πίστα.
Συναυλίες: Βλέπε «Απομυθοποίηση».
Συνέντευξη: Πες μου αυτά που ήδη ξέρω για σένα.
Συλλογές: "Passion: Sources", "O Samba", "Positivety Elizabeth Street".
Τροβαδούροι: Το ουσιαστικό πρόβλημα της δεκαετίας που εξέπνευσε μαζί με το '89 δεν ήταν το αν οι καινούργιοι Zeppelin ήταν οι Butthole Surfers ή το ποιοί ήταν οι νέοι

Τοπ-10 λοιπόν γι' αυτήν τη χρονιά, για να είμαστε και στο πνεύμα της εποχής. Ή, μ' άλλα λόγια, πώς ο ΗΧΟΣ εφαρμόζει για μια ακόμη φορά τις δικιές του αλχημείες ενάντια στο κύριο ρεύμα της πληροφόρησης. Δέκα λίστες όχι μόνο τελείως διαφορετικές και γραμμένες η κάθε μία με διαφορετικό τρόπο, αλλά ούτε μία γραμμένη «σωστά». Ξαναγράφτηκαν όλες. (Αλήθεια, τι θα γίνει με κείνο το πριμ για τις αγγαρείες;).

Δέκα κείμενα με δέκα υπογραφές σε αλφαβητική σειρά και... το αποτέλεσμα. Φυσικά ακόμη πιο μεγάλο ενδιαφέρον έχει *η αίσθηση* που πηγάζει μέσ' απ' όλ' αυτά. Αυτήν όμως, θα την ανακαλύψετε πριν από εμάς.

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜ

Velvets και Stooges, αλλά το ότι δεν κατάφερε να ανδρώσει ούτε έναν Phil Ochs.
Υπερεκτεμημένοι και κακοντυμένοι: Stone Roses, Happy Mondays, Inspiral Carpets. Δεν θα φτιάξουμε με το ζόρι «σκηνή» στο Μάντσεστερ.
80's: Αντίο στη δεκαετία που υποσχέθηκε πολλά και διέψευσε ακόμα περισσότερα.

Σπύρος Αλεξόπουλος

1. "Doolittle" - Pixies
2. "Strange Angels" - Laurie Anderson
3. "In A Foreign Town" - Peter Hammill
4. "Sonic Temple And Court Of Babylon" - Brian Ritchie
5. "New York" - Lou Reed
6. "Ego Triping At The Gates Of Hell" - Louis Tillett
7. "Avalon Sunset" - Van Morrison
8. "The Sensual World" - Kate Bush
9. «Στη Λάμψη Του Φεγγαριού» - Έλλη Πασπαλά
10. "Luxor To Isna" - The Musicians Of The Nile
11. "The Seeds Of Love" - Tears For Fears
12. "Raw Like Sushi" - Neneh Cherry
13. "Fire In The Mountain" - Working Week
14. "Yellow Moon" - The Neville Brothers
15. "Scar" - Lush

• Louis Tillett

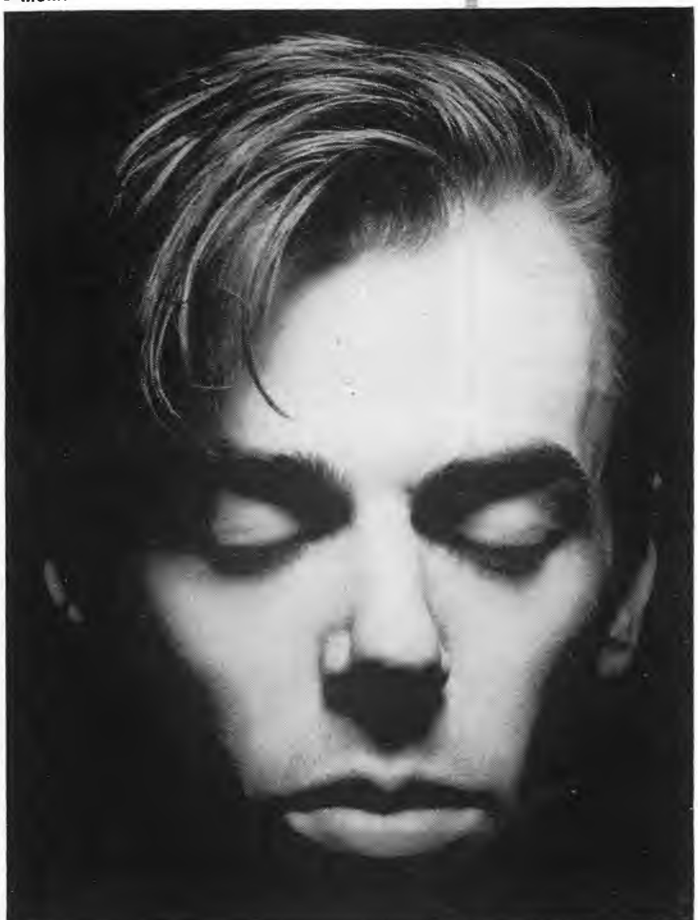

ΟΣ '89

Όταν καταρρέουν τα προσχήματα

Χρονιά κι αυτή, ε!
Έτσι να ξυπνάνε τα αίματα - κι ό,τι άλλο χρειάζεται ξύπνημα βέβαια!
Το θέμα είναι όμως πως χρειάζονται ξύπνημα πολλά, πάρα πολλά, σε τόσο ποικίλες και διαφορετικές μεταξύ τους κατευθύνσεις που και να τ' απαριθμήσεις μόνο χάνεις το λογαριασμό. Κι αν μιλήσουμε για το ποιά είναι αυτά που χρειάζονται σκούντημα ή ξανακοίταγμα και τι είδους θα' ναι αυτό το ξύπνημα, τότε θα δούμε πόσα απίδια βάνει ο σάκος. Με άλλα λόγια όχι μόνο στην ποικιλία των ανακατατάξεων και επανεκτιμήσεων αλλά και στο ζητούμενο του θάρρους και της ποιότητάς τους είναι που θα μετρηθεί του καθενός η σκέψη και η ειλικρίνεια.
Και πιο πολύ το αν έχεις κότσια να δεχτείς, πως κάθε απάντηση είναι ρευστή και σχετική. Τούτο το τελευταίο ιδίως: για να δούμε πόσοι άνθρωποι, ποιές ιδέες και ποιές εφαρμογές

• Momus

• Jan Garbarek

μπορούν ν' αναμετρηθούν με την απόλυτη λυδία λίθο, τη σχετικότητα.
Κι η μουσική; Αυτή κι αν υπόκειται στη σχετικότητα! Αυτή κι αν τρέφεται με το ασταμάτητο ψάξιμο: Χώρων, εκτιμήσεων, οπτικών γωνιών... Ψάξιμο γύρω μας, παντού, αλλά και μέσα μας. Πόσοι αλήθεια αντέχουμε μια φορά τουλάχιστον τη μέρα ν' αναρωτιόμαστε αν παραμένουν ανοιχτά τ' αυτιά μας; Εκεί είναι το πρόβλημα, εκεί ο διαρκής κίνδυνος, εκεί και ο αγώνας. Γιατί τα πάντα γυρω μας βρίθουν μουσικής και ήχων (άρα καλά πάμε! - να κι ο απολογισμός του '89, ησυχάσατε τώρα;): κοινωνικά σύνολα και μακρινοί σούπερ - νόβα, μεμονωμένοι άνθρωποι και ιδεολογικά συστήματα, καμπάνες εκκλησιών κάποια Ιουλιάτικα μεσάνυχτα στην Πάτρα στη συναυλία του Ερμέτο Πασκοάλ και μικρές λευκές φώκιες που παίζουν αμέριμνες στους πόλους χρωστώντας τη ζωή τους στις ανεξίτηλες βαφές που κοσμούν - δια χειρός Greenpeace - τη γούνα τους...
Πού είναι λοιπόν τ' αυτιά που θ' ακούσουν;
Καλή 10ετία!
Υ.Γ.: Δυό ειδικότερες, πιο προσγειωμένες - ελαφρώς! - επισημάνσεις:
α) Ο εξαίσιας μουσικότητας μονόλογος του Έρικ Μπογκοσιάν προς το τέλος της ταινίας του Όλιβερ Στόουν "Talk Radio". Συμπυκνωμένη σε τέσσερα - πέντε λεπτά της ώρας η ποίηση της ανθρώπινης φωνής, η ποίηση της ανθρώπινης υπόστασης, η ποίηση του τσακαλιού που μας τρώει τα σωθικά.
β) Το πραγματικά συναρπαστικό από πολλές απόψεις ελληνικό άλμπουμ. «Εν Πλω». Εκτός απ' τη μεθυστικότητα του ήχου του, σηματοδοτεί εν δυνάμει πάρα πολλά με τη μοναχική για τα δεδομένα της χώρας μας παρουσία του.

Νίκος Διαμαντόπουλος

1. **"Gododdin" - Test Department**
2. **"Rosensfole" - Jan Garbarek**
3. **"The King And Eye" - The Residents**
4. **"Chartres" - Paul Giger**
5. **"Disintegration" - The Cure**
6. **"Spy vs Spy" - John Zorn**
7. **"La Camorra" - Astor Piazzola**
8. **"Hans Der Luge" - Einsturzende Neubauten**
9. **"The Sensual World" - Kate Bush**
10. **"Each Man Kills The Thing He Loves" - Gavin Friday**
11. **"Acadie" - Daniel Lanois**
12. **"Pieces For Bandoneon" - Evan Lurie**
13. **"From the Ladle to the Grave" - Boiled In Lead**
14. **"Sing or Die" - Courage of Lassie**
15. **"Moss Side Story" - Barry Adamson**

Αποχαιρετισμοί

Έχετε γειά ντίσκο και μιας χρήσεως ποπ - κοπιάστε εθνικοί παλμοί και ήχοι περίεργοι που σε λίγο κανείς δε θα δίνει μία από πού ξεφυτρώνετε.
Καλό σας ταξίδι ρεμπέτικο, δημοτικό και μπλουζ - καλωσορίσατε ηλεκτρικοί βαρύμαγκες, σοφιστικέ βλάχοι, ψηφιακοί καουμπόιδες και χρυσόδετοι αγκιτάτορες με τό 'να χέρι στη σκανδάλη και τ' άλλο στο «πιτς» της κονσόλας.
Στο καλό φολκλοριστές, κλασικοί και εθνομουσικολόγοι - περάστε εμπειρικοί μεταμοντέρνοι με γλώσσα κατακτημένη απ' την εκφραστική της βάση ως την αισθητική της κορυφή, και δείξτε δια παντός πόσο αδιέξοδος, αφύσικος και αδύνατος είναι ο αντίστροφος δρόμος.
Αιωνία σου η μνήμη λαϊκό τραγούδι και βασανισμένες σου μορφές - να μας ζήσουν τα οράματα της διπλανής πόρτας και του πάνω και κάτω ορόφου που κανείς δε θα τα μάθει ποτέ.
Στον αγύριστο κόμματα και ουρλιαχτό της μάζας - χέρι με χέρι πια με τον ψίθυρο του δειλού, μοναχικού συμπεράσματος.
Αντίο φωνές όμορφες και πειστικές - καλώς να έλθετε συναισθήματα ανήσυχα και αντιφατικά.

• Spacemen 3

• Evan Lurie & Alfredo Pedernera

• Astor Piazzolla

Καληνύχτα ροκ εν ρολ - καλημέρα μουσική.

Αργύρης Ζήλος

1. **"The Rough Dancer and the Cyclical Night" - Astor Piazzolla**
2. **"Acadie" - Daniel Lanois**
3. **"Oilean / Island" - Micheal O' Suilleabhain**
4. **"The Love Songs" - Giant Sand**
5. **"La Camorra" - Astor Piazzolla**
6. **"Mesmerized By the Sirens" - Black Tape for a Blue Girl**
7. **"Rei Momo" - David Byrne**

8. "Under the Eye of Heaven" - LCO
9. "Hats" - The Blue Nile
10. "Ego Tripping At the Gates of Hell" - Louis Tillett
11. "My Father's Face" - Leo Kottke
12. "The Tender Yellow Ponies of Insomnia" - Deep Freeze Mice
13. "Rosensfole" - Jan Garbarek / Agnes Buen Garnas
14. "Next to Nothing" - Nicky Scopelitis
15. "The Cook, the Thief, his Wife and her Lover" - Michael Nyman

1989: Τότε που όλοι αποφάσισαν να πούνε την αλήθεια και για το ροκ εν ρολ

Από τα διασκεδαστικότερα χρόνια το 1989 αν σκεφτεί κανείς σε πόσους απολογισμούς της δεκαετίας εκτεθήκαμε όλοι μας μπροστά σε κάποιο έντυπο, ραδιόφωνο ή και μικρή οθόνη. Και τι δεν ακούστηκε!... Ήταν ανάγκη να συμβέσει το «μπουμ» των μέσων ενημέρωσης με το τέλος της δεκαετίας; Φυσικά και κυριάρχησε η γραμμή «πλουραλισμός - ρηχότητα - αμεσότητα», μια γραμμή την οποία κανείς δεν μπορεί ν' απορρίψει εξ ολοκλήρου, ούτε βέβαια να την χωνέψει κι εύκολα, και φυσικά και όλοι αγάπησαν όλους εκείνους που μισούσαν ως «ανόητοι φανατικοί». Είναι περίεργη η θέση μας: η ιστορία που γράφτηκε δίπλα μας αναμεταδίδεται με μοναδική ελαφρύτητα από ανίδεους ενώ κανείς δεν δίνει σημασία. Μήπως έτσι θα φτάσουμε στην εποχή του Υδροχόου; Ομολογώ ότι μπλοκάρω όταν απαιτείται η έκφραση μιας πρόβλεψης, η αναφορά στο παρελθόν σε λίγο πια θα εξαντλείται μ' ένα βίντεο - κλιπ - ντοκιμαντέρ. Μήπως είμαστε τόσο ευτυχισμένοι και δεν το παραδεχόμαστε;
Με το ροκ εν ρολ πέρυσι τα πήγαμε καλά, μου φαίνεται. Και εκεί βεβαίως διαπιστώσαμε όλοι τα συμπτώματα ενός ολόκληρου κόσμου που βιάζεται να προλάβει κάτι, να μη χάσει κάποιο διαγαλαξιακό στοίχημα ίσως, εκεί κι αν δεν εντοπίστηκε τόσες φορές η ανάγκη φρεσκαρίσματος, αλίμονο όμως αν δεν υπήρχε ακόμη στην πρωτογενή, φτηνή, επιθετική συσκευασία του. Αλίμονο αν δεν μπορούσε - ή δεν αρκούσε - να παραμείνει όπλο ανθρώπων του δρόμου ενώ υποδεχόμαστε τα '90s. Ευτυχώς αυτό που δρομολόγησε την εξέλιξη μέσα στο '89 ήταν η ανάγκη για μια ενέργεια απαλλαγμένη από προπατορικές δεσμεύσεις αλλά και από τη διάθεση κακόγουστων εγκεφαλικών «παντρεμάτων».
Μια ενέργεια άγρια και συχνά... εκκεντρική, ανατρεπτική, εγγυήτρια για την αποκάλυψη κολοσσιαίων αυθεντικών ταλέντων και την εκφραστική κορύφωση ήδη γνωστών.
Σπουδαιότερη «ροκ - κίνηση» για το '89 η... ενοποίηση του μετα-χάρντκορ με το χαρντ - ροκ και το μέταλ των '70s, το πανκ του '77, τον ήχο του Ντιτρόιτ, το γκαράζ - πανκ. Όλοι οι διανοούμενοι μαζί δηλαδή.

Αιμίλιος Κατσούρης

1. "Distemper" - The New Christs
2. "Playing with Fire" - Spacemen 3
3. "Key Lime Pie" - Camper Van Beethoven
4. "Blows your Mind" - Ben Vaughn
5. "Byram Lake Blues" - 13 Engines
6. "Brain Drain" - Ramones
7. "Buzz Factory" - Screaming Trees
8. "Mudhoney" - Mudhoney
9. "The Trinity Session" - Cowboy Junkies
10. "Automatic" - Jesus & Mary Chain
11. "Roadmouth" - The Fluid
12. "Umber" - Bitch Magnet
13. "1st LP" - Chris Cacavas & Junkyard Love
14. "Blind Ear" - Celibate Rifles
15. "Enquire Within" - The Steppes

Παίζοντας με τις αναλογίες

Δεν θα εντρυφήσω σε καταστροφικές μελλοντολογίες - ούτως ή άλλως πάντα επιβιώνουμε και από καταβολής κόσμου το μέλλον πάντα ήταν ενδεχόμενο, εναγώνιο, ξένο προς κάθε οπτιμιστική επαγγελία. Αλλά είναι Φλεβάρης, μήνας απολογισμών και η μόνη φορά μέσα στο χρόνο που μου επιτρέπεται να είμαι απροκάλυπτα αυθαίρετος. Θα πω λοιπόν εδώ ότι η ολοκληρωτική καλλιτεχνική έκφραση που είναι συμφιλιωμένη με τα πάντα και πάνω απ' όλα με τον εαυτό της μπορεί ίσως να μου κάνει που και που κάποιο ευχάριστο μασάζ στις αισθήσεις - αλλά δεν με ενδιαφέρει. Η μόνη μορφή έκφρασης όπου ίσως παίζονται ακόμα μερικά πράγματα για μας είναι η Προσωπική έκφραση. Πιστεύω ότι δέκα Πίτερ Γκάμπριελ, δέκα Μπόνο και είκοσι Σπρινγκστίν δεν κάνουν έναν Τζορτζ Κλίντον.
Για να το θέσω αλλιώς: μετά τον Μπίφχαρτ και τον Άλμπερτ Άιλερ οι εικόνες των καταπιεσμένων νέγρων απ' τις φυτείες που σκέφτονται τα βάσανα της φυλής τους και τραγουδάνε τα μπλουζ μόνο σαν καρικατούρες μπορούν πια να κυκλοφορούν στη σύγχρονη μουσική, γιατί ο μύθος διαλύθηκε και λειτουργεί πια χωρίς την ανάπλασή του και χωρίς νέα σύμβολα. Επιτρέψτε μου αυτό να το θεωρώ πολύ πιο σημαντικό από εκατό B.B. King. Ίσως όχι πιο έγκυρο, πιθανότατα όχι πιο... όμορφο, αλλά σίγουρα πολύ πιο ουσιαστικό. Για όλους μας.
Αποφάσισα στη λίστα να μη συμπεριλάβω μερικούς δίσκους που στη διάρκεια της χρονιάς πρότεινα σαν εξαιρετικούς - Neville Bros, Lou Reed, Daniel Lanois - εν μέρει εξ αιτίας των παραπάνω αλλά και γιατί εδώ οι επιλογές είναι πια καθαρά προσωπικές: τα άλμπουμ που ακολουθούν είναι αυτά που θα διάλεγα για να φτιάξω μια κασέτα που εγώ θα θεωρούσα αντιπροσωπευτική για ό,τι συνέβη μέσα στο 1989.
Μεταξύ μας, η επερχόμενη δεκαετία δεν με τρομάζει: υπάρχουν οι κύριοι και οι κυρίες που ακολουθούν, υπάρχουν πάντα οι Was (Not Was) που σε κάθε δισκογραφική έξοδό τους συμπυκνώνουν πάνω - κάτω όλα όσα μου άρεσαν στο Τοπ-40 των τριών τελευταίων δεκαετιών και στο σινεμά υπάρχει ο Κρόνενμπεργκ, οι αδελφοί Κοέν και ο Ντέιβιντ Λιντς.
Τουλάχιστον από πλήξη δεν πρόκειται να πάω.

Κώστας Λυμπερόπουλος

1. "Sing Or Die" - Courage Of Lassie
2. "i" - A.R. Kane
3. "A Way Of Life" - Suicide
4. "The Cinderella Theory" - George Clinton
5. "Tank Battles" - Dagmar Krause
6. "Life In Exile After Abdication" - Maureen Tucker
7. "Reluctant Hosts" - Non Credo
8. "The Trinity Session" - Cowboy Junkies
9. "E For Edward" - The Times
10. "Don't Stop The Night" - Momus
11. "Pieces For Bandoneon" - Evan Lurie
12. "Marc And Robert" - Les Rita Mitsouko
13. "One Of Our Girls (Has Gone Missing)" - A.C. Marias
14. "From The Laddle To The Grave" - Boiled In Lead
15. "Def, Dumb And Blonde" - Deborah Harry

Καλή σας όρεξη

Είναι μέσα στη δεκαετία του '80 που αποδείχτηκε ξανά η ευεργετική αλλά όχι και τόσο καθησυχαστική μόνιμη κατάσταση ρευστότητας της ανθρώπινης κοινωνίας. Το ότι χρειάστηκαν μόνο 45 χρόνια για να φτάσει στα όριά του και να καταρρεύσει το πολιτικοοικονομικό σύστημα του Ανατολικού Ευρωπαϊκού Χώρου, δείχνει πως οι ενέργειες του ανθρώπου γίνονται εφήμερες ακριβώς όταν αυτός θέλει να τις επιβάλλει για πάντα. Κι αν οι ντόπιοι ζουν αυτήν την κατάρρευση σαν Αποκάλυψη και Ανάσταση - και καλά κάνουν μιας και έτσι είναι γι' αυτούς - από λίγο μακριά αποκαλύπτεται κάπως πιο ωμά η πραγματική ιστορική διάσταση αυτής της αλλαγής: η αποτυχία ενός ακόμη πειράματος να βρει διάδοχο ο Homo Sapiens - για τον οποίο ο καπιταλισμός είναι το πιο πρόσφατο στάδιο εκσυγχρονισμού δομών που κυριαρχούν από πάντα και θα εξακολουθούν να κυριαρχούν όσο ο άνθρωπος θα συνεχίσει να γεννιέται με το θυμό στο αίμα του, όσο θα μπορεί να ζει μόνον έμμεσα, ξεζουμίζοντας μέχρι θανάτου τη ζωή από τους άλλους.
Έστω όμως και υπό αυτές τις δομές, είναι πολλά τα όσα συμβαίνουν που δείχνουν την ανθρώπινη φυλή να τραβά προς μια παγκοσμιότητα απαραίτητη για να μπορέσει κάποτε να ξεφύγει από τον ταλαίπωρο μητρικό πλανήτη. Μόνο που ό,τι κι αν συμβεί, όσο θετικά κι αν συμβεί, το αν θα το κλείσουμε το μαγαζί ή όχι θα το μάθουμε όταν οι βασικές πρώτες ύλες θα εξαντληθούν και οι άνθρωποι θα διαπιστώσουν αν τα τείχη τα γκρέμισαν για να μπορούν να συναντιούνται πιο εύκολα ή για να εξασκούνται με μεγαλύτερη ποικιλία στη σκοποβολή.
...Και είναι μέσα σ' αυτήν τη δεκαετία που η μουσική κατάφερε ν' αναγορευτεί σε υπέρτατο μαζικό, άμεσα ηδονιστικό καταναλωτικό αγαθό - εκεί ψηλά μαζί με το σεξ και το φαγητό. Εκτός απ' αυτό, ελάχιστα άλλα κατάφερε.

Αλέκος Παπαδόπουλος

1. "i" - A.R. Kane
2. "Egotripping At The Gates Of Hell" - Louis Tillett
3. "Cairo" - Στάμος Σέμσης
4. "Yellow Moon" - Neville Brothers
5. "Pieces For Bandoneon" - Evan Lurie
6. "Sing Of Die" - Courage Of Lassie
7. "Spike" - Elvis Costello
8. «Εν Πλω» - Εν Πλω
9. "Rei Momo" - David Byrne
10. "The Trinity Session" - Cowboy Junkies
11. "New York" - Lou Reed
12. "Don't Stop The Night" - Momus
13. "Oranges & Lemons" - XTC
14. "Neither Fish Nor Flesh" - Terence Trent D' Arby
15. "Doolittle" - Pixies

Ιδιωτικά παραμύθια για μικρούς ήρωες

Τελικά δεν ήταν τίποτε περισσότερο από μια επιδημία. Ένας παλαβωμένος ιός που πήγε να τινάξει τον κόσμο και τελικά άφησε τους πιο πολλούς με μια μυστηριώδη υγεία και τους υπόλοιπους στην ανάρρωση.
Μάθαμε να μην μπορούμε να ζήσουμε χωρίς αυτόν τον ιό, ίσως γιατί ήταν ο μόνος τρόπος ζωής που ξέραμε, και παρασκευάζαμε μεταλλάξεις του μέρα με τη μέρα. Μεθυσμένος με τη ζωή στα φίφτις, να ξεπερνά τον εαυτό του στα σίξτις, καλός μαθητής που τραυλίζει στα σέβεντις, μανιοκαταθλιπτικός φοιτητής στα έιτις. Και στη δεκαετία του '90 δεν έχει παρά να μάθει να κάνει δημόσιες σχέσεις, να κυκλοφορεί με τ' αυτοκίνητο του μπαμπά και να ρίχνει «χάι» γκόμενες στα πάρτι.
Ένας γιάπι: αυτή είναι η «ορατή» μουσική της δεκαετίας του '90.
Οι εθισμένοι βέβαια, αυτοί που δεν ακούν μουσική έτσι απλά για να διασκεδάσουν, για να πουλήσουν μούρη ή για να τα κονομήσουν, ούτε βέβαια και για να «προβληματιστούν», αλλά γιατί μάλλον ήθελαν να φτιάξουν μέσα στο κεφάλι τους ένα τεράστιο απαραίτητο παραμύθι, αυτοί λοιπόν θα βρίσκουν όλο και πιο δύσκολα κάποιους που θα τους νιώθουν κοντά τους, που θα υποκαθιστούν τη δικιά τους ανάγκη για έκφραση. Ας είναι... Τα παραμύθια γίνονται κάποτε χρήσιμα ειδικά αν είσαι απ' την άλλη μεριά της οθόνης και μόν 90 α στη φυλακή σου νιώθεις ελεύθερος.

Η μουσική στη δεκαετία του '90... Ας σταματήσουμε να στρουθοκαμηλίζουμε: αυτό που πάντα μας έτσουζε ήταν οι ακροατές της, αυτοί που στέκονται δίπλα μας απέναντι απ' τα ηχεία... Στη δύση του 20ου αιώνα λοιπόν θα υπάρχουν αυτοί που θα καταναλώνουν κυριλέ μουσική και αυτοί που θα φτιάχνουν τα δικά τους τραγούδια, μέσα στο κεφάλι τους ή μέσα σ' ένα εύθραυστο παραμύθι.
Αγαπητοί μου ακτιβιστές της απομυθοποίησης, είστε σίγουροι ότι θέλετε πραγματικά να το σπάσετε;

Τάσος Σακκάς

1. **"Reluctant Hosts" - Non Credo**
2. **"Sing or Die" - Courage of Lassie**
3. **"i" - A.R. Kane**
4. **"E For Edward" - The Times**
5. **"Birdboys" - Penelope Houston**
6. **"Panzer Schlacht (Tank Battles)" - Dagmar Krause**
7. **"The Tender Yellow Ponies Of Insomnia" - Deep Freeze Mice**
8. **"Elements" - 5 UU's with Motor Totemist Guild**
9. **"Trust" - Chris & Cosey**
10. **"A Way Of Life" - Suicide**
11. **"One Of Our Girls (Has Gone Missing)" - A.C. Marias**
12. **"Marc & Robert" - Les Rita Mitsouko**
13. **"Bag" - The Faction**
14. **"Boomerang" - The Creatures**
15. **"The Discreet Agent" - Harry Fabvre**

Καλά νέα από τ' άστρα

Εικόνες μάχης, θόρυβοι, κροτάλισμα, τείχη πέφτουν, τείχη ρίχνονται. Νέα από τ' αστέρια; Μπλόφα, έρωτας, χτύπημα για το χτύπημα;
Γη απογυμνωμένη που δονείται, τρέμει. Θάλασσα τραχιά, δηλητηριασμένη. Ουρανός σχισμένος.
'Ονειρα (αυτά μένουν) μιας μουσικής αρμονίας, μιας ατάκας (της αγαπημένης μας κάθε φορά) στο σινεμά, μιας φωτεινότητας ξεχωριστής.
Προτεραιότητες για ποιότητα, ποιότητα ζωής, ζωή ανθρώπινη, ζωή στέρεη, γήινη, ανθρωπιστική.
Επιθυμίες για
ευωδιές αναγνωρίσιμες
φόρμες στοργικές
χρώματα του καιρού μας
χρώματα
ματιές καθαρές
βλέμματα
Κινήσεις μιας ξανακατακτημένης αθωότητας, αξίες ξανακερδισμένες.
'Ερωτας:
«Ο έρωτας φυσικά είναι δύο μοναξιές που ζευγαρώνουν για να φτιάξουν μια παραξήγηση.
Υπάρχει όμως πιο γοητευτική παραξήγηση; Και η πραγματική σοφία δεν είναι άραγε η ικανότητα να ερωτεύεται κανείς ξανά και ξανά;».
'Ερωτας του να μάθεις να θέλεις.
Η Μπλόφα:
«Σήμερα η τραγωδία δεν πέφτει πια σαν κατάρα στις ζωές των ανθρώπων· γεννιέται από την αδελφότητά τους. Γινόμαστε δυστυχισμένοι από απροσεξία, από μια σειρά χοντροειδείς γκάφες»... και δεν έχουμε την πολυτέλεια να είμαστε δυστυχισμένοι.
Χτύπημα για το χτύπημα:
«'Εχουμε βαρεθεί νάμαστε ο εαυτός μας, μα δεν έχουμε το κουράγιο να γίνουμε ένας άλλος - δεν είμαστε στο ύψος των φιλοδοξιών μας».
Η διαστροφική λύση:
«Παρηγορηθείτε (ας παρηγορηθούμε) τουλάχιστον μ' αυτήν την κοινοτυπία: Υπάρχουν νίκες που οδηγούν στο αδιέξοδο, όπως υπάρχουν και ήττες που ανοίγουν καινούργιους δρόμους».

Κανέλλος Ν. Τερζής

1. **"New York" - Lou Reed**
2. **"Moss Side Story" - Barry Adamson**
3. **"Counterfeit" - Martin L. Gore**
4. **"Vini Reilly" - Duruti Column**
5. **"Passion" - Peter Gabriel**
6. **"Motives For Writing" - Wim Mertens**
7. **"Oileau / Island" - Michael O' Suilleabhain**
8. **"Words For The Dying" - John Cale**
9. **"Big Harvest" - Indio**
10. **"Struck By Lightning" - Airto Moreira**
11. **"Blaze Of Glory" - Joe Jackson**
12. **"Flux + Mutability" - D. Sylvian / H. Czucay**
13. **"Ego Tripping At The Gates Of Hell" - Louis Tillett**
14. **"Street Fighting Years" - Simple Minds**
15. **"Blow" - Red Lorry Yellow Lorry**

1989: Το τέλος των μύθων

Η δεκαετία του '90 θα σημάνει το τέλος όλων αυτών που εξακολουθούν να πιστεύουν στα «αριστουργήματα» με την έννοια που συνηθίσαμε να τους δίνουμε μέχρι τώρα. Η μουσική αλλάζει, όπως αλλάζουν και οι διαθέσεις των ανθρώπων, τραγούδια και δίσκοι κυκλοφορούν, τα ρίσκα μειώνονται δραστικά, τα εκατομμύρια ξεπουλάνε και τις πιο τίμιες συνειδήσεις, οι ψυχώσεις, τα παιγνίδια της εξουσίας καλά κρατούνε και όλοι εμείς στον προσωπικό μας μικρόκοσμο μεταφέρουμε τις απ' έξω αντιφάσεις παραγεμίζοντάς τες με ατομικές φαντασιώσεις. Ο καθένας στο δικό του ταξίδι, στην αγωνία του για αυτοεπιβεβαίωση, δικαίωση των όσων πιστεύει μακριά από κάθε άλλη γνώμη, κάθε άλλη συμβουλή...
Τα συλλογικά οράματα φαίνονται εντελώς «άουτ», η εποχή του ατομικισμού προβάλλει στον γκρίζο ορίζοντα, τείχη, κράτη και ιδεολογίες θολώνουν με τη σκόνη από τα ερείπιά τους τη σκέψη μας.
Η αίγλη της Τέχνης προσφέρει σωστικές λέμβους στα μέτρα του καθένα, μικρές οάσεις συναισθηματικής ισορροπίας που εύκολα μπορούν να μεταβληθούν σε ερημητήρια...

Τα «αριστουργήματα» μας τελειώσαν στο χώρο της Ποπ, η μουσική είτε μας αρέσε είτε όχι είναι έτσι, αγαπήστε την ή αφήστε την - πάνω απ' όλα όμως φανείτε ειλικρινείς μαζί της. Προς θεού μην τη χρησιμοποιείτε για αλλότριους σκοπούς...
Τελικά εκείνο που μετράει περισσότερο είναι οι επιλογές σε ατομικό επίπεδο, οι αντιστάσεις και οι ακροβασίες πάνω στη λεπτή γραμμή ανάμεσα στην Αγάπη και το Μίσος...
Για να έρθουμε στα καθ' ημάς, οι επιλογές των δεκαπέντε έγιναν ανάμεσα σε δεκάδες δίσκους που μου έκαναν εντύπωση, με ευαισθητοποίησαν και με έκαναν να τους αγαπήσω. Όσο για τον ελληνικό χώρο, μόνο το «Εν Πλω» μπορώ να ξεχωρίσω.

Αντώνης Φράγκος

1. "Spike" - Elvis Costello
2. "Sing or Die" - Courage Of Lassie
3. "La Camorra: La Soledad De La Provocacion Ipasionoda" - Astor Piazzolla
4. "Spy Vs Spy" - John Zorn
5. "Rosensfole" - Jan Garbarek / Agnes Buen Garnas
6. "Don't Stop The Night" - Momus
7. "Tokyo Rose" - Van Dyke Parks
8. "Each Man Kills The Thing He Loves" - Gavin Friday And The Man Seezer
9. "Next To Nothing" - Nicky Skopelitis
10. "The Band That Would Be King" - Half Japanese
11. "Pieces For Bandoneon" - Evan Lurie
12. "I Enjoy Been A Girl" - Phranc
13. "Moss Side Story" - Barry Adamson
14. "From The Ladle To The Grave" - Boiled In Lead
15. "Tantilla" - House Of Freaks

Άλλη μια χρονιά χωρίς TV Personalities

Κανένας από τους παρακάτω δίσκους δεν είναι τέλειος. Ούτε καν απαραίτητος, θα έλεγα. Το γεγονός ότι έχουν επιλεγεί ανάμεσα σε χιλιάδες σκουπίδια της αγοράς δεν ανεβάζει από μόνο του την αξία τους σε έργα τέχνης. Αντίθετα, στους περισσότερους υπάρχει μπόλικο σκάρτο υλικό. Και ας μάθουμε πια να μην μπερδεύουμε τις προθέσεις με το αποτέλεσμα. Δεν αρκούν τα συναισθήματα μιας «αγανακτισμένης» γενιάς για να εκτιμηθεί το έργο της. Μας απασχολεί και το αν τα παιδιά της ξέρουν να παίζουν. Και το αν ξέρουν να συνθέτουν. Η ιστορία θυμάται όσους τα συνδυάζουν όλα. Είτε αυτοί λέγονται Beatles, είτε Deep Purple, είτε Steppes. Γι' αυτό και θα ξεχάσει πολλούς απ' αυτήν τη δεκαετία.
Βαρεθήκαμε τα συγκροτήματα που βγάζουν δίσκους με το κιλό ενώ οι ιδέες τους φτάνουν και περισσεύουν σε ένα σαρανταπεντάρι. Βαρεθήκαμε να παίρνουμε επαναστατική γραμμή από βουτυρόπαιδα που όταν περάσουν τα είκοσι πέντε γίνονται χειρότεροι κι απ' αυτούς που κορόιδευαν.
Βαρεθήκαμε τους κλαυθμούς για τους άστεγους, τους πεινασμένους, τους κατατρεγμένους, και οργή για την Ανατολή από τους απατεώνες της Δύσης. Όπως επίσης βαρεθήκαμε και αυτούς που μόλις τώρα ανακάλυψαν πως κάτι δεν πάει καλά στο άλλο μπλοκ, ενώ μέχρι χθες μας στήνανε στον τοίχο αν τολμούσαμε να τους πούμε ότι οι αλάνθαστοι λαοπατέρες δεν είναι και τόσο αλάνθαστοι.
Μέσα σ' όλα τούτα, το ροκ εν ρολ βρίσκεται δυστυχώς στο βάθος. Ο ρόλος του είναι μηδαμινός. Όχι πως ήταν ποτέ καθοριστικός όμως σίγουρα ήταν σημαντικότερος πριν κάμποσα χρόνια.
Γι' αυτό και τούτη η λίστα ούτε κατά διάνοια καλύπτει τις απαιτήσεις μου. Όμως περιλαμβάνει κάποιους δίσκους που ακούγονται τουλάχιστον περισσότερο από μια - δυο φορές και που αξίζει να ονομάζονται ροκ δίσκοι. (Από-

φυγα να συμπεριλάβω πράγματα που απομακρύνονται από το ροκ γιατί, απλά, δεν μ' ενδιαφέρουν). Ήταν μια ακόμα χρονιά χωρίς Television Personalities, γεγονός που από μόνο του θα μπορούσε να τη χαρακτηρίσει ανεπαρκή - ας μου επιτραπεί τούτη η μικρή υπερβολή. Ήταν μια χρονιά μέτρια, τυπικά ανεξέλεγκτη, μα ουσιαστικά συντηρητική. Και δυστυχώς δεν μιλάμε μόνο για τη μουσική της.

Σπύρος Χυτήρης

1. **"Playing With Fire" - Spacemen 3**
2. **"Street Where Nobody Lives" - Pagans**
3. **"Move Songs About Love And Hate" - Godfathers**
4. **"Brain Drain" - Ramones**
5. **"Live At Last" - Slickee Boys**
6. **"Enquire Within" - The Steppes**
7. **"Distemper" - New Christs**
8. **"Creatures That Time Forgot" - Fuzztones**
9. **"A Colourful View" - Baby Flies**
10. **"Automatic" - Jesus & Mary Chain**
11. **"Love Songs" - Giant Sand**
12. **"Doin' it For The Kids" - Διάφοροι**
13. **"Auntie Winnie" - Bevis Froud**
14. **"Gotta Be Cool" - Headless Horsemen**
15. **"In Heat" - Fuzztones**

Σκεφτήκαμε να προκηρύξουμε διαγωνισμό ανάμεσα στους αναγνώστες για το ποιος θα προτείνει το πληρέστερο και πιο εμπεριστατωμένο σύστημα βαθμολογίας το οποίο προτιθέμεθα να εφαρμόσουμε την επόμενη χρονιά.
Μέχρι να αρχίσουμε όμως να χρησιμοποιούμε το δικό σας τέλειο σύστημα, οφείλουμε να σας υπενθυμίσουμε ότι κάθε θέση σε προσωπική λίστα ισοδυναμεί με μια βαθμολογία: 30, 28, 26, 25, 24, 22, 21, 20, 19, 18, 16, 15, 13, 12, 10.

ΤΟ ΤΟΠ-10 ΤΟΥ ΗΧΟΥ ΓΙΑ ΤΟ 1989

1. **"SING OR DIE" - COURAGE OF LASSIE (120)**
2. **"I" - A.R. KANE (84)**
3. **"EGO TRIPPING AT THE GATES OF HELL" - LOUIS TILLETT (81)**
4. **"PIECES FOR BANDONEON" - EVAN LURIE (71)**

— **"LA CAMORRA: LA SOLEDAD DE LA PROVOCACION APASIONADA" - ASTOR PIAZZOLA (71)**

6. **"NEW YORK" - LOU REED (70)**
7. **"ROSENSFOLE" - JAN GARBAREK (65)**
8. **"PLAYING WITH FIRE" - SPACEMEN 3 (58)**
9. **"THE TRINITY SESSION" - COWBOY JUNKIES (57)**
10. **"DON'T STOP THE NIGHT" - MOMUS (55)**

COURAGE OF LASSIE
SING OF DIE

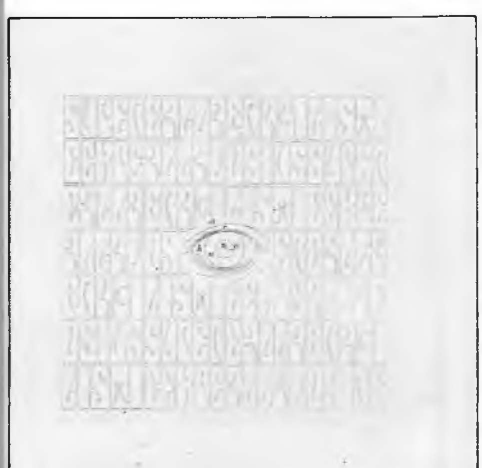
Αν ο Τομ Ραπ των Pearls Before Swine γοητευόταν περισσότερο από τον ψίθυρο της βροχής και λιγότερο από τα οράματα του Μπλέικ, τότε κάπου εκεί, στις αρχές της προσωπικής του καριέρας, θα είχε προλάβει τους Courage of Lassie ηχογραφώντας αυτός το δικό του "Sing or Die"... Και δεν ξέρω αν θα ήταν καλύτερο - τι νόημα έχουν τέτοιες λέξεις σε παρόμοιες περιπτώσεις; - ίσως να ήταν βαθύτερα ποιητικό και πιο απρόσιτο, όμως ξέρω σίγουρα ότι οι καινούργιοι αυτοί Καναδοί φίλοι μας δεν θα είχαν τίποτε να προσθέσουν ή να αφαιρέσουν από το δακρύβρεχτο χαμόγελο τούτης εδώ της δεύτερης ολοκληρωμένης δουλειάς τους.
Προσωπικά είμαι απόλυτα ικανοποιημένος και πλήρης με όσα έγραφα τον προηγούμενο μήνα στη σελίδα 102 λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε αριστούργημα δεν μπορεί να περιγραφεί. Απλώς ακούγοντάς το καταλαβαίνεις τη διαφορά ανάμεσα σε αυτά που αν και περιγράφονται με τον ίδιο τρόπο είναι τελείως διαφορετικά.
Εξάλλου ούτε καν η πάχνη στα σκουροκόκκινα φύλλα του φθινοπωρινού πρωινού θα μπορούσε

να σας αφηγηθεί το σιωπηλά πανηγυρικό μελόδραμα που οι Courage of Lassie σκαρώνουν τελείως αβίαστα, ανάμεσα σε μακρινούς ήχους από μακάβριες φιλαρμονικές και αναψοκοκκινισμένα βιολιά.
Καλή ακρόαση. - **Τ.Σ.**

A.R. KANE
"I"

Εκθαμβωτικά, ονειρικά ηχητικά τοπία ξετυλίγονται μπροστά σου και συ τα παρακολουθείς σαν σε Νάρκη. Το "i" είναι ένας λαβύρινθος από ρεμβώδεις, ληθαργικές αντιπαραθέσεις, ο Κακός Ήχος με τη Μαύρη Καρδιά - μια χιονοστιβά-

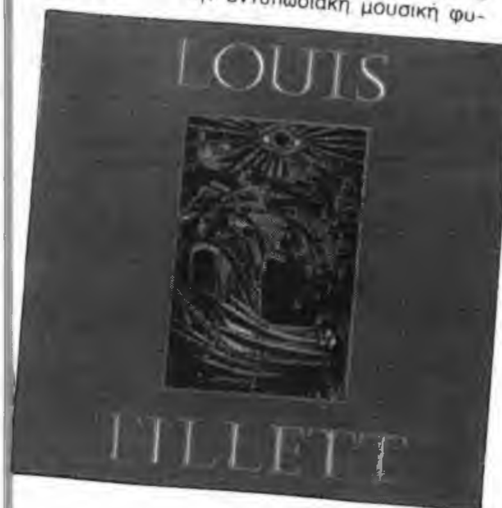

δα που γκρεμίζει τους προμαχώνες της μακαριότητας. Πρόκειται για αισθησιακό, υπνωτικό βόμβο με άπειρες συνιστώσες: η ποπ, η σόουλ, η ρέγγε, ψυχεδελικές ομίχλες που ανακαλούν τον Prince, θραύσματα από Όπερα και συμβατικά όργανα που μάχονται στήθος με στήθος με ντίσκο - μπητ και βλάσφημα ρυθμοκούτια. Τολμηροί ρυθμοί περισφίγγουν τους μαιάνδρους των φωνητικών και αναδεικνύουν το διαμελισμένο κορμό του dub πλαισιωμένο με διαβρωτικές κιθάρες που ματώνουν - σαν να παίζει ο Λινκ Ρέι αφού προηγουμένως του έκανε βουντού ο «Σκρατς» Λι Πέρι.
Εικόνα συγκεκριμένη κι οριστική; Μάλλον απίθανο να εντοπιστεί. Μόνο κάποιες επιπλέον εντυπώσεις. Θα τις βρείτε στο τεύχος 201 δια χειρός Τάσου Σακκά. Τα υπόλοιπα, θα τα βρείτε σε τέσσερις πλευρές εξοντωτικές όχι μόνο στις εντάσεις τους, αλλά και στις διαφορές τους.

- Κ.Λ.

LOUIS TILLETT
EGO TRIPPING AT THE GATES OF HELL

Ο δίσκος σας είναι ήδη γνωστός από την εκτενή παρουσίαση του Αλέκου Παπαδόπουλου στον Ήχο Δεκεμβρίου. Ας υπενθυμίσουμε από το σημείωμα αυτό την εντυπωσιακή μουσική φυ-

σιογνωμία του Λιούις Τίλετ, ενός καλλιτέχνη με απόθεμα δυνατοτήτων και εύρος εκφραστικών χώρων και τρόπων που ξεκινούν από το καθαρό ροκ εν ρολ, περνούν στα μπλουζ, φλερτάρουν με την τζαζ, εκφράζουν άποψη και για το ρυθμό. Έχουμε να κάνουμε με μια από τις ελπιδοφόρες περιπτώσεις του σύγχρονου ροκ όπου εκτός από τον ενθουσιασμό υπάρχει και η παιδεία, η έμπνευση, η ανησυχία, το θάρρος. Από τέτοιες συνθήκες μπορεί πια να προκύπτει ένα άκουσμα, φρέσκο που θα τρυπώσει στις δισκοθήκες πολλών μουσικόφιλων απ' αυτούς που πιστεύουν ότι το αυστραλέζικο ροκ εν ρολ αρχίζει και τελειώνει στους Radio Birdman και τους επιγόνους αυτών, φανερώνοντας τις νέες προοπτικές των ημερών. Οι «αδιέξοδοι δρόμοι της τυχερής χώρας» όμως προβάλλουν καμιά φορά το «Εγώ» σαν σκηνή του ψυχικού θεάτρου των αξιών και των ευαισθησιών, προεξοφλούν τις θριαμβευτικές ανακαλύψεις της ιδιώτευσης και της ατομικής άποψης, εγκαινιάζουν μια μορφή επικοινωνίας που όχι μόνο δεν είναι αμφίδρομη αλλά ούτε και ισχύει πια μεταξύ κοινωνικών ομάδων. Μόνο μεταξύ ατόμων. Το "Ego Tripping" είναι περισσότερο σαν μια συστημένη επιστολή. Μαθαίνεις τα νέα του φίλου σου και βγάζεις συμπεράσματα για τον ίδιο και μόνο. Όχι για την «αυστραλέζικη σκηνή». Όχι για το «μέλλον του ροκ». **- Σ.Α.**

EVAN LURIE
PIECES FOR BANDONEON

Νιώθω ευγνώμων που υπάρχουν απάτριδες σαν τον Evan Lurie, πιανίστα και υπεύθυνο για τις σκοτεινές εξωτικές στιγμές των Νεοϋορκέζων Lounge Lizards. Άνθρωποι που σκλαβώνονται από μουσικές σημαδεμένες από το χρόνο, τη λήθη και πάνω απ' όλα απ' την ίδια τους την ιδιαιτερότητα που τις απομονώνει σ' ένα μικρό κύκλο από ντόπιους μύστες. Άνθρωποι που και μπορούν και μπαίνουν σ' αυτούς τους ξεχασμένους τόπους κυνηγώντας τα μουσικά τους οράματα, και μπορούν να φεύγουν από τα φαράγγια των Ίσκιων φέρνοντας πίσω μαζί τους εύθραυστα σκεύη γεμάτα από άγνωστες και θαυματουργές ουσίες.
Το "Pieces For Bandoneon" είναι μουσική που λιώνει τα εσωτερικά στεγανά κι αφήνει να αναμιχθούν όλα όσα κρατάμε χωριστά μέσα μας για ανυπόληπτους λόγους. Τέτοιες καταστάσεις πνευματικής τήξης και ψυχικής σύντηξης απαιτούν ένα κάποιο τίμημα: μια ανησυχητική αίσθηση διάστασης με το υποκειμενικό περιβάλλον το οποίο τόσο προσεκτικά κι ασύνειδα συνθέτουμε. Νιώθω απελπισία κι ανακούφιση γιατί αυτή η μουσική είναι τόσο παθιασμένη που δεν μπορεί να χορογραφεί τα καθημερινά μου τρεκλίσματα,

να με παρασύρει σ' αυτόν το φημισμένο χορό που τα μπερδεμένα βήματά του δεν είναι παρά το κρυφό ταίριασμα ανθρώπινης πάλης και θεϊκής ζάλης.

Νιώθω ασφάλεια γιατί η μοναδικότητά της μου επιτρέπει, υπό τον όρο να εκτελέσω μια πράξη θάρρους, να κλείσω αυτήν τη μουσική μέσα στο βινύλιο ώστε να μπορώ να μην υποδέχομαι κάθε καινούργια ημέρα με ματωμένους φακούς στα μάτια.
Δεν ξέρω τι σημαίνει ομορφιά για σας. Για μένα δεν σημαίνει τίποτε - είναι κάθε τι το οποίο η γλώσσα δεν σε βοηθά να γνωρίσεις, ν' αποκρυπτογραφήσεις, να ετοιμάσεις τις άμυνές σου στο άγγιγμά του. Και δεν ξέρω τι σημαίνει και τι συμβαίνει όταν κάτι βαφτίζεται τελετουργικά όμορφο. Ίσως είναι η σκιά μιας ιεροτελεστίας, ένα αδύναμο διάβημα, απομεινάρι μιας πραγματικότητας όπου η γνώση του ονόματος χάριζε δύναμη επί του ονομαζόμενου, επί της μαγικής του ουσίας.
Αν πάντως είναι έτσι, τότε αυτήν τη φορά το βάφτισαν Τανγκό. - **Α.Π.**

ASTOR PIAZOLLA
LA CAMORRA: LA SOLEDAD DE LA PROVOCACION APASIONADA

Δεν νομίζω ότι θα είχα να πω περισσότερα απ' όσα εκείνο το εκρηκτικό κείμενο του Αργύρη Ζήλου στον Ήχο του περασμένου Φλεβάρη (τ. 191). Και δεν θα είχα γιατί και αυτή η δουλεια του Astor Piazzolla, όπως και η ισάξια προηγούμενή του "The Rough Dancer And The Cyclical Night", δεν κάνουν τίποτ' άλλο από το να εξελίσσουν ακόμη πιο πολύ την οπτική, τη στάση και το όραμα του Piazzolla απέναντι στη μουσική. Στην ίδια ακριβώς ρότα, το "La Camorra" μπερδεύει με απίστευτη ευρηματικότητα τα τανγκό, την τζαζ και την κλασική γεννώντας κάτι άλλο εντελώς διαφορετικό από τα πατρώα συστατικά.

Η μουσική του Astor Piazzolla είναι παιδί της νύχτας αλλά και των κονσερβατουάρ, του έντονου σχεδιασμού και του αχαλίνωτου πάθους, της αβάσταχτης μοναξιάς και της χωρίς όρους και συμβάσεις συνεργασίας.
Και όσο περισσότερο εξοικειώνεσαι μ' αυτήν τόσο σου αποκαλύπτει τα μυστικά της - και πιστέψτε με, έχει πάρα πολλά να σου πει...
Πάρα πολλά έχει να πει και σε όλους εμάς που λειτουργούμε έχοντας σαν οδηγό αισθητικών επιλογών τα γνωστά κοινότυπα σύμβολα του ροκ. Η «κιθάρα», ο «γρήγορος», «βρόμικος», «άγριος» ρυθμός, οι αναφορές στην τετριμμένη σημειολογία του «ροκ τρόπου ζωής», τα φλας του παρελθόντος - δες ψυχεδέλια κ.λπ. - τα άθλια στέκια και τα «δήθεν» ντόπια και ξένα γκρουπάκια. Όλο αυτό το «τριπάκι» στο πουθενά, στον υποτιθέμενο πάτο του περιθώριου, σ' ένα μικρόκοσμο που δεν έχει καμιά απολύτως σχέση με τη ζωή και τη μουσική της.
Αν στα '77 οι Sex Pistols ούρλιαζαν χτυπώντας ντραμς και κιθάρες όσο πιο δυνατά μπορούσαν το έκαναν για να το γλιτώσουν από τις τεχνοκρατικές του επιμειξίες.
Σήμερα η κατάσταση απαιτεί το αντίθετο.
Ο «χώρος» χρειάζεται αμέσως μετάγγιση απ' όλο το εύρος της μουσικής. Και βέβαια δεν είναι λίγοι οι καλλιτέχνες που το αντιλαμβάνονται αυτό ούτε και οι άνθρωποι που γράφουν γι' αυτούς. Μια ματιά στο «τοπ» του Ήχου θα σας πείσει.
Και εδώ έρχεται ο Astor Piazzolla με τριάντα χρόνια δημιουργικής ζωής να διδάξει ότι καμιά απολύτως μουσική δεν είναι απορριπτέα αν είναι αληθινή. Γιατί η "La Camorra" του και σκληρή είναι και προκλητική αλλά και ερωτική. Ακούστε την και αλλάξτε τα πετσιά του Ρότεν με την καφέ κουστουμιά του Άστορ. Ο γράφων το έκανε ήδη. - **Α.Φ.**

LOU REED
NEW YORK

"I'm on the left & the other guitarist Mike Rathke is on the right... It's meant to be listened to in one 58 minute (14 Songs!) sitting, as though it were a book or a movie".

Όταν έχουν υπάρξει οι Velvet Underground, όταν έχουν υπάρξει το "Transformer" και το "Berlin" θα φάνταζε τουλάχιστον ανορθόδοξη η επιλογή του "New York" στη λίστα με τα καλύτερα του '89.
Παρ' όλα αυτά η χωρίς ίχνος συναισθηματισμού πρόκριση του "N.Y." ως απόλυτου δίσκου της χρονιάς έρχεται να καταδείξει αυτό ακριβώς που αντιπροσωπεύει το καυτό κινηματογραφικό αυτό θρίλερ δρόμου και διάνοιας για το ροκ εν ρολ. Μια επιτομή όχι του έργου ή της πορείας ανάμεσα στις δεκαετίες του δημιουργού του αλλά μια ιστορία - επιτομή του τι επιτέλους αντιπροσωπεύει το προ πολλού ενήλικο πλέον ιδίωμα.
Τα απόλυτα, στιβαρά, ανθεκτικά στο χρόνο ριφ της κιθάρας, ούτε ένα σφυγμό πάνω ούτε ένα σφυγμό κάτω από το απολύτως απαραίτητο, ανταμωμένα με τη βαθιά γνώση, την ιστορία, τους στίχους που καίνε, που χτυπάνε κατευθείαν στο μεδούλι, δεν κολακεύουν, δεν αεροβατούν και μ' όλα αυτά είναι γεμάτα από ουσία και από τα μέσα κατακτημένη αισιοδοξία.
Η «ενηλικίωση», η «κάθαρση» του Λου Ριντ ας γίνει πηγή έμπνευσης και για το δικό μας «ξεκίνημα μιας μεγαλειώδους περιπέτειας».
Ο Λου Ριντ (εξακολουθεί να) είναι τομή στα μουσικά δρώμενα, και το New York σαν τίτλος και σαν άποψη σύνοψη του δυτικότροπου τρόπου ζωής και σκέψης. Μία, η πατροπαράδοτη ίσως, η αρχέγονη σελίδα του ροκ εντ ρολ αρχίζει και τελειώνει εδώ.
Ας υποκλιθούμε στους εμπνευσμένους δημιουργούς που ανοίγουν καινούργιες σελίδες, που προχωρούν, που θα έχουν τη δύναμη και την έμπνευση ν' ανοίξουν καινούργιους δρόμους. - **Κ.Ν.Τ.**

JAN GARBAREK
ROSENSFOLE

Ένας τίτλος που δεν ξέρω τι ακριβώς σημαίνει -ίσως κάτι σχετικό με τριαντάφυλλα, κι αυτό το «ίσως» ανάβει τους πρώτους κιόλας διακόπτες του μυστηριακού και της μαγείας. Δύο ονόματα, ο γνωστός μας Γιαν Γκαρμπάρεκ που έχει διασκευάσει και επιμεληθεί όλο το υλικό που παίζει όλα τα όργανα, και η ευτυχώς άγνωστή μας μέχρι τώρα Ανιές Μπουέν Γκαρνάς. Ευτυχώς, γιατί είχαμε έτσι την άφατη χαρά ν' ακούσουμε τη φωνή της να προβάλλει άξαφνα δίπλα μας. Κι ένας υπότιτλος: «Μουσική βασισμένη σε μεσαιωνικά τραγούδια της Νορβηγίας». Μόλις τον διάβασα νόμισα πως τα κατάλαβα όλα: το ρίγος της μακραίωνης παράδοσης άρχισε να με καταλαμβάνει προκαταβολικά. Όταν όμως τέλειωσε η πρώτη ακρόαση, ήξερα πως είχα κάνει λάθος. Γιατί το ρίγος από μόνο του δεν ήταν τίποτα μπροστά στην εξαίσια γλυκύτητα την οποία δήθεν σαν ένδυμα, μα στην πραγματικότητα σαν απόλυτη φλόγα ψυχής φέρει αυτή η ίδια η μακραίωνη παράδοση.
Γιατί εδώ δεν υπάρχει ο σπασμός οποιασδήποτε μεγαλοφυΐας, αλλά οι χιλιάδες φορές πιο δυνατή απλότητα της συμπυκνωμένης, μέσα σε μια δακτυλήθρα από φως λαϊκής σοφίας. Γενιές και γενιές, η μία μετά την άλλη, πρόσθεταν κι αφαιρούσαν, έκοβαν κι έραβαν νότες, λέξεις, ρυθμούς, μια μικρή φράση εδώ, ένα τσάκισμα πιο 'κεί. Ανώνυμοι δημιουργοί που ζύμωναν και φούρνιζαν ασταμάτητα το τραγούδι της ζωής τους - τίποτα λιγότερο ή περισσότερο, τι πιο ακριβό! - μέσα στη ροή του χρόνου. Κι ο χρόνος πήρε τα ταπεινά κομμάτια άχυρου και τ' αποκρυστάλλωσε σε μεθυστικά αστέρια. Τώρα που όλοι αυτοί οι φουρνάρηδες έχουν γίνει άχυρο και σκόνη...
Εδώ δεν υπάρχει κανένας Γεώργιος Φίλιππος, κανένας Τζιοβάννι Πιερλουίτζι, κανένας Ιωάννης Σεβαστιανός, ούτε Βόλφγκανγκ Αμαδαίος.
Αυτοί όλοι πήραν τον ένα δρόμο - κλίνουμε το

γόνυ με ειλικρινή θαυμασμό κι ανυπόκριτη λατρεία. Εδώ είναι ο άλλος δρόμος, ο παράλληλος και τόσο διαφορετικός της καθημερινής ανωνυμίας, του μη έντεχνου (διόλου όμως άτεχνου!), του πλαθόμενου από το συνεχές παρόν χωρίς καμία έγνοια μέλλοντος, γιατί η ίδια η βιολογική διαδοχή έγνεθε τη διάρκεια, σε αυλές και δωμάτια, κήπους και γυμνές πλαγιές, πλούσια και φτωχικά χωριά, πανηγύρια και πένθη - εδώ είναι ο δρόμος της άγραφης μνήμης που αποτυπώνει την ιστορία από στόμα σε στόμα. Κι όχι μόνο αποτυπώνει αλλά και ξεκαθαρίζει, διϋλίζει, κεντάει. Κατασταλάζοντας και αρθρώνοντας μέρα με τη μέρα, χρόνο με το χρόνο, αιώνα με τον αιώνα το *μέτρο*. Της ευγένειας, της γνώσης, της πείρας που συσσωρεύει το παρελθόν, της αρμονίας με τη φύση, του αγώνα για την τόσο ασταθή ισορροπία με τους άλλους ανθρώπους, της συναισθηματικής υπερχείλισης, της γαλήνης και της υπέρβασης.
Απ᾽ όλο τον πλούτο της μουσικής παράδοσης της πατρίδας τους έτσι όπως έχει καταγραφεί τα τελευταία 100 περίπου χρόνια, οι δύο καλλιτέχνες ξεχώρισαν μερικές διαλεχτές σελίδες που κυμαίνονται από την 55 δευτερολέπτων εισαγωγή - ο λαρυγγισμός με τον οποίο καλούσαν οι γυναίκες τις αγελάδες να γυρίσουν σπίτι - μέχρι τη 16λεπτη μπαλάντα ενός ματαιωμένου έρωτα. Η συναρμολόγηση ενός οδοιπορικού σ᾽ ένα από τα πολλά «μη ευρωπαϊκά» μουσικά μονοπάτια της ηπείρου μας είναι σαφώς η δεύτερη πλευρά του εγχειρήματος. Ο επαγγελματισμός και η ευαισθησία του Γκαρμπάρεκ και το απροσποίητο μέταλλο - σχεδόν σαν κληροδότημα γιαγιάδων και παππούδων - της Γκαρνάς ανέδειξαν και τόνισαν σε αρκετά σημεία όχι μόνο τη «διαφορετικότητα» της Νορβηγικής μελωδίας αλλά και τις εκλεκτικές συγγένειες με άλλα αντίστοιχα κεφάλαια παραδοσιακής λαϊκής μουσικής της Ευρώπης, με πρώτο και καλύτερο αυτό των προνομιακών λόγω γειτνίασης με την Ανατολή Βαλκανίων.
Μια τρίτη πλευρά, σημαντικότατη και αυτή, είναι η εξαιρετικά επιτυχής αναπαραγωγή με τη χρήση σημερινών αισθητικών δεδομένων ενός υλικού που συχνότατα οδηγείται στη μουσειακή παρουσίαση, αν όχι αποθήκευση, για ευνόητους λόγους. Γνώση, τόλμη, σύνεση και ουσιαστικός σεβασμός συμπορεύτηκαν ιδανικά, απογειώνοντας την ερμηνεία στο ύψος μιας νέας αυθεντικότητας, στην καρδιά της οποίας τέμνεται αυτούσιο το παρελθόν με τη δροσιά της ζώσας πνοής.
Υπάρχει και η τρίτη πλευρά: δεν την ξέχασα. Την άφησα για το τέλος γιατί είναι η θεμελιακότερη. Αυτονόητη και απόλυτα αναγκαία σαν όρος. Ο Γιάν Γκαρμπάρεκ και η Ανιές Μπουέν Γκαρνάς κατέθεσαν την ολοκληρωτική αγάπη τους για τούτον το θησαυρό. Την πέρ᾽ από λογικές διαδικασίες και επιλογές αγάπη γι᾽ αυτό του οποίου αποτελούν σάρκα εκ σαρκός. Κινήθηκαν από το δεσμό αίματος που μιλάει κατευθείαν στο μεδούλι των οστών, και με βάση αυτόν πορεύτηκαν. Οι γνώσεις και η επεξεργασία ήρθαν μόνο να προστεθούν στη γνησιότητα της φωνής της καρδιάς.
᾽Ετσι μόνο μπορούμε να νιώσουμε γιατί το "Rosensfole" ορίζεται σαν Lacrimae Rerum. ᾽Οπου Res είναι οι ρίζες σου που χώνονται βαθιά, πολύ βαθιά στο χώμα. Και Lacrima η ψυχή του καθ᾽ ενός ακριβού ανθρώπου... - **Ν.Δ.**

SPACEMEN 3
PLAYING WITH FIRE

Θα δανειστώ μια φράση από το Melody Maker για το χαρακτηρισμό του "Playing With Fire": «παιάνας για την έκσταση - ή το Ecstasy - καλύτερος κι από χίλια άσιντ τραγούδια». Βέβαια το πώς ένας δίσκος λειτουργεί για τον καθένα είναι θέμα προσωπικό. ᾽Ομως κάποιες αλήθειες μετατρέπουν το υποκειμενικό της υπόθεσης σε κάτι πιο συγκεκριμένο.
Οι Spacemen Three αποδεικνύουν ότι η ψυχεδέλια είναι από τις ελάχιστες πλέον περιοχές του ροκ που έχουν χώρους ανεξερεύνητους. Και κάποιους απ᾽ αυτούς έχουν βαλθεί να κατα-

κτήσουν. Το πιο σημαντικό είναι ότι η αναζήτησή τους αυτή δεν είναι μόνο αισθητικής υφής. Πολλοί βρίσκουν αφελή αυτά τα περί επανάστασης, και ίσως έτσι είναι. Δεν είναι όμως γοητευτικό, σε μια εποχή που οι επαναστάσεις έχασαν το νόημά τους, σε μια εποχή που η συντήρηση πείθει τους πάντες ότι είναι η μόνη λύση, σε μια εποχή που ο όρος «επανάσταση» ηχεί αναχρονιστικός, αφελής, ανούσιος και σκάρτος, δεν είναι γοητευτικό να βρίσκεις παιδιά που μόλις βγήκαν απ᾽ την εφηβεία να χρησιμοποιούν τούτη τη λέξη με την πραγματική σημασία της; Κι αν η πράξη είναι ουτοπία για τις μάζες, τι πράγμα θα είχε μεγαλύτερη σημασία για τον καθένα από μια προσωπική επανάσταση; Δεν χρειάζεται περισσότερο από «πέντε δευτερόλεπτα» να την κάνεις. ᾽Υστερα ο κόσμος θάναι αλλιώτικος, κι ας μην έχει αλλάξει στην ουσία. Γιατί δεν θάχει προλάβει να σε κάνει δικό του.
Το "Playing With Fire" αναζητά τη λύτρωση. Τη λύτρωση που θάρθει σαν έρωτας, σαν αυτοκτονία, σα θεός. Από τα πολύ λίγα πράγματα που κρατούν το ροκ ζωντανό στο παρόν και εγγυώνται την παρουσία του στο μέλλον. - **Σ.Χ.**

THE COWBOY JUNKIES
THE TRINITY SESSION

Η χαμηλότονη περσινή αποκάλυψη από το Τορόντο του Καναδά βρήκε το δρόμο της προς τον υπόλοιπο κόσμο μέσα στο 1989 και μάλιστα έναν πλατύ ανθόσπαρτο δρόμο που ίσως οδηγεί σ᾽ αυτό που ονομάζεται κοινώς επιτυχία. Δεν είναι μόνο η γραφική ανακίνηση της υπόθεσης φολκ, η αισθησιακή φωνή της Margo Timmins ή η ακουστική της εκκλησίας της Αγίας Τριάδας στην οποία έχει ηχογραφηθεί αυτό το δεύτερο άλμπουμ του γκρουπ. Είναι κυρίως η μοναδική χημική ένωση που συντελείται μέσα σ᾽ αυτό το γκρουπ, αυτή η απροσδιόριστη, με τα δεδομένα του «παλιού» ανθρώπινου νου μαεστρία και ικανότητα στο να ξεχωρίζουν μέσα σε οποιοδήποτε «πλατό» πληροφόρησης.
Οι Cowboy Junkies, γνωστοί πλέον σε όλους σας, αναβάθμισαν την υπόθεση «επιστροφή στις ρίζες», την απάλλαξαν από το στρατευμένο και ανούσιο χαρακτήρα που της προσδίδουν όλοι σχεδόν οι άλλοι, χρεώνονται με την πλέον κινηματογραφική μεταφορά της άποψης γιγάντων όπως ο Hank Williams, οι Fairport Convention ή οι Velvet Underground, την καθιέρωση της άποψης - "Cowboy Junkies" και την ευθύνη της διατήρησης και εξέλιξής της κόντρα στο θανάσιμο κίνδυνο της εκλαΐκευσης που παραμονεύει χωρίς έλεος. Τα "Trinity Sessions" έχουν περάσει πια στην ιστορία, όπως ένα χρόνο πριν εντοπίσαμε, και απλά περιμένουμε με αγωνία την επόμενη κίνηση. - **Α.Κ.**

MOMUS
DON'T STOP THE NIGHT

Ο Νίκολας δεν δίνει συναυλίες και τρελαίνεται για την ιταλική κουζίνα. ᾽Αρα είναι έξυπνο παιδί. Επομένως τό ᾽ξερε απ᾽ την αρχή πως το κρυφτό που παίζει από πρόπερσι με τις εποχιακές ποπ μανιέρες της πατρίδας του της Αγγλίας και που τον φέρνει εδώ στο σημείο να ρίχνει πλάγιες ένοχες ματιές στη λονδρέζικη άσιντ - χάους διαστροφή τους, δεν θα μπορούσε να είναι παρά βίτσιο της στιγμής... ένα απωθημένο που το αγκαλιάζει κανείς μόνο και μόνο για να το ξεπεράσει, μόνο και μόνο για να βεβαιωθεί για το πόσο προσωρινή και δευτερεύουσα είναι η θέση που μπορεί να απασχολεί στη ζωή. Εδώ, απασχολεί κυρίως την πρώτη πλευρά της «νύχτας» και λίγο απ᾽ τη δεύτερη. ᾽Οταν πάντως ο δίσκος τελειώνει, μένεις με την αίσθηση... ακριβώς ότι παρακολουθείς ένα παιχνίδι με συνειδητή ημερομηνία λήξεως, και ότι το άτομο που τόσο καλόβολα δέχτηκε να εφαρμόσει τους κανόνες του βρίσκεται σαν χαρακτήρας και σαν παρουσία πολύ πάνω απ᾽ την παιδικότητα των συμβάσεων του.
Αλλά όχι και απ᾽ τη χαρά της συμμετοχής στις άσκοπες διαδικασίες του. Για όσους ενδεχομένως αναρωτιούνται «γιατί λοιπόν τό ᾽κανε», έχουμε ένα το κρατούμενο.
Η δεύτερη εξήγηση είναι ίσως η πιο ενδιαφέρουσα. Η φόρμα δεν είναι το μήνυμα αλλά το μέσο. Ναι, έχουμε μια πλήρη αντιστροφή του αισθητικού ζητούμενου των ᾽90 αλλά ως συνειδητή αντιστροφή, την αποδεχόμαστε σαν μέρος κι αυτή του ζητούμενου. Οπότε αυτό που συμβαίνει παράλληλα με τη φόρμα είναι που μετράει - και μετράει ακόμη περισσότερο απ᾽ τη στιγμή που η φόρμα, ως δεδομένη, επομένως και ως άμεσα αναγνωρίσιμη, αναγνώσιμη και προσπελάσιμη, το αφήνει να λειτουργήσει εντελώς ανενόχλητο από παρεμβάσεις που θα υπαινίσσονταν ενδεχομένως ότι συμβαίνει και κάτι παραπάνω που δεν εκτιμήθηκε σωστά. ᾽Οχι: συμβαίνει αυτό ακριβώς που ακούγεται. Είναι στίχος, είναι μελωδία, είναι έκφραση, είναι συγκεκριμένη άποψη και ενίοτε και πρόκληση, και κανείς να μη σηκωθεί μετά να πει πως δεν κατάλαβε γιατί δεν τον άφησε η μουσική να καταλάβει.
᾽Ατιμο και σκανδαλιάρικο παιδί ο Νίκολας; ᾽Οχι ακριβώς. Απλώς, προτιμά να χρησιμοποιεί τη φόρμα για να συναλλάσσεται με τους ανθρώπους, αντί να χρησιμοποιεί τους ανθρώπους συναλλασσόμενος με τη φόρμα. - **Α.Ζ.**